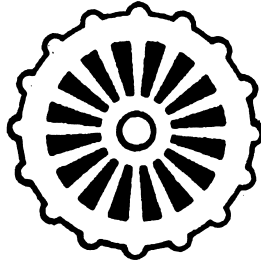

බුද්ධිජයනීත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 13.

සුත්‍රානන්තරපිටකයෙහි

07 වන ග්‍රන්ථය

සංයුත්තනීකාය

ප්‍රථම භාගය

සභාච්චරිය

—

ලබ්‍යා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආයතනිකයන් ත්‍රිපිටක පරිවර්තන
කාරක සභාවේ

සංයුත්තනීකාය සංස්ථාපිත මණ්ඩලය
විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි

—

මු. ව. 2550

ඡ. ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 13

The Seventh Book in the
Suttanta-Pitaka

7

SAMYUTTANIKĀYA (I)

With the Sinhala translation by

**The Samyuttanikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee**

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පටිභතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුචේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තූත්තමස්ස ධම්මීස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමීස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යාවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ච විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

**“අපාරුතා තේසං අමකස්ස ද්වාරා
යේ සෝතචන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

**“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදන්වා
ඔවුන්ට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”**

අප භාග්‍යාවත් අර්භත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැභීම ය.

සැම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සලකා හිඳිත් ද ? චතු වේශාරදත්ච සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සච්ඤ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුළ ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් තුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුතු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධ චිත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, වීර්ය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුළ
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධම්ම දේශණාමය සහ ධම්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අපර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළේවා !

බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී විරස්ථිතික වේවා !

ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දදෝ ව සෝ භෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති"

(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමානය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය

මෝහ නිමිඨ විධිවංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සවිඤ්ඤා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,

සමීන්ද රණසිංහ.

2009.06.28

සුභානන්දිවකෙ
සිංහුතනනිකායො
පඨමො භාගො
සගාථවගො

සුත්‍රානන්දිවකයෙහි
සිංහුතනනිකාය
ප්‍රථමභාගය
සගාථවගීය

“තථාගතපසුවේදිනො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවමො විරෝවති නො පටිච්ඡන්තො”-

“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ මුසින් දෙයනා කරණ ලද ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුණේ නො බබලයි.”

(අභිතුත්තරනිකාය, තිකතිපාත - භරණසූචය, 9 සුත්තය.)

පටුන

CONTENTS

	පිටුව
සංඝකාරක නිවේදනය	I
ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංඝකාරක මණ්ඩලය	II
උත්තරීතර සංඝකාරක මණ්ඩලය	II
සංයුත්තනිකාය සංඝෝධක මණ්ඩලය	II
සංඥාපනය	III
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	VII
පාළිභෝජිය — PĀLI ALPHABET	VIII
සහාච්චයා විෂයසූචි	IX-XVII
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-429
ශාථාදිපාදනුකකමණිකා:	430-440
සඤ්ඤානාමානුකකමණිකා:	441-445
පදනුකකමණිකා:	446-506

සංසකාරක නිවේදනය

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි සුත්‍රාන්තපිටකයට අයත් සංයුත්සහියෙහි සභාඵ-
වග්ගපාලිය සි.හලනාමාවට පරිවර්තනය කරණු සඳහා ලංකා බෞද්ධ-
මණ්ඩලය විසින් - දැනට විද්‍යෙදය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි බුද්ධිමයාධ්‍යයනෙදියෙහි
විනේතෘ වූ පණ්ඩිත පලන්තොරුවේ විමලධම්ම නායකස්ථිරයන්
වහන්සේ වෙත පවරණලදී. එහෙත් ඒ කායඝීය නිවහම් තොවූ බැවින්
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංසකාරකසභාවේ සංයුත්තනිකාය සංසොධක මණ්ඩල-
යට ඇතුළත් පණ්ඩිත භාෂොධ ධම්මඤ නායකස්ථිරයන්වහන්සේ,
පණ්ඩිත චතුෂඤජර අමරසීභ ස්ථිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ශල්‍යම
සරණධකර ස්ථිරයන් වහන්සේ යන තෙතම විසින් ඒ කොටස පරිවර්තනය
කොට පෙළත් සමග මාතෘචිත් ලියා මුද්‍රණයට සකස් කරණ ලදී.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සංසකාරණය පිළිබඳ උභතචිතර මණ්ඩලය විසින්
සමූහ වූ පරිදි පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක නායක ස්ථිරයන්
වහන්සේ විසින් මුද්‍රණාවස්ථාවෙහි සංශෝධිත වූ මේ ග්‍රන්ථය අපගේ
සංවිධානයෙන් හා අවසාන සංසකාරණයෙන් මෙසේ මුද්‍රණයට පමුණුවන
ලදී.

ධම්මාසත්‍රවිෂයෙහි නිපුණ වූ ආගුබොධබුද්ධිප්‍රභා ඇති කෝදුගොඩ
ඤාණාලෝක ඥාණියන් වහන්සේ විසින් ත්‍රිපිටකපාලාගත පඤ්චමභා
නිකායාශය සංසිඤ්ඤා කොට මෙයට ලියූ සංඥපතය ග්‍රන්ථගෞරවනිර්ණය-
කරණු පිණිස පැවැත්වූ වේ මැයි. එහෙයින් ග්‍රන්ථතත්වය පිළිබඳ අමුතු
ප්‍රපඤ්චකථා වෙහි තොයෙදේ.

පරිවර්තක ස්ථිරවරුන් විසින් සමපාදිත ගාථාදිපාද-සංඥනාම - පදනු-
ක්‍රමණිකා සහිත වූ මේ ග්‍රන්ථය පිළිබඳ මූලිකශොධාපත්‍ර බැලීමෙන් පණ්ඩිත
ශල්‍යම ධම්මික ස්ථිරයන් වහන්සේ ද අතිරෙක වශයෙන් සහාය වූහ.

සිංහල ජාතිය මුද්‍රණාලයෙහි අධිකාරී වූ සීමාසහිත සමදේශී
ප්‍රවෘත්තිපත්‍ර සමාගමේ මහතුන්ගේ උත්සාහයෙන් තො බෝකලෙකින් මුද්‍රිත
වූ සංයුත්සහියේ සභාඵවග්ගය අවසන් කොට ඇති මේ ප්‍රථම භාගය බුද්ධ-
ජයනච්ඡත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලාවේ 13 වන ග්‍රන්ථය වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පැමිණ වූ
ලබ්‍යා ආණ්ඩුව හා එහි සාංසකාරක කායඝීයගේ අධිකාරී මහතුන් ද,
මෙහි පරිවර්තන - සංශෝධන - සංසකාරකකායඝීයන්හි යෙදුනු මහතොරුන් ද
ශාසනසංස්ථාපනාධිකාරණට හා ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ධර්මදනමය පුණ්‍යමහිමයට හාහි
වන බව මෙහි ලා ප්‍රකාශ කරමිහ.

පරමාහාර වජීරඤ්ඤ ස්ථිර.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරක සභාවෙහි ද
සංසකාරක මණ්ඩලයෙහි ද සමපාදක.

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 17 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:17 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංඝකාරකමණ්ඩලය

1. වැලිපිටියේ සෝරත නායක සභිකයන් වහන්සේ (සභාපති),
2. පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සභිකයන් වහන්සේ (සමාපදක),
3. කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජේෂ්ඨී නායක සභිකයන් වහන්සේ,
4. බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය මහා නායක සභිකයන් වහන්සේ,
5. හාල්දඹුවන ධම්මරක්ඛිත සභිකයන් වහන්සේ,
6. අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල සභිකයන් වහන්සේ,
7. කඩවැද්දුව සිරිනිවාස නායක සභිකයන් වහන්සේ,
8. පලන්තොරුවේ විමලධම්ම නායක සභිකයන් වහන්සේ,
9. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ,
10. වේරගොඩ අමරමෝලී නායක සභිකයන් වහන්සේ,
11. පරවාහාර පඤ්ඤනන්ද සභිකයන් වහන්සේ,
12. ගලගම සරණඛකර සභිකයන් වහන්සේ,
13. හැගොඩ ධම්මන්ද නායක සභිකයන් වහන්සේ,
14. කවුකුරුන්දේ දේවානන්ද නායක සභිකයන් වහන්සේ,
15. ලබුගම ලඛිකානන්ද සභිකයන් වහන්සේ,
16. කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක නායක සභිකයන් වහන්සේ,
17. අකුරැවියේ අමරවංස නායක සභිකයන් වහන්සේ,
18. මිරිස්සේ ගුණසිරි සභිකයන් වහන්සේ,
19. කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සභිකයන් වහන්සේ,
20. වතුගෙදර අමරසිහ සභිකයන් වහන්සේ,
21. ඉඳුරුවේ උත්තරානන්ද සභිකයන් වහන්සේ,
22. මේඛිපේ පඤ්ඤසීග මහානායක සභිකයන් වහන්සේ,
23. කොස්ගොඩ ධම්මවංස සභිකයන් වහන්සේ,
24. තලල්ලේ ධම්මානන්ද සභිකයන් වහන්සේ,

උපානිචරසංඝකාරකමණ්ඩලය

1. පණ්ඩිත වැලිපිටියේ සෝරත නායක සභිකයන් වහන්සේ,
2. ආවායඝී පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සභිකයන් වහන්සේ,
3. බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය මහා නායක සභිකයන් වහන්සේ,
4. පණ්ඩිත ලබුගම ලඛිකානන්ද සභිකයන් වහන්සේ,
5. පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක නායක සභිකයන් වහන්සේ,

සංඝභනනිකායසංඝෝධකමණ්ඩලය

1. පණ්ඩිත හැගොඩ ධම්මන්ද නායක සභිකයන් වහන්සේ,
2. පණ්ඩිත වතුගෙදර අමරසිහ සභිකයන් වහන්සේ,
3. පණ්ඩිත ගලගම සරණඛකර සභිකයන් වහන්සේ,

සංඥා පනිය

1. සංයුතනනියාය:

ඈප බුදුන් පන්සාලිස් අවුරුද්දක් දවස් සිට දහම් අමාවහරෙ වස්වමින් සුවිසි අසඬියක් දෙවිමිනිසුන් අමාවහනිවන් දක්වා පිරිනිවිසද, මහාකාශ්‍යප මහරහතුන් ආදී සමන්තපාසාදියෝ පන්සියක් දෙනාවහන්සේ දේශ - කාල - නිදන ආදී විසින් විසිරී සිටි ඒ ඒ දහම්මල් මල්වැලුන් සෙයින් සගන්මින් පලමු වහ සඬිනිය කලහ.

ඒ සඬයෙහි දී දීඝ - මජ්ඣිම - සංයුතන - අඬගුත්තර - බුද්දක විසින් ආගම පනෙකින් සුභන්වලා බෙදා තැබූහ. එහි දීඝප්‍රමාණ සුත්‍රයන් මුළු කොට ගෙනු ගත් 'දීඝාගම' නම් වෙයි. මධ්‍යම ප්‍රමාණ සුත්‍රයන් මුළු කොට ගෙන ගෙනු ගත් 'මජ්ඣිමාගම' නම් වෙයි. උත්තරෝත්තරයෙහි එකකදුකාදී විසින් අඬගුත්තර නැග ගත් සුත්‍රයන් මුළු කොට ගෙන ගෙනු ගත් 'අඬගුත්තරාගම' නම් වෙයි.

මෙහි පමණින් කියන තතස පිණිසැ හැදෑගත් තෙල මානක්‍රමයට නො බැසියැහෙන සුත්‍රයෝ සන්දහස් සත්සිය දෙසැට දෙනෙක් ඇත. ඒ සුත්‍රයෝ දීඝාගමයෙහි දු මජ්ඣිමාගමයෙහි දු අඬගුත්තරාගමයෙහි දු නොබැස ගනිති. ඔවුන් එක්රැස් කොට ගෙනු ගත් සංයුතනාගම නම් වෙයි. එ ද, සඬාඵවග්ග යැ නිදනවග්ග යැ බක්කවග්ග යැ සලායතනවග්ග යැ මහාවග්ග යැ යි වග්ග විසින් පසෙක් වෙයි. සඬාඵවග්ගයෙහි එකොළොස් දෙනෙකැ, නිදනවග්ගයෙහි තවදෙනෙකැ, බක්කවග්ගයෙහි තෙළෙස් දෙනෙකැ, සලායතනවග්ගයෙහි තවදෙනෙකැ, මහාවග්ගයෙහි දෙළොස්-දෙනෙකැ යි, සංයුතනයෝ සුපතස්දෙනෙක් වෙති. ඒ සංයුතනයෝ සුපතස්-දෙනා ගොස් අනන්තරවමි විසින් දෙසිය අටවිසිදෙනෙක් වෙති. ඒ අනන්තර-වග්ගයෝ දෙසිය අටවිසිදෙනා ගොස් සුත්‍ර විසින් සන්දහස්සත්සියදෙසැටදෙනෙක් වෙති. ඒ සුත්‍රයෝ සන්දහස්සත්සියදෙසැටදෙනා ගොස් අක්‍ෂර විසින් උක්‍ෂයෝ අටදෙනෙක් වෙති. බණවරෙක් නම් අකුරු අටදහසෙක් වේ නු යි මෙ හැම බණවර විසින් සියෙකි. මේ යැ සංයුතනාගම නම්.

“ආගමික්‍ෂනනනි අනන්තරපරපථාදයො එතෙනා'භි ආගමො”යි අපුළු 'ගම' බාහුයෙන් කරණසාධනයෙහි ලා නිරුකති කියත් මැ, ආධ්‍යාපිපරාචා-දිය තිලින් ලබන් නු යි මෙහි 'ආගම' ශබ්දය අඬිසිඬියෙහි කරණය හෙළි කරන්නේ යැ. බසගරණාදී සුත්‍රරූපය වැදෑගෙනැ සිවුතා දෙවතා සංයුක්තාදී සංයුක්තයන් යථොක්තාචයෙහි කරණ වන බැවින්ද, වග්ගවග්ගයන් සංයුක්ත වන බැවින්ද, දීඝාගමාදිය සෙයින් 'සංයුතනාගම' යනු අනුච්ච-සංඥයෙකි.

“සංයුතනනියාය” ආදී විසින් එන ශාසනව්‍යවහාර පිණිසැ මහමගම ලියු ප්‍රධානාවතාච බලන්නේ යැ. තෙවලායෙහි වසරද, ගණපාමොක්, ආවායඝී පරවාහාර වජිරකුණ හිමිපාණෝ ඒ ඒ සසුන් වහර ගෙනැ ඒ ප්‍රධානාවතා-යෙහි ලා මිසුරු ඇරැන් දක්වති. ඒ ප්‍රධානාවතාච පරවාද මඵතය කරන්නේ

මතු නොවෙයි. ත්‍රිපිටකයෙහි ශ්‍රී චරිත පිළිබඳ හැම පවත් ද විශද කරන්නේ යැ. එයින් ලැබිය හෙන එළිය තිබිය දී තව තව කරුණු කියනු නිමප්‍රයෝජන වෙයි. සහි පිණිසැ විසිතුරු අරුත් දනු කැමැතියන් ඒ ප්‍රකාශනව බලන්නේ යැ.

2. විශිෂ්ටතා:

සංයුතතාගමයෙහි විශිෂ්ටතා කියනු කැමැතියන්ට බුද්ධඝෝෂාචාරීන් වහන්සේගේ පදයෙදුම්හු උවදෙස් එලවති. ඔබ දීඝාගමයට අටුවා කරනුවෝ-

“දීඝයා දීඝසුත්තඛණ්ඩකයා නිපුණයා ආගමවරයා
බුද්ධානුබුද්ධසංවණ්ණිකයා සද්ධාචහගුණයා”

යනු කියති.

මජ්ඣිමනිකායට අටුවා කරනුවෝ-

“මජ්ඣිමපපමාණ සුත්තඛණ්ඩකයා ඉධ මජ්ඣිමාගම වරයා
බුද්ධානුබුද්ධ සංවණ්ණිකයා පරවාදමථකයා”

යනු කියති.

සංයුතතාගමයට අටුවා කරනුවෝ-

“සංයුත්තවග්ග පනිමණ්ණිකයා සංයුත්ත - ආගමවරයා
බුද්ධානුබුද්ධසංවණ්ණිකයා ඤාණපභෙදජනකයා”

යනු කියති.

අභිගුත්තරාගමයට අටුවා කරනුවෝ-

“එකකදුකාදී පනිමණ්ණිකයා අභිගුත්තරාගමවරයා
ධම්මකපිකප්‍රභවවාතං විචිත්තපච්ඡාණ ජනකයා”

යනු කියති.

මෙහි දී ප්‍රධානවගුණය ගෙනැ දීඝාගමයන්, පරවාදමථකය ගෙනැ මධ්‍යමාගමයන්, ඥානප්‍රභේද ජනකය ගෙනැ සංයුත්තාගමයන්, ධර්මකපිකයන්ට විචිත්‍ර ප්‍රතිභාජනකය ගෙනැ අබොධානුකරාගමයන් වණිනා කෙරෙති.

එයින් සංයුත්තාගමය ප්‍රභේදගතඥානසමපත් උදකරනසෙ දක්වති. ලෞකික ලොකොත්තරාචාර්යන් ඇසිරි කොට සිටුවනා නත් පැන පිළිවිසුම් හා විසදුම් තෙල ආගමයෙහි බෙහෙවින් එන ගෙයින් ඥානප්‍රභේද දෙනසෙ යොනාත්‍ර කරනු අත්‍යවශ්‍යයන් මැ සිටින වෙයි. බුද්ධඝෝෂාචාරීන් වහන්සේගේ ප්‍රඥයෙහි පාටවය විමසන්නට සිතූ මහවෙහෙර අභිවැසි තෙවලාධර මහ-තෙරහු දු සංයුත්තභවයෙන් ගත් ගයක් දී ඔබගේ පැනවෙසෙස් විමසුන. තෙවලාමැදුරෙහි නො නිවෙන පහත් වන විශුද්ධිමාණීය ඒ දුන් ගයෙහි එලය වෙයි. මහාසඛ්ඛිකාදී සපාදශනිකායවාසීන් හා හෙමවනාදී නවනිකාය-වාසීන්ගේ ප්‍රවාදප්‍රහාර වලහමින් මහවෙහෙරට රකවල ගත් බලකොටු වන ‘විශුද්ධිමාණී’ය සංයුත්තභවයෙහි එක් ගයෙකින් මතුකොට දුන් ධර්මවිෂයක ඥානප්‍රභේදජනකශක්තිවිශේෂයක්ගේ කියැ හෙන්නේ යැ. එයින් තෙල සහියෙන් උදදෙන ඥානප්‍රභේද නම් විදහිනා මතු නොවෙයි. එයින් තත්-තත්කාරණයෙහි විචිත්‍රප්‍රතිභා ද සගන්නේ යැ. මේ සංයුත්තාගමයෙහි විශිෂ්ටතා වෙයි.

බෙහෙවින් කීම! ප්‍රථමසඛිනියෙහි ලා ප්‍රමුඛ වෑ සිටි මහසුබු මහ-
රහත්තට 'සංයුක්තභාගමය' දක්වා දුන්හ. ඔබගේ ශිෂ්‍යප්‍රශිෂ්‍යයෝ සංයුත්-
සභීය වනපොත් කරමින් ඇදුරෙල් නො විහිදූ අරුත් ධරමින් රුකාගත්හ.
සඛිනිය අවසන්හි සමයාමභාසිඤ්ඤාසුච්ඡ්‍රාවකසංගතියෙහි පෙරට වෑ සිටි
ප්‍රථම සඛිනිය නිමනම් කළ මහාපුරුෂයාණනට ප්‍රථමභාග විසින් වෙන්
කොට ගෙනා පිරිතමනු පිණිසා සංයුත්සභීය පමණ වියා. එ ද මෙහි විශිෂ්ටභා
කියත්තේ යා.

3. ප්‍රයෝජනවිශේෂ:

බුද්ධභාෂිත යා, ශ්‍රාවකභාෂිත යා, දේවභාෂිත යා, සාෂිභාෂිත යා යන
මෙයින් ආඥාවචනයක් වුවමනාවන් මා සංයුත්සභීය එහි නිදහනක්
වැන්නා. ඒ ඒ කරුණෙහි ලා වතුර්භාෂිතයෝ මා මෙහි බැසා සිටුති.
ලෝකීකයන් හා ශාසනිකයනට ආත්මාච්චරුච්චසංසිද්ධිය පිණිසා නැබු ව මනා
උපදේශත්තයෝ සියදහස් විසින් මෙහි ඇත. සකකධාතුආයනන ඉන්ද්‍රිය-
බලබොධ්‍යබහ ආයතීතත්‍ය ප්‍රත්‍යයාකාර ආදී ධර්මාර්ගයන් ආගම සතරෙහි ම
එතු දු සුගම උපදේශ අතින් බලත් මා සංයුත්තභාගමය ආසා වන්නේ යා.
තුරුවාල සහ මු ගුවන්තල සෙයින් උපදේශත්තනාජාතයෙන් සංයුත්සභීය
සාදුණේ යා. එයින් මා දේශකයන් කෙරෙහි දු උපදේශකයන් කෙරෙහි දු
තෙල සභීය හත්සරක් විසින් තරතුරු තෙවුනේ වෙයි. ව්‍යාස වශයෙන්
පරිකථා කරනට නිසි ගැඹුරු අරුත් ගබ් කොට සිටුනා, මනෝතර පදවැළෙන්
සාදි ගාථා දේශනා විමසත් මා, පමණින් අබාටක් සා වුව ද විශ්‍යයෙන්
පැතිර සිටුනා භේෂජයක් සෙයින් ධර්මදේශකයනට වෙහෙසින් හැමද වැඩද
වෙයි.

4. ව්‍යාධ්‍යානස:

නිකයානතරවාසීන් සංයුක්තභාගමය වෛදිකභාෂායෙන් ලියුසෙ ලොව
පලට වෙයි. ඒ මහායානවාදීන් කිසිනැතෙක අච්චිපරිත කොට ලියු
සංයුක්තයන් විනදේශවාසීන් සියබසින් අරවාගන් බව ද පලට වෙයි. වින-
බසින් ලියු 'සභාච්චර්ගය' අදත් එ රට ඇතිබව කියනී. ඒ ව්‍යාධ්‍යාන
පෙළපොත හා සසඳත් මා අච්චි විසින් හේදකර නැත් ඇත යනු අසිරි නොවෙයි.
මිහිදු මාහිමිහු බුදුකැලි අටුවා හා තෙවලා හෙලදිවට අලහ. මගබසින්
වැටෙමින් ආ බුදුකැලි අටුවා හෙලදිව ඇදුරෝ හෙලබසින් නැබුහ. ඇදුරු
බුදුගොෂ්ඨකතෙරහු දව්පානතරවාසීන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිසා ඒ අටුවා
යලිදු පෙළබසින් නැබුහ. අද හෙලටුවා තැන ද පෙළෙහි අච්චිවබෝධය
පිණිසා පාලිඅටුවා වහල් වෙයි. ඒ වහලින් තෙවලාදහම සියබසින් අරවා-
තබන මේ දවස තෙල සංයුත්සභීය පිණිසා ද ඒ වහල මිසා වෙන නැත.
එයින් වහල් ලාබ කරන තෙල ව්‍යාධ්‍යානස මුලා කී නිකායානතරවාසීන්ගේ
ව්‍යාධ්‍යාන සෙයින් විපරිතච්ච ඇතියේ නොවෙයි. මහාවිහාරවාසීන්ගේ
වාචනාමාර්ගය නිශ්‍රය කොට සිටියෙන් අච්චි විසින් මෙහි පරච්චරාශුඬි ඇත.

මේ වරු පලකරන 'සභාච්චර්ග' යෙහි සංයුක්තයෝ එකොලොස්-
දෙනෙකි. වර්ගයෝ අටවිසිදෙනෙකි. සුත්‍රයෝ දෙසියඑක්සැත්තැ දෙනෙකි.
මේ හැම මෙහි සියබසින් අරවා තබන ලදී. යටගිය දවස සුත්‍රපිටකය
සියබසින් ලියුබව පලට වෑ ඇත ද, අද ඒ කිසිදු දක්නට නැත. එයින්
එහි භාෂාප්‍රයෝග ගැන කිසිදු නොකිය හෙන්නේ යා. තෙල ව්‍යාධ්‍යානස

භාවාච්ඡුධාන කොට ගෙන ව්‍යක්තභාෂායෙන් සැපයිණි. කිසි තැනෙක පැරැණි හෙළවදන් යොදනු 'සිංහලසාහිත්‍ය'ය දියුණු කරනු පිණිසැ වෙයි. එසින් තෙල ව්‍යාඛ්‍යාතය ධර්මදේහය පිණිසැ ද සියබස සදනු පිණිසැ ද වෙයි.

තෙවලා දහම සියබසින් තබනුයේ හෙළදිව් වැසියනට වැඩ සඳහා මැ වෙයි. බුදුන් පිරිනිව් දෙව්දහස් පන්සියක් ගිය ද මෙතෙක් දවස් කිසිවක්නු විසිනුදු තෙල ශාසනාචාර්ය සපුරා නොකරන ලදී. දැන් එය සම්පූර්ණ වනසේ පෙනේ. එසින් කැමදෙන මේ ව්‍යාඛ්‍යාත මාර්ගයෙන් දහම් දැන ඉගෙන කුසල්දහම්හි යෙදෙමින් උභයලෝකාච්ඡිද්ධිය හා අමාමහනිවන් සිදුකර ගනිත්වයි පතම්හ.

කෝදගොඩ ඤාණාලෝක සභාව.

**විදුලභූ පිරිවෙන,
අභංගම.**

සංකීර්ණ පද

ABBREVIATIONS

- සී. 1. — ‘පැල්මඩුල්ල’ මහාවිහාර - සිහල කාලපණ්ණ පොතකි.
සී. 2. — ‘ගාල්ල’ පරමානන්දවිහාර - සිහල කාලපණ්ණ පොතකි.
සී. 1. — බණ්ඩරමුල්ලේ අමරසිහසේර සංඝෝධිත-සිහලකවර
මුද්දිත පොතකි.
සී. 2. — බොද්ධසම්මෙලන - සිහලකවර මුද්දිත පොතකි.
සසා. — සසාමකවර - මුද්දිත පොතකි.
මජ්ඣ. — මජ්ඣනිමසෙකවර පිටක පොතකි.
PTS. — Pali Text Society-Samyutta Nikāya
-

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

ආ ආ̄ ඉ ඉ̄ ඊ ඊ̄ උ උ̄ ඌ ඌ̄ ඍ ඍ̄

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṅa			
ටta	ඨtha	ඬḍa	භbha	ඞṅa			
තta	ථtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	ඞba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	චva	සsa	හha	ළla	ආm

කka	කkā	කිki	කī	කුku	කū	කෙkē	කොkō
ඛkha	ඛkhā	ඛිkhi	ඛī	ඛුkhu	ඛū	ඛෙkhē	ඛොkhō
ගga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කකkka	කකṅṅā	ඉtra	ඵmpha
කඛkkha	ඡනṅha	උdda	ඵච, ඵmmba
කඡkya	ඤචṅca	උ, ඵddha	ඵmmbha
ක්rikri	ඤඡ, ඡṅcha	උdra	ඵmma
කකkva	ඤඡ, ඡṅja	උ, ඵdva	ඵmpha
කඛkhya	ඤකṅjha	ඵdhva	ආස, ආsyya
කඵkhva	ඵtṭa	නතnta	ආsya
කගgga	ඵඨ, ඵtṭha	නntha	ලලla
කඝggga	ඵඬ, ඵḍḍa	නnda	ලsya
කඞṅka	ඵඬ, ඵḍḍha	කිndha	ලlha
ඉgrā,	ඡනṅṅa	නනnna,	ඵwha
ඛඞṅkha	ඡඵṅṅa	නනnha	ආssa
ඛතṅga	ඡඵṅṅha	පppa	ආsma
ඛසṅgha	ඡඵ, ඵṅḍa	පppha	ආsva
ඵඵcca	ඡනṅha	ඵbbba	ඵhma
ඵඡccha	නතnta	ඵbbha	ඵhva
ඡජja	නඵtṭha	ඵbra	ලlha
ඡකijja	නඵtva	ඵmpa	

ආ ā ඊ i ඊ ī උ u උ ū ඌ ē ඌ̄ o

සංයුක්තනීකායෝ

සගාථවග්ග - විසයසූචි

විසයා:		පිටුවකොභි
	1. දෙවතාසංයුක්තං	1 - 84
	1. නලවග්ගො	1 - 10
1. මසකරණ	සුක්කං ...	1 - 4
2. නිමොකඛ	” ...	4
3. උපනීයති	” ...	4
4. අච්චනති	” ...	6
5. කතිඡ්ඤ	” ...	6
6. ජාගර	” ...	6
7. අපපිච්ඡිදිත	” ...	8
8. සුසම්මුට්ඨ	” ...	8
9. නමානකාම	” ...	8
10. අරඤ්ඤ	” ...	10
	නලවග්ගො පඨපමා.	
	2. නඤ්ඤවග්ගො	10 - 24
11. නඤ්ඤ	සුක්කං ...	10
12. නඤ්ඤි	” ...	12
13. නඤ්ඤක	” ...	12
14. බතතිය	” ...	12
15. සතමාන	” ...	14
16. නිද්දාන ඤී	” ...	14
17. දුක්ඛකර	” ...	14
18. භිජි	” ...	16
19. කුටිකා	” ...	16
20. සම්ඤ්ඤි	” ...	18 - 24
	නඤ්ඤවග්ගො දුතියො.	
	3. සතතිවග්ගො	24 - 32
21. සතති	සුක්කං ...	24
22. චුසති	” ...	24
23. ජටා	” ...	26
24. මනොනිවාරණ	” ...	26
25. අරහතන	” ...	26 - 28
26. පජේජාන	” ...	28
27. සර	” ...	30

28.	මහඟුත	සුභතං	30
29.	වතු වකක	"	30
30	එණිජබ්බ	"	32

සහතිවග්ගො නිකායො.

4. සතුලපකාසිකවග්ගො 82 - 84

31.	සබ්භි	සුභතං	32 - 34
32.	මච්ඡරී	"	36 - 38
33.	සාච්ච	"	38 - 40
34.	තසනති	"	40 - 42
35.	උජ්ඣානසඤ්ඤි	"	42 - 46
36.	සඤ්ඤා	"	46
37.	සමය	"	46 - 48
38.	සකලික	"	48 - 52
39.	පඤ්ඤානිභු	"	52 - 54
40.	චුලපඤ්ඤානිභු	"	54

සතුලපකාසිකවග්ගො වතුසෝ.

5. ආදිනතවග්ගො 56 - 64

41.	ආදිනත	සුභතං	56
42.	කිංදද	"	56
43.	අනත	"	58
44.	එකච්ච	"	58
45.	අනොම	"	58
46.	අච්ඡර	"	58
47.	වතරොප	"	60
48.	ජෙනවත	"	60
49.	මච්ඡරී	"	60 - 62
50.	ඝට්ඨකාර	"	62 - 64

ආදිනතවග්ගො සඤ්ඤා.

6. ජරාවග්ගො 66-70

51.	ජර	සුභතං	66
52.	අජරසා	"	66
53.	මිතත	"	66
54.	වජ්ඣ	"	66 - 68
55.	පඝමජනෙති	"	68
56.	දුභිසජනෙති	"	68
57.	කභිසජනෙති	"	68
58.	උපපථ	"	70
59.	දුභියා	"	70
60.	කච්චි	"	70

ජරාවග්ගො ජරොයා.

7. අක්ෂරවග්ගො 72 - 76

61. නාම [අකිහව්]	සුභතං	72
62. විභත	”	72
63. තණතා	”	72
64. සංයෝජන	”	72 - 74
65. බකිත	”	74
66. අබ්නාහත	”	74
67. උඛිත	”	74
68. පිහිත	”	74 - 76
69. ඉවජා	”	76
70. ලොක	”	76

අක්ෂරවග්ගො සභතමො.

8. කිඛාවග්ගො 76 - 84

71. කිඛා	සුභතං	76 - 78
72. රථ	”	78
73. විභත	”	78
74. වුච්චි	”	78
75. භිත	”	80
76. තජ්ජති	”	80
77. ඉසාර	”	80 - 82
78. කාම	”	82
79. පාපේය්‍ය	”	82
80. පඤ්ජාත	”	82 - 84
81. අරණ	”	84

කිඛාවග්ගො අධිකමො.

දෙවතාසංසුභතං සමන්තං.

2. දෙවසුභතසංසුභතං 86 - 128

1. සුභිසවග්ගො 86 - 96

82. පඨමකස්සප	සුභතං	86
83. දුතීයකස්සප	”	86
84. මාස	”	88
85. මාගධ	”	88
86. දමලී	”	88 - 90
87. කාමද	”	90
88. පඤ්චාලවණ්ඨ	”	92
89. තාසන	”	92 - 94
90. වජ්ඣම	”	94 - 96
91. සුභිස	”	96

සුභිසවග්ගො පඨමො.

XII

2. අනාථ පිණිස වගකීමකට ගෙනා 98 - 106

92.	වැඩිමස	සුභතං	98
93.	වෙණසු	"	98
94.	දීඝලට්ඨි	"	98
95.	තඤ්ඤ	"	100
96.	වඤ්ඤ	"	100
97.	වසුදානන	"	100 - 102
98.	සුමුභම	"	102
99.	කකුඛ	"	102 - 104
100.	උතතර	"	104
101.	අනාථ පිණිස	"	104 - 106

අනාථ පිණිස වගකීමකට ගෙනා දුන්නේය.

8. නානාභිජජීය වගකීමකට ගෙනා 108 - 128

102.	සිව	සුභතං	108
103.	බෙම	"	110
104.	සෙරී	"	110 - 114
105.	සඵකාර	"	114 - 116
106.	ජනතු	"	116 - 118
107.	රෙහිනසා	"	118 - 120
108.	තඤ්ඤ	"	120
109.	තඤ්ඤිසාල	"	120
110.	සුසීම	"	122 - 126
111.	නානාභිජජීය සාවක	"	126 - 128

නානාභිජජීය වගකීමකට ගෙනා තිබේ.

දෙවසුභතසංසුභතං සමිතතං.

3. කොසල සංසුභතං 130 - 188

1. ඛනින වගකීමකට ගෙනා 180 - 144

112.	දහර	සුභතං	130 - 132
113.	පුරිස	"	132 - 134
114.	රජ	"	134
115.	පිය	"	134 - 136
116.	අතතරකඛිත	"	136 - 138
117.	අපසකා	"	138 - 140
118.	අප්පකරණ	"	140
119.	මලලිකා	"	140 - 142
120.	යඤ්ඤ	"	142 - 144
121.	ඛනිත	"	144

ඛනින වගකීමකට ගෙනා පස්මො.

XIII

2. අපුත්තකවග්ගො 146 - 170

122.	සත්තජච්ච	සුත්තං	146 - 148
123.	පඤ්චරජ	"	148 - 152
124.	දොණපාක	"	152
125.	පඨමසඛ්ඛාම	"	154
126.	දුතියසඛ්ඛාම	"	156 - 158
127.	සීතු	"	158
128.	අපමාද	"	160
129.	කල්‍යාණමිත්ත	"	160 - 164
130.	පඨමං අපුත්තක	"	164 - 168
131.	දුතියං අපුත්තක	"	168 - 170

අපුත්තකවග්ගො දුතියො.

3. කොසලවග්ගො 170 - 188

132.	පුග්ගල	සුත්තං	170 - 176
133.	අය්‍යකා	"	176 - 178
134.	ලොක	"	178 - 180
135.	ඉසසඪ	"	180 - 184
136.	පබ්බතුපම	"	184 - 188

කොසලවග්ගො තතියො.

කොසලසංයුතං සමන්තං.

4. මාරසංයුතං 188 - 232

1. ආයුචග්ගො 188 - 200

137.	තපොකමම	සුත්තං	188
138.	තාග	"	190
139.	සුභ	"	190
140.	පඨමපාස	"	192
141.	දුතියපාස	"	192 - 194
142.	සප්ප	"	194
143.	සොප්පසි	"	196
144.	තද්දති	"	196
145.	පඨමආයු	"	198
146.	දුතියආයු	"	198 - 200

ආයුචග්ගො පඨමො.

2. රජජවග්ගො 200-214

147.	පාසාණ	සුත්තං	200
148.	සීහ	"	200 - 202
149.	සකලික	"	202
150.	පභිරූප	"	204
151.	මාතස	"	204

XIV

152.	පහන	සුභතං	204 - 206
153.	ආයතන	"	206 - 208
554,	පිණෙ	"	208
155.	කසාක	"	210 - 212
156.	රජ්ජ	"	212 - 214

රජ්ජවග්ගො දුතියො.

8. මාරවග්ගො 214 - 232

157.	සම්බසුල	සුභතං	214 - 216
158.	සම්ඳ්ඳි	"	216 - 218
159.	ගොඛක	"	220 - 222
160.	සතතවසා	"	222 - 226
161.	මාරඛිකු	"	226 - 232

මාරවග්ගො තතියො.

මාරසංසුභතං සමන්තං.

5. හික්ඛුනිසංසුභතං 232 - 246

1. හික්ඛුනිවග්ගො 232 - 246

162.	ආලචිකා	සුභතං	232 - 234
163.	සොමා	"	234
164.	ගොතම්	"	236
165.	විජ්ජා	"	236 - 238
166.	උපලවණ්ණො	"	238 - 240
167.	වාලා	"	240
168.	උපවාලා	"	240 - 242
169.	සිසුපවාලා	"	242 - 244
170.	සෙලා	"	244
171.	වජ්ජ	"	246

හික්ඛුනිවග්ගො පඨමො

හික්ඛුනිසංසුභතං සමන්තං.

6. බ්‍රහමසංසුභතං 248 - 284

1. කොකාලිකවග්ගො 248 - 274

172.	ආයාවන	සුභතං	248 - 252
173.	භාරව	"	252 - 254
174.	බ්‍රහමදෙව	"	254 - 256
175.	බකබ්‍රහම	"	258 - 260
176.	අපරදිවසී	"	260 - 264
177.	පමාද	"	264 - 268
178.	කොකාලික	"	268

179.	කතමොරකතියස	සුතනං	268
180.	තුදුමුහම	"	270
181.	දුතියකොකාලීක	"	270 - 274

කොකාලීකවගො පඨමො.

2. පරිනිබ්බාණවගො 276 - 284

182.	සතඛකුමාර	සුතනං	276
183.	දෙවදහත	"	276
184.	අඤ්ඤවිඤ්ඤ	"	276 - 278
185.	අරුණවතී	"	278 - 282
186.	පරිනිබ්බාණ	"	282 - 284

පරිනිබ්බාණවගො දුතියො.

මුහමසංයුතනං සමතනං.

7. බ්‍රාහමණසංයුතනං 286 - 330

1. අරහනවගො 286 - 306

187.	ධනඤ්ජාතී	සුතනං	286 - 288
188.	අකෙකාස	"	288 - 290
189.	අසුරිඤ්ඤ	"	292
190.	බිලඛනික	"	292 - 294
191.	අභිංසක	"	294
192.	ජටා	"	294 - 296
193.	සුඤ්ඤික	"	296
194.	අභනික	"	296 - 298
195.	සුඤ්ඤික	"	298 - 302
196.	බහුසීතු	"	302 - 306

අරහනවගො පඨමො.

2. උපාසකවගො 306 - 330

197.	කපි	සුතනං	306 - 310
198.	උදය	"	310
199.	දෙවනිත	"	312 - 314
200.	මහාසාල	"	314 - 316
201.	මානසඤ්ඤ	"	316 - 318
202.	පච්චනික	"	320
203.	තචකමමික	"	320 - 322
204.	කට්ඨභාර	"	322 - 324
205.	මාතුපොසක	"	324
206.	භිකක	"	326
207.	සඛනාරච	"	326 - 328
208.	බොමදුසා	"	328 - 330

උපාසකවගො දුතියො.

මුහමණසංයුතනං සමතනං.

8. වඩිනීසසංයුතනං 330 - 350

1. වඩිනීසවග්ගො 330 - 350

209.	නීකඛනන	සුතනං	330 - 332
210.	අරතී	"	332 - 334
211.	පෙසලඅතීමඤ්ඤතා	"	334
212.	ආතඤ්ඤ	"	336
213.	සුභාසින	"	336 - 338
214.	සාරිපුතන	"	338 - 340
215.	පචාරණ	"	340 - 342
216.	පරෙසහසා	"	342 - 346
217.	කොණ්ඩඤ්ඤ	"	346 - 348
218.	මොඤ්ඤලොක	"	348
219.	ගඤ්ඤ	"	348 - 350
220.	වඩිනීස	"	350

වඩිනීසවග්ගො පඨමො.

වඩිනීසසංයුතනං සමත්තං.

9. වනසංයුතනං 352 - 366

1. වනවග්ගො 352 - 366

221.	විවෙක	සුතනං	352
222.	උපට්ඨාන	"	352 - 354
223.	කසාපගොතන	"	354
224.	සමබ්බුලා	"	356
225.	ආතඤ්ඤ	"	356
226.	අනුරුඤ්ඤ	"	356 - 358
227.	තාගදනන	"	358
228.	කුලසරණී	"	358 - 360
229.	වජ්ජුතන	"	360
230.	සජ්ඣාය	"	360
231.	අයොනිසො	"	362
232.	මජ්ඣනික	"	362
233.	පාකතිච්ඡිය	"	362 - 364
234.	පඤ්ඤපඨ	"	364 - 366

වනවග්ගො පඨමො.

වනසංයුතනං සමත්තං.

10. සකඛසංයුතනං 366 - 384

1. ඉඤ්ඤවග්ගො 366 - 384

235.	ඉඤ්ඤ	සුතනං	366
236.	සකඛ	"	368

XVII

237.	සුඵලොම	සුත්තං	368 - 370
238.	මණ්ඩලංගු	"	370
239.	සානු	"	370 - 372
240.	පියඞ්කර	"	372
241.	සුතඞ්ඞු	"	372 - 374
242.	සුදත්ත	"	374 - 378
243.	පඨමසුක්කා	"	378
244.	ඵරු	"	378
245.	දුතියසුක්කා	"	380
246.	ආලවක	"	380 - 384

ඉඤ්ඤවග්ගො පඨමො.
සක්ඛසංසුභාං සමභාං.

11. සකකසංසුභාං 384 - 428

1. සුඵරවග්ගො 384 - 406

247.	සුඵර	සුත්තං	384 - 386
248.	සුඵම	"	386 - 388
249.	ධජග්ග	"	388 - 392
250.	වෙපඵතති	"	392 - 396
251.	සුභාසිතජය	"	396 - 398
252.	කුලාවක	"	400
253.	තදුඞ්ඞිය	"	400 - 402
254.	වෙරෙච්ඤඤ්ඤ	"	402
255.	ආරඤ්ඤයතනඉසි	"	402 - 404
256.	ඉසයොසමුද්දක	"	404 - 406

සුඵරවග්ගො පඨමො.

2 සභාවඞ්ඞවග්ගො 406 - 420

257.	දෙචා [සත්තච්ඤපද]	සුත්තං	406
258.	[දුතිය] දෙචා [සත්තච්ඤපද]	"	408
259.	මහාලී [සත්තච්ඤපද]	සුත්තං	408 - 410
260.	දඡ්ඡිඤ්ඤ	"	412 - 414
261.	රුමඤ්ඤයතක	"	414
262.	යජමාන	"	414
263.	චඤ්ඤා	"	414 - 416
264.	සකකතමස්සන	"	416
265.	දුතියසකකතමස්සන	"	418
266.	තතියසකකතමස්සන	"	418 - 420

සභාවඞ්ඞවග්ගො දුතියො.

3. සකකපඤ්ඤිකං 422 - 426

267.	කුච්චා	සුත්තං	422 - 424
268.	දුඞ්ඞඤ්ඤිය	"	424
269.	මායා	"	426
270.	ආච්චය	"	426
271.	ආකෙකාධ	"	426

සකකපඤ්ඤිකං.
සකකසංසුභාං සමභාං.
සභාඨවග්ගො නිට්ඨිග්ගො.

සුභගන්ධපිටකේ
සිංහුභානිකායෝ
පඨවෝ භාගෝ
සගාථවගෝ

සුභතනාපිටකෙ

සිංසුභතනාපිටකෙ යො

පඨමො භාගො

සභාඵවගො

1. දෙවනාසංසුභතං

1. නළවගො

නමො නසස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධසස.

1. 1. 1.

ඔසතරණුභතං.

1. ඵවමෙවසුභතං ඵකං සමයං භගවා සාවස්ඪං විහරති ජෙතවනෙ අනාඵපිණ්ඩකසස අරුමෙ. අඵ ඛො අසුභතරු දෙවනා අභිකකතොය රතනියා අභිකකතවණණං කෙවලකපං ජෙතවනං ඔභාසෙතො යෙත භගවා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්ඤා භගවතං අභිවාදෙතො ඵකමනං අට්ඨාසී. ඵකමනං ඪීතා ඛො සා දෙවනා භගවතං ඵතදවොච:

කඵනනු ඤා මාරිස, ඔසමතරිනි?

[භගවා:]

අපභට්ඨං ඛවාහං අච්චසො අනාසුභං ඔසමතරිනි.

යඵා කඵං පත ඤා මාරිස අපභට්ඨං අනාසුභං ඔසමතරිනි?

[භගවා:]

යදු සවාහං අච්චසො සනතිට්ඨාමි. තදුසුභ සංසීදුමි. යදු සවාහං අච්චසො අසුභාමි තදුසුභ නිබ්බුඤාමි¹. ඵවං ඛවාහං අච්චසො අපභට්ඨං අනාසුභං ඔසමතරිනි.

[දෙවතා:]

විරසං වත පසසාමි² බ්‍රාහමණං පරිනිබ්බුතං,

අපභට්ඨං අනාසුභං තිණණං ලොකෙ විසතතිකං.

1. නිවයහාමි—සා. 2. පසසාමි—සී. 1. 2.

සුත්‍රානතපිටකයෙහි සිංහුත්තනිකාය

ප්‍රථම භාගය

සභාච්චයීය

1. දේවනාසංහුත්තය

1. නළච්චයීය

**ඒ භාග්‍යවන් අහීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.**

1. 1. 1.

බහතරණසුත්‍රය.

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවෑන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ජව්වණ් ඇති එක්තරු දෙවියෙක් රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බවුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය:

නිදුකානන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ කෙසේ ඕසය තරණය කළ සේක් ද?

[භගවන්හු:]

ඇවැත්නි, මම නො පිහිටමින් වෑයම් ද නො කරමින් ඕසය තරණය කෙළෙමි.

නිදුකානන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ කෙසේ නම් නො පිහිටමින් වෑයම් ද නො කරමින් ඕසය තරණය කළ සේක් ද?

[භගවන්හු:]

ඇවැත්නි, මම යම් විටෙක පිහිටා සිටිමි ද එකල්හි හිලෙමි. ඇවැත්නි, මම යම් විටෙක වෑයම් කෙරෙමි ද එකල්හි ඉල්ප යෙමි. ඇවැත්නි, මෙසේ මම නො පිහිටමින් වෑයම් ද නො කරමින් ඕසය තරණය කෙළෙමි.

[දෙවි:]

නො පිහිටමින් වෑයම් ද නො කරමින් ලෝකයෙහි තෘෂ්ණාව තරණය කළ කෙලෙස් නැසූ ඤීණාසුච්චාභවණයකු කලෙකින් දකිමි.

ඉදමචොච සා දෙවතා. සමනුඤ්ඤා සථා අහොසි.

අථ ඛො සා දෙවතා ‘සමනුඤ්ඤා මෙ සථා’ති භගවනතං අභිවාදෙතී; පදකඛිණං කථා තජෙච්චනාරධාසීති.

1. 1. 2.

නිමොක්ඛසුභතං.¹

2. එවලෙම සුතං². එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

අථ ඛො අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභිකක්ඛනාය රතතීයා අභිකක්ඛනවණණා කෙවලකප්පං ජෙනවනං ඕභාසෙතී; යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛක-මීතී භගවනතං අභිවාදෙතී; එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං ඕතා ඛො සා දෙවතා භගවනතං එතදචොච:

ජාතාසි තො ඤාං මාරීස, සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකනති?

[භගවා:]

ජාතාමී³ ඛවාහං ආටුසො සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකනති.

[දෙවතා:]

යථා කථමපන ඤාං මාරීස ජාතාසි සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකනති?

[භගවා:]

තජ්ඣභවපරිකඛයා සඤ්ඤාවිඤ්ඤාණසඛබ්බයා,
වෙදනාතං නිරොධා උපසමා එවං ඛවාහං ආටුසො ජාතාමී,
සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකනති.

1. 1. 3.

උපතීයති⁴සුභතං.

3. ඝාඨඤ්ඤාං—

අථ⁵ ඛො සා දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

උපතීයති ජ්විතමපපමාසු ජරුපතීතස්ස න සනති තාණා,
එතං භයං මරණෙ පෙකඛමානො පුඤ්ඤාති කඨිරාථ සුඛාවභානීති.

[භගවා:]

උපතීයති ජ්විතමපපමාසු ජරුපතීතස්ස න සනති තාණා
එතං භයං මරණෙ පෙකඛමානො ලොකාමිසං පඤ්ඤා
සනතිපෙකෙධාති.

1. බුද්ධි සිහිනාද සුතතං නාමෙතං.-අට්ඨකථා. 2. ඝාඨඤ්ඤාතං.-මජ්ඣ. 3. ජාතාම-සී 1, 2.
4. උපතීය - මජ්ඣ. උපනෙය් - ඝනා, PTS 5.එකමනතං ඕතා.-මජ්ඣ.

ඒ දෙවි තෙමේ මෙය කී ය. ආයතනවත් වහන්සේ මානවින් අනුදන් සේක. ඉක්බිති ඒ දෙවි තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ වචනය අනුදන් සේක” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

1. 1. 3.

නිමොක්ඛ සුත්‍රය

2. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා වණ ඇති එක්තරා දෙවියෙක් රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවරම බිඳුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්-පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය:

නිදුකානන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ සත්‍යයන්ගේ නිමොක්ඛය ද, පමොක්ඛය ද, විවේකය ද දන්නා සේක් ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, මම සත්‍යයන්ගේ නිමොක්ඛය (=මාගීය) ද පමොක්ඛය (=එලය) ද විවේකය (=නිවණ) ද දනිමි.

[දෙවි:]

නිදුකානන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ කෙසේ නම් සත්‍යයන්ගේ නිමොක්ඛය ද, පමොක්ඛය ද, විවේකය ද දන්නා සේක් ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, තෘෂණාව මුල් කොට ඇති කම්භවය ක්‍ෂය කිරීමෙන් ද, සංඥ විඤ්ඤයන් ගෙවැලීමෙන් ද, වේදනාවන්ගේ නිශේධයෙන් හා සන්තිදීමෙන් ද මම මෙසේ සත්‍යයන්ගේ නිමොක්ඛය ද, පමොක්ඛය ද, විවේකය ද දනිමි.

1. 1. 3.

උපනීයහි සුත්‍රය

3. සැවැත්නුවර—

ඉක්බිති ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

ජ්විතය මරණය කර පවුණුවනු ලැබේ. ආයුෂ සචලය ය. ජරාව විසින් මරණය කර පවුණුවන ලද්දහට පිහිට විමට රක්‍ෂාසාන නැත. මේ (ත්‍රිවිධ) භය මරණයෙහි ලා දක්නේ සුව එළවන්නා වූ පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

ජ්විතය මරණය කර පවුණුවනු ලැබේ. ආයුෂ සචලය ය. ජරාව විසින් මරණය කර පවුණුවන ලද්දහට (පිහිට වමට) රක්‍ෂාසාන නැත. මේ (ත්‍රිවිධ) භය මරණයෙහි ලා දක්නා නිවණ පතන පුභුල්තෙමේ ලෝකාමිෂ්‍ය දුරු කරන්නේයි.

1. 1. 4.

අවේචනනීසුක්තං

4. ඝාච්ඡපීයං—1

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අවේචනනී කාලා තරයන්ති රතනියො වයොගුණා අනුපුබ්බං ජභනනී.
එතං භයං මරණේ පෙකඛමානො පුඤ්ඤති කසිරුථ සුඛාවභානීති.

[භගවා:]

අවේචනනී කාලා තරයන්ති රතනියො වයොගුණා
අනුපුබ්බං ජභනනී,
එතං භයං මරණේ පෙකඛමානො ලොකාමිසං පඤ්ඤ
සන්තීපෙකෙඛානී.

1. 1. 5.

කතිඡ්ඤ²සුක්තං

5. ඝාච්ඡපීයං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අඤ්ඤාසි:³

කති ඡ්ඤෙ කති ජභෙ කති චුත්තරී භාවයෙ,
කති සඛිතානිගො ‘භික්ඛු ඔසතිණේණා’ති චුච්චනීති.

[භගවා:]

පඤ්ඤ ඡ්ඤෙ පඤ්ඤ ජභෙ පඤ්ඤ චුත්තරී භාවයෙ,
පඤ්ඤ සඛිතානිගො ‘භික්ඛු ඔසතිණේණා’ති චුච්චනීති.

1. 1. 6.

ජාගරසුක්තං

6. ඝාච්ඡපීයං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

කති ජාගරතං සුත්තා කති සුත්තෙසු ජාගරා,
කතීනි රජමාදෙති කතීනි පරිසුඤ්ඤානීති.

[භගවා:]

පඤ්ඤ ජාගරතං සුත්තා පඤ්ඤ සුත්තෙසු ජාගරා,
පඤ්ඤානි රජමාදෙති පඤ්ඤානි පරිසුඤ්ඤානීති.

1. ඉදං න දිසංසෙ - සභා. 2. කතිඡ්ඤ - සස. 3. භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි - මජ්ඣ.

**1. 1. 4.
අවෙහනි සූත්‍රය**

4. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

(පෙරවරු ආදී) කාලයෝ ඉක්ම යෙහි. රාත්‍රීහු පුද්ගලයා මරණය කරා පමුණුවති. වයෝරාශීහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ (ත්‍රිවිධ) භය මරණයෙහි ලා දක්නේ සැප එළුවන පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

කාලයෝ ඉක්ම යති. රාත්‍රීහු (පුරුෂයා) මරණය කරා පමුණුවති. වයෝරාශීහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ ත්‍රිය මරණයෙහි ලා දක්නේ, නිවන් පතනුයේ (භවත්‍රය සංකීර්‍යාන) ලෝකාමිෂය දුරු කරන්නේයි.

**1. 1. 5.
කතිජිඤ සූත්‍රය**

5. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවෙකින් සැලකලේ ය:

කෙතෙක් සිදින්නේ ද? කෙතෙක් දුරු කරන්නේ ද? මත්තෙහි කෙතෙක් වඩන්නේ ද? කෙතෙක් සංඛග (ආලීම්) ඉක්මවූ මහණ තෙමේ 'ඔසතිණණ' ය යි කියනු ලැබේ ද?

[භගවත්හු:]

පසක් සිදින්නේ ය. පසක් දුරු කරන්නේ ය. ඉන් මතුයෙහි පසක් වඩන්නේ ය. සංඛග පසක් ඉක්මවූ මහණ තෙමේ 'ඔසතිණණ' ය යි කියනු ලැබේ.

**1. 1. 6.
ජාගර සූත්‍රය**

6. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

(කීදෙනකුත්) නිදි වරද්දී කීදෙනෙක් නිදි ගත්තාහු වෙත් ද? (කීදෙනකුත්) නිදිද්දී කීදෙනෙක් නිදිවරන්නෝ වෙත් ද? කෙතෙකින් (කෙලෙස්) රජස් ගණී ද? කෙතෙකින් පිරිසිදු වේ ද?

[භගවත්හු:]

පස් දෙනකුත් නිදි වරද්දී පස්දෙනෙක් නිදිගත්තාහු වෙත්. පස්දෙනකුත් නිදිද්දී පස්දෙනෙක් නිදි වරන්නෝ වෙත්. පසෙකින් කෙලෙස් රජස් ගණී. පසෙකින් පිරිසිදු වේ යි.

1. 1. 7.

අපච්චිදිගසුභතං.

7. ඝාච්ඡථීයං—

එකමන්තං ධීනා බො සා දෙවනා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

යෙසං ධම්මා අපච්චිදිතා පරවාදෙසු නීයරෙ,
සුත්තා තෙ නපච්චිකිනති කාලො තෙසං පච්චිකීභුනති

[භගවා:]

යෙසං ධම්මා සුපච්චිදිතා¹ පරවාදෙසු න නීයරෙ,
සම්බුද්ධා සම්මදඤ්ඤා² චරන්ති විසමෙ සමන්ති

1. 1. 8.

සුසම්බුධාසුභතං.

8. ඝාච්ඡථීයං—

එකමන්තං ධීනා බො සා දෙවනා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

යෙසං ධම්මා සුසම්බුධා පරවාදෙසු නීයරෙ,
සුත්තා තෙ නපච්චිකිනති කාලො තෙසං පච්චිකීභුනති

[භගවා:]

යෙසං ධම්මා අසම්බුධා පරවාදෙසු න නීයරෙ,
සම්බුද්ධා සම්මදඤ්ඤා² චරන්ති විසමෙ සමං.

1. 1. 9.

නමානකාමසුභතං.

9. ඝාච්ඡථීයං—

එකමන්තං ධීනා බො සා දෙවනා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:
න මානකාමස්ස දමො ඉධිච්චි න මොනමච්චි අසමාහිතස්ස,
එකො අරඤ්ඤෙ විහරං පමනො න මච්චිධෙය්‍යස්ස
තරෙය්‍ය පාරන්ති.

[භගවා:]

මානං පභාය සුසමාහිතතො සුචෙතසො සබ්බධි විපච්චිනො,
එකො අරඤ්ඤෙ විහරං අපමනො ස මච්චිධෙය්‍යස්ස
තරෙය්‍ය පාරන්ති.

1. සුපච්චිදිතා - ස්‍යා. 2. තෙ සම්බුධා සම්මදඤ්ඤා-මජ්ඣ. PTS. සම්මදඤ්ඤාය - සී 1.

1. 1. 7.

අපච්චිදිත සූත්‍රය

7. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යම් කෙනකුත් විසින් (වතුසාසනය) ධර්මයේ අවබෝධ නොකරණ ලද්දහු ද? (ඔහු) පරවාදයන්හි පමුණුවනු ලබන් ද? නිදිගන්තා වූ ඔහු කුප්‍රසුදිත්. ඔවුන්ට පිබිදීමට මේ කාලය යි.

[භගවත්හු:]

යම් කෙනකුත් විසින් (වතුසාසනය) ධර්මයේ අවබෝධ කරණ ලද්දහු ද? (ඔහු) පරවාදයන්හි නො පමුණුවනු ලබන්. (සඵඤ්චුඤාදී) බුදුවරයෝ මනා කොට දැන විෂම ලෝකයෙහි සම ව හැසිරෙත්.

1. 1. 8.

සුසම්මුච්චි සූත්‍රය

8. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යම් කෙනකුත්ගේ (වතුසාසනය) ධර්මයේ වෙසෙසින් නාසුතාහු ද, (ඔහු) පරවාදයන්හි පමුණුවනු ලැබෙත්. ඔහු නිදි ගන්තාහු නො පුබුදිත්. ඔවුන්ට පිබිදීමට මේ කාලය යි.

[භගවත්හු:]

යම් කෙනකුත්ගේ (වතුසාසනය) ධර්මයේ නො නාසුතාහු ද, (ඔහු) පරවාදයන්හි නොපමුණුවනු ලැබෙත්. (සඵඤ්චුඤාදී) බුදුවරු මෑතවිත් දැන විෂම ලෝකයෙහි සම ව හැසිරෙත් යි.

1. 1. 9.

නමානකාම සූත්‍රය.

1. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

මෙහි මානස කැමැත්තනුට දමයෙක් (=හිතෙහි සන්තූන් පැවැත්මෙක්) නැත. සමාධියක් නැත්තනුට මෞනියෙක් (=සිවුමග නුවණෙක්) නැත. වතයෙහි හුදෙකලා ව ප්‍රමතත ව වෙසෙන්නේ සසර පරතෙරට ගෙවත් නිවණට නො පැමිණෙන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

මානස දුර ලා මෑතවිත් එකඟ වූ සිත් ඇති සියලු උපසිත්ගෙන් මිදුනු අප්‍රමතත ව හුදෙකලා ව වෙනෙහි වෙසෙන හෙතෙමේ සසර පරතෙරට පැමිණෙන්නේ යි.

1. 1. 10.

අරඤ්ඤසුභතං

10. ඝාමන්ථීයං—

එකමන්තං සීතා ඛො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අර්ඤ්ඤාසි:

අරඤ්ඤා විහරන්තානං සන්තානං බ්‍රහ්මචාරීනං,
එකභත්තං භුඤ්ජමානානං කෙන වණේණො පසීදනීති,

[භගවා:]

අතීතං තානුසොචන්ති තපප්පපන්ති'තාගනං¹,
පච්චුප්පනෙතත යාපෙනති තෙන වණේණො පසීදති,
අතාගතපප්පපාය අතීතසානුසොචනා,
එතෙන බාලා සුසසනති තලොච්ච හරිතො උතොති,

නලච්චගොගා පසිමො.

තත්‍රාද්දනං:

ඔසං තීමොකඛං උපනීයති අවෙචන්ති කතිජ්ඣදී ව,²
ජාගරං අපපට්ඨිදීතා සුසමුච්චානමානකාමො³
අරඤ්ඤාදසමො⁴ චුතොතා වගොතො තෙන පට්ඨවති.

2. නන්දනවගොගා

1. 2. 1.

නන්දනසුභතං

11. එවමෙව සුතං එකං සමයං භගවා ඝාමන්ථීයං විහරති ජෙභවනො
අනාඨපිණ්ඩිකසා ආරාමො. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛ-
වොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසොසාසුං. භගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරා තාවතිංසකාසිකා දෙවතා නන්දනවනො⁵
අච්චරාසබ්බපරිචුතා දිබ්බෙති පඤ්චති කාමගුණෙති සමපට්ඨතා සමඛනීභුතා
පරිචාරයමානා⁶ තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

න තෙ සුඛං පජානන්ති යෙ ත පසසන්ති නන්දනං,
ආවාසං නරදෙවතං තිදසාතා යසසිතන්ති.

එවං චුතොත භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරා දෙවතා තං දෙවතං ගාථාය
පච්චභාසි:

න චිං බාලො විජාතාසී⁷ යථා අරහතං වචො,
අතීච්චා සබ්බෙ සබ්බාරා⁸ උපපාදවයධම්මතො,
උපපජ්ජිතා තිරුජ්ඣන්ති හෙසං චුපසමො සුඛොති.

1. තපප්පපමාගතං. - සෘ. අතපප්පපතකතාගතං - සි. 2. කති ජ්ඣද්ධං-කච්චි
3. සුසමුච්චානමානකාමිනා-කච්චි 4. දසමො අරඤ්ඤා - සි.චු. 1. 5. තන්දනෙ
වනො - මජ්ඣ. 6. පරිචාරයමානා - සෘ - P.T.S 7. පජානාසි - කච්චි
8. සබ්බසබ්බාරා - මජ්ඣ. - P.T.S.

1. 1. 10.

අරඤ්ඤ සුත්‍රය.

10. ආමුත්තවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් කෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ආචාරවෙකින් සැල කෙළේය:

වෙනෙහි වසන එක්වේලේ අහර වලදන ආනන්දවුභවාරීන්ගේ වර්ණය කවරහෙයෙකින් පහදී ද?

[භගවත්හු:]

ඉකුත් දූ ගැණ ශෝක නො කෙරෙහි. නො ලත් දෙය නො පතති. පවත්නා දෙයින් යැපෙත්. එයින් ශරීරවර්ණය පහදී.

නො ලත් දෙය පැතීමෙන් හා ඉකුත් දූ ගැණ ශෝක කිරීමෙන් දැඩි යන මෙයින් බාලයෝ සිදින ලද නිලීභත් බටදඩක් සෙයින් වියලෙයි.

නල වර්ණ පලමු වැනියි.

එහි සුත්‍රනාමාවලිය:

බිඝතරණ, නිමොක්ඛ, උපතීයති, අවෙවන්ති, කතිඡ්ඤ, ජාගර, අපපටි- විදිත, සුසම්මුට්ඨි, නමානකාම, දස වැනි වූ අරඤ්ඤ සුත්‍රය සි එයින් පලමු වන වර්ණ කියනු ලැබේ.

2. නන්දන වර්ණය

1. 2. 1.

නන්දන සුත්‍රය

11. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආමුත්තවර සම්පයෙහි ඡේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු 'පින්වතුන් වහන්සා' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. තව්තිසා වැසි එක්තරා දෙවියෙක් දිවසරන් විසින් පිරිවරණ ලදුයේ දිව්‍යපඤ්චකාම සම්පතියෙන් සම්නවිත වූයේ ඉඳුරන් පිණවන්නේ ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යම් කෙනෙක් පිරිවර ඇති තව්තිසා වැසි දෙවියන්ගේ වාසස්ථාන වූ තදනුයන නො දනිද්දී? ඔහු සැපය නො දනිත්.

මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි එක්තරා දෙවියෙක් ඒ දෙවියාට ආචාරවෙකින් පිළිතුරු දුන්නේ ය:

බාලය, තෝ "සියලු සංසාරයෝ අනිත්‍යයහ. ඉපදීම හා නැසීම ස්වභාව කොට ඇත්තාහ. ඉපිද නිරෝධ වෙත්. ඔවුන්ගේ සන්තිදීම සැපය" යන රහතුන්ගේ වදන ලෙස නො දන්නියි.

1. 2. 2.

නාඤ්ඤි¹සුභතං.

12. ඝාමපථීයං—

එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

නාඤ්ඤි පුනෙනති පුතතිමා ගොමිකො² ගොති තථෙව නාඤ්ඤි,
උපධි හි තරස්ස නාඤ්ඤා ත හි සො නාඤ්ඤී යො නිරුපධිති³

[භගවා:]

සොචති පුනෙනති පුතතිමා ගොමිකො ගොති තථෙව සොචති,
උපධි හි තරස්ස සොචතා ත හි සො සොචති යො නිරුපධිති.

1. 2. 3.

නිපථිපුභතසුභතං

13. ඝාමපථීයං—

එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

නිපථි පුභතසමං පෙමං නිපථි ගොසමිතං ධනං,
නිපථි සුරියසමා⁴ අභා සමුඤ්ඤපරමා සරුති.

[භගවා:]

නිපථි අත්තසමං පෙමං නිපථි ධඤ්ඤසමං ධනං,
නිපථි පඤ්ඤසමා අභා වුට්ඨි වෙ පරමා සරුති.

1. 2. 4.

බන්ධනියසුභතං

14. ඝාමපථීයං—

එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

බන්ධනියො දිපදං⁵ සෙට්ඨො බලිවඤ්ඤො⁶ චතුප්පදං,
කොමාරී⁷ සෙට්ඨො භරියාතං යො ච පුත්තාතං⁸ පුබ්බජොති.

[භගවා:]

සමුඤ්ඤො දිපදං⁵ සෙට්ඨො ආජානීයො චතුප්පදං,
ගුහ්‍යසා සෙට්ඨො භරියාතං යො ච පුත්තාතමස්සවොති.

1. නාඤ්ඤි-භා. 2. ගොමා - මජ්ඣ. 3. නිරුපධිති.-PTS. 4. සුරියසමා - මජ්ඣ.
5. දච්චදං - කජ්ඣ. 6. බලිබ්බද්ද - මජ්ඣ. බලිබ්බද්ධා - ඝා. 7. කුමාරී - PTS
8. පුත්තා නං - PTS. සී. 1. 2.

1. 2. 2.
නන්දනී සුත්‍රය.

12. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගය කී ය:

පුතුන් ඇත්තේ පුතුන්ගෙන් සතුටු වෙයි. එසේ ම ගවහිමියා ගවයන්ගෙන් සතුටු වෙයි. මේ කාමෝපධිනු ම මිනිසාගේ නන්දනයෝ යි. යමෙක් උපධි නැත්තේ ද හෙතෙමේ තො ම සතුටු වෙයි.

[භගවත්හු:]

පුතුන් ඇත්තේ පුතුන්ගෙන් ශෝක කෙරෙයි. එසේ ම ගවහිමියා ගවයන්ගෙන් ශෝක කෙරෙයි. මේ කාමෝපධිනු ම මිනිසාගේ ශෝචනශෝකියි. යමෙක් උපධි නැත්තේ ද හෙතෙමේ තො ම ශෝක කෙරේ යි.

1. 2. 3.
නන්දපුත්‍රාසන සුත්‍රය

13. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගය කී ය:

පුත්‍රප්‍රේමය හා සම ප්‍රේමයෙක් නැත. ශෝධනය හා සම ධනයෙක් නැත. හිරු හා සම එළියෙක් නැත. විල්ලු මුහුදු පරම කොට ඇත්තාහ. (මුහුදු හා සම විලෙක් නැතැයි යු සේ යි.)

[භගවත්හු:]

ආත්මප්‍රේමය හා සම ප්‍රේමයෙක් නැත ධාන්‍ය හා සම ධනයෙක් නැත. ප්‍රඥව හා සම ආලෝකයෙක් නැත. ඒකාන්තයෙන් වැස්ස පරම විලයි.

1. 2. 4.
ධනනිය සුත්‍රය

14. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගය කී ය:

දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙන් ක්‍ෂත්‍රියයා ශ්‍රේණිය ය. සිටුපාවුන් අතුරෙන් ගවයා ශ්‍රේණිය ය. භාග්‍යවතුන් අතුරෙන් බාලකාලයෙහි පාවා හත්තා ලද්දී ශ්‍රේණිය ය. පුතුන් අතුරෙන් වැඩිමහල්ලා ශ්‍රේණිය ය.

[භගවත්හු:]

දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙන් බුදුරජානන් වහන්සේ ශ්‍රේණියහ. සිටුපාවුන් අතුරෙන් ආජාතීය අශ්වයා ශ්‍රේණිය ය. භාග්‍යවතුන් අතුරෙන් හිමියා පිණවත්තී ශ්‍රේණිය ය. පුතුන් අතුරෙන් කීකරා වූයේ ශ්‍රේණිය යි.

1. 2. 5.

සනමාන¹සුභගුං

15. සාමුප්පීයං—

[දෙවතා:]

සීතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සන්තිසිවෙසු² පකඛිසු,
සතතෙව³ බ්‍රහ්මාරඤ්ඤං⁴ තං භයං පටිභාති මනති.

[භගවා:]

සීතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සන්තිසිවෙසු² පකඛිසු,
සතතෙව බ්‍රහ්මාරඤ්ඤං⁴ සා රතී⁵ පටිභාති මනති.

1. 2. 6.

නිද්දුතඤ්ඤුභතං

16. සාමුප්පීයං—

[දෙවතා:]

නිද්දු තඤ්ඤි⁶ විජමභිකා⁷ අරතී භතතසමමදො,
එතෙන තපසකාසති අරියමග්ගො ඉධ පාණීතනනි.

[භගවා:]

නිද්දුං තඤ්ඤිං විජමභිකං⁸ අරතීං භතතසමමදං
විරියෙන⁹ තං පණාමෙඤ්ඤා අරියමග්ගො විසුජ්ඣතිති.

1. 2. 7.

දුක්ඛකරසුභතං

17. සාමුප්පීයං—

[දෙවතා:]

දුක්ඛකරං දුතනිතිකඛඤ්ඤව අබ්‍යතෙනන හි¹⁰ සාමඤ්ඤං,
බහු හි තජ්ඣ සම්බාධා යජ්ඣ බාලො විසීදනීති.

[භගවා:]

කතිභං චරෙය්‍ය සාමඤ්ඤං විතතං වෙ ත නිවාරයෙ,¹¹
පදෙ පදෙ විසීදෙය්‍ය සම්ඛප්පාතං වසානුගො.

කුමමොව අභිගාති සකෙ කපාලෙ සමොදභං හිකඛු මනොවිතකෙක,
අතිසිතො අඤ්ඤමභෙරායාතො පරිනිබ්බුතො ත උපවදෙය්‍ය¹²
කඤ්චීති.

1. සකමාන-සී. මු. 2. සසා PTS. 2. සන්තිසිතොසු-සී.මු. 2. 3. පලාභෙව-සසා. 4. මහාරඤ්ඤං - සසා PTS. සී.මු. 2. 5. සාරති-මජ්ඣං 6. තඤ්ඤි-මජ්ඣං, සසා, PTS. 7. විජමභිකා-මජ්ඣං, විජමභිකා-සසා 8. විජමභිතං-මජ්ඣං, විජමභිකා-සසා 9. විරියෙන, -මජ්ඣං. 10. ච - මජ්ඣං PTS. 11. නිවාරෙය්‍ය-සසා. PTS. 12. නුපවදෙය්‍ය-මජ්ඣං, සසා.

1. 2. 5.

සන්මාන සූත්‍රය

15. සෑවැන්නුවර-

[දෙවි:]

සිටි මද්දහනෙහි පක්ෂීන් ඉසුණු ලහ කල්හි වනය (මහත් සේ) හඬ තගන්තාක් මෙනි. එය මට බියක් ව වැටහේ.

[භගවත්හු:]

සිටි මද්දහනෙහි පක්ෂීන් ඉසුණු ලහ කල්හි මහවනය (මහත් සේ) හඬ තගන්තාක් මෙනි. එය මට සිත් පිණවන්නක් ව වැටහේ සි.

1. 2. 6.

භිඤ්ඤා සූත්‍රය

16. සෑවැන්නුවර-

[දෙවි:]

නින්ද, තෙමරිය, ඇඟ මැලි කැඩීම, කුසල් දහමිහි නොඇල්ම, බන්ධනය යන මෙයින් මෙලොව සත්ත්වයන්ට ආයතීමාභීය ප්‍රකට නො වේ.

[භගවත්හු:]

නින්ද, තෙමරිය, ඇඟ මැලි කැඩීම, කුසල් දහමිහි නො ඇල්ම, බන්ධනය යන මොවුන් විශ්වයෙන් දුරුකොට (සිටියනුව) ආයතීමාභීය පිරිසිදු වේ.

1. 2. 7.

දුක්ඛය සූත්‍රය

17. සෑවැන්නුවර-

[දෙවි:]

බාලයා විසින් මහණදම නොකට හැක්කේ ද, නොඉවසිය හැක්කේ ද වේ. යම් මහණදමෙකි බාලයා පසුබසී ද, එහි මනුට සමබාධයෝ බොහෝ වෙති.

[භගවත්හු:]

ඉදින් සිත (වරදින්) නොවළකන්නේ නම් කී දවසක් මහණකම කරන්නේ ද? පාපවිතකීයන්ට වසග වූයේ පියවරක් නොහොත් අරමුණක් පාසා පසු බසින්නේ ය.

ඉදිවුවා අවමව සිය කබලෙහි බහන්තාක් මෙන් මහණ තෙමේ මනෝවිතකීයන් (භාවනාලබ්ධ නමැති කපල්ලෙහි) බහන්තේ නිෂ්ප්‍රය රහිත වූයේ අනුන් නොවෙහෙසන්නේ (කෙලෙස් පිරිනිවුමෙන්) පිරිණිවියේ කීසිවකුට උපවාද නො කරන්නේයි.

1. 2. 8.

හිඤ්ඤතං

18. ඝාමජඣියං—

[දෙවතා:]

හිරිනිසෙධො පුරිසො කො චි ලොකඝම් චිජ්ජති,
යො නිඤ්ඤං අපභබොධති අස්සො හද්දො කසාමිවාති.

[භගවා:]

හිරිනිසෙධො තනුයා යෙ චරන්ති සද්ද සතා,
අනතං දුකඛස්ස පපපුය්‍ය චරන්ති විසමෙ සමන්ති.

1. 2. 9.

කුට්ඨිකාසුභතං

19. ඝාමජඣියං—

[දෙවතා:]

කච්චි තෙ කුට්ඨිකා තඤ්චි කච්චි තඤ්චි කුලාවකා,
කච්චි සන්තාතකා තඤ්චි කච්චි මුඛෙතොසි ඛක්ඛිතාති.

[භගවා:]

තග්ග මෙ කුට්ඨිකා තඤ්චි තග්ග තඤ්චි කුලාවකා,
තග්ග සන්තාතකා තඤ්චි තග්ග මුඛෙතො'ඝම් ඛක්ඛිතාති.

[දෙවතා:]

කින්තොහං කුට්ඨිකං මුඤ්චි කින්තො මුඤ්චි කුලාවකං,
කින්තො සන්තාතකං මුඤ්චි කින්තොහං මුඤ්චි ඛක්ඛිතන්ති.

[භගවා:]

මානරං කුට්ඨිකං මුඤ්චි හරියං මුඤ්චි කුලාවකං,
පුඛෙතො සන්තාතකො මුඤ්චි තණ්හං මෙ මුඤ්චි ඛක්ඛිතන්ති.

[දෙවතා:]

සාහු තෙ කුට්ඨිකා තඤ්චි සාහු තඤ්චි කුලාවකා,
සාහු සන්තාතකා තඤ්චි සාහු මුඛෙතොසි ඛක්ඛිතා'ති.

1 සන්තාතකො - සී මු., 2. සී. 1, 2.

1 2 8.

හිටි සුත්‍රය

18. සැවැත්භූමර—

[දෙවි:]

ආජාතීය අශ්වයා කසය වලකන්නාක් මෙන් යමෙක් නිත්‍ය වලකා ද, ලජ්ජාවෙන් පව් වලකන (එබඳු) කිසියම් පුරුෂයෙක් ලොව ඇත් ද?

[භගවත්තු:]

ලජ්ජාවෙන් පව් වැළැක්වූ යම් කෙනෙක් හැමකල්හි සිහි ඇති ව හැසිරෙද්ද, දුකෙහි කෙළවරට පැමිණ විෂමලෝකයෙහි සම ව හැසිරෙද්ද, ඔහු සච්ඡ දෙනෙකි.

1. 2. 9.

කුටිකා සුත්‍රය

19. සැවැත්භූමර—

[දෙවි:]

කිම මුඛ වහන්සේට කුටියෙක් තැද්ද? කිම (මුඛ වහන්සේට) කැදලී තැද්ද? (කිම මුඛ වහන්සේට) කුලප්‍රවේණීහු තැද්ද? කිම බක්කියෙන් මිදුනෙහි ද?

[භගවත්තු:]

එකත්තෙන් මට කුටියෙක් තැන. එකත්තෙන් මට කැදලී තැන. එකත්තෙන් කුලප්‍රවේණීහු තැන. එකත්තෙන් මම බක්කියෙන් මිදුනෙමි.

[දෙවි:]

මම කුමක් මුඛ වහන්සේට කුටිය කොට කියමි ද? කුමක් මුඛ වහන්සේට කැදුල්ල කොට කියමි ද? කුමක් මුඛ වහන්සේට කුලප්‍රවේණීය කොට කියමි ද? මම කුමක් මුඛ වහන්සේට බක්කිය කොට කියමි ද?

[භගවත්තු:]

මව මට කුටිය කොට කියති. බිරිඳ කැදුල්ල කොට කියති. පුත්‍රයන් කුලප්‍රවේණී කොට කියති. තෘෂ්ණාව බක්කිය කොට කියති.

[දෙවි:]

මැනවි, මුඛ වහන්සේට කුටියෙක් තැන. මැනවි, කැදලී තැන. මැනවි, කුලප්‍රවේණීහු තැන. මැනවි, බක්කියෙන් මිදුනෙහි යි.

1. 2. 10.

සමිද්ධිසුභාගං.

20. එවමෙව සුතං එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති තපොදුරුමෙ.

අථ බො ආයස්මා සමිද්ධි රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය යෙන තපොදු තෙනුපසඛකම් ගතතානි පරිසිඤ්චිතුං. තපොදෙ ගතතානි පරිසිඤ්චිතා පච්චුතතරිතා එකච්චරො අට්ඨාසි ගතතානි පුබ්බාපයමානො¹.

අථ බො අඤ්ඤතරු දෙවතා අභිකකනතාය රතනියා අභිකකනත-වණණා කෙවලකපං තපොදං ඔභාසෙතාය යෙනායස්මා සමිද්ධි තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්තා වෙභාසං සීතා ආයස්මනතං සමිද්ධිං ගාථාය² අජ්ඣභාසි:

අභුතා භික්ඛසි භික්ඛු ත භි භුතාත භික්ඛසි,
භුතාත භික්ඛු භික්ඛස්සු මා තං කාලො උපච්චගාති

[සමිද්ධි:]

කාලං වො'හං ත ජාතාමි ජනෙනා කාලො ත දිස්සති,
තස්මා අභුතා භික්ඛාමි මා මං කාලො උපච්චගාති.

අථ බො සා දෙවතා පඨවියං³ පතිට්ඨතිතා ආයස්මනතං සමිද්ධිං එතදවොච:

දහරෙ තුං භික්ඛු පබ්බජ්ජනො සුසුකාලකෙසො හද්දෙන⁴ යොබ්බතෙන සමනනාගතො පඨමෙන වයසා අනිකිලිතාචී⁵ කාමෙසු. භුඤ්ඤ භික්ඛු මානුසකෙ කාමෙ. මා සජ්ඣට්ඨිකං හිතා කාලිකං අනුබාචීති.

[සමිද්ධි:]

ත බවාහං ආවුසො සජ්ඣට්ඨිකං හිතා කාලිකං අනුබාචාමි. කාලිකඤ්ඤ බවාහං ආවුසො හිතා සජ්ඣට්ඨිකං අනුබාචාමි. කාලිකාහි ආවුසො කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදීතවො එත්ථ භියොසා⁶. සජ්ඣට්ඨිකො අයං ධමෙමා අකාලිකො එහිපස්සිකො ඔපනසිකො⁷ පච්චනතං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤතිති.

[දෙවතා:]

කථඤ්ඤ භික්ඛු කාලිකා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදීතවො එත්ථ භියොසා. කථං සජ්ඣට්ඨිකො අයං ධමෙමා අකාලිකො එහිපස්සිකො ඔපනසිකො පච්චනතං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤතිති.

[සමිද්ධි:]

අහං බො ආවුසො තවො අචිරපබ්බජ්ජනො අධුතාගතො ඉමං ධම්ම විතයං. ත බවාහං⁸ සකෙකාමි විත්ථාරෙන ආචිකඛිතුං. අයං සො භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො රාජගහෙ විහරති තපොදුරුමෙ. තං භගවනතං උපසඛකම්තා එතමත්ථං පුච්චෙත්ථාසාසි⁹. යථා තෙ භගවා ව්‍යාකරෙති,¹⁰ තථා තං ධාරෙත්ථාසාසි¹⁰ති.

1. සුඛබ්බාපයමානො - සස. PTS. 2. ඊතා ඉමාය ගාථාය - සී 2. 3. පඨවියං - මජ්ඣ. PTS. 4. හද්දෙන - සී 1. 5. අනිකිලිතාචී - මජ්ඣ. - සස. PTS. 6. සියො-PTS 7. ඔපනසයසිකො - මජ්ඣ. 8. නතාහං - මජ්ඣ, සස. 9. පුච්ච - මජ්ඣ, සස. 10. බතාකරෙති - මජ්ඣ, සස.

1. 2. 10.
සමිඳ්ඛි සුත්‍රය

20. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර තපොදුරාමයෙහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරණුවෝ රු අලුයම තැනිට ගාත්‍රයන් දෙතා පිණිස තපොදු නදිය වෙත එළඹියහ. තපොදුනදියෙහි ගාත්‍රයන්-දෙවා ගොඩ තැනී ඇත නෙත සිදුවමින් එක් සිවුරක් ඇති ව සිටියහ.

එකල්හි මනා පැහැ ඇති එක්තරා දෙවිදුවක් රාත්‍රිය ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු තපොදුව බබුලුවා ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරණුවන් වෙත එළඹියා ය. එළඹ අහස්හි සිටියා ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරණුවන්ට ගාථායෙන් කීවා ය:

මහණ, නො වළඳ සිහහි. වළඳ නො ම සිහහි. මහණ, වළඳ සිහව. කාලය තා නහමක් ඉක්ම සේවා.

[සමිඳ්ඛි:]

මම කාලය නො දනිමි. කාලය වැසුනේ නො පෙනෙයි. එහෙයින් ‘කාලය මා නහමක් ඉක්ම සේවා’යි නො වළඳ සිහමි.

ඉක්බිති ඒ දෙවිදුව පොළොවෙහි පිහිටා ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරුන්ට මෙය කීවා ය:

මහණ, තෝ තරුණ පැවිද්දෙහි මනා කලුකෙහෙ ඇතියෙහි, සොදුරු යොවුනෙන් හා පළමු වයසින් යුක්තයෙහි, කාමක්‍රීඩා නො කළ සුලුයෙහි, මහණ, මානුසික කාමයන් අනුභව කරණු මැනව. මෙලොව පස්කම් සැප හැර පියා පරලොව (කලෙකින් ලැබෙන) සැප නහමක් ලුහුබදුව.

[සමිඳ්ඛි:]

ඇවැත්නි, මම මෙලොව සැප හැර පියා කලෙකින් ලැබෙන සැප නො ම ලුහුබදිමි. ඇවැත්නි, මම කලෙකින් ලැබෙන සැප හැර පියා මෙලොව සැප ලුහුබදිමි. ඇවැත්නි, කාමයෝ කාලීකයහ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. බොහෝ වෙහෙස ගෙන දෙන්නෝ ය. මෙහි දෙෂයෝ බොහෝහ. මේ ධර්මය තමා විසින් දැක්ක යුත්තෝ ය. කල් නො යවා විපාක දෙන්නෝ ය. එව, බලවයි’ කීමට හුදුසු ය. තම සිත්හි එළවා තැබීමට හුදුසු ය. නුවණැත්තන් විසින් තම තමා කෙරෙහි ලා දත යුත්තෝ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලදහ.

[දෙවිදු:]

මහණ, කෙසේ නම් ‘කාමයෝ කාලීකයහ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. දැඩි ආයාසය ඇත්තෝ ය. මෙහි දෙෂයෝ බොහෝ ය.’ (කියාත්) ‘කෙසේ නම්’ මේ ධර්මය සන්ධිධික ය. අකාලීක ය. එහිපසසික ය. ඔපනසික ය. නුවණැත්තන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දත යුතු ය. (කියාත්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරණ ලද්දහ ද?

[සමිඳ්ඛි:]

ඇවැත්නි, මම තවකයෙමි. පැවිදි වූ නොබෝ කල් ඇත්තෙමි. මෙසත්තට අලුත පැමිණියෙමි. මම විස්තර වශයෙන් කියන්නට නො පොහොසත්මි. අතීන් වූ සම්මා සම්බුදු වූ මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර තපොදුරාමයෙහි වැඩවසන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ මේ අරුත විචාරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පරිද්දෙකින් හිට ප්‍රකාශ කරණ සේක ද? එපරිද්දෙන් එය දරවයි.

[දෙවතා:]

න ඛො භික්ඛු සුකරො සො භගවා අමෙහති උපසඛකම්භුං. අඤ්ඤාති මහෙසකඛාහි දෙවතාහි පරිවුතො. සවෙ ඛො නං භික්ඛු නං භගවනං උපසඛකම්භා ඵතමඤ්ඤං පුච්චෙය්‍යාසි. මයමපි ආගච්චෙය්‍යාම ධම්මසවණං-යාහි.¹

එවමාට්ඨසොති ඛො ආයසමා සමිද්ධි නඤ්ඤා දෙවතාය පටිඤ්ඤා² යෙන භගවා නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවනං අභිවාදෙත්වා ඵකමනතං නිසීදි. ඵකමනතං නිසිනො ඛො ආයසමා සමිද්ධි භගවනං ඵතදවොච:

ඉදං භනෙත රතතියා පච්චුසසමයං³ පච්චුට්ඨාය යෙන තපොදා නෙත්‍රපසඛකම් ගතතානි පරිසිඤ්චිතුං. තපොදෙ ගතතානි පරිසිඤ්චිත්වා පච්චුත්තරිත්වා ඵකච්චරො අට්ඨාසිං ගතතානි පුබ්බාපයමානො. අථ ඛො භනෙත අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභිකකනතාය රතතියා අභිකකනතවණණා කෙවලකපපං තපොදං ඔභාසෙත්වා යෙනාහං නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්භා වෙහාසං ඕතා ඉමාය ගාථාය අජ්ඣහාසි:

“අභුත්වා භික්ඛහි භික්ඛු න හි භුත්වාන භික්ඛහි,
භුත්වාන භික්ඛු භික්ඛඤ්ඤ මා තං කාලො උපච්චගා”ති.

එවං චුතොත අහං භනෙත තං දෙවතං ගාථාය පච්චහාසිං.⁴

“කාලං වො’හං න ජානාමි ජනොතා කාලො න දිස්සති,
තස්මා අභුත්වා භික්ඛාමි මා මං කාලො උපච්චගා”ති.

අථ ඛො භනෙත සා දෙවතා පඨවියං පතිට්ඨහිත්වා මං ඵතදවොච: දහරො නං භික්ඛු පබ්බජිතො සුසු කාලකෙසො භද්‍රෙන යොබ්බතෙන සමමතාගතො පඨමෙන වයසා, අනිකීට්‍රිතාචී කාමෙසු. භුඤ්ඤ භික්ඛු මාත්‍රසකෙ කාමෙ. මා සඤ්චරීකං හිත්වා කාලිකං අනුධාවීති.

එවං චුතොත හං ⁵“භනෙත තං දෙවතං ඵතදවොච: “න ඛවාහං ආට්ඨසො සඤ්චරීකං හිත්වා කාලිකං අනුධාවාමි. කාලිකඤ්ච ඛවාහං ආට්ඨසො හිත්වා සඤ්චරීකං අනුධාවාමි. ‘කාලිකා හි ආට්ඨසො කාමා චුත්තා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදිතවො ඵඤ්චියොසා.’ සඤ්චරීකො අයං ධම්මො අකාලිකො ඵහිපසසිකො ඔපතසිකො පච්චතං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාහිති.”

එවං චුතොත භනෙත සා දෙවතා මං ඵතදවොච: කථඤ්ච භික්ඛු කාලිකා කාමා චුත්තා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදිතවො ඵඤ්චියොසා. කථං සඤ්චරීකො අයං ධම්මො අකාලිකො ඵහිපසසිකො ඔපතසිකො පච්චතං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාහිති.

එවං චුතොත’හං භනෙත තං දෙවතා ඵතදවොච: අහං ඛො ආට්ඨසො තවො අචිරපබ්බජිතො අධුතාගතො ඉමං ධම්මවිතයං. න ඛවාහං සකෙකාමි විඤ්චරෙන ආචිකම්භුං. අයං සො භගවා අරහං සමමාසමිච්චුද්ධො රාජගහෙ විහරති තපොදරාමෙ. තා භගවනං උපසඛකම්භා ඵතමඤ්ඤං පුච්චෙය්‍යාසි. යථා තෙ භගවා ව්‍යාකරොති තථා තං ධාරොයාසීති.

1. ධම්මසවණංයාහි. - සක. මජ්ඣ. 2. පටිඤ්ඤාභිත්වා. - සක. 3. පච්චුසසමයං. - සිඞ්. 1, සි 1. 4. අජ්ඣහාසිං. - සක. සිඞ්. 1, සි 1, 2 5. චුත්තාහං. - මජ්ඣ. සක.

[දෙවිදු:]

මහණ, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එළඹෙන්නට සුකර නො වෙත්. අතෙක් මහෙශාඛ්‍ය දේවතාවන් විසින් පිරිවරණ ලදහ. මහණ, ඉදින් නුඹ වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ මේ අරුත විවාරන්නහු නම් අපි දු බණ අසන්නට එන්නෙමු.

ආචාර්ය, එසේ ය යි ආයුෂමත් සම්භිසාචරිත තෙමේ ඒ දෙවිදුවට පිළිතුරු දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් සම්භිසාචරිත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙලේ ය:

වහන්ස, මෙහි මම රු අලුයම නැතිට ගාත්‍රයන් දෝනට තපොදුව වෙත එළඹියෙමි. තපොදුවෙහි ගාත්‍රයන් දොවා ගෙණ ගොඩ නැගී සිරුරු තෙත සිදුවමින් එක් සිටුරක් ඇති ව සිටියෙමි. වහන්ස, එකල්හි මනා ඡවිවණේ ඇති එක්තරා දෙවිදුවක් රුය ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු තපොදුව බබුලුවා මා වෙත එළඹියා ය. එළඹ අහස්හි සිටියා මේ ගාථාවෙන් කීවු ය:

“මහණ, නො වලද සිහි. වලද නො ම සිහි, මහණ වලද සිහව. කාලය තා නහමක් ඉක්ම යේවා” යි.

වහන්ස, එසේ කී කල්හි මම ඒ දෙවිදුවට ගාථායෙන් පිළිතුරු දිනිමි.

“මම කාලය නො දනිමි. කාලය වැසුනේ නො පෙනේ. එහෙයින් කාලය මා නහමක් ඉක්ම යේවා යි නො වලද සිහමි.” යි.

වහන්ස, එකල්හි ඒ දෙවිදු තොමෝ පොළොවෙහි පිහිටා මට මෙය කීවු ය: “මහණ, නුඹ වහන්සේ තරුණ පාවිදි කෙතෙකි. මනා කළකෙහෙ ඇති කෙතෙකි. සොදුරු යොවුනින් හා පලමු වයසින් සමකාලතයහ. කාමක්‍රීඩා නො කල කෙතෙකි. මහණ, මානුසිකකාමයන් අනුභව කරව. මෙලොව සැප හැර පියා කලෙකින් ලැබෙන සැප නහමක් ලුහුබදුව” යි.

වහන්ස, එසේ කී කල්හි මම ඒ දෙවිදුවට මෙය කීයෙමි: “ආචාර්ය, මම මෙලොව සැප හැර පියා කලෙකින් ලැබෙන සැප නො ම ලුහුබදිමි. ආචාර්ය, මම කලෙකින් ලැබෙන සැප හැර දමා මෙලොව සැප ලුහුබදිමි. ආචාර්ය, ‘කාමයෝ කාලික ය හ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. බොහෝ වෙහෙස ගෙණ දෙන්නෝ ය. මෙහි දෙෂයෝ බොහෝහ.’ ‘මේ ධර්මය සැදිටික ය. අකාලික ය. එහිපසික ය. ඔපනසික ය. නුවණැත්තවුන් විසින් තම තමා කෙරෙහි ලා දන යුතු’ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලදී.”

වහන්ස, එසේ කී කල්හි ඒ දෙවිදු මට මෙය කීවු ය: “මහණ කෙසේ නම් ‘කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. බොහෝ වෙහෙස ගෙණ දෙන්නෝ ය. මෙහි දෙෂයෝ බොහෝහ. (කීයාත්), කෙසේ නම් මේ ධර්මය සැදිටික ය. අකාලික ය. එහිපසික ය. ඔපනසික ය. නුවණැත්තවුන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දන යුතු ය’ (කීයාත්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දහු ද?” යි.

වහන්ස, එසේ කී කල්හි මම ඒ දෙවිදුවට මෙය කීයෙමි: “ආචාර්ය, මම තවකයෙමි. පාවිදි වූ තොබෝ කල් ඇත්තෙමි. මේ සසුනට අලුත පැමිණියෙකමි. මම විස්තර වශයෙන් කියන්නට නො හැක්කෙමි. අහිත් වූ සමායමුදු වූ මේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර තපෝදරුමයෙහි වැඩ වසන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ විවාරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පරිද්දෙකින් තට ප්‍රකාශ කරණ සේක් නම් එපරිද්දෙන් එය දරව” යි.

එවං වුනෙන භනෙන සා දෙවතා මං එතදවොව: “ත ඛො භික්ඛු සුක්කරො සො භගවා අමෙහති උපසඛිකමිතුං, අඤ්ඤති මහෙසකඛාති දෙවතාති පරිවුතො. සචෙ ඛො තිං භික්ඛු නං භගවනං උපසඛිකමිතිං එතමජං පුච්චෙය්‍යාසි. මයමපි අගච්චෙය්‍යාම ධම්මසචණ්‍යා”ති. සචෙ භනෙන තසාං දෙවතාය සච්චං වචනං, ඉධෙව සා දෙවතා අවිදුරෙති.

එවං වුනෙන සා දෙවතා අයසමනං සමිද්ධිං එතදවොව: පුච්ච භික්ඛු, පුච්ච භික්ඛු, අයමහං¹ අනුපපනතාති.

අඵ ඛො භගවා තං දෙවතං ගාථාය අජ්ඣිභාසි:

අකෙඛය්‍ය සඤ්ඤදීනො සත්තා අකෙඛය්‍යසමීං පතිට්ඨිතා,
අකෙඛය්‍යෙ අපරිඤ්ඤය යොගමායනතී මච්චුතො.

අකෙඛය්‍යෙ ව² පරිඤ්ඤය අකඛාතාරං න මඤ්ඤති,
තඤ්ඤති තසා න භොතීති යෙන නං වජ්ජා න තසා අජඪී,
සචෙ විජ්ජාසි වදෙහි යනඛාති.

[දෙවතා:]

ත ඛවාහං භනෙන ඉමසා භගවතා සඛිඛිනෙනන භාසිතසා විජ්ජාරෙන අජඪං අථානාමි. සාධු මෙ භනෙන භගවා තථා භාසතු. යථාහං ඉමසා භගවතා සඛිඛිනෙනන භාසිතසා විජ්ජාරෙන අජඪං අථානෙය්‍යනතී.³

[භගවා:]

සමො විසෙසී උදවා⁴ නීතීනො යො මඤ්ඤතී සො විචදෙඵ තෙන,
නිසු විධාසු අවිකම්පමානො සමො විසෙසීති ත තසා භොති,
සචෙ විජ්ජාසි වදෙහි යකඛ.

[දෙවතා:]

ඉමසාපි ඛවාහං භනෙන භගවතා සඛිඛිනෙනන භාසිතසා න විජ්ජාරෙන අජඪං අථානාමි. සාධු මෙ භනෙන භගවා තථා භාසතු, යථාහං ඉමසා භගවතා සඛිඛිනෙනන භාසිතසා විජ්ජාරෙන අජඪං අථානෙය්‍යනතී.³

[භගවා:]

පභාසි සඛිං⁵ න විමාන⁶ මජ්ඣගා අච්ච්චි⁷ තණ්හං ඉධ නාම රුපෙ,
තං ජිනනගජං අනීසං නිරුසං පරියෙසමානා නාජ්ඣගමුං
දෙවා මනුසා ඉධ වා හුරං වා සග්ගෙසු වා සඛබ්බිච්චෙසනෙසු;
සචෙ විජ්ජාසි වදෙහි යකඛාති.

[දෙවතා:]

ඉමසා ඛවාහං භනෙන භගවතා සඛිඛිනෙනන භාසිතසා එවං විජ්ජාරෙන අජඪං අථානාමි.

1. යමහං. - මජ්ඣ., සා, PTS. 2. අකෙඛය්‍යඤ්ච - මජ්ඣ., සා PTS. 3. ජානෙය්‍යනතී - මජ්ඣ., PTS. 4. අඵවා - සී.වු. 2. 5. කඛිඛාච - සී 1. 6. න ව මාන - මජ්ඣ. 2 7. අච්ච්චි - සා, සී.වු. 2.

වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ දෙව්දු මට මෙය කීවුය. “මහණ, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප විසින් එළඹෙන්නට සුකර නො වෙති. අනෙක් මහේශ්‍යායා දේවතාවන් විසින් පිරිවරණ ලදහ. මහණ, ඉදින් නුඹ වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹ මේ අරුත විවාරත්තනු නම් අපි දු දහම් ඇසීමට එන්නෙමු” යි. වහන්ස, ඉදින් ඒ දෙව්දුවගේ වචනය ඇත්ත වේ නම් ඒ දෙව්දු මෙහි ම නුදුරෙහි ය” යි.

එසේ කී කල්හි ඒ දෙව්දු ආයුෂමත් සම්ඤ්ඤානෙරැන්ට “මහණ, විවාරණු මැනව. මහණ, විවාරණු මැනව. මේ මම පැමිණියෙමි” යි මෙය කීවු ය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ දෙව්දුවට භාෂායෙන් වදාළ සේක:

සත්තච්ඤා පඤ්ඤාසකකියෙහි සත්තචුදාලාදී සංඥා ඇත්තෝ ය. පඤ්ඤාසකකියෙහි (තෘෂ්ණා දුෂ්චිත්‍රාහ වශයෙන්) පිහිටියානු ය. පඤ්ඤාසකකියන් පිරිසිදු නො දැන මාරයාගේ වසයට යෙත්.

පඤ්ඤාසකකියන් පිරිසිදු දැන සත්චුද්දලාදී වශයෙන් කිසිවකු නො හඹී. යම් හෙයෙකින් ඔහුට ඒ මඤ්ඤානා නො වේ ද (එහෙයිනි). යම් කරුණෙකින් ඔහුට රාගරතනාදී වශයෙන් කියන්නේ නම් ඒ කරුණ ද ඔහුට තැන: එම්බා දෙව්දුව, ඉදින් (එබඳු රහතකු) දැනිනි නම් කියවයි.

[දෙව්දු:]

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත විතර විසින් මම නො ම දැනිමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත විතර විසින් යම්සේ මම දැන ගත්තෙමි නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එපරිද්දෙන් මට වදාරණු මැනවි යි.

[භගවත්තු:]

යමෙක් “(මම අත්‍යයන් හා) සම වෙමි” යි හෝ “විශිෂ්ටයෙමි” යි හෝ නොහොත් “හීනයෙමි” යි හෝ හඹී ද එයින් හේ (අත්‍යයන් හා) විවාද කරන්නේ ය. (යමෙක්) ත්‍රිවිධ මාතයන්හි නො සැලෙන්නේ ද ඔහුට ‘සම ය, විශිෂ්ට ය, (හීන ය) යන හැඟීමෙක් නො වේ. එම්බා දෙව්දුව, ඉදින් (එබන්දකු) දැනිනි නම් කියව.

[දෙව්දු:]

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි ද අරුත විතර විසින් මම නො දැනිමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත මම යම්සේ විතර විසින් දැන ගත්තෙමි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එසේ මට වදාරණු මැනවි යි.

[භගවත්තු:]

ප්‍රඥපතිය හළේ ය. විවිධ මාතයට (=තවවිධි හෝ ත්‍රිවිධ මාතයට) නො ගියේ ය. නොහොත් මවුකුසට නො යන්නේ ය. මේ තාමරුප සම්බන්ධතා පඤ්ඤාසකකියෙහි තෘෂ්ණාව මූලසුත්තයෙහි කෙළේ ය. සුත්තකල කෙළෙත් ගැට ඇති තිදුක් වූ තෘෂ්ණා රහිත වූ ඒ කෂීණාසුචයා සොයන්නා වූ දෙවියෝ ද මනුෂ්‍යයෝ ද මෙලොව හෝ පරලොව හෝ ස්වර්ගයන්හි හෝ සියලු සත්‍ය කීවෙසත්‍යන්හි හෝ නො දැනිත්. එම්බා දෙව්දුව ඉදින් දැනිනි නම් කියව.

[දෙව්දු:]

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත විතර විසින් මම මෙසේ දැනිමි.

[භගවා:]

පාපං න කසිරි වචසා මතසා කායෙන වා කිඤ්චන සබ්බලොකෙ,
කාමෙ පහාය සතීමා සම්පජානො දුකං න සෙවෙථ අතත්ථසංභිතනති.

නාදනවග්ගො දුභියො.

භවුද්දනං:

නාදනා නාදනී වෙච නඤ්ච පුතනසමෙන ව,
බතතියො සනමානො ව නිද්ද නාදී ව දුකකරං,
භිරි කුටිකා නවමො දසමො ටුතො සම්ඤ්චිතා'ති.

3. සතනීවග්ගො.

1. 8. 1.

සතනීසුතනං.

21. ඝාමජථියං---

එකමනනං භීතා බො සා දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසී:¹

සතනීයා විය ඔමටෙඨා බය්හමානොව² මජ්ඣකෙ,
කාමරුගප්පහාණය සනො භිකඤ්ච පරිබ්බපේ'ති.

[භගවා:]

සතනීයා විය ඔමටෙඨා බය්හමානොව² මජ්ඣකෙ,
සකකායදිට්ඨිප්පහාණය සනො භිකඤ්ච පරිබ්බපේ'ති.

1. 3. 2

චුසනීසුතනං.

22. ඝාමජථියං---

එකමනනං භීතා බො සා දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසී:

නාචුසනනං චුසනී ව චුසනනං ව තනො චුසෙ,
තසමා චුසනනං චුසනී අප්පදුට්ඨිප්පදෙසිතනති.

[භගවා:]

යො අප්පදුට්ඨිසා නරසා දුසසති,
සුද්ධසා පොසසා අතභගණසා,
තමෙව බාලා පවෙචති පාපං,
සුචුමො රජො පටිචානංව බිතො'ති.

1. අජ්ඣකාසී - සීචු. 1. 2. බය්හමානෙ - ඝා, සීචු, 2. PTS.

[භගවත්හු:]

වචනයෙන් ද සිතීන් ද කසින් ද කිසි පවක් නො කරන්නේ ය. මුළු ලොවේ සියලු කාමයන් හැර සිති ඇත්තේ මනා නුවණ ඇත්තේ අනභි සතිත වූ දුක නො සෙවුනේ ය.

නඤ්ඤ වර්ග දෙවෙනි යි.

එහි සුත්‍රනාමාවලිය:

නඤ්ඤ, නඤ්ඤී, නඤ්ඤතසම, ඛතතිය, සතමාන, නිද්දනඤ්ඤ, දුකකර, හිරි, තව වත කුටිකා, දසවත සම්භවි සුත්‍රය ද වේ.

3. සතති වර්ගය.

1. 3. 1.

සතති සුත්‍රය.

21. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සැවෙකිත් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිසැ දූවෙන්තකු මෙන් ද මහණ තෙමේ කාමරාග ප්‍රභාණය පිණිස සිති ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

සැවෙකිත් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිසැ දූවෙන්තකු මෙන් ද මහණ තෙමේ සතකායදුෂ්ටි ප්‍රභාණය පිණිස සිති ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

1. 3. 2.

සුභවි සුත්‍රය.

22. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

කමීය නො පහත්නහු විපාකය තෙමේ සපයී නො කෙරෙයි. එහෙයින් කමීය පහත්නහු විපාකය තෙමේ ස්පයී කරන්නේ ය. එහෙයින් නිදෙස් පුභුලන්ට දෝෂ කරණ කමීය පහත්නහු විපාකය තෙමේ ස්පයී කෙරෙයි.

[භගවත්හු:]

යමෙක් නිදෙස් වූ පිරිසිදු වූ කෙලෙස් නැති පුද්ගලයකුට දෝෂ කෙරේ ද, ඒ පාපය තෙමේ උච්ඡිසුලභට දැඩි සිසුම රජසක් මෙන් ඒ බාලයා කරා ම පෙරලා එයි.

1. 3. 3.

ජමාසුභනං

23. ඝාමජචීයං—

එකමනනං සීනා බො සා දෙවනා භගවනනං ගාථාය අජ්ඣාභාසී:

අනෙතා ජටා බහි ජටා ජටාය ජටිතා පජා,
තං තං ගොතම පුච්ඡාමි කො ඉමං විජටයෙ ජටනති.

[භගවා:]

සීලෙ පතිට්ඨාය තරො සපඤ්ඤා විනනං පඤ්ඤාඤච භාවයං,
ආතාපි නිපකො භික්ඛු සො ඉමං විජටයෙ ජටනති.

යෙසං රාගො ව දොසො ව අවිජ්ජා ව විරාජ්ජනා,
බිණ්ණසවා අරභනෙතා තෙසං විජටිතා ජටා.

යථ නාමඤච රූපඤච අසෙසං උපරාජ්ඣති,
පටිසං රූපසඤ්ඤා ව එතෙඨා,¹ ඡිජ්ජතෙ ජටාති.

1. 3. 4.

මනොනිවාරණසුභනං

24. ඝාමජචීයං—

එකමනනං සීනා බො සා දෙවනා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසී:

යතො යතො මනො නිවාරයෙ
ත දුක්ඛමෙති තං තතො තතො,
ස සබ්බතො මනොනිවාරයෙ
ස සබ්බතො දුක්ඛා පමුච්චති²

[භගවා:]

ත සබ්බතො මනො නිවාරයෙ
මනො යතනනමාගතං,³
යතො යතො ව පාපකං
තතො තතො මනො නිවාරයෙ'ති.

1. 3. 5.

අරභගනසුභනං

25. ඝාමජචීයං—

එකමනනං සීනා බො සා දෙවනා භගවතො සනතිකෙ :ඉමං ගාථං
අභාසී:

1. එථ ඝා - ඝනා, - PTS 2. පමුච්චති - මජ්ඣ, සී. මු. PTS 3. ත මනො සංයතනා - මජ්ඣ, සංයතනා - PTS

1. 3. 3.

ජලා සූත්‍රය.

23. සාවිච්ඡාචර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

ආතුලන අවුල් ය. පිටත අවුල් ය. සත්ති ප්‍රජාව අවුලෙන් වෙළකී ය. එහෙයින් ගෞතමයන් වහන්ස, කවරෙක් මේ අවුල නිරවුල් කරන්නේ දැ යි? එකරුණ පුළුවන්ම.

[භගවත්හු:]

පිළිසදනුවණ ආති කෙලෙස් තවන වෙර ආති නිරණප්‍රඥයෙන් යුත් සසර බිය දක්නාහුලු ඒ සත්ති තෙමේ ශීලයෙහි පිහිටා සමාධිය හා ප්‍රඥව වඩමින් මේ අවුල නිරවුල් කරන්නේ යි.

යම් කෙනකුත් විසින් රාගයන් ද්වේශයන් අවිඤ්චන් දුරු කරණ ලද්දහුද, (ඔහු) ඤාණාසුව රහත්හු ය. ඔවුන් විසින් තෘෂ්ණා නැමති අවුල නිරවුල් කරණ ලදී.

යම් තැනෙක තෘමයන් රූපයන් ප්‍රතිසයන් රූපසංඥවන් නිරව-ශේෂයෙන් නිරුඳු වෙද්ද, මෙහි මේ තෘෂ්ණා නැමති අවුල සිද්ධේ යි.

1. 3. 4.

මනොනිවාරණසූත්‍රය

24. සාවිච්ඡාචර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙකින් යමෙකින් සිත වලකන්නේද? එයින් එයින් ඔහුට දුක් නො පැමිණෙයි. හෙතෙමේ සියල්ලෙන් සිත වලක්වන්නේ නම් හෙතෙමේ සියලු දුකෙන් මිදෙයි.

[භගවත්හු:]

සියල්ලෙන් සිත නො වලකන්නේය. සංයත භාවයට පැමිණි සිත නො වලක්වන්නේ ය. යමෙකින් යමෙකින් අකුසල් වේ නම් එයින් එයින් සිත වලක්වන්නේය යි.

1. 3. 5.

අරහත්‍යා සූත්‍රය

25. සාවිච්ඡාචර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යො හොති භික්ඛු අරහං කතංචී
බිණ්ණසවො අනාතිමදෙහධාරී,
අහං වදමිතිපි සො වදෙය්‍ය
මමං වදනතීතිපි සො වදෙය්‍යාති.

[භගවා:]

යො හොති භික්ඛු අරහං කතංචී
බිණ්ණසවො අනාතිමදෙහධාරී,
අහං වදමිතිපි සො වදෙය්‍ය
මමං වදනතීතිපි සො වදෙය්‍ය
ලොකෙ සමඤ්ඤං කුසලො විදිත්වා,
වොහාරමනෙතන සො වොහරෙය්‍යාති.

[දෙවතා:]

යො හොති භික්ඛු අරහං කතංචී
බිණ්ණසවො අනාතිමදෙහධාරී,
මානං නු ඛො සො උපගමම භික්ඛු
අහං වදමිතිපි සො වදෙය්‍ය
මමං වදනතීතිපි සො වදෙය්‍යාති.

[භගවා:]

පභිණ්ණමානස්ස ත සනතී ගන්ථා
විඤ්චිතා මානගන්ථස්ස සබ්බෙ,
සො චිතිවනෙතා මඤ්ඤානං¹ සුමෙධො
අහං වදමිතිපි සො වදෙය්‍ය
මමං වදනතීතිපි සො වදෙය්‍ය,
ලොකෙ සමඤ්ඤං කුසලො විදිත්වා
වොහාරමනෙතන 'සො වොහරෙය්‍යා'ති.

1. 3. 6.

පජේජාන්සුතතං.

26. භාවනාපිණ්ණං—

එකමන්තං සීතා ඛො සා දෙවතා භගවතො සනතීකෙ ඉමිං භාඨං අභාසී:

කති ලොකස්මිං පජේජාතා යෙහි ලොකො පකාසති²,
භගවන්තං³ පුරිඤ්චිමාගමම කඨං ජානෙමු තං මයං.

[භගවා:]

වන්තාරෙ ලොකෙ පජේජාතා පඤ්චමෙක්ථ න විජ්ජති,
දිවා නපති ආදිවෙවා රතතිං ආභාති⁴ ච්ඡදිමා,
අඨ අහති දිවාරතතිං තන්ථ තන්ථ පකාසති²,
සමුඤ්ඤො තපතං සෙට්ඨො එසා ආභා අනුත්තරති.

1. මඤ්ඤානා-මජ්ඣ, යමනං - සසා PTS 2. පභාසති - සිවු, 1. සී 1, 3. භවන්තං- PTS 4. රතතිමාභාති - මජ්ඣ, සක

සිටුමහින් කල කිය ඇති ආභ්‍රවයන් නැසු පඤ්චම ශරීරය දරණ යම් රහත් මහණෙක් වේ ද හෙතෙමේ “මම කියමි”යි කියාත් කියන්නේ ද? හෙතෙමේ “මට කියති” යි කියාත් කියන්නේ ද?

[හඟවත්හු:]

සිටුමහින් කල කිය ඇති ආභ්‍රවයන් නැසු පඤ්චම ශරීරය දරණ යම් රහත් මහණෙක් වේ ද? හෙතෙමේ “මම කියමි”යි කියාත් කියන්නේ ය. හෙතෙමේ “මට කියති”යි කියාත් කියන්නේ ය. දක්ෂ වූ හෙතෙමේ ලෝකයෙහි ව්‍යවහාරය දැන ව්‍යවහාර මාත්‍රයෙන් ව්‍යවහාර කරන්නේ යි.

[දෙව්:]

සිටු මහින් කල කිය ඇති ආභ්‍රවයන් නැසු පඤ්චම ශරීරය දරණ යම් රහත් මහණෙක් වේ ද? ඒ මහණ තෙමේ මානසට පැමිණ හෝ “මම කියමි”යි කියාත් කියන්නේ ද? හෙතෙමේ “මට කියති”යි කියාත් කියන්නේ ද?

[හඟවත්හු:]

ප්‍රතිණ වූ මාන ඇති ඔහුට මානග්‍රන්ථිනු නැත. ඔහු විසින් සියලු මානග්‍රන්ථිනු වෙසෙසින් නසන ලද්දක. මනා නුවණ ඇති හෙතෙමේ මඤ්ඤාන ඉක්ම වූයේ ය. හෙතෙමේ ‘මම කියමි’ යි කියාත් කියන්නේ ය. හෙතෙමේ ‘මට කියති’යි කියාත් කියන්නේ ය. දක්ෂ වූ ඒ රහත් තෙමේ ලෝකයෙහි ව්‍යවහාරය දැන ව්‍යවහාරමාත්‍රයෙන් ව්‍යවහාර කරන්නේ යි.

1. 3. 6.

පෞරුෂාන සුත්‍රය

26. සැවැත්හුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙකින් ලොව බබලා තම් (එබඳු) එළි ලොව කෙතෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විවාරත්තට අවුත් (සිටින) අපි එය කෙසේ දනිමු ද?

[හඟවත්හු:]

ලොව එළි සතරෙකි. මෙහි පස්වැන්නෙක් නැත. තීරු දවල් බබලයි. සඳු රැ බබලයි. තව ද, හින්ත දිවා රැ දෙකි ඒ ඒ නැත බබලයි. සඵඥයන් වහන්සේ බබලන්නවුන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨයක. මේ ආලෝකය තීරුතතර යි.

1. 3. 7.

සරසුභතං

27. සාවඤ්චියං—

එකමනතං සීතා බො සා දෙවතා භගවනතං ගාථාය අජ්ඣිභාසි:

කුතො සරා නිවතනනති කඤ්ච වට්ඨං න වතනති,¹
කඤ්ච තාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣතිති

[භගවා:]

යඤ්ච අපො ව පඨවී තෙජෝ වායො න ගාඛති,
අතො සරා නිවතනනති එඤ්ච වට්ඨං න වතනති,¹
එඤ්ච තාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣතිති.

1. 3. 8.

මහඤ්චන සුභතං

28. සාවඤ්චියං—

එකමනතං සීතා බො සා දෙවතා භගවනතං ගාථාය අජ්ඣිභාසි:

මහඤ්චනා මහාභොගා රට්ඨවනොපි බතතියා,
අඤ්ඤමඤ්ඤභිගිජ්ඣනති කාලේසු අනුලඛිකතා
තෙසු උසුසකච්චාතෙසු² භවසොතානුසාරීසු,
කොධි³ තණ්හං පජ්ඣිංසු කො ලොකස්මිං අනුසුසුකාති

[භගවා:]

භීතා අගාරං පබ්බජ්ඣතා⁴ භීතා පුතනං පසුං පියං,
භීතා රුගඤ්ච දොසඤ්ච අවිජ්ජඤ්ච විරුජ්ඣ
බිණ්ණාසවා අරහනො තෙ ලොකස්මිං අනුසුසුකාති.

1. 3. 9.

චතුචකකසුභතං

29. සාවඤ්චියං—

[දෙවතා:]

චතුචකකං නවඤ්චාරං පුණ්ණං ලොභෙන සංයුතං,
පඛිකච්චාතං මහාචීර කථං යාත්‍රා භවිස්සති.

[භගවා:]

ජේතා නද්ධිං⁵ වරතඤ්ච ඉච්ඡාලොභඤ්ච පාපකං,
සමුලං නණං අබ්බුය්‍යා එවං යාත්‍රා භවිස්සති.

1. වට්ඨති - සී.මු, 1. PTS සි 2. 2. උසුසකච්චාතෙසු - සෘ. 3. කොධ - සෘ. ගඛ - PTS.
4. පබ්බජ්ඣතා - PTS. 5. කද්ධිං PTS.

1. 3. 7.

සර සූත්‍රය

27. සෑවෑන්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථා යෙන් කී ය:

සංසාර ප්‍රවාහයෝ කොහි තවනිද්ද? සසරවැසි කොහි නො වසී ද? නාමයත් රූපයත් කොතැන්හි තිරවශේෂයෙන් තිරුඬු වේ ද?

[භගවත්හු:]

යම් තැනක ආපෝ ධාතුවත් පඬවි ධාතුවත් තේජෝ ධාතුවත් වායෝ ධාතුවත් නො පිහිටා ද මෙහි සංසාරප්‍රවාහයෝ තවතිත්. මෙහි සසරවැසි නො වසී. මෙහි නාමයත් රූපයත් තිරවශේෂයෙන් තිරුඬු වේ යි.

1. 3. 8.

මහඬුහි සූත්‍රය

28. සෑවෑන්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථා යෙන් කී ය:

මහත්ඬුහි ඇති මහත්භෝග ඇති රටවල් ඇති ඝණ්‍රියයෝ ද කාමයන්හි සැහීමට නො පැමිණියාහු ඔවුනොවුන් සැපත පතත්.

ඔවුන් (කාමයන්හි) උත්සාහවත් වූ කල්හි භවස්‍රෝතස අනු ව යන කල්හි මේ ලෝකයෙහි කවුරු තෘෂ්ණාව දුරු කලාහු ද? ලෝකයෙහි කවුරු (කාමයන්හි) උත්සාහ රහිත වූවාහු ද?

[භගවත්හු:]

ගිහිගෙය භාර ප්‍රිය වූ දරුවන් ද සිවුපාවුන් ද භාර පැමිදි වූ රුගයන් දෝෂයන් දුරු කොට අවිද්‍යාවත් තසා (සිටි) ක්‍ෂීණොසුව වූ ඒ රහත්හු ලෝකයෙහි (කාමයන් සෙවීමෙහි) උත්සාහ රහිතයෝ ය.

1. 3. 9.

වතුචක්ක සූත්‍රය.

29. සෑවෑන්නුවර--

[දෙව්:]

මහාචරියන් වහන්ස, (මේ ශරීරයානය) සක් සතරක් ඇත්තේ ය. තව දෙරක් ඇත්තේ ය. (අඟුළියෙන්) පිරුණේ ය. ලෝභයෙන් යුක්ත ය. මධෙහි උපත. එහි තික්ම යෑම කෙසේ වන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

රූභාත ද වරපට ද ලාමක ඉච්ඡාව ද ලෝභය ද සිදු තෘෂ්ණාව සහඉලිත් උදුරු.(ලීමෙන්) මෙසේ තික්ම යෑම වන්නේ යි.

1. 3. 10.

එණිජඛාසුතනං.

30. ඝාමිජනීයං—

[දෙවනා:]

එණිජඛං කිසං වීරං අප්පාභාරං අලොචුපං,
සිහං වෙකවීරං තාගං කාමෙසු අතපෙකඛිතං,
උපසඛකමම පුච්ඡාම කථං දුකඛා පච්චවතීති.

[භගවා:]

පඤ්ච කාම ගුණාලොකෙ මනෝජට්ඨා පවෙදිතා,
එත්ථ ඡන්දං වීරාජෙත්වා එවං දුකඛා පච්චවතීති.

සතනිවගෙහා තඨිඤා.

තමුඤ්ඤානං:

සතනියා චූසති වෙච ජවා මනෝ නිවාරණා,
අරහතෙනන පජේජානෝ සරා මහඤ්ඤෙන ච,
චතුචකෙකන නවමං එණිජඛෙකන තෙ දසාති.

4. සතුලලපකාසිකවග්ගො.

1. 4. 1.

සඛනිසුතනං.

31. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා ඝාමිජනීයං වීහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

අථ ඛො සමබහුලා සතුලලපකාසිකා දෙවනායො අභිකක්කන්තාය රතනියා අභිකක්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ජේතවනං ඕභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු.

එකමන්තං සීතා ඛො එකා දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

සඛනිරොච සමාසෙථ සඛනි කුඛෙඛථ සත්ථවං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය සෙයොෆා භොති න පාපියොති.

අථ ඛො අපරා දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

1. 3. 10.

එඤ්ජබ්බ සූත්‍රය.

30. සෑවැන්නුවර—

[දෙවි:]

එඤ්චුටකුගේ මෙන් කෙණ්ඩා ඇති කාශ වූ ස්වප්‍රාභාර ඇති ලොල් බැව් නැති, සිංහයකු මෙන් ඇතකු මෙන් එකලාව හැසිරෙන, කාමයන්හි නිරපේක්ෂක වූ චිරයන් වහන්සේ වෙත එළඹ කෙසේ දුකින් මිදේ දැයි විචාරමි.

[භගවත්හු:]

ලොව මනස සවැනි කොට ඇති පඤ්චකාමගුණයෝ ප්‍රකාශ කරණ ලදහ. මෙහි ඇල්ම දුරු කොට ශ්‍රීමෙන් මෙසේ දුකින් මිදෙයි.

සහන්වගීය හෙවෙහි සී.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

සතති, ජුසති, ජටා, මනෝනිවාරණ, අරහත්ත, පජේජාත, සර, මහඛත සූත්‍ර ද, තවවැනි වතුචකක සූත්‍රය ද, එඤ්ජබ්බ සූත්‍රය දැයි දසසූත්‍ර කෙනෙක් වෙත්.

4. සතුලපකාසික වගීය.

1. 4. 1.

සබ්බි සූත්‍රය.

31. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන තම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි මනා ජව්වණ් ඇති බොහෝ වූ සතුලපකාසික දේවතාවෝ රූ පෙරයම ඉක්ම හිය කල්හි ඔළු දෙවීරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියහ.

එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කියේ ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඛිමීය දූත (සිටියනුව) අභිවෘද්ධිය වෙයි. පිරිහීමෙක් නො වෙයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සනං සඤ්චමමඤ්ඤය පඤ්ඤ උබ්භති¹ නාඤ්ඤතොති.

අථ බො අපරා දෙවනා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සනං සඤ්චමමඤ්ඤය සොකමජේඛි හ සොචතීති.

අථ බො අපරා දෙවනා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සනං සඤ්චමමඤ්ඤය ඤ්ඤතිමජේඛි විරොචතීති.

අථ බො අපරා දෙවනා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සනං සඤ්චමමඤ්ඤය සන්තා ගච්ඡන්ති සුභගතීන්ති.²

අථ බො අපරා දෙවනා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සනං සඤ්චමමඤ්ඤය සන්තා තිට්ඨන්ති සාතතන්ති.

අථ බො අපරා දෙවනා භගවන්තං එතදවොච: කසස ණු බො භගවා³
සුභාසිතන්ති.

[භගවා:]

සබ්බාසං වො සුභාසිතං පරියායෙහ. අපි ච මමාපී⁴ සුඤ්ඤාථ:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සනං සඤ්චමමඤ්ඤය සබ්බදුක්ඛා පමුච්චතීති.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා තා දෙවනායො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා
පදකබ්ඤ්ඤා කත්වා තජේචන්තරාධාසිංසුති.⁵

1. පඤ්ඤං උභති - සනා. 2. සුභගතීන්ති - සනා. 3. භගව - PTS. 4. මමපි - මජ්ඣ. මමමපි - PTS. 5. ඉදමවොච - ටෙ - තජේචන්තරාධාසිංසුති පාදො සනා, PTS; ටොඤ්ඤාසනෙ හ දිස්සන්තෙ

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් ප්‍රඥාව ලැබේ. අනෙකකින් නො ලැබේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් ශෝක-කාරණයන් මැද ශෝක නො කෙරේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් නැගත් මැද වෙසෙසින් බලලයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් සත්තියෝ ප්‍රගතියට යෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් සත්තියෝ බොහෝකල් සුව සේ සිටීන්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කවරකු විසින් මැනවින් කියන ලද්දේ ද?

[භගවත්ත:]

කොප සියල්ලන් විසින් කරුණු වශයෙන් මැනවින් කියන ලදී. වැලි දු මගේ (වචනය) ද අසවු:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැනීමෙන් සියලු දුකින් මිදෙයි.

භාග්‍යවතු වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටු සිත් ඇති ඒ දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වූහයි.

1. 4. 2.

මච්ඡරී සුතනං

32. එකං සමයං භගවා ඝාචන්දියං විහරති ජෙනවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩිකායා ආරාමේ. අථ ඛො සම්බහුලා සතුලලපතාසිකා දෙවතායො
අභිකක්කන්තාය රතනියා අභිකක්කන්තවණ්ණා කෙවලකපපං ජෙනවනං ඔභා-
සෙච්චා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙච්චා
එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සීතා ඛො එකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ
ඉමං ගාථං අභාසි:

මච්ඡරු ව පලාදු ව එවං දුතං න දීයති,
පුඤ්ඤමාකඛමානෙන¹ දෙය්‍යං ගොති විජන්තාති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

යසොච භිතො න දදති මච්ඡරී තදෙවාදදතො² භයං,
ජිකච්ඡා ව පිපාසා ව යසා භායති මච්ඡරී,
තමෙව බාලං චුසති අසම් ලොකෙ පරමති ව.

තසමා විනෙය්‍ය මච්ඡරං දජ්ජා දුත මලාභිභු,
පුඤ්ඤති පරලොකසම් පතිට්ඨා ගොන්ති පාණ්ණිතන්ති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

තෙ මතෙසු න මීයන්ති³ අඬානං⁴ ව සභබ්බරං⁵,
අපසසම් යෙ පචෙච්ඡන්ති එස ඛෙමා සන්තන්තො.

අපසසෙමකෙ පචෙච්ඡන්ති බහුතෙකෙ නදීච්ඡරෙ,
අපසසමා දකඛිණා දින්නා සභසොන සමං මිතා.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

දුඤ්ඤං දදමානානං දුක්ඛරං කමම කුඛබ්බං,
අසනෙතා තානුකුඛබ්බන්ති සනං ඛමෙමා දුරන්තයො⁶.

තසමා සතඤ්ච අසභාඤ්ච⁷ නානා ගොති ඉතො ගති,
අසනෙතා තීරයං යන්ති සනෙතා සග්ගපරුයණාති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවන්තං⁸ එතදවොච: කසා නු ඛො භගවා
සුභාසිතන්ති?

[භගවා:]

සබ්බාසං වො සුභාසිතං පරියායෙන. අපි ව මමාපි සුණාථ:

ඛම්මං වරෙ යොපි සමුඤ්ඤකං⁹ වරං¹⁰ දුරඤ්ච පොසං දදමප්පකසම්මං,
සනං සභසානං සභසාසාහිතං කලමපි තාග්ගන්ති තථාච්චිධස්ස හෙති

1. පුඤ්ඤං ආකඛමානෙන - මජ්ඣ. 2. තදෙවාදදතො - PTS 3. මීයන්ති - සභා.
4. පන්ථානං-සී. 5. සභාවච්ඡං - සභා, සී.මු. 2. PTS 6. දුරන්තයො - මජ්ඣ, සභා. 7. අසතා.
- මජ්ඣ, 8. භගවන්තා සන්තිකෙ - මජ්ඣ. 9. සමුඤ්ඤකං - සභා. 10. වර. කඤ්ච

1. 4. 2.

මව්පරි සුත්‍රය

32. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැන්කුමර සමීපයෙහි ජේතවනනම් අනේසිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මනා ජවිවණ් ඇති බොහෝ වූ සතුලලපකාසික දේවතාවෝ පෙරයම ඉක්ම හිය කල මුළු දෙවිරම බහුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගය කී ය:

මසුරුකමින් ද ප්‍රමාදයෙන් ද මෙසේ දන් නො දෙනු ලැබේ. පින් කැමැති (දහළු) දන්නහු විසින් දිය යුතු වේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

මසුරු පුදගල තෙමේ යමකට ම බිය වූයේ දන් නො දේ ද, නො දෙන ඔහුට එය ම බිය වේ. මසුරු පුදගල තෙමේ යමකට බිය වේ ද, ඒ බඩසය ද පවස ද ඒ බාලයා ම මෙලෙවිහින් පරලෙවිහින් පහස්තේ ය.

එහෙයින් මසුරුලෙ මැඩ ලත පුදගල තෙමේ මසුරුකම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් පරලෙවිහි දී සතුන්ට පිහිට වේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

යම් කෙනෙක් මහ කැටු වැ යනුවනට (ලදදෙය බෙදා දෙන්නාක්) සෙයින් සවලාසක් ඇති කල්හිත් දෙත් ද, ඔහු (අදහ මරණයෙන්) මලුපින් අතර නො මියෙත්. මේ පැරණි දහමෙකි.

ඇතැම්හු සවලාසක් ඇති කල්හිත් දෙත්. ඇතැම්හු බොහෝ හෝගයෙන් සමනවාගත වූවාහු ද නො දෙත් මද දෙයින් දෙන ලද දක්ෂිණාව දහසක් (=දහසෙකින් දෙන ලද දත) හා සම ය සි ප්‍රමාණ කරණ ලදී.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

අසත්පුරුෂයෝ (සවලාසක් ඇති කල්හි දීම වූ) දුෂකර දාන ය දෙන දුෂකර (සුවරිත) ක්‍රියා කරණ (සත්පුරුෂයන්ට) අනුක්‍රියා නො කෙරෙත්. සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය දුෂපුර ය. (එහෙයිනි.)

එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේත් අසත්පුරුෂයන්ගේත් මෙලොවින් පරලොව යෑම එකිනෙක වෙනස් වේ. අසත්පුරුෂයෝ නිරෑට යෙත්. සත්පුරුෂයෝ සවර්ගරුණ වෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කවරකු විසින් මැනවින් කියන ලද ද?

[හඟවන්හු:]

තොප සියල්ලන් විසින් කරුණු විසින් මැනවින් කියන ලදී. යලි දු මගේ (වචන) ද අසවු:

යමෙක් උඤ්ජාවරියාවෙහි හැසිරෙන්නේ (කලවිචි ඉඬු කිරීම පිදුරු පෙළීම ආදී වශයෙන් දුක සේ ජීවිකාව පවත්වන්නේ) අඹුදරුවකුත් පෝෂණය කරමින් සවලාසක් ඇති කල්හිත් දෙමින් දහමිහි හැසිරෙන්නේ ද, සහසුරුක කළ අසත්පුරුෂයන් දෙනකුන්ගේ ඒ යාගක්‍රියාවෝ එබඳු දිලිත්දගේ (දහක්‍රියාවන් පිලිබද) ගතභාගයකුත් නො අහිත්.

අඵ ඛො අපරා දෙවතා භගවතනා ගාථාය අඤ්ඤාසාසි:

කෙනෙස යඤ්ඤා විපුලො මහග්ගතො
සමෙන දින්නාසා න අග්ගමෙති,
කථං¹ සතං සහසානං² සහසායාගිතං
කලමපි නාග්ගනාති තථාච්චය්ස තෙති.

අඵ ඛො භගවා තං දෙවතං ගාථාය අඤ්ඤාසාසි:

දදනාති හෙකෙ³ විසමෙ නිවිට්ඨා,
ජේනා⁴ වගිනා අඵ සොචගිනා,
සා දකඛිණා අසුඤ්ඤා සද්දනා
සමෙන දින්නාසා න අග්ගමෙති.
ඵචං සතං සහසානං² සහසායාගිතං
කලමපි නාග්ගනාති තථාච්චය්ස තෙති.

1. 4. 3.

සායුසුභානං

33. සාවච්චියං—

අඵ ඛො සමබහුලා සභුලලපකාසීකා දෙවතායො අභිකකන්තාය රතනියා අභිකකන්තවණණා කෙචලකපං ජෙතමනං ඔභාසෙනා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිනා භගවතනං අභිවාදෙනා ඵකමන්තං අට්ඨංසු. ඵකමන්තං සීතා ඛො ඵකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

සායු ඛො මාරිස දනං.

මච්චේරා ව පමාදා ව ඵචං දනං න දීයති,
පුඤ්ඤාමාකඛිමානෙන දෙයාං හොති විජානනාති.

අඵ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

සායු ඛො මාරිස දනං. අපි ව අපපසම්මපි⁵ සායු⁶ දනං.

අපපසෙමකෙ පචෙච්ඡන්ති බහුතෙකෙ න දිච්ඡරේ,
අපපසමා දකඛිණා දින්නා සහසෙසන සමං මිතාති.

අඵ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

සායු ඛො මාරිස දනං. අපපසම්මපි සායු⁶ දනං. අපි ව සඤ්ඤාසාසි සායු⁶ දනං.

දනඤ්ඤා යුඤ්ඤා සමානමාහු අපපාපි සන්තා බහුකෙ ජින්නාති,
අපපමපි වෙ සඤ්ඤාසාසො දදති තෙනෙව සො හොති සුඛි පරජාති

1. 'කථා' - සී.මු. PTS පොසකෙසු නච්චි. 2. සහසාන - සා. 3. ඵතෙ - PTS.
4. කාමා - සා. 5. අපපසම්මපි - සා, මජ්ඣ, 6. සායු - සා.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මහත් වූ උදරබවට පාමිණි මේ දනය දැනමින් සෙමෙන් දෙන ලද දනයේ වටනාකමට කුමක් හෙයින් නො පාමිණේ ද? සහසුරාග කළ ලක්ෂ්‍යයක් දෙනකුන්ගේ ඒ දනක්‍රියාවෝ එබඳු (දිලිත්දගේ) දනක්‍රියා පිලිබඳ ශතභාගයකුත් කෙසේ නම් නො අහිත් ද?

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ දේවතාවාට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

කෙනෙක් විෂම වූ (කායවාහිමනා) කම්යෙහි පිහිටියාහු (මෙරමා) තලා මර් යලි ශෝකී කරවා දෙත් ම ය. (කඳුළු වැකුනු මුහුණු ඇති කොට මෙරමාගට දඹුවම් කොට දුන් හෙයින්) අසසුමුඛ නම් වූ සදණ්ඩ නම් වූ ඒ දක්ෂිණාව දැනමින් සෙමෙන් දෙන ලද දනයේ වටනාකමට නො පාමිණේ. සහසුරාග කළ ලක්ෂ්‍යයක් දෙනකුන්ගේ ඒ දනක්‍රියාවෝ එබඳු (දිලිත්දගේ) දනක්‍රියා පිලිබඳ ශතභාගයකුත් මෙසේ නො අහිත්.

1. 4. 3.

සාධු සුත්‍රය

33. සැවැත්තුමර—

එකල්හි මනා ජිවිමණි ඇති බොහෝ වූ සතුලලපකාසික දේවතාවෝ රු පෙරයම ඉක්ම හිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියහ. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ උදනය පහල කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි.

මසුරා කමින් ද, ප්‍රමාදයෙන් ද මෙසේ දනය නො දෙනු ලැබේ. පින් කැමැති (පින්පල) දන්තහු විසින් දිය යුතු වෙයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ උදනය පහල කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි. තව ද, මඳක් ඇති කල්හිත් දීම මැනවි.

ඇතැම්හු මඳක් ඇති කල්හිත් දෙති. ඇතැම්හු බොහෝ හෝගයෙන් සමතවාගත වූවාහු ද නො දෙති. මඳෙකින් දෙන ලද දක්ෂිණාව දහසක් හා සම ය යි ප්‍රමාණ කරණ ලදී.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීති-වාකාය පහල කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි. සච්චයක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. තව ද, ශ්‍රද්ධායෙන් දීමත් මැනවි.

දනයත් යුද්ධයත් සමාන ය යි කියත්. සච්ච වූත් චිරපුරුෂයෝ බොහෝ වූ බියසුල්ලන් දිනත්. ඉදින් සැදූහැත්තේ සච්චයකුත් දේ ද, එයින් ම හෙ තෙමේ පරලොව සුව ඇත්තේ වේ.

අඵ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

සාධු ඛො මාරිස දනං. අපසස්මිපි සාධු¹ දනං. සඛායපි සාධු¹ දනං.
අපි ච ධම්මලභිස්සපි සාධු¹ දනං.

යො ධම්මලභිස්ස දදති දනං උට්ඨානවිරියාසිගතස්ස ජනතු,
අතිකකම්ම සො² වෙතරණීං යමස්ස දිබ්බාති ධානාති
උපෙති මව්චොති.

අඵ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

සාධු ඛො මාරිස දනං. අපසස්මිපි සාධු¹ දනං. සඛායපි සාධු¹
දනං.. ධම්මලභිස්ස පි සාධු¹ දනං. අපි ච විවෙය්‍ය දනමපි සාධු.³

විවෙය්‍ය දනං සුගතපසස්ථං
යෙ දකඛිණෙය්‍යා ඉධ ජීවලොකෙ,
ඵතෙසු දින්නාති මහපඵලාති
බිරාති චුත්තාති යථා සුඛෙතෙතති.

අඵ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

සාධු ඛො මාරිස දනං. අපසස්මිපි සාධු දනං. සඛායපි සාධු¹
දනං. ධම්මලභිස්සපි සාධු¹ දනං. විවෙය්‍ය දනමපි සාධු.¹ අපි ච පාණෙසුපි
සාධු සංයමො.

යො පාණ්ණුතෙසු⁴ අහෙය්‍යං චරං පරුපචාදා න කරොති පාපං,
භීරුං පසංසන්ති න හි තස්ස සුරං භයා හි සන්තො න
කරොන්ති පාපන්ති.

අඵ ඛො අපරා දෙවතා භගවතං උතදවොච: කස්ස භු ඛො භගවා
සුභාසිතන්ති?

[භගවා:]

සබ්බාසං වො සුභාසිතං පරියායෙන. අපි ච මමාපි සුණාථ

සඛාහි දනං බහුධා පසස්ථං
දනා ච ඛො ධම්මපදංච සෙය්‍යො.
පුබ්බෙ ච හි⁵ පුබ්බතරෙ ච සන්තො,
නිබ්බාණමෙවජ්ඣගමුං සපඤ්ඤති.

1. 4. 4.

නසන්තිසුක්තං.

34. ඵකං සමයං භගවා සාවභ්ඪියං විහරති ජේතවනෙ
අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ.

1. සාහු - ස්‍යා. 2. අතිකකම්ම - ස්‍යා. 3. සාධුදනං - මජ්ඣ. 4. භුතාති. -
මජ්ඣ., ස්‍යා. 5. පුපුබ්බ භි - ස්‍යා, PTS.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකානන් වහන්ස, දීම මැනවි. මදක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. සෑදුහැයෙන් දීමත් මැනවි. තව ද, දැහැමින් ලද දෙයක් දන් දහම් ඇති ආයතීපුද්ගලයකුට දීමත් මැනවි.

යම් සත්තියෙක් උත්තරයෙන් හා විශ්වයෙන් ලැබූ වස්තු දන් දහම් ඇති ආයතීපුද්ගලයකුට දන් දේ ද, ඒ මිනිස් තෙමේ යමයාගේ වෙතරණී නිරය ඉක්මවා දිව්‍යසථානයන්ට පැමිණේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකානන් වහන්ස, දීම මැනවි, මදක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. සෑදුහැයෙන් දීමත් මැනවි. දැහැමින් ලද දෙය දන් දහම් ඇත්තකුට දීමත් මැනවි. තව ද, (දැනවස්තුන් හා ප්‍රතිශ්‍රාහකයන්) තෝරා ගෙන දීමත් මැනවි.

තෝරා ගෙන දීම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පසස්තා ලදී. මේ සත්තලෝකයෙහි යම් දක්ෂිණාභීයෝ වෙද්ද, මොවුන් විෂයෙහි දෙන ලද්දහු සරා කෙනෙක වපුල විජ්වට මේන් මහත්ඵල වෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකානන් වහන්ස, දීම මැනවි. මදක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. සෑදුහැයෙන් දීමත් මැනවි. දැහැමින් ලද දෙය දන් දහම් ඇත්තකුට දීමත් මැනවි. තෝරා දීමත් මැනවි. තව ද, ප්‍රාණීන් කෙරෙහි සංයමයන් (-ප්‍රාණසාතයෙන් වැලැක්මත්) මැනවි.

යමෙක් සත්තියක් නො වෙහෙසමින් හැසිරෙන්නේ පරෝපවාද හේතුවෙන් පව් නො කෙරේ ද, එහි ලා (සත්පුරුෂයෝ) පවට බියසුල්ලාව පසසත්. (පවිකිරීමෙහි) සුරයා නො පසසත්. සත්පුරුෂයෝ උපවාදයන්ට බියෙන් පව් නො කෙරෙත් ම ය. එහෙයිනි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කවරකු විසින් මැනවින් නියත ලද ද?

[භගවත්හු:]

තොප සියල්ලන් විසින් පයභීයයෙන් සුභාෂිත ය. වැලි දු මාගේ (වචනය) ද අසවු:

සෑදුහැයෙන් දීම තන්අයුරින් පසස්තා ලදී. දැනට වඩා ධම් පදය ගෙවත් නිච්ඡාය ම ශ්‍රෙණි ය. පෙර ද, ඉතා පෙර ද, නුවණැති සත්පුරුෂයෝ නිවණ ම අවබෝධ කලාහු ය.

1. 4. 4.

නසනති සුත්‍රය.

34. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේෂභන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක.

අඵ බො සමබහුලා සතුලපකාසිකා දෙවතායො අභිකකනතාය රතනියා අභිකකනතවණණා කෙවලකපං ජේතවනං ඔභාසෙසා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු උපසඛකමිසා භගවනං අභිවාදෙසා එකමනනං අට්ඨංසු. එකමනනං සීතා බො එකා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

ත සන්තී කාමා මනුජේසු නිව්වා සන්තීධි කමනීයානී යෙසු බඬො,
යෙසු පමනො අපුතාගමනං අතාගනතා පුරිසො මවුට්ඨෙයානී.
ඡන්දරං අඝං ඡන්දරං දුකඛං ඡන්දවිතයා අඝවිතයො
අඝවිතයා දුකඛ විතයොනී.

ත තෙ කාමා යානී විත්තානී ලොකෙ සඛකපපරාගො පුරිසස්ස කාමො,
තිට්ඨන්තී විත්තානී තපෙව ලොකෙ අපේඪ¹ ධීරා විතයන්තී ඡන්දො.

කොධං ජහෙ විපපජ්භෙයා මානං සංයොජනං සබ්බමනීකකමෙයා,
තං තාමරුපසමිමසජ්ජමානං² අකීඤ්චනං තානුපතන්තී දුකඛා.

පහාසි සඛිං න ව මානමජ්ඣගා අවෙජ්චී තණහං ඉධ තාමරුපෙ,
තං ඡන්තගන්ථං අනීඝං නිරාසං පරියෙඝමාතා තාජ්ඣගමුං
දෙවා මනුස්සා ඉධ වා හුරං වා සයෙසු වා සබ්බනිවෙසනෙසුති.

තඤ්ච භී තාදුකමුං තථා විමුතනං (ඉවායසො මොඝරාජා:)
දෙවා මනුස්සා ඉධ වා හුරං වා,
තරුතනමං අත්චරං තරාතං යෙ තං තමස්සන්තී පසංසියා තෙති?

පසංසියා තෙපි භවන්තී භික්ඛු (මොඝරාජා'නී භගවා:)
යෙ තං තමස්සන්තී තථා විමුතනං,
අඤ්ඤය ධම්මං විචිකිච්ඡං පහාය සඛගාතීගා තෙපි භවන්තී භික්ඛුති.

1. 4. 5.

උජ්ඣානසඤ්ඤිසුතනං.

35. එකං සමයං භගවා ඝාමජේයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-
කස්ස ආරුමෙ. අඵ බො සමබහුලා උජ්ඣානසඤ්ඤිකා දෙවතායො
අභිකකනතාය රතනියා අභිකකනතවණණා කෙවලකපං ජේතවනං ඔභා
සෙසා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිසා වෙහාසං අට්ඨංසු.
වෙහාසං සීතා බො එකා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

1. අපේඪ - P.T.S. .2 රුපසමී අසජ් මානං.සි.මු. 1.

එකල්හි මනා ඡවිවණ් ඇති බොහෝ වූ සතුලලපකාසික දේවතාවෝ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල මුළු දෙවීරම බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියහ. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක 'සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාකී ය:

මිනිසුන් කෙරෙහි නිත්‍ය වූ කාමයෝ නැත. යම් කාම වසතුන් කෙරෙහි බැඳුණු යම් කාමවසතුන්හි ප්‍රමතන වූ පුරුෂ තෙමේ මෘත්‍යුධෙය සඛ්‍යාත සසරින් අපුනරුගමන සඛ්‍යාත නිවණට නොපැමිණෙන්නේ වේ ද, (එබඳු වූ) ඉෂ්ටාලඛිතයෝ මේ ලෝකයෙහි ඇත. (පඤ්චසකකි) දුඛය තෘෂ්ණාවඡ්ඤයෙන් හටගත්තේ ය. (පඤ්චොපාදනසකකි) දුඛය තෘෂ්ණාවඡ්ඤයෙන් හටගත්තේ ය. තෘෂ්ණාව දුරු කිරීමෙන් (පඤ්චසකකි) දුඛය දුරු කිරීම වේ. (පඤ්චසකකි) දුඛය දුරු කිරීමෙන් සියලු සංසාරදුඛය දුරු කිරීම වේ.

ලෝකයෙහි විචිත්‍ර වූ යම් (රූපාදි) අරමුණු ඇත් ද, ඔහු කාමයෝ නොවෙත්. පුරුෂයානේ (ඉහාදිවගයෙන්) සංකල්ප රාගය තෙමේ කාමය යි. ලෝකයෙහි විසිතුරු වූ (රූපාදි) අරමුණු එසේ ම සිටී. වැලිත් පණතිතයෝ මේ ආරමභයන්හි ඡ්ඤරාගය දුරු කෙරෙත්.

ක්‍රෝධය දුරු කරන්නේ ය. මෘතය වෙසෙසින් බැහැර කරන්නේ ය. සියලු සංයෝජන ඉක්මවන්නේ ය. තාමරූප දෙකෙහි නොඇලෙන රූපාදි පලිබෝධ රහිත වූ ඒ සම්භාසුචයා මතුයෙහි (සංසාර) දුඛයෝ නො වැටෙත්.

(යමෙක්) සත්චිත්‍රඥපතිය දුරු කෙළේ ද, මෘතයට නො පැමිණියේ ද, මේ තාමරූප දෙකෙහි තෘෂ්ණාව සිදු ලියේ ද, සුත් කල තෘෂ්ණාග්‍රහණී ඇති නිදුක් වූ ආශාරහිත වූ ඒ සම්භාසුචයන් වහන්සේ දෙවියෝත් මනුෂ්‍යයෝත් මෙලොව ද පරලොව ද සවර්ගන්හි ද සියලු සත්චිත්‍රවෙසනයන්හි ද සොයන්නාහු නමුත් නො ලබත්.

(මොසග්ග් සභවිර තෙමේ මෙසේ කී ය:) ඉදින් දෙවියෝත් මනුෂ්‍යයෝත් එසේ මිදුණු ඒ සඵඤයන් වහන්සේ මෙලොවත් පරලොවත් නො දක්නාහු ද, මිනිසුන්ට හිතවැඩ සලසන තරලෙඡ්ඡ වූ ඒ ඤඵඤයන් වහන්සේට යම් කෙනෙක් තමෙකාර කෙරෙත් නම්, ඔහු පැසසිය යුත්තෝ ද?

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ: මොසග්ග්ග,) යම් කෙනෙක් එසේ මිදුණු ඒ සඵඤයන් වහන්සේට තමෙකාර කෙරෙද්ද, ඒ භික්ෂුහු පැසසිය යුත්තෝත් වෙති. ඒ භික්ෂුහු ධර්මය දැන විවිකිච්ඡාව දුරු කොට (රූගාදි) සභගයන් ඉක්ම ගියාහු ද වෙති.

1. 4. 5.

උපකාන්තසඤ්ඤි සූත්‍රය.

35. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ඡේතවන නම් වූ අනෝසිචුසිචුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල මනා ඡවිවණ් ඇති බොහෝ වූ උපකාන්තසඤ්ඤික දේවතාවෝ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවීරම බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියහ. එලඹ අභසෙහි සිටියහ. අභසෙහි සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

අඤ්ඤථා සන්තමන්තානං අඤ්ඤථා යො පච්චෙදයෙ,
නිකච්ච කිතචයෙඤ්ච භුතතං ථෙයොන්ත තස්ස තං.

[භගවා:]

යං භී කසිරු තං භී චදෙ යං ත කසිරු ත තං චදෙ,
අකරොන්තං භාසමානානං¹ පටිජානන්ති පණ්ඨිතාති.

තසිදං භාසිතමන්තෙත ඵකන්තසචණෙන වා,
අනුකකම්භවෙ² සකකා යායං පටිපදා දලහා,
යාය ධිර පමුච්චන්ති ක්කිසිතො මාරබ්බිතා.

ත වෙ ධිර පකුඛඛන්ති විදිත්වා ලොකපරියායං,
අඤ්ඤාය නිබ්බුතා ධිර තිණණා ලොකෙ විසන්තිකන්ති.

අථ ඛො තා දෙවතායො පඨවිඨං පතිට්ඨතිත්වා භගවතො පාදෙසු
සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං ඵතදවොචුං. අච්චයො තො භන්තෙ, අච්චගමා
යථාඛලං යථාමුලහං යථාඅකුසලං,³ යා මයං භගවන්තං අසාදෙනඛං⁴
අමඤ්ඤිමහා. තාසං තො භන්තෙ භගවා අච්චයං අච්චයතො පතිගණනානු⁵
ආයතිං සංවරයා'ති.

අථ ඛො භගවා සිතං පාඨාකාසී.

අථ ඛො තා දෙවතායො භීයොසොමන්තාය උච්චායන්තියො වෙහාසං
අබ්භුග්ගඤ්ජං.

ඵකා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසී:⁶

අච්චයං දෙසයන්තිතං යො වෙ⁷ ත පටිගණන්ති,
කොපන්තරො දෙසගරා ස වෙරං පටිමුච්චති.

[භගවා:]

අච්චයො වෙ ත විජේථ තො විධාපගනං⁸ සියා,
වෙරුනී ච සමෙමය්සං තෙනීධ කුසලො සියා.

[දෙවතා:]

කස්සච්චයා ත විජ්ජන්ති කස්ස තන්ති අපාගතං⁹
කො සමෙමාභමාපාදි කො වා¹⁰ ධිරෙ සදා සන්තොති.

1. භාසමානං - මජ්ඣ. 2. අනුකකම්භං වෙ - PTS. 3 යථාඛලං යථාමුලහං යථා අකුසලං - කඤ්ඤ. 4. අපසාදෙනඛං - සෘ. 5. පටිගණනානු - මජ්ඣ. සෘ. 6. අච්චාච - PTS. 7. යො වෙ - PTS 8. තො විධි අපගතා - සෘ. 9 අපාගතා-සෘ. 10. කො ච - මජ්ඣ. PTS. කොඛ - සෘ.

යම් මහණෙක් අන් අයුරෙකින් පවත්නා නම අන් අයුරෙකින් (ඇතිසැටි වළඟා) ප්‍රකාශ කරන්නේ ද, ලිහිණි වැද්දගේ (ලිහිණිමස් කෑම) මෙන් ඔහු විසින් ඒ සිටුපසය වඤ්චායෙන් රවටා හොරකමින් අනුභව කරණ ලද්දේ ය.

[භගවත්හු:]

යමක් කරන්නේ නම්, එය ම කියන්නේ ය. යමක් නොකරන්නේ නම්, එය නොකියන්නේ ය. කියන්නවුන් අතුරෙන් නොකරන්නහු පණ්ඩිතයෝ දැන ගනීන්.

යම් මේ ප්‍රතිපදයෙක් දැකී ද, ධ්‍යාන කරණසුලු පණ්ඩිතයෝ යම් ප්‍රතිපදයෙකින් මාරඛකිතයෙන් මිදෙද් ද, මේ ප්‍රතිපත්තිය කපිතමාත්‍රයෙකින් හෝ ශ්‍රවණමාත්‍රයෙකින් හෝ පිළිපදින්නට නො හැකි ය.

සංසකාරලෝකයාගේ උදයව්‍යයසඵභාවය දැන (වතුය්‍යන්‍යය) අවබෝධ කොට ලෝකයෙහි විසතනිකා නම් වූ තෘෂ්ණාව තරණය කලා වූ (කෙලශ පරිනිවෘත්තයෙන්) පිරිනිව්‍යා වූ පණ්ඩිතයෝ ඒකාන්තයෙන් (මෙසේ) නො කෙරෙත්.

ඉක්බිති ඒ දේවතාවෝ පොළොවෙහි පිහිටා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා ලඟ හිසින් වැද වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, යම්බඳු අපි බාල බවට අනුරූප සේ මුසබවට අනුරූප සේ අදක්‍ෂබවට අනුරූප සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වචනයෙන් ගැටිය යුත්තකු කොට සිතුවූ ද, ඒ වරද අප ඉක්ම ගියේ ය. වහන්ස, ඒ අපගේ වරද ආයතීසංවරය පිණිස වරද වශයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිගන්නා සේක්වා” යි මෙය සැල කලහ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිතා පහල ෂල සේක.

එකල්හි ඒ දේවතාවෝ බොහෝ සෙයින් දෙස් පහල කෙරෙමින් අහසට නැංගහ.

එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙක් දෙසන්නවුන්ගේ වරද නො පිළිගනී ද, ඇතුලත කෝප ඇති ද්‍රෝණිය ගුරු කොට ගෙන වසන හෙතෙමේ ඒකාන්තයෙන් වෛරය (නමා කෙරෙහි) බැඳ තබයි.

[භගවත්හු:]

ඉදින් මෙහි වරදෙක් නැත් නම්, ඉදින් අපරාධයෙකුත් නො වන්නේ නම්, වෛරයෙන් සංසිදෙන්නාහු නම්, එයින් මෙහි (නිරවද්‍ය-වයභීයෙහි) දක්‍ෂයෙක් වන්නේ ය.

[දෙවි:]

කවරකුගේ වැරදි නැද්ද? කවරකුගේ අපරාධ නැද්ද? කවරෙක් මූලාවට නො පැමිණේ ද? කවරෙක් හැම කල්හි සිහි ඇත්තේ ද? පණ්ඩිත ද?

[භගවා:]

තථාභතස්ස බුද්ධස්ස සබ්බභූතානුකම්පිනො,
තස්සචචයා න විජ්ජන්ති තස්ස තඤ්ඤි අපාගතං,
සො ත සම්මොභමාපාදි සොච¹ ධිරෙ සදා සතො.

අචචයං දෙසසන්තිතං යො වෙ ත පටිගණහති,
කොපනතරෙ දෙසගරා ස වෙරං² පටිච්චවති,
තං වෙරං තාභිතඤ්ඤි පභිගණනාමි වොචචයන්ති.

1. 4. 6.

සද්ධාසුතනං.

36. එකං සමයං භගවා ඝාචජථීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-
කස්ස ආරුමෙ. අථ ඛො සම්බුද්ධා සතුලුපකාසිකා දෙවතායො
අභිකක්කන්තාය රතතියා අභිකක්කන්තවණණා කෙවලසප්පං ජෙතවනං ඔභා-
සෙතා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්භු. උපසඛිකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙතා
එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ධීතා ඛො එකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ
ඉමං ගාථං අභාසි:

සද්ධා දුතියා පුරිසස්ස හොති තො වෙ අස්සද්ධියං අවතිට්ඨති
යසො ච කීන්ති ච තත්ථස්ස හොති.
සග්ගඤ්ච සො ගච්ඡති සරීරං පහායාති.³

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

කොඛං ජහෙ විප්පජ්ඣෙය් මානං සංශොජ්ජනං සබ්බමතිකකමෙය්,
තං නාමරූපස්මිම්සජ්ජමානං අකිඤ්චනං නානුපතන්ති සඛිතාති.
පමාදමනුසුඤ්ජන්ති බාලා දුමෙමඛිතො ජනා
අපාමාදඤ්ච චෙධාචී ධනං සෙට්ඨං⁴ ව⁴ රකඛති
මා පමාදමනුසුඤ්ජෙථ මා කාමරතිසන්චං
අපාමනො හි ක්කියනො පපොති පරමං සුඛන්ති.

1. 4. 7.

සමයසුතනං.

37. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සකෙකසු විහරති කපිලවණ්ඩස්මි.
මභාවනෙ මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති
සබ්බෙහෙව අරහන්තෙති. දසභි ච ලොකධාතුභි දෙවතා යෙභුයෙසන
සන්තිපතිතා හොන්ති භගවන්තං දස්සතාය භික්ඛුසඛසඤ්ච.

1. සො ච - PTS සොඛ - ස්‍යා, සිඞ්. 1. 2. යං වෙරං - සිඞ්. 1. PTS 3. විහාය - මජ්ඣ. 4. ඉභ්භිව' යි සංඝකාන ධම්පදපාඨ'යි.

[හඟවත්වු:]

වතුසත්‍යය අවබෝධ කළා වූ හැම සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පා ඇති ඒ තථාගතයන් වහන්සේගේ වැරදි නැත. උන්වහන්සේගේ අපරාධ නැත. උන්වහන්සේ මූලාවට නො පැමිණෙත්. මේ ලෝකයෙහි උන්වහන්සේ ම හැම කල්හි සිහි ඇති සේක. පණ්ඩිත සේක.

ඉදින් යමෙක් දෙසන්නවුන්ගේ වරද නො පිළිගනී ද, ඇතුළත කෝප ඇති දෝෂය ගුරු කොට ගෙන වසන හෙතෙමේ වෛරය (නමා කෙරෙහි) බැඳ තබයි. ඒ වෛරය නො පිළිගනීම්, නොපහේ වරද පිළිගනීම් යි.

1. 4. 6.

සද්ධා සුත්‍රය.

36. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තපිඬුසිටුහුගේ අරමෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි විශිෂ්ට ජිවිතේ ඇති බොහෝ වූ සතුලලපකාශින දේවතාවෝ රූ පෙරයම ඉක්ම ගියකල්හි මුළු දෙවරම් බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියහ.

එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පුරුෂයාට ශ්‍රද්ධාව දෙවැනි වේ. ඉදින් සැදහැ නැති බව නො සිටී නම්, ඒ හේතුවෙන් ඔහුට පිරිවර ද කීර්තිය ද වෙයි. හෙතෙමේ සිරුර හැර පියා සවභීයට ද යෙයි.

ඉක්කිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

ත්‍රෝධය දුර ලත්තේ ය චාතය වෙසෙසින් බැහැර ලත්තේ ය. සියලු සංයෝජන ඉක්මවන්නේ ය. නාමරූප දෙකෙහි නොඇලෙන කෙලෙස පළිබෝධ රහිත වූ ඔහු මන සඛහයෝ නො වැටෙත්.

බාල වූ නුවණ තැත්තා වූ ජනයෝ ප්‍රමාදයෙහි යෙදෙත්. නුවණැත්තෝ අප්‍රමාදය ශ්‍රේෂ්ඨ¹ ධනය මෙන් රකී.

ප්‍රමාදයෙහි තහමක් යෙදෙන්නේ ය. කාමරතියෙහි යෙදීම නො කරන්නේ ය. අප්‍රමතන පුදාල තෙමේ වතාහි ධ්‍යාන කරන්නේ උතුම් සුවයට පැමිණෙයි.

1. 4. 7.

සමය සුත්‍රය.

37. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය දහව්වෙහි කිඬුල්වත්පුර සමීපයෙහි වූ මහාවනාසෙහි හැම ම රහත් වූ භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහබික්සහන සමග වැඩ වසන සේක. දසදහසක් සක්වළින් දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් භික්ෂු-සහසයාත් දකිනු පිණිස බෙහෙවින් රැස් වූවාහු ද වෙත්.

1. 'ශ්‍රේෂ්ඨ' යන්න 'හෙවැනි' යි ගත හොත් 'සිටුවරයා' යි අති කිය යුතු ය.

අථ ඛො වතුනනං: සුඛාචාසකාසිකානං දෙවනං¹ එතදභොසි. අයං ඛො භගවා සනෙකසු විහරති භිජිලවජ්ජයමිං මහාවනෙ මහතා භික්ඛුසඤ්ඤාන සද්ධිං පඤ්චමනෙතභි භික්ඛුසතෙභි සබ්බෙහෙව අරභනෙතභි. දසභි ව ලොක ඛාතුභි දෙවතා² යෙභුයෙසත සනතිපතිතා භොනති භගවනනං දසසනාය භික්ඛුසඤ්ඤාව. යනනුත මයමපි³ යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමෙඤ්ඤාම. උපසඤ්ඤාමිනා භගවතො සනතිකෙ පච්චෙකභාථං⁴ භාසෙය්‍යාමාති.

අථ ඛො තා දෙවතා² සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං⁵ වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය⁶, එවමෙවං සුඛාචාසෙසු දෙවෙසු අනතරභිතා භගවතො පුරතො පාතුරහංසු.⁷

අථ ඛො තා දෙවතා² භගවනනං අභිවාදෙතො එකමනනං අට්ඨංසු. එකමනනං සීතා ඛො එකා දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං භාථං අභාසි:

මහාසමයො පවනසමිං දෙවකායා සමාගතා,
අභතමහ ඉමං ධම්මසමයං දකඛිතායෙ අපරුජනසඤ්ඤානි.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං භාථං අභාසි:

තනු භික්ඛවො සමාදහංසු චිතනං අතනනො⁸ උජ්ජමකංසු,
සාරථිව නෙතනාති ගහෙතො ඉඤ්ඤාති රකඛනති පඤ්ඤිතාති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං භාථං අභාසි:

ඡෙතො ඛිලං⁹ ඡෙතො පලිකං¹⁰ ඉඤ්ඤිලං උභවච්ච මනෙජා,
තෙ වරනති සුඛා විමලා වක්ඛුමො සුදනතා සුසුනාගාති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං භාථං අභාසි:

යෙ කෙචි බුඛං සරණං ගතා සෙ ත තෙ ගම්ඤ්ඤානති අපායං,¹¹
පහාය මානුසං දෙහං දෙවකායං පරිපුරෙසුනතිති.

1. 4. 8.

සකලිකසුභතං.

38. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා ගුජගහෙ විහරති මදදකුචජ්ජමිං මගදයෙ.

තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතො පාදෙ සකලිකාය බතො භොති. භුසා¹² සුදං භගවතො වෙදනා වතනනති සාරීරිකා වෙදනා දුකඛා තිබ්බා බරු කවුකා අසාතා අමනාපා. තා සුදං භගවා සතො සමපජාතො අධිවාසෙති අවිහඤ්ඤාමානො.

අථ ඛො භගවා වතුගුණං සඤ්ඤාපිං පඤ්ඤාපෙඤ්ඤා දකඛිණෙන පසෙසන සීහසෙය්‍යං කපෙපති¹³ පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සමපජාතො.

1. දෙවතානං - PTS. 2. දෙවතායො - සඝා. 3. මයං - සී.වු. 1. 4. පච්චෙකභාථං - සඝා. පච්චෙකං භාථං - මජ්ඣිම, සී.වු. 1. 5. සමමිඤ්ඤිතං 6. සමමිඤ්ඤෙය්‍ය - මජ්ඣිම. 7. පාතුරහෙසු - මජ්ඣිම - PTS 8. විතතමනනො - මජ්ඣිම. 9. ඛිලං - PTS 10. පලිකං - සඝා. 11. අපායභුමිං - මජ්ඣිම, - සඝා PTS 12. භුසා - සඝා 13. කපෙපාපි - සී.වු. 1, PTS.

එකල්හි සුදුවස්වැසි සිටුදෙවියකෙනකුන්ට මේ අදහස පහළ විය: “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාන්ත දන්වුවෙහි ක්‍රියාවන්පුර් සම්පයෙහි මහ-
වෙනෙහි හැම ම රහත් වූ භික්‍ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහබික්සහන සමග
වැඩ වසන සේක. දසදහසක් සක්වලින් දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත්
භික්‍ෂූසමසයාත් දකිනු පිණිස බෙහෙවින් රැස් වුවාහු ද වෙති. අපි දු භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේ වෙත එළඹෙන්නමෝ නම්, එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
සම්පයෙහි වෙත වෙත ම ගාථාවක් කියන්නමෝ නම්, ඉතා මැනවැ”යි

ඉක්බිති ඒ දේවතාවෝ, බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිවූ අතක් දිගු
කරන්නේ යම් සේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ යම් සේ ද, එසේ සුදුවස්
දෙවියන් කෙරෙහි අතුරුදන් වූවාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි පහළ වූහ.

එකල්හි ඒ දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකක් පසෙක
සිටියහ. එකක් පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

මහවන ලැහැබෙහි මහාසමුහයෙකි. දේවසමුහයෝ රැස් වූහ.
අපරජිත සහසයා දකිනු පිණිස මේ ධර්මසභාවට පැමිණියමහ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

එහි භික්‍ෂූහු තමන්ගේ සිත සමාධිගත කළහ. සාප්පු කළහ. පණ්ඩිතයෝ
රැහැන් ගෙන (අසුන් හික්මවන) රියැදුරන් වෙන් ඉදුරන් රකිත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පසැස් ඇති බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් මැනවින් හික්මවන ලද පවිත්‍ර
නිමිල තරුණ තාගයන් වූ උන්වහන්සේ (රුගඳොෂමොහ නැමැති)
කණුව සිද (අවිදු) කතයම සිද (කෙලෙස් නැමැති) ඉන්ද්‍රකීලය උදුරු පියා
තෘෂණාකම්පකරිත වූවාහු හැසිරෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව
කී ය:

යම් කිසි කෙනෙක් බුදුන් සරණ ගියාහු ද, ඔහු අපායට නොයන්නාහු
මනිස්සිරුර හැර පියා දෙවිපිරිස පුරු ලත්තාහ.

1. 4. 8.

සකල්ක සුත්‍රය.

38. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
රජගහනුවර සම්පයෙහි මද්දකුවන් නම් මුවවෙතෙහි වැඩවසන සේක.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදය ගල්පතුරෙකින් පහළේ වේ.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දුක් වූ දහි වූ රළු වූ තියුණු වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ
බලවත් ශාරීරික වේදනාවෝ පවතිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි ඇති ව
මනා නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඒ වේදනාවන් ඉවසන සේක.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සහලු සිටුර සිටුගුණු කොට පණවා
දකුණු පයෙහි වම් පය මදක් මැත් කොට තබා දකුණුපසින් සිංහයාසාව
කරණ සේක.

අථ ඛො සත්තසතා සතුලුපකාසිකා දෙවතායො අභිකකනතාය රතතියා අභිකකනතවණණො කෙවලකපං මදදකුච්ඡිං මහාසෙතො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිතො භගවනං අභිවාදෙතො එකමනනං අවංචංසු. එකමනනං ඩීතා ඛො එසා දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

නාගො වත භො සමණො ගොතමො. නාගවතා¹ ව පනුපනනා² සාරීරිකා වෙදනා දුකඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමපචානො අඛිවාසෙති අභිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

සීභො වත භො සමණො ගොතමො. සීභවතා¹ ව පනුපනනා² සාරීරිකා වෙදනා දුකඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමපචානො අඛිවාසෙති අභිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

ආජාතියො වත භො සමණො ගොතමො. ආජාතීයවතා¹ ව පනුපනනා² සාරීරිකා වෙදනා දුකඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමපචානො අඛිවාසෙති අභිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

නිසභො වත භො සමණො ගොතමො නිසභවතා ව පනුපනනා සාරීරිකා වෙදනා දුකඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමපචානො අඛිවාසෙති අභිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

ධොරස්සො වත භො සමණො ගොතමො. ධොරස්සවතා ව පනුපනනා සාරීරිකා වෙදනා දුකඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමපචානො අඛිවාසෙති අභිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

දනෙතා වත භො සමණො ගොතමො. දනතවතා ව පනුපනනා සාරීරිකා වෙදනා දුකඛා තිබ්බා ඛරු කට්ඨකා අසාතා අමනාපා සතො සමපචානො අඛිවාසෙති අභිහඤ්ඤමානොති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං උදනං උදනෙසි:

1. වතාය ච - සී චූ. 1. 2. සමුපනනා-මජ්ඣ, - සභා, PTS.

ඉක්බිති මනා ජව්වණ්ණ ආති පන්සියක් සතුලපකාසික දේවතාවෝ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු මදදකුවණිය බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහු ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් නාගයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් නාග බැවින් ම සිහි ආති ව මනා නුවණ ආති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් සිංහයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් සිංහ බැවින් ම මනා නුවණ ආති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ආජාතියයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් ආජාතිය බැවින් ම සිහි ආති ව මනා නුවණ ආති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ නිසභයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් නිසභ බැවින් ම සිහි ආති ව මනා නුවණැති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් බොරයෙකි, (=බුරු ඉසිලීමෙහි සමෙඞ්ඞියෙකි.) දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් බොරය බැවින් ම සිහි ආති ව මනා නුවණැති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් දැනගයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් දැන බැවින් ම සිහි ආති ව මනා නුවණැති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

පස්ස සමාසිං සුභාවිතං විතතාඤ්ච සුච්ඡින්නං¹ තවාහිත්තං තවාපත්තං න ච සසංඛාරනිශායගචාරිත්තවතං². යො ඵචරුපං පුරිසන්තාගං පුරිසසීගං පුරිසාජාතීයං පුරිසනීඝභං පුරිසධොරයාගං පුරිසදන්තං අභික්කමි- තබ්බං මඤ්ඤෙය්‍ය, කිමඤ්ඤෙත්‍ර අදස්සනාති.

පඤ්චවෙදා සතං සමං
තපස්සි බ්‍රාහ්මණො වරං,
විතතාඤ්ච තෙසං න සමමා විච්ඡින්නං
භිත්තතරුපා න පාරඛගමා තෙ.

තණ්හාධිපත්තා චත සීලබ්භි
දුබ්බං තපං වස්සසතං වරන්තා,
විතතාඤ්ච තෙසං න සමමා විච්ඡින්නං
භිත්තතරුපා න පාරඛගමා තෙ.

න මානකාමස්ස දමො ඉධිභී
න මොනමභී අසමාහිත්තස්ස,
ඵකො අරඤ්ඤෙ අවිහරං පමභෙතො
න මච්චුධෙය්‍යස්ස තරෙය්‍ය පාරන්ති

[භගවා:]

මානං පහාය සුසමාහිත්තෙතො
සුචෙතසො සබ්බධි විපපමුත්තො,
ඵකො අරඤ්ඤෙ අවිහරං අපමනෙතො
ස මච්චුධෙය්‍යස්ස තරෙය්‍ය පාරන්ති

1. 4. 9.

පජ්ජනන ධිතුසුභතං

39. ඵචං මෙ සුතං ඵකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාභාරසාලායං. අථ බො භෝකානිදා පජ්ජනනස්ස ධිතා අභික්කන්තාය රත්තීයා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකපපං මහාවතං ඔහාසෙභ්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භවා භගවන්තං අභිවාදෙභ්වා ඵකමන්තං අට්ඨාසි. ඵකමන්තං ධිතා බො භෝකානිදා³ පජ්ජනනස්ස ධිතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි.

වෙසාලියං චනෙ⁴ විහරන්තං
අග්ගං සත්තස්ස සලීඛුඤ්ඤං,
කොකනදගමෙමි අභිවඤ්ඤෙ
භෝකානිදා පජ්ජනනස්ස ධිතා.

සුතමෙව මෙ⁵ පුරෙ අාසි
ධමෙමා වක්ඛුමන්තානුඤ්ඤො,
සාහංදනී සන්ති ජාතාමි
මුතීතො දෙසයතො සුගතස්ස.

1. විච්ඡින්නං - PTS 2. චාරිත්තං - මජ්ඣ. 3. බො සා දෙවතා කොකනදා - මජ්ඣ. සෘ. 4. වෙසාලිවනෙ - සාන්චි. 5. සුතමෙව පුරෙ - මජ්ඣ., සෘ.

බල, සමාධිය මොනවට වඩන ලදී. සිත ද සුළුමුකත ය. (රුගානුගත-වශයෙන්) පෙරට නැමුනේ නො ද වෙයි. (දොෂානුගතවශයෙන්) විමුඛ ව නැමුනේ නො ද වෙයි. (අලාභගුණසාමුච්ච සමාධිය සෙසින්) සප්තයෝගචිතනයෙන් ප්‍රත්‍යතීකධර්මයන් නිගෙන කෙලෙස් වලභා සිටියේ ද නො වෙයි. යමෙක් මෙබඳු පුරුෂතාගයකු පුරුෂසිංහාසකු පුරුෂාජාතීයකු පුරුෂනිෂ්ඨයකු පුරුෂධෛර්යයකු පුරුෂදුන්නාසකු සැටියයුතු කොට හඟනේ නම් නුනුවණ හැර අන් කිමෙක.

වේද පස දරණ සියක් වසක් මුළුල්ලෙහි තපස් ඇති ව හැසිරෙන මුහුණතයෝ වෙන් ද, ඔවුන්ගේ සිත ද මැනවින් නො මිදුනේ ය. ලාමක සවභාව ඇති ඔහු පරතෙරට නො යන්නෝ ය.

තෘෂණයෙන් මිඛතා ලද වුත ශීල දෙකින් බැඳුනු සියක් වසක් මුළුල්ලෙහි රූක්ෂ තපස් කරණ (යම් බමුණෝ වෙන් ද,) ඔවුන්ගේ සිත ද මැනවින් නො මිදුනේ ය. භිතාතමීඝභාව ඇති ඔහු පරතෙරට නො යන්නෝ ය.

මෙහි මාතය කැමැත්තනුව දමයෙක් නැත. සමාධියක් නැත්තනුව මෞනයෙක් නැත. වනයෙහි හුදෙකලාව ප්‍රමතන ව වසන්නේ සසර පරතෙරට හෙවත් නිවණට නො පැමිණෙන්නේ ය.

[හඟවත්හු:]

මාතය දුර ලා මැනවින් එකඟ වූ සිත් ඇති සියලු උපධිත්ගෙන් මිදුනු අප්‍රමතන ව හුදෙකලාව වෙතෙහි වෙසෙන හෙ තෙමේ සසර පරතෙරට පැමිණෙන්නේ ය.

1. 4. 9.

පස්පුහිංහවිතු සුත්‍රය.

39. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සම්පයෙහි වූ මහවෙතෙහි කුටුම්භාරශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි පජ්නාස (=වස්සවල්භක) දෙවිහුගේ දුටු වූ මනා ජව්වණ් ඇති කොකනාද, තොමෝ මුළු මහවනය බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියා ය. එකත්පසෙක සිටි පජ්නාසයාගේ දුටු වූ කොකනාද, තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාවන් කීවු ය:

මම කොකනාද වෙමි. පජ්නාසයාගේ දුටු වූ කොකනාද (නම් වූ මම) විසල්පුර මහවෙතෙහි වැඩ වසන සත්ත්වයාට අග්‍ර වූ සඵලයන් වහන්සේ සකසා වදිමි.

පසාය ඇත්තා වූ බුදුරජාහන් වහන්සේ විසින් ධර්මය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය හි මොව්සින් පෙර අසන ලද පමණෙක් ම විය. ඒ මම දැන් දහම් දෙසන සුභත් මුනිහුගේ ධර්මය ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස දැනිමි.

යෙ කෙච් අරියධම්මං¹
 විගරහනනා වරනති දුමෙමධා,
 උපෙනති රොරුචං සොරං
 විරරතනං දුක්ඛමනුභවනති.

යෙ ච බො අරියධම්මෙ²
 බනතියා උපසමෙත උපෙනා,
 පහාය මානුසං දෙහං
 දෙවකායං පරිපුරෙස්සනති³ති.

1. 4. 10.

චූලපජ්ජනනධතුසුතනං

40. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුමාරසාලායං. අථ බො චූල³කොකනද පජ්ජනනස්ස ධීනා අභිකක-
 නතාය රතතියා අභිකකනවණණො කෙවලකපං මහාවනං ඔහාසෙභා-
 යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්භා භගවනනං අභිවාදෙනා
 එකමනනං අට්ඨාසී. එකමනනං ධීනා බො චූලකොකනද පජ්ජනනස්ස
 ධීනා භගවතො සනතිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

ඉධාගමා විජ්ජුපභාසවණණො
 කොකනද පජ්ජනනස්ස ධීනා,
 බුඬ්ඤ්ඤ ධම්මඤ්ඤ නමස්සමානා
 ගාථා වීමා අත්ථවතී අභාසී.

බුහුතාපි බො නං විභජේය්‍යං
 පරියායෙන තාදීසො ධම්මො,
 සඬඛිතතමෙනං උපයිස්සාමි
 යාවතා මෙ මතසා පරියනනං.

පාපං ත කසිරු වචසා මතසා
 කායෙන වා කීඤ්ඤන සඬබලොකෙ,
 කාමෙ පහාය සතීමා සමපජානො
 දුක්ඛං න සෙවෙථ අත්ථසංභිතනති.

සතුලපකාසීඝවණො වතුසො.

හමුද්දනං:

සඬභි මච්ඡරිනා සාධු තසනතුජ්ඣාතසඤ්ඤිනො,
 සඬා සමයො සකලීකං උගො පජ්ජනනධීතරො³ති.

1 අරියං ධම්මං - මජ්ඣං, සා. 2. අරියෙ ධම්මි - මජ්ඣං, සා. 3. චූල - මජ්ඣං,

නුවණ නැත්තා වූ යම් කිසි කෙනෙක් ආයතීධර්මය ගරහමින් හැසිරෙද්ද, ඔහු දරාණු වූ රෝගව නිරයට පැමිණෙත්. බොහෝ කලක් දුක් අනුභව කෙරෙත්.

යම් කෙනෙක් ආයතීධර්මයෙහි ක්ෂාන්තියෙන් හා ව්‍යුපශමයෙන් යුක්ත වූවාහු ද, (ඔහු) මිනිස්සිරුර හැර පියා දෙවපිරිස පුරා ලන්තාහ.

1. 4. 10.

චූලපජ්ජනනිභූ සූත්‍රය

40. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සමීපයෙහි වූ මහවෙහෙණි කුටාභාරශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල පථිත්‍යයාගේ දුව වූ ඉතා ජවිවණී ඇති චූලකොකනදු තොමෝ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු මහවනය බබුලවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියා ය. එකත්පසෙක සිටි පථිත්‍යගේ දුව වූ චූලකොකනදු තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කීවු ය:

පථිත්‍ය ගේ දුව වූ විදුලිය එළිය වැනි පැහැ ඇති කොකනදු තොමෝ මෙහි අවු ය. බුදුන් ද දහම ද වදිමින් අභීවත් වූ මේ ගාථා ද කීවු ය.

ඒ (සචලාවු ද) ධර්ම බොහෝ ක්‍රමයෙහුදු බෙදන්නෙමි. ඒ ධර්ම එබඳු ය. මවිසින් සිහින් යම් තාක් පුහුණු කරණ ලද්දේ ද, (එ හැම තො කියා) සංකෂ්පමාත්‍රයක් කියන්නෙමි.

වචනයෙන් හෝ සිහින් හෝ කයින් හෝ මුළුලොව කිසි පවක් නො කරන්නේ ය. සිහි ඇත්තේ මනානුවණින් දන්නේ කාමයන් හැරපියා අතභීයෙන් යුක්ත වූ දුක නො සෙවුනේ යි.

සචූලපකාසිකවතීය සිවුමැති යි.

එහි උද්‍යනය මෙසේ යි:

සබ්බි, මච්ඡරී, සාධු, නසනති, උජ්ඣානසඤ්ඤී, සඬා, සමය, සකලීක, පජ්ජනනිභූ සූත්‍ර දෙක යයි සූත්‍ර දශයෙකි.

5. ආදිත්තවග්ගො.

1. 5. 1.

ආදිත්තසුත්තං.

41. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාච්ඡ්ඤීයං විහරති ජේතවනේ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමේ. අථ ඛො අඤ්ඤාතරු දෙවතා අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ඨීතා ඛො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

ආදිත්තසම්මි අගාරස්මිං යං නීහරති භාජනං,
තං තස්ස භොති අත්ථාය තො ච යං තත්ථ ඛයහති.

එවමාදිපිතො¹ ලොකො ජරුය මරණෙන ච,
නීහරෙථෙච දුතෙන දිත්තං භොති සුනීහනං.

දිත්තං සුඛඵලං භොති නාදිත්තං භොති තං තථා,
වොරු හරන්ති රුජාතො අග්ගි ඛහති තස්සති.

අථ අනෙත්ත ජහති සරීරං සපරිඤ්ඤං,
එතදඤ්ඤාය මෙධාචී භුඤ්ඤෙථ ච දදෙථ ච.
දත්වා ච භුත්වා ච යථානුභාවං අනිඤ්ඤො සග්ගමුපෙති ඨානන්ති.

1. 5. 2.

කිංදදසුත්තං.

[දෙවභා:]

42. කිංදදො ඛලදො භොති කිංදදො භොති වණ්ණදො,
කිංදදො සුඛදො භොති කිංදදො භොති වකඛුදො.
යො ච² සඛඛදදො භොති තං මෙ අකඛාති පුච්ඡිතොති.

[භගවා:]

අන්තදො ඛලදො භොති වත්ථදො භොති වණ්ණදො,
යානදො සුඛදො භොති දීපදො භොති වකඛුදො.
සො ච සඛඛදදො භොති යො දදුති උපස්සයං,
අමකංදදො ච සො භොති යො ධම්මනුඝාසනීති.

1. එවං ආදිත්තකො. - මජ්ඣං ඝණා 2. කො ච - කප්ථි.

5. ආදිත්ත වගීය.

1. 5. 1.

ආදිත්ත සූත්‍රය.

41. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑමදිනක් වුව සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුවුණේ අරමිනි වැඩ වසන සේක. එකල මනා ජව්වණී ඇති එක්තරු දෙවියෙක් රූ පෙරසම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙව්වරු බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරුණු එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථා කී ය:

ගෙය ගිනිහත් කල (ගෙහිමියා) යම් භාජනයක් බැහැර කෙරේ ද,
එය ඔහුට ප්‍රයෝජනය පිණිස වෙයි. යමක් එහි දැවේ ද, එය (ප්‍රයෝජනය
පිණිස) නො වේ.

මෙසේ ලෝවැසි තෙමේ ජරායෙන් හා මරණයෙන් ද ඇවිල ගන්නා
ලද්දේ ය. (එහෙයින්) දැනගෙන් ම බැහැර කරන්නේ ය. දෙන ලද්ද
මැනවින් බැහැර කරණ ලද්දේ වෙයි.

දෙනලද්ද සුවපල ඇත්තේ වේ. නො දෙන ලද්ද එසේ නො වේ.
ඒ (නුදුන්) දෙය සොරු හැර ගණිත්. රජහු හෝ හැර ගණිත්.
ගින්න හෝ දවයි. (නුඹු තැන ම හෝ) නැසෙයි. යලි නො නැසුනු භොග
සහිත ශරීරය මරණයෙන් හැර පියයි.

නුවණැත්තේ මෙ කරුණ දැන අනුභව ද කරන්නේ ය. දීම ද
කරන්නේ ය. ශක්තිපරිද්දෙන් දී අනුභව ද කොට අනිඤ්ඤ වූයේ සවගීසථාන
යට පැමිණේ.

1. 5. 2.

කිංදද සූත්‍රය.

[දෙවි:]

42. කුමක් දෙන්නේ බලය දෙන්නේ වේ ද? කුමක් දෙන්නේ වණිය
දෙන්නේ වේ ද? කුමක් දෙන්නේ සැපය දෙන්නේ වේ ද? කුමක්
දෙන්නේ ඇස් දෙන්නේ වේ ද? යමෙක් සියල්ල දෙන්නේත් වේ ද, මා
විසින් විචාරණ ලද්දෙහි එය වදාළ මැනවි.

[භගවත්තු:]

ආහාර දෙන්නේ බලය දෙන්නේ වේ. වසනු දෙන්නේ වණිය
දෙන්නේ වේ. යාන දෙන්නේ සැප දෙන්නේ වේ. පහන් දෙන්නේ ඇස්
දෙන්නේ වේ. යමෙක් ආවාස දේ ද, හෙතෙමේ සියල්ල දෙන්නේත් වේ.
යමෙක් ධර්මානුශාසන කෙරේ ද, හෙතෙමේ අමාත්‍යය දෙන්නේත් වෙයි.

1. 5. 3.

අනිභසුභතං

[දෙවතා:]

43. අනතමෙවාහිතඤ්ඤානි උභයෙ දෙවමානුසා,
අඵ කො නාම සො යකොඤා යං අනතං නාහිතඤ්ඤිති.

[භගවා:]

යෙ භං දදන්ති සඤ්ඤාය විපසනෙනන වෙනසා,
තමෙව අනතං භජති අසමිං ලොකෙ පරමති ව,
තස්මා විතෙසස මචෙරං දජ්ජා දුතං මලාහිභු,
පුඤ්ඤානි පරලොකසමිං පතිට්ඨා භොනති පාණීතනනි.

1. 5. 4.

එකමුලසුභතං

[දෙවතා:]

44. එකමුලං දච්චවට්ටං තිමලං පඤ්ඤපඤ්ඤං,
සමුද්දං ආදසාවට්ටං පාතාලං අතරී ඉසීති.

1. 5. 5.

අනොමසුභතං

[දෙවතා:]

45. අනොමනාමං නිපුණන්දසසිං පඤ්ඤදදං කාමාලයෙ අසනනං
තං පසාඨ සබ්බවිදුං සුමෙධං අරියෙ පථෙ කමමානං මහෙසීනනි

1. 5. 6.

අච්ඡරුසුභතං.

[දෙවතා:]

46. අච්ඡරුගණසබ්බවට්ටං පිසාවගණසෙවිතං,
චනතතං මොහතං නාම කථං යාත්‍රා භවිස්සනිති.

[භගවා:]

උජ්ජකො නාම සො මග්ගො අභයා නාම සා දීසා,
රථො අකුජ්ජනො¹ නාම ධම්මචකෙකති සංයුතො.
භිරි තස්ස අපාලමො, සතස්ස² පරිවාරණං,
ධම්මාභං සාරථිං චූම් සම්මාදීර්ඝපුරෙජවං.
යස්ස එතාදීසං යානං ඉච්චියා පුරිසස්ස වා,
ස වෙ එතෙන යතෙන නිබ්බාණස්සෙව සනනිකෙ.

1. 5. 3.

අහන සූත්‍රය.

[දෙවි:]

43. දෙවිමිනිස් දෙකොටස වුවෝ ආහාරය ම පතත්. යම් හෙයකින් යමෙක් ආහාරය නො පතා නම්, හේ කවර නම් යකෙක් ද?

[භගවත්හු:]

යම් කෙනෙක් පහත් සිතින් සැදුහැයෙන් ඒ ආහාරය දෙද්ද, මෙලෙවිහි ද පරලෙවිහි ද ආහාරය ඔහු ම සෙවුනේ ය.

එහෙයින් මසුරුමල මැඬලහ සුලු වූයේ මසුරුකම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සත්‍වයන්ට පරලොව පිහිට වේ.

1. 5. 4.

එකමුල සූත්‍රය.

[දෙවි:]

44. එකමුලක් ඇති සලාවැවුම් දෙකක් ඇති මල තුණක් ඇති ප්‍රඥානර පසක් ඇති ආවතී දෙලසක් ඇති අගාධ වූ සමුද්‍රය මහර්ෂි තෙමේ කරණය කෙල්ලේ ය.

1. 5. 5.

අනොම සූත්‍රය.

[දෙවි:]

45. පිරිපුත් නම් ඇති සියුම් අරුත් දක්නාසුලු නුවණ දෙන කාම-වසානුත්ති නොඇලුනු සියල්ල දන්නා මනා නුවණ ඇති ආයතීමාගීයෙහි ගියා වූ ඒ මහර්ෂිහු බලව.

1. 5. 6.

අවජන් සූත්‍රය.

[දෙවි:]

46. අප්සරස් සමූහයා විසින් සුකෝෂිත වූ පිශාවයන් වැනි ඒ අප්සරස් සමූහයා විසින් සෙවුනාලද මේ වනය මෝහන නම්. (එයින්) නික්ම යෑම කෙසේ වන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

ඒ මාගීය උජ්ජක නම් වේ. දිශාව අහයා නම් වේ. ධම්මවක්‍රයන් හෙන් යුක්ත වූ ඒ රථය අකූප්ත නම් වේ.

තිරිඔතප් දෙක ඒ රථයේ වැහිර ගන්නා පුවරු (ඇඳි) යි. සිහිය ඒ රථයේ පිරිකරයි (සැරැසිල්ලයි.) විදගීතා සමාග්‍යඤ්චිය පෙරවූ කොට යන ලෝකෝ-නතර මාගී ධර්මය (එහි) රියැදුරු ය යි මම කියමි.

යම් සත්‍රියකට හෝ පුරුෂයකුට හෝ මෙබඳු යානයක් වේ නම්. හෙතෙමේ ඒකාන්තයෙන් මේ යානයෙන් තිවණ සම්පයෙහි ම වේ.

1. 5. 7.

වනරේපසුතනං

[දෙවතා:]

47. කෙසං දිවා ව රතෙනා ව සද පුඤ්ඤං පවබ්බති,
ධම්මට්ඨං සීලසම්පන්නා කෙ ජනා සග්ගගාමීනොති.

[භගවා:]

ආරාමරොපා වනරොපා යෙ ජනා සෙතුකාරකා,
පපඤ්ච උදපාතඤ්ච යෙ දදන්ති උපසස්සං.

තෙසං දිවා ව රතෙනා ව සද පුඤ්ඤං පවබ්බති,
ධම්මට්ඨං සීලසම්පන්නා තෙ ජනා සග්ගගාමීනොති.

1. 5. 8.

ජෙනවනසුතනං

48. ඉදඤ්ඤි තං ජෙනවනං ඉසිසබ්බනීසෙවිතං,
ආවුජ්ඣං ධම්මරුජෙන පිනීසඤ්ජනනං මම.

[භගවා:]

කම්මං විජ්ජා ව ධම්මො ව සීලං ජීවිතමුත්තම්මං,
එතෙන මච්චා සුජ්ඣන්ති න ගොතෙන න ධනෙන වා.

තස්මා හි පණ්ණිතො පොසො සම්පස්සං අත්ථමත්තනො,
යොතිසො විවිතෙ ධම්මං එවං ත්ථ විසුජ්ඣන්ති.

සාරිපුතොව පඤ්ඤාය සීලෙනුපසමෙන ව,
යොපි පාරගතො¹ භික්ඛු එතාව පරමො සියො'ති.

1. 5. 9.

මච්ජරිසුතනං

[දෙවතා:]

49. යෙ'ධ මච්ජරිතො ලොකෙ කදරියා පරිභාසකා,
අඤ්ඤාසං දදමානානං අන්තරායකරා නරා.

කීදිසො තෙසං විපාකො සම්පරායො ව කීදිසො,
භගවනනං පුට්ඨමාගමම කථං ජාතෙමු තං මයන්ති.

[භගවා:]

යෙ'ධ මච්ජරිතො ලොකෙ කදරියා පරිභාසකා,
අඤ්ඤාසං දදමානානං අන්තරායකරා නරා.

1 පාරභිගතො. සී. මු., මජ්ඣ.

1. 5. 7.

වනශ්‍යප සූත්‍රය.

[දෙවි:]

47. කිතම් කෙනකුන්ට භෑමකල්හි දඟවලුන් රැන් පින් වැඩේ ද? දඟමිහි පිහිටි ශීලසම්පන්න වූ කිතම් ජනයෝ ස්වකීයට යෙත් ද?

[භගවත්හු.]

යම් ජන කෙනෙක් මල්පල උයන් වවන්නෝ වෙත් ද, පියවි වත වගා කොට දෙන්නෝ වෙත් ද, ඒදඹු පාලම් කරවන්නෝ වෙත් ද, යම් කෙනෙක් පාත්භලුන් පාත් පොකුණුන් ආවාසත් දෙද් ද,

ඔවුන්ට භෑමකල්හි දඟවලුන් රැන් පින් වැඩේ. දඟමිහි පිහිටි ශීල සම්පන්න වූ ඒ ජනයෝ ස්වකීයට යෙත්.

1. 5. 8.

ජේතවන සූත්‍රය.

[අනාඨපිණ්ඩික දෙවි:]

48. හිඤ්ඤ සමූහයා විසින් නිතර සෙවුනා ලද ධර්මාඡ වූ මුද්‍රජාතන් වහන්සේ විසින් විසුම් ගන්නා ලද මේ ඒ ජේතවනය මට ප්‍රීති උපදවන්නේ ය.

කමීය ද, විදුච ද, සමාධි ධර්මය ද, උතුම් ජ්විතය වූ ශීලය ද යන මෙයින් සත්‍යයෝ පිරිසිදු වෙත්. ගෝත්‍රයෙන් හෝ ධනයෙන් හෝ පිරිසිදු නො වෙත්.

එහෙයින් ම නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තමාගේ අභිවාද්ධිය දක්නේ නුවණින් දඟම රැස් කරන්නේ ය. මෙසේ ඒ ආයතීමාභීයෙහි පිරිසිදු වෙයි.

ප්‍රඥවෙන් ද, ශීලයෙන් ද, ව්‍යුපශමයෙන් ද, ශාරීපුත්‍රස්ථිරයන් වහන්සේ ම (උතුම්හ) පරතෙරට (නිවණට) පැමිණී යම් මහණෙක් වේ නම්, මේ ශාරීපුත්‍රස්ථිරයන් වහන්සේ ම උතුම් කොට ඇත්තේ වන්නේ ය යි.

1. 5. 9.

මච්ඡරි සූත්‍රය.

[දෙවි:]

49. දැඩි මසුරුකම් ඇති, පරිභව කරණ, දන් දෙන අනුන්ට අන්තරුය කරණ, යම් මසුරු මිනිස් කෙනෙක් මෙලොව වෙද්ද,

ඔවුන්ගේ විපාකය කෙබඳු ද? පරලොව ගතියත් කෙබඳු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විමාරන්තට අවුත් (සිටින) අපි එය කෙසේ දකිමු ද?

[භගවත්හු:]

දැඩි මසුරුකම් ඇති, පරිභව කරණ, දන් දෙන අනුන්ට අන්තරුය කරණ, යම් මසුරු මිනිස් කෙනෙක් මෙලොව වෙද් ද,

තිරයං තීරච්ඡාතයොතිං යමලොකඤ්චුපපඡ්ඡරො,¹
සවෙ එනති මනුස්සතනං දුමුද්දො ජායරෙ කුලො,
වොලො පිණෙඛා රතී බිබ්බා යඤ්ච කිවෙඡ්ඡත ලබ්බති.

පරතො ආසිංසරො² බාලා තචපි තෙසං තලබ්බති,
දිට්ඨො³ ධම්මෙ සවිපාකො සමපරායො⁴ ච දුග්ගතීති.

[දෙවතා:]

ඉතිහෙතං විජාතාම අඤ්ඤං පුච්ඡාම ගොතම,
යෙ'ධ ලද්ධා මනුස්සතනං වදඤ්ඤා විතමච්ඡරං.
බුද්ධො පසන්නා ධම්මෙ ච සඛෙස ච තිබ්බගාරවා.

කීදිසො තෙසං විපාකො සමපරායො ච කීදිසො,
භගවතනං පුට්ඨුමාගමම කථං ජාතෙමු තං මයනති.

[භගවා:]

යෙ'ධ ලද්ධා මනුස්සතනං වදඤ්ඤා විතමච්ඡරං,
බුද්ධො පසන්නා ධම්මෙ ච සඛෙස ච තිබ්බගාරවා,
එතෙ සග්ගෙ පකාසෙනති⁵ යඤ්ච තෙ උපපඡ්ඡරො.

සවෙ එනති මනුස්සතනං අධෙසි ආජායරෙ කුලො,
වොලො පිණෙඛා රතී බිබ්බා යඤ්චාකිවෙඡ්ඡත ලබ්බති.

පරසමභතෙසු භොගෙසු වසවතතීව මොදරො,
දිට්ඨො⁶ ධම්මෙ සවිපාකො සමපරායො ච සුග්ගතීති.

1. 5. 10.

සට්ඨකාරසුභං

[සට්ඨකාර දෙවතා:]

50. අවිභං උපපන්නා සෙ විමුත්තා සතත භීතඛවො,
රුගදෙසපරිකඛිණා තිණණා ලොකෙ විසතතිකනති.

කෙ ච තෙ අතරං සඛිතං⁸ මච්චුධෙය්‍යං සුදුතතරං,
කෙ භීතා මානුසං දෙහං දිබ්බං යොගං⁷ උපච්චගුං.

උපකො පලගණෙඛා ච පුකකුසාතී ච තෙ තයො,
භද්දියො භද්දදෙවො ච බාහුදනති ච පිබ්බියො.⁸
තෙ භීතා මානුසං දෙහං දිබ්බං යොගං⁷ උපච්චගුනති.

[භගවා:]

කුසලී භාසසි තෙසං මාරපාසපභාසිතං,
කස්ස තෙ ධම්මමඤ්ඤාය අච්ඡිදං භවබ්බතං.

1. යමලොකුපපඡ්ඡරො. සසා, යමලොකංඋපපඡ්ඡරෙ PTS 2 ආසිංසරෙ - මජ්ඣ. 3. දිට්ඨව - සී. මු. 2. 4. සමපරායො - සසා 5. සග්ගා පකාසෙනති - මජ්ඣ. 6. පබ්බං - මජ්ඣ., සී. මු. 2, PTS. යෙ ච තෙව අතරං සඛිතං - සසා. කෙ ච කෙ ච. - සී. මු. 1. 7. දිබ්බ-යොගං - මජ්ඣ., සසා, PTS. 8. ඛණ්ඩදෙවො ච බාහුරග්ගී ච සිඛිභියො - මජ්ඣ., පිබ්බියො - PTS. ඛණ්ඩදෙවො ච බාහුදනති ච සිඛිභියො - සසා

(ඔහු) තරකයට ද, තිරිසන් යෝනියට ද, යමලෝකයට ද පැමිණෙත්. ඉදින් මිනිසත්ඛවට එත් තම්, යම් කුලයෙක වසනු ආහාර කාම සම්පත් හා ක්‍රීඩා දුක හේ ලැබෙද් ද, (එබඳු) දිළිඳු කුලයෙක උපදී.

ඒ අඤ්ඤායෝ මෙරමාගෙන් (යමක්) බලාපොරොත්තු වෙත් තම්, එය ද ඔවුන්ට නො ලැබේ. මෙලොව ඒ විපාක යි. පරලොව ද දුගතිය වේ.

[දෙවි:]

ගෞතමයන් වහන්ස, මෙහේ මෙය දැනුම්හ. අනෙකක් විචාරමු. යම් කෙනෙක් මේ ලෝකයෙහි මිනිසත්ඛව ලැබ පහ වූ මසුරුමල ඇත්තාහු බුදුන් දහම් සඟුන් කෙරෙහින් පැහැදුනාහු අතීතය ගෞරව ඇත්තාහු (වදාහස) දන්කපු වූහු ද,

ඔවුන්ගේ විපාකය කෙබඳු ද? පරලොව ගතියක් කෙබඳු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විචාරන්නට අවුත් (සිටින) අපි එය කෙසේ දනිමු ද?

[භගවත්හු:]

යම් කෙනෙක් මේ ලෝකයෙහි මිනිසත්ඛව ලැබ පහ වූ මසුරුමල ඇත්තාහු බුදුන් දහම් සඟුන් කෙරෙහින් පැහැදුනාහු අත්‍යන්ත ගෞරව ඇත්තාහු (වදාහස) දන්සොබ වෙද්ද, ඔහු යම් තැනෙක උපදිද් ද, ඒ සවතීයෙහි මොහු බබලත්.

ඉදින් මිනිසත්ඛවට එත් තම්, යම් කුලයෙක වසනු ආහාර කාමවසතු හා ක්‍රීඩා නිදුකින් ලැබෙද් ද (එබඳු) ආහාර කුලයෙක උපදිත්.

අනුන් විසින් රැස් කරණ ලද භෝගයන්හි එහි හිමියන් මෙන් සතුටු වෙත්. මෙලොව ඒ විපාක යි. පරලොවත් සුගතිය වේ.

1. 5. 10.

සට්ඨකාර සුත්‍රය

[සට්ඨකාර දෙවි:]

50. භික්ෂුහු සත්තමක් අවිභබ්බලොවට පැමිණියාහු මිදුනාහු රුගඳොමයන් සෞඛ්‍ය කලාහු (පඤ්චේකන්ධ)ලෝකයෙහි තෘණ්ණාව තරණය කලාහු ය.

තරණය කිරීමට ඉතා දුෂකර වූ මව්වූධෙය්‍ය තම් සංසාරයන් (වතුර්විධ) සම්භයනුත් තරණය කලාහු කවුරු ද? කිතම් කෙනෙක් මනුෂ්‍යදේහ (සංඛ්‍යාත ඔරමහාගිය සංයෝජන පස) දුරු කොට දිව්‍යයෝග (සම්ඛ්‍යාත උඤ්චහාගිය සංයෝජන) පසත් ඉක්ම ගියාහු ද?

උපක පලගණක පුනකුඝාහි යන තිදෙන ද, හදුදිය හදුදෙව බාහුදනති පිඛතිය යන (සිවුදෙන ද) යන ඔහු මනුෂ්‍යදේහය හැර දිව්‍යයෝගය ඉක්ම ගියාහු ය.

[භගවත්හු:]

මාරපාසයන් හැර සිටියා වූ ඔවුන්ට ‘අතවදුගහ’යි බෙණෙහි (පසස්තෙහි). ඔහු කවරකුගේ ධර්මය දැන භවබන්ධනය සින්දුහුද?

[සථිකාර:]

න අඤ්ඤානු භගවතා නාඤ්ඤානු තච සාසනා,
යස්ස තෙ ධම්මමඤ්ඤාය අච්ඡිද්දං භවබ්බනිතං.

යථ නාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣකි,
තං තෙ ධම්මං ඉධිඤ්ඤාය අච්ඡිද්දං භවබ්බනිතනනි.

[භගවා:]

ගම්ථීරං භාසසි වාවං දුබ්බිජාතං සුදුබ්බුධං,
කස්ස නං ධම්මමඤ්ඤාය වාවං භාසසි ජදිසනනි.

[සථිකාර:]

කුම්භකාරෙ පුරෙ ආසි වෙහලීඛෙත¹ සථිකණේ,
මාතාපෙතනිභරෙ ආසි කස්සපස්ස උපාසකො.

වීරතො මෙජුතා ධම්මා බුහව්වාරී නිරුමිසො,
අනුචා තෙ සගාමෙය්‍යා අනුචා තෙ පුරෙ සධා.

සො'හං එතෙ² පජානාමි විමුතෙත සතත භික්ඛවො,
රුගදෙසපරිකම්භේ තිණේණ ලොකෙ විසතනිකනනි.

[භගවා:]

එවමෙතං තද ආසි යථා භාසසි භග්ගච,
කුම්භකාරෙ පුරෙ ආසි වෙහලීඛෙත සථිකරෙ,
මාතාපෙතනිභරෙ ආසි කස්සපස්ස උපාසකො.

වීරතො මෙජුතා ධම්මා බුහව්වාරී නිරුමිසො,
අනුචා මෙ සගාමෙය්‍යා අනුචා මෙ පුරෙ සධාති.

[පෙරු:]

එවමෙතං පුරුණාතං සගායාතං අනු³ සබ්බමො,
උභින්නං භාවිතතතාතං සරීරනනිමධාරිතනනි.

ආදිභතවණො පඤ්චමො.

තිමුද්දනං:

ආදිභතං කිංදදං අනතං එකමුලමතොමීයං,
අච්ඡරුවතජජතෙත මච්ඡරෙත සථිකරෙ'ති.

1. වෙහලීඛෙත - මජ්ඣ., ඥා. 2. ආභාසමෙතෙ - මජ්ඣ., ඥා. 3. සගායානමුඤ - ඥා.

[සටහන:]

ඔහු යමකුගේ ධර්මය දැන භවබ්බතය සිත්දැන ද, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොහැර යි. මුඛ වහන්සේගේ සසුන ද නොහැර යි.

යම් නිවණෙක්හි නාමයන් රූපයන් නිරවශේෂයෙන් නිරුඳු වෙද්ද, මේ සසුනෙහි ඔහු ඒ ධර්මය දැන භවබ්බතය සිත්දැන ය.

[භගවත්හු:]

ගැඹුරු වූ දැන ගැඹීමට දුෂකර වූ අතීතයින් දුරවබෝධ වූ වචන කියහි. නෙපි කවරකුගේ ධර්මය දැන මේබඳු වචන කියහු ද?

[සටහන:]

පෙර වෙහළුබඳු ගමිහි සටහනාර නම් කුඹලෙකිමි වීම. කාශ්‍යප බුදුරජා- නන් වහන්සේගේ උපාසකයකු වූයෙමි මට්ටියන් පෝෂණය කරන්නෙකිමි වීම.

ලෙටුන්දමින් වෙන් වූයෙමි නිරුමිස (=අනාගාමි) බ්‍රහවචාරියකු වූයෙමි. තොප හා එකගම වසන්නෙකිමි වීම. පෙර තොපගේ යහළුවෙකිමි වීම.

ඒ මම රුගඳොමයන් ක්‍ෂය කළ ලොව නාෂණාව තරණය කළ මිදුනු මේ හිඤ්ඤත් සත්තම දනිමි.

[භගවත්හු:]

භාගීවය, යමිගේ කියහි නම් එකල්හි මේ එසේ වී ය. පෙර වෙහළුබඳු ගමිහි සටහනාර නම් කුඹලෙක් වූයේ ය. කාශ්‍යප බුදුරජානන් වහන්සේගේ උපාසක වූයේ මට්ටියන් පෝෂණය කරන්නෙක් වූයේ ය.

ලෙටුන්දමින් වැලකුනු නිරුමිස බබ්සර ඇත්තෙක් වූයේ ය. මා හා එක ගම වසන්නෙක් වූයේ ය. පෙර මාගේ යහළුවෙක් වී ය.

[තෙරහු:]

වඛන ලද සිත් ඇති අනන්ත සිරුරු දරණ පාරණී යහළුවන් දෙදෙනකුගේ මේ එක්වීම මෙසේ වී ය.

ආදිනත වර්ගය පස්වැනි යි.

එහි උද්‍යානය:

ආදිනත, කිංදද, අනත, එකමුල, අනොම, අවජරු, වතරෙප, ජෙනවත, මවෙජර, සටහනාර සුත්‍රයෙහි දැනෙයි.

6. ජරාවගොනා.

1. 6. 1.

ජරසුභතාං.

51. සාවජච්ඡිසං—

[දෙවතා:]

කිංසු යාව ජරා සාධු කිංසු සාධු පතිට්ඨිතං,
කිංසු තරුතං රතතං කිංසු වොරෙහි දුගරන්ති.

[භගවා:]

සීලං යාව ජරා සාධු සඤ්ඤා සාධු පතිට්ඨිතා,
පඤ්ඤා තරුතං රතතං පුඤ්ඤං වොරෙහි දුගරන්ති.

1. 6. 2.

අජරසාසුභතාං.

[දෙවතා:]

52. කිංසු අජරසා සාධු කිංසු සාධු අභිට්ඨිතං,
කිංසු තරුතං රතතං කිංසු වොරෙහි¹භාරියන්ති.

[භගවා:]

සීලං අජරසා සාධු සඤ්ඤා සාධු අභිට්ඨිතා,
පඤ්ඤා තරුතං රතතං පුඤ්ඤං වොරෙහි¹භාරියන්ති.

1. 6. 3.

මිත්තසුභතාං.

[දෙවතා:]

53. කිංසු පවසතො² මිත්තං කිංසු මිත්තං සකෙ සරෙ,
කිං මිත්තං අජච්ඡාතස්ස කිං මිත්තං සම්පරුසිකන්ති.

[භගවා:]

සඤ්ඤා පවසතො² මිත්තං මාතා මිත්තං සකෙ සරෙ,
සභායො අජච්ඡාතස්ස භොති මිත්තං පුභප්පුතං,
සයං කතාති පුඤ්ඤාති තං මිත්තං සම්පරුසිකන්ති.

1. 6. 4.

වජ්ඣසුභතාං.

[දෙවතා:]

54. කිංසු වජ්ඣ මුත්තස්සාතං කිං සුඛ පරමො³ සඛා,
කිංසු භුභුපච්චන්ති⁴ යෙ පාණො පඨවිංසිතාති.

1. වොරෙහාභාරියන්ති - මජ්ඣ. වොරෙහාභාරියං - සීඛු 2. 2. පසවතො - සා. සීඛු. පඨවතො - PTS. 3. පරමා - සා. PTS. සීඛු 1. 4. භුභා උපච්චන්ති - මජ්ඣ. සා. PTS.

6. ජරා වගීය.

1. 6. 1.

ජග් සූත්‍රය.

51. සෘච්චන් භූමර—

[දෙවි:]

ජරාව තෙක් කුමක් මෑතවී ද? කීමෙක් පිහිටියේ මෑතවී ද? මිනිසුන්ට කුමක් රුවන වේ ද? සොරුන් විසින් කුමක් පැහැර නොගතහැකි වේ ද?

[භගවත්තු:]

ජරාව තෙක් ශීලය මෑතවී. ශ්‍රද්ධාව පිහිටියා මෑතවී. මිනිසුන්ට ප්‍රඥාව රුවන වේ. පිණ සොරුන් විසින් පැහැර නොගතහැකි වේ.

1. 6. 2.

අජරසා සූත්‍රය.

[දෙවි:]

52. නොදිරීමෙන් කුමක් මෑතවී ද? කීමෙක් (සංසන්ධානගෙහි) පිහිටියේ මෑතවී ද? මිනිසුන්ට කුමක් රුවන වේ ද? කීමෙක් සොරුන් විසින් පැහැර නොගතහැකි වේ ද?

[භගවත්තු:]

නොදිරීමෙන් ශීලය මෑතවී. ශ්‍රද්ධාව පිහිටියා මෑතවී. ප්‍රඥාව මිනිසුන්ට රුවන වේ. පිණ සොරුන් විසින් පැහැර නොගතහැකි වේ.

1. 6. 3.

මිහන සූත්‍රය.

[දෙවි:]

53. බැහැර වසන්තනුට මිත්‍රයා කවරෙක් ද? සිය ගෙහි මිත්‍රයා කවරෙක් ද? කටයුතු ඇත්තනුට මිත්‍රයා කවරෙක් ද? පරලොව මිත්‍රයා කවරෙක් ද?

[භගවත්තු:]

බැහැර වසන්තනුට සාත්තුව (තවලම) මිතුරු ය. සියගෙහි මිතුරු මව ය. කටයුතු ඇත්තනුට යහළුවා තැවන තැවන මිතුරු වෙයි. තමා විසින් කරණ ලද පින් ඒ පරලොව මිතුරු වෙයි.

1. 6. 4.

වජ්ඣ සූත්‍රය.

[දෙවි:]

54. මිනිසුන්ට කුමක් පිහිට වේ ද? මෙහි උතුම් යහළුවා කවරෙක් ද? පොළොව ඇසුරු කළ යම් ප්‍රාණීහු වෙත් තම් (ඒ) සත්තියෝ කුමක් ඇසුරු කොට ජීවත් වෙද්ද?

[භගවා:]

පුතතා වජ්ඣ මනුස්සානං හරියාව¹ පරමො² සබ්බා,
වුට්ඨි භුතපච්චනනි³ යෙ පාණා පඨවිංසිතාති.⁴

1. 6. 5.

පඨමජනෙහිසුභතං

[දෙවතා:]

55. කිංසු ජනෙති පුරිසං කිංසු තස්ස විධාවති,
කිංසු සංසාරමාපාදි කිංසු තස්ස මහබ්බයනති.

[භගවා:]

තණ්හා ජනෙති පුරිසං විතතමස්ස විධාවති,
සතොතා සංසාරමාපාදි දුක්ඛමස්ස මහබ්බයනති.

1. 6. 6.

දුතීයජනෙහිසුභතං

[දෙවතා:]

56. කිංසු ජනෙති පුරිසං කිංසු තස්ස විධාවති,
කිංසු සංසාරමාපාදි කිස්වා න පරිච්චවතීති.

[භගවා:]

තණ්හා ජනෙති පුරිසං විතතමස්ස විධාවති,
සතොතා සංසාරමාපාදි දුක්ඛා න පරිච්චවතීති.

1. 6. 7.

තතීයජනෙහිසුභතං

[දෙවතා:]

57. කිංසු ජනෙති පුරිසං කිංසු තස්ස විධාවති,
කිංසු සංසාරමාපාදි කිංසු තස්ස පරායණනති.

[භගවා:]

තණ්හා ජනෙති පුරිසං විතතමස්ස විධාවති,
සතොතා සංසාරමාපාදි කල්මං තස්ස පරායණනති.

1. හරියාව - මජ්ඣ. PTS. 2. පරමා - ඝා. PTS. සීඵු. 1. 3. භතා උපච්චනනි - මජ්ඣ. ඝා. PTS. 4. පඨවිසිතා - මජ්ඣ.

[භගවත්හු:]

54. පුත්‍රයෝ මිනිසුන්ට පිහිට වෙත්. බිරිය ම උතුම් යහළු ය. පොළොව ඇසුරු කළ යම් ප්‍රාණීහු වෙත් තම ඒ සත්තයෝ වැරැදි ඇසුරු කොට ජීවත් වෙත්.

1. 6. 5.

පඨමජනෙහි සුත්‍රය.

[දෙවි:]

55. කවරෙක් සත්තයා උපදවා ද? ඔහුගේ කීමෙක් ඔබ මොබ දිවේ ද? කවරෙක් සසරට පැමිණියේ ද? කීමෙක් ඔහුට මහත් බිය වේ ද?

[භගවත්හු:]

තෘෂ්ණාව සත්තයා උපදවයි. ඔහුගේ සිත ඔබ මොබ දිවේ. සත්තයා සසරට පැමිණියේ ය. දුක ඔහුට මහත් බිය ය.

1. 6. 6.

දුතියජනෙහි සුත්‍රය.

[දෙවි:]

56 කවරෙක් සත්තයා උපදවා ද? ඔහුගේ කීමෙක් ඔබ මොබ දිවේ ද? කවරෙක් සසරට පැමිණියේ ද? කුමකින් නො මිදේ ද?

[භගවත්හු:]

තෘෂ්ණාව සත්තයා උපදවයි. ඔහුගේ සිත ඔබ මොබ දිවේ. සත්තයා සසරට පැමිණියේ ය. දුකින් නො මිදේ.

1. 6. 7.

තතිය ජනෙහි සුත්‍රය.

[දෙවි:]

57 කවරෙක් සත්තයා උපදවා ද? ඔහුගේ කීමෙක් ඔබ මොබ දිවේ ද? කවරෙක් සසරට පැමිණියේ ද? කීමෙක් ඔහුට පිහිට වේ ද?

[භගවත්හු:]

තෘෂ්ණාව සත්තයා උපදවයි. ඔහුගේ සිත ඔබ මොබ දිවේ. සත්තයා සසරට පැමිණියේ ය. කමය ඔහුට පිහිට වේ.

1. 6. 8.

උපපථසුභතං

[දෙවතා:]

58. කිංසු උපපථො අකඛාතො කිංසු රහතීන්ද්විකකියො,
කිං මලං බ්‍රහ්මචරියස්ස කිං සිතානමනොදකන්ති.

[භගවා:]

රාගො උපපථො අකඛාතො¹ වයො රහතීන්ද්විකකියො,
ඉපඪිමලං බ්‍රහ්මචරියස්ස එන්ධායං සජ්ජතෙ පජා,
තපො ව බ්‍රහ්මචරියඤ්ච තං සිතානමනොදකන්ති.

1. 6. 9.

දුතියාසුභතං*

[දෙවතා:]

59. කිංසු දුතියා² පුරිසස්ස හොති කිංසු වෙතං පසංසති,
කිස්ස වාභීරතො මච්චො සබ්බදුකඛා පමුච්චතීති.

[භගවා:]

සඤ්ඤා දුතියා පුරිසස්ස හොති පඤ්ඤා වෙතං පසංසති,
නිබ්බාණාභීරතො මච්චො සබ්බදුකඛා පමුච්චතීති.

1. 6. 10.

කම්පුභතං

[දෙවතා:]

60. කිංසු නිදනං ගාථානං කිංසු තාසං වියඤ්ජනං,
කිංසු සන්තියසිතා ගාථා කිංසු ගාථානමාසයො.

[භගවා:]

ඡන්දො නිදනං ගාථානං අකඛරු තාසං වියඤ්ජනං,
තාමසන්තියසිතා ගාථා කම්පි ගාථානමාසයො.

ජග්චග්ගො ඡචෙඨා.

තනුඤ්ජනං:

ජරු අජරසා මිතතං වජ්ඣ නිණි ජතෙති ව,
උපපථො ව දුතියා ව කම්පිතා පුරිතො වග්ගොති.

1. අකඛාති. - සං. PTS. 2. දුතියං - සං.
* දුතිය උපපථසුභතං. සී.බු. 2.

1. 6. 8.

උපපථ සූත්‍රය.

[දෙවි:]

58. කීමෙක් නොමග ය සි කියන ලද්දේ ද? කීමෙක් රු දුවලිහි ගෙවේ ද? බඹසරට කීලුට කීමෙක් ද? දිය නැති නැම කීමෙක් ද?

[භගවත්තු:]

රුගය නොමග ය සි කියන ලද්දේ ය. වයස රු දුවලිහි ගෙවේ. සත්‍රිය බඹසරට කීලුට ය. මේ සත්‍රියමුඟයා මෙහි ඇලේ. තපස ද බඹසර ද (යන) එය දිය නැති නැමයි.

1. 6. 9.

දුතියා සූත්‍රය.

[දෙවි:]

59. පුරුෂයාට කවරක් දෙවැන්නී වේ ද? කවරෙක් ඔහුට අනුශාසනා කෙරේ ද? කීමෙක මැනවින් ඇලුනු සත්‍රිය තෙමේ සියලු දුකින් මිදේ ද?

[භගවත්තු:]

ඉඬාව පුරුෂයාට දෙවැන්නී වේ. ප්‍රඥව ඔහුට අනුශාසනා කෙරෙයි නිවණෙහි මැනවින් ඇලුනු සත්‍රිය තෙමේ සියලු දුකින් මිදේ.

1. 6. 10.

කවි සූත්‍රය

[දෙවි:]

60. ගාථාවන්ට කීමෙක් මූලකාරණය වේ ද? කීමෙක් ඔවුන්ගේ අරුත් පවසා ද? ගාථාවෝ කුමක් ඇසුරු කොට පවතීද? ද කවරෙක් ගාථාවන්ට පිහිට වේ ද?

[භගවත්තු:]

ජන්ද්‍රය ගාථාවන්ට නිදහ වේ. අකුරු ඔවුන්ගේ අරුත් පවසයි. ගාථාවෝ සංඥවත් ඇසුරු කොට පවතින්. කවි තෙමේ ගාථාවන්ට පිහිට වේ.

ජග්‍ග වර්ගීය සවැනිසි.

එහි උඤ්ඤාය:

ජරා, අජරසා, මිත්ත, වඤ්ඤා සූත්‍රය, ජනෙහි සූත්‍ර තුන්ය, උපපථ සූත්‍රය, දුතියාසූත්‍රය, කවි සූත්‍රය යන මෙයින් වර්ගීය පිරුණේ වේ.

7. අනවචනා

1. 7. 1.

නාම [අනවචන] සුභතං.

61. ආවච්ඡිතං—

[දෙවතා:]

කිංසු සබ්බං අනවචනී¹ කිසමා භියො² න විජ්ජති,
කිසසසස³ එකධම්මස්ස සබ්බව වසමෙකගුති.

[භගවා:]

නාමං සබ්බං අනවචනී¹ නාමා භියො² න විජ්ජති,
නාමස්ස එකධම්මස්ස සබ්බව වසමෙකගුති.

1. 7. 2.

විනතසුභතං.

[දෙවතා:]

62. කෙනසුසු නීයති ලොකො කෙනසුසු පරිකස්සති,⁴
කිසසසස³ එකධම්මස්ස සබ්බව වසමෙකගුති.

[භගවා:]

විනෙනන නීයති ලොකො විනෙනන පරිකස්සති,⁴
විනතස්ස එකධම්මස්ස සබ්බව වසමෙකගුති.

1. 7. 3.

තණ්හාසුභතං.

[දෙවතා:]

63. කෙනසුසු නීයති ලොකො කෙනසුසු පරිකස්සති,⁴
කිසසසස³ එකධම්මස්ස සබ්බව වසමෙකගුති.

[භගවා:]

තණ්හාය නීයති ලොකො තණ්හාය පරිකස්සති,⁴
තණ්හාය එකධම්මස්ස සබ්බව වසමෙකගුති.

1. 7. 4.

සංයොජනසුභතං.

[දෙවතා:]

64. කිංසු සංයොජනො ලොකො කිංසු තස්ස විචාරණං,
කිසසසස³ විපපහාණෙන තිබ්බාණමිති චූළවතීති.

1. අනවචනී - සිමු. 2. භියො. - ඉතිපි. 3. කිසසසසු - මජ්ඣ. PTS. 4. පරිකිසසති - මජ්ඣ. PTS.

7. අනව වගීය

1. 7. 1.

නාම [අනවහවී] සූත්‍රය

61 .සැවැත්නුවර—

[දෙවි:]

කීමෙක් සියල්ල යටපත් කොට සිටියේ ද? කීමෙකින් වැඩියෙක් නැද්ද? සියල්ලෝ ම කිනම් එකදහමක් හුණේ වසයට ගියාහු ද?

නාමය සියල්ල යටපත් කොට සිටියේ ය. නාමයෙන් වැඩියෙක් නැත. සියල්ලෝ ම නාමසබ්බසාත එක ම දහමිහුණේ වසයට ගියාහු ය.

1. 7. 2.

විභව සූත්‍රය

[දෙවි:]

62. ලොව කීමෙකින් පමුණුවනු ලැබේ ද? කීමෙකින් අදහා ලැබේ ද? සියල්ලෝ ම කිනම් එක් දහමක් හුණේ වසයට ගියාහු ද?

[භගවත්හු:]

සිතීන් ලොව පමුණුවනු ලැබේ. සිතීන් අදහා ලැබේ. සියල්ලෝ ම සිත් නමැති මේ එක ම දහමිහුණේ වසයට ගියාහු ය

1. 7. 3.

තෘණා සූත්‍රය

[දෙවි:]

63. ලොව කීමෙකින් පමුණුවනු ලැබේ ද? කීමෙකින් අදහා ලැබේ ද? සියල්ලෝ ම කිනම් එක් දහමක් හුණේ වසයට ගියාහු ද?

[භගවත්හු:]

ලොව තෘණායෙන් පමුණුවනු ලැබේ. තෘණායෙන් අදහා ලැබේ. සියල්ලෝ ම තෘණා නමැති මේ එක් දහමිහුණේ වසයට ගියාහු ය.

1. 7. 4.

සංයෝජන සූත්‍රය

[දෙවි:]

64. ලොව කුමක් ඔැදුම් කොට ඇත්තේ ද? එහි පාද කීමෙක් ද? කුමක් ප්‍රකාශී කිරීමෙන් නිවණ යයි කියනු ලැබේ ද?

[භගවා:]

නන්දී¹ සංයෝජනො ලොකො විතකකස්ස විවාරණං,
තණ්හාය විපපභාණෙන නිබ්බාණමිති වුච්චතීති.

1. 7. 5.

බ්බිනසුභතං

[දෙවතා:]

65. කීංසු සම්බන්ධනො ලොකො කීංසු තස්ස විවාරණං,
කීස්සස්ස විපපභාණෙන සබ්බං ඡීන්ද්‍රති බ්බිනනනති.

[භගවා:]

නන්දී¹ සම්බන්ධනො ලොකො විතකකස්ස විවාරණං,
තණ්හාය විපපභාණෙන සබ්බං ඡීන්ද්‍රති බ්බිනනනති.

1. 7. 6.

අබ්බාභතසුභතං

[දෙවතා:]

66. කෙනස්සුබ්බාභතො ලොකො කෙනස්සු පරිවාරිතො,
කෙන සලොභ ඔතිණේණා කීස්ස ධුමාසිතො² සද්දති.

[භගවා:]

ච්චවුතා'බ්බාභතො ලොකො ජරය පරිවාරිතො,
තණ්හාසලොභ ඔතිණේණා ඉච්ඡාධුමාසිතො² සද්දති.

1. 7. 7.

උඛ්ඛිතසුභතං

[දෙවතා:]

67. කෙනස්සු උඛ්ඛිතො ලොකො කෙනස්සු පරිවාරිතො,
කෙනස්සු පිභීතො ලොකො කීස්මිං ලොකො පභිට්ඨිතොති.

[භගවා:]

තණ්හාය උඛ්ඛිතො ලොකො ජරය පරිවාරිතො,
ච්චවුතා පිභීතො ලොකො දුකෙඛි ලොකො පභිට්ඨිතොති

1. 7. 8.

පිභිතසුභතං

[දෙවතා:]

68. කෙනස්සු පිභීතො ලොකො කීස්මිං ලොකො පභිට්ඨිතො,
කෙනස්සු උඛ්ඛිතො ලොකො කෙනස්සු පරිවාරිතොති.

1. නන්දී - මජ්ඣ. PTS. 2. ධුමාසිතො-මජ්ඣ. සෘ. PTS.

[භගවත්හු:]

65. ලොව රාගය බැඳුම් කොට ඇත්තේ ය. එහි පාද විතතීයෝ සි. තෘණොව ප්‍රභාණී කිරීමෙන් නිවණ ය සි නියනු ලැබේ.

1. 7. 5.

බකින සුත්‍රය.

[දෙවි:]

ලොව කුමක් බැඳුම් කොට ඇත්තේ ද? එහි පාද කීමෙන් ද? කුමක් ප්‍රභාණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිඳි ද?

[භගවත්හු:]

ලොව රාගය බැඳුම් කොට ඇත්තේ ය. එහි පාද විතතීයෝ සි. තෘණොව ප්‍රභාණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිඳි.

1. 7. 6.

අකාහන සුත්‍රය.

[දෙවි:]

66. ලොව කීමෙකින් උනුබඳතා ලද්දේ කීමෙකින් පිරිවරණ ලද්දේ කුමන හුලෙකින් බැස ගන්නා ලද්දේ කීමෙකින් භාමකල්හි දුමන ලද්දේ?

[භගවත්හු:]

ලොව මරනු විසින් උනුබඳතා ලදී. ජරයෙන් පිරිවරණ ලදී. තෘණො- හුලෙන් බැස ගන්නා ලදී තෘණොයෙන් භාමකල්හි දුමන ලදී.

1. 7. 7.

උබකින සුත්‍රය.

[දෙවි:]

67. ලොව කීමෙකින් තහන ලද්දේ ද? කීමෙකින් පිරිවරණ ලද්දේ ද? කීමෙකින් වසන ලද්දේ ද? ලොව කීමෙක පිහිටියේ ද?

[භගවත්හු:]

ලොව තෘණොයෙන් තහන ලද්දේ ය. ජරයෙන් පිරිවරණ ලද්දේ ය. ලොව මරනු විසින් වසන ලද්දේ ය. ලොව දුකෙහි පිහිටියේ ය.

1. 7. 8.

පිහිත සුත්‍රය.

[දෙවි:]

68. ලොව කීමෙකින් වසන ලද්දේ ද? ලොව කීමෙක පිහිටියේ ද? ලොව කීමෙකින් එල්ලුම් ලද්දේ ද? කීමෙකින් පිරිවරණ ලද්දේ ද?

[භගවා:]

ඉව්වතා පිහිතො ලොකො දුකෙඛ ලොකො පතිට්ඨිතො,
තණ්හාය උඤ්චිතො ලොකො ජරාය පරිවාරිතො.

1. 7. 9.

ඉව්ජාසුභතං

[දෙවතා:]

69. කෙනසුඤ්චිතො ලොකො කියා විතයාය මුච්චති,
කියාසා විපපහාණෙන සබ්බං ජිජදති බඤ්චිතනති.

[භගවා:]

ඉව්ජාය බජ්ඣති ලොකො ඉව්ජාචිතයාය මුච්චති,
ඉව්ජාය විපපහාණෙන සබ්බං ජිජදති බඤ්චිතනති.

1. 7. 10.

ලොකසුභතං

[දෙවතා:]

70. කියමිං ලොකො සමුප්පනො කියමිං කුඛමති සජ්චං,
කියා ලොකො උපාදාය කියමිං ලොකො විහඤ්ඤතිති.

[භගවා:]

ජසසු¹ ලොකො සමුප්පනො ජසසු¹ කුඛමති සජ්චං,
ජනනමෙව උපාදාය ජසසු¹ ලොකො විහඤ්ඤතිති.

අනවචනො සභනමො.

තනුඤ්ඤතං:

තාමං විතනඤ්ච තණ්හා ව සංයොජනඤ්ච බඤ්චිතා,
අබ්බොහතුඤ්චිතො පිහිතො ඉව්ජා ලොකෙන තෙ දසාති.

8. කුච්චා²වගෙහා

1. 8. 1.

කුච්චාසුභතං

71. ඝාචජජීයං—

එකමනතං සීතා බො සා දෙවතා භගවනතං ගාථාය අජ්ඣකාසි.

කිං සු කුච්චා² සුඛං සෙති කිං සු කුච්චා² න සොචති,
කියාසා එකබ්බමසා වධං රෙචෙසි ගොතමාති.

1. ජසු - මජ්ඣ. සා. PTS. 2. ජෙතා - මජ්ඣ. PTS. ඝචා - සා.

[භගවත්හු]

ලොව මරහු විසින් වසන ලද්දේ ය. ලොව දුකෙහි පිහිටියේ ය. ලොව තෘණයෙන් එල්ලුම් ලද්දේ ය. ජරයෙන් පිරිවරණ ලද්දේ ය.

1. 7. 9.

ඉවතා සුත්‍රය.

[දෙව්:]

69. ලොව කීමෙකින් බැදේද? කුමක් දුරු කිරීමෙන් මිදේද? කුමක් ප්‍රභෘණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිඳී ද?

[භගවත්හු]

ලොව තෘණයෙන් බැදේ. තෘණාව දුර ලීමෙන් මිදේ. තෘණාව ප්‍රභෘණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිඳී.

1. 7. 10.

ලෝක සුත්‍රය.

[දෙව්:]

70. කුමක් හටගත් කල්හි ලොව හටගත්තේ වේ ද? කීමෙක සන්ධිත කෙරේ ද? ලොව කුමක් නිසා කීමෙක පෙළේ ද?

[භගවත්හු:]

අධ්‍යයන හටගත් කල්හි ලොව හටගත්තේ වේ. අධ්‍යයනයෙහි සන්ධිත කෙරේ. අධ්‍යයන ම නිසා අධ්‍යයනයෙහි ලොව පෙළේ.

අනුච්චය සන්වැනිසි.

එහි උඤ්ඤාය:

තාම, විත්ත, තණහා, සංයෝජන, බන්ධන, අබ්‍යාහත, උඛිත, පිහිත, ඉවතා, ලොක ය සි ඒ සුත්‍ර දශයෙකි.

8. කුමා වගීය.

1. 8. 1.

කුමා සුත්‍රය.

71. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

කුමක් තසා සුව යේ නොවී ද? කුමක් තසා ශෝක නො කෙරේ ද? ගෞතමයන් වහන්ස, කිහිමි එක්දහමක්හුගේ තැපීම රුස්තෙහි ද?

[භගවා:]

කොධං කිත්වා¹ සුඛං සෙති කොධං කිත්වා¹ න සොචති,
කොධස්ස විපමුලස්ස මධුරභස්ස දෙවනෙ,
වධං අරියා පසංසනති තං හි කිත්වා¹ න සොචතිති.

1. 8. 2.

රථසුභනං

[දෙවතා:]

72. කිං සු රථස්ස පඤ්ඤාණං කිං සු පඤ්ඤාණමගිනිනො,
කිං සු රථස්ස පඤ්ඤාණං කිං සු පඤ්ඤාණමිච්චියාති.

[භගවා:]

ධජො රථස්ස පඤ්ඤාණං බුමො පඤ්ඤාණමගිනිනො,
රාජා රථස්ස පඤ්ඤාණං භනතා පඤ්ඤාණමිච්චියාති.

1. 8. 3.

විභගසුභනං.

[දෙවතා:]

73. කිං සුඛ විතනං පුරිසස්ස සෙට්ඨං කිං සු සුවිණේණා සුඛමාවහාති,
කිං සු භවෙ සාදුතරං² රසානං කථංථිචිං ජීවිතමාහු³ සෙට්ඨනති.

[භගවා:]

සද්ධිධ විතනං පුරිසස්ස සෙට්ඨං ධම්මො සුවිණේණා සුඛමාවහාති,
සච්චං භවෙ සාදුතරං රසානං පඤ්ඤාථිචිං ජීවිතමාහු³ සෙට්ඨනති.

1. 8. 4.

චුට්ඨසුභනං.

[දෙවතා:]

74. කිං සු උප්පතනං සෙට්ඨං කිං සු නිපතනං වරං,
කිං සු පච්චමානානං කිං සු පච්චනං වරනති.

[අපරා දෙවතා:]

බීජං උප්පතනං සෙට්ඨං චුට්ඨි නිපතනං වරං,
භාවො පච්චමානානං පුනෙනා පච්චනං වරෙති.

[භගවා:]

විජ්ජා උප්පතනං සෙට්ඨං අවිජ්ජා නිපතනං වරං,
සබ්බෙසා පච්චමානානං බුඤ්ඤා පච්චනං වරෙති.

1. ජෙතීං - මජ්ඣං. PTS. සචා - සභා. 2. සාදුතරං - සභා. 3. ජීවිතමාහු - සභා

[භගවත්හු:]

ක්‍රෝධය නසා සුවහේ හොඹී. ක්‍රෝධය නසා ශෝක නො කෙරේ. දෙවිය, විෂ වූ මූල ඇති මිහිරි අග ඇති ක්‍රෝධය නැසීම ආර්යයෝ පසසත්. එය නසා ම ශෝක නො කෙරේ.

1. 8. 2.

රජ සූත්‍රය.

[දෙවි:]

72. රියට සලකුණ කීමෙක් ද? ශික්තට සලකුණ කීමෙක් ද? රටට සලකුණ කීමෙක් ද? සත්‍රියට සලකුණ කීමෙක් ද?

[භගවත්හු:]

ධර්මය රියට සලකුණ යි. දුම ශික්තට සලකුණ යි. රජ රටට සලකුණ යි. සෑමයා සත්‍රියට සලකුණ යි.

1. 8. 3.

විගහ සූත්‍රය.

[දෙවි:]

73. මෙලොව සත්තියාව කීමෙක් ශ්‍රේණි ධනය වේ ද? කුමක් මෑතවත් පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව එළවා ද? රසයන් අතුරෙන් කීමෙක් ඉතා මිහිරි ද? කෙසේ ජීවත් වන්නහු ශ්‍රේණි ජීවිත ඇතිහය යි කියද් ද?

[භගවත්හු:]

මෙලොව සත්තියාව ශ්‍රද්ධාව ශ්‍රේණි ධනය වේ. දහම මෑතවත් පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව එළවයි. රසයන් අතුරෙන් සත්‍රය ඒකාන්තයෙන් ඉතා මිහිරිය. නුවණින් ජීවත් වන්නහු ශ්‍රේණි ජීවිත ඇතිහය යි කියත්.

1. 8. 4.

වුට්ඨි සූත්‍රය.

[දෙවි:]

74. නාගහනුවන් අතුරෙන් කීමෙක් ශ්‍රේණි ද? හෙනුවන් අතුරෙන් කීමෙක් උතුම් ද? පසින් ගමන් කරන්නවුන් අතුරෙන් කවරෙක් උතුම් ද? කපා කරන්නවුන් අතුරෙන් කවරෙක් උතුම් ද? යි

[අතෙක් දෙවියෙක්:]

නාගහනුවන් අතුරෙන් හිප්‍රවට ශ්‍රේණි යි. හෙනුවන් අතුරෙන් වාග්ග උතුම් ය. පසින් ගන්නවුන් අතුරෙන් ගවයෝ උතුම්හ. කපා කරන්නවුන් අතුරෙන් පුත්‍රයා උතුම්ය යි.

[භගවත්හු:]

නාගහනුවන් අතුරෙන් විදුව ශ්‍රේණි ය. හෙනුවන් අතුරෙන් අවිදුව උතුම් ය. පසින් ගන්නවුන් අතුරෙන් සබ්බයා උතුම් ය. කපා කරන්නවුන් අතුරෙන් බුදුරජ උතුම් ය යි.

1. 8. 5.

ශීභසුතනං.

[දෙවනා:]

75. කිං සු'ධ භීතා ජනතා අනෙකා මග්ගො ව නෙකායතනං පවුභෙතා,
පුච්ඡාමි තං ගොතම භුරිපඤ්ඤා කීසමිං සීතො පරලොකං න භායෙති.

භගවා:

වාචං මනඤ්ච පණ්ඩාය සමමා කායෙන පාපානී අකුබ්බමිනො,
බව්භනනපාතං¹ ඝරමාවසනො සඤ්ඤා මුදු සංවිභාගී වදඤ්ඤා,
එනෙසු ධම්මෙසු සීතො චතුසු ධම්මෙ-සීතො පරලොකං න භායෙති.

1. 8. 6.

නජීරකීසුතනං.

[දෙවනා:]

76. කිං සු ජීරකී² කිං න ජීරකී කිං සු උපපථොති වුව්චති,
කිං සු ධම්මානං පරිපඤ්ඤා කිං සු රතකීඤ්චකකියො,
කිං මලං බ්‍රහ්මචරියස්ස කිං සීතාතමනොදකං.

කති ලොකසමී ජිද්දති යජ්ච විතනං න තිට්ඨති,
භගවනතං පුට්ඨමාගමමි කථං ජානෙමු තං මයනති.

[භගවා:]

රූපං ජීරකී මච්චානං නාමගොතනං න ජීරකී,
රුගො උපපථොති වුව්චති ලොභො ධම්මානං පරිපඤ්ඤා,
වයො රතකීඤ්චකකියො ඉඤ්ඤාමලං බ්‍රහ්මචරියස්ස
එන්ද්‍රියං සජ්ජනෙ පජා,
තපො ච බ්‍රහ්මචරියඤ්ච තං සීතාතමනොදකං.

ජ ලොකසමී ජිද්දති යජ්ච විතනං න තිට්ඨති,
ආලස්සං³ ච පමාදෙ ච අනුට්ඨානං අසංයමො,
නිද්දා භඤ්චි ව⁴ නෙ ජිද්දෙ සබ්බසො තං විචජ්ජෙති.

1. 8. 7.

ඉසාරසුතනං.

[දෙවනා:]

77. කිං සු ඉසාරියං ලොකෙ කිං සු භණ්ඩාතමුනාමං,
කිං සු සජ්චමලං ලොකෙ කිං සු ලොකසමී අබ්බුදං⁵.

1 කිං සු භරනං වාරොනති භරනො පුත්‍ර කො පියො,
කිං සු සුතපුත්‍රායනං අභිතඤ්ඤති පණ්ඩිතාති.

1. බ්‍රහ්මනපාතං - සඤ. බච්චනපාතං - මජ්. PTS. 2. කිං ජීරකී - මජ්. PTS.
3. ආලස්සං - මජ්. සඤ. 4. භඤ්චි - මජ්. සඤ. PTS. 5. අබ්බුදං - සීචු2

1. 8. 5.

හිත සූත්‍රය.

[දෙවි:]

75. මහාප්‍රාඥ වූ ගෞතමයන් වහන්ස, මූඛවහන්සේ විවාරම්. මාගීය ද (අටකිස් අරමුණු විසින්) නොයෙක් කරුණු ඇත්තක් කොට ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. මේ ලෝකයෙහි නොයෙක් ජන සමූහයෝ කුමට බිය වුවහ ද? කීමෙක සිටියේ පරලොවට බිය නොවන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

වචනය ද සිත ද මනා කොට පිහිටුවා, කයින් පච්චි නොකරණ, බොහෝ ආහාරපාන ඇති ගෙහි වසන, ශ්‍රද්ධාවන්, මාදුගුණ ඇති, බෙදා දී වලදන සුලු, දන්කළු, සිවු දහමිහි සිටි පුද්ගල තෙමේ දහමිහි සිටියේ පරලොවට බිය නොවන්නේ ය.

1. 9. 6:

නජීරතී සූත්‍රය.

[දෙවි:]

76. කීමෙක් දිරා ද? කීමෙක් නො දිරා ද? කීමෙක් නොමග ය සි කීනු ලැබේ ද? දහමුන්ට උවදුර කීමෙක් ද? කීමෙක් රුදෙවෙහි ගෙවේ ද? බබසරට කීලට කීමෙක් ද? දියරහිත තෑම කීමෙක්ද?

යම් තෑනක සිත නො සිටී නම් ලොව (එබඳු) සිදුරු කෙතෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විවාරන්නට අටුන් (සිටින) අපි ඒ කෙසේ දකිමු ද?

[භගවත්හු:]

සත්ත්වයන්ගේ රූපය දිරයි. තාමගොනුය නො දිරයි. රාගය නොමග ය සි කීනු ලැබේ. ලෝභය දහමුන්ට උවදුර ය. වසස රුදෙවෙහි ගෙවේ. සත්‍රිය බබසරට කීලට ය. මේ සත්ත්වසමූහයා මෙහි ඇල්, තපස ද බබසර ද (යන) එය දිය රහිත නුමැයි.

යම් තෑනෙක සිත නො සිටී නම් ලොව එබඳු සිදුරු සයෙකි. අලසබව ද පමාව ද තෑහි නො සිටීම ද අසංවරය ද නින්ද ද තෙමිරිය ද ඒ සිදුරු යි. එය සජීප්‍රකාරයෙන් දුරු කරන්නේ ය.

1. 8. 7.

ඉසාර සූත්‍රය.

[දෙවි:]

77. ලොව අභිපති බව කීමෙක් ද? බඩු අතුරෙන් කීමෙක් උතුම් ද? ලොව ලෙබැදි සෑත කීමෙක් ද? ලොව උවදුර කීමෙක් ද?

හැර ගෙණ යන කවරකු වලකක් ද? හැර ගෙණ යන කවරෙක් ප්‍රිය වේ ද? පුතපුතා එක කවරකු පණ්ඩිතයෝ පිළිගනීද් ද?

[භගවා:]

වසො ඉසාරියං ලොකෙ ඉතී භණ්ඩානමුත්තමං,
කොධො සජාමලං ලොකෙ වොරං ලොකසමී අබ්බදං¹
වොරං භරතනං වාරෙනති භරතොසො සමණො පියො,
සමණං පුතපපුතායතනං අභිතදදනති පණ්ඩිතාති.

1. 8. 8.

කාමසුභතං

[දෙවතා:]

78. කීමජාකාමො ත දදෙ කිං මවෙවො ත පරිච්චජෙ,
කිං සු මුඤ්චෙවොස² කල්යාණං පාපික³ඤ්ච ත මොචයෙති⁴.

[භගවා:]

1 අත්තාතං හු දදෙ පොතො අත්තාතං හු පරිච්චජෙ,
වංචිං මුඤ්චෙවොස² කල්යාණං පාපිකඤ්ච³ හු මොචයෙති⁴.

1. 8. 9.

පාඨෙය්‍යසුභතං

[දෙවතා:]

79. කිං සු ඛකිති පාඨෙය්‍යං කිං සු භොගාතමාසයො,
කිං සු තරං පරිකසාති කිං සු ලොකසමී දුජ්ජහා,
කිසමී ඛඬා පුච්චි⁵ සත්තා පාසෙන සකුණී යථාති.

[භගවා:]

සඬා ඛකිති පාඨෙය්‍යං සිරි භොගාතමාසයො,
ඉච්ජා තරං පරිකසාති ඉච්ජා ලොකසමී දුජ්ජහා,
ඉච්ජාඛඬා පුච්චි⁵සත්තා පාසෙන සකුණී යථාති.

1. 8. 10.

සජේජාතසුභතං

[දෙවතා:]

80. කිං සු ලොකසමී⁶ පජේජාතො කිං සු ලොකසමී⁶ ජාගරො,
කිං සු කමෙම සජ්චාතං කිමසා ඉරියාපඨො.

කිං සු අලසං අනලසඤ්ච මාතා පුත්තංච පොසති,
කිං සු භුතූපජ්චනති යෙ පාණො පඨචිංසිතාති.

අබ්බද - සීඛු. 2. 2. මුඤ්චෙවොස - ස්‍යා. සීඛු. 2. PTS. 3. පාපික - ස්‍යා. සීඛු. 1. PTS.
ත ච මොචයෙ - මජ්ඣ. 5. පුච්චි - මජ්ඣ. ස්‍යා. 6. ලොකසමී - මජ්ඣ. ස්‍යා.

[භගවත්හු:]

ලොව වශය (අණ පැවැත්වීම) අභිපතී බව සි. බඩු අකුරෙන් සක්‍රිය උතුම් ය. ලොව ක්‍රෝධය මලබැඳි සැතසි. සොරු ලොව උවදුරුහ.

භැර ගෙණ යන සොරහු වලකත්. භැර ගෙණ යන මහණ තෙමේ ප්‍රිය වේ. පුත්‍රපුත්‍රා එන මහණහු පණ්ඩිතයෝ පිළිගනිත්.

1. 8. 8.

කාම සුත්‍රය.

[දෙව්:]

78. වැඩ කැමති සතනු තෙමේ කුමක් නො දෙන්නේ ද? කුමක් නො හරනේ ද? යහපත් වූ කුමක් මුදන්නේ ද? ලාමක වූ කුමක් නො මුදන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

සතනු තෙමේ තමා නො දෙන්නේ ය. තමා නො හරනේ ය. යහපත් වචන මුදන්නේ ය. ලාමක වචන නො මුදන්නේ ය සි.

1. 8. 9.

පාඨේය සුත්‍රය.

[දෙව්:]

79. කීමෙක් මගඋවරණ බඳි ද? කීමෙක් භෝගයන්ට පිහිට වේ ද? කීමෙක් ඡිනියා අදනේ ද? ලොව කීමෙක් දුර ලීටට දුෂකර ද? මලපුඩුවෙන් බැඳුනු ශ්‍රිතීණියක මෙන් බොහෝ සතනුයෝ කීමෙක බැඳුනාහු ද?

[භගවත්හු:]

ශ්‍රද්ධාව මගඋවරණ බඳි. ඵෙභවය්‍යීය භෝගයන්ට ප්‍රතිෂ්ඨාසථාන ය සි. තෘෂණාව සතනුයා අදනේ ය. ලොව තෘෂණාව දුරලීටට දුෂකර ය. මල-පුඩුවෙන් බැඳුනු ශ්‍රිතීණියක මෙන් බොහෝ සතනුයෝ තෘෂණායෙන් බැඳුනෝ ය.

1. 8. 10.

පජ්ජාන සුත්‍රය.

[දෙව්:]

80. ලොව පහත කීමෙක් ද? ලොව නිදිවරන්තා කවරෙක් ද? සමග ජීවත්වන්නවුන්ට කවරෙක් කමානතයෙහි (සහාය) වේ ද? කීමෙක් ඔහුගේ ඉරියව්ව (දිවිපැවැත්ම) වේ ද?

කීමෙක් අලාසයාත් අතලාසයාත් මව පුතකු පුත්‍රයාත් සෙසින් පුත්‍රයෝ ද? පොලොව ඇසුරු කල යම් ප්‍රාණීහු වෙත් නම් (ඒ) සතනුයෝ කුමක් ඇසුරු කොට ජීවත් වෙද්ද?

[භගවා:]

පඤ්ඤා ලොකස්මිං¹ පජේජානො සති ලොකස්මිං¹ ජාභරො,
භාවො කමෙව සජ්චානං සීතස්ස ඉරියාපථො.

වුට්ඨි අලසං අතලසඤ්ච මාතා සුතතංව පොසති,
වුට්ඨිං භුතුපජ්චනති යෙ පාණා පඝචිංසිතාති.

1. 8. 11.

අරණසුභතං.

[දෙවනා:]

81. කෙ සුධ අරණා ලොකෙ කෙසං වුසිතං ත නස්සති,
කෙධ ඉච්ඡං පරිජානනති කෙසං භොජ්සයිසං² සදා.

කිං සු මාතා පිතා භාතා වඤ්ඤති තං පතිට්ඨිතං,
කිං සු ඉධ ජාතිහිතං අභිවාදෙනති බතතියාති.

[භගවා:]

සමණීධ අරණා ලොකෙ සමණානං වුසිතං ත නස්සති,
සමණා ඉච්ඡං පරිජානනති සමණානං භොජ්සයිසං² සදා.

සමණං මාතා පිතා භාතා වඤ්ඤති තං පතිට්ඨිතං,
සමණීධ ජාතිහිතං අභිවාදෙනති බතතියාති.

කුච්චාචගෙහා අට්ඨමො.

තත්ථාඤ්ඤනං:

කුච්චා රථඤ්ච විතතඤ්ච වුට්ඨි භීතා ත ජීරති,
ඉසාරං කාමං පාඨෙය්සං පජේජානො අරණෙනවාති.

දෙවනාසංයුතනං සමනනං.

1. ලොකස්මි - මජ්ඣ. සෘ. 2. භොජ්සයිසං - සෘ. PTS.

[භගවත්හු:]

හුවණ ලොව පහත ය. සිහිය ලොව නිද්වරන්තා ය. එක්ව ජීවත් වන්නවුන්ට කමානතයෙහි ගෙරිහු (සභාය) වෙති. නිවට ඔහුගේ ඉරියව්ව (දිව්පැවැත්ම) යි.

වැස්ස අලසයාත් අතලසයාත් මව පුතකු පුත්තාක් සෙසින් පුස්තෝ ය, පොළොව ඇසුරු කල යම් ප්‍රාණීහු වෙත් තම් ඒ සහකරයෝ වැස්ස නිසා ජීවත් වෙත්.

1. 8. 11.

අරණ සුත්‍රය.

[දෙවි:]

81. මේ ලෙව්හි කවුරු කෙලෙස් නැත්තෝ ද? කවුරුන්ගේ විසීම නො නැගේ ද? මෙහි කවුරු තෘෂ්ණාව පිරිසිදු දකිද් ද? කවුරුන්ට භෑමකල්හි නිදහස්බව වේ ද?

(ශීලයෙහි) පිහිටි ඒ කවරකුට මවත් පියාත් බෑයාත් වදිද් ද? මෙලෙව්හි පහත් ජාති ඇති කවරකුට ඤාත්‍රියයෝ වදිද් ද?

[භගවත්හු:]

මෙලෙව්හි ශ්‍රමණයෝ කෙලෙස් නැත්තෝ ය. ශ්‍රමණයන්ගේ විසීම නො නැගේ. ශ්‍රමණයෝ තෘෂ්ණාව පිරිසිදු දකිත්. ශ්‍රමණයන්ට භෑමකල්හි නිදහස් බව වේ.

ශීලයෙහි පිහිටි ඒ ශ්‍රමණයාට මවත් පියාත් බෑයාත් වදිත්. මෙහි පහත් ජාති ඇති ශ්‍රමණයාට ඤාත්‍රියයෝ වදිත්.

කුඩා වගීය අට වැනියි.

එහි උද්‍යානය:

කුඩා, රථ, විතත, වුට්ඨි, භීත, නජ්රහි, ඉසාර, කාම, පාඨෙය්‍ය, පජ්ජාත, අරණ ය යි සූත්‍ර එකොළොසෙකි.

දේවතා සංයුතතය නිමියේ ය.

2. දෙවපුතාසංයුතාං

1. සුරියවග්ගො.

2. 1. 1.

පඨමකස්සපසුතාං

82. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාමපථීයං විහරති ජෙතවනෙ ආනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ බො කස්සපො දෙවපුතො: අභිකකතාංග රතතියා අභිකකතාවණේණා කෙවලකප්පං ජෙතවනං ඔහාසෙත්වා යෙන නගවා තෙහුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.

එකමන්තං සීතො බො කස්සපො දෙවපුතො: භගවන්තං එතදවොච: “භික්ඛුං භගවා පකාසෙසි. තො ච භික්ඛුතො අනුසාසතින්ති.”¹

[භගවා:]

තෙන භි කස්සප තඤ්ඤෙඤ්ඤෙවෙත්ථ පටිභාතුති.

[කස්සපදෙවපුතො:]

“සුභාසිතස්ස සිකෙකථ සමණුපාසනස්ස ච,
එකාසනස්ස ච රහො විතතචුපසමස්ස වාති.”

ඉදමවොච කස්සපො දෙවපුතො: සමනුඤ්ඤෙඤ්ඤ සත්ථා අහොසි.

අථ බො කස්සපො දෙවපුතො: සමනුඤ්ඤෙඤ්ඤ මෙ සත්ථාති භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා තජෙචන්තරධාසීති.

2. 1. 2.

දුතීයකස්සපසුතාං

83. ඝාමපථීයං—

එකමන්තං සීතො බො කස්සපො දෙවපුතො: භගවන්තො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

භික්ඛු සියා ක්ඛාසී විමුත්තචිත්තො ආකර්ඛි වෙ හදයස්සානුපතතිං,
ලොකස්ස ඤ්ඤො උදයබ්බයඤ්ඤො සුචෙතස්සො අනිස්සිතො තදුනීසංසොති.

1. අනුසාසනම් - කජචි.

2. දේවපුතෘසංයුතතය

1. සූරිය වර්ගය

2. 1. 1.

පඨමකයාප සූත්‍රය

82. මා විසින් මෙසේ අසනලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවෑන්ඤ්චර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තේසිඬු සිටුහුගේ අරම්භි වෑබ වසන සේක. එකල්හි මහා ඡව්වණ් ඇති කසුප් දෙව්පුත්ත තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම හිය කල්හි මුළු දෙව් රම බවුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෑද එකත්පසෙක සිටියේ ය.

එකත් පසෙක සිටි කසුප් දෙව්පුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සෑල කෙලේ ය. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණහු පෑවසු සේක. මහණහට අනුශාසනාව නො ද (පෑවසු සේක) යි.”

[භගවත්තූ:]

කාශ්‍යපය, එසේ වී නම් මෙහි ලා නොපට ම වෑටහේවා.

“එක්සුවරිතය වඩන්නේ ය. ශ්‍රමණයන් විසින් එලඹිය යුතු අටහිත් අරමුණු ද කායච්චේකය ද (අභවසමාපතති වශයෙන්) සිත සංහිදුම්ම ද එකලාව වඩන්නේ” යි.

කසුප් දෙව්පුත්ත තෙමේ මෙය කී ය. ශාය්‍යාන් වහන්සේ සමාන අදහස් ඇති වූ සේක.

ඉක්කිති කසුප් දෙව්පුත්ත තෙමේ ශාය්‍යාන්වහන්සේ මාගේ (වචන) අනුමත කල සේකැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෑද පෑදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

2. 1. 2.

දුතීයකයාප සූත්‍රය

83. සෑවෑන්ඤ්චර:-

එකත්පසෙක සිටි කසුප් දෙව්පුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්ප-
යෙහි මේ ගාථාව කී ය:

මහණ තෙමේ ඉදින් හෘදයානුප්‍රාප්තිසංඛ්‍යාත අභිත්තිය කැමතිවන්නේ නම් ලොව පිළිබඳ උදයව්‍යය දූත ඛ්‍යාත වඩන්නෙක් මිදුනු සිත් ඇත්තෙක් (එහෙයින් ම) මහා සිත් ඇත්තෙක් (තෘණොද්චේන්) අතීතියෙක් ඒ අභිත්තිය අනුසර් කොට ඇත්තෙක් වන්නේ යි.

2. 1. 3.

මාසසුතනං

84. ඝාමනජීයං—

අඵ බො මාසො දෙවපුතො අභිකකනතාය රතතියා අභිකකනන-
වණේණො කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔභාසෙතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්නි භගවනං අභිවාදෙතො එකමනං අට්ඨාසි. එකමනං ඕතො
බො මාසො දෙවපුතො භගවනං ගාථාය අජ්ඣාමාසි:

කිං සු කිනො සුඛං සෙති කිං සු කිනො න සොචති,
කිසසස ඵකධම්මසං වධං රේවෙසි ගොතමාති.

[භගවා:]

කොධං කිනො සුඛං සෙති කොධං කිනො න සොචති,
කොධසං විසමුලසං මධුරභසසං වනුහු,
වධං අරියා පසංසනති නං හි කිනො න සොචතීති.

2. 1. 4.

මාගධසුතනං

85. ඝාමනජීයං—

එකමනං ඕතො බො මාගධො දෙවපුතො භගවනං ගාථාය
අජ්ඣාමාසි:

කති ලොකසමීං පජේජාතා යෙහි ලොකො පකාසති,
භගවනං පුට්ඨමාගමම කථං ජාතෙමු තං මයනති.

[භගවා:]

වනතාරේ ලොකෙ පජේජාතා පඤ්චමේඪ න විජජති,
දිවා තපති අදිවේවා රතතිං අභාතී වජ්ඣමා.

අඵ අගති දිවාරතතිං තඪ තඪ පකාසති,
සමුද්ධො තපනං සෙට්ඨො එසා අභා අනුතතරුති.

2. 1. 5.

දුමලීසුතනං

86. ඝාමනජීයං—

අඵ බො දුමලී දෙවපුතො අභිකකනතාය රතතියා අභිකකනනවණේණො
කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔභාසෙතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛක-
ම්නි භගවනං අභිවාදෙතො එකමනං අට්ඨාසි. එකමනං ඕතො බො
දුමලී දෙවපුතො භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අමාසි:

2. 1. 3.

මාස සූත්‍රය

84. සෑවැන්කුචර-

එකල්හි මනා ජිවිතේ ඇති මාස දෙවිපුත් තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බලුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය.

එකත්පසෙක සිටි මාසදෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථා-යෙන් කී ය:

කුමක් නසා සුවසේ ගොවී ද? කුමක් නසා ශෝක නො කෙරේ ද? ගෞතමයන් වහන්ස, කිතම් එක් දහමක්හුගේ නැසීම රැස්නෙහි ද?

[භගවත්හු:]

ක්‍රෝධය නසා සුවසේ ගොවී. ක්‍රෝධය නසා ශෝක නො කෙරේ. ශක්‍රය, විෂ වූ මූල ඇති මිහිරි වූ අග ඇති ක්‍රෝධය නැසීම ආයතීයෝ පසසත්. එය නසා ම ශෝක නො කෙරේ.

2. 1. 4.

මාගධ සූත්‍රය.

85. සෑවැන්කුචර-

එකත්පසෙක සිටි මාගධ දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

යමෙකින් ලොව බලලා නම් එබඳු එළි ලොව කෙතෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විචාරන්තට අවුත් (සිටින) අපි එය කෙසේ දැනීමු ද?

[භගවත්හු:]

ලොව එළි සතරෙකි. මෙහි පස්වැන්නක් නැත. දවල් හිරු බලලයි. සඳු රූ බලලයි. තව ද, ගින්න රූදෙවෙහි ඒ ඒ නැත බලලයි. සපීඥයන් වහන්සේ බලලන්නවුන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨයහ. මේ ආලෝකය නිරුත්තර ය.

2. 1. 5.

දුමලී සූත්‍රය

86. සෑවැන්කුචර-

එකල්හි මනා ජිවිතේ ඇති දුමලී දෙවිපුත් තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බලුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක සිටියේ ය. එකත් පසෙක සිටි දුමලීදෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

කරණීය මෙතං¹ බ්‍රාහ්මණෙන පධානමකීලාසුතා²,
කාමානං විපපභාණෙන න තෙනාසිංසතෙ³ භවන්ති.

තඤ්චී කීවචං බ්‍රාහ්මණස්ස (දුමලීනී භගවා) කතකීවෙචා භි බ්‍රාහ්මණො,
යාව න ගාධා ලභති නදීසු ආයුභති සබ්බගතෙතති ජනතු
ගාධකඤ්ච ලඤ්ඤාන ඵලෙ සීතො සො තායුභති පාරගතො භි සොති.⁴

ඵසුපමා දුමලී බ්‍රාහ්මණස්ස බිණාසවස්ස නිපසස්ස කාසිතො,
පපජුයා ජාතිමරණස්ස අනතං තායුභති පාරගතො භි සොති.

2. 1. 6.

කාමද සුභවාං

87. ඝාච්ඡජීයං—

ඵකමනතං සීතො ඛො කාමදෙද දෙවපුතෙතා භගවන්තං ඵතදවොචා:
දුකකරං භගවා සුදුකකරං භගවාති,

දුකකරං වාපි කදෙරුන්ති (කාමදුනී භගවා)
සෙඛා⁵ සීලසමාහිතා,
සීතතතා අනගාරිසුපෙනස්ස
තුට්ඨි භොති සුඛාවභාති.

දුලලභා භගවා යදිදං තුට්ඨිති.

දුලලභං වාපි ලභන්ති (කාමදුනී භගවා)
විතතචුපසමෙ රතා,
යෙසං දිවා ච රතෙතා ච
භාවතාය රතො මතොති.

දුස්සමාදහං භගවා යදිදං විතතන්ති.

දුස්සමාදහං වාපි සමාදහන්ති (කාමදුනී භගවා)
ඉන්ද්‍රියපසමෙ රතා,
තෙ ඡේත්තා මච්චුතො ජාලං
අරියං ගච්ඡන්ති කාමදුනී.

දුග්ගමො භගවා විසමො මග්ගොති,

[භගවා:]

දුග්ගමෙ විසමෙ වාපි
අරියං ගච්ඡන්ති කාමද,
අතරියං විසමෙ මග්ගො
පපතන්ති අවංසිරු,
අරියානං සමො මග්ගො
අරියං භි විසමෙ සමාති.

1. කරණීයමත්ත - PTS. 2. පධානං අකීලාසුතා - මජ්ඣ. 3 න තෙනාසිංසතෙ - මජ්ඣ. PTS 4. ඡභාව - මජ්ඣ. 5. සෙඛා - සං. .

තොමැලි වූ කෘතියාවු වූ බ්‍රාහ්මණයා විසින් මේ වියතිය කටයුතු ය. වස්තුකාම කෙල්ලකාමයන් පිළිබඳ ඒ විශේෂ ප්‍රභාණිය හේතු කොට ගෙන කිසි භවයක් නො පතයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක. දුමලි දේවපුත්‍රය, (බාහිත පාපි) බ්‍රාහ්මණයාට කිසෙක් නැත. ඒ බවුණු තෙමේ කළ කිස ඇත්තේ ම ය. සත්‍යව තෙමේ ගඹගාවන්ති යම්තාක් පිහිටක් නො ලබා ද? (ඒතාක්) සියලු අවයවවලින් වැයම් කෙරෙයි. හෙ තෙමේ පිහිටක් ලැබ ගොඩ සිටියේ යම් හෙයෙකින් පරතෙරට ගියේ ද, (එහෙයින්) හෙ තෙමේ වැයම් නො කෙරෙයි.

දුමලි, ධ්‍යාන කරණසුලු ප්‍රඥ ඇති කෘතියාවු වූ බ්‍රාහ්මණයාට මේ උපමායෙකි. හෙ තෙමේ ජාතිමරණ දෙකේ කෙලවරට පැමිණ පරතෙරට ගියේ ම වැයම් නො කෙරෙයි.

2. 1. 6.

කාමද සුත්‍රය

87. සාවැන් නුවර—

එකත්පසෙක සිටි කාමද දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, (මහණදම් පිරිම) දුෂ්කර ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉතා දුෂ්කර ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක:

කාමද, ශීලයෙන් සුත් සපිරසවභාව ඇති ශෛක්‍ෂයෝ දුෂ්කරවූත් (මහණකම) කෙරෙත්. හිසිගෙන් වෙන්බවට පැමිණියහුට සුව එළවන සතුට වේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යම් ඒ සතුටෙක් වේ ද, (එය) දුලබ ය.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: කාමද,) යම් කෙනකුත්ගේ සිත දහවලුත් රැන් භාවතායෙහි ඇලුනේ ද, සිත සංකිද්‍රවිලෙහි ඇලුනු (ඔහු) දුලබ වූත් සතුට ලබත්.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යම් ඒ සිතෙක් වේ ද, එය එකඟ කිරීම දුෂ්කර ය.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: කාමද,) ඉදුරන් දමනය කිරීමෙහි ඇලුනෝ එකඟ කිරීම දුෂ්කර වූත් සිත එකඟ කෙරෙත්. කාමදය, ඒ ආයතියෝ මරහුගේ දූල සිද ගෙන යෙත්.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මායීය විෂම ය, ගමන දුෂ්කර ය.

[භගවත්තු:]

කාමදය, ආයතියෝ දුගීම වූත් විෂම වූත් මායීයෙහි යෙත්. අතායතියෝ විෂම මායීයෙහි යටිකුරු වූ (නුවණ) හිස් ඇත්තාහු වැටෙත්. ආයතියන්ට මායීය සම ය. ආයතියෝ විෂම සත්‍යසමුභයා අතරෙහි සම වෙත් ම ය.

2. 1. 7.

පඤ්චාලවණ්ඩසුභතං.

88. ඝාච්ඡජීයං—

එකමන්තං සීතො ඛො පඤ්චාලවණ්ඩො දෙවපුත්තො භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

සම්බොධෙ වත ඔකාසං අවිඤ්ඤි භුරිමෙධසො,
යො ක්ඛාතමබ්බධා¹ බුඤ්ඤො පඤ්චිනනීසභො මුනීති.

සම්බොධෙ වාපි විඤ්ඤනී² (පඤ්චාලවණ්ඩානී භගවා)
ධම්මං නිබ්බාණපභතියා,
යෙ සතිං පච්චලඤ්ඤං සු³ සම්මා තෙ සුසමාහිතාති.

2. 1. 8.

තායනිසුභතං.

89. ඝාච්ඡජීයං—

අථ ඛො තායනො දෙවපුත්තො පුරුණතිථිකරො අභිකකන්තාය රතතියා අභිකකන්තවණේණො කෙවලකපපං ජෙතවතං ඕභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්භි, උපසඛකම්භීභො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං සීතො ඛො තායනො දෙවපුත්තො භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථායො අභාසී:

ඡිඤ්ඤ සොතං පරකකම්ම කාමෙ පඤ්ඤ⁴ බ්‍රාහ්මණ,
තප්පභාය මුනී කාමෙ තෙකන්තමුපපජ්ජති.

කසිරු වෙ කසිරුපේතං දලුභමෙතං පරකකමෙ,
සිවිලො හි පරිබ්බාපො භියොසා ආකීරතෙ රජං.

අකතං දුක්ඛතං⁵ සෙයොසා පච්ඡා තපති⁶ දුක්ඛතං,
කතඤ්ඤා සුක්ඛතං සෙයොසා යං කත්වා නානුතප්පති.

කුසො යථා දුග්ගභිතො හත්ථමෙවානුකන්තති,
සාමඤ්ඤං දුප්පරුමට්ඨං නිරයාසුපකඛසීති.

යං කිඤ්ඤී සිවිලං කම්මං සංකිලිට්ඨඤ්ඤා යං වතං,
සංකසසරං බ්‍රහ්මචරියං න තං ගොතී මහපථලන්ති.

ඉදමචො ව තායනො දෙවපුත්තො ඉදං වත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්භො කත්වා තන්තෙවන්තරධායීති.

1. ක්ඛාතමබ්බධානී - මජ්ඣ. ක්ඛාතමබ්බධා - සො. PTS. 2. පිච්චිට්ඨානති - සො.
3. } පච්චලඤ්ඤං - මජ්ඣ. PTS
} පච්චලඤ්ඤං - සො. පච්චලඤ්ඤං - සිමු
4. පඤ්ඤා - සො. 5. දුක්ඛතං - මජ්ඣ. සො. 6. 2. තප්පති - සො.

2. 1. 7.

පඤ්චාලවණ්ඩ සුත්‍රය.

88. සෑවෑන් නුවර—

එකත්පසෙක සිටි පඤ්චාලවණ්ඩ දෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

මානස දුරු කලවුන්ට ශ්‍රේණි වූ යම් මුනිවරයෙක් ධ්‍යාන අවබෝධ කෙළේ ද, මහත් ප්‍රඥ ඇති ඒ බුදුරජ තෙමේ (නිවරණ) සම්බන්ධයෙහි ඒකාන්තයෙන් (ධ්‍යාන සංඛ්‍යාත) අවකාශය ලැබී ය.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: පඤ්චාලවණ්ඩය,) යම් කෙනෙක් නිවණට පැමිණීම පිණිස සිහිය ලැබුවාහු ද, ඔහු සම්බන්ධ ඇති කල්හි ද ධ්‍යාන ලබන්. ඔහු මනා කොට සමාහිත වූවෝ ය.

2. 1. 8.

තායන සුත්‍රය.

89. සෑවෑන් නුවර—

එකල්හි පැරණි නිකායකරු වූ මනා ජිවිතණ් ඇති තායන දෙවි-පුත්ත තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දේවර්ම බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැද එකත්-පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි තායන දෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථා කී ය:

බඩුණ, වීර්‍යය කොට (තෘෂණා) ශ්‍රෝතස සිදුව, කාමයන් දුරු කරව. මුනි තෙමේ කාමයන් පුහුන් නො කොට ධ්‍යානයට නො පැමිණේ.

ඉදින් කරන්නේ නම් මේ (වීර්‍යය) කරන්නේ ය. මෙය දැකි කොට කරන්නේ ය. ඒ එසේ මැයි, ලිහිල් ව ගත් පැවිද්ද බෙහෙවින් රජස් වගුරුවයි.

දුෂ්කෘතය නොකරණ ලද්දේ උතුම්, දුෂ්කෘතය පසු ව (එය කලහ)තවයි. යමක් කොට නො කැවේ ද, (එබඳු) සුකෘතය කරණ ලද්දේ උතුම්.

යම්සේ කුසනණ පත වරදවා ගන්නා ලද්දේ අත ම කපා ද, (එසෙයින්ම) වරදවා ගන්නා ලද මහණකම නිරයට අදියි.

යමකිසි ලිහිල් කමයෙක් වේද, සකිලිටි වූ යම් ව්‍යායාමකුන් වේද, සැක කටයුතු වූ බඩසරෙකුන් වේද, ඒ මහත්එල නො වේ.

තායන දෙවිපුත්ත තෙමේ මෙය කීය. මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වූයේ ය.

අඵ බො භගවා නසා රතතියා අඵචයෙන භික්ඛු ආමනෙතසි: ඉමං භික්ඛවෙ රතතීං නායඤ්ඤා නාම දෙවපුතනො පුරාණතිථිකරො අභික්ඛනනාය රතතියා අභික්ඛනනවණෙණා කෙවලකපපං ජෙනවනං ඔභාසෙතියා යෙනාහං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතියා මං අභිවාදෙතියා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං ධිතො භික්ඛවෙ තායනො¹ දෙවපුතනො මම සනතිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

“ඒඤ්ඤ සොතං පරකකමම කාමෙ පඤ්ඤ මුභමණ,
නපපභාය මුඛී කාමෙ තෙකතන මුපපජ්ජති.

කසිරා වෙ කසිරුපේනං දලුභමෙනං පරකකමෙ,
සිපිලො හි පරිබ්බාපො භියො ආකිරතෙ රජනති.

අකතං දුක්ඛතං සෙයො පච්ඡා නපති දුක්ඛතං,
කතඤ්ඤ මුකතං සෙයො යං කතා නානුතපපති.

කුසො යථා දුග්ගහිතො භජ්ඣමෙවාවුකනනති,
සාමඤ්ඤං දුපපරාමට්ඨං නිරයානුපකඛසීති.

යං කිඤ්චී සිපිලං කමමං සඛකිලිට්ඨාඤ්ඤ යං වතං,
සඛකසාරං මුභවච්චියං ත නං භොති මහපඵලනති.”

ඉදමවොච තායනො දෙවපුතනො, ඉදං වතියා මං අභිවාදෙතියා පදකඛිණං කතා නජේචනතරධාසි.

උග්ගණතාථ භික්ඛවෙ, තායනගාථා. පරියාපුණංථ භික්ඛවෙ, තායනගාථා. ධාරොථ භික්ඛවෙ, තායනගාථා. අභිසංභිතා භික්ඛවෙ, තායනගාථා. ආදිමුභවච්චියකාති.²

2. 1. 9.

වජ්ඣමසුභතං.

90. ඝාචපථීයං—

තෙන බො පන සමයෙන වජ්ඣමා දෙවපුතනො රාහුතා අසුරිඤෙන භහිතො භොති. අඵ බො වජ්ඣමා දෙවපුතනො භගවනතං අනුසාරමානො තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

“තමො තෙ බුද්ධචීරද්දු විපඤ්ඤානොසි සබ්බසි,
සමබ්බපට්ඨපනොසමි තසා මෙ සරණං භවාති.”

අඵ බො භගවා වජ්ඣමං දෙවපුතනං ආරබ්භ ඤානං අසුරිඤං ගාථාය අජකභාසි:

“තථාගතං අරභනතං වජ්ඣමා සරණං ගතො,
රාහු වජ්ඣං පමුඤ්ඤවසු බුද්ධා ලොකානුකමපකාති.”

1. ධිතො බො තායනො - සීමු. සා. PTS. 2. ච්චියකා - ඝා.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රූය ඇවෑමෙන් භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, මේ රූය පාරණී තීථිකරයකු වූ මනා ජව්වණී ඇති නායන නම් දෙවිපුත් තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බඩුලුවා මා වෙත එලඹියේ ය. එලඹ මට වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. මහණෙනි, එකත්පසෙක සිටි නායන දෙවිපුත් තෙමේ මා සම්පයෙහි මේ ගාථා කී ය:

බමුණ, වීර්‍යය කොට (නාමණා) ශ්‍රෝතස සිදුව, කාමයන් දුරු කරව, මුනි තෙමේ කාමයන් ප්‍රතීණ නො කොට ධ්‍යානයට නො පාමිණේ.

ඉදින් කරන්නේ නම් මේ (වීර්‍යය) කරන්නේ ය. මෙය දැකි කොට කරන්නේ ය. ඒ එසේ මැයි. ලිහිල් ව ගත් පැවිද්ද බෙහෙවින් රජස් වගුරාවයි.

දුෂ්කෘතය නොකරණ ලද්දේ උතුම්. දුෂ්කෘතය පසුව (එය කලහ) තවයි. යමක් කොට නො තාවේ ද, (එබඳු) සුකෘතය කරණ ලද්දේ උතුම්.

යම්සේ කුසතණපත වරදවා ගන්නා ලද්දේ අත ම කපා ද, (එසෙයින් ම) වරදවා ගන්නා ලද මහණකම තීරයට අදියි.

යම් කිසි ලිහිල් කමියෙක් වේද, සකිලිවී වූ යම් මුතයෙකුත් වේද, සාක කටයුතු වූ බඹසරෙකුත් වේද, ඒ මහත්ඵල නො වේ.

නායන දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කී ය: මෙය කියා මට වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරාදන් වීය.

මහණෙනි, නායන ගාථා උගණ්වු. මහණෙනි, නායන ගාථා පිරිවහවු. මහණෙනි, නායන ගාථා දරවු. මහණෙනි, නායන ගාථා අභිසතිතයහ. මගබඹසරට මුල්වූවෝ ය.

2. 1 9.

වජ්‍ජම සුත්‍රය.

90. සැවෑන්නුවර—

එකල්හි සඳ දෙවිපුත් තෙමේ ගුහු අසුරිඳු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. එකල්හි සඳ දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි කෙරෙමින් ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාව කීය:

“බුද්ධචීරයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේට තමස්කාර වේවා. සියලු තත්ති මිදුනේ වෙහි (මම) පිඩාවට පාමිණියෙමි වෙමි. ඒ මට පිහිට වනු මැනවි.”

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සඳ දෙවිපුතු ඇරබ රාහු අසුරිඳුහට ගාථායෙන් වදල සේක.

“සඳ දෙවිපුත් තෙමේ අභිත් වූ තඵගතයන් වහන්සේ සරණ ගියේ ය. එම්බා රාහු අසුරය, සඳ මුදව, බුදුවරු ලොවට අනුකම්පා කරන්නෝය.”

අඵ බො ණහු අසුරිඤ්ඤ චජ්ඣිමං දෙවපුත්තං මුඤ්චිතා තරමානරුපො යෙන වෙපචිනාහි අසුරිඤ්ඤ තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා සංවිග්ගො ලොමභට්ඨජාතො ඵකමනනං අට්ඨාසි. ඵකමනනං ඩිතං බො රුහුං අසුරිඤ්ඤ වෙපචිනති අසුරිඤ්ඤ ශාථාය අජ්ඣකාසි:

ඩිඤ්ඤ සනතරමානොච රුහු චජං පමුඤ්චසි,
සංවිග්ගරුපො ආගමම කිනඤ්ඤ භිතො ච තිට්ඨසිති.

සත්තධා මෙ ඵලෙ මුඤ්ඤා ජ්වනොතා න සුඛං ලභෙ,
මුඤ්ඤාභාථාභිනිතොමිති තො වෙ මුඤ්ඤොය්ස චජ්ඣමනති.

2. 1. 10

සුරිය¹සුත්තං.

91. ආචජ්ඣියං—

තෙන බො පන සමයෙන සුරියො¹ දෙවපුත්තො රුහුනා අසුරිඤ්ඤ භගිතො හොති. අඵ බො සුරියො¹ දෙවපුත්තො භගවනනං අනුසාරමානො කායං චෙලායං ඉමං ශාථං අභාසි:-

“තමො තෙ මුඤ්චිතජ්ඣ විපපමුත්තොසි සබ්බඛි,
සමබ්බට්ඨවිපනොසම් තස්ස මෙ සරණං භවාති.”

අඵ බො භගවා සුරියං¹ දෙවපුත්තං ආරබ්භ ණහුං අසුරිඤ්ඤ ශාථාහි² අජ්ඣකාසි:-

“තථාගතං අරහනනං සුරියො¹ සරණං ගතො,
රුහු සුරියං¹ පමුඤ්චොසු මුඤ්ඤා ලොකානුකම්පකාති.

යො අඤ්ඤාතො තමසී³ පභඛකරො වෙරොචතො මණ්ඩලී උග්ගතෙජො,
මා රුහු ගිලී වරං අනාලිකෙඛ⁴ පජං මම රුහු පමුඤ්ච සුරියනති.”

අඵ බො රුහු අසුරිඤ්ඤ සුරියං¹ දෙවපුත්තං මුඤ්චිතා තරමානරුපො යෙන වෙපචිනාහි අසුරිඤ්ඤ තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා සංවිග්ගො ලොමභට්ඨජාතො ඵකමනනං අට්ඨාසි. ඵකමනනං ඩිතං බො රුහුං අසුරිඤ්ඤ වෙපචිනති අසුරිඤ්ඤ ශාථාය අජ්ඣකාසි:

“කිනඤ්ඤ සනතරමානොච රුහු සුරියං පමුඤ්චසි,
සංවිග්ගරුපො ආගමම කිනඤ්ඤ භිතොච තිට්ඨසිති.”

“සත්තධා මෙ ඵලෙ මුඤ්ඤා ජ්වනොතා න සුඛං ලභෙ,
මුඤ්ඤාභාථාභිනිතොමිති තො වෙ මුඤ්ඤොය්ස සුරියනති.”

සුරියවග්ගො පඨමො

හවුඤ්ඤානං.

ඤ්ඤ කසසපා ච මාසො ච මාගධො දුමලි කාමදො,
පඤ්ඤාලවණ්ඤා කායතො චජ්ඣමසුරියෙන තෙ දසාති.

1. සුරිය - මජ්ඣ. 2. ශාථාය - ස්ථා. 3. තමසී - මජ්ඣ. 4. වරමහකලිකෙඛ - මජ්ඣ.

ඉක්බිති ණුආසුරිඳු තෙමේ සද්දෙව්පුතු මුදු වෙලෙවිසාහැවි ඇත්තේ වේපවිතනි අසුරිඳු වෙත එලඹියේ ය. එලඹ සංවේගයට පැමිණියේ හට ගත් ලොමුදහ ගැණුම් ඇත්තේ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ණුආසුරිඳු හට වෙපවිතනි අසුරිඳු තෙමේ ගාථායෙන් කී ය.

එම්බා ණුආසුරය, කුමක් හෙයින් වෙලෙවිගහි ඇතියකු මෙන් සද මිදුවෙ හි ද? සංවෙගසවහාව ඇත්තේ අපුත් කුමක් හෙයින් සියවුවකු මෙන් සිටිති ද?

බුද්ධගාථායෙන් අභිනිතයෙමි. ඉදින් සද නොමිදුයෙමි නම් මාගේ මුදුන සත්කඩකට පැළෙන්නේ ය. ජීවත් වන්නෙමි සාප නො ලබන්නෙමි.

2. 1. 10.

සුඤ්ඤ සුත්තය.

91. සැවැත්නුවර -

එකල්හි කිරුදෙව්පුත් තෙමේ ණුආසුරිඳු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. එකල්හි කිරුදෙව්පුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි කෙරෙමින් ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාව කී ය.

බුද්ධවීරයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේට නමසකාර වේවා. සියලු නන්හි මිදුනෙහි. මම පිඩාවට පැමිණියෙමි වෙමි. ඒ මට පිහිට වනු මැනව.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිරු දෙව්පුතු ඇරබ ණුආසුරිඳු හට ගාථාවලින් වදාල සේක.

එම්බා ණුආසුරය, කිරුදෙව්පුත් තෙමේ අභිත් වූ නපාගතයන් වහන්සේ සරණ ගියේ ය. කිරු දෙව්පුතු මුදුව, බුදුවරා ලොවට අනුකම්පා කරන්නෝ ය.

එම්බා ණුආසුරය, යමෙක් ගතඳුරෙහි එළිය කරන්නේ ද, බබලන්නේ ද, මඹුලු සටහන් ඇත්තේ ද, උග්‍රතේජස් ඇත්තේ ද, අහසෙහි හැසිරෙණ එබඳු කිරු නො ගිලුව. එම්බා ණුආසුරය, මා දහමිපුත් කිරු මුදුව.

ඉක්බිති ණුආසුරිඳු තෙමේ කිරු දෙව්පුතු මුදු වෙලෙවිසාහැවි ඇත්තේ වේපවිතනි අසුරිඳු වෙත එලඹියේ ය. එලඹ සංවේගයට පැමිණියේ හට ගත් ලොමුදහගැණුම් ඇත්තේ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ණුආසුරිඳු හට වෙපවිතනි අසුරිඳු තෙමේ ගාථායෙන් කී ය.

එම්බා ණුආසුර, කුමක් හෙයින් වෙලෙවිගහි ඇතියකු මෙන් කිරු මිදුවෙහි ද? සංවෙග සවහාව ඇත්තේ අපුත් කුමක් හෙයින් සිය වුවකු මෙන් සිටිති ද?

බුද්ධගාථායෙන් අභිනිත (සකායභාෂිත වශයෙන් වෙසෙසින් ගයන ලද්දෙමි) වෙමි. ඉදින් කිරු නො මිදුවෙමි නම් මාගේ මුදුන සත්කඩකට පැළෙන්නේ ය. ජීවත් වන්නෙමි සුඛ නො ලබන්නෙමි.

සුඤ්ඤ වර්ගය පළමුවැනි සි.

එහි උඤ්ඤය:

කසසපසුත්‍ර දෙකය, මාස, මාගධ, දමලි, කාමද, පඤ්චාලවණක, තායන, වන්දිම, සුරිය සී සුත්‍ර දශයෙකි.

2. අනාථපිණිකවගො.

2. 2. 1

වැදිමසසුතනං.

92. සාවනීයං—

අථ ඛො වැදිමසො දෙවපුතො අභිකකනතාය රතතියා අභිකකනන-
වණොණා කෙවලකපං ජෙනවතං ඔභාසෙතියා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි.
උපසඛකමිතා භගවනතං අභිවාදෙතා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං ඩීතො
ඛො වැදිමසො දෙවපුතො භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තෙ හි සොඨිං ගමිසුසනති කචෙච්චාමකසෙ මගා,
කුතානි උපසමපජ්ජ එකොදී නිපකා සතාති.

[භගවා:]

තෙ හි පාරං ගමිසුසනති ඡේතා ජාලං ව අමබුජො,
කුතානි උපසමපජ්ජ අපමනතා රණඤ්ජභාති.

2. 2. 2.

වෙණුහු¹සුතනං.

93. සාවනීයං—

එකමනතං ඩීතො ඛො වෙණුහු¹ දෙවපුතො භගවතො සනතිකෙ ඉමං
ගාථං අභාසි:

සුඛිතා වන² තෙ මනුජා සුගතං පඨිරුපාසීය,
සුඤ්ජ³ ගොතම සාසනෙ අපමනතානුසිකකිරෙති.

යෙ මෙ පටුතො⁴ සජීපදෙ⁵ (වෙණොනාති භගවා) අනුසිකකනති
කුසිතො,
කාලෙ තෙ අපමජ්ජනතා න මවුච්චසගා⁶ සිසුනති.

2. 2. 3.

දීඝලඛිසුතනං.

94. සාවනීයං—

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා ග්ජගහෙ විහරති වෙච්චනො
කලඤ්ඤනිවාසෙ.

අථ ඛො දීඝලඛි දෙවපුතො අභිකකනතාය රතතියා අභිකකනන-
වණොණා කෙවලකපං වෙච්චනං ඔභාසෙතියා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි.
උපසඛකමිතා භගවනතං අභිවාදෙතා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං ඩීතො
ඛො දීඝලඛි දෙවපුතො භගවනතං ගාථාය අඤ්ඤාසි⁷:

භිකකු සියා කුසි විමුත්තවිතො ආකඬො වෙ හදයසානුපතතිං,
ලොකසා ඤ්ඤා උදයබ්බයඤ්ඤා සුචෙතසො අනිසිතො තදුතිසංඝොති.

1. වෙණු - සභා. PTS. මජ්ඣං. 2. සුඛිතාව-මජ්ඣං. PTS. 3. සුඤ්ජ - සභා.
4. චුත්ත - සභා. 5. සට්ඨපද - මජ්ඣං. 6. වසඬා - PTS. 7. භගවතො
සනතිකෙ. ඉමං ගාථං අභාසි - මජ්ඣං. සභා.

2. අනාච්ඡිණික වගීය.

2. 2. 1.

වඤ්චස සූත්‍රය.

92. සැමැන්කුචර—

එකල්හි වඤ්චස දෙවිපුත්ත නෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම හිය කල්හි මනාච්චිවණී ඇත්තේ, මුළු දෙවිරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි වඤ්චස දෙවිපුත්ත නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

ධ්‍යානයන්ට පැමිණීමෙන් එකඟසිත් ඇති වූ තීරණප්‍රඥ ඇති සිහි ඇති ඔහු මදුරුවන් තැනි කැසෙක මුවන් මෙන් සෙනට පැමිණෙන්නාහු ඔය.

[භගවත්තු:]

ධ්‍යානයන් ලැබී නො පමාවන කෙලෙස් දුරලන ඔහු දූල සිඳ යන මත්කාල මෙන් පරතෙරට (නිවණට) පැමිණෙන්නාහු ම ය.

2. 2. 2.

වෙණු සූත්‍රය.

93. සැමැන්කුචර—

එකත්පසෙක සිටි වෙණු දෙවිපුත්ත නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීයේ ය:

(යම්) මිනිස් කෙනෙක් බුදුරජානන් වහන්සේ පර්‍යුපාසනා කොට ගොසුම්සත්තෙහි යෙදෙන්නාහු නො පමාව හික්මෙන් ද, ඔහු ඒකානතයෙන් සුවපත් වූවෝ ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ හේක: එම්බා වෙණු දේවපුත්‍රය, ධ්‍යාන කරණ යම් කෙනෙක් මා විසින් ප්‍රකාශ කරණ ලද අනුශාසනපදයෙහි සුදුසු කල්හි නොපමාවෙමින් හික්මෙද් ද, ඔහු මරුවසග වූවෝ නොවන්නාහ යි.

2. 2. 3.

දීඝලට්ඨි සූත්‍රය.

94. සැමැන්කුචර—

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුචර කලඤ්ඤකනිවාස නම් වූ වේඨවනාග්මයෙහි වැඩවසන සේක.

දීඝලට්ඨි දෙවිපුත්ත නෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම හිය කල්හි මනාච්චිවණී ඇත්තේ, මුළු වේඨවනය බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි දෙවිපුත්ත නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවෙන් (මෙසේ) කීය:

මහණ නෙමේ ඉදින් හෘදයානුප්‍රාප්තිය (අභීතචය) කැමැති වන්නේ නම් ලොච පිලිබඳ උදයව්‍යාස දැන ධ්‍යාන වඩන්නෙක්, මිදුනු සිතැත්තෙක්, (එසෙසින් ම) චිතාසිතැත්තෙක්, (තෘණොද්ඝට්ඨි) අතීඤ්ඤයෙක්, ඒ අභීතචය අනුසස් කොට ඇත්තෙක් වන්නේ ය.

2. 2. 4.

නිඤ්ඤානසංඝාතං.

95. ඝාමපථියං—

එකමනනා ධීතො ඛො නිඤ්ඤානො දෙවපුතෙනා භගවනනං භාජාය අජ්ඣිභාසි:-

පුච්ඡාමි තං ගොතම භුරිපඤ්ඤා
අනාවටං භගවතො ඤ්ඤාණදස්සනං
කථංවිධං සීලවනනං වදනති,
කථංවිධං පඤ්ඤාවනනං¹ වදනති
කථංවිධො දුක්ඛමතිච්ච ඉරියති.²
කථංවිධං දෙවතා පුජයනති.

[භගවා:]

යො සීලවා පඤ්ඤාවා භාවිතතො
සමාහිතො ක්ඛාතරතො සතීමා,
සබ්බස්ස සොකා විගතා පභිණා
බිණාසවො අනතිමදෙභධාරී.

තථාචිධං සීලවනනං වදනති
තථාචිධං පඤ්ඤාවනනං³ වදනති,
තථාචිධො දුක්ඛමතිච්ච ඉරියති
තථාචිධං දෙවතා පුජයනති.

2. 2. 5.

වඤ්ඤානසංඝාතං.

96. ඝාමපථියං—

එකමනනං ධීතො ඛො වඤ්ඤානො දෙවපුතෙනා භගවනනං භාජාය අජ්ඣිභාසි:-

කො සු⁴ ධ තරති ඔසං රතතිඤ්චමතඤ්චතො,
අපපතිට්ඨො අනාලට්ඨො කො ගමිහිරෙ න සීදනති.

[භගවා:]

සබ්බදු සීලසම්පන්නො පඤ්ඤාවා සුසමාහිතො,
අාරඬවිචියො පතිතතො ඔසං තරති දුක්ඛරං.
විරතො කාමසඤ්ඤාය රූපසඤ්ඤාජනාතිගො,
තඤ්චරාගපරිකම්ණො⁵ සො ගමිහිරෙ න සීදනති.

2. 2. 6.

වසුද්දනසංඝාතං.⁶

97. ඝාමපථියං—

එකමනනං ධීතො ඛො වසුද්දනසංඝාතො⁶ දෙවපුතෙනා භගවතො සනාතිකෙ ඉමං භාජං අභාසි:-

1. භුරිපඤ්ඤා - PTS. 2. ඉරියති. - මජ්ඣ. සූ. PTS. 3. පඤ්ඤාවනනං - PTS
4. කථං-පු - මජ්ඣ. සූ. PTS. 5. තඤ්චරා - සී 1. සූ. - PTS. 6. සුද්දනසංඝාතං - සී 2.

2. 2. 4.

නාදන සූත්‍රය.

95. සෑවෑන්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි නාදන දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජායෙන් කී ය:

පතුල නුවණැති ගෞතමයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේ විවාරම්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඥානදර්ශනය ආචරණරහිත ය. කෙබන්දනු ‘සිල්වතා’ සි කියද්ද? කෙබන්දනු නුවණැති යැ සි කියද්ද? කෙබඳු තැනැත්තේ දුක ඉක්ම විහරණය කෙරේ ද? කෙබන්දනු දෙවියෝ පුදද්ද?

[භගවත්හු:]

යමෙක් සිල්වන් ද, නුවණැත්තේ ද, වඛන ලද සිත් ඇත්තේ ද, සමාහිත වේ ද, ධ්‍යානයෙහි ඇලුනේ ද, සිහි ඇත්තේ ද, ඔහුගේ සියලු ශෝකයෝ පහ වූවානු ද, ප්‍රභීණ වූවානු ද, ක්ෂීණ වූ කෙලෙස් ඇත්තේ ද, අනතිම සිරුර දරණ-සුලු වේ ද, එබන්දනු සිල්වතා සි කියත්. එබන්දනු නුවණැතියැ සි කියත්. එබඳු තැනැත්තේ දුක ඉක්ම විහරණ කෙරේ. එබන්දනු දෙවියෝ පුදති.

2. 2. 5.

වෘද්ධන සූත්‍රය.

96. සෑවෑන්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි වෘද්ධන දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජායෙන් කී ය:

මෙහි කවරෙක් රුදෙවෙහි අතලස් ව වතුරෝහය තරණය කෙරේ ද? කවරෙක් (යට) පිහිටක් තැනී (මතුයෙහි) එල්බීමක් තැනී ගැඹුරෙහි නො හිලේ ද?

[භගවත්හු:]

භාම කල්හි සිල්වන් වූ, නුවණැති, එකඟසිත් ඇති, ආරඹු වෙර ඇති, තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති පුභුල් තෙමේ තරණය කිරීමට දුෂකර වූ වතු-රෝහය තරණය කෙරෙහි.

කාමසංඥයෙන් වැලකුනු රූපසංයෝජන ඉක්ම හිය ක්ෂීණ වූ තද්ද-රාගය ඇති හෙ තෙමේ ගැඹුරෙහි නො හිලේ.

2. 2. 6.

වසුද්ධන සූත්‍රය.

97. සෑවෑන්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි වසුද්ධන දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ භාජාව කී ය:

සතතියා විය ඔමටෙඨා ඩයහමානොව¹ මන්ථකෙ,
කාමරාගප්පභාණාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙති.

[භගවා:]

සතතියා විය ඔමටෙඨා ඩයහමානොව මන්ථකෙ,
සකකායදිට්ඨිප්පභාණාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙති.

2. 2. 7.

සුමුභමසුභතං.

98. සාවඤ්චියං—

එකමනතං සීතො බො සුමුභමා දෙවපුතනො භගවනතං ගාථාය
අජ්ඣකිභාසි:—

නිව්චං උත්තරාමිදං විතතං නිව්චං උබ්බිගගමිදං මනො
අනුප්පනෙනසු කිවෙජ්ජු² අපො උප්පතීතෙසු ව
සවෙ අඤ්චි අනුත්තරං තංමෙ අකබ්බි පුච්ඡිතො ති.

[භගවා:]

තාඤ්ඤත්ත බොජ්ඣකිභා තප්පා³ තාඤ්ඤත්ත ඉන්ද්‍රියසංවරා,⁴
තාඤ්ඤත්ත සබ්බනිසසග්ගා⁵ තොඤ්චිං පසාමි පාණීතනනි.⁶

2. 2. 8.

කකුඛසුභතං.

99. සාවඤ්චියං—

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා සාකොඨෙහ විහරති අඤ්ජන-
වනො මිගදයෙ. අථ බො කකුඛො දෙවපුතනො අභිකකනතාය රතතියා
අභිකකනතවණෙණා කෙවලකප්පං අඤ්ජනවතං ඔභාසෙඤා යෙන භගවා
තෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්චා භගවනතං අභිවාදෙඤා එකමනතං අට්ඨාසි.
එකමනතං සීතො බො කකුඛො දෙවපුතනො භගවනතං එතදවොච:

තඤ්ඤි සමණාති? කිං ලඤ්ඤා අච්චිසොති? තෙන හි සමණ සොචසීති?
කිං ජිසිත්ථ අච්චිසොති? තෙන හි සමණ තෙච තඤ්ඤි තෙච⁷ සොචසීති?
එවමාච්චිසොති.

කච්චි ඤා අතඤ්ඤා⁸ භික්ඛු කච්චි තඤ්ඤි⁹ ත විජ්ජති,
කච්චි තං එකමාසිතං අරති තාභිකීරතීති.

[භගවා:]

අනීඤ්ඤා⁸ වෙ අගං යකඛ අපො තඤ්ඤි ත විජ්ජති,
අපො මං එකමාසිතං¹⁰ අරති තාභිකීරතීති.

1. ඩයහමානොව - සභා 2. කිවෙච්චු - සීචු 1. සභා. PTS. 3. බොජ්ඣකි තප්පා - මජ්ඣ. 4. තාඤ්ඤත්තඤ්චිඤ්ඤියසංවරා - මජ්ඣ. 5. සබ්බනිසසග්ගා - සී 1. 6. ඉදමවොච - පෙ-
තප්පච්චනාරධාසිති. මජ්ඣ. සභා 7. නව - මජ්ඣ. PTS. 8. අනීඤ්ඤා - සීචු. 2. 9. අප්පා තඤ්ඤි - PTS. 10. මෙඤ්ඤාසිතං - සභා.

සාතෙකිත් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිසා දූවෙන්කකු මෙන් ද, මහණ තෙමේ කාමරාග ප්‍රභාණය පිණිස සිහි ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

සාතෙකිත් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිසා දූවෙන්කකු මෙන් ද මහණ තෙමේ සත්කායදූෂ්ටි ප්‍රභාණය පිණිස සිහි ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

2. 2. 7.

සුමුහම් සුත්‍රය.

88. සාවැත්තුවර—

එකත්පසෙක සිරි සුමුහම් දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජායෙන් කී ය:

නුපත් දුක් නිමිති කොට ද, යලිත්, ඉපදුනු දුක් නිමිති කොට ද, මේ සිත නිතර තැති ගන්නේ ය. මේ සිත නිතර බියෙන් සැලිනේ ය. මා විසින් විවාරණ ලද්දෙහි. ඉදින් තොතැති ගත් සිතක් ඇත් තම් එය වදරණු මැනව.

[භගවත්හු:]

බෝධ්‍යබ්‍ය භාවනාව හැර තපෝගුණය හැර ඉඤ්චියසංවරය හැර නිවන් හැර සත්තියන්ට සුවයක් නො දකිමි.

2. 2. 8.

කකුධි සුත්‍රය.

99. සාවැත්තුවර—

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඝාණේන නුවර සමීපයෙහි අඳුන්වන තම් වූ මුවවෙනෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ජිවිවණ් ඇති කකුධි දෙවිපුත් තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම හිය කල්හි මුළු අඳුන්වනය බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිරියේ ය. එකත්පසෙක සිරි කකුධි දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය:

ශ්‍රමණයන් වහන්ස, සතුටු වහු ද? ඇවැත්නි, කුමක් ලැබ ද? එසේ තම් ශ්‍රමණයන් වහන්ස, ශෝක කරහු ද? ඇවැත්නි, කුමක් දීරා ගියේ ද? ශ්‍රමණයන් වහන්ස, එසේ තම් නො ම සතුටු වහු ද? නො ම ශෝක කරහු ද? ඇවැත්නි, එසේ ය.

ශ්‍රමණයන් වහන්ස, කිම, මුඛවහන්සේ නිදුක් ද? කිම, ඇල්මෙක් නැද්ද? කිම, අරතිය හුදෙකලා ව හුන් මුඛවහන්සේ නො මනී ද?

[භගවත්හු:]

යක්‍ෂය, ඒකාන්තයෙන් මම නිදුක් වෙමි. ඇල්මෙකුත් නැත. තව ද, අරතිය එකලා ව හුන් මා නො මනීයි.

[දෙවපුතො:]

කථං චං අතඝෝ¹ භිකඛු කථං තඤ්ඤි න විජ්ජති,
කථං තං එකමාසිතං අරතී තාභිකීරතීති.

[භගවා:]

අඝජාතස්ස වෙ තඤ්ඤි තඤ්ඤිජාතස්ස වෙ අඝං,
අතඤ්ඤි අතඝෝ¹ භිකඛු එවං ජාතාභි ආට්ඨසොති.

[දෙවපුතො:]

විරස්සං වත පස්සාමි² බ්‍රාහ්මණං පරිනිබ්බුතං,
අතඤ්ඤිං අතඝං භිකඛුං තිණ්ණං ලොකෙ විසතතිකතති.

2. 2. 9.

උභතරසුතනං.

100. රාජගහෙ—

එකමනනං සීතො ඛො උභතරො දෙවපුතො භගවතො සන්තීකෙ
ඉමං ගාථං අභාසී:

උපනීයති ජීවිතමප්පමායු ජරුපනීතස්ස න සන්තී තාණා,
එතං භයං මරණෙ පෙකඛමානො පුඤ්ඤාති කසිරාථ සුඛාවභාතී.

[භගවා:]

උපනීයති ජීවිතමප්පමායු ජරුපනීතස්ස න සන්තී තාණා,
එතං භයං මරණෙ පෙකඛමානො ලොකාමිසං පජ්ඣෙ සන්තීපෙකෙඛාතී.

2. 2. 10.

අනාඨපිණ්ඩකසුතනං.

101. ඝාවජඪියං—

එකමනනං සීතො ඛො අනාඨපිණ්ඩකො දෙවපුතො භගවතො
සන්තීකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

ඉදං භී තං ජෙතවතං ඉසිසඛකනිසෙවිතං,
ආට්ඨන්ධං ධම්මරාජෙන පිතීසඤ්ඤතං මම.

කමමං විජ්ජා ව ධම්මො ව සීලං ජීවිතච්ඡිතතමං,
එතෙන මච්චා සුජ්ඣන්ති න ගොතෙන ධතෙන වා.

තස්මා භී පණ්ඩිතො පොසො සමපස්සං අත්ථමනනො,
යොතීසො විවිතෙ ධම්මං එවං තත්ථ විසුජ්ඣති.

1. අනිඝො - සිඤ්ඤ. 2. පස්සාම - සි. 1, 2,

[දෙවිපුත්:]

ශ්‍රමණයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේ කෙසේ නිදුක් සේස් ද? ඇල්මෙන් කෙසේ නො වේ ද? අරතිය එකලා ව හුන් මුඛවහන්සේ කෙසේ නො මිඳි ද?

[භගවත්හු:]

භගවත් දුක් (වටදුක්) ඇත්තනුව ඒකාන්තයෙන් ඇල්ම වේ. භගවත් ඇල්ම ඇත්තනුව ඒකාන්තයෙන් දුක වේ. ඇවැත්නී, මහණ තෙමේ ඇලුම් නැත්තේ ය, දුක් නැත්තේ ය යි මෙසේ දනුව.

[දෙවිපුත්:]

ලොව තෘෂ්ණාව කරණය කල ඇලුම් නැති දුක් නැති පිරිනිව්‍යානාපි වූ මහණකු ඒකාන්තයෙන් කලෙකින් දකිමි.

2. 2. 9.

උත්තර සූත්‍රය.

100: රජගහනුවර—

එකත්පසෙක සිටි උත්තර දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

ජ්විතය (මරණය කරා) පමුණුවනු ලැබේ. ආයුෂ සච්ඡාය. ජරාව විසින් මරණය කරා පමුණුවන ලද්දනුව පිහිට විමට රක්‍ෂාසථාන නැත. මේ (ත්‍රිවිධ) බිය මරණයෙහි ලා දක්නේ සුව ඵලවත්තා වූ පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

ජ්විතය මරණය කරා පමුණුවනු ලැබේ. ආයුෂ සච්ඡාය. ජරාව විසින් (මරණය කරා) පමුණුවන ලද්දනුව පිහිට විමට රක්‍ෂාසථාන නැත. මේ (ත්‍රිවිධ) බිය මරණයෙහි ලා දක්නා වූ නිවණ පතන පුද්ගල තෙමේ ලොකාමිෂ්‍ය දුරු කරන්නේ ය.

2. 2. 10.

අනාඨපිණ්ඩක සූත්‍රය.

101. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි අනාඨපිණ්ඩක දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාවන් කී ය:

භික්‍ෂුසමුහයා විසින් නිති සෙටුනාලද ධර්මජන්මුදුරජාතන් වහන්සේ විසින් විසුම් ගන්තා ලද තෙල ප්‍රසිද්ධ ජේතවනය මටු ප්‍රීති උපදවන්නේ ම ය.

කමය ද විද්‍යාව ද ධර්මය ද උතුම් සිල්වත් ජ්විතය ද (යන) මෙයින් සත්‍යයෝ පිරිසිදු වෙත්. ගෝත්‍රයෙන් ගෝ ධනයෙන් ගෝ පිරිසිදු නො වෙත්.

එහෙයින් ම නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තමාගේ අභිවාද්‍රිය දක්නේ නුවණින් සමාධිපාක්‍ෂිකධරී වඩන්නේ ය. මෙසේ ඒ අයඛිලෝචීය හේතු කොට පිරිසිදු වෙයි.

සාරිපුතොව පඤ්ඤය සිලෙන උපසමෙන¹ ව,
යොපි පාරගතො² භික්ඛු එතාව පරමො සියාති.

ඉදමවොව අනාඨපිණ්ඩිකො දෙවපුතො. ඉදං වච්චා භගවන්තං
අභිවාදෙච්චා පදකඛිණං කච්චා තජෙච්චන්තරධාසී.³

අඵ බො භගවා තස්සා රතතියා අවමයෙන භික්ඛු ආමනෙතසී. ඉමං
භික්ඛවෙ රතතීං අඤ්ඤතරෙ දෙවපුතො අභිකකන්තාය රතතියා
අභිකකන්තවණේණා කෙවලකපං ජෙතවනං ඔභාසෙච්චා යෙනාහං තෙනු-
පසඛකමි. උපසඛකමිච්චා මං අභිවාදෙච්චා එකමන්තං අධ්ඨාසී. එකමන්තං
සීතො බො භික්ඛවෙ සො දෙවපුතො මම සන්ධිකෙ ඉමා ශාථායො අභාසී:

“ඉදං භී තං ජෙතවනං ඉසිසඛසනිසෙවිතං,
ආවුඤ්චං ඛවමරාජෙන පිතිසඤ්ඤතනං මම.

කමමං විජ්ජා ව ඛමමා ව සීලං ජ්චිතචුත්තමං,
එතෙන මච්චා සුඤ්ඤානති න ගොතෙනත ධනෙන වා.

තසමා භී පණ්ඩිතො පොසො සමපස්සං අත්ථමත්තනො,
යොතිසො විවිතෙ ධමමං එවං තත්ථ විසුඤ්ඤති.

සාරිපුතොව පඤ්ඤය සිලෙන උපසමෙන ව,
යොපි පාරගතො² භික්ඛු එතාව පරමො සියා”ති.

ඉදමවොව භික්ඛවෙ සො දෙවපුතො ඉදං වච්චා මං අභිවාදෙච්චා
පදකඛිණං කච්චා තජෙච්චන්තරධාසීති.

එවං වුත්තෙ ආයසමා ආනිඤ්ඤා භගවන්තං එතදවොව: සො භී නුත
භනෙන අනාඨපිණ්ඩිකො දෙවපුතො භවිසාති. අනාඨපිණ්ඩිකො භගපති
ආයසමනෙ සාරිපුතෙන අභිපපසනො අගොසීති.

සාධු සාධු ආනඤ්ඤ යාවතකං බො ආනඤ්ඤ තකකාය පත්තබ්බං
අනුපපත්තං⁴ තයා. අනාඨපිණ්ඩිකො භී සො ආනඤ්ඤ දෙවපුතොති.

අනාඨපිණ්ඩිකවග්ගො දුභියො.

තනුද්දනං:

- | වඤ්චෙසො ව වෙණුහු ව දීඝලට්ඨී ව හුඤ්ඤො
- වඤ්ඤො වසුද්දතො ව සුමුභවා කකුඛෙන ව,
- උත්තරෙ නවමො වුත්තො දසමො අනාඨපිණ්ඩිකොති.

1. සිංහලපසමෙන - PTS, සී 2. 2. පාරබ්ගතො - මජ්ඣ., PTS
3. බාසීති - සී. 2. සා. 4. අනුපත්තං තං - මජ්ඣ.

ප්‍රඥයෙන් ද ශීලයෙන් ද ව්‍යුපශමයෙන් ද ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ම (උතුම්භ.) පරහෙරට (=නිවණට) පාමිණි යම් මහණෙක් වේ නම් එහි මේ ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ම පරම වන්තාභ. (සැරියුත් තෙරනුවතට වඩා උත්තරයෙක් නැත.)

අනන්පිඬු දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කිය. මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රැය ඇවැලෙන් හික්කුන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, මේ රුත්‍රියෙහි මනා ජවිවණ් ඇති එක්තරු දේවපුත්‍රයෙක් රූ පෙරයම් ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවීරම බබුලුවා මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මා වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. මහණෙනි, එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවිපුත් තෙමේ මා සම්පයෙහි මේ ගාථා කී ය:

හික්කුසමුභයා විසින් නිති සෙවිතා ලද ධර්මරජන් වූ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් විසුම් ගන්තා ලද හෙල්ප්‍රසිඬු ජේතවනය මට ප්‍රීති උපදවන්නේ ම ය.

කමීය ද විදුම ද ධර්මය ද උතුම් සිල්වත් ජීවිතය ද (යත) මෙයින් සත්තයෝ පිරිසිදු වෙත්. ගෝත්‍රයෙන් හෝ ධනයෙන් පිරිසිදු නො වෙත්.

එහෙයින් ම නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තමාගේ අභිවෘද්ධිය දක්නේ නුවණින් සමාධිපාක්ෂිකධම් වඩන්නේ ය. මෙසේ ඒ ආයතීමාගීය හේතු කොට පිරිසිදු වෙයි.

ප්‍රඥයෙන් ද ශීලයෙන් ද ව්‍යුපශමයෙන් ද ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ම (උතුම්භ.) පරහෙරට (=නිවණට) පාමිණි යම් මහණෙක් වේ නම් එහි මේ ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ම පරම වන්තාභ: (සැරියුත් තෙරනුවතට වඩා විශිෂ්ටයෙක් නැත.)

මහණෙනි, ඒ දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කිය. මෙය කියා මා වැද පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

මෙසේ වදළ කල්හි ආයුෂමත් ආනාඤ සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් අනාඨපිණ්ඩික දෙවිපුත් වන්නේ ය. අනේපිඬු ගැහැවි තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ කෙරෙහි බෙහෙවින් පැහැදුනේ වී ය යි මෙය සැල කෙළේ ය.

ආනාඤ, මෑතවි, මෑතවි, ආනඤ, යම්තාක් තකීයෙන් දත යුතු නම් නොප විසින් (ඒතාක්) දන්නා ලදී. ආනඤ, හෙ තෙමේ අනාඨපිණ්ඩික දෙවිපුත් තෙමේ ම ය යි.

අනාඨපිණ්ඩිකවර්ගීය දෙවැනි යි.

එහි උදදනය:

වන්දිමස, වෙණු, දීඝලංඝි, තඤ්ඤ, වඤ්ඤ, වසුදහත, සුමුභව, කකුධ සුත්‍රය, තවචත උතතර සුත්‍රය, දසවත අනාඨපිණ්ඩික සුත්‍රය යි කියන ලදී.

3. නානාතිප්පියවග්ගො.

2. 8. 1.

සිවසුභතං.

102. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා ඝාචප්පීයං විහරති ජෙතවනෙන අනාථපිණ්ඩකය්හ ආරාමෙ

අථ බො සිවො දෙවපුතො අභිකකනාය රතතියා අභිකකනාවණො කෙවලකපපං ජෙතවනං ඔහාසෙඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උප-සඛකම්ඤා භගවනං අභිවාදෙඤා එකමනං අට්ඨාසී. එකමනං ඕතො බො සිවො දෙවපුතො භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤය සෙයො භොති න පාපියො.

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤය පඤ්ඤ ලබ්භති නාඤ්ඤතො.

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤය සොකමජේඛි න සොචති.

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤය ඤතිමජේඛි විරොචති

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤය සතො ගච්ඡන්ති සුගගතිං.

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤය සතො තිට්ඨන්ති සාතතන්ති.

අථ බො භගවා සිවං දෙවපුතං ගාථාය පච්චභාසී:

සබ්භිරෙව සමාසෙථ සබ්භි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤය සබ්බදුක්ඛා පමුච්චතීති.

3. නානාතිත්වය වගීය.

2. 8. 1.

සිව සුත්‍රය.

102. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක.

එකල්හි මනා ජිවිතයේ ඇති සිව දෙවිපුත් තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවරම් බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සිව දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාවන් කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිතය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැන (සිටියහුට) අභිවෘද්ධියෙක් වෙයි. පිරිහීමෙන් නො වෙයි:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිතය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් ගේ සඤ්චය දැන (සිටියහුට) ප්‍රඥව ලැබෙයි. අනෙකෙකින් නො ලැබෙයි.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිතය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් ගේ සඤ්චය දැන (සිටියේ) ශෝක කාරණයන් මැද ශෝක නො කෙරේ.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිතය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැන (සිටියේ) තැයන් මැද වෙසෙසින් බබලයි.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිතය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැන (සිටි) සන්ධියේ සුගතියට යෙත්.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිතය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැන (ගත්) සන්ධියේ බොහෝ කල් සුවසේ සිටිත්.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිව දෙවිපුත්හට ගාථායෙකින් වදාළ සේක.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිතය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැන (සිටියේ) සියලු දුකින් මිදෙයි.

2. 3. 2.

බෙම්සුභතං.

103. ආවහ්ඨියං—

එකමනතං ධීනො බො චෙමො දෙවපුතො භගවතො සනතිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

වරනති බාලා දුමෙධා අමිතෙනතෙව අතඤ්ඤා,
කරොනතා පාපකං කමමං යං හොති කට්ඨකප්ඵලං.

න තං කමමං කතං සාධු යං කතා අනුතපපති,
යසං අසසුමුඛො රොදං විපාකං පටිසෙවති.

තඤ්ඤා කමමං කතං සාධු යං කතා තානුතපපති,
යසං පතීනො සුමනො විපාකං පටිසෙවතීති.

[භගවා:]

පටිභවෙව¹ නං කසිරු යං ජඤ්ඤා භීතමනතො,
න සාකට්ඨිභිතතාය මනතා ධීරො පරකකමෙ.

යථා සාකට්ඨකො පඤ්ඤා² සමං භීතා මහාපථං,
විසමං මහගමාරුඤ අකඛච්ඡිනොව ක්ඛායති.

එවං ධම්මා අපකකම අධම්මමනුචතන්තිය,
මිඤ්ඤ මච්චුමුඛං පනො අකඛච්ඡිනොව ක්ඛායතීති.

2. 3. 3.

සෙට්ඨසුභතං.

104. ආවහ්ඨියං—

එකමනතං ධීනො බො සෙට්ඨී දෙවපුතො භගවතං ගාථාය අජකභාසී:

අනතමෙවාහිතඤ්ඤාති උභයෙ දෙවමානුසා,
අථ කො තාම සො යකෙඛා යං අනතං තාභීතඤ්ඤාති.

[භගවා:]

යෙ නං දදනති සඤ්ඤාය විපසසනොත වෙනසා,
තමෙව අනතං භජති අසමිං ලොකෙ පරමහි ව.

තසමා විතෙය්‍ය මචෙජ්රං දජ්ජා දුතං මලාභිභු,
සුඤ්ඤාති පරලොකසමිං පතිට්ඨා හොනති පාඤ්ඤානනාති.

අච්ඡ්රියං භනොත අබ්භූතං භනොත යාවසුභාසීතමිදං භනොත භගවතා:

1 පටිභවෙව-මජ්ඣිම, සඤා, PTS. 2. මධං-මජ්ඣිම, පසස්ස - සඤා. යථා සාකට්ඨිකානාම මිලිඤ්ඤපඤ්ඤා.

2. 3. 2.

බෙම සූත්‍රය.

103 සවැන්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි බෙම දෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ භාජාවන් කී ය.

නුවණ තැනි බාලයෝ යම් කමයක් තපුරු විපාක ඇත්තේ වේ නම් එබඳු අකුශලකමී කෙරෙමින් තමතට සතුරකු වැනි වූ පඤ්චස්කකියෙන් යුක්ත ව හැසිරෙත්.

යම් කමයක් කොට තැවේ ද? යම් කමයක්හුගේ විපාකය කඳුලෙන් තෙත් මුහුණු ඇති ව හබිමින් සෙවුනේ ද, එබඳු අකුශලකමී කරණ ලද්දේ නො මැනවි.

යම් කමයක් කොට නො තැවේ ද? යම් කමයක්හුගේ විපාකය පිණිස ගියේ මනාසිතානියේ සෙවුනේ ද, එබඳු කමය කරණ ලද්දේ මැනවි.

[භගවත්හු:]

යමක් තමතට හිතයයි දන්නේ නම් එය පලමු කොට ම කරන්නේ ය. නුවණැති බාහිසමපනා පුද්ගල තෙමේ සාකච්ඡාවෙතනායෙන් තැන් නො කරන්නේ ය.

ගාල්කරු තෙමේ යම්සේ සම මග වූ මහමග හැර විෂම මගට නැගී යුන් අකුරු ඇත්තේ බලවත් සිතිවිලි සිතා ද,

මද නුවණැති පුද්ගල තෙමේ එපරිද්දෙන් දහමින් ඉවත් ව අධිමයට බැස ගෙන මරුමුවට පැමිණියේ සුන් අකුරු ඇත්තකු ලෙස සිතිවිලි සිතයි.

2. 3. 3.

සේවී සූත්‍රය.

104. සැවන්නුවර—

1. එකත්පසෙක සිටි සේවී දෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජායෙන් කී ය.

දෙවිමිනිස් දෙකොටස ආභාරය ම පතත්. යම්භෙයෙකින් ආභාරය නො පතා නම් ඒ කවර නම් සත්‍යයක් ද?

[භගවත්හු:]

යම් කෙනෙක් පහත් සිතින් සැදැහැයෙන් ඒ ආභාරය දෙත් ද, මෙලෙවිහි ද පරලෙවිහි ද ආභාරය ඔහු ම සෙවුනේ ය.

එහෙයින් මසුරුමල මැඩලන සුලු වූයේ ජිසුරුකම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සහනයන්ට පරලොව පිහිට වේ.

වහන්ස, ආයවයභීයෙකි. වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මැනවින් වදාරණ ලද්දේ ම ය:

“ යෙ නං දදන්ති සඤ්ඛාය විපසසනෙනන වෙහසා,
තමෙව අන්තං හජති අසම් ප්‍රොකෙ පරමහි ව.

තස්සා විතෙය්‍ය මචෙජ්රං දජ්රා දුතං මලාභිභු,
පුඤ්ඤති පරප්‍රොකසම් පතිට්ඨා භොන්ති පාණ්ණන්ති.”

භුතපුබ්බාහං හනෙන ඤජි නාම රාජා අභොසිං දුයකො දුතපති දුතස්ස වණණවාදී. තස්ස මය්‍හං හනෙන වතුසු¹ ආරෙසු² දුතං දීඨිඪ්ඨ සමණබ්‍රාහ්මණ-කපණද්ධික වණ්ඤිකකයාවකානං. අථ බො මං හනෙන ඉත්ථාගාරං උපසඛක-මුඤ්ඤා එතදවොච: දෙවසෙව³ බො දුතං දීයති අමහාකං දුතං න දීයති, සාධු මයමපි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මය්‍හං හනෙන එතදභොසි: අහං බොසම් දුයකො දුතපති දුතස්ස වණණවාදී. දුතං දස්සාමාති වදන්තානං³ කීන්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බවාහං හනෙන පඨමං ආරං ඉත්ථාගාරස්ස අදුසිං. තඪ ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීඨිඪ්ඨ, මම දුතං පටිකකම්.

අථ බො මං හනෙන බන්ධියා අනුයුත්තා⁴ උපසඛකමුඤ්ඤා මං එතදවොචුං. දෙවස්ස බො දුතං දීයති, ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීයති, අමහාකං දුතං න දීයති. සාධු මයමපි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම, පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මය්‍හං හනෙන එතදභොසි: අහං බොසම් දුයකො දුතපති දුතස්ස වණණවාදී. දුතං දස්සාමාති වදන්තානං³ කීන්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බවාහං හනෙන, දුතියං ආරං⁶ බන්ධියානං අනුයුත්තානං⁷ අදුසිං. තඪ බන්ධියා: - අනුයුත්තානං දුතං දීඨිඪ්ඨ. මම දුතං පටිකකම්.

අථ බො මං හනෙන බලකායො උපසඛකමුඤ්ඤා එතදවොච: දෙවස්ස බො දුතං දීයති. ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීයති. බන්ධියානං අනුයුත්තානං⁷ දුතං දීයති. අමහාකං දුතං න දීයති. සාධු මයමපි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම, පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මය්‍හං හනෙන එතදභොසි: අහං බොසම් දුයකො දුතපති දුතස්ස වණණවාදී. දුතං දස්සාමාති වදන්තානං³ කීන්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බවාහං හනෙන තතියං ආරං බලකායස්ස අදුසිං. තඪ බලකායස්ස දුතං දීඨිඪ්ඨ. මම දුතං පටිකකම්.

අථ බො මං හනෙන, බ්‍රාහ්මණගහපතිකා උපසඛකමුඤ්ඤා එතදවොචුං දෙවස්ස බො දුතං දීයති. ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීයති. බන්ධියානං අනුයුත්තානං⁷ දුතං දීයති. බලකායස්ස දුතං දීයති. අමහාකං දුතං න දීයති. සාධු මයමපි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම. පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මය්‍හං හනෙන එතදභොසි: අහං බොසම් දුයකො දුතපති දුතස්ස වණණවාදී. දුතං දස්සාමාති වදන්තානං³ කීන්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බවාහං හනෙන වතුඪ්ඨං ආරං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං අදුසිං. තඪ බ්‍රාහ්මණ-ගහපතිකානං දුතං දීඨිඪ්ඨ, මම දුතං පටිකකම්.

1. වතුසු. - මජ්ඣං. 2. දෙවස්ස බො-මජ්ඣං, PTS. සහා, 3. වදන්තා කඪ්ඨි - සීචු 2. PTS
4. අනුයුත්තා - මජ්ඣං. 5. වදන්තා කඪ්ඨි. 6. දුතියං ආරං. - සහා.
7. අනුයුත්තානං - මජ්ඣං.

“යම් කෙනෙක් පහත් සිතින් සාදහායෙන් ඒ ආහාරය දෙත් ද, මෙලෙවිහි ද පරලෙවිහි ද ආහාරය ඔහු ම හෙටුනේ ය.

එහෙයින් මහුරාමල මාධුලතසුලු වූයේ මහුරාකම දුරා කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සතකියන්ට පරලොව පිහිට වෙයි” යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මැනවින් වදාරණ ලද්දේ ම ය.

පෙර වූවක් කියමි. වහන්ස, මම දායක වූ දානපති වූ දීමෙහි ගුණ කීයන සේරි නම් රජෙක් වීමි. වහන්ස, ඒ මාගේ (නුවර) සිටු දෙරටුවෙහි මහණ බමුණු දුහි මහි වණ්ඛක යාවකයන්ට දන් දෙනු ලැබී ය. වහන්ස, එකල්හි අන්‍යාපුරය මාවෙන එලඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් ම දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් තොදෙනු ලැබේ. අපි දු දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ නම් පින් කරන්නමෝ නම් මැනවැ”යි මෙය කී ය.

වහන්ස, ඒ මට “මම වතාහි දානපති වූ දීමෙහි ගුණ කීයන දායකයෙක්මි. දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද”යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම පලමු වන දෙරටුව අන්‍යාපුරයට දිනිමි. එහි ඇතොටුරන්ගේ දන් දෙනු ලැබී ය. මාගේ දානය වැලකුණේ ය.

වහන්ස, ඉක්බිති සහකාර ඤාත්‍රියයෝ මා වෙත එලඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් දෙනු ලැබේ. අන්‍යාපුරයාගේ දන් දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් තො දෙනු ලැබේ. අපි දු දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ නම් පින් කරන්නමෝ නම් මැනවැ” යි මෙය මට කීහ.

වහන්ස, ඒ මට “මම වූ කලී දානපති වූ දීමෙහි ගුණ කීයන දායකයෙක්මි, දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද”යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම දෙවන දෙරටුව සහකාර ඤාත්‍රියයන්ට දිනිමි. එහි සහකාර ඤාත්‍රියයන්ගේ දන්දෙනු ලැබී ය. මගේ දානය වැලකුණේ ය.

වහන්ස, ඉක්බිති බලසෙනහ මා වෙත එලඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් දෙනු ලැබේ. අන්‍යාපුරයාගේ දන් දෙනු ලැබේ. සහකාර ඤාත්‍රියයන්ගේ දන් දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් තො දෙනු ලැබේ. අපි දු දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ, පින් කරන්නමෝ නම් මැනවැ”යි මෙය කීහ

වහන්ස, ඒ මට “මම වූ කලී දානපති වූ දීමෙහි ගුණ කීයන දායකයෙක් මි. දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද”යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම තෙවන දෙරටුව බලසෙනහට දිනිමි. එහි බලසෙන්නුගේ දන් දෙනු ලැබී ය. මගේ දානය වැලකුණේ ය.

වහන්ස, ඉක්බිති බමුණු ගෑහැවියෝ මා වෙත එලඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් දෙනු ලැබේ. අන්‍යාපුරයාගේ දන් දෙනු ලැබේ. සහකාර ඤාත්‍රියයන්ගේ දන්දෙනු ලැබේ. බලසෙන්නුගේ දන් දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් තොදෙනු ලැබේ. අපි දු දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ නම්, පින් කරන්නමෝ නම් මැනවැ”යි මෙය කීහ.

වහන්ස, ඒ මට “මම වූ කලී දානපති වූ දීමෙහි ගුණ කීයන දායකයෙක් මි. දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද”යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම සිටුවන දෙරටුව බමුණු ගෑහැවියන්ට දිනිමි. එහි බමුණු ගෑහැවියන්ගේ දන් දෙනු ලැබී ය. මගේ දානය වැලකුණේ ය.

අඵ බො මං භනෙත පුරිසා උපසඛකමිත්වා එතදවොචුං: න බො දුතී දෙවසා කොචී දුතං දීයතීති.

එවං වුත්තො¹හං භනෙත තෙ පුරිසෙ එතදවොචං: තෙන හී භණේ යො බාහිරෙසු ජනපදෙසු ආයො සඤ්ජායතී, නතො උපඛිං අනෙතපුරෙ² පවෙසෙඵ, උපඛිං තනෙඵව දුතං දෙඵ සමිණත්වාහමණකපණදාසික වණ්ඛිකං-යාවකානන්ති.

සො බවාහං භනෙත එවං දීඝරතං කතාතං පුඤ්ඤතං එවං දීඝරතං කතාතං කුසලාතං³ පරියතං නාගිගඵජාමි, එතතකං පුඤ්ඤන්තී වා එතතකො පුඤ්ඤවිපාකොති වා එතතකං සග්ගෙ ධාතබ්බන්ති වාතී. අච්ඡරියං භනෙත, අබ්භුතං භනෙත යාවසුභාසිතමීදං භනෙත භගවතා:⁴

“යෙ නං දදන්ති සදාය විපසනෙතත වෙනසා,
තමෙව අන්තං භජතී අසමීං ලොකෙ පරමති ව.

තසමා විතෙසා මචෙඡරං දජ්ජා දුතං මලාහිභු,
පුඤ්ඤන්ති පරලොකසමීං පතිට්ඨා භොන්ති පාණිත”න්ති.

2. 3. 4.

ඝට්ඨිකාරසුතනං.

105. ඝාචජථීයං—

එකමනං ඩීතො බො ඝට්ඨිකායෙ දෙවපුත්තො භගවතො සන්තිකෙ ඉමිං ගාථං අභාසී:

අමිහං උපපන්නාසෙ විමුත්තා සහන භිකබ්වො,
රුගදෙසපරිකබ්ඤා තිණණා ලොකෙ විසතතීකන්ති.

[භගවා:]

කෙ ව කෙ ව අන්රාං සඛිං මච්චුධෙයාං සුදුන්තරං,
කෙ හිත්වා මොක්ඛං දෙහං දිබ්බං යොගං උපච්චගුන්ති.

[දෙවපුත්තො:]

උපකො පලගණො⁵ ව පුඤ්ඤාසාති ව තෙ තයො,
හඤ්ජො හදදදෙවො ව බාහුදන්ති ව පිබ්බියො⁶,
තෙ හිත්වා මොක්ඛං දෙහං දිබ්බං යොගං උපච්චගුන්ති

[භගවා:]

කුසලී භාසසී තෙසං මාරපාසප්පභාසිතං,
කසා තෙ ධම්මමඤ්ඤාය අච්ඡදං භවබ්බිතන්ති.

[දෙවපුත්තො:]

න අඤ්ඤත්ථ භගවතා නාඤ්ඤත්ථ නව සාසතා,
යසා තෙ ධම්මමඤ්ඤාය අච්ඡදං භවබ්බිතං.

1. වුත්තාහං - කන්චි 2. අනෙතපුරං - කන්චි 3. කුසලාතං - ධම්මොනං - මජ්ඣ. 4. මීදං භගවතා - ජ්ඣ. 5. එලගණො - සී1. 6. බාහුදන්ති ජානියො - සී1.

වහන්ස, ඉක්බිති රුජපුරුෂයෝ මා වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දනයක් දන් කිසි තැනෙක නොදෙනු ලැබේ ය”යි මෙය කීහ.

වහන්ස, මෙසේ මම කියනලද්දේම ඒ පුරුෂයන්ට “සඟයෙහි, එසේ නම් පිටත දනවුවල යම් අයෙක් උපදී ද? එසින් අඩක් ඇතොවුර කෙරෙහි යවනු. අඩකින් එහි ම මහණ බමුණු දුහි මහි වණිබබක යාවකයන්ට දන් දෙව් ය”යි මෙය කීයෙමි.

වහන්ස, ඒ මම මෙසේ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි කල පින්කම්වල මෙසේ දිගුකලක් කල කුසල්වල පිණ මෙතෙකැයි කියා හෝ පුණ්‍යවිපාකය මෙතෙකැයි කියා හෝ මෙපමණ කලක් සගෙහි සිටියයුතු යයි කියා හෝ කෙලවරක් නො දනිමි.

වහන්ස, ආයුධයකි! වහන්ස, අද්දානයෙකි!! වහන්ස, “යම් කෙනෙක් සාදූහැයෙන් පහන්සිතින් ඒ ආහාරය දෙදී ද? මෙලෙවිහි ද පරලෙවිහි ද ආහාරය ඔහු ම සෙවුනේ ය. එහෙයින් මසුරු මල මාඛලන සුලු වූයේ මසුරු-කම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සත්කමන්ට පරලොව පිහිට වෙයි” යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මාතෘචින් වදරණ ලද්දේම ය.

2. 3. 4.

ඝටිඝාර සුත්‍රය.

105. සූවැන්ඡුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඝටිඝාර දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

භික්ෂුහු සත්තමක් අවිභ බබලොවට පැමිණියාහු මිදුනාහු රුහඳෝෂයන් ක්ෂය කලාහු (පඤ්චාසකකි) ලෝකයෙහි තෘෂ්ණාව ක්ෂය කලාහු ය.

[භගවත්හු:]

තරණය කිරීමට ඉතා දුෂකර වූ මව්වැඩෙය්‍ය නම් සංසාරයන් (වතුර්විධ) සමගයනුත් කවුරු කවුරු තරණය කලාහු ද? කිනම් කෙනෙක් මනුෂ්‍යදේහ (සංඛාරාන මරමහාගිය සංයෝජන පස) දුරු කොට දිව්‍යයෝග (සංඛාරාන උඤ්චමාගිය සංයෝජන පස) ඉක්ම ගියාහු ද?

[දෙවිපුත්:]

උපක, පලශණ්ඩ, පුඝකුඝාහි යන නිදෙන ද, හඳ්දිය, හඳ්දදෙව්, බාහුදනහි, පිබ්බිය යන (සිට්ටිදෙන ද) ඔහු මනුෂ්‍යදේහය හැර දිව්‍යයෝගය ඉක්ම ගියාහු ය.

[භගවත්හු:]

මාරපාසයන් හැර සිටියා වූ ඔවුන්ට අතවද්‍ය කමී ඇතියහසි පසස්තෙහි ය. ඔහු කවරකුගේ ධර්මය දැන භවබකිතය සින්දුහු ද?

[දෙවිපුත්:]

ඔහු යමකුගේ ධර්මය දැන භවබකිතය සින්දුහු ද, (ඒ) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො හැරයි. මුඛවහන්සේගේ සසුන ද නො හැරයි.

යජ්ඣ නාමඤ්ච රුපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣති,
තං තෙ ධම්මං ඉධඤ්ඤාය අවජ්ඣං භවබ්බතනන්ති.

[භගවා:]

භමජීරං වෘවසී වෘවං දුබ්බිජාතං සුදුබ්බුධං,
කස්ස ඤං ධම්මඤ්ඤාය වෘවං භාසසී ජදීසනන්ති.

[දෙවපුතනෝ:]

කුමාකාරෙ පුරෙ ආසීං වෙහඤ්ඤාය ඤජිකඤ්ඤ,
මාතාපෙතනිභරෙ ආසීං කස්සපස්ස උපාසකො.
විරතො මෙථුතා ධම්මා බුභවවාරී නිරුමිසො,
අනුචා තෙ සගාමෙයො අනුචා තෙ පුරෙ සඛා.
සොභං එතෙ පජානාමි විමුතෙන සත්ත භික්ඛවො,
රුගදෙසපරිකඛිණෙ තිණෙණ ලොකෙ විසතතිකනන්ති.

[භගවා:]

එවමෙනං තද ආසී ඥපා භාසසී භග්ගව,
කුමාකාරෙ පුරෙ ආසී වෙහඤ්ඤාය ඤජිකඤ්ඤ,
මාතාපෙතනිභරෙ ආසී කස්සපස්ස උපාසකො.
විරතො මෙථුතා ධම්මා බුභවවාරී නිරුමිසො,
අනුචා මෙ සගාමෙයො අනුචා මෙ පුරෙ සඛාති.

[ථෙරා:]

එවමෙනං පුරුණානං සගායානං අනු සඛගමො,
උභින්නං භාවිතතනානං සරීරන්තමධාරිතනන්ති.

2. 3. 5.

ජනනු සුභතං.

106. එවං මෙ සුතං එකං සමයං සම්බුද්ධා භික්ඛු ඤාසලෙසු විහරන්ති
භිමවනභවස්සෙ අරඤ්ඤාකුටිකායං¹ උඤ්ඤා උනනලා වපලා මුඛර
විකිණණවාචා මුට්ඨස්සානිතො අසමපජානා අසමාභිතා විබහතාවිතතා
පාකතිජ්ඣයා.

අථ ඛො ජනනු දෙවපුතනො තදනුපොසථෙ පණණරසෙ යෙන තෙ
භික්ඛු තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා තෙ භික්ඛු ගාථාසි අජ්ඣභාසී:

සුඛජීවිතො පුරෙ ආසුං භික්ඛු ගොතමසාවකා,
අනිච්ඡා පිණ්ඩමෙසනා අනිච්ඡා සයනාසනං,
ලොකෙ අනිච්චතං ඤාතො දුකඛස්සන්තං අකංසු² තෙ.

1. අරඤ්ඤාකුටිකාය - මජ්ඣ. කුට්ඨං - සී මු 1. සී 1. 2 දුකඛස්සන්තමකංසු - ස්‍යා, PTS

යම් නානෙක නාමයන් රූපයන් නිරවශේෂයෙන් නිරුඳු වෙන් ද, ඔහු මේ සඤ්ඤානෙහි ඒ නිවිඤ්ඤා ධර්මය දැන හවබනිතය සිත්දහස ය.

[හඟවත්ත:]

ගැඹුරු වූ දැන ගැඹීමට දුෂකර වූ අතිශයින් දුරවබෝධ වූ වචන කියහි. තෙපි කවරකුගේ ධර්මය දැන මෙබඳු වචන කියනු ද?

[දෙවිපුත්:]

පෙර වෙහෙලිඛග ගමිහි සපිඤ්ඤා නම් කුඹලෙකිමි වීම. කාශාප බුදුරජානන් වහන්සේගේ උපාසකයෙක් වූයෙමි මවු පියන් පොෂණය කෙලෙමි වීම.

ලෙටුන්දමින් වෙන් වූයෙමි නිරුමිෂ (=අතාගාමි) බ්‍රහ්මචාරී අතියෙමි තොප හා එක්ගම විසුයෙමි වීම. පෙර තොපගේ යහළුවෙකිමි වීම.

ඒ මම රුගදෙසයන් සෞඛ්‍ය කල ලොව නාෂණාව තරණය කල මිදුනු මේ භික්ඛුන් සත් තම දනිමි.

[හඟවත්ත:]

භාගීව, යම්සේ කියහි නම් එකල්හි මෙය එසේ වී ය. පෙර වෙහෙලිඛග ගමිහි සපිඤ්ඤා නම් කුඹලෙකි විය. කාශාප බුදුරජානන් වහන්සේගේ උපාසකයෙක් වූයේ මවුපියන් පොෂණය කෙලේ විය.

ලෙටුන්දමින් වැලකුනු නිරුමිෂ බබසර අතියෙක් වූයේ ය. මා හා එක් ගම විසුයෙක් වූයේ ය. පෙර මාගේ යහළුවෙක් විය.

[කෙරුනු:]

වඩන ලද සිත් ඇති අනන්ත සිරුර දරණ පැරැණි යහළුවන් දෙදෙනකුන්ගේ මේ එක් වීම මෙසේ විය.

2. 3. 5.

ජනනු සුත්‍රය.

106. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක කොසොල් දනව්වෙහි කිමවන් පෙදෙස වනකිලියෙක උඩනු වූ තගා ගත් මාන තල ඇති වපල වූ රළු වචන ඇති දෙබමල වූ මුලා වූ සිහි ඇති මනා නුවණ තැනි තොපකස සිත් ඇති තොසන්සුන් සිත් ඇති පියවි ඉදුරන් ඇති බොහෝ භික්ඛුනු වෙසෙත්.

එකල්හි ජනනු දෙවිපුත් තෙමේ පුණ්ණරුසි පොහොය වූ එදින ඒ භික්ඛුන් වෙත එලඹියේ ය. එලඹි ඒ භික්ඛුන්ට ගාථාවලින් කිය:

පෙර ආශා රහිත ව පිටු සොයන ආශා රහිත ව සෙනසුන් සොයන ගොසුමු සවි වූ මහණනු සුබ්ච්චි වූහ ඔහු ලොව අනිත් බැව් දැන දුක් කෙලවර කලහ.

දුපොසං කච්චා අත්තානං ගාමෙ ගාමේණීකා විය,
භුච්චා භුච්චා නිපජ්ජනති පරිගාරෙසු මුච්ජනා.

සඛසස්ස අඤ්ජලීං කච්චා ඉධෙකචෙව වදුමහං,
අපවිඤ්ඤා¹ අතාථා තෙ යථා පෙනා තචෙව ව.²

යෙ බො පමනතා විහරන්ති තෙ මෙ සඤ්ඤා භාසිතං,
යෙ අපමනතා විහරන්ති තමො තෙසං කරොමිහන්ති.

2. 3. 6.

රොහිතස්සපුත්තං.

107. සාමන්ථියං—

එකමන්තං ධීතො බො රොහිතස්සා දෙවපුත්තො භගවන්තං එතදවොච.
යථ හු බො භනෙත, ත ජායති ත ජයති ත මීයති ත වචති ත උපපජ්ජති³
සකකා හු බො සො භනෙත ගමනෙත ලොකස්ස අනන්තා ඤ්ඤා වා
දවස්සි වා පාපුණ්ණිං වාති.

යථ බො අච්චසො ත ජායති ත ජයති ත මීයති ත වචති ත
උපපජ්ජති³ නාහං තං ගමනෙත ලොකස්ස අනන්තං ඤ්ඤායං දට්ඨෙයං
පනෙතයන්ති වදමීති.

අච්චරියං භනෙත, අබ්භුතං භනෙත යාච සුභාසිතමිදං භනෙත, භගවතා,
යථ බො අච්චසො ත ජායති ත ජයති ත මීයති ත වචති ත උපපජ්ජති³
නාහං තං ගමනෙත ලොකස්ස අනන්තං ඤ්ඤායං දට්ඨෙයං පනෙතයන්ති
වදමීති.

භුතපුබ්බාහං භනෙත, රොහිතස්සා තාම ඉසි අභොසිං භොජපුනතා
ඉද්ධිමා වෙහාසඛගමො. තස්ස මය්හං භනෙත එවරුපො ජවො අභොසි: සෙය්ස-
ථාපි තාම දලහධමමා⁴ ධනුග්ගහො සිකඛිතො⁵ කතභජ්ඣො කතයොග්ගො
කතුපාසනො ලනුකෙත අසනෙත අපසකසිරෙතෙව තිරියං තාලච්ඡායං
අතිපාතෙය්ස.

තස්ස මය්හං භනෙත, එවරුපො පදච්ඡිතාඤ්ඤෙ අභොසි: සෙය්සථාපි⁶
පුරඤ්චිමසමුද්ද පච්ඡෙවො සමුද්දො. තස්ස මය්හං භනෙත, එවරුපං ඉච්ඡාගතං
උපපජ්ජී: “අහං ගමනෙත ලොකස්ස අනන්තං පාපුණ්ණියාමි”ති.

සො බ්බාහං භනෙත එවරුපෙන ජවෙන සමන්තාගතො එවරුපෙන ව පද-
ච්ඡිතාඤ්ඤෙත අඤ්ඤානුච අසිතපිතබාසිතසාසිතො අඤ්ඤානු උච්චාරපස්සාච-
කමමා අඤ්ඤානු නිද්දාභිලමථපටිවිතොදතා වස්සසතාසුකො වස්සසතච්ඡි
වස්සසතං ගන්චාමා අපසචා ව⁷ ලොකස්ස අනන්තං අනන්තච කාලකතො⁸

1. අච්චිඤ්ඤා - ස්‍යා. 2. තෙ මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS. 3. උපපජ්ජති - මජ්ඣං, ස්‍යා.
4. දලහධමමො - සී. මු. 2. PTS ස්‍යා. සී 1. 5. සුසිපඛිතො - මජ්ඣං. 6. සෙය්සථාපි
නාම - මජ්ඣං, 7. අපසචා ව - සී. මු, PTS. 8. කාලං කතො - මජ්ඣං, PTS.

මම සභිකයාට ඇදීලී බැඳ කියමි: මෙහි ඇතැම්හු ගමිහි නිත්දින ගම්දෙවුවන් මෙන් තමන් දුක සේ පෝෂණය කළහැක්කවුන් කොට අත්ගෙවල පුතපුතා වලඳමින් මුසපත් ව ගොවිත්. සස්තෙන් බැහැර වූ ම - අසරණයෝ ය. සොහොනෙහි දමන ලද මලසිරුරා බඳු වෙත්.

යම් කෙනෙක් ප්‍රමතන ව වෙසෙත් ද, මා විසින් ඔවුන් සඳහා කියන ලදී: යම් කෙනෙක් අප්‍රමතන ව වෙසෙද් ද, මම ඔවුන්ට නෑස්කාර කරමි.

2. 3. 6.

ජෝතිතසසුත්‍රය.

සැවැත්නුවර—

107. එකත්පසෙක සිටි ජෝතිතසස දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය:

“වහන්ස, යම්තැනෙක නුපදී ද, නො දිරු ද, නො මිඟේ ද, ව්‍යුත නො වේ ද, නො හට ගණී ද. වහන්ස, ඒ ලෝකයේ කෙලවර පාගමනින් දැක ගන්නට හෝ දක්නට හෝ පැමිණෙන්නට හෝ හැක්කේ ද?”යි.

ඇවැත්නි, යම් තැනෙක නුපදී ද, නො දිරු ද, නො මිඟේ ද, ව්‍යුත නො වේ ද, නො හට ගණී ද ඒ ලෝකයේ කෙලවර පාගමනින් දැක හැකි ය, දැක්ක හැකි ය, පැමිණිය හැකිය යි මම නො කියමි.

වහන්ස, ආඤ්ඤායෙකි, වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, “ඇවැත්නි, යම් තැනෙක නුපදී ද, නො දිරු ද, නො මිඟේ ද, ව්‍යුත නො වේ ද, නො හට ගණී ද, ඒ ලෝකයේ කෙලවර පාගමනින් දැක හැකි ය දැක්ක හැකි ය පැමිණිය හැකිය යි මම නො කියමි”යි යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෑතවත් වදාරණ ලද්දේ මය,

පෙරවූවක් කියමි. වහන්ස, මම භෝජ පුත්‍ර වූ සංඛි ඇති අහසින් යන ජෝතිතසසු නම් තවුසෙක් වීම වහන්ස, ඒ මට දැඩිදුනු ඇති පුත්‍රණු වූ කල පුරුදු ඇති කල තරඟ ඇති දැක්වූ ශිල්ප ඇති දුනුවායෙක් සැහැල්ලු ජතලයෙකින් තල්සෙය සරස නිදුකින් ම යමිසේ ඉක්මවන්නේ ද, එබඳු ජවයෙක් වී ය.

වහන්ස, ඒ මට පෙරදිග මුහුදින් අපරදිග මුහුදු යමිසේ දුර ද, එබඳු පා තැබීමෙක් වී ය, වහන්ස, ඒ මට “මම පාගමනින් ලොව කෙලවරට පැමිණෙන්නෙමි”යි මෙබඳු ආශායෙක් උපත.

වහන්ස, ඒ මම මෙබඳු ජවයෙන් යුක්ත වූයෙමි මෙබඳු පදවිනිතාරයෙන් යුක්ත වූයෙමි සියවසක් ආයු ඇත්තෙමි සියවසක් ජීවත්වන සුලු වූයෙමි කත බොන බුද්ධි රස විඳින වෙලාවත් හැර මෙල මූ පහ කරණ වෙලාවත් හැර නිදන විඩා හරිණ වෙලාවත් හැර සියවසක් ගමන් කොට ලොව කෙලවරට නො පැමිණ ම අතරමගදී ම කලුරිය කෙලෙමි.

අවජරියං භනෙන, අබ්භුතං භනෙන, යාව සුභාසිතමිදං භනෙන, භගවතා: “යඤ්ඤා ඛො ආට්ඨසො න ජායති, න ජීයති, න මීයති, න වචති, න උපපජ්ජති නාහං තං ගමනෙන ලොකස්ස අන්තං ඤ්ඤෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පනෙනෙය්‍යන්ති-වදාමි”ති.

න ඛො පනාහං ආට්ඨසො, අපපඤ්ඤා ලොකස්ස අන්තං දුක්ඛස්ස අන්තනිජියං වදාමි. අපි වාහං ආට්ඨසො ඉමයමිඤ්ඤෙව ඛ්‍යාමමනෙන කලෙබරෙ සසඤ්ඤෙවති සමතකෙ ලොකෙව පඤ්ඤපෙමි, ලොකසමුදයෙව ලොකනිරෝධෙව ලොකනිරෝධගාමිනිඤ්ඤ පටිපදන්ති.

ගමනෙන න පත්තබ්බො ලොකස්සනො කුදුවනං,
න ව අපපඤ්ඤා ලොකන්තං දුක්ඛං අපි පටොවනං.

තස්මා භවෙ ලොකවිදු සුමෙධො ලොකන්තො ටුඤ්ඤාභවවරියො,
ලොකස්ස අන්තං සමීතාවි ඤ්ඤා නාසිංසති¹ ලොකමීමං පරඤ්ඤාති.

2. 3. 7.

නිජ්ඣස්ථානං.

108. සාවජරියං—

එකමන්තං සීතො ඛො නිජ්ඣෙ, දෙවපුත්තො භගවතො සන්තිකෙ ඉමං-ගාථං අභාසී:

අවෙවන්ති කාලා තරයන්ති රත්තියො වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහන්ති,
එතං භයං මරණෙ පෙකම්මානො පුඤ්ඤති කසිරුථ සුඛාවහාතීති.

[භගවා:]

අවෙවන්ති කාලා තරයන්ති රත්තියො වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහන්ති,
එතං භයං මරණෙ පෙකම්මානො ලොකාමිසං පජ්ඣෙ සන්තිපෙකොති:

2. 3. 8.

නිජ්ඣසාලස්ථානං.

109. සාවජරියං—

එකමන්තං සීතො ඛො නිජ්ඣසාලො දෙවපුත්තො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣන්තාසී:-

වතුචකකං තවඤ්ඤා පුණ්ණං ලොභෙන සංයුතා,
පඤ්ඤාජාතං මහාවීර කථං යාත්‍රා භවිස්සතීති.

[භගවා:]

ජේතා තද්ධිං වරත්තඤ්ඤෙ ඉච්ඡා ලොභඤ්ඤෙ පාපකං,
සමුලං තණ්හං අබ්බුය්‍ය එවං යාත්‍රා භවිස්සතීති.

1 කාසිපභී - මජ්ඣං.

වහන්ස, ආයුධයකි, වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, “ඇවැත්නි, යම් තැනෙක නුපදී ද, නො දිරා ද, නො මියේ ද, ව්‍යුත නොවේ ද, තැවත නො හටගනී ද, ලෝකයේ ඒ කෙළවර පාගමනින් දතහැකි ය, දැක්කහැකි ය, පැමිණිය හැකි ය යි මම නො කියමි” යි යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මැනවින් වදාරණ ලද්දේ මය.

ඇවැත්නි, මම ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුක් කෙළවර කිරීමක් නො ම කියමි. ඇවැත්නි, වැලිදු මම සංඥ සහිත සිත් සහිත බලයක් පමණ වූ මේ සිරුරෙහි ම ලෝකයන්, ලෝකසමුදයයන්, ලෝකනිර්දේශයන්, ලෝකනිර්දේශාමනී පරිපදාවන් පණවමි.

පාගමනින් කිසිකලෙක ලොව කෙළවර නො පැමිණිය හැක්කේ ය. ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙන් මිදීමෙකුත් නැත.

එහෙයින් ලොව දන්නා මහනුවණැති ලොව කෙළවරට ගිය වැස නිමවූ මගබලය රැහි පවි සංසිද වූ පුද්ගල තෙමේ ලොව කෙළවර දැන මෙ ලොව ද පරලොව ද නො පතයි.

2. 3. 7.

නිඤ ඝුත්‍රය.

108. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි නිඤ දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්ප-
යෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පෙරවරා ආදී කාලයෝ ඉක්ම යෙහි. රුහිහු පුද්ගලයා මරණය කර පමුණුවති. වයොරුහිහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ ත්‍රිවිධභය මරණයෙහි ලා දන්නේ සැප එළවන පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

කාලයෝ ඉක්ම යත්. රුහිහු පුරුෂයා මරණය කර පමුණුවත්. වයො රුහිහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ බිය මරණයෙහි ලා දන්නේ නිවන් පතනුයේ (භවත්‍රය සංඛ්‍යාත) ලොකාමිභය දුරු කරන්නේ ය.

2. 3. 8.

නිඤ්චිසාල ඝුත්‍රය.

109. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි නිඤ්චිසාල දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙකින් කී ය.

මහාචරියන් වහන්ස, (මේ ශරීරයානග) සක් සතරක් ඇත්තේ ය. නවදෙරක් ඇත්තේ ය. (අඟුළියෙන්) පිරුණේ ය. ලෝභයෙන් යුක්ත ය. මඩෙහි උපත. එහි නික්ම යෑම කෙසේ වන්නේ ද ?

[භගවත්හු:]

රැහැන ද වරපට ද ලාමක ඉවුරුව ද ලෝභය ද සිද තෘණාව සහමුලින් උදුරු (ලීමෙන්) මෙසේ නික්ම යෑම වන්නේ ය.

2. 3. 9.

සුභිමසුතනං.

110. සාවජඤ්ඤං—

අඵ බො ආයස්මා ආනිජෙදු යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා හගවනතං අභිචාදෙකා ඵකමනතං නිසීදි. ඵකමනතං නිසිතනං බො ආයස්මනතං ආනජං හගවා ඵනදවොච: තුඤ්ඤමපි තො ආනජ ඝාමිපුතො රුච්චනිති.

කස්ස හි තාම හනෙන, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුහස්ස අවිපලුඤ්ඤාචිතනස්ස ආයස්මා සාරිපුතො න රුච්චෙවය්. පණ්ණිනො හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. මහාපඤ්ඤා හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. පුථුපඤ්ඤා හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. හාසුපඤ්ඤා¹ හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. ජවනපඤ්ඤා හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. තිකඛපඤ්ඤා හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. නිබ්බට්ඨිකපඤ්ඤා හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. අපමිචේඡා හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. සනතුට්ඨො හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. පච්චිනො හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. අසංසට්ඨො හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. ආරභුමිට්ඨො හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. වතනා හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. වචනකඛමො හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. වොදකො හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. පාපගරභි හනෙන, ආයස්මා සාරිපුතො. කස්ස හි තාම හනෙන, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුහස්ස අවිපලුඤ්ඤාචිතනස්ස ආයස්මා සාරිපුතො න රුච්චෙවය්.

ඵවමෙතං ආනජද, ඵවමෙතං ආනජද. කස්ස හි තාම ආනජද, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුහස්ස අවිපලුඤ්ඤාචිතනස්ස සාරිපුතො න රුච්චෙවය්. පණ්ණිනො ආනජද සාරිපුතො, මහාපඤ්ඤා ආනජද සාරිපුතො, පුථුපඤ්ඤා ආනජද සාරිපුතො, හාසුපඤ්ඤා ආනජද සාරිපුතො, ජවනපඤ්ඤා ආනජද සාරිපුතො, තිකඛපඤ්ඤා ආනජද සාරිපුතො, නිබ්බට්ඨිකපඤ්ඤා ආනජද සාරිපුතො, අපමිචේඡා ආනජද සාරිපුතො, සනතුට්ඨො ආනජද සාරිපුතො, පච්චිනො ආනජද සාරිපුතො, අසංසට්ඨො ආනජද සාරිපුතො, ආරභුමිට්ඨො ආනජද සාරිපුතො, වතනා ආනජද සාරිපුතො, වචනකඛමො ආනජද සාරිපුතො, වොදකො ආනජද සාරිපුතො, පාපගරභි ආනජද සාරිපුතො. කස්ස හි තාම ආනජද අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුහස්ස අවිපලුඤ්ඤාචිතනස්ස සාරිපුතො න රුච්චෙවය්.

1. හාසුපඤ්ඤා - මජ්ඣ, ස්ථා, සීඉ. PTS. හාසුපඤ්ඤාහි පච්ඤ්ඤාදිසු ච සංයුතන අට්ඨකථාය ම දිස්සතෙ.

2. 3. 9.

සුසීම සූත්‍රය.

110. සැවැන්හුවර--

එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුත්තේ ය. එකත්පසෙක හුත් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ආනන්දය, තොපට ද ශාරීපුත්‍ර තෙමේ හුරැස්තේ ද?” යි මෙය වදාළ සේක.

වහන්ස, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ හුරැස්තා හු ද? වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පණ්ඩිතය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ මහාප්‍රාඥය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ පාචුප්‍රාඥය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ භාසබ්බල ප්‍රඥවෙන් යුක්තය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ජවනප්‍රඥවෙන් යුක්තය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ නික්ඛණ්‍යප්‍රාඥය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නිර්වේදිකප්‍රඥ ඇත්තා. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ අලොච්ඡය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ සනතුෂටය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ ප්‍රකශීවිචෙක ඇත්තා. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ අසංශාෂටය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පිරිපුත් වියදී ඇත්තා. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ වක්ඛා. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ වචනක්‍ෂමය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ වොදකය. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පාපගර්හී. වහන්ස, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ හුරැස්තා හු ද?

ආනන්දය, එය එසේ ය. ආනන්දය, එය එසේ ය. ආනන්දය, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට තම ශාරීපුත්‍ර තෙමේ හුරැස්තේ ද? ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පණ්ඩිත ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ මහාප්‍රාඥ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පාචුප්‍රාඥ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ භාසබ්බල ප්‍රඥ ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ ජවනප්‍රඥ ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නික්ඛණ්‍යප්‍රඥ ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නිර්වේදිකප්‍රඥවෙන් යුක්ත ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ අලොච්ඡ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ සනතුෂට ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ ප්‍රකශීවිචෙක-යෙන් යුක්ත ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ අසංශාෂ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පිරිපුත් වියදී ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ වක්ඛා ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ වචනක්‍ෂම ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ වොදක ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පාපගර්හී ය. ආනන්ද, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට තම ශාරීපුත්‍ර තෙමේ හුරැස්තේ ද?

අඵ බො සුසීමො දෙවපුත්තො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස චණ්ණ භඤ්ඤමානෙ මහතියා දෙවපුත්තපරිසාය පරිට්ඨකො යෙන භගවා තෙහුප-සඬකම්. උපසඬකම්ඤා භගවනතං අභිවාදෙඤා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං සීතො බො සුසීමො¹ දෙවපුත්තො භගවනතං එභද්දවොච: එවමෙතං භගවා. එවමෙතං සුභත. කස්ස හි නාම භනෙත, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුභස්ස අවිපලලඤ්චිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුත්තො න රුලෙචය්‍ය? පණ්ඩිතො භනෙත, ආයස්මා සාරිපුත්තො -පෙ- පාපගර්භී භනෙත, ආයස්මා සාරිපුත්තො. කස්ස හි නාම භනෙත, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුභස්ස අවිපලලඤ්චිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුත්තො න රුලෙචය්‍යාති.

අභට්ඨි හි භනෙත, යඤ්ඤදෙව දෙවපුත්තපරිසං උපසඬකම්. එතදෙව ඛහුරං සඤ්ඤං සුණම්: පණ්ඩිතො ආයස්මා සාරිපුත්තො. -පෙ- පාපගර්භී ආයස්මා සාරිපුත්තො. කස්ස හි නාම අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුභස්ස අවිපලලඤ්චිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුත්තො න රුලෙචය්‍යාති.

අඵ බො සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසා ආයස්මතො සාරි-පුත්තස්ස චණ්ණ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනා පමුදිතා පිතීසොමනස්සජාතා උච්චාවචා වණ්ණනීභා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම මණ්ටෙචරියො සුභො ජාතීමා² අට්ඨංසො සුපරිකමම-කතො පණ්ඩුකච්චලෙ නිකඛිතො: භාසතෙ ව තපතෙ ව විරොචති ව. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසා ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස චණ්ණ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනා පමුදිතා පිතීසොමනස්සජාතා උච්චාවචා වණ්ණනීභා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම තෙකං³ ජලොඛොනදං දකඛකමමාරපුත්තොන උකකාමුඛෙ සුකුඤ්ඤමපභට්ඨං⁴ පණ්ඩුකච්චලෙ නිකඛිතං: භාසතෙ ව තපතෙ ව විරොචති ව. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසා -පෙ- උච්චාවචා වණ්ණනීභා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම [සරදසමයෙ විදො විගතවලාභකෙ දෙවෙ]⁵ රතතියා පච්චුසසමයං මහතිතාරකා භාසතෙ ව තපතෙ ව විරොචති ව. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසා -පෙ- උච්චාවචා වණ්ණනීභා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම සරදසමයෙ විදො විගතවලාභකෙ දෙවෙ ආදිච්චො තභං අබ්භුසුඤ්ඤකමානො⁶ සඬබං අකාසගතං තමං⁶ අභිවීභව භාසතෙ ව තපතෙ ව විරොචති ව. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසා -පෙ- උච්චාවචා වණ්ණනීභා උපදංසෙති.

අඵ බො සුසීමො දෙවපුත්තො ආයස්මනතං ඝාමිපුත්තං ආරභ්භ භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

1. සුසීමො - මජ්ඣං, ස්‍යා; PTS. 2. ජොතීමා - ස්‍යා. 3. නිකං - මජ්ඣං.
4. [ලකඛණෙහි අත්තරිත] පාඨො: සීභලපොඤ්ඤසු චෙච PTS. පොඤ්ඤෙ ව න දීඤ්ඤො
5. අබ්භුසුඤ්ඤකමානො - මජ්ඣං, සීඛු, 2. 6. තමගතං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

ඉක්බිති සුසීමදෙවපුත් තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ-
 ගේ ගුණ කියනු ලබන කල්හි මහත් දෙවපුත්පිරිස විසින් පිරිවරණ ලද්දේ
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද
 එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සුසීමදෙවපුත් තෙමේ භාග්‍ය-
 වතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එය එසේ ය.
 සුභතයන් වහන්ස, එය එසේ ය. වහන්ස, බාල තො වූ, දුෂට තො වූ, මූලා
 තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන්
 වහන්සේ තො රැස්තානු ද? වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ
 පණ්ඩිතය හ. ... වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පාප-
 ගර්භී හ. වහන්ස, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත්
 ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නුරැස්තානු ද?

වහන්ස, මම ද යම් යම් දෙවපුත් පිරිසකට එළඹුනෙමි ද, “ආයුෂමත්
 ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ පණ්ඩිතයහ. ... ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන්
 වහන්සේ පාපගර්භීහ. බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු
 සිත් ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නුරැස්තානු ද”
 යන මේ ශබ්ද ය ම බහුල වශයෙන් අසමි.

ඉක්බිති සුසීමදෙවපුත්හුගේ දෙවපුත්පිරිස ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර
 සථවිරයන් වහන්සේගේ ගුණ කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තානු
 ප්‍රමුදිත වූවානු හටගත් ප්‍රීතියෝග්‍යත් ඇත්තානු තත්වැදුරුම් වණීයන්
 පහල කෙරෙත්.

ඉහ වූ ජාතිවත් වූ අටැස් වෙරළුණෙක් මැනවින් පිරිසම් කරණ
 ලද්දේ රත්පලසෙක තබන ලද්දේ යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද, පැහැ විහිදුවා ද,
 එපරිද්දෙන් ම සුසීමදෙවපුත්හුගේ දෙවපුත්පිරිස ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර
 සථවිරයන් වහන්සේගේ ගුණ කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තානු
 ප්‍රමුදිත වූවානු ප්‍රීතියෝග්‍යත් ඇත්තානු තත්වැදුරුම් වණීයන් පහල
 කෙරෙත්.

දකුණත්තරු පුතකු විසින් කෝවාමුවෙහි මොහවට පිය ඉඳහි කරණ
 ලද දඹරත්මුවා නිකෙක් රත්පලසෙක තබන ලද්දේ යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද,
 පැහැ විහිදුවා ද, එසෙසින් ම සුසීමදෙවපුත්හුගේ දෙවපුත් පිරිස ... තත්
 වැදුරුම් වණීයන් පහල කෙරෙත්.

ශරත් කල රු අලුයම පහ වූ වලාකුල් ඇති අහස පිරිසිදු වූ කල්හි
 පහත්තරුව යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද, පැහැ විහිදුවා ද, එසෙසින් ම සුසීම
 දෙවපුත්හුගේ දෙවපුත් පිරිස ... තත් වැදුරුම් වණීයන් පහල කෙරෙත්.

ශරත් කල පහ වූ වලාකුල් ඇති අහස පිරිසිදු වූ කල්හි හිරු අහසට
 තැගෙන්නේ අහසෙහි වූ සියලු අඳුර තසා යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද පැහැ
 විහිදුවා ද, එසෙසින් ම සුසීම දෙවපුත්හුගේ දෙවපුත් පිරිස ... තත් වැදුරුම්
 වණීයන් පහල කෙරෙත්.

සුසීම දෙවපුත් තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ඇරඹ
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කිය;

පණ්ණිතොති සමඤ්ඤානො සාරිපුතො අකොධතො,
අපිට්ඨො සොරතො දනො සඤ්චණ්ණාභතො¹ ඉසීති.

අථ බො භගවා ආයස්වනං සාරිපුතං ආරඛ භුසීමං දෙවපුතං
ගාථාය අඤ්ඤාසී:²

පණ්ණිතොති සමඤ්ඤානො සාරිපුතො අකොධතො,
අපිට්ඨො සොරතො දනො කාලං කඛ්ඛති හුදනොති³.

2. 8. 10.

නානාතිජඨියසාවකසුතං.

111. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා ගුණගතො විහරති වෙඵ්චනො
කලඤ්ඤානිවාසො.

අථ බො සම්බුදුඥා නානාතිජඨියසාවකා දෙවපුතා අසමො ව සහලී ව
නිඛෙකා⁴ ව ආකොචකො ව වෙට්ඨෙඛි⁵ ව⁶ මාණවගාමිණො ව
අභිකකනතාය රතතියා අභිකකනවණ්ණො කෙවලකපපං වෙඵ්චනං ඔහාසෙනා
යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිකා භගවනං අභිවාදෙනා
එකමනතං අට්ඨංසු. එකමනතං සීතො බො අසමො දෙවපුතො සුරණං
කස්සපං ආරඛ භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

ඉධ ජිජ්ඣිතමාරිතෙ හතජානීසු කස්සපො,
පාපං⁷ න සමනුපස්සති පුඤ්ඤං වා පන අතනතො,
ස වෙ විස්සාසමාවිකඛි සන්ථා අරහති මාතනනති.

අථ බො සහලී දෙවපුතො මකඛලිං ගොසාලං ආරඛ භගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

තපොඡ්ඤුවජාය සුසංවුතතො වාචං පහාය කලහං ජනෙන,
ස මොසවජ්ජා විරතො සච්චවාදී තහනුත තාදී පකරොති පාපනති.⁸

අථ බො නිඛෙකා දෙවපුතා නිගණ්ඨං නානපුතං ආරඛ භගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

ජෙගුවජ් නිපකො භිකඤ්ච වාදුයාමසුසංවුතො,
දිට්ඨං සුතඤ්ච ආචිකඛං තහනුත කිබ්බිසී සියාති.

අථ බො ආකොචකො දෙවපුතො නානාතිජඨියෙ ආරඛ භගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

පකුඛකො කාතියාතො නිගණ්ඨා යෙ වාපිමෙ මකඛලීපුරණාසෙ,
ගණස්ස සන්ථාරො සාමඤ්ඤාපපතො තහනුත⁹ තෙ සප්පරිසෙති දුරෙති.

1. සඤ්චණ්ණාභතො - සෘ. 2. උච්චසාසී - මජ්ඣ., PTS 3. භතකො හුදනොති සිඬු
භාවිතො හුදනොති - සෘ. සී. 1, 2. හභිකො හුදනොති - PTS. 4. සහලී - මජ්ඣ.
5. නිකො මජ්ඣ., නිකො සෘ. 6. වෙගඛෙරි - මජ්ඣ., 7. න පාපං - මජ්ඣ., සෘ.
8. කභිඤ්ච තාදියං කරොති පාපනති - මජ්ඣ., PTS 9. කභිඤ්ච - මජ්ඣ., PTS.

පණ්ඩිත යයි ප්‍රකට වූ ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ තො කීපෙන සුල්ලභ. අපිස්භ. මොළොක්භ. දූමුනභ යි ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් වණනලද ගුණ ඇති සාෂිවරයෙකි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයන් ඇරඹ සුසීම දෙවිපුත්භට ගාථායෙකින් වදලු සේක,

පණ්ඩිත යයි ප්‍රසිද්ධ වූ තො කීපෙන සුලු අපිස් මොළොක් දූමුණු ඉතා දූමුණු ආර්යුත්ත තෙමේ කාලය අපේක්‍ෂා කරයි.

2. 3. 10.

නානාතීත්ථියසාවක සුත්‍රය.

111. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලාදකනිවාප තම් වූ වේඨවනාග්මයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක.

එකල්හි තොයෙක් තොයෙක් තීථීකයන් ගේ ශ්‍රාවක වූ මනා ජිව්වණී ඇති අසම ද සහලී ද නිබ්බාන ද ආභොධක ද වෙටමබ්බි ද මානවගාමිය ද යන බොහෝ දෙවිපුත්තූ රූ පෙරයම ඉක්ම යිය කල්හි මුළු වේඨවනය බවුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියහ. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි අසම දෙවිපුත්ත තෙමේ සුරණකාශ්‍යප ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

කසුප් ශාස්තෘ තෙමේ සිද්ධිමෙහි ද මාරීමෙහි ද පෙළීමෙහි ද ධනභාති යෙහි ද නමභට පවක් හෝ පිණක් හෝ තො දකියි. හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් විශ්වාසය කී ය. (එහෙයින්) බුහුමනට සුදුසු ය.

ඉක්බිති සහලී දෙවිපුත්ත තෙමේ මකබලීගොසාල ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

(කය පෙලන) තපසින් හා පවට පිලිකුල් කිරීමෙන් යුක්ත වූ හෙ තෙමේ ජනයා සමග කලහ වචන භාර මුසාවාදයෙන් තොර වූයේ සාබ්‍ය තෙපුල් කියන සුලු වූයේ එබඳු ගුණ ඇත්තේ ඒකාන්තයෙන් පවක් තොම කෙරෙයි.

ඉක්බිති නිබ්බාන දෙවිපුත්ත තෙමේ නිගණ්ඨනානපුත්‍ර ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පවට පිලිකුල් කරණ නුවණැති සසර භය දක්නා වාතුයාමසංවරයෙන් යුත් (නිගණ්ඨනානපුත්‍ර තෙමේ) දක්නා ලද්ද ද, අසන ලද්ද ද කියන්නේ එකාන්තයෙන් පවී කරන්නෙක් තො ම වන්නේ ය.

ඉක්බිති ආභොධක දෙවිපුත්ත තෙමේ තොයෙක් තීථීකයන් ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පකුධකානායනා තෙමේ ද නිගණ්ඨනානපුත්‍ර තෙමේ ද යම් මේ මකබලීගොසාල සුරණකාශ්‍යප දෙදෙනා ද යන ගණයට ශාස්තෘ වූ මහණකමෙහි කෙල පැමිණී ඔහු ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයන් ගෙන් දුර තොවෙන්

අප්ඵ ඛො චෙට්ඨබ්බී දෙවපුතො ආණොට්ඨං දෙවපුතනං ගාථාය පච්චභාසි:

සභාවරිතෙන ජවො සිනාලො
න කොඤ්ඤො සිහසමො කදුච්චි,
තග්ගො මුසාවාදී ගණ්ඨස සඤ්චා
සඛකස්සරුවාරො න සතං සරිකෙඛාති.

අප්ඵ ඛො මාණෙ පාපිමා චෙට්ඨබ්බීං දෙවපුතනං අකාචිසිනා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තපො ජ්ඣව්ඡාය ආයුතතා පාලයං පච්චෙකියං,
රූපෙ ව යෙ නිවිට්ඨාසෙ දෙවලොකාතිතඤ්ඤො,
තෙ චෙ සමමානුසාසනති පරලොකාය මාතියාති.

අප්ඵ ඛො භගවා මාරො අයං පාපිමා ඉති විදිනා මාරං පාපිමනාං ගාථාය පච්චභාසි:

යෙ කෙච්චි රූපා ඉධ වා හුරං වා
යෙ අනාලිකකසම්චි පභාසවණො,
සබ්බෙව තෙ තෙ තමුච්චපසඤ්චා
ආමිසංච මච්ඡාතං වධාය ඛිනතාති.

අප්ඵ ඛො මාණවගාමියො¹ දෙවපුතො භගවතො ආරබ්භ භගවතො සනතිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

විපුලො රාජගභීයානං² ගිරි සෙට්ඨො පච්චචති,
සෙනො හිමවනං සෙට්ඨො ආදිච්චො අසගාමිතං.
සමුද්දො උදගිතං සෙට්ඨො තකඛතතාතඤ්ච³ චඤ්චො,
සදෙවකස්ස ලොකස්ස බුද්ධො අග්ගො පච්චචතිති.

නානාත්ඤ්චියවග්ගො තතියො.

හමුද්දානි:

සිවො බෙමො ච සෙරී ච සචී ජනනු ච රොහිතො,
තඤ්ඤො තඤ්චිචසාලො ච හුසිමො නාතාතිඤ්චියෙන තෙ දසාති.

දෙවපුතනසංයුතනං සමනනං

1. මානවතාමියො - සි. 1. 2. රාජගභීයානං. - සෂ. 3. තකඛතතානං - මජ්ඣ., PTS.

ඉක්බිති වෙට්ඨකාරී දෙවිපුත්ත නෙමේ ආකොටක දෙවිපුත්තට ගාථායෙන් පෙරලා කී ය.

කොඡ්ඡක නම් වූ ලාමක කථසිවල් නෙමේ එක් ව හාසිරිමෙන් කිසි කලෙකත් සිංහයකු හා සම නො වේ. එහෙයින් තනා වූ බොරු කියන සුලු වූ සැක කට යුතු හැසුරුම් ඇති ගණයානා නෙමේ බුද්ධාදිසත්-පුරුෂයන්ට සම නො වේ.

ඉක්බිති පවිටු මාර නෙමේ වෙට්ඨකාරී දෙවිපුත්තට ආවිෂට ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

තපසෙහි ද පවට පිටුකුල් කිරීමෙහි ද විවේක බව රකින රූපයෙහි පිහිටි යම් කෙනෙක් දෙවිලොව පතත් ද, ඒ මනුෂ්‍යයෝ ඒකාන්තයෙන් පරලොව පිණිස මැනවින් අනුශාසනා කෙරෙත්.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයා යයි මෙසේ දැන පවිටු මාරයාහට ගාථායෙන් පෙරලා වදලූ සේක:

මෙලොව හෝ පරලොව හෝ අහසෙහි හෝ පැහැපත් වණ් ඇති යම් කිසි රූපයෝ වෙද්ද, මාරය, ඒ සියල්ලෝ තා විසින් පසස්තා ලදහ. මහුන් තැසීම පිණිස ටු ඇමක් මෙනි.

ඉක්බිති මානවශාමිය දෙවිපුත්ත නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇරබ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාවත් කී ය.

රජගහනුවර පච්චයන්ට වෛපුලාපච්චනය ශ්‍රේෂ්ඨ ය යි කියනු ලැබේ. හිමවත් පච්චයන්ට කොලාසය ශ්‍රේෂ්ඨ ය. අහසෙහි යන්තවුන්ට සුයෂියා ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

ජලාසයනට මුහුදු ශ්‍රේෂ්ඨ ය. තැකැත්තරුවලට සඳු ශ්‍රේෂ්ඨ ය. දෙවියන් සහිත ලෝකයාහට බුදුරජානන් වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨයහ යි කියනු ලැබේ.

නානාතිපජිය වගීය භුන්වැහි යි.

එහි උද්දානය:

සිව, බෙම්, සෙරි, සට්ඨකාර, ජනතු, රොහිතය්‍ය, තඤ්ඤ, තඤ්ඤිසාල, සුසීම, නානාතිපජියසාවක සුත්‍ර ය යි ඔහු දශයෙකි.

දේවපුත්තසංයුත්තය සමාප්ත ය.

3. කොසලසංස්ථානං

1. බන්ධනවග්ගො

8. 1. 1.

දහරසුභතං.

112. එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා ඝාමිප්පීයං විහරති ජෙතවනො අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො රුජා පසෙනාදි ඝොසලො යෙන භගවා තෙභුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවතා සද්ධිං සමොදදි. සමොදනීයං කථං සාරණීයං¹ විතීසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො රුජා පසෙනාදි ඝොසලො භගවන්තං එතදවොච: භවමි නො ගොතමො අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති පටිජාතාතී? ති.

යං හි තං මහාරුජ සමමා වදමානො වදෙය්, අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති, මමං² තං සමමා වදමානො වදෙය්. අහං හි මහාරුජ අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති.

යෙ'පි තෙ භො ගොතම සමණ්ඩ්‍රාහමණා සඛිසිතො ගණීතො ගණාවරියා ඤාතා යසස්සිතො තිත්තරු සාමුසමමතා බහුජනස්ස. සෙය්පදං:³ පුරණො කස්සපො, මකබ්උ ඝොසලො, නිගණේඤා නාභපුත්තො, සඤ්ජයො මෙලට්ඨපුත්තො,⁴ පකුධො⁵ කම්මායනො, අජිතො කොසකම්බලො. තෙ,පි “මයං අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති* පටිජාතාපා”ති පුට්ඨා සමාතා අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති* න පටිජාතන්ති. කිං පභ භවං ගොතමො දහරෙ වෙච ජාතියා තවො ව පබ්බජ්ජායාති.

වන්තාරෙ ඛො, මෙ මහාරුජ දහරුති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරුති න පරිභො-තබ්බො. කතමෙ වන්තාරෙ? බන්ධනියො ඛො මහාරුජ දහරෙති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති න පරිභොතබ්බො. උරගො ඛො මහාරුජ දහරෙති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති න පරිභොතබ්බො. අග්ගි ඛො මහාරුජ දහරෙති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති න පරිභොතබ්බො. භික්ඛු ඛො මහාරුජ දහරෙති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති න පරිභොතබ්බො. ඉමෙ ඛො මහාරුජ වන්තාරෙ දහරුති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරුති න පරිභොතබ්බොති.

ඉදමවොච භගවා, ඉදං වන්තාරං සුභතො අථාපරං එතදවොච සන්තා:

බන්ධනං ජාතිසම්පන්නං අභිජාතං යසස්සිතං,
දහරොති නාවජාතෙය් න නං පරිභවෙ තරො.

1. සාරණීයං - මජ්ඣ. 2. මමෙව - මජ්ඣ. 3. සෙය්පදං - මජ්ඣ. 4. මෙලට්ඨ පුත්තො - සී.වු. 1. 5. කකුධො - PTS. 6. වන්තාර - මජ්ඣ. PTS.
*අභිසම්බුද්ධොති - සබ්බප්ඵ.

3. කෝසල සංයුතතය

1. බන්ධන වගීය

3. 1. 1.

දහර සූත්‍රය.

112. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාවැන්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල පසේනදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටු විය යුතු සිහි කරන්නට තිසි කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය.

“භවත් ගෞතමයන් වහන්සේන් නිරුතතර වූ සමයක් සමෛධිය අවබෝධ කෙළෙමි ය” යි ප්‍රතිඥ කරණ සේක් ද? “මහරජ, මෑතවීන් කියන්නෙක් නිරුතතර සමයක් සමෛධිය අවබෝධ කෙළේ ය” යි යමකු සඳහා කියන්නේ නම් මෑතවීන් කියන්නේ ඒ මා සඳහා කියන්නේ ය. මහරජ, මම වතාහි නිරුතතර සමයක් සමෛධිය අවබෝධ කෙළෙමි.

භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ, පෑවිදි සමුහයා ඇති පෑවිදි ගණයා ඇති ගණාවායඝී වූ ප්‍රසිද්ධ වූ යසහි ඇති ලබ්ධිකර වූ (අදබල්) බොහෝදෙනා විසින් සාධු සමවන වූ යම් ඒ මහණබමුණෝ ඇද්ද ඔහු කවරහා: සුරණ්ඩකයා ය, මිකබ්ලිගොසාල ය, නිගණ්ඩනාභපුතන ය, සඤ්ජය මෙලට්ඨපුතන ය, පකුබකම්මායන ය, අජිත්තෙසකමබල ය යන මොහු යි. ඔහුන් “නිරුතතර සමයක් සමෛධිය අවබෝධ කළමිහ යි ප්‍රතිඥ කරනු දැයි මා විසින් විචාරණ ලද්දහු “නිරුතතර සමෛධිය අවබෝධ කළමිහ” යි ප්‍රතිඥ නො කෙරෙත්. කිම? භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ උපචිත්‍රුදු ලදරු වන සේක. පෑවිද්දෙහුන් නවක වන සේක.

මහරජ, මේ සිටු දෙනෙක් ලදරු හ යි අවමන් නො කට යුත්තාහ, ලදරු හ යි පරිභව නො කට යුත්තාහ. කවර සිටු දෙනෙක යත්: මහරජ, ඤත්‍රිය නෙමේ ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, සඨිය ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, ගිනි ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, මහණ ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, මේ සිටු දෙන ලදරු හ යි අවමන් නො කට යුත්තාහ, ලදරු හ යි පරිභව නො කට යුත්තාහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. නවද සුගත වූ ශාය්‍යානන් වහන්සේ මෙය වදාල ඉක්බිති අන්‍ය තෙල ගය ද වදාළ සේක.

මිනිස් තෙමේ ජාතිසම්පන්න වූ විශිෂ්ට කුලයෙහි උපන් සශස්ථි වූ කාන් කුමරු ලදරු ය යි අවමන් නො කරන්නේ ය. ඔහුට පරිභව ද නො කරන්නේ ය.

ඌතං හි සො මනුසිනෙද්¹ රජ්. ලඛාත ඛතතියො
සො කුඛො රාජදණෙඛත තසමි. පකකමනෙ භුසං,
තසමා තං පරිවජේජය් රකඛං ජීවිතමත්තනො.

ගාමෙ වා යදි වා, රඤ්ඤ යත් පසෙඤ භුජඛතමං,
දහරොති තාවජානෙය් ත තං පරිභවෙ තරො.

උච්චාවචෙහි වණෙණෙහි උරගො වරතී තෙජසි²,
සො ආසජ්ඣ ඛසෙ³ ඛාලං තරං තාරිඤ්ච එකද,
තසමා තං පරිවජේජය් රකඛං ජීවිතමත්තනො.

පසුතභකඛං ජාලිතං⁴ පාවකං කණ්ඨවතතනී,
දහරොති තාවමඤ්ඤය් ත තං පරිභවෙ තරො.

ලඛා හි සො උපාදතං මො හුචාත පාවකො,
සො ආසජ්ඣ ඛසෙ ඛාලං තරං තාරිඤ්ච එකද,
තසමා තං පරිවජේජය් රකඛං ජීවිතමත්තනො.

වතං යදගති ඛතති පාවකො කණ්ඨවතතනී,
ජායනති තත් පාරොභා අභොරතතාතමච්චයෙ.

යං ව ඛො සීලසම්පන්නො හිකඛු ඛතති තෙජසා
ත තසං පුත්තා පසවො දයාද විඤ්ඤරෙ ධනං,
අතපච්චා අදයාද තාලාවඤ්ච⁵ භටනති තෙ.

තසමා හි පණ්ඨිතො පොසො සම්පසං අත්ථෙතනනො
භුජඛතමං පාවකඤ්ච ඛතතියඤ්ච යසසසිතං,
හිකඛුං ව සීලසම්පන්නං සම්මදෙව සමාවරෙති.

එවං වුත්තෙ රාජා පසෙඤදි ඡොකාසලො භගවතං එතදචොච: අභි-
කකනතං භනෙත, අභිකකනතං භනෙත, සෙය්පාපි භනෙත නිකඤ්ඤාදිතං
වා උකඤ්ඤාදිය්, පරිවජනතං වා විචරෙය්, මුලුඤ්ඤා වා මග්ගං ආවිකෙඛය්,
අකිකාරෙ වා තෙලපජේජාතං ධාරෙය්, වකඛුමනො රූපානි දකඛිනතීති.⁶
එවමෙවං⁷ භගවතා අතෙකපරියායෙන ධම්මො පසාසිතො, එසාහං භනෙත
භගවතං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච හිකඛුසඛසඤ්ච. උපාසකං මං භනෙත
භගවා ධාරෙතු අජ්ජනගෙහ පාණ්ඤපෙතං සරණං ගතනති.

3. 1. 2.

පුච්ඡසුඤ්ඤා.

113. ඝාචජීයං—

අච ඛො රාජා පසෙඤදි ඡොකාසලො යෙන භගවා තෙහුපසඛකම.
උපසඛකමිචා භගවතං අභිවාදෙචා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං
නිසිනො ඛො රාජා පසෙඤදි කොසලො භගවතං එතදචොච:
කති ඤු ඛො භනෙත පුච්ඡසුඤ්ඤා ධම්මා අජ්ඣිකතං උපපජ්ජාතො උපපජ්ජනති
අභිතාය දුකඛාය අචාසුචිභාරායාති?

1. මනුජ්ඤ - මජ්ඣ. 2. තෙජසා. - සීචු. 3. ඛසෙ - ඡජ්ඣ. 4. ජලිතං - සී. 1, 2.
5. තාලවඤ්ච - සා. PTS. 6. දකඛකතීති - මජ්ඣ. සා. 7. එවමෙව - සා.

තව කරුණෙක් ඇත. මිනිසුන්ට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ඒ ඝෂ්ත්‍රිය තෙමේ රජය ලැබ කිපියේ (තමහට අවමන් කළ) ඔහු කෙරෙහි රුජදණකියෙන් අත්‍යාවශ්‍යත් උපක්‍රම කෙරේ. එහෙයින් තමදිවි රක්තේ ඔහු නො ගටන්නේ ය.

ඉදින් මිනිස් තෙමේ ගමහි හෝ අරණෙහි හෝ යම් තැනෙක සපියකු දක්නේ ද? ඔහු ලදරු ය සි අවමන් නො කරන්නේ ය. ඔහුට පරිභව ද නො කරන්නේ ය.

තේජසී වූ සපී තෙමේ තන් වැදුරුම් වෙසින් හැසිරෙයි. හේ කිසි-විටෙක (තමහට අවමන් කළ) අඟු පුරුෂයා හා සත්‍රිය කරා පැමිණ දෂට කරන්නේ ය. එහෙයින් තම දිවි රක්තේ ඔහු නො ගටන්නේ ය.

ප්‍රභූතහඝ්‍යා ඇති (බොහෝ දේ දවන) ගිනිදල් ඇති කළුමග ඇති ගින්න ලදරු ය සි අවමන් නො කරන්නේ ය. මිනිස් තෙමේ ඊට පරිභවද නො කරන්නේ ය.

ඒ ගින්න පසයන් ලැබ විශාල ව ඇතැම් විටෙක (තමහට අවමන් කළ) අඟු පුරුෂයා හා සත්‍රිය කරා පැමිණ බැහ ගන්නේ ය. එහෙයින් තම දිවි රක්තේ එය නො ගටන්නේ ය.

කළුමග ඇති පාවක තම වූ ගින්න යම් වනයක් බැහගන්නේ ද, දවරුය ඉක්ම ගිය කල්හි එහි පුරෝහයෝ (මූලින් තහින අකුරු) හට ගණිත්.

සිල්වත් මහණෙක් තෙදින් යමකු දවා ද? ඔහුට පුත්‍රයෝ ද සිටුවාවෝ ද නො වෙත්. දයාදයෝ බිතය නො ලබත්. (මෙහේ) ඔහු දරුවන් නැත්තාහු දයාදයන් නැත්තාහු මුදුන හුන් නල්ලුක්බඳු වෙත්. එහෙයින් නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තමාගේ අභිවාද්‍රිය දක්නේ සපියා ද, ගිනි ද, කීර්තීමත් ඝෂ්ත්‍රියයා ද, සිල්වත් මහණහු ද මැහවින් ම ඇසුරු කරන්නේ ය.

මෙහේ වදුළු කල්හි පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: වහන්ස, ඉතා මැහවි. වහන්ස, ඉතා මැහවි. වහන්ස, යම්හේ යටිකුරු වූවක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුහු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේ ද, මං මූලා වූවකුට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද, ඇඟ ඇත්තෝ රුළ දක්තාහු ය සි අඳුරෙහි තෙල්පහකක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එහෙයින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් අයුරෙන් දහම පවසන ලදී. වහන්ස, මේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්-සේන් දහමත් බික්සහකත් සරණ කොට යෙමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිම කොට තෙරුවන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

3. 1. 2.

ප්‍රජිය සුත්‍රය.

113. සැවැත්නුවර—

2. එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුත්තේය. එකත්පසෙක හුත් පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, කෙනෙක් ධර්මයෝ පුරුෂයාගේ සිය සතන්හි ඊහදතාහු අහින පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදිත් ද” යි තෙල සැල කෙළේ ය.

තයො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣන්තං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. කතමෙ තයො? ලොභො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣන්තං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. දෙසො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣන්තං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. මොහො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣන්තං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. ඉමෙ ඛො මහාරාජ තයො පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣන්තං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරායාති.

ලොභො දෙසො ච මොහො ච පුරිසං පාපවෙතසං,
 සිංහන්ති අත්තසමුද්දා තචසාරංච සමඵලානති

3. 1. 3.

රාජසුභතං.

114. සාවජ්ජියං—

ඵකමන්තං නිසිනො ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො භගවන්තං ඵතදවොච: අජි භු ඛො භනෙත ජාතස්ස අඤ්ඤානු ජරාමරණානි?

තජි ඛො මහාරාජ ජාතස්ස අඤ්ඤානු ජරාමරණා. යෙපි තෙ මහාරාජ ඛතනියමහාසාලා අධිසා³ මහඤ්ඤා මහාභොගා පසුතජාතරූපරජතා පසුතච්චතපකරණා පසුතධිතධිඤ්ඤා. තෙසමපි ජාතානං තජි අඤ්ඤානු ජරාමරණා. යෙපි තෙ මහාරාජ බ්‍රාහ්මණමහාසාලා -පෙ- යෙපි තෙ මහාරාජ ගහපතීමහාසාලා අධිසා මහඤ්ඤා මහාභොගා පසුතජාතරූපරජතා පසුතච්චතපකරණා පසුතධිතධිඤ්ඤා. තෙසමපි ජාතානං තජි අඤ්ඤානු ජරාමරණා. යෙපි තෙ මහාරාජ භික්ඛු අරහනො ඛිණාසචා ට්‍රිසිතවනො කතකරණීය ඕතිතහාරා අනුපපත්තසද්දථා පරිකම්භභවසඤ්ඤාජතා සමමදඤ්ඤාවිච්චනා. තෙසමපායං කායො හෙදතධම්මො නිකෙඛපතධම්මොති.

ජරන්ති වෙ රාජරථා සුචිත්තා අපො සරිරමපි ජරං උපෙති,
 සතඤ්ච ධම්මො ත ජරං උපෙති සනො හවෙ සබ්බි පවෙදයන්ති.

3. 1. 4.

පියසුභතං.

115. සාවජ්ජියං—

ඵකමන්තං නිසිනො ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො භගවන්තං ඵතදවොච: ඉධ මයං භනෙත, රහොගතස්ස පටිසලලිතස්ස⁴ඵචං වෙතසො පරිචිතකොකා උදපාදි: කෙසං භු ඛො පියො අත්තා, කෙසං අපපියො අත්තාති.

1. සපඵලන්ති - සා. 2. ජරාමරණං - මජ්ඣ. 3. අධිසා. - මජ්ඣ. 4 පටිසලලිතස්ස - සිඛු 1.

මහරජ, දහම්පු කිදෙනෙක් පුරුෂයාගේ සිය සතන්හි උපදනාහු අහිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදිත්. කවර කිදෙනෙකුගේ: මහරජ, ලෝභය පුරුෂයාගේ සිය සතන්හි උපදනේ අහිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, ද්වේෂය පුරුෂයාගේ සිය සතන්හි උපදනේ අහිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, මෝහය පුරුෂයාගේ සිය සතන්හි උපදනේ අහිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, මේ දහම්පු තුන්දෙන පුරුෂයාගේ සිය සතන්හි උපදනාහු අහිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදිත්.

ලෝභය ද ද්වේෂය ද මෝහය ද සිය සතන්හි හටගන්නාහු ලබු අදහස් ඇති පුරුෂයා සිය ඵලය (හුණ බට ආදී) පොතුහර ගසක් පෙලුන්නාක් මෙන් පෙලුත්.

3. 1. 3.

රාජ සුත්‍රය.

114. සෑවැන්කුමර—

එකත්පසෙක සිටි පසේනදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, උපත්තනුට ජරුමරණ භාර අනෙකෙක් ඇද්ද” යි තෙල සාල කෙලේ ය.

මහරජ, උපත්තනුට ජරුමරණ භාර අනෙකෙක් නැත. මහරජ, ආසීය වූ මහභූත ඇති මහත් භෝග ඇති බොහෝ රන්රිදී ඇති බොහෝ විනි හා උවරණ (චසතුපකරණ) බොහෝ බන්ධාන්‍ය ඇති කාන්මහසල් කෙනෙකුත් වෙද්ද: උපත් ඔවුනට ද ජරුමරණ භාර අනෙකෙක් නැත. මහරජ, යම් ඒ බුදුණුමහසල් කෙනෙකුත් වෙද්ද? ... මහරජ, ආසීය වූ මහභූත ඇති මහත් භෝග ඇති බොහෝ රන් රිදී ඇති බොහෝ වසතුපකරණ ඇති බොහෝ බන්ධාන්‍ය ඇති ගාභාවිමහසල් කෙනෙකුත් වෙද්ද? උපත් ඔවුනට ද ජරුමරණ භාර අනෙකෙක් නැත. මහරජ, රහත් වූ ඝෟය කල ආසුවයන් ඇති මහබ්බසර වාස නිම වූ කල සිටුමහ කිස ඇති බහා තැවූ කෙලෙස් බර ඇති පිලිවෙලින් පාමිණි රහත් බැව් ඇති ඝෟය කල හවසංයෝජන ඇති මැනවින් දැන මිදුනු යම් රහත් මහණ කෙනෙකුත් වෙද්ද? ඔවුන්ගේ ද මේ කය බිඳෙන සවභාව ඇත්තේ ය. බැහැර ලිය යුතු සවභාව ඇත්තේ ය යි.

විසිතුරු වූ රාජරජයෝ ඒකාන්තයෙන් දිවත්. තවද සිරුර ද දිරිමට පැමිණේ. සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය දිරිමට නො පැමිණේ. සත්පුරුෂයෝ ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයන් සමග මෙසේ ප්‍රකාශ කෙරෙත්.

3. 1. 4.

පිය සුත්‍රය

115. සෑවැන්කුමර—

එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙලේ ය. වහන්ස: මෙහි රහසිගත වූ එකලාව හුන් මාගේ සිත්හි “කිනම් කෙනකුන්ට තෙමේ ප්‍රිය” වේ ද? කිනම් කෙනකුන්ට තෙමේ අප්‍රිය වේ ද? යි මෙබඳු විතකීයෙක් පහල විය.

තස්ස මය්‍යං භනෙන, එතදභොසී: යෙ ච ඛො කෙචි කායෙන දුච්චරිතං වරනති, වාචාය දුච්චරිතං වරනති, මනසා දුච්චරිතං වරනති, තෙසං අප්පියො අත්තා, කිංඛවාපි තෙ එවං වදෙය්‍යං “පියො තො අත්තා”ති, අථ ඛො තෙසං අප්පියො අත්තා. තං කිංසං හෙතු: යං හි අප්පියො අප්පියස්ස කරොය්‍ය, තං තෙ අත්තතාව අත්තතො කරොනති. තස්මා තෙසං අප්පියො අත්තා.

‘යෙ ච ඛො කෙචි කායෙන සුච්චරිතං වරනති, වාචාය සුච්චරිතං වරනති, මනසා සුච්චරිතං වරනති, තෙසං පියො අත්තා, කිංඛවාපි තෙ එවං වදෙය්‍යං “අප්පියො තො අත්තාති” අථ ඛො තෙසං පියො අත්තා. තං කිංසං හෙතු: යං හි පියො පියස්ස කරොය්‍ය, තං තෙ අත්තතාව අත්තතො කරොනති. තස්මා තෙසං පියො අත්තා.

එවමෙතං මහාරාජ, එවමෙතං මහාරාජ, යෙ හි කෙචි මහාරාජ, කායෙන දුච්චරිතං වරනති, වාචාය දුච්චරිතං වරනති, මනසා දුච්චරිතං වරනති, තෙසං අප්පියො අත්තා. කිංඛවාපි තෙ එවං වදෙය්‍යං, “පියො තො අත්තා”ති. අථ ඛො තෙසං අප්පියො අත්තා. තං කිංසං හෙතු: යං හි මහාරාජ, අප්පියො අප්පියස්ස කරොය්‍ය, තං තෙ අත්තතාව අත්තතො කරොනති. තස්මා තෙසං අප්පියො අත්තා.

යෙ ච ඛො කෙචි මහාරාජ, කායෙන සුච්චරිතං වරනති, වාචාය සුච්චරිතං වරනති, මනසා සුච්චරිතං වරනති, තෙසං පියො අත්තා. කිංඛවාපි තෙ එවං වදෙය්‍යං “අප්පියො තො අත්තාති”, අථ ඛො තෙසං පියො අත්තා. තං කිංසං හෙතු: යං හි මහාරාජ, පියො පියස්ස කරොය්‍ය, තං තෙ අත්තතාව අත්තතො කරොනති. තස්මා තෙසං පියො අත්තාති.

අත්තානං චෙ පියං ජ්ඣෙඤ්ඤ න තං පාපෙන සංයුජේ,
ත හි තං සුලභං භොති සුඛං දුක්ඛතං¹කාරිතා.

අත්තකෙතාඛිපනනස්ස ජභතො මානුසං භවං,
කිං හි තස්ස සකං භොති කිංඛු ආදය ගච්ඡති,
කිංඛුස්ස අනුභං භොති ඡායාව අතපායිනී?²

උභො පුඤ්ඤඤච පාපඤ්ච යං මච්චො කුරුතෙ ඉධ,
තං හි තස්ස සකං භොති තඤ්ච³ ආදය ගච්ඡති,
තං වස්ස⁴ අනුභං භොති ඡායාව අතපායිනී.

තස්මා කරොය්‍ය කල්‍යාණං නිවයං සම්පරායිකං,
පුඤ්ඤති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා භොනති පාණිනනති.

8. 1. 8.

අභගරක්ඛිතසුභතං

116. සාවච්චියං:—

එකමන්තං නිසිනොතා ඛො රාජා මසෙනිදී ඡෙකාසලො භගවන්තං එතදවොච: “ඉධ මය්‍යං භනෙන, රභොගතස්ස පටිසලච්චිතස්ස එවං චෙතසො පටිච්චිතකෙතා “උදපාදී: කෙසං නු ඛො රකඛිතො අත්තා, කෙසං අරකඛිතො අත්තා”ති.

1. දුක්ඛතං - මජ්ඣ. සූ. 2. අනුපායිනී - සූ. 3. තංච - මජ්ඣ. 4. වස්ස - මජ්ඣ.

වහන්ස, ඒ මට තෙල අදහස විය: යම් කිසි කෙනෙක් කසින් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. ඔවුන් “අපට තෙමේ ප්‍රිය ය”යි මෙසේ කියනුද වැලිත් ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: අප්‍රිය තැනැත්තෝ අප්‍රියයාට යමක් කරන්නේ ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙති. එහෙයින් ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය.

යම් කෙනෙක් කසින් සුසිරිත් කෙරෙත් ද, වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙත් ද, සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙත් ද, ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය. ඔහු “අපට තෙමේ අප්‍රිය ය”යි මෙසේ කියන්නාහු තමුද, වැලිත් ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ප්‍රිය තැනැත්තෝ ප්‍රියයාට යමක් කරන්නේ නම් ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙති. එහෙයින් ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කසින් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙත් ද, ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. කිසිසෙයෙකින් ඔහු “අපට තෙමේ ප්‍රිය ය” යි මෙසේ කියන්නාහු තමුද, ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහරජ, අප්‍රිය තැනැත්තෝ අප්‍රියයාට යමක් කරන්නේ නම් ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙති. එහෙයින් ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය.

මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කසින් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙද්ද ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය කිසිසේ ඔහු “අපට තෙමේ අප්‍රිය ය” යි මෙසේ කියන්නාහු තමුද, වැලිත් ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහරජ, ප්‍රිය තැනැත්තෝ ප්‍රියයාට යමක් කෙරේ නම් ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙත්. එහෙයින් තෙමේ තමන්ට ප්‍රිය ය.

ඉදින් ‘ආතමය ප්‍රිය ය’ යි දන්නේ නම් ඒ ආතමය පව හා නො යොදන්නේ ය. පඵ කරන්නහු විසින් ඒ සුවය සුවසේ නො ලද හැකිය.

මරුවා විසින් වැනිරෙන ලද, මිනිස්භවය හැර දමන ඔහුට කීමෙක් තමන්ගේ වේ ද? කීමෙක් රැගෙන ගේ ද? වෙන් නො වන සෙවනැල්ල මෙන් කීමෙක් ඔහු අනු ව යන්නේ වේ ද?

මිනිස් තෙමේ මෙලෙවිනි යම් පින්පඵ දෙකක් කෙරේ ද, එය ඔහුට සිය දෑ වෙයි. එය ම රැගෙන ගෙයි. වෙන් නො වන සෙවනැල්ල මෙන් එය ම ඔහු අනු ව යන්නේ වෙයි. එහෙයින් පරලොවට හිත දෑ රැස් කරන්නේ පින් කරන්නේ ය. පින් පරලෙවිනි දී සත්කමන්ට පිහිට වෙයි.

3. 1. 5.

116 සැවැත්නුවර—

අභ්‍යන්තරික සූත්‍රය

එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල්ලරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි රහසිගත ව එකලාව හුන් මනේ සිත්හි “කවුරැත් විසින් ආතමය රක්තා ලද්දේ ද, කවුරැත් විසින් ආතමය නො රක්තා ලද්දේ ද”යි මෙබඳු විචකියෙක් පහල විය.

තසස් මඤ්ඤාං භනන්ත, එතදභොසි: යෙ ඛො¹ කෙච්චි කායෙන ඥාච්චරිතං වරනති, වාචාය දුච්චරිතං වරනති, මනසා දුච්චරිතං වරනති, තෙසං අරකඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ භජීකායො වා රකෙඛය්‍ය, අස්සකාශො වා රකෙඛය්‍ය, රථකායො වා රකෙඛය්‍ය, පතනීකායො වා රකෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං අරකඛිතො අත්තා. තං කිඤ්ඤා භෙතු: ඛාභීරා හෙසා රකඛා, තෙසා රකඛා අජ්ඣිතනිකා. තස්මා තෙසං අරකඛිතො අත්තා. යෙ ච ඛො කෙච්චි කායෙන ඥාච්චරිතං වරනති, වාචාය ඥාච්චරිතං වරනති, මනසා ඥාච්චරිතං වරනති, තෙසං රකඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ තෙව භජීකායො රකෙඛය්‍ය, ත අස්සකායො රකෙඛය්‍ය, ත රථකායො රකෙඛය්‍ය, ත පතනීකායො රකෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං රකඛිතො අත්තා. තං කිඤ්ඤා භෙතු: අජ්ඣිතනිකා හෙසා රකඛා, තෙසා රකඛා ඛාභීරා. තස්මා තෙසං රකඛිතො අත්තාති.

එවමෙතං මභාරාජ, එවමෙතං මභාරාජ, යෙ භී කෙච්චි මභාරාජ කායෙන දුච්චරිතං වරනති - පෙ - තෙසං අරකඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ භජී-කායො වා රකෙඛය්‍ය, -පෙ- පතනීකායො වා රකෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං අරකඛිතො අත්තා. තං කිඤ්ඤා භෙතු: ඛාභීරා හෙසා මභාරාජ රකඛා, තෙසා රකඛා අජ්ඣිතනිකා. තස්මා තෙසං අරකඛිතො අත්තා. යෙ ච ඛො කෙච්චි මභාරාජ, කායෙන ඥාච්චරිතං වරනති, -පෙ- මනසා ඥාච්චරිතං වරනති, තෙසං රකඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ තෙව භජීකායො රකෙඛය්‍ය, -පෙ- ත පතනීකායො රකෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං රකඛිතො අත්තා. තං කිඤ්ඤා භෙතු: අජ්ඣිතනිකා හෙසා මභාරාජ, රකඛා, තෙසා රකඛා ඛාභීරා. තස්මා තෙසං රකඛිතො අත්තාති.

කායෙන සංවරො සාධු සාධු වාචාය සංවරො,
 මනසා සංවරො සාධු සාධු සඛඛන්ථ සංවරො,
 සඛඛන්ථ සංවුතො ලජ්ඣ් රකඛිතොති පට්ඨවතීති.

8. 1. 6.

අපසකාසුභතං.

117. ඝාචජජීයං—

එකමන්තං නිසිනො ඛො රුජා පසෙනදී කොසලො භගවන්තං එතදවොච: ඉධ මඤ්ඤාං භනන්ත රහොගතස්ස පච්චිකස්ස එවං වෙතසො පච්චිතකෙකා උදාදී: “අපසකා තෙ සත්තා ලොකස්මිං යෙ උලාරෙ උලාරෙ භොගෙ ලභීන්තා ත වෙච මජ්ජනති, ත ච පමජ්ජනති, ත ච කාමෙසු ගෙඛං ආපජ්ජනති, ත ච සත්තෙසු විප්පච්චජ්ජනති. අථ ඛො එතෙච ඛුන්තරු සත්තා ලොකස්මිං යෙ උලාරෙ උලාරෙ භොගෙ ලභීන්තා මජ්ජනති වෙච පමජ්ජනති ච, කාමෙසු ච ගෙඛං ආපජ්ජනති, සත්තෙසු ච විප්පච්චජ්ජනති”ති

1. යෙච ඛො - ස්‍යා.

වහන්ස, ඒ මට මේ අදහස විය: යම් කිසි කෙනෙක් කසින් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, ඔවුන් විසින් තෙමේ නොරක්තා ලද්දේ ය. කිසියේ ඔවුන් ඇත්මුළු හෝ රක්තේ නම්, අස්කාල හෝ රක්තේ නම්, රියපෙල හෝ රක්තේ නම්, පාබල සෙනහ හෝ රක්තේ නම්, වැලිත් ඔවුන් විසින් තෙමේ නො රක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවරහෙයින්: මේ රැක්ම බැහැර ය. මේ රැක්ම ඇතුලත නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ නො රක්තා ලද්දේ ය. යම් කිසි කෙනෙක් කසින් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. කිසියෙයෙකින් ඔවුන් ඇත් මුල නො ම රක්තේ නම්, අස්කාල නො ම රක්තේ නම්, රියපෙල නො ම රක්තේ නම්, පාබලසෙනහ නො ම රක්තේ නම් වැලිත් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවරහෙයින්: මේ රැක්ම ඇතුලත ය, මේ රැක්ම බැහැර නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කසින් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, ... ඔවුන් විසින් තෙමේ නො රක්තා ලද්දේ ය. කිසියේත් ඔවුන් ඇත්මුල හෝ රක්තේ ද, ... පාබලසෙනහ හෝ රක්තේ නම් වැලිත් ඔවුන් විසින් තෙමේ නො රක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවර හෙයින්: මහරජ, මේ රැක්ම බැහැර ය. මේ රැක්ම ඇතුලත නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ නො රක්තා ලද්දේ ය. මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කසින් සුසිරිත් කෙරෙද් ද, ... සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙද් ද, ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. කිසි සේත් ඔවුන් ඇත්සෙනහ නො ම රක්තේ නම් ... පාබලසෙනහ නො ම රක්තේ නම් එහෙත් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවරහෙයින්: මහරජ, මේ රැක්ම ඇතුලත ය, මේ රැක්ම බැහැර නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය.

කසින් සංවරය මැනවි. වචනයෙන් සංවරය මැනවි. සිතීන් සංවරය මැනවි. හැම තන්හි සංවරය මැනවි. හැම තන්හි සංවෘත වූ ලජ්ජා ඇත්තේ රැකුනේ යයි කියනු ලැබේ.

3. 1. 6.

අපසකා සුත්‍රය.

117. සෑමෑන්භුවර—

එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල්ලරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙලේ ය: වහන්ස, මෙහි රහසිගත ව එකලා ව හුන් මනේ සිත්හි මෙබඳු විනාසීයෙක් පහල වී ය. යම් කෙනෙක් ප්‍රණීත වූත් බොහෝ වූත් මහත් මහත් හෝගයන් ලැබ නො ම මත් වෙත් ද, නො ම පමා වෙත් ද, කාමයන්හි හිඤ්චවටත් නො ද පාමිණේද්ද, සතුන් කෙරෙහින් වරදවා නො පිළිපදිද්ද, ඒ සත්‍යයෝ ලොව සවලායහ. වැලිදු යම් කෙනෙක් ප්‍රණීත වූත් බොහෝ වූත් මහත් මහත් හෝගයන් ලැබ මත් වෙත් ද, පමාත් වෙද්ද, කාමයන්හි හිඤ්චවටත් පාමිණේද්ද, සතුන් කෙරෙහින් වරදවා පිළිපදිද්ද, මේ සත්‍යයෝ ම ලොව ඉතා බොහෝහ.

එවමෙතං මහාරුජ, එවමෙතං මහාරුජ, අපසකා තෙ මහාරුජ සතතා ලොකස්මිං යෙ උලාරෙ උලාරෙ භොගෙ ලභිත්වා න වෙච මජ්ජනනී, න ච පමජ්ජනනී, න ච කාමෙසු ගෙධං ආපජ්ජනනී, න ච සතෙනසු විපපටි-පජ්ජනනී. අඵ බො ඵතෙච බහුතරං සතතා ලොකස්මිං යෙ උලාරෙ උලාරෙ භොගෙ ලභිත්වා මජ්ජනනී වෙච පමජ්ජනනී ච, කාමෙසු ච ගෙධං ආපජ්ජනනී, සතෙනසු ච විපපටිපජ්ජනනීති.

සාරතතා කාමභොගෙසු ගිඤ්ඤා කාමෙසු මුච්ඡතා,
අභිසාරං න බුජ්ඣන්ති මීගා කුටංච මඛනීතං,
පච්ඡාසං කටුකං හොති විපාකො හිස්ස පාපකොති.

3. 1. 7.

අඤ්ඤාසුභංගං.¹

118 සාවකපීයං—

එකමෙතං නිසිනොතො බො රුජා පසෙනදී කොසලො භගවතනං එතදවොච: ඉධාහං භතෙන අඤ්ඤාසුභංගෙ නිසිනොතො පස්සාමි බන්ධිතමහා-සාලෙපි බ්‍රාහ්මණමහාසාලෙපි ගහපතීමහාසාලෙපි අබේඪ මහඤ්ඤා මහා-භොගෙ පහුතරාතරුපරජතෙ පහුතරිතතුවකරණෙ පහුතරිතතුවකරණෙ කාමභෙතු කාමේදනං කාමාභිකරණං සමපජානමුසා භාසතො, තස්ස මෙසං භතෙන එතදභොසි: අලඤ්ඤා මෙ අඤ්ඤාසුභංගං, භද්‍රමුඛොදුනි අඤ්ඤාසුභංගං න පඤ්ඤාසිස්සතිති.

*යෙ පි තෙ මහාරුජ බන්ධිතමහාසාලා බ්‍රාහ්මණමහාසාලා ගහපතී මහාසාලා අඛිඨා මහඤ්ඤා මහාභොගා පහුතරාතරුපරජතා පහුතරිතතුවකරණං පහුතරිතතුවකරණෙ කාමභෙතු කාමේදනං කාමාභිකරණං සමපජානමුසා භාසන්ති, තෙසං තං භවිස්සති දීඝරතනං අභිතාය දුක්ඛායාති.

සාරතතා කාමභොගෙසු ගිඤ්ඤා කාමෙසු මුච්ඡතා,
අභිසාරං න බුජ්ඣන්ති මච්ඡා බ්‍වං²ව මඛනීතං,
පච්ඡාසං කටුකං හොති විපාකො හිස්ස පාපකොති.

3. 1. 8.

මලලිකාසුභංගං.

119 සාවකපීයං—

තෙන බො පන සමයෙන රුජා පසෙනදී කොසලො මලලිකාස දෙවියා සඤ්ඤා උපරිපාසාදවරගතො හොති. අඵ බො රුජා පසෙනදී කොසලො මලලිකං දෙවිං එතදවොච: අඤ්ඤා නු බො තෙ මලලිකෙ කො චඤ්ඤා අතතතා පියතරොති?

1. අඤ්ඤාසුභංගං - මජ්. 2. බ්‍වං - මජ්. 1. 2.
* ඉධ “එවමෙතං මහාරුජ, එවමෙතං මහාරුජ” ඉභිපාඨො මරමෙසාම පොඤ්ඤාසුභංගං දිස්සතෙ.

මහරජ, එසේ ය. මහරජ, එසේ ය. මහරජ, යම් කෙනෙක් ප්‍රණීතවූත් බොහෝ වූත් තෙල මහත් මහත් හෝගයන් ලැබ තො ම මත් වෙද්ද, තො ම පමාත් වෙද්ද, කාමයන්හි ශිච්චවට තො ද මහත් මහත් පැමිණෙද්ද, සතුන් කෙරෙහිත් තො ද වරදවා පිළිපද්ද්ද, ඒ සතකයෝ ලොව ඉතා සල්පයහ. වැලිඳු යම් කෙනෙක් ප්‍රණීත වූත් බොහෝ වූත් හොගයන් ලැබ මත් වෙද්ද පමාත් වෙද්ද, කාමයන්හි ශිච්චවටත් පැමිණෙත් ද, සතුන් කෙරෙහිත් වරදවා පිළිපද්ද්ද, මේ සතකයෝ ම ලොව ඉතා බොහෝහ.

කාමවස්තුන්හි ඇලුනු කාමයන්හි ශිච්ච වූ මුසපත් වූ සතකයෝ කුසල් සීමාව ඉක්ම යෑම තො දනිත්. දමන ලද පාසය තො දන්තා මුවත් මෙනි. පසු ව ඔවුන්ට දුක වෙයි. එහි විපාකය ඒකාන්තයෙන් ලාමක ය යි.

3. 1. 7.

අක්කරණ සුත්‍රය.

118 සෑමැත්තුවර-

එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල්රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සෑල කෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි මම විනිශ්චයාසනයෙහි හුන්තෙමි ආසීය වූ මහඤ්ච ආභි මහත් හෝග ආභි බොහෝ රන්රිදී ආභි බොහෝ වූ මනවබන දෑ ආභි බොහෝ ධනධාන්‍ය ආභි කාත් මහසල්ලත් ද, බමුණු මහසල්ලත් ද, ගෑගැවි මහසල්ලත් ද කාමයන් හෙතු කොට ගෙණ කාමයන් නිදහ කොට ගෙණ කාමයන් කරුණු කොට ගෙණ දෑන දෑන මුසා බණන්තවූන් දකිමි. වහන්ස, ඒ මට “දන් මා විසින් නඩු විසඳීමෙන් කම් නෑත. දන් නඩුගලෙහි සොදුරැමුව ආත්තෙක් තො පෙණේ ය” යි මේ අදහස විය.

මහරජ ආසීයවූ මහඤ්ච ආභි මහත් හෝග ආභි බොහෝ වූ රන්රිදී ආභි බොහෝ වූ මනවබන වස්තුපකරණ ආභි බොහෝවූ ධනධාන්‍ය ආභි යම් ඒ කාත් මහසල්ලත්, බමුණු මහසල්ලත්, ගෑගැවි මහසල්ලත් කාමයන් හේතු කොට ගෙණ කාමයන් නිදහ කොට ගෙණ කාමයන් කරුණු කොට ගෙණ දෑන දෑන මුසා බෙණෙද්ද, ඔවුන්ට එය බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි අහිත පිණිස දුක් පිණිස වන්නේ ය.

කාමවස්තුන්හි ඇලුනු කාමයන්හි ශිච්ච වූ මුසපත් වූ සතකයෝ කුසල් ඉම ඉක්ම යෑම තො දනිත්. අටවන ලද කෙමිතට තමන් වදනා බව තො දන්තා මසුන් මෙනි. පසු ව ඔවුන්ට දුක වේ. එහි විපාකය ඒකාන්තයෙන් ලාමක ය.

3. 1. 8.

මල්ලිකා සුත්‍රය.

119 සෑමැත්තුවර-

එකල්හි පසේනදි කොසොල්රජ මල්ලිකාදෙවිය සමග උතුම් පහයෙහි මතුමහලට ගියේ වෙයි. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල්රජ මල්ලිකා දෙවියට “මල්ලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් තොපට ආද්ද” යි තෙල කී ය.

තඤ්ඤා මෙ මහාරුජ්ඣ කො වඤ්ඤා අත්තනා පියතරෙ. තුඤ්ඤා පත මහාරුජ්ඣ අත්තනා කොවි අත්තනා පියතරෙති? මෙයමපි බො මලලිකෙ තත්තඤ්ඤා කොවි අත්තනා පියතරෙති.

අථ බො රුජ්ඣ පසෙනදි කොසලො පාසාදා ඔරොභිත්තා¹ යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්තා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තො බො රුජ්ඣ පසෙනදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: ඉධාභං භන්තො මලලිකාය දෙවියා සද්ධිං උපරිපාසාදවරගතො මලලිකං දෙවිං එතදවොචො: “අඤ්ඤා මෙ මහාරුජ්ඣ කො වඤ්ඤා අත්තනා පියතරෙ”ති. එවං චුත්තො භන්තො මලලිකාදෙවි මං එතදවොචො: “තඤ්ඤා මෙ මහාරුජ්ඣ කො වඤ්ඤා අත්තනා පියතරෙ. තුඤ්ඤා පත මහාරුජ්ඣ අත්තනා කොවි අත්තනා පියතරෙ”ති. එවං චුත්තොභං භන්තො මලලිකං දෙවිං එතදවොචො. “මෙයමපි බො මලලිකෙ තත්තඤ්ඤා කොවි අත්තනා පියතරෙ”ති.

අථ බො භගවා එතමත්තං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං භාජං අභාසි:

සබ්බා දිසා අනුපරිගමම වෙතසා
තෙවජ්ඣායා පියතරමන්තනා කමි,
එවං පියො පුත්ථ අත්තා පරෙසං
තස්මා ත භිංසෙ පරං අත්තකාමොති.²

3. 1. 9.

යඤ්ඤාසුභාං.

120. ඝාමජඤ්ඤා—

තෙන බො පත සමයෙන රඤ්ඤා පසෙනදිසසා³ කොසලස්ස මහා-යඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිත්තො භොති. පඤ්ඤා ව උසභසතානි පඤ්ඤා ව වච්ඡනරසතානි පඤ්ඤා ව වච්ඡනරීසතානි පඤ්ඤා ව අජසතානි පඤ්ඤා ව උරබහසතානි චුඤ්ඤාපනීතානි භොන්ති යඤ්ඤාත්ථාය. යෙ පියස්ස තෙ භොන්ති දුසානි වා පෙසස්සාති වා කමමකරුති වා තෙපි දඤ්ඤානජ්ජනා භයතජ්ජනා අසසුමුඛා රුදමානා පරිකමමාති කරෙන්නති.

අථ බො සමබ්බුලා භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය ඝාමජඤ්ඤා පිණ්ඩාය පච්චිසංසු.⁴ සාවඤ්ඤා පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභන්තං පිණ්ඩා-පාතපට්ඨකන්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්තා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසිත්තො බො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: ඉධ භන්තො, රඤ්ඤා පසෙනදිසසා කොසලස්ස මහායඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිත්තො භොති, පඤ්ඤා ව උසභසතානි පඤ්ඤා ව වච්ඡනර-සතානි පඤ්ඤා ව වච්ඡනරීසතානි⁵ පඤ්ඤා ව අජසතානි පඤ්ඤා ව උරබහසතානි චුඤ්ඤාපනීතානි භොන්ති යඤ්ඤාත්ථාය. යෙපියස්ස භන්තො⁶ තෙ භොන්ති දුසානි වා පෙසස්සාති වා කමමකරුති වා තෙපි දඤ්ඤානජ්ජනා භයතජ්ජනා අසසුමුඛා රුදමානා පරිකමමාති කරෙන්නති.

1. ඔහරිත්වා - සීචු. 2. පරමන්තකාමො - මජ්ඣ, 3. පසෙනදි කොසලස්ස - සීචු. 2. සා. PTS. 4. පාච්චිසංසු - PTS. 5. වච්ඡනර - මජ්ඣ. සා. 6. යෙපියස්ස තෙ - මජ්ඣ. සා.

මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් මට තැන. මහරජ, තමහට වඩා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් නොපට ඇද්ද? මලලිකාවෙතී, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් මට ද තැන.

ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ පහයෙන් බැස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය. වහන්ස, මෙහි මම මලලිකාදෙවිය සමග උතුම් පහාතලමන අරා සිටියෙමි මලලිකාදෙවියට “මලලිකාවෙතී, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් නොපට ඇද්ද” යි තෙල කීම්. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි මලලිකා-දෙවිය මට “මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් මට තැන. මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් නොපට ඇද්ද” යි තෙල බස් ක්‍රිය ය. වහන්ස, මෙසේ කියන ලද මම මලලිකාදෙවියට “මලලිකාවෙතී, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් මටත් තැනැ” යි තෙල කියෙමි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාව වදල සේක:

සියලු දිගුන් සිහින් අනුගමනය කොට තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූවකු කිසි තැනෙක නො ම ලදිමි. මෙසේ අත් බොහෝ දෙනාට ද තෙමේ ප්‍රිය ය. එහෙයින් තමහට වැඩ කැමැත්තේ මෙරමා නොපෙළන්නේ ය.

3. 1. 9.

සැමැත්තුවරය.

120. සැමැත්තුවර-

එකල්හි පසේනදී කොසොල් රජහට මහායාගයෙක් එළඹ සිටියේ වෙයි. පන්සියක් ගොන්නු ද, පන්සියක් තහඹුනු ද, පන්සියක් තැහැඹියෝද, පන්සියක් එඵවෝ ද, පන්සියක් තිරෙඵවෝ ද යාගය පිණිස වැඹ ඇරැ බඳනා ලද්දහු වෙත්. ඔහුගේ දුසයෝ ය කියා හෝ දුතයෝ ය කියා හෝ කම්කරුවෝ ය කියා හෝ යම් ඒ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහුන් දඹුවමින් තැනි ගත්තාහු බියෙන් තැනි ගත්තාහු කඳුළු වැකුනු මුහුණු ඇත්තාහු අඛණින් පිරියම් කෙරෙත්.

ඉක්බිති බොහෝ භික්ෂුහු පෙරවරැ හැඳ පෙරෙව පාසිටුරැ ගෙණ සැමැත්තුවරට පිඹු පිණිස පිවිසියහ. සැමැත්තුවර පිඹු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිස-පාතයෙන් වැලකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කලහ. වහන්ස, මෙහි පසේනදී කොසොල් රජහට මහායාගයෙක් එළඹ සිටියේ වෙයි. පන්සියක් ගොන්නු ද, පන්සියක් තහඹු වස්සෝ ද, පන්සියක් තහඹු වැස්සෝ ද, පන්සියක් එඵවෝ ද, පන්සියක් ලදරැමැඹුනු ද යාගය පිණිස වැඹ ඇරැ බඳන ලදුවෝ වෙත්. ඔහුගේ දුසයෝ ය කියා හෝ දුතයෝ ය කියා හෝ කම්කරුවෝ ය කියා හෝ යම් ඒ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහුන් දඹුවමින් තැනි ගත්තාහු බියෙන් තැනි ගත්තාහු කඳුළු වැකුනු මුහුණු ඇත්තාහු හඛණින් පිරියම් කෙරෙත්.

අප ඛො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

අස්සමෙධං පුරිසමෙධං සමමාපාසං වාජපෙය්‍යං නිරග්ගලං,
මහායඤ්ඤා මහාරමා,¹ න තෙ හොනති මහපථලා.

අජේලකා ව ගාවො ව විවිධා යන්ථ හඤ්ඤරෙ,
න නං සමමග්ගතා යඤ්ඤං උපයන්ති මහෙසිනො.

යෙ ව යඤ්ඤා නිරුරමා යජන්ති අනුකුලං² සදා,
අජේලකා ව ගාවො ව විවිධා තෙන්ථ හඤ්ඤරෙ

එතං සමමග්ගතා යඤ්ඤං උපයන්ති මහෙසිනො,
එතං යජේථ මෙධාචී එසො යඤ්ඤා මහපථලො.

එතං හි යජමානස්ස සෙය්‍යො හොති න පාපියො,
යඤ්ඤා ව විපුලො හොති පසීදන්ති ව දෙවතාති.

3. 1. 10.

බන්ධනසුභංගං.

121. ඝාමන්ථියං—

තෙත ඛො පත සමයෙත රඤ්ඤා පසෙතදි³කොසලෙන මහාජතකායො
බන්ධාපිනො හොති, අපෙකකචෙව රජ්ජති අපෙකකචෙව අනුති අපෙකකචෙව
සඬබලිකාති.

අප ඛො සමබහුලා භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පනතච්චරමාදාය
ඝාමන්ථීං පිණ්ඩාය පවිසිංසු. සාවන්ථියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ජාභත්තං
පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන භගවා තෙනුපසඬකමිංසු. උපසඬකමිත්වා
භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා ඛො
තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචුං: ඉධ භන්තො රඤ්ඤා පසෙතදිකොසලෙන
මහාජතකායො බන්ධාපිනො අපෙකකචෙව රජ්ජති අපෙකකචෙව අනුති
අපෙකකචෙව සඬබලිකාතිති.

අප ඛො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

න නං දලහං බන්ධනමාහු ධීරා
යදායසං දාරාජං බබ්බජඤ්ඤා,⁴
සාරත්තරත්තා මණිකුණ්ඩලෙසු
පුත්තෙසු දරෙසු ව යා අපෙකඛා.

එතං දලහං බන්ධනමාහු ධීරා
මහාරිතං සිපිලං දුපපමුඤ්ඤං,
එතමපි ජෙත්වාන පරිබ්බජන්ති
අතපෙකඛිනො කාම සුඛං පහායාති.

බන්ධනවණ්ණො පඨමො.

1. නිරග්ගලං මහාරමා - මජ්ඣ. 2. අනුකුලං - PTS, යජන්තානුකුලං - ස්‍යා.
3. පසෙතදිකා - මජ්ඣ, PTS. 4. පබ්බජඤ්ඤා-මජ්ඣ. ස්‍යා, PTS.

ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාවන් වදලූ සේක:

අසසමෙධිය, පුරිසමෙධිය, සමමාපාසය, වාජපෙය්‍යය, නිරග්ගලය
යන (කාන්‍ය වශයෙන්) වහන් ආරම්භ ආති ඒ මහායාගයෝ මහත්ඵල
නොවෙත්.

යම් යාගයෙක්හි තන්වැදූරුම් වූ එළඹිවෙමින් ද, ගෙරිහු ද තසනු
ලැබෙත් නම් ඒ යාගයට සමයක්ප්‍රතිපන්න වූ බුද්ධාදී මහර්ෂිහු නො
පාමණෙත්.

යම් යාග කෙතෙක් අපාරම්‍ය ආත්තාහු ද, (එබඳු යාගයන්) කුලයක්
පාසා හැම කල්හි කෙරෙත්. මෙහි තන්වැදූරුම් වූ එළඹිවෙමින් ද, ගෙරිහු ද
නො තසනු ලැබෙත්.

සමයක්ප්‍රතිපන්න වූ බුද්ධාදී මහර්ෂිහු මේ යාගයට පාමණෙත්. නුව-
ණැත්තේ තෙල යාගය කරන්නේ ය. තෙල යාගය මහත්ඵල ය.

තෙල යාගය කරන්නහුට වැඩිමෙක් වේ. පිරිහීමෙක් නො වේ. යාගය ද
විපුල වේ. දෙවියෝත් පහදිති.

3. 1. 10.

බක්කින සුත්‍රය.

121. සැවැත්තුවර—

එකල්හි පසේනදී කොසොල් රජු විසින් ඇතම්හු රැහැණින් ද, ඇතම්හු
යදමින් ද, ඇතම්හු හැකිල්ලෙන් දැසි මෙසේ මහාජන පිරිස් බඳවන ලද්දහු
වෙත්.

එකල්හි බොහෝ භික්ෂුහු පෙරවරා හැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ
සැවැත්තුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්තුවර පිඬු පිණිස හැසිර
පසුබත පිණිසානගෙන් වැළකුණාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ.
එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන්
ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, මෙහි පසේනදී කොසොල් රජු
විසින් ඇතම්හු රැහැණින් ද, ඇතම්හු යදමින් ද, ඇතම්හු හැකිල්ලෙන් දැසි
මෙසේ මහාජන පිරිස් බඳවන ලද්දහු ය” යි තෙල සැල කළහ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ
ගාථාවන් වදලූ සේක.

යමුවා වූ ද දුවමුවා වූ ද බබුස්තණමුවා වූ ද යම් බක්කිනයෙක් වේ ද, ඒ
බක්කිනය දැසි ය යි ප්‍රාඥයෝ නො කියත්. මිණිකොඩොල්හි ද දරාවන්
කෙරෙහි ද අමුවන් කෙරෙහි ද දැඩිඇලුමින් ඇලුනු යම් අපේක්ෂායෙක් වේ ද,

යට (=සිවු අපායට) ඇද ලන ලිහිල් වූ මිදීමට දුෂකර වූ මේ බක්කිනය
දැසි ය යි නුවණැත්තෝ කියත්. කාමයන්හි අපේක්ෂා තැත්තාහු මේ බක්කිනය ද
සිද කම්සුව හැර දමා ගිහිගෙය හැර යෙත්.

බක්කිනවග්ගිය පළමුවැනි සි.

තමුඥන:

දහරේ පුරිසො රුජාපියං අත්තාතරකඛිනො,
අපසකා අත්තකරණා මුලලිකා යඤ්ඤබකිත්තනි.

2. අසුත්තකවගො

3. 2. 1.

සත්තපටිලසුත්තං.

123. එකං සමයං භගවා සාවන්තියං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිභාරමානු-
සාසාදෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා සායන්තසමයං පටිසලානා
වුට්ඨිතො බහිද්වාරකොට්ඨකෙ නිසිනොනො හොති. අථ ඛො රුජා පසෙනදි-
කොසලො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙචා
එකමන්තං නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සත්ත ව ජට්ටි සත්ත ව නිගණ්ඨා සත්ත ව
අවෙලකා¹ සත්ත ව එකසාටකා සත්ත ව පරිබ්බාජකා පරුලාකච්ඡනවලොමා
බාරිච්චිමාදය² භගවතො අවිදුරෙ අතීකකමන්ති. අථ ඛො රුජා පසෙනදි
කොසලො උට්ඨායාසත්තා එකංසං උත්තරාසඛිතං කර්චා දකඛිණ-
ජාණුමණ්ඩලං පඨවියං නිභන්තො යෙන තෙ සත්ත ව ජට්ටි සත්ත ව නිගණ්ඨා
සත්ත ව අවෙලකා සත්ත ව එකසාටකා සත්ත ව පරිබ්බාජකා තෙනාඤ්ජලිං
පණාමෙචා තිකඛන්තා නාමං සාවෙසි: රුජාහං භනෙන පසෙනදි
කොසලො, -පෙ- රුජාහං භනෙන පසෙනදි කොසලොති.

අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො අවිරපකකනෙනසු තෙසු සත්තසු ව
ජට්ටිලෙසු සත්තසු ව නිගණ්ඨෙසු සත්තසු ව අවෙලකෙසු සත්තසු ව
එකසාටකෙසු සත්තසු ව පරිබ්බාජකෙසු යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
නිසිනොනො ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: යෙ තෙ
භනෙන ලොකෙ අරභනොනා වා අරභත්තමග්ගං වා සමාපන්තා එතෙ තෙසං
අඤ්ඤතරුඨී.

දුජ්ජානං ඛො එතං මහාරුජ නයා ගිහිනා කාමභොගිනා පුත්තසච්චා-
ධසග්ගං අජ්ඣාචසනෙනත කාසිකච්ඡදනං පච්චනුභොනෙනත මාලාගකච්චිලෙ-
පනං ධාරයනෙනත ජාතරුජපරජනං සාදියනෙනත ‘ඉමෙ වා අරභනො
ඉමෙ වා අරභත්තමග්ගං සමාපන්තා’ති.

1. අවෙලා - සා. PTS, සී. 1 2. බාරිච්චි. ආදය - PTS.

එහි උඤ්ඤාය:

දහර, පුරිස, රුජ, පිය, අනන්තකඛිත, අපසකා, අත්තකරණ, මලලිකා, යඤ්ඤ, බන්ධන ය යි සුත්‍ර දශයෙකි.

2. අපුනහක වගීය.

3. 2. 1.

සහතච්චල සුත්‍රය.

122. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැන්නුවර සමීපයෙහි වූ පුවරම නම් මුවරමා පහයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වේලෙහි පලසමවතින් තැහි සිටියේක් බිහිදොරකොටුවෙහි වැඩහුන් සේක. ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක හුන්තේ ය.

එකල්හි වැඩුනු කාසනියලොම් ඇති ජවිලයෝ සත් දෙනෙක් ද, නිගණ්ඨයෝ සත් දෙනෙක් ද, අවේලකයෝ සත් දෙනෙක් ද, එකසාටකයෝ සත් දෙනෙක් ද, පරිව්‍රාජකයෝ සත් දෙනෙක් ද නන් තවුස්පිරිකර ගණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි (එ පෙදෙස) ගෙවා යෙහි. ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ හුන්තේන් තැහිට උතුරාසඵව එකස් කොට දකුණු දණ්ඩල පොළොවෙහි හැන ජවිලයන් සත්දෙන ද නිගණ්ඨයන් සත්දෙන ද අවේලකයන් සත්දෙන ද එකසාටකයන් සත්දෙන ද පරිව්‍රාජකයන් සත්දෙන ද වෙත ඇදීලී බැඳ “වහන්ස, මම පසේනදී කොසොල් රජ වෙමි. ... වහන්ස, මම පසේනදී කොසොල් රජ වෙමි”යි තෙවරක් නම ඇස්වී ය.

ඉක්බිති ඒ ජවිලයන් සත්දෙන ද නිගණ්ඨයන් සත්දෙන ද අවේලකයන් සත්දෙන ද එකසාටකයන් සත්දෙන ද පරිව්‍රාජකයන් සත්දෙන ද ගිය නොබෝ වෙලෙහි පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක හුන්තේ ය. එකත් පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, ලොව යම් ඒ කෙනෙක් රහත්හු හෝ රහත්මගට පිළිපත්තාහු හෝ වෙත් ද, තුළුනු ඔවුනතරු එක්තරු කෙනෙකැ”යි තෙල සැල කෙලේ ය.

මහරජ, ගිහි වූ කම්සාප විදින දරුවන්ගෙන් පළිබොධ ඇති යහන්හි වෙසෙන සිහිද සදුන් ගල්වන මල්ගඳවිලෙවුන් දරණ රන්රිදී ඉවසන තොප විසින් ‘මොහු රහත්හු ය කියා හෝ මොහු රහත්මගට පිළිපත්තෝ ය යි’ කියා හෝ තෙල තොදන හැකි ය.

සංවෘසෙන ඛො මහරාජ සීලං වෙදිතබ්බං. තඤ්ච ඛො දීඝෙන අද්ධුතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤාවතා² නො දුපපඤ්ඤෙන. සංවොහාරෙන ඛො මහාරාජ සොච්චයාං වෙදිතබ්බං. තඤ්ච ඛො දීඝෙන අද්ධුතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤාවතා² නො දුපපඤ්ඤෙන. ආපදාසු ඛො මහාරාජ ථාමො වෙදිතබ්බො සො ච ඛො දීඝෙන අද්ධුතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤාවතා² නො දුපපඤ්ඤෙන. සාකච්චාය ඛො මහාරාජ පඤ්ඤා වෙදිතබ්බා. සා ච ඛො දීඝෙන අද්ධුතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤාවතා² නො දුපපඤ්ඤෙනාති.

අච්ඡරියං භනෙන අබ්භූතං භනෙන, යාව සුභාසිගමිදං භනෙන භගවතා: 'දුජ්ජානං ඛො එතං මහාරාජ තයා ගිහිතා කාමභොගිතා -පෙ- පඤ්ඤාවතා නො දුපපඤ්ඤෙනා'ති.

එතෙ භනෙන මම පුරිසා වාරා³ ඔවරකා ජනපදං ඔවරිච්චා ආගච්ඡන්ති. තෙහි පඨමං ඔච්ඡණ්ණං⁴ අහා පච්ඡා ඔයායිසාමි⁵. ඉදන්ති තෙ භනෙන රජෝජලං පවාහෙච්චා සුතභාතා සුචිලිතා කපපිතකෙසමය්ඤ ඔදතවන්ථ-වසනා⁶ පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපපිතා සමඛනීභූතා පරිවාරයිසාන්ති.

අථ ඛො භගවා එතමන්ථං විදිච්චා වායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

න චණ්ණරූපෙන තරො සුජාතො
 න විසසසෙ ඉත්තරදස්සනෙන,
 සුසඤ්ඤෙනානං හි වියඤ්ඤෙන
 අසඤ්ඤතා ලොකමිමං වරන්ති.
 පඤ්චපකො මතතිකා⁷ කුණ්ඩලොච
 ලොහබසිමාසොච සුවණ්ණඡනෙනා,
 වරන්ති එකෙ⁸ පරිවාරජන්තා
 අනෙනා අසුඤ්ඤා ඛහි සොභමානාති.

3. 2. 2.

පඤ්චග්ගසුතනං.

123. ඝාච්ඡපීයං—

තෙන ඛො පත සමයෙන පඤ්චන්තං රාජ්ජනං පඤ්ඤාදීපමුඛානං පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපපිතානං සමඛනීභූතානං පරිවාරයමානානං අශමනතරා කථා උපදපාදි: කිනඤ්ච ඛො කාමානං අගගන්ති?.

1. ඉත්තරං - PTS. සෂා. 2. පඤ්ඤාවතා - PTS. 3. මොරා - සිමු. 2 වරා - මජ්ඣ. PTS. 4. ඔච්ඡණ්ණං - සී මු2 5. ඔසාපයිසාමි - මජ්ඣ. PTS. ඔහයිසාමි - සෂා. 6. ඔදත වන්ථා - මජ්ඣ. PTS. 7. මතතිකා - සෂා. PTS. 8. ලොකෙ - මජ්ඣ. සෂා.

මහරජ, එක් ව විසීමෙන් ශීලය දන යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිනි. නොමෙතෙහි කරන්නහු විසින් නොවේ. පැණැත්තහු විසිනි. පැණතැනියහු විසින් නො වේ. මහරජ, කපාව්‍යවහාරයෙන් පවිත්‍රව ව දන යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිනි. නො මෙතෙහි කරන්නහු විසින් නොවේ. නුවණැත්තහු විසිනි. නුවණ තැනියහු විසින් නො වේ. මහරජ, විපතෙහි දී ඥානයකරිය දන යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිනි. නො මෙතෙහි කරන්නහු විසින් නොවේ. නුවණැත්තහු විසිනි. මුසෑ විසින් නො වේ. මහරජ, සාකච්ඡා යෙන් නුවණ දන යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිනි. නො මෙතෙහි කරන්නහු විසින් නො වේ. නුවණැත්තහු විසිනි. ඥානීතයා විසින් නො වේ.

වහන්ස, ආශ්වයඝියෙකි. වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, “මහරජ ගිහි වූ කම්සෑප විදින තොප විසින් මෙය දුකසේ දකයුතුය ... නුවණැත්තහු විසිනි. නුවණැත්තහු විසින් නො වේ ය” යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මැනවින් දේශනා කරණ ලදී.

වහන්ස, මොහු මාගේ පවත් විමසන වරපුරුෂයෝ ය. ජනපදය විමසා එහි. ඔවුන් විසින් පලමු කොට විමසන ලද පෙදෙසට මම පසු ව බැස ගත්තෙමි. වහන්ස, දැන් ඔහු රජස්ඳුලි සෝදා භාර මොනවට තැවූහු මොනවට සුවඳවිලෙවුන් ගැල්වූවාහු අන්දම් තබා සැරසූ කෙස්වුළු ඇත්තාහු සුදුවත් හැඳ ගත්තාහු පස්කම්ගුණයෙන් පිණා ගියාහු යුක්ත වූවාහු ඉදුරන් හසුරු වන්නාහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාවන් වදලූ සේක:

මිනිස් තෙමේ රූපටහනින් මැනවින් නො දක හැකි ය. සවලාමාත්‍ර දශීතයෙන් නො අදහන්නේ ය. ඒ එසේ මැයි. සංයම නැත්තෝ මනා-සංයම ඇත්තන්ගේ පරිඡ්ඡාරභාණ්ඩලක්ෂණයෙන් යුක්ත ව මෙලොව හැසිරෙත්.

ඇතුළත අපිරිසිදු වූ පිටත ගොබතා වූ ඇතැම් කෙනෙක් සවණ්පුරු-රූපක වූ මැවිමුවා කොබොලක් මෙන් ද, රණින් වැසුනු ලොහොමුවා අඛමස්සක් මෙන් ද පිරිවරින් වැසුනාහු හැසිරෙත්.

3. 2. 2.

පසචරාජ සුත්‍රය.

123. සැමැත්තුවර—

එකල්හි පස්කම්ගුණයෙන් පිණා ගියා වූ එයින් යුක්ත වූ ඉදුරන් පිණවන්නා වූ පසේනදී කොසොල් රජුන් ප්‍රමුඛ කොට ඇති පස් රජුන් අතර “සාමවස්තු අතුරෙන් කුමක් අලු ද?” යන මේ අතුරු කතාව පහල විය.

තත්‍රෙකච්ච ඵවමොහංසු: රූපා කාමොතං අඤ්ඤානි. එකච්ච ඵවමොහංසු: සද්දා කාමොතං අඤ්ඤානි. එකච්ච ඵවමොහංසු: ගඤ්ඤා කාමොතං අඤ්ඤානි. එකච්ච ඵවමොහංසු: රසා කාමොතං අඤ්ඤානි. එකච්ච ඵවමොහංසු: පොඨබ්බො කාමොතං අඤ්ඤානි. යතො ඛො තෙ රුජානෝ¹ තාසකඛිංසු අඤ්ඤාමඤ්ඤාං සඤ්ඤාපෙච්චාං. අඵ ඛො රුජා සඤ්ඤානිදි ඤොසලො තෙ රුජානො, එතදවොච: අයාම මාරිසා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්ඤ්ඤාම. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවනතං එතමඤ්චං පටිපුච්චිඤ්ඤාම, යථා තො භගවා ව්‍යාකරිඤ්ඤාති තථා තං ඛාරෙඤ්ඤාමොති²

එවං මාරිසාති ඛො තෙ රුජානො රඤ්ඤාසු සඤ්ඤානිදිඤ්ඤා ඤොසලොසු පච්චිඤ්ඤාසු. අඵ ඛො තෙ පඤ්ච රුජානො සඤ්ඤානිදිසමුච්චා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්ඤ්ඤා උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවනතං අභිවාදෙඤ්චා එකමනතං නිසීදිංසු. එකමනතං නිසීනො ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො භගවනතං එතදවොච: “ඉධ භනෙන අමහාකං පඤ්චනතං රුජු තං පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපටිතාතං සමිඤ්චිභුතාතං පටිචාරයමොතාතං අයමනතරු කථා උදපාදි: කිනඤ්ච ඛො කාමොතං අඤ්ඤානි? එකච්ච ඵවමොහංසු: රූපා කාමොතං අඤ්ඤානි. එකච්ච ඵවමොහංසු: සද්දා -පෙ- පොඨබ්බො කාමොතං අඤ්ඤානි. කිනඤ්ච ඛො භනෙන කාමොතං අඤ්ඤානි?”නති?

මනාපපරිසනතං බ්වාහං මහාරුජ පඤ්චසු කාමගුණෙසු අඤ්ඤානි වදුමි. තෙ’ව³ මහාරුජ රූපා එකච්චිඤ්ඤා මනාපා භොනති. තෙ’ව³ රූපා එකච්චිඤ්ඤා අමනාපා භොනති. යෙහි ව යො රූපෙහි අතතමනො භොති. පටිපුණ්ණසඛකපෙපා, සො තෙහි රූපෙහි අඤ්ඤාං රූපං උතතරිතරං වා පණීතතරං වා ත පඤ්චෙති. තෙ තඤ්ඤා රූපා පරමා භොනති. තෙ තඤ්ඤා රූපා අනුතතරු භොනති.

තෙ’ව³ මහාරුජ සද්දා -පෙ- තෙ’ව මහාරුජ ගඤ්ඤා -පෙ- තෙ’ව³ මහාරුජ රසා -පෙ- තෙ’ව³ මහාරුජ පොඨබ්බො එකච්චිඤ්ඤා මනාපා භොනති. තෙ’ව³ පොඨබ්බො එකච්චිඤ්ඤා අමනාපා භොනති. යෙහි ව යො පොඨබ්බෙහි අතතමනො භොති පටිපුණ්ණසඛකපෙපා, සො තෙහි පොඨබ්බෙහි අඤ්ඤාං පොඨබ්බං උතතරිතරං වා පණීතතරං වා ත පඤ්චෙති. තෙ තඤ්ඤා පොඨබ්බො පරමා භොනති. තෙ තඤ්ඤා පොඨබ්බො අනුතතරු භොනති.

තෙන ඛො පහ සමයෙන වඤ්ඤාඛගලිකො උපාසකො තඤ්ඤා පරිසායං නිසීනො භොති. අඵ ඛො වඤ්ඤාඛගලිකො උපාසකො උච්චායාසතා එකංසං උතතරාසඛං කරිඤ්චා යෙන භගවා තෙනඤ්චං පණොමෙඤ්චා භගවනතං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා, පටිභාති මං සුගතාති.

“පටිභාතු තං වඤ්ඤාඛගලිකාති” භගවා අවොච.

අඵ ඛො වඤ්ඤාඛගලිකො උපාසකො භගවතො සමුච්චා තදනුරූපාය ගාථාය අභිඤ්චි:

1. මහාරුජානො - සීචු 1. 2. ඛාරෙඤ්ඤාමොති - සීචු 2. ඤා, PTS. 3. තෙ ව - සීචු, 2. PTS. යෙ ව - ඤා.

එහි ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් රූපයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් ශබ්දයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් ගන්ධයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් රසයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් සප්‍රභවයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කී හ. යම් හෙයකින් ඒ රජවරු ඔවුනොවුන් හඟවන්නට නො හැකි වුහු ද? එකල පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ඒ රජවරුන්ට “නිදුකානෙති, යම්හ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹෙමිහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගෙන් මේ කරුණ විචාරන්නමෝ යම් පරිද්දෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට විසඳන සේක් ද, එපරිද්දෙන් එය දරන්නෙමු”යි කෙල කී ය.

නිදුකානෙති, එසේ ය සි ඒ රජවරු පණේනදි කොසොල් රජහට පිළිතුරු දුන්හ. ඉක්බිති පණේනදි කොසොල් රජ ප්‍රමුඛ කොට ඇති ඒ පස් රජහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කෙල සැල කෙළේ ය. වහන්ස, මෙහි පස්කම්ගුණෙන් පිණිසයා වූ එහිත් යුක්ත වූ ඉඳුරන් හසුරුවන්නා වූ අප පස් රජුන් අතර- කාමවස්තුන් අතුරෙන් කීමෙක් අග්‍ර ද” යන මේ අතුරු කතාව පහළ විය. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් රූපයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කීහ. ඇතැම් කෙනෙක් ශබ්දයෝ කාමවස්තුන් අතුරෙන් සප්‍රභවයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කීහ. වහන්ස, කාමවස්තුන් අතුරෙන් කීමෙක් අග්‍ර ද?

මහරජ, මම වනාහි පක්‍ෂකාමගුණයන් අතුරෙන් මනාපය කෙළවර කොට ඇත්තේ අග්‍රහ සි කීයමි. මහරජ, ඒ රූපයෝ ම ඇතමකුට මනාප වෙත්. ඒ රූපයෝ ම ඇතමකුට අමනාප වෙත්. යමෙක් යම් රූපවලින් සතුටු සිත් ඇත්තේ පිරිපුන් සබ්බලා ඇත්තේ වේ ද, හෙ තෙමේ ඒ රූපයන්ට වඩා ඉතා උසස් වූ හෝ ඉතා ප්‍රණීත වූ හෝ අන් රූපයක් නො පතයි. ඔහුට ඒ රූපයෝ උතුම් වෙත්. ඔහුට ඒ රූපයෝ අනුත්තර වෙත්.

මහරජ, ඒ ශබ්දයෝ ම ... මහරජ, ඒ ගන්ධයෝ ම ... මහරජ, ඒ රසයෝ ම ... මහරජ, ඒ සප්‍රභවයෝ ම ඇතමකුට මනාප වෙත්. ඒ සප්‍රභවයෝ ම ඇතමකුට අමනාප වෙත්. යමෙක් යම් සප්‍රභවයන්ගෙන් සතුටු සිත් ඇත්තේ පිරිපුන් සබ්බලා ඇත්තේ වේ ද, හෙ තෙමේ ඒ සප්‍රභවයන්ට වඩා ඉතා උසස් වූ හෝ ඉතා ප්‍රණීත වූ හෝ අන් සප්‍රභවයක් නො පතයි. ඔහුට ඒ සප්‍රභවයෝ උතුම් වෙත්. ඔහුට ඒ සප්‍රභවයෝ අනුත්තර වෙත්.

එකල්හි ව්‍යදනබ්බලික උපාසක තෙමේ ඒ පිරිස්හි හුන්තේ වේ. ඉක්බිති ව්‍යදනබ්බලික උපාසක තෙමේ හුන්සේනේ නැගිට උතුරුසඵව එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහෙයි, සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ ය” යි කෙල සැල කෙළේ ය:

“ව්‍යදනබ්බලික, තොපට වැටහේවා”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

ඉක්බිති ව්‍යදනබ්බලික උපාසක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි ඊට සුදුසු ගාථායෙහි සතුති කෙළේ ය.

පදුමං යථා කොකනදං සුගන්ධං
පාතො සීයා චූලලමචීතගන්ධං,
අඛිතීරසං පසුඤ්චිරොචමානං
තපනනමාදිචමචනනලීකෙඛති.

අථ බො තෙ පඤ්ච රාජානො වඤ්ඤාභිලාසං උපාසකං පඤ්චභි උභතරාසඛෙතභි අච්ඡාදෙසුං. අථ බො වඤ්ඤාභිලාසො උපාසකො තෙභි පඤ්චභි උභතරාසඛෙතභි භගවනනං අච්ඡාදෙසීති.

3. 2. 3.

දෙණපාකසුභනං.

124. ආවහේයං—

තෙන බො පන සමයෙන රාජා පසෙතදි කොසලො දෙණපාකං සුදං¹ පරිභුඤ්ඤති. අථ බො රාජා පසෙතදි කොසලො භුතතාචි මහසායාසී යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතා භගවනනං අභිච්ඡාදෙචා ඵකමනනං තිසීදි.

අථ බො භගවා තං රාජානං පසෙතදිං කොසලං භුතතාචිං මහසායාසීං විදිචා තායං චෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

මනුජස්ස සද්ද සතීමතො මනනං ජාතතො ලඤ්චිභොජනෙ,
තනු තස්ස²භවනති චෙදනා සතීකං ජීරතී ආයුපාලයනති.

තෙන බො පන සමයෙන සුදස්සනො මාණවො රඤ්ඤෙ පසෙතදිස්ස කොසලස්ස පිට්ඨිතො සීතො භොති. අථ බො රාජා පසෙතදි කොසලො සුදස්සනං මාණවං ආමනෙතසී: “ඵභි තං තාන සුදස්සන, භගවතො සනතීකෙ ඉමං ගාථං පරියාපුණීතා මම භතතාභිභාරෙ භාස. අභඤ්ච තෙ දෙවසීකං කභාපණසනං නිච්චතීකං³ පචතනසීස්සාමිති ” ඵචං දෙවතී බො සුදස්සනො මාණවො රඤ්ඤෙ පසෙතදිස්ස කොසලස්ස පටිස්සුචා⁴ භගවතො සනතීකෙ ඉමං ගාථං පරියාපුණීතා පසෙතදිස්ස කොසලස්ස භතතාභිභාරෙ සුදං භාසති:

“මනුජස්ස සද්ද සතීමතො මනනං ජාතතො ලඤ්චිභොජනෙ,
තනු තස්ස²භවනති චෙදනා සතීකං ජීරතී ආයුපාලයනති.”

අථ බො රාජා පසෙතදි කොසලො අනුපුබ්බන තාමුකොදනපරමතාය සණ්ඨාසී. අථ බො රාජා පසෙතදි කොසලො අපරෙන සමයෙන සලලි-බ්බගතෙතා⁵ පාණීනා ගතතාති අනුමජ්ජනො තායං චෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසී: “උභයෙන චන මං සො භගවා අනෙත අනුකමපි, දිට්ඨධම්මකෙන චෙච අනෙත සමපරාසීකෙන චා”ති.

1. දෙණපාකකුරං - මජ්ඣ. දෙණපාකසුදං - සී. 2. තනුකස්ස - මජ්ඣ., සෘ. 3. නිච්චං - ධම්ම. නිච්චතනං - සෘ. 4. පටිස්සුචා - සෘ. PTS. 5. සුසලලිබ්බගතො - මජ්ඣ., සෘ.

සුවද ඇති රත් පියුම අලුයම පිපුනේ යමිසේ පහ නො වූ සුවද ඇත්තේ වන්නේ ද, එසෙසින් අහසෙහි බබලන තිරු මෙන් විරාජමාන වූ බුදුරජානන් වහන්සේ බලව.

ඉක්බිති ඒ පස් රජහු උතුරුසළු පසෙකින් වැනනඹනලීක උපාසකයා හැදවූහ. ඉක්බිති වැනනඹනලීක උපාසක තෙමේ ඒ උතුරුසළු පසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිදී ය.

3. 2. 3.

දෙණපාක සුත්‍රය.

124. භෑවෑන්නුවර—

එකල්හි පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ තිඹිස්සාලෙහි බහ අනුභව කෙරෙයි. ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ අනුභව කෙළේ මහත් කොට සුසුම් හෙළන සුලු වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෑද එකත්පසෙක හුන්නේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ පසේනදී කොසොල් රජු, අනුභව කළහ, මහත් කොට සුසුම් හෙළන්නහු දෑන ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාව වදල සේක:

හෑම කල්හි සිහි ඇති, ලද බොජුන්හි පමණ දත්තා ඒ මිනිසාගේ (දු:බ). වේදනාවෝ තුනී වෙත්. (වෑලු අහර) සෙමෙන් දිරයි. ආයුෂ රක්තේයි.

එකල්හි සුදසනන මාණවක තෙමේ කොසොල් රජු පිවිස සිටියේ වෙයි. ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ සුදසනන මාණවකයා ඇමතී ය. දරුව, සුදසනන, එව තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගය පිරිවහා මා බත් වලදන කල්හි කියව. මම ද තට දවස් පතා කහවණු සියයක නිත්‍ය-හික්ෂාවක් (=වෑවුපක්) පවත්වන්නෙමි යි. එසේ ය, දේවයන් වහන්සා යි සුදසනන මාණවක තෙමේ පසේනදී කොසොල් රජහට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව පිරිවහා පසේනදී කොසොල් රජු බත් වලදන කල්හි කියයි:

“හෑම කල්හි සිහි ඇති, ලද බොජුන්හි පමණ දත්තා ඒ මිනිසාගේ (දු:බ) වේදනාවෝ තුනී වෙත්. (වෑලු අහර) සෙමෙන් දිරයි. ආයුෂ රක්තේයි.

ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ පිළිවෙළින් සහල් නෑවුයක බහ වෑහි ම ආහාරය කොට ඇති බෑවිහි සිටියේ ය. ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ පසු කලෙක සෑහැල්ලු සිරුරු ඇත්තේ අතින් ශරීරවලයවයන් පිරිමදනේ ඒ වේලාවෙහි “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙලොව අභිවාද්ධියෙන් ද, පරලොව අභිවාද්ධියෙන් ද යන උභයාද්ධියෙන් ම මට අනුකම්පා කල සේකැ”යි මේ ප්‍රීති වාක්‍යය පහල කෙළේ ය.

3. 2. 4.

පඨමසඛගාමසුක්තං.

125. ඝාවච්ඡියං—

අථ ඛො රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො චතුරඛිනිති සෙනං සන්තායකීනාං රුජානං පසෙනදිං කොසලං අබ්භුය්‍යාසී යෙන කාසී.

අස්සොසි ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො “රුජා කීර මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො චතුරඛිනිති සෙනං සන්තායකීනාං මම අබ්භුය්‍යානො යෙන කාසී”ති. අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො චතුරඛිනිති සෙනං සන්තායකීනාං රුජානං මාගධං අජාතසත්තුං වෙදෙහිපුත්තං පච්චුය්‍යාසී යෙන කාසී.

අථ ඛො රුජා ච මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො රුජා ච පසෙනදි කොසලො සඛගාමෙසුං. තස්මිං ඛො පත සඛගාමෙ රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො රුජානං පසෙනදිං කොසලං පරුජෙසී. පරුජතො ච රුජා පසෙනදි කොසලො සකමෙව රුජධානීං සාවච්චිං පායාසී¹.

අථ ඛො සමඛසුලා භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකාං පන්තච්චරමාදාය සාවච්චිං පිණ්ඩාය පච්චියංසු. සාවච්චියං පිණ්ඩාය වරිකාං පච්ජාභතං පිණ්ඩපාත-පටිකකන්තා යෙන භගවා කෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිනාං භගවන්තං අභිවාදෙකාං එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසන්තා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචුං:

ඉධ භනන්ත රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො චතුරඛිනිති සෙනං සන්තායකීනාං රුජානං පසෙනදිං කොසලං අබ්භුය්‍යාසී යෙන කාසී. අස්සොසි ඛො භනන්ත රුජා පසෙනදි කොසලො “රුජා කීර මාගධො අජාත-සත්තු වෙදෙහිපුත්තො චතුරඛිනිති සෙනං සන්තායකීනාං මම අබ්භුය්‍යානො යෙන කාසී”ති. අථ ඛො භනන්ත රුජා පසෙනදි කොසලො චතුරඛිනිති සෙනං සන්තායකීනාං රුජානං මාගධං අජාතසත්තුං වෙදෙහිපුත්තං පච්චුය්‍යාසී යෙන කාසී. අථ ඛො භනන්ත රුජා ච මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො රුජා ච පසෙනදි කොසලො සඛගාමෙසුං.

තස්මිං ඛො පත භනන්ත, සඛගාමෙ රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහි-පුත්තො රුජානං පසෙනදිං කොසලං පරුජෙසී. පරුජතො ච භනන්ත, රුජා පසෙනදි කොසලො සකමෙව රුජධානීං සාවච්චිං පායාසීති.

රුජා භික්ඛවෙ, මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො පාපමිත්තො පාපසභායො පාපසමපච්චෙකා. රුජා ච ඛො භික්ඛවෙ, පසෙනදි කොසලො කල්‍යාණමිත්තො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසමපච්චෙකා. අජ්ජතක්ඛු² භික්ඛවෙ රුජා පසෙනදි කොසලො ඉමං රතනීං දුක්ඛං සෙස්සති³ පරුජතොති.

ජයං වෙරං පසචති දුක්ඛං සෙති පරුජතො,
උපසන්තො සුඛං සෙති භික්ඛා ජයපරුජයන්ති.

1. පච්චුය්‍යාසී - මජ්ඣ. සන්., - සීඞු 1. 2. අජෙජව - මජ්ඣ. සී 1. සන්., 3. සෙති, මජ්ඣ. සී 1.

3. 2. 4.

පඨමසංඛාම සූත්‍රය.

125. සාවැත්තුවර—

එකල්හි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනභ (සත්‍යාභ) සත්‍යාභ කොට ගෙන පසේනදි කොසොල් රජුට විරුද්ධ ව යුද පිණිස කසි ගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය.

පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ “මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ සිවුරහ සෙනභ සරසා ගෙන මට විරුද්ධ ව යුද පිණිස කසි ගම කරා පැමිණියේ ය”යි ඇසී ය. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනභ සරසවා ගෙන මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජුට විරුද්ධ ව කසි ගම කරා යුද පිණිස ඉදිරියට ගියේ ය.

මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ ද, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කළ හ. ඒ යුදෙහි දී මගධේශවර වූ වේදේහි-පුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ පසේනදි කොසොල් රජු පාරදවී ය. පාරදුක්‍ර පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ස්වකීය රජධානිය වූ සාවැත්තුවරට ම පෙරලා ගියේ ය.

ඉක්බිති බොහෝ භික්ෂුහු පෙරවරා හැඳ පොරොව පා සිවුරා ගෙන සාවැත්තුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සාවැත්තුවර පිඬු පිණිස හාසිර පසුබත පිණිස පාතයෙන් වැලකුණාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිණ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ.

වහන්ස, මෙහි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනභ සරසා ගෙන පසේනදි කොසොල් රජුට විරුද්ධ ව යුද පිණිස කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ “මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ මට විරුද්ධ ව යුද පිණිස සිවුරහ සෙනභ සරසා ගෙන කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය”යි ඇසී ය. වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනභ සරසා ගෙන මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජුට විරුද්ධ ව යුද පිණිස කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, එකල්හි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ ද, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කළ හ.

වහන්ස, ඒ යුදෙහි දී මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ පසේනදි කොසොල් රජු පාරදවී ය. වහන්ස, පාරදුක්‍ර පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිය රජධානිය වූ සාවැත්තුවරට ම පෙරලා ගියේ ය.

මහණෙනි, මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ තෙමේ පව්‍රු මිතුරන් ඇත්තේ ය. පව්‍රු යහළුවන් ඇත්තේ ය. පව්‍රුන් කෙරෙහි නැඹුනේ ය. මහණෙනි, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ කලණ මිතුරන් ඇත්තේ ය. කලණ යහළුවන් ඇත්තේ ය. කලණයන් කෙරෙහි නැඹුනේ ය. මහණෙනි, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ පාරදුනේ අද මේ රැයත් දුක සේ හොච්ඡන්තේ ය.

දිනත්තේ වෛරී ජනයා ලබයි. පාරදුනේ දුක සේ වෙසෙයි. දික්‍රම පාරදුම් දෙක හැර සන්සිදුනේ සුව සේ වෙසෙයි.

3. 2. 5.

දුතියසඛ්‍යාමසුතනං.

126. ඝාචජීයං—

අථ ඛො රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනීං සෙනං සන්නායිනා රුජානං පසෙනදිං කොසලං අඛ්‍යායාසි යෙන කාසි.¹ අස්සොසි ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො රුජා කිර මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනීං සෙනං සන්නායිනා මමං අඛ්‍යායාතො යෙන කාසිති.

අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො වතුරඛිනීං සෙනං සන්නායිනා රුජානං මාගධං අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතං පච්චුයාසි යෙන කාසි.¹ අථ ඛො රුජා ච මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො රුජා ච පසෙනදි කොසලො සඛ්‍යාමෙසුං. තස්මිං ඛො පත සඛ්‍යාමෙ රුජා පසෙනදි කොසලො රුජානං මාගධං අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතං පරාජෙසි, ජීවගාභඤ්ච² නං අග්ගහෙසි.

අථ ඛො රුජො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස එතදහොසි: කිඤ්චාපි ඛො මාසං රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො අදුබ්භන්තස්ස දුබ්භති. අථ ච පත මෙ භාහිනෙය්‍යො හොති. යත්තූතාහං රුජො මාගධස්ස අජාතසත්තුතො³ වෙදෙහිපුතස්ස සබ්බං හජජිකායං පරියාදිසිනා සබ්බං අස්සකායං පරියාදිසිනා සබ්බං රථකායං පරියාදිසිනා සබ්බං පතනීකායං පරියාදිසිනා ජීවන්තමෙව නං ඔස්සජෙජය්‍යන්ති⁴.

අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො රුජො මාගධස්ස අජාතසත්තුතො වෙදෙහිපුතස්ස සබ්බං හජජිකායං පරියාදිසිනා -පෙ- ජීවන්තමෙව නං ඔස්සජජී⁵.

අථ ඛො සමබ්‍රහ්මා භික්ඛු පුබ්බන්තස්සමයං නිවාසෙනා පතනච්චරමාදය භාවජීං පිණ්ඩාය පච්චිංසු. භාවජීයං පිණ්ඩාය චරිනා පච්ජාභන්තං පිණ්ඩපාතපච්චිකන්තො යෙන භගවා තෙහුපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිනා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොදුං:

ඉධ භනෙත, රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනීං සෙනං සන්නායිනා රුජානං පසෙනදි කොසලං අඛ්‍යායාසි යෙන කාසි. අස්සොසි ඛො භනෙත, රුජා පසෙනදි කොසලො -පෙ- කාසිති. අථ ඛො භනෙත, රුජා පසෙනදි කොසලො වතුරඛිනීං සෙනං සන්නායිනා රුජානං මාගධං අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතං පච්චුයාසි යෙන කාසි. අථ ඛො භනෙත, රුජා ච මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො රුජා ච පසෙනදි කොසලො සඛ්‍යාමෙසුං. තස්මිං ඛො පත භනෙත, සඛ්‍යාමෙ රුජා පසෙනදි කොසලො රුජානං මාගධං අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතං පරාජෙසි. ජීවගාභඤ්ච නං අග්ගහෙසි.

1. කාසි - PTS. 2. ජීවගාභං - මජ්ඣං, PTS. 3. අජාතසත්තුස්ස - සීඉ. 1. 2. 4. ඔසජෙජය්‍යං - මජ්ඣං. 5. ඔසජජී - මජ්ඣං.

3. 2. 5.

දුතිය සඛගාම සූත්‍රය.

126. සැවැත්නුවර-

එකල්හි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජ තෙමේ සිටුරභ සෙනභ සරසා ගෙණ පසේනදි කොසොල් රජුට විරුඳාව කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. පසේනදි කොසොල් රජතෙමේ “මගධේශවර වූ වේදේහි-පුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජ තෙමේ සිටුරභ සෙනභ සරසා ගෙණ මට විරුඳාව කසිගම කරා ඉදිරියට පැමිණියේ යැ යි” ඇසීය.

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිටුරභ සෙනභ සරසා ගෙණ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජුට විරුඳාව කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේය. එකල්හි මගධාධිපති වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජ තෙමේ ද පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කළහ. ඒ යුදෙහි දී පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධාධිපති වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජු පැරද විය. ජවත්‍රාගයෙන් ද ඔහු අල්ලා ගත්තේ ය.

එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජුට මේ අදහස විය: මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර මේ අජාතසත්තඤ්ඤ රජ තෙමේ කිසිසේත් ද්‍රෝහ නො කරණ මට ද්‍රෝහ කෙරෙයි. එතකුදු වුවත් මාගේ බැනනුවෝ වෙති. මම මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජුගේ සියලු ඇත්සෙනභ පැහැර ගෙණ, සියලු අස්සෙනභ පැහැර ගෙණ, සියලු රිය සෙනභ පැහැර ගෙණ, සියලුපාල සෙනභ පැහැර ගෙණ ඔහු ජවත් වත්තනු ම මුදා හරණේ නම් මැනව යි කියා යී.

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජුගේ සියලු ඇත් සෙනභ පැහැර ගෙණ ... ඔහු ජවත්වත්තනු ම මුදා හළේ ය.

ඉක්බිති බොහෝ හිඤ්ඤු පෙරවරු හැද පොරොවා පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබක පිණිස පාතයෙන් වැලකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ හිඤ්ඤු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ:

වහන්ස, මෙහි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජ තෙමේ සිටුරභ සෙනභ සරසා ගෙණ පසේනදි කොසොල් රජුට විරුඳාව යුද පිණිස කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ... කසිගම කරා ඉදිරියට පැමිණියේ ය යි ඇසී ය. වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිටුරභ සෙනභ සරසා ගෙණ මගධාධිපති වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජුට විරුඳාව යුද පිණිස කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, ඉක්බිති මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජ තෙමේ ද, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කළහ. වහන්ස, ඒ යුදෙහි දී පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තඤ්ඤ රජු පැරද විය. ඔහු ජවත්‍රාගයෙන් ද අල්ලා ගත්තේ ය.

අඵ බො භනො, රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස එතදභොසි: නිඤ්ඤාපි බො ම්සායං රුජා මාගධො අජාතසත්තඤ්ඤ වෙදෙහිපුතො; අදුබ්බනනස්ස දුබ්බනි, අඵ ච පන මෙ භාහිභෙය්සා භොති. යනනුතාභං රඤ්ඤ මාගධස්ස අජාතසත්තඤ්ඤ වෙදෙහිපුතනස්ස සබ්බං භජීකායං පරියාදිසීති; සබ්බං අස්සකායං පරියාදිසීති; සබ්බං රථකායං පරියාදිසීති; සබ්බං පනතිකායං පරියාදිසීති; ජීවනතමෙව නං ඔස්සජෙජය්සනති. අඵ බො භනො, රුජා පසෙනදි කොසලො රඤ්ඤ මාගධස්ස අසනජාතසත්තඤ්ඤ වෙදෙහිපුතනස්ස සබ්බං භජීකායං පරියාදිසීති; සබ්බං අස්සකායං පරියාදිසීති; සබ්බං රථකායං පරියාදිසීති; සබ්බං පනතිකායං පරියාදිසීති; ජීවනතමෙව නං ඔස්සජෙජ.

අඵ බො භගවා එතමජ්ථං විදිති; තායං වෙලායං ඉමා භාථායො අභාසි:

විලුඵපතෙව පුරිසො යාවස්ස උපකප්පති,
 යද ච ඤ්ඤ විලුඵපනති සො විලුඤ්ඤො විලුප්පති¹.

ඨානං හි මඤ්ඤති බාලො යාව පාපං ත පච්චති,
 යද ච පච්චති පාපං අඵ² බාලො දුක්ඛං නිගච්ජති.

භනතා ලභති භනතාරං ජේතාරං ලභතෙ ජයං,
 අනෙකාසකො ච අනෙකාසං රොසෙතාරඤ්ඤ රොසකො,
 අඵ කම්මවිච්චෙවන සො විලුඤ්ඤො විලුප්පති¹.

3. 2. 6.

ධිතුසුභතං.

127. සාවජථීසං—

අඵ බො රුජා පසෙනදි කොසලො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤ භගවනතං අභිවාදෙති; එකමනතං නිසීදි.

අඵ බො අඤ්ඤතරො පුරිසො යෙන රුජා පසෙනදි කොසලො තෙනු- පසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤ රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස උපකප්පකො අරොවෙසි: මලලීකා දෙව, දෙථී ධීතරං විජාතාති. එවං වුඤ්ඤ රුජා පසෙනදි කොසලො අනත්තමනො අභොසි.

අඵ බො භගවා රුජානං පසෙනදි කොසලො අනත්තමනං³ විදිති; තායං වෙලායං ඉමා භාථායො අභාසි:

ඉඤ්ඤ පි හි එකච්චියා සෙය්සා පොස ජතාධිප,
 මෙධාචිති සිලවති සස්සුදෙවො පතිබ්බතා.

තස්සා යො ජායති පොසො සුරො භොති දිසම්පති,
 තාදිසා සුභගියා⁴ පුතො රජ්ජපි අනුසාසනීති.

1. විලුඵපති - ස්‍යා, සිමු, 1. 2. සී 2, PTS. 2. අඵ දුක්ඛං - මජ්ඣ. 3. අනත්තමනතං - මජ්ඣ, සිමු 1, PTS. 4. සුභරියා - PTS.

වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ හට මේ අදහස විය: “මගධාධිපති වේදේහීපුත්‍ර මේ අජාතසකතුරජ තෙමේ නිසිසේත් ද්‍රෝහ නො කරන්නා වූ මට ද්‍රෝහ කෙරෙයි. එතෙකුදු වුවත් මාගේ බැතනුවෝ වෙති. මම මගධේශවර වූ වේදේහීපුත්‍ර අජාතසකතුරජුගේ සියලු ආත්සෙනහ පාඨාර ගෙණ, සියලු අත්සෙනහ පාඨාර ගෙණ, සියලු රියසෙනහ පාඨාර ගෙණ, සියලු පාබල සෙනහ පාඨාර ගෙණ ඔහු ජීවත්වන්නහු ම මුදු හරණේම තම් මැනවැ” යි කියා යි. වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධේශවර වූ වේදේහීපුත්‍ර අජාතසකතුරජුගේ සියලු ආත්සෙනහ පාඨාර අල්ලා ගෙණ, සියලු අත්සෙනහ පාඨාර අල්ලා ගෙණ, සියලු රියසෙනහ පාඨාර අල්ලා ගෙණ, සියලු පාබලසෙනහ පාඨාර අල්ලා ගෙණ ඔහු ජීවත් වන්නහු ම මුදු හලේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලාවෙහි දී මේ ගාථා වදාළ සේක:

යම් තාක් ඔහුට හැකි වේ ද, (ඒ තාක්) පුරුෂ තෙමේ වනසා ම ය. යම් කලෙක අත්‍යයෝ (තමා) තසද්ද, එකල්හි ඒ (මෙරමා) තැසූ පුද්ගල තෙමේ (මෙරමා විසින්) තසනු ලැබේ.

යම් තාක් පාපය විපාක නො දේ ද, (ඒ තාක්) අඤන තෙමේ (සතුටට) කරුණකා යි හඟී. යම් කලෙකත් පාපය විපාක දේ ද, එකල්හි අඤන තෙමේ දුකට පැමිණේ.

(මෙරමා) තසන්නා (තමා) තසන්නකු ලබයි. (මෙරමා) දිහන්නා (තමා) දිහන්නකු ලබයි. ආභ්‍රෝශ කරන්නා ආභ්‍රෝශ කරන්නකු ලබයි. කිපෙන්නා කිපෙන්නකු ලබයි. තව ද කමීය මිහි කිරීමෙන් ඒ (මෙරමා) තැසූ පුද්ගල තෙමේ (මෙරමා විසින්) තසනු ලැබේ.

3. 2. 6.

ධිතු සුත්‍රය.

127. සෑවැන්නුවර—

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්තේ ය.

එකල්හි එක්තරු පුරුෂයෙක් පසේනදි කොසොල් රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹි පසේනදි කොසොල් රජ හට “දේවයන් වහන්ස, මලලිකාදේවී නොමෝ දුවක වැදුවා ය” යි කණ ලඟ සැල කෙලේ ය. එසේ කී කල්හි පසේනදි කොසොල් රජ තො සතුටු සිත් ඇත්තේ විය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසේනදි කොසොල් රජු තොසතුටු සිත් ඇත්තහු දැන ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථා වදාළ සේක.

රජතුමනි, ඇතැම් සත්‍රිය ද ශ්‍රෙෂ්ඨ ය. (එහෙයින්) පොෂණය කරණු මැන. නුවණැති සිල්වත් තැදීමසිලන් දෙවි කොට වෙසෙන පතිවත රක්තා (යම් සත්‍රියක් වේ ද,)

දිශාවන්ට අධිපති රජතුමනි, ඇයට යම් පුතෙක් උපදී ද, (හෙ තෙමේ) දක්‍ෂයෙක් වෙයි. එබඳු යහපත් තැනැත්තියගේ පුත්‍ර තෙමේ රුජ්‍යානු-ශාසනා ද කෙරෙයි.

3. 2. 7.

අපමාදසුභානං.

128. සාවජජීයං—

එකමනනං නිසීදි, එකමනනං නිසිනො, බො රුජ, පසෙහාදි කොසලො භගවනනං එතදචොච: අච්චි නු බො භනෙන එකො ධලොමො යො උභො අනෙච සමඛිගය්හ¹ තිට්ඨති, දිට්ඨධම්මකඤ්චව අනං සමපරුසිකඤ්චාති.

අච්චි බො මහාරුජ එකො ධලොමො යො උභො අනෙච සමඛිගය්හ¹ තිට්ඨති, දිට්ඨධම්මකඤ්චව අනං සමපරුසිකඤ්චාති.

කතමො පත භනෙන එකො ධලොමො යො උභො අනෙච සමඛිගය්හ¹ තිට්ඨති, දිට්ඨධම්මකඤ්චව අනං සමපරුසිකඤ්චාති?

අපමාදො, බො මහාරුජ එකො ධලොමො යො උභො අනෙච සමඛිගය්හ¹ තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්චව අනං සමපරුසිකඤ්චාති. සෙය්සථාපි මහාරුජ යාති කානිච්ච ජඛගලානං² පාණානං පදජාතාති සබ්බාති තාති භජීපදෙ සමොධානං ගච්ඡති, භජීපදං තෙසං අභගමකබ්බායති යදිදං මහනතතෙනත. එවමෙව බො මහාරුජ අපමාදො එකො ධලොමො යො උභො අනෙච සමඛිගය්හ¹ තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්චව අනං සමපරුසිකඤ්චාති.

ආයුං ආරොහියං වණණං සග්ගං උච්චාකුලීතනං,
රතියො පත්ථයනෙනත උමාරු අපරුපරු,
අපමාදං පසංසනති පුඤ්ඤකීරියාසු පණ්ණිනා

අපමනො උභො අනෙච අඛිගණාති³ පණ්ණිනො,
දිට්ඨධම්මෙව ච යො අනො යො වනො සමපරුසිකො,
අනාභිසමො ධීරො පණ්ණිනොති පච්චිට්ඨති.

3. 2. 8.

කලාණමිත්තසුභානං.*

129. සාවජජීයං—

එකමනනං නිසිනො, බො රුජ, පසෙහාදි කොසලො භගවනනං එතදචොච: ඉධි මග්ගං භනෙන රහොගතස්ස පටිසලලීතස්ස එවං වෙතසො පටිච්චිතකෙකා උදපාදි: ස්වාකබ්බානො භගවතා ධලොමො. සො ච බො කලාණමිත්තස්ස කලාණසභායස්ස කලාණසමපවඛකස්ස නො පාපමිත්තස්ස නො පාපසභායස්ස නො පාපසමපවඛකස්සාති.

1. සමඛිගය්හ - මජ්ඣ, ස්ථ, STP. 2. ජඛගලානං - මජ්ඣ, ස්ථ. 3. අඛිගණාති - මජ්ඣ, ස්ථ.
* දුතියපාමාදසුභානං - ස්ථ, PTS

3. 2. 7.

අපමාද සුත්‍රය.

128. සෑවැන්නුවර—

එකත්පසෙක හුන්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. වහන්ස, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවෘද්ධියත් පරලොව අභිවෘද්ධියත් යන දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහමෙක් ඇද්ද?

මහරජ, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවෘද්ධියත් පරලොව අභිවෘද්ධියත් යන දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහමෙක් ඇත.

වහන්ස, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවෘද්ධියත් පරලොව අභිවෘද්ධියත් යන දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහම කීමෙක් ද?

මහරජ, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවෘද්ධියත් පරලොව අභිවෘද්ධියත් යන දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහම අප්‍රමාදය යි. මහරජ, ඇවිදින ප්‍රාණින්ගේ යම් කිසි පා සටහන්හු වෙත් නම් ඒ සියල්ලෝ යම්සේ ඇත්පියෙහි ඇතුළත් වීමට යෙද්ද, යම් ඒ මහතකියෙන් ඇත්පිය ඔවුන්ට අග්‍ර ය යි කියනු ලැබේ ද, මහරජ, එසෙයින් ම යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවෘද්ධියත් පරලොව අභිවෘද්ධියත් යන දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් අප්‍රමාදය ඒ එක් දහම යි.

ආයුෂ ද, නිරෝගබව ද, ශරීර වණිය ද, සුවතිය ද, උසස්කුල ඇති බව ද, උදර වූ අන්‍යෝන්‍ය වූ සිත් අලවන ද ද පතන්තහු විසින් පුණ්‍ය-ක්‍රියාවන්හි නොපමාවීම නුවණැත්තෝ පසසත්.

මෙලොව යම් අභිවෘද්ධියෙකුත් වේ ද, පරලොව යම් අභිවෘද්ධියෙකුත් වේ ද, පණේන තෙමේ නො පමා වූයේ ඒ දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම ලබයි. ධාතිසම්පන්න පුද්ගල තෙමේ අභිප්‍රතිලාභය හේතු කොට ගෙන පණේන ය යි කියනු ලැබේ.

3. 2. 8.

කලාණමිත්ත සුත්‍රය.

129. සෑවැන්නුවර—

එකත්පසෙක හුන් පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. වහන්ස, මෙහි රහසිකතව එකලොව හුන් මා සිත්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මාතවින් වදාරණ ලදී. හෙ ද කලණ මිතුරන් ඇත්තහුට ය. කලණ යහළුවන් ඇත්තහුට ය. කලණයන් කෙරෙහි නැමුනහුට ය. පවිටු මිතුරන් ඇත්තහුට නො වේ. පවිටු යහළුවන් ඇත්තහුට නො වේ. පවිටින් කෙරෙහි නැමුනහුට නො වේ” යන මෙබඳු විතත විතකියෙක් පහල විය.

එවමෙන මහාරුජ, එවමෙන මහාරුජ, සවාකධානො මහාරුජ මයා-
ධමෙමා, සො ච බො කල්‍යාණමිත්තස්ස කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණ-
සම්පවච්චකස්ස. නො පාපමිත්තස්ස නො පාපසභායස්ස නො පාපසම්පවච්චකස්සාති.

එකමිදුනං මහාරුජ, සමයං සකෙකසු විහරුමි නාගරකං¹ නාම සක්‍යානං
තිගමො. අඵ බො මහාරුජ ආනිඤ්ඤෙ, භික්ඛු යෙනාහං තෙ නුපසච්චකමි.
උපසච්චකමිනා මං අභිවාදෙනා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසිනො
බො මහාරුජ ආනඤ්ඤෙ භික්ඛු මං එනදවොච: උපච්චකමිදං හනොන චුභව-
චරියස්ස යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා කල්‍යාණසභායතා කල්‍යාණසම්පවච්චකතාති.
එවං චුත්තාහං මහාරුජ ආනඤ්ඤෙ භික්ඛු එනදවොච: මා හෙවං ආනඤ්ඤෙ,
මා හෙවං ආනඤ්ඤෙ, සකලමෙව භිදං ආනඤ්ඤෙ චුභවචරියං යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා
කල්‍යාණසභායතා කල්‍යාණසම්පවච්චකතා. කල්‍යාණමිත්තස්සෙනං ආනඤ්ඤෙ
භික්ඛුනො පාච්චකඛං කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණසම්පවච්චකස්ස අරියං
අච්චකඛිකං මග්ගං භාවෙස්සති² අරියං අච්චකඛිකං මග්ගං ඛුලීකරියාතිති.

කප්ඤ්ච ආනඤ්ඤෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණ-
සම්පවච්චකො “අරියං අච්චකඛිකං මග්ගං භාවෙති”³ අරියං අච්චකඛිකං
මග්ගං ඛුලීකරෙති? ඉධානඤ්ඤෙ භික්ඛු සම්මාදිට්ඨිං භාවෙති විචෙකතිස්සිතං
විරුගතිස්සිතං නිරුධතිස්සිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං. සම්මාසච්චකපපං
භාවෙති - සම්මාචාචං භාවෙති - සම්මාකම්මනතං භාවෙති, - සම්මාආච්චං
භාවෙති - සම්මාචායාමං භාවෙති - සම්මාසතිං භාවෙති - සම්මාසමාධිං භාවෙති
විචෙකතිස්සිතං විරුගතිස්සිතං නිරුධතිස්සිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං. එවං බො
ආනඤ්ඤෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවච්චකො අරියං
අච්චකඛිකං මග්ගං භාවෙති, අරියං අච්චකඛිකං මග්ගං ඛුලීකරෙති.

තදුමිතාපෙනං ආනඤ්ඤෙ පරියායෙන වෙදිතබ්බං: යථා සකලමෙමිදං
චුභවචරියං යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා කල්‍යාණසභායතා කල්‍යාණසම්පවච්චකතාති.

මමං හි ආනඤ්ඤෙ කල්‍යාණමිත්තං ආගම්ම ජාතිධම්මං සත්තා ජාතියා
පරිච්චවනති. ජරාධම්මං සත්තා ජරාය පරිච්චවනති. ව්‍යාධිධම්මං සත්තා
ව්‍යාධිතා⁴ පරිච්චවනති. මරණධම්මං සත්තා මරණෙන පරිච්චවනති. සොක-
පරිදෙවදුකඛදෙමනස්සුපායාසධම්මං සත්තා සොකපරිදෙවදුකඛදෙමනස්සු-
පායාසෙහි පරිච්චවනති. ඉමිතා බො එතං ආනඤ්ඤෙ පරියායෙන වෙදිතබ්බං:
යථා සකලමෙවභිදං චුභවචරියං යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා කල්‍යාණසභායතා
කල්‍යාණසම්පවච්චකතාති.

තසමාතිත තෙ මහාරුජ එවං සිකඛිතබ්බං: කල්‍යාණමිත්තො භවිස්සාමි
කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවච්චකොති. එවං හි තෙ මහාරුජ සිකඛි-
තබ්බං. කල්‍යාණමිත්තස්ස තෙ මහාරුජ කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණසම්ප-
වච්චකස්ස අයං එකො ධමෙමා උපනිස්සාය විහාතබ්බො අප්පමාදෙ කුසලෙසු
ධමෙමසු.

1. නගරකං - මජ්ඣ. සූ. 2. භාවෙය්‍ය - සීග්‍ර. 3. අනුරිතපායො න දිස්සතෙ. PTS.
පොඤ්ඤෙ. 4. ව්‍යාධිතො - මජ්ඣ. සූ. ව්‍යාධියා - PTS.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, මා විසින් ධර්මය ස්වාධිකාරය ය. එ ද කලණ මිතුරන් ඇත්තනුට ය. කලණ යහළුවන් ඇත්තනුට ය. කලණයන් කෙරෙහි නැඹුණුනුට ය. පවිටු මිතුරන් ඇත්තනුට නො වේ. පවිටු යහළුවන් ඇත්තනුට නො වේ. පවිටන් කෙරෙහි නැඹුණුනුට නො වේ.

මහරජ, එක් කලෙක මම ශාක්‍ය දහව්වෙහි ශාක්‍යයන්ගේ නාගරක නම් නියමිතමිනි වෙසෙමි. මහරජ, එකල අනඳ මහණ තෙමේ මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මා වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. මහරජ, එකත්පසෙක හුන් අනඳ මහණ තෙමේ මට “වහන්ස, යම් මේ කලාණමිත්‍රයෙක් කලාණසභායනියෙක් කලාණසමුපවිකානියෙක් වේ ද, මෙය මගඛසර පිළිබඳ හරි අබේකා”යි මෙය සාල කෙළේ ය. මහරජ, එසේ කියන ලද මම අනඳ මහණනට මෙය කියමි. ආනන්ද, එසේ නො කිය, ආනන්ද, එසේ නො කිය, ආනන්ද, යම් මේ කලණ මිතුරන් ඇතිවෙක් කලණ යහළුවන් ඇතිවෙක් කලණයන් කෙරෙහි නැඹුණුවෙක් වේ ද, මෙය මුළු මගඛසර ම ය. ආනන්ද, “අරිඅට්ඨමග වඩන්නේ ය. අරිඅට්ඨමග බහුල කරන්නේ” ය යන මෙය කලණ මිතුරන් ඇති කලණ යහළුවන් ඇති කලණයන් කෙරෙහි නැමෙන මහණහු විසින් කැමති විය යුතු යි.

ආනන්ද, කලණ මිතුරන් ඇති කලණ යහළුවන් ඇති කලණයන් කෙරෙහි නැමෙන මහණ තෙමේ කෙසේ නම් අරිඅට්ඨමග වඩා ද? අරිඅට්ඨමග බහුල කෙරේ ද? යන්: ආනන්ද, මෙහි මහණ තෙමේ විවේකය ඇසුරු කල විරාගය ඇසුරු කල නිරෝධය ඇසුරු කල නිවණට තමන සුලු සමයක් දැරිය වඩයි. ... සමයක්සධකල්පය වඩයි. ... සමයක්වචනය වඩයි. ... සමයක් කමානතය වඩයි. ... සමයක් ආජීවය වඩයි. ... සමයක් සමානිය වඩයි. විවේකය ඇසුරු කල විරාගය ඇසුරු කල නිරෝධය ඇසුරු කල නිවණට තමන සුලු සමයක්සමානිය වඩයි. ආනන්ද, කලණ මිතුරන් ඇති කලණ යහළුවන් ඇති කලණයන් කෙරෙහි නැමෙන මහණ තෙමේ මෙසේ අරිඅට්ඨමග වඩයි, අරිඅට්ඨමග බහුල කෙරෙයි.

ආනන්ද, යම් මේ කලාණමිත්‍රයෙක් කලාණසභායනියෙක් කලාණසමුපවිකානියෙක් වේ නම් මෙය යම්සේ මුළු බඛසර වේ ද, එය මේ ක්‍රමයෙන් ද දන යුතු යි.

ආනන්ද, කලාණමිත්‍ර වූ මා නිසා ම ඉපදීම ස්වභාව කොට ඇති සත්තයෝ ඉපදීමෙන් මිදෙත්. දිරිම ස්වභාව කොට ඇති සත්තයෝ දිරිමෙන් මිදෙත්. මරණය ස්වභාව කොට ඇති සත්තයෝ මරණයෙන් මිදෙත්. ශෝකය වැලපීම දුක් දෙමිතස් දඹිආයාස ස්වභාව කොට ඇති සත්තයෝ ශෝකපරිදෙව දුක්දෙමිතස් උපායාසයන්ගෙන් මිදෙත්. ආනන්ද, යම් මේ කලාණමිත්‍රයෙක් කලාණසභායනියෙක් කලාණසමුපවිකානියෙක් වේ නම් මෙය යම්සේ මුළු බඛසර වේ ද, එය මේ ක්‍රමයෙන්ද දන යුතු යි.

මහරජ, එහෙයින් මෙහි ලා තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු යි. “කලණමිතුරන් ඇත්තෙක් කලණයහළුවන් ඇත්තෙක් කලණයන් කෙරෙහි නැමෙන්නෙක් වන්නෙමි”යි. මහරජ, මෙසේ ම තොප විසින් හික්මිය යුතු යි. මහරජ, කලණමිතුරන් ඇති කලණයහළුවන් ඇති කලණයන් කෙරෙහි නැඹුණු තොප විසින් කුලඛර්මයන්හි අප්‍රමාදය වූ මේ එක ම ධර්ම ඇසුරු කොට විසිය යුතු යි.

අපමනතස්ස තෙ මහාරාජ, විහරතො අපමාදං උපනිස්සාය ඉන්ධං-
ගාරස්ස¹ එවං භවිස්සති: රාජා ඛො අපමතො විහරති අපමාදං උප-
නිස්සාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උපනිස්සායාති.

අපමනතස්ස තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිස්සාය ඛන්ති-
යාතමපි අනුයුතතානං² එවං භවිස්සති: රාජා ඛො අපමතො විහරති
අපමාදං උපනිස්සාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උප-
නිස්සායාති.

අපමනතස්ස තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිස්සාය බල-
කායස්සපි එවං භවිස්සති: රාජා ඛො අපමතො විහරති අපමාදං උප-
නිස්සාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උපනිස්සායාති.

අපමනතස්ස තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිස්සාය තෙගම-
ජානපදස්සාපි³ එවං භවිස්සති: රාජා ඛො අපමතො විහරති අපමාදං
උපනිස්සාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උපනිස්සායාති.

අපමනතස්ස තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිස්සාය අත්තාපි
ගුණො රතඛිතො භවිස්සති, ඉන්ධංගාරමපි ගුණං රතඛිතං භවිස්සති,
කොසකොට්ඨංගාරමපි ගුණං රතඛිතං භවිස්සති.

හොගෙ පත්ඨමානෙත උලාරෙ අපරාපරෙ,
අපමාදං පසංසන්ති සුඤ්ඤකිරියාසු පණ්ඨිතා.

අපමතො උභො අනෙ අබිගණ්ඨාති පණ්ඨිතො,
දිට්ඨි⁴ ධම්මෙ ව යො අනෙ යො වනෙ ඤාමපරාසිකො,
අන්ධංගාරමයා ධිරො පණ්ඨිතොති පට්ටවතීති.

3. 2. 9.

පඨමං අනුතතිකසුතනං.

130. සාවජජීයං—

අථ ඛො රාජා පණ්ඨනදී ඡෙකාස්ලො දිවාදිවස්ස යෙන භගවා තෙනුප-
සඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං
නිසීන්තං ඛො රාජානං පසෙතදිං⁵ කොසලං භගවා එතදවොච: හන්ද කුතො
නු නිං මහාරාජ අගච්ඡති දිවාදිවස්සාති?

1. ඉන්ධංගාරස්ස අනුයුතතානං - මජ්ඣං, අනුයාසනකස්ස. ඡා. 2. අනුයුතතානං - ඡා,
මජ්ඣං. 3. ජානපදස්සාපි - මජ්ඣං. PTS. 4. දිට්ඨි ධම්මෙ - සීචු. 5. පසෙතදි - කත්ථි.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට වසන්තා වූ තොපගේ ඇතොවුරට (අන්තාපුරස්ත්‍රිත්ව) ද “රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වාසය කෙරෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වාසය කරන්නා වූ තොපගේ අනුයුක්ත (සහකාර) කෘත්‍රියයන්ට ද “අපගේ රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වාසය කෙරෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වාසය කරන්නා වූ තොපගේ බලසෙනගට ද “රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙන තොපගේ නියමිගම්දනව්වැස්සන්ට ද “රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමාදය ව වෙසෙන තොප විසින් තෙමේත් ගෝපනය කරණ ලද්දේ රක්තා ලද්දේ වන්නේ ය. ඇතොවුර ද ගෝපනය කරණ ලද්දේ රක්තා ලද්දේ වන්නේ ය. බහගබ්බා හා කොටුගුල් ද ගෝපනය කරණ ලද්දේ රක්තා ලද්දේ වන්නේ ය.

මහත් වූ තත්වැදුරුම් සැපත් පනත්තසු විසින් තොපමා වියයුතු යි. පණ්ඩිතයෝ කුලලක්‍රියාවන්හි අප්‍රමාදය පසසත්.

අප්‍රමාදය වූ පණ්ඩිත තෙමේ දිට්‍රදුමියෙහි යම් අඵයෙක් වේ ද, පරලෙව්හි යම් අඵයෙක් වේ ද මේ උභයාභිමය ලබයි. මේ උභයාභිමයෙන් නුවණැත්තේ පණ්ඩිත යයි කියනු ලැබේ.

3. 2. 9.

පඨම අප්‍රමාදක සුත්‍රය.

130. සැවැත්නුවර—

එකල්හි පණ්ඩිත කොසොල්ලරජ තෙමේ දෙවෙන් දවහල්හි (මධ්‍යාහන-යෙහි) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පණ්ඩිත කොසොල්ලරජහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල දේක: “මහරජ, දැන් තෙපි දෙවෙන් දවහල කොහි සිට එවූ දු” යි.

ඉධ භනෙන සාවච්චියං සෙට්ඨී ගහපති කාලකතො.¹ නමහං අපුතතකං සාපතෙය්‍යං රාජනෙනපුරං අතිභරිතා ආගච්චාමි. අසීති භනෙන සතසහසාති තීරඤ්ඤස්සෙව, කො පන වාදෙ රුපියස්ස. තස්ස ඛො පන භනෙන සෙට්ඨීස්ස ගහපතීස්ස එවරුපො භතතභොගො අහොසි: කණාජකං භුඤ්ඤති බිලබ්භද්දතියං. එවරුපො වඤ්ඤොගො අහොසි: සාණං ධාරෙති තීපකච්චසතං. එවරුපො යානභොගො අහොසි: ජජ්ජරථකෙන යාති පණණච්චතකකෙන ධාරියමානෙනාති.

එවමෙනං මහාරාජ, එවමෙනං මහාරාජ, අසපුරිසො ඛො මහාරාජ උලාරෙ භොගෙ ලභීතා නෙව අතතානං සුඛෙති පිණෙති. න මාතාපිතරො සුඛෙති පිණෙති. න පුතතදුරං සුඛෙති පිණෙති. න දුසකමමකරපොරිසෙ සුඛෙති පිණෙති. න මිත්තාමච්චෙව සුඛෙති පිණෙති. න සමණච්චාගමණෙසු උඤ්ඤතියං දකඛිණං පතිට්ඨාපෙති සොවග්ගීකං සුඛච්චාකං සග්ගසංවතනනිකං. තස්ස තෙ භොගෙ එවං සමමා අපරිභුඤ්ඤියමානෙ² රාජානො වා භරන්ති, වොරා වා භරන්ති. අග්ගි වා ඛහති. උදකං වා වහති. අපජියා වා දුයාදු භරන්ති. එවං ස තෙ³ මහාරාජ භොගා සමමා අපරිභුඤ්ඤියමානා⁴ පරිකබ්භං ගච්චන්ති තො පරිභොගං.

සෙය්‍යථාපි මහාරාජ, අමනුස්සට්ඨානෙ පොකඛරණී අච්චොදකා සීතොදකා සාතොදකා සෙතකා⁵ සුපතීන්දා රමණීයා. තං ජනො නෙව හරෙය්‍ය, න පිචෙය්‍ය, න තභායෙය්‍ය, න යථාපච්චවයං වා කරෙය්‍ය. එවං හි තං මහාරාජ උදකං සමමා අපරිභුඤ්ඤියමානං පරිකබ්භං ගච්චෙය්‍ය තො පරිභොගං.

එවමෙව ඛො මහාරාජ, අසපුරිසො උලාරෙ භොගෙ ලභීතා නෙවතතානං සුඛෙති පිණෙති -පෙ- අපජියා වා දුයාදු භරන්ති. එවං ස තෙ භොගා සමමා අපරිභුඤ්ඤියමානා පරිකබ්භං ගච්චන්ති තො පරිභොගං.

සපුරිසො ච ඛො මහාරාජ උලාරෙ භොගෙ ලභීතා අතතානං සුඛෙති පිණෙති. මාතාපිතරො සුඛෙති පිණෙති. පුතතදුරං සුඛෙති පිණෙති. දුසකමමකරපොරිසෙ සුඛෙති පිණෙති. මිත්තාමච්චෙව සුඛෙති පිණෙති. සමණච්චාගමණෙසු උඤ්ඤතියං දකඛිණං පතිට්ඨාපෙති සොවග්ගීකං සුඛච්චාකං සග්ගසංවතනනිකං. තස්ස තෙ භොගෙ එවං සමමා පරිභුඤ්ඤියමානෙ තෙව රාජානො භරන්ති. න වොරා භරන්ති. න අග්ගි ඛහති. න උදකං වහති. න අපජියා දුයාදු භරන්ති. එවං ස හෙ මහාරාජ භොගා සමමා පරිභුඤ්ඤියමානා පරිභොගං ගච්චන්ති තො පරිකබ්භං.

සෙය්‍යථාපි මහාරාජ ගාමස්ස වා නීගමස්ස වා අවිදුරෙ පොකඛරණී අච්චොදකා සීතොදකා සාතොදකා සෙතකා සුපතීන්දා රමණීයා. තං ජනො හරෙය්‍යපි පිචෙය්‍යපි තභායෙය්‍යපි යථාපච්චවයමපි කරෙය්‍ය. එවං හි තං මහාරාජ උදකං සමමා පරිභුඤ්ඤියමානං පරිභොගං ගච්චෙය්‍ය තො පරිකබ්භං. එවමෙව ඛො මහාරාජ ධීරො සපුරිසො උලාරෙ භොගෙ ලභීතා අතතානං සුඛෙති පිණෙති -පෙ- එවං ස තෙ භොගා සමමා පරිභුඤ්ඤියමානා පරිභොගං ගච්චන්ති තො පරිකබ්භන්ති.

1. කාලකතො - මජ්ඣං 2 අපරිභුඤ්ඤියමානො - සීචු. PIS. සී 2 3. එවංසනෙත - සීචු. PTS. සී2. 4. අපරිභුඤ්ඤියමානා - සීචු. සත. PTS. සී2. 5. සෙතොදකා - මජ්ඣං.

වහන්ස, මෙහි සැවැත්නුවර සිටුගැහැවි තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මම අපුත්ත වූ ඒ ධනය ඇතුළු රජගෙට ගෙන්වා තබා එමි. වහන්ස, (එහි) රත්මල ම අසුලක්කයෙකි. රිදී ගැණ කියනු කිම? (එහෙත්) වහන්ස, ඒ සිටුගැහැවිනුගේ බත් වැලඳීම මෙබඳු විය: කාසි දෙවෙති කොට ඇති නිටුඩුකාලේ බත් බුද්ධි. වසත්පරිභෝගය මෙබඳු විය: කාබැලි තුනක් සැමැත්තූ හඟවැහැරියක් දරයි. යානපරිභෝගය මෙබඳු විය: දරණු ලබන පත්කුඩයෙකින් යුත් දුදුරා වූ කුඩාරියෙකින් යයි.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, අසත් (ලාමක) පුරුෂ තෙමේ මහත් භෝග ලැබ (ද) තමා නො ම සුඛිත කෙරෙයි. නො ම පිණවයි. මවුපියන් සුඛිත නො කෙරෙයි නො පිණවයි. අඹුදරුවන් සුඛිත නො කෙරෙයි නො පිණවයි. දස්කම්කරු පුරුෂයන් සුඛිත නො කෙරෙයි. නො පිණවයි. මිත්‍රයන් හා සහකාරයන් සුඛිත නො කෙරෙයි. නො පිණවයි. මහණබමුණන් කෙරෙහි මතුමත්තෙහි සුව දෙන සවභීයට හිත සුබවිපාක ඇති සවභීය පිණිස පවත්නා දක්ෂිණාව නො පිහිටුවයි. (නොදෙයි). මෙසේ මැනවින් පරිභෝග නොකරණ ඔහුගේ ඒ ධනය රජහු හෝ භාර ගණිත්. සොරු හෝ පැහැර ගණිත්. ගින්න හෝ දවයි. ජලය හෝ තහයි. අප්‍රිය වූ දයාදයෝ (දුදුරු පරපුර) හෝ භාර ගණිත්. මහරජ, මෙසේ ඔහු විසින් මැනවින් පරිභෝග නොකරණු ලබන එ භෝගයෝ විනාශයට පැමිණෙත්. පරිභෝගයට නො පැමිණෙත්.

මහරජ, යම්සේ අමනුෂ්‍යයන් විසින් අධිගාහිත වූ නානෙක පහත් දිය ඇති සිහිල්දිය ඇති මිහිරිදිය ඇති හෙල රළුලි ඇති මනා කොට ඇති සිත්කලු පොකුණෙක් වේ නම් ජන තෙමේ ඒ දිය නො ම හරණේ ය. නො බොත්තේ ය. නො තහන්තේ ය. පසවැටෙන සෙයින් හෝ නො කරන්-තේ ය. මහරජ, එසේ ඒ දිය මැනවින් පරිභෝග නොකරණු ලබන්නේ සිදී යන්නේ ය. පරිභෝගයට නො පැමිණෙත්තේ ය.

මහරජ, එමෙන් ම ලාමක පුරුෂ තෙමේ මහත්භෝග ලැබ තමා නො ම සුඛිත කෙරෙයි නො පිණවයි. ... අප්‍රිය වූ දයාදයෝ හෝ භාර ගණිත්. මෙසේ ඔහු විසින් මැනවින් පරිභෝග නොකරණු ලබන්නා වූ ඒ භෝගයෝ විනාශයට පැමිණෙත්. පරිභෝගයට නො පැමිණෙත්.

මහරජ, සත්පුරුෂ තෙමේ මහත් භෝග ලැබ තමා සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. මවුපියන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. අඹුදරුවන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. දස්කම්කරු පුරුෂයන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. මිත්‍රයන් හා සහකාරයන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. මහණබමුණන් කෙරෙහි මතු මත්තෙහි සුව ගෙණ දෙන සවභීයට හිත සුබවිපාක ඇති සවභීය පිණිස පවත්නා දක්ෂිණාව පිහිටුවයි. මෙසේ මැනවින් පරිභෝග කරණු ලබන ඔහුගේ ඒ භෝගයන් රජහු නොම භාර ගණිත්. සොරු නො පැහැර ගණිත්. ගින්න නො දවයි. ජලය නො තහයි. අප්‍රිය වූ දයාදයෝ නො භාර ගණිත්. මහරජ, මෙසේ මැනවින් පරිභෝග කරණු ලබන ඒ භෝගයෝ පරිභෝගයට යෙහි. සිදීමට නො යෙත්.

මහරජ, යම්සේ ගමක් හෝ නියමිගමක් අසල පහත්දිය ඇති සිහිල් දිය ඇති මිහිරිදිය ඇති සුදු රළුලි ඇති මනා කොට ඇති සිත්කලු පොකුණෙක් වේ නම් ජන තෙමේ ඒ දිය ගෙණ යන්නේත්, බොත්තේත්, තහන්නේත් පසවැටෙනසෙයින් හෝ කරන්නේත් වේ. මහරජ, මෙසේ පරිභෝග කරණු ලබන ඒ ජලය පරිභෝගයට යන්නේය. නොසිදී යන්නේ ය. මහරජ, එපරිද්දෙන් ම නුවණැති සත්පුරුෂ තෙමේ මහත් භෝගයන් ලැබ තමා සුඛිත කෙරෙයි. පිණවයි. ... මෙසේ ඒ භෝගයෝ මැනවින් පරිභෝග කරණු ලබන්නාහු පරිභෝගයට යෙහි. විනාශයට නො පැමිණෙහි.

අමනුස්සධර්මානෙ උදකං ව සීතං තදපෙය්‍යමානං පරිසොසමෙති,
එවං ධනං කාපුරිසො ලභීන්ධා තෙවතතතා භුඤ්ජති නො දදති.

ධිරො ව විඤ්ඤ අභිගමම භොගෙ යො භුඤ්ජති කිච්චකරො ව භොති,
සො ඤ්ජතිසබ්බං නීසභො හරින්ධා අනීච්චිනො සගග්ඤ්ඤපෙති ධානන්ති.

3. 2. 10.

දුතියං අපුතනකපුතනං.

131. ඝාමපථියං—

අථ බො රාජා පසෙනදි කොසලො දිවාදිවස්ස යෙන හගවා
තෙත්‍රපසබ්බමි. උපසබ්බමින්ධා හගවන්තං අභිවාදෙන්ධා එකමන්තං නීසීදි.
එකමන්තං නීසීන්තං බො රාජානං පසෙනදිං කොසලං හගවා එතදවොච:
හඤ්ඤ කුතො නු තුං මහාරාජ අගච්ඡසී දිවාදිවස්සාති?

ඉධ හනෙන ඝාමපථියං සෙට්ඨී ගහපතී කාලකතො. තමං අපුතනකං
සාපතෙය්‍යං රාජනෙතපුරං අභිහරින්ධා අගච්ඡාමි. සතං හනෙන සතසගස්සා-
නං¹ තීරඤ්ඤස්සෙව, කො පත වාදො රුපියස්ස. තස්ස බො පත හනෙන
සෙට්ඨීස්ස ගහපතීස්ස එවරුපො හතතභොගො අභොසී: කණ්ණාජකං
භුඤ්ජති බිලුභගදුතීයං. එවරුපො වන්භොගො අභොසී: සාණං ධාරෙති
තීපකඛවසනං. එවරුපො යානභොගො අභොසී: ජජ්ජරරථකෙන යාති
පණ්ණච්ඡතකකෙන ධාරියමානෙතාතී.

එවමෙනං මහාරාජ, එවමෙනං මහාරාජ, භුතපුබ්බං සො මහාරාජ සෙට්ඨී
ගහපතී තභග්‍රසීඛි² නාම පච්චෙකසච්චුද්ධං³ පිණ්ඩපාතෙන පටිපාදෙසී.
“දෙඵ සමණස්ස පිණ්ඩන්ති” වන්ධා උට්ඨායාසනා පකකාමි. දන්ධා ව පත
පච්ඡා විපපටිසාරී අභොසී: “වරමෙනං පිණ්ඩපාතං දසා වා කමමකරු වා
භුඤ්ඤෙය්‍යන්ති.” භාභුච්ච පත එකපුතනකං සාපතෙය්‍යස්ස කාරණා ජීවිතා
වොරොපෙසී.

යං බො සො මහාරාජ සෙට්ඨී ගහපතී තග්‍රසීඛි² පච්චෙකසච්චුද්ධං³
පිණ්ඩපාතෙන පටිපාදෙසී, තස්ස කමමස්ස විපාකෙන සතතකඛන්තං සුගතීං
සග්ගං ලොකං උපපජ්ජී, තස්සෙව කමමස්ස විපාකාවසෙසෙන ඉච්ඡිස්සායෙව
ඝාමපථියං සතතකඛන්තං සෙට්ඨීන්තං කාරෙසී.

යං බො සො මහාරාජ සෙට්ඨී ගහපතී දන්ධා පච්ඡා විපපටිසාරී අභොසී:
“වරමෙනං පිණ්ඩපාතං දසා වා කමමකරු වා භුඤ්ඤෙය්‍යන්ති,” තස්ස කමමස්ස
විපාකෙන නාස්සුලාරුය භතතභොගාය වින්තං තමති. නාස්සුලාරුය
වන්භොගාය වින්තං තමති. නාස්සුලාරුය යානභොගාය වින්තං තමති.
නාස්සුලාරුතං පඤ්චන්තං කාමගුණානං භොගාය වින්තං තමති.

1. භතසගස්සාති - කළුවි. 2. තභග්‍රසීඛි පච්චෙකසච්චුද්ධං - මජ්ඣ. 3. පච්චෙක
චුද්ධං - සී PTS.

අමනුෂ්‍යයන් විසින් අධිගෘහිත වූ තෘතීය සිහිල් ජලයක් වේ ද, එය පානය නොකරණු ලබන්නේ විශ්ලිමට යේ ද, එසේ ලාමක පුරුෂ තෙමේ ධනය ලැබ තෙමේත් තොම පරිභෝග කෙරෙයි. අනුන්ට ද නොදෙයි. ධාතිසම්පන්න ක්‍රවණිති යම් පුරුෂයෙක් වේ ද, හෙ තෙමේ භොගයන් ලැබ අනුභව කෙරෙයි. කටයුතු කරන්නේ ද වෙයි. ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂ තෙමේ නෑ සමූහයා පෝෂණය කොට (ලොකයා විසින්) පසස්තා ලද්දේ දෙවි-ලොවට පැමිණෙයි

3. 2. 10.

දුතියඅපුත්තක සූත්‍රය.

131. සෑවැත්තුවර—

එකල්හි පස්සේනදී කොසොල්ලරජ තෙමේ දෙවෙන් දවහල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෑද එකත්පසෙක හුන්සේ ය. එකත්පසෙක හුන් පස්සේනදී කොසොල්ලරජට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහරජ, “දැන් තෙපි මධ්‍යාහ්‍නයෙහි කොහි සිට එවූ දෑ”යි මෙය වදාළ සේක.

වහන්ස, මේ සෑවැත්තුවර සිටු ගැහැවි තෙමේ කාලගත විය. මම ඒ දරුවන් නෑති සැපත ඇතුළුරජගෙට නඟා යවා එමි. වහන්ස, රත්මල ම සියක්ලක්ෂයෙකි. ඊදී ගැණ කියනු කීම? වහන්ස, ඒ සිටුගැහැවිහුගේ බන් වැලඳීම මෙබඳු විය: කාච් දෙවෙති කොට ඇති නිවුඩු සහලේ බත බුද්ධි. වසනුපරිභෝගය මෙබඳු විය: සෑවැත්තුව තුන්කඩක් ඇති හණ වෑහැරිවතක් දරයි. රථපරිභෝගය මෙබඳු විය: දරණු ලබන පත්කුඩයක් ඇති දූදුරු වූ කුඩා ඊයෙකින් ගමන් කරයි.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ තෙල එසේය. පෙර වූවක් (කියමි): මහරජ, ඒ සිටු ගැහැවි තෙමේ තහරසිවි තම් පස්සේබුදු රජුහු පිණිසාන-යෙන් පැවරී ය. “මෙහණුට පිඬු දෙව”යි කියා හුතස්සෙන් නැගිට ගියේ ය. දී පසුව “මේ පිණිසානාරය දසයෝ හෝ කම්කරුවෝ හෝ අනුභව කලාහු තම් යහපතැ”යි විපිළිසර ඇත්තේ විය. ධනභේදුවෙන් බැයාගේ එක ම කුඩාපුතු ද දිවියෙන් තොර කෙලේ ය.

මහරජ, ඒ සිටු ගැහැවි තෙමේ තහරසිවි තම් පස්සේබුදු රජුන් පිණිසා-පානයෙන් පැවරී යන යමක් ඇද්ද ඒ කම්පිපාකයෙන් සත්වරක් සුගති සබ්බසාන සවභීලෝකයට (උතපත්තිවශයෙන්) පැමිණියේ ය. ඒ කම්යාගේ ම විපාකාවර්ෂයෙන් මේ සෑවැත්තුවර ම සත්වරක් සිටුකම් කරවී ය.

මහරජ, ඒ සිටු ගැහැවි තෙමේ දී(පසුව) “මේ පිණිසානාරය දසයෝ හෝ කම්කරුවෝ හෝ අනුභව කලාහු තම් යහපතැයි” පසුව විපිළිසර ඇති වී යන යමක් ඇද්ද, ඒ කම්යාගේ විපාකය භේද කොට ගෙණ උදර වූ බන් වැලඳීම පිණිස සිත නො නෑමෙයි. උදර වූ වසනුපරිභෝගය පිණිස සිත නො නෑමෙයි. උදර වූ රථපරිභෝගය පිණිස සිත නො නෑමෙයි. උදර වූ පස්කම් සැප අනුභවය පිණිස සිත නො නෑමෙයි.

යං බො සො මහාරුජ සෙට්ඨී ගහපති භාතුච්ච පන එකපුත්තකං සාපනෙය්‍යස්ස කාරණං ජීවිතා වොරොපෙසී. තස්ස කමමස්ස විපාකෙත ඛහුති වස්සානී ඛහුති වස්සසතානී ඛහුති වස්සසහස්සානී ඛහුති වස්සසතසහස්සානී නිරයෙ පච්චිත්ථ. තස්සෙව කමමස්ස විපාකාවසෙසෙන ඉදං සත්තමං අපුත්තකං සාපනෙය්‍යං රුජකොසං පවෙසෙති. තස්ස බො පන මහාරුජ සෙට්ඨීස්ස ගහපතීස්ස පුරුණස්ඤ්ච පුඤ්ඤං පරිකම්ණං, තවස්ඤ්ච පුඤ්ඤං අනුපචිතං. අජ්ජ පන මහාරුජ සෙට්ඨී ගහපති මහාඡර්ග්‍රාමනිරයෙ¹ පච්චතීති. එවං භනෙන සෙට්ඨී ගහපති මහාරොරුචං නිරයං උපපනොති? එවං මහාරුජ සෙට්ඨී ගහපති මහාරොරුචං නිරයං උපපනොති.

ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං පරීඣහං වාපි² යද්දපි කිඤ්චි,
 දුසා කමමකරු පෙස්සා යෙ වස්ස අනුජීවිතො,
 සබ්බං තාදුය ගතතබ්බං සබ්බං නිකම්පගාමිතං³.

යස්ඤ්ච කරුති කායෙන වාචාය උද වෙනසා,
 තං හී තස්ස සකං භොති තස්ඤ්ච ආදුය ගච්ජති,
 තස්ඤ්චස්ස අනුතං භොති ඡායාව අතපායීතී.

තස්මා කරෙය්‍ය කල්‍යාණං නිවයං සමපරාසිකං,
 පුඤ්ඤති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා භොනති පාණිතනති.

අපුභගකමගො දුතියො.

කමුඤ්ඤනා:-

ජච්චො පස්ඤ්ච රුජානො දෙණපාසසඛගාමා ඤො තී ව,
 ධිතරු ඤො අපමාදා ඤො අපුත්තකෙත වාති⁴.

3. කොසලවගො.

3. 3. 1.

පුගගලසුභතං

132. සාමප්ඵියං—

අථ බො රුජා පසෙනාදී නොසලො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවනතං අභිවාදෙඤා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසීනතං බො රුජානං පසෙනදීකොසලං භගවා එතදවොච: වතතාරො මෙ මහාරුජ පුගගලා සනොතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ වතතාරො? තමොතමපරායණො⁵ තමොචොතිපරායණො චොතිතමපරායණො චොති-චොතිපරායණොති.

1. මහාරොරුචෙ - මජ්ඣ. 2. වාපි. - සීවු. 3. නිකම්පගාමිතං - ස්‍යා.
 4. ජච්චො පස්ඤ්ච රුජානො දෙණපාසසඛගාමා ඤො තී ව
 සඛගාමිතා ඤො චුත්තානී මලලීකා ඤො අපමාදෙතා ව
 අපුත්තකෙතා ඤො චුත්තා වගොතා නෙත පච්චමානී. - මජ්ඣ.
 5. පරායනො - සබ්බත්ථ.

මහරජ, ඒ සිටු ගාභාචී තෙමේ ධනභේදුවෙන් සොහොයුරුගේ එක ම කුඩාපුත්‍ර ද දිවියෙන් තොර කෙළේ යන යමක් ඇද්ද, ඒ කමිටිපාකයෙන් බොහෝ ගණන් හවුරුදු බොහෝ සිය ගණන් හවුරුදු බොහෝ දහස් ගණන් හවුරුදු බොහෝ සියදහස් ගණන් හවුරුදු තරකයෙහි පැයුනේ ය. ඒ කමිටියාගේ ම ඉතිරිවිපාකය වශයෙන් මේ සත්වැනි දරුවන් නැති වහුසමුහය රජකොමොගාරයට ඇතුළු කෙරෙයි. මහරජ, ඒ සිටු ගාභාචීපුත්‍රේ පැරණි පිණ ගෙවී ගියේ ය. අලුත් පිණෙක් ද රැස් නො කරණ ලද්දේය. මහරජ, අද සිටුගාභාචී තෙමේ මහාරොරව තරකයෙහි පැයේ යයි. වහන්ස, එසේ ද? සිටුගාභාචී තෙමේ මහාරොරව තරකයට (උතපතතිවශයෙන්) පැමිණියේ ද? මහරජ, එසේ ය, සිටු ගාභාචී තෙමේ මහාරොරව තරකයට පැමිණියේ ය.

ධාන්‍ය ද ධන ද රිදී ද රන් ද තමා සතු යම් කිසි අනෙකෙක් ඇත් නම් එ ද දසයෝ ද කමිකරුවෝ ද මෙහෙකරුවෝද යන ඔහු අනුව ජීවත්වන යම් කෙනෙක් ඇත් නම් ඔහු ද යන සියල්ල නො ගෙන යායුතුයි. සියල්ල (මෙහි ම) භාර දමා යන සැඟවී ඇත.

කසින් ද වචනයෙන් ද වැලී සිතින් ද යම් කමිසකුන් කෙරේ ද එය ම ඔහුට තමා සතු වහුසමු වේ. එය ම රැගෙන පරලොව ගෙයි එය ම අත් නො භාර යන සෙවතැල්ල මෙන් ඔහු අනුව ව යන්නේ වේ.

එහෙසින් පරලොවට හිතවූ දෑ රැස් කරන්නේ පින් කරන්නේ ය. පින් පරලොවෙහි දී සත්කයන්ට පිහිට වේ.

අපුභානක වගීය දෙවෙනි යි.

එහි උද්දානය:

ජවල, පඤ්චරජ, දොණපාක, යන සුත්‍ර ද සඛ්‍යාම සුත්‍ර දෙක ද ධීතු සුත්‍රය ද අපමාද සුත්‍ර දෙක ද අපුභානක සුත්‍ර දෙකදැයි සුත්‍ර දශයෙකි.

3. කෝශල වගීය.

3. 3. 1.

සුඤ්ඤ සුත්‍රය.

132. සැවැත්තුවර—

එකල්හි පසේනදී කොසොල්ලරජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල් රජහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහරජ, ලෝකයෙහි මේ පුද්ගලයෝ සිටු දෙනෙක් ඇත. කවර සිටු දෙනෙක්? යත්: “අඳුරෙන් අඳුරට යන්නේ ය. අඳුරෙන් එළියට යන්නේ ය. එළියෙන් අඳුරට යන්නේ ය. එළියෙන් එළියට යන්නේ ය”යි.

කථකුච මහාරුජ, පුග්ගලො තමොතමපරායණො හොති? ඉධ මහාරුජ එකච්චො පුග්ගලො නීචෙ කුලෙ පච්චාරානො හොති චණ්ඩාලකුලෙ වා චෙණකුලෙ වා තෙසාදකුලෙ වා රථකාරකුලෙ වා පුනකුසකුලෙ වා දුට්ඨිඥෙ අපනනපානභොජනෙ කසිරවුතතිකෙ යථ කසිරෙන සාසච්චාදෙ ලබනති. සො ච හොති දුබ්බණෙණා දුග්ගසිකො ඔකොච්චිමකො බවහාබාධො, කාණො වා හොති කුණී වා බ්ඤ්ඤා වා පකබහතො වා න ලාභී අනනස්ස පානස්ස වඤ්ඤාස්ස යානස්ස මාලාගනිවිලෙපනස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන දුච්චරිතං වරති. වාචාය දුච්චරිතං වරති. මනසා දුච්චරිතං වරති. සො කායෙන දුච්චරිතං වරිතො වාචාය දුච්චරිතං වරිතො මනසා දුච්චරිතං වරිතො කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතීං චීනීපානං නිරයං උපපජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො අකිකාරා වා අකිකාරං ගච්චෙය්‍ය, තමා වා තමං ගච්චෙය්‍ය, ලොභිතමලා වා ලොභිතමලං ගච්චෙය්‍ය, තදුපමාහං මහාරුජ ඉමං පුග්ගලං වදමි. එවං ඛො මහාරුජ පුග්ගලො තමොතමපරායණො හොති.

කථකුච මහාරුජ, පුග්ගලො තමොජොතිපරායණො හොති? ඉධ මහාරුජ එකච්චො පුග්ගලො නීචෙ කුලෙ පච්චාරානො හොති, චණ්ඩාලකුලෙ වා චෙණකුලෙ¹ වා තෙසාදකුලෙ වා රථකාරකුලෙ වා පුනකුසකුලෙ වා දුට්ඨිඥෙ අපනනපානභොජනෙ කසිරවුතතිකෙ යථ කසිරෙන සාසච්චාදෙ ලබනති. සො ච හොති දුබ්බණෙණා දුග්ගසිකො ඔකොච්චිමකො බවහාබාධො,² කාණො වා කුණී වා බ්ඤ්ඤා වා පකබහතො වා න ලාභී අනනස්ස පානස්ස වඤ්ඤාස්ස යානස්ස මාලාගනිවිලෙපනස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන සුච්චරිතං වරති. වාචාය සුච්චරිතං වරති. මනසා සුච්චරිතං වරති. සො කායෙන සුච්චරිතං වරිතො වාචාය සුච්චරිතං වරිතො මනසා සුච්චරිතං වරිතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො පඨවියා වා පලලඛිකං ආරොහෙය්‍ය පලලඛිකා වා අස්සපිච්ඡීං ආරොහෙය්‍ය අස්සපිච්ඡීයා වා හජීකකිකිං ආරොහෙය්‍ය හජීකකිකිං වා පාසාදං ආරොහෙය්‍ය, තදුපමාහං මහාරුජ ඉමං පුග්ගලං වදමි. එවං ඛො මහාරුජ පුග්ගලො තමොජොතිපරායණො හොති.

1. චෙනකුලෙ - මජ්ඣ. PTS. 2. බ්ඤ්ඤාබාධො. - මජ්ඣ.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ අදුරෙන් අදුරට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් යම් කුලයෙක්හි දුකයේ කැමී හැඳීම් ලැබේ ද, එබඳු ස්වභාවානුභවයෙන් ඇති දුකයේ දිවි පවත්වන දිළිඳු සැබෝල් කුලයෙහි හෝ කුප්පොතු කුලයෙහි හෝ වැදි කුලයෙහි හෝ සොම්මර කුලයෙහි හෝ පුජ්භු කුලයෙහි හෝ හීන කුලයෙක උපන්නේ වෙයි. හෙ තෙමේ නොමනා පැහැ ඇතියෙක් කුරුසැහැවි ඇතියෙක් නපුරු දැකූම් ඇතියෙක් බොහෝ ආබාධ ඇතියෙක් කණෙක් හෝ වකන්ඇතියෙක් පාකොරෙක් අඛන්තවූයෙක් හෝ වේ ද, ආහාරපාන වහු යාන මල්ගඳ විලෙවුන් යහන් ලැඟුම් පහන් උපකරණ නො ලබන්නෙක් වෙ යි. හෙ තෙමේ කසින් දුසිරිත්. කෙරෙයි වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙයි. සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙයි. හෙ තෙමේ කසින්. දුසිරිත් කොට වචනයෙන් දුසිරිත් කොට සිතීන් දුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු පහ වූ සුව ඇති නපුරුගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට උනපතකි වශයෙන් පැමිණෙන්නේ ය.

මහරජ, පුරුෂයෙක් අදුරෙකින් අදුරකට යන්නේ හෝ වේ නම් කළුවරින් කළුවරට යන්නේ හෝ වේ නම් ලෙහෙමලින් ලෙහෙමලට යන්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මම මේ පුඟුලා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහරජ, මෙසේ පුඟුල් තෙමේ අදුරෙන් අදුරට යන්නේ වේ.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ අදුරෙන් එළියට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් යම් කුලයෙක්හි දුකයේ කැමී හැඳීම් ලැබේ ද, එබඳු ස්වභාවානුභවයෙන් ඇති දුකයේ දිවි පවත්වන දිළිඳු වූ සැබෝල් කුලයෙහි හෝ කුප්පොතු කුලයෙහි හෝ වැදිකුලයෙහි හෝ සොම්මර කුලයෙහි හෝ පුජ්භු කුලයෙහි හෝ හීන කුලයෙක උපන්නේ වෙයි. හෙ තෙමේ නො මනා පැහැඇතියෙක් නපුරු දැකූම් ඇතියෙක් කුරුසැහැවි ඇතියෙක් බොහෝ ආබාධ ඇතියෙක් කණෙක් හෝ වකන්- ඇතියෙක් පාකොරෙක් පක්ෂානෙයක් හෝ වෙයි. ආහාරපාන වහුයාන මල් ගඳ විලෙවුන් යහන් ලැඟුම් පුද්දිපෝපකරණ නො ලබන්නෙක් වේ. හෙ තෙමේ කසින් සුසිරිත් කෙරෙයි. වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙයි. සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙයි. හෙ තෙමේ කසින් සුසිරිත් කොට වචනයෙන් සුසිරිත් කොට සිතීන් සුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති ස්වභාවයට පැමිණෙයි.

මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් තෙමේ බිමින් පලහකට නගින්නේ හෝ වේ නම් පලහින් අසුපිටට නගින්නේ හෝ වේ නම් අසුපිටින් ඇත්කඳකට නගින්නේ හෝ වේ නම් ඇත්කඳින් පහයකට නගින්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මම මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහරජ, මෙසේ පුද්ගල තෙමේ අදුරෙන් එළියට යන්නේ වේ.

කථකඤ්ච මහාරුජ, පුග්ගලො ජොතිතමපරායණො හොති? ඉධ මහාරුජ එකවෙවා පුග්ගලො උච්චෙ කුලෙ පච්චාජානො හොති ඛතනියමහාසාලකුලෙ වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලකුලෙ වා ගහපතීමහාසාලකුලෙ වා අඛේසී මහඤ්චෙන මහාභොගෙ පහුතජාතරුපරජතෙ පහුතච්චතකුපකරණෙ පහුතධිතධිඤ්ඤෙ. සො ච හොති අභිරුපො දසුනීයො පාසාදිකො පරමාය වණණපොකකරතාය සමන්තාගතො ලාභී අන්තස්ස පාතස්ස වන්ඨස්ස යාතස්ස මාලාගනිවිලෙපතස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන දුච්චරිතං වරති. වාචාය දුච්චරිතං වරති. මතසා දුච්චරිතං වරති. කායෙන දුච්චරිතං වරිතා වාචාය දුච්චරිතං වරිතා මතසා දුච්චරිතං වරිතා කායස්ස හෙද පරමමරණා ආපායං දුග්ගතිං චිනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො පාසාද වා හජී-කකකිං ඔරෙහෙය්‍ය, හජීකකකිං වා අස්සපිට්ඨීං ඔරෙහෙය්‍ය, අස්සපිට්ඨීයා වා පලලඛකං ඔරෙහෙය්‍ය, පලලඛකා වා පඨවිං ඔරෙහෙය්‍ය, පඨවියා වා අකිකාරං පච්චෙය්‍ය¹, තථුපමාහං මහාරුජ. ඉමං පුග්ගලං වදුමි. එවං බො මහාරුජ පුග්ගලො ජොතිතමපරායණො හොති,

කථකඤ්ච මහාරුජ, පුග්ගලො ජොතිජොතිපරායණො හොති? ඉධ මහාරුජ එකවෙවා පුග්ගලො උච්චෙ කුලෙ පච්චාජානො හොති ඛතනියමහාසා-ලකුලෙ වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලකුලෙ වා ගහපතීමහාසාලකුලෙ වා අඛේසී මහඤ්චෙන මහාභොගෙ පහුතජාතරුපරජතෙ පහුතච්චතකුපකරණෙ පහු-තධිතධිඤ්ඤෙ. සො ච හොති අභිරුපො දසුනීයො පාසාදිකො පරමාය වණණපොකකරතාය සමන්තාගතො ලාභී අන්තස්ස පාතස්ස වන්ඨස්ස යාතස්ස මාලාගනිවිලෙපතස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන සුච්චරිතං වරති. වාචාය සුච්චරිතං වරති. මතසා සුච්චරිතං වරති. සො කායෙන සුච්චරිතං වරිතා වාචාය සුච්චරිතං වරිතා මතසා සුච්චරිතං වරිතා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සංගං ලොකං උපපජ්ජති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො පලලඛකා වා පලලඛකං සඛකමෙය්‍ය, අස්සපිට්ඨීයා වා අස්සපිට්ඨීං සඛකමෙය්‍ය, හජීකකකිං වා හජීකකකිං සඛකමෙය්‍ය පාසාද වා පාසාදං සඛකමෙය්‍ය. තථුපමාහං මහාරුජ ඉමං පුග්ගලං වදුමි. එවං බො මහාරුජ පුග්ගලො ජොතිජොතිපරායණො හොති.

ඉමෙ බො මහාරුජ වතතාදෙ පුග්ගලා සනොතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

දමුඤ්ඤෙ² පුරිසො රුජ අස්සඤ්ඤො හොති මච්ඡරී,
කදරියො පාපසඛකපෙපා මිච්ඡාදිට්ඨී අතාදරෙ.

සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි අඤ්ඤෙද වාපි වණ්ඨකකො³,
අකෙකාසති පරිභාසති තජ්ජිකො හොති රෙසකො,
දදමානං නිවාරෙති යාවමානාන හොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මීයමානො ජනාධිප,
උපෙති නිරයං ඝොරං තමොතමපරායණො.

දමුඤ්ඤෙ පුරිසො රුජ සඤ්ඤො හොති අමච්ඡරී,
දදති සෙට්ඨසඛකපෙපා අබ්‍යග්ගමනසො⁴ තරෙ.

1. ඔරෙහෙය්‍ය - සිඉ. PTS 2. දලිදද - මජ්ඣ., PTS. 3. වනිබ්බෙසක - මජ්ඣ.
4. අපායග්ගමනසො - සී 2. අ.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් අඳුරට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආසා වූ මහත් ධන ඇති මහත් හෝඟ ඇති බොහෝ රන් රිදී ඇති බොහෝ මනවචන ද ඇති බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති කාන්මහසල් කුලයෙහි හෝ බමුණුමහසල් කුලයෙහි හෝ ගෑගැවිමහසල් කුලයෙහි හෝ උසස් කුලයෙක උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ මනා රූ ඇත්තේත් දැකුම්කලු වූයේත් ප්‍රසාද එළවන්නේත් උතුම් පැහැසටහනින් යුක්තවූයේත් ආහාර පාන වස්තු යානවාහන මල්ගඳවිලෙවුන් යහන් ලැඟුම් පුද්දිපොපකරණ ලබන්නේත් වෙයි. හෙ තෙමේ කසින් දුසිරිත් කෙරෙයි. වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙයි. සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙයි. කසින් දුසිරිත් කොට වචනයෙන් දුසිරිත් කොට සිතීන් දුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු පහ වූ සුව ඇති නපුරුගති ඇති විවස ව පතින වන තීරයට පැමිණෙයි. මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් පහයෙකින් ඇත්කඳකට බස්නේ හෝ වේ නම් ඇත්කඳෙකින් අසුපිටකට බස්නේ හෝ වේ නම් අසුපිටෙකින් පලභකට බස්නේ හෝ වේ නම් පලභෙකින් පොළොවට බස්නේ හෝ වේ නම් පොළොවින් අඳුරකට පිවිසෙන්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට මම කියමි. මහරජ, මෙසේ පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් අඳුරට යන්නේ වෙයි.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් එළියට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආසා වූ මහඬුන ඇති, මහාහෝඟ ඇති, බොහෝ රන්රිදී ඇති, බොහෝ සිත් පිනවන ද ඇති, බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති කාන්මහසල් කුලයෙහි හෝ බමුණු මහසල් කුලයෙහි හෝ ගෑගැවි මහසල් කුලයෙහි හෝ උසස්කුලයෙක උපන්නේ වෙයි. හෙ තෙමේ මනා රූ ඇත්තේත් දැකුම්කලු වූයේත් ප්‍රසාද එළවන්නේත් උතුම් පැහැසටහනින් යුක්තවූයේත් ආහාර පාන වස්තු යාන වාහන මල් ගඳවිලෙවුන් යහන් ලැඟුම් පුද්දිපොප-කරණ ලබන්නේත් වෙයි. හෙ තෙමේ කසින් සුසිරිත් කෙරෙයි. වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙයි. සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙයි. කසින් සුසිරිත් කොට වචන-යෙන් සුසිරිත් කොට සිතීන් සුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සවිභවෝකයට පැමිණෙයි. මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් පලභෙකින් පල-භකට යන්නේ හෝ වේ නම් අසුපිටෙකින් අසුපිටකට යන්නේ හෝ වේ නම් පහයෙකින් පහයකට යන්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට මම කියමි. මහරජ, මෙසේ පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් එළියට යන්නේ වෙයි.

මහරජ, මේ පුද්ගලයෝ සිටුදෙන ලොව ඇත

මහරජ, දිළිඳු පුද්ගල තෙමේ සෑදුහැ තැත්තේ වේ ද, මසුරු වේ ද, නදමසුරු වේ ද, පව්වු අදහස් ඇත්තේ මිසදිවු වූයේ බුද්ධාදීන් කෙරෙහි ආදර තැත්තේ වේ ද,

මහණුන්ටත් බමුණන්ටත් (මෙයින්) අත්‍ය වූ වණ්බකයන්ටත් ආක්‍රෝශ කෙරේ ද, පරිභව කෙරේ ද, තැනැති කියන්නේ වේ ද, මෙරමා ගටන්නේ වේ ද, ඉල්ලන්නවුන්ට බොජුන් දෙන්නහු වලකා ද,

ජනාභිපති මහරජ, අඳුරෙන් අඳුරට යන එබඳු පුද්ගල තෙමේ මැරෙන්නේ දරුණු තීරයට පැමිණේ.

රජතුමනි, දිළිඳු පුරිස් තෙමේ සෑදුහැත්තේ නොමසුරු වූයේ වේ ද, ශ්‍රේෂ්ඨ අදහස් ඇති ඒ මිනිස් තෙමේ එකඟ සිත් ඇත්තේ දන් දේ ද,

සමණේ බ්‍රාහ්මණේ වාපි අඤ්ඤා වාපි වණ්ඛිකකේ,
උට්ඨාය අභිවාදෙති සමවරියාය සිකකති,
දදමානං න වාරෙති¹ යාවමානාන භොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මියමානො² ජනාධිප,
උපෙති තිදිවං ණානං තමොජොතිපරායණො.

අඛෙඨා වෙ පුරිසො රුජ අසසඤ්ඤා භොති මව්චරී,
කදරියො පාපසඛිකපෙයා මව්චාදිට්ඨි අනාදරො.

සමණේ බ්‍රාහ්මණේ වාපි අඤ්ඤා වාපි වණ්ඛිකකේ,
අකෙකාසති පරිභාසති තජීකො භොති රොසකො,
දදමානං නිවාරෙති යාවමානාන භොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මියමානො ජනාධිප,
උපෙති තීරයං ඝොරං ජොතිතමපරායණො.

අඛෙඨා වෙ පුරිසො රුජ සඤ්ඤා භොති අමව්චරී,
දදති තෙට්ඨසඛිකපෙයා අබ්‍රහ්මණිකසො තරො.

සමණේ බ්‍රාහ්මණේ වාපි අඤ්ඤා වාපි වණ්ඛිකකේ,
උට්ඨාය අභිවාදෙති සමවරියාය සිකකති,
දදමානං න වාරෙති යාවමානාන භොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මියමානො ජනාධිප,
උපෙති තිදිවං ණානං ජොතිජොතිපරායණොති.

3. 3. 2.

අය්‍යකාසුතනං.

133. ඝාචජචීයං—

අඵ බො රුජා පඤ්ඤාදි කොසලො දිවාදිවස්ස යෙන භගවා තෙනු-
පසඛිකමි, උපසඛිකමිත්වා භගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදි.
එකමනතං නිසීනතං බො රුජානං පසෙතදිං කොසලං භගවා එතදවොච:
හන්ද ඤාතො ඤු ඤං මභාරුජ, අගච්ඡසි දිවාදිවස්සාති?

- 1. නිවාරෙති, සිමු1. 2. මියමාන, සෘ, සිමු1, PTS.

මහණුන් ද, බමුණන් ද, මෙයින් අත්‍ය වූ වණ්ඛකයන් ද හුතස්තෙන්
නැගිට වදී ද, සමවරියයෙහි හික්මේ ද, යාවකයන්ට බොජුන් දෙන්නහු
නොවලහා ද,

ජනශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහරජ, අඳුරෙන් එළියට යන එබඳු පුරිස් තෙමේ
මැරෙණුයේ දෙවිලොවට පැමිණේ.

මහරජ, ආසා වූ පුරිස් තෙමේ ඉදින් සැදූහැ නැත්තේ මසුරා වූයේ
තද මසුරා වූයේ පව්වු අදහස් ඇත්තේ මියදිවූ වූයේ (බුද්ධාදීන් කෙරෙහි)
ආදර රහිත වූයේ වේ ද,

මහණුන්ටත් බමුණන්ටත් මෙයින් අත්‍ය වූ වණ්ඛකයන්ටත් ආක්‍රෝශ
කෙරේ ද, පරිභව කෙරේ ද, නැතැ'යි කියන්නේ වේ ද, මෙරමා ගටන්නේ
වේ ද, ඉල්ලන්නවුන්ට බොජුන් දෙන්නහු වලහා ද,

ජනශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහරජ, එළියෙන් අඳුරට යන එබඳු පුරිස් තෙමේ
මැරෙණුයේ දරුණු තිරයට පැමිණෙයි.

මහරජ, ආසා වූ පුද්ගල තෙමේ ඉදින් සැදූහැත්තේ නොමසුරා වූයේ
වේ ද, උසස් අදහස් ඇති ඒ මිනිස් තෙමේ එකඟසින් ඇත්තේ දන් දේ ද,

මහණුන් ද බමුණන් ද, මෙයින් අත්‍ය වූ වණ්ඛකයන් ද, හුතස්තෙන්
නැගිට වදී ද, සමවරියයෙහි හික්මේ ද, ඉල්ලන්නවුන්ට බොජුන් දෙන්නහු
නො වලහා ද,

ජනාධිපති වූ මහරජ, එළියෙන් එළියට යන එබඳු පුරිස් තෙමේ
මැරෙණුයේ දෙවිලොවට පැමිණේ.

3. 3. 2.

අයාකා සුත්‍රය.

133. සෑවන්නුවර—

එකල්හි පස්තෙදි කොසොල් රජ තෙමේ දෙවෙන් දවල භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්-
පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පස්තෙදි කොසොල් රජහට
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: මහරජ, දැන් දෙවෙන් දවල තෙපි
කොහි සිට එවූ ද?

අයසකා මෙ භනෙන, කාලකතා¹ ජණණා වුඤ්ඤා² මහලලිකා අද්ධගතා වයොඅනුප්පතතා චීතංවසසසතිකා ජාතියා. අයසකා ඛො පභ මෙ භනෙන, පියා අහොසි³ මනාපා. හඤ්ඤානෙන වෙපභං⁴ භනෙන, ලහෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසිති, හඤ්ඤානෙපභං දදෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසිති. අසාරතනෙන වෙපභං භනෙන, ලහෙය්‍යං, මා මෙ අයසකා කාලමකාසිති, අසාරතනෙපභං දදෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසිති. ගාමවරෙත වෙපභං භනෙන, ලහෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසිති, ගාමවරෙපභං දදෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසිති. ජනපදෙන⁵ වෙපභං භනෙන, ලහෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසිති, ජනපදෙපභං දදෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසිති.

සබ්බෙ සත්තා මහාරුජ, මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අනතීතාති.

අවජරියං භනෙන අබ්භුතං භනෙන, යාව සුභාසිතමිදං භනෙන, හගවතා සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අනතීතාති.

ඵවමෙනං මහාරුජ, ඵවමෙනං මහාරුජ, සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අනතීතාති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ, යාතී කාතී චි කුච්ඡකාරභාජතාති⁷ ආමකාතී වෙච පකකාතී ච, සබ්බාතී තාතී හෙදන-ධම්මාතී හෙදනපරියොසානාතී හෙදනං අනතීතාති. ඵවමෙච ඛො මහාරුජ සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අනතීතාති.

සබ්බෙ සත්තා මරිය්‍යනති මරණනතං හි ජීවිතං,
 යථාකමමං ගමිස්සනති පුඤ්ඤාපාපඵලපගා,
 නිරයං පාපකමමනතා පුඤ්ඤකමමා ච සුගගතිං.⁸

තස්මා කරෙය්‍ය කල්‍යාණං නිවයං සම්පරාසිකං,
 පුඤ්ඤති පරලොකගමී පතිට්ඨා ගොනති පාණීනනති.

3. 3. 3.

ලොකසුභතං.

134. ඝාචජජීයං—

ඵකමනතං නිසිනෙනා ඛො රුජා පඤ්ඤාදී ඤාසලො හගවනතං ඵතදවොච: කති නු ඛො භනෙන ලොකස්ස ධම්මා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජනති අභිනාය දුක්ඛාය අථාසුචිභාරායාති?

1. කාලලිකතා - මජ්ඣ. ඝා. PTS. 2. වුඤ්ඤා - මජ්ඣ. ඝා. 3. පියා හොති - මජ්ඣ. 4. වෙපාභං සී2. මජ්ඣ. PTS. 5. හඤ්ඤානං පභං - මජ්ඣ. PTS. 6. ජනපදපදෙ-සෙසා - මජ්ඣ. 7 කුච්ඡකාරභාජතාති. - සීචු. 2. PTS. 8. සුගගිං - ඝා.

3. වහන්ස, ජරුජ්ණී වූ වයෝවාඤ්චි වූ මහලු වූ දිගුකලක් ගෙවූ පිළි-
 වෙලින් පැසුලුවයසට පැමිණී උපතින් එක්සියවිසිවයස් වූ මාගේ මිත්තනියෝ
 කාලගත වූහ. වහන්ස, මිත්තනියෝ මට ප්‍රිය ද මනාප ද වූහ. වහන්ස,
 මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො කෙරෙත්වා යි ඇත්රාවනිනුදු ඉදින් මම
 ලබන්නෙමි තම මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො කෙරෙත්වා! යි ඇත්-
 රාවන ද මම දෙන්නෙමි. වහන්ස, මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො
 කෙරෙත්වා යි අස්රාවනිනුදු ඉදින් මම ලබන්නෙමි තම මාගේ මිත්තනියෝ
 කලුරිය නො කෙරෙත්වා යි අස්රාවන ද මම දෙන්නෙමි. වහන්ස,
 මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො කෙරෙත්වා! යි ගම්වරෙකිනුදු ඉදින් මම
 ලබන්නෙමි තම මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො කෙරෙත්වා යි ගම්වර-
 කුදු මම දෙන්නෙමි. වහන්ස, මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො කෙරෙත්වා
 යි දනව්වෙකිනුදු ඉදින් මම ලබන්නෙමි තම මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය
 නො කෙරෙත්වා යි දනව්වකුදු මම දෙන්නෙමි.

මහරජ, සියලු සත්තවයෝ මරණය සවභාව කොට ඇත්තාහ. මරණය
 කෙලවර කොට ඇත්තාහ. මරණය නො ඉක්මවුවෝ ය.

වහන්ස, ආයුධයකි. වහන්ස, අද්භූතයකි. වහන්ස, “සියලු
 සත්තවයෝ මරණය සවභාව කොට ඇත්තාහ. මරණය කෙලවර කොට
 ඇත්තාහ. මරණය නො ඉක්ම වූවෝ ය” යන මෙය භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේ විසින් අත්‍යජීයෙන් මැ මැනවින් දේශනා කරණ ලද්දේ ය.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. සියලු සත්තවයෝ මරණය
 සවභාව කොට ඇත්තෝ ය. මරණය කෙලවර කොට ඇත්තෝ ය. මරණය
 නො ඉක්මවුවෝ ය. මහරජ, අඹු වූත් පැලහුත් යම්කිසි කුඹල්බදුන් වේ
 තම, ඒ සියල්ල යම්කිසි බිදීම සවභාව කොට ඇත්තේ බිදීම කෙලවර
 කොට ඇත්තේ බිදීම නො ඉක්ම වූයේ වේද, මහරජ, එසෙයින්ම සියලු
 සත්තවයෝ මරණය සවභාව කොට ඇත්තාහ. මරණය කෙලවර කොට
 ඇත්තාහ. මරණය නො ඉක්ම වූවෝ ය.

සියලු සත්තවයෝ මැරෙන්නාහ. ජීවිතය මරණය කෙලවර කොට
 ඇත්තේ ය එහෙයින්. පින්පව්පල අනුව ගියාහු පව්කම් ඇත්තෝ නිරයට ද
 පින්කම් ඇත්තෝ සුගතියට දැයි මෙසේ කම් වූ පරිද්දෙන් (පරලොව)
 යන්නාහු ය.

එහෙයින් පරලොවට භිත දෑ රැස් කරන්නේ පින් කරන්නේ ය. පින්
 සතකයන්ට පරලොව පිහිට වේ.

3. 3. 3.

ලෝක සූත්‍රය.

134. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක හුන් පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේට මෙය සැල කෙලේ ය. වහන්ස, කෙතෙක් ලෝකධම්මයෝ උපද-
 තාහු අභිත පිණිස දුක් පිණිස අපහසු විහරණය පිණිස උපදිද්ද?

තයො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුච්ඡාරාය. කතමෙ තයො? ලොභො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුච්ඡාරාය. දෙසො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුච්ඡාරාය. මොභො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුච්ඡාරාය. ඉමෙ ඛො මහාරාජ තයො ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුච්ඡාරායාති.

ලොභො දෙසො ච මොභො ච පුරිසං පාපවේතසා,
භිංසන්ති අත්තසම්භුතා නච්ඤාරං ච සම්ඵලන්ති¹.

3. 3. 4.

ඉස්සන්ධසුභතං.

135. ඝාච්ඡජීයං—

එකමන්තං නිසින්නො ඛො රුජා පෂෙණදී කොසලො භගවන්තං එතදවොච: කඤ්ඤි හු ඛො භන්තො දුතං දුතඛඛන්ති? යඤ්ඤි ඛො මහාරාජ, විතතං පසීදනීති. කඤ්ඤි පත භන්තො දින්නං මහපථලන්ති. අඤ්ඤං ඛො එතං මහාරාජ කඤ්ඤි දුතං දුතඛඛං. අඤ්ඤං පතෙතං කඤ්ඤි දින්නං මහපථලන්ති. සීලවතො ඛො මහාරාජ දින්නං මහපථලං තො තථා දුස්සීලො. තෙත භි මහාරාජ තඤ්ඤෙවෙඤ්ඤි පච්චුච්ඡස්සාමි යථා තෙ ඛමෙය්‍ය තථා තං බ්‍යාකරෙය්‍යාසී.

තං කිම්ඤ්ඤෙසී මහාරාජ, ඉධ ත්‍යාස්ස යුද්ධං පච්චුපථනීතං සඛිගාමො සමුපබ්බුලෙහා², අථ ආගච්ඡෙජ්ජ්‍ය ඛතතිකුමාරො අසිකඛිතො අකතභන්තො අකතයොගො අකතුපාසන්තො³ භීරුච්ඡමි උත්‍රාසී පලාසී. භරෙය්‍යාසී තා පුරිසං? අන්තො ච තෙ තාදිසෙත පුරිසෙතාති. තාභං භන්තො භරෙය්‍යං තං පුරිසං. ත ච මෙ අන්තො තාදිසෙත පුරිසෙතාති.

අථ ආගච්ඡෙජ්ජ්‍ය බ්‍රාහ්මණකුමාරො අසිකඛිතො -පෙ- අථ ආගච්ඡෙජ්ජ්‍ය වෙස්සකුමාරො අසිකඛිතො -පෙ- අථ ආගච්ඡෙජ්ජ්‍ය සුද්දකුමාරො අසිකඛිතො -පෙ- භරෙය්‍යාසී තං පුරිසං? අන්තො ච ඛො තෙ තාදිසෙත පුරිසෙතාති? තාභං භන්තො භරෙය්‍යං තං පුරිසං. ත ච මෙ අන්තො තාදිසෙත පුරිසෙතාති.

1. සථලං - ස්‍යා. 2. සමුපච්චුලො - ස්‍යා 3. අකතුපාසන්තො - සීචු 2. ස්‍යා, PTS.

මහරජ, ලෝදනම් තුනක් උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස නො පහසු විහරණය පිණිස උපදී. කවර තුනක් ද? යත්: මහරජ, ලෝහ සඛ්‍යාත ලෝකධර්මය උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, ද්වේෂසඛ්‍යාත ලෝකධර්මය උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මේහ- සඛ්‍යාත ලෝකධර්මය උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, මේ ලෝකධර්ම තුන උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස නො පහසු විහරණය පිණිස උපදී.

ලෝභය ද ද්වේෂය ද මෝහය ද තමා තුළ හටගත්තාහු පවිටු සිත් ඇති මිනිසා පෙළක්. සිය පලය පොතුහර රූකක් (තසත්තාක්) මෙනි.

3. 3. 4.

ඉය්‍යත් සුත්‍රය.

136. සෑවෑන් නුවර—

එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. වහන්ස, කවුරුන් විෂයෙහි දන් දියයුතු ද?

මහරජ, යමකු කෙරෙහි සිත පහදී ද (ඔහුට දියයුතුයි) වහන්ස, කවුරුන් කෙරෙහි දෙන ලද්දේ මහත්ඵල වේ ද?

මහරජ, කවුරුන් කෙරෙහි දන් දියයුතු ද? යන මෙය අනෙකෙකි. කවුරුන් කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ ද? යන මෙය අනෙකෙකි. මහරජ, සිල්වතාට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ. දුශ්ශීලයා කෙරෙහි එසේ නො වේ. මහරජ, එසේ නම් මෙහි ලා තොපම පුළුවිස්තෙමි. යම්සේ තොපට වැටහේ නම් එසේ එය පවසව.

මහරජ, ඒ කුමායි හඬනු ද? මෙහි තොපට යුද්ධයෙක් එළඹ සිටියේ වන්නේ ය. යුදසෙනහ රැස්වූයේ වන්නේ ය. එකල්හි දුකුසිර්හි නුපුහුණු කාතහසන නො වූ විදීමෙහි නුපුරුදු සිප් දැක්වුම් නො කල බියගුලු වෙටුලත තැනිගත්තා සුලු පලා යන කැත් කුමරෙක් එන්නේ නම් ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරවු ද, එබඳු පුරුෂයකුගෙන් තොපට වැඩ ඇත් ද? වහන්ස, මම එබඳු පුරුෂයා පෝෂණය නොකරන්නෙමි. එබඳු පුරුෂයකුගෙන් මට වැඩෙක් ද තැන.

එකල්හි නුපුහුණු බවුණු කුමරෙක් එන්නේ නම් ... එකල්හි නුපු- හුණු වෙස්කුමරෙක් එන්නේ නම් ... එකල්හි නුපුහුණු ගුදු කුමරෙක් එන්නේ නම් ... ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නනු ද,? එබඳු පුරුෂයකු- ගෙන් තොපට වැඩෙක් ඇද්ද? වහන්ස, මම ඒ පුරුෂයා පෝෂණය නො කරන්නෙමි. එබඳු පුරුෂයකුගෙන් මට වැඩෙක් ද නැත.

තං කිම්භෙදෙසි මහාරාජ, ඉධ ත්‍යාසං යුධං පච්චුපට්ඨිතං සඛ්‍යාමො සමුපබ්බුලොකා¹. අථ ආගචේජ්ජය ඛතභිඤ්ඤාමොදෙ සුඤ්ඤිතො². කතභජ්ජො කතඤ්ඤො කතූපාසනො අභිරු අච්චමභි අනුත්‍රාසි අපලාසී. භරෙය්‍යාසි තං පුරිසං? අජ්ජො ච තෙ තාදිසෙන පුරිසෙනාති? භරෙය්‍යාහං භනෙන තං පුරිසං අජ්ජො ච මෙ තාදිසෙන පුරිසෙනාති.

අථ ආගචේජ්ජය බ්‍රාහ්මණකුමාරො සුඤ්ඤිතො² -පෙ- වෙසසකුමාරො සුඤ්ඤිතො² -පෙ- සුද්දකුමාරො සුඤ්ඤිතො² කතභජ්ජො කතඤ්ඤො කතූපාසනො අභිරු අච්චමභි අනුත්‍රාසි අපලාසී. භරෙය්‍යාසි තං පුරිසං? අජ්ජො ච තෙ තාදිසෙන පුරිසෙනාති? භරෙය්‍යාහං භනෙන තං පුරිසං, අජ්ජො ච මෙ තාදිසෙන පුරිසෙනාති.

එවමෙව ඛො මහාරාජ, යසමා කසමා³ වෙපි කුලා අගාරසමා අනගාරිං පබ්බජ්ජො භොති. සො ච භොති පඤ්චඛගච්චපභිතො පඤ්චඛගසමන්තා-ගතො, තස්මිං දිනෙන මහපථලං භොති⁴.

කතමාති පඤ්ච අඛ්‍යාති පභිතාති⁵ භොන්ති? කාමච්ඡද්දෙ පභිතො භොති, ඛ්‍යාපාදෙ පභිතො භොති, චිතමිද්ධං පභිතං භොති, උද්ධච්චකුක්කච්චං පභිතං භොති, විචිකිච්ඡා පභිතා භොති. ඉමාති පඤ්ච අඛ්‍යාති පභිතාති භොන්ති.

කතමෙහි පඤ්චඛගෙහි සමන්තාගතො භොති? අසෙඛෙන⁶ සීලකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙඛෙන⁶ සමාධිකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙඛෙන⁶ පඤ්ඤකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙඛෙන⁶ විමුත්තිකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙඛෙන⁶ විමුත්තිඤ්ඤාදස්ස-තකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති. ඉමෙහි පඤ්චඛගෙහි සමන්තාගතො භොති.

ඉති පඤ්චඛගච්චපභිතෙන පඤ්චඛගසමන්තාගතො දිනතං මහපථලන්ති.

ඉදමවොච භගවා. ඉදං වන්තා සුගතො අථාපරං එතදවොච සන්තා:

ඉස්සන්තං⁷ බලවීරියඤ්ච යස්මිං විජේජ්ජ මාණවෙ,
තං යුද්ධජ්ජො භරෙ රුජා ත්‍යාසුරං ජාතිපච්චයා.

තථෙච ඛන්ති සොරච්චං ඛමමා යස්මිං පතිට්ඨිතා,
තමරිඤ්චන්තී⁸ මෙධාචිං භීතජ්චමපි පුජයෙ.

කාරයෙ අස්සමෙ රමෙච වාසයෙත්ථ බහුසුසුතො,
පපඤ්ච විචතෙ කසිරු දුග්ගෙ සඛකමන්තාති ච.

අන්තං පානං බාදනීයං වන්තසෙනාසනාති ච,
දදෙය්‍ය උජ්ඣුතෙසු විපපසනෙන වෙනසා.

1. සමුපබ්බුලොකා - සා. 2. සුඤ්ඤිතො - සිමුද්, 3. යසමා වෙ පි - සිමු, සා
4. මහපථලං - සිමු, 5. විපපභිතාති - සිමු, 6. අසෙඤ්ඤා. - මජ්ඣ, සා PTS.
7. ඉස්සන්තා - මජ්ඣ, PTS. 8. අරිඤ්චන්තී. - මජ්ඣ.

මහරජ, ඒ කුමකැසි හඟිනු ද? මෙහිනොපට යුඛයෙක් එළඹසිටියේ වන්නේ ය. යුදසෙනහ රැස් වූයේ වන්නේ ය. එකල්හි දුහුසිප්ති මැනවින් පුහුණු වූ කෘතහස්ත වූ කලපුරාදු ඇති සිප් දැක්වුම් කල බියගුලු නො වූ නොවෙටුලන නො තැනිගත්තා පලා නොසනසුලු කැන්කුමරෙක් එන්නේ නම් ඒ පුරාමයා පෝෂණය කරන්නනු ද? එබඳු පුරාමයකු ගෙන් නොපට වැඩෙක් ඇද්ද? වහන්ස, මම ඒ පුරාමයා පෝෂණය කරන්නෙමි. එබඳු පුරාමයකුගෙන් මට වැඩෙක් ඇත.

එකල්හි මැනවින් පුහුණු වූ බවුණු කුමරෙක් එන්නේ නම්... මැනවින් පුහුණු වූ වෙස් කුමරෙක් ... මැනවින් පුහුණු වූ කෘතහස්ත වූ කලපුරාදු ඇති කල සිප් දැක්වුම් ඇති බියගුලු නො වූ නොවෙටුලන නොතැනි ගත්තා පලා නොසන සුලු සුදු කුමරෙක් ... ඒ පුරාමයා පෝෂණය කරන්නනු ද? එබඳු පුරාමයකුගෙන් නොපට වැඩෙක් ඇද්ද? වහන්ස, මම ඒ පුරාමයා පෝෂණය කරන්නෙමි. එබඳු පුරාමයකුගෙන් මට වැඩෙක් ඇත.

මහරජ, එසෙයින් ම යම් කවර කුලයෙකින් හෝ ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පාවිදි වූයේ වේ ද? හෙ තෙමේත් ප්‍රතිණ වූ පසහක් ඇත්තේ පසහෙකින් සමන්විත වූයේ නම් ඔහු කෙරෙහි දෙන ලද්දේ මහන්ඵල වෙයි.

කවර පසක් ප්‍රතිණ වූයේ වේ ද? යත්: කාමව්ජ්ජය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. ව්‍යාපාදය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. ජිනම්ඛය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. උඛාවචකුකඤ්චය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. විජිතිවජාව ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. මේ පසහ ප්‍රතිණ වූයේ වේ.

කවර පසහෙකින් සමන්විත වූයේ ද? යත්: අශෝක වූ ශීලසිකකියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෝක වූ සමාධිසකකියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෝක වූ ප්‍රඥසකකියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෝක වූ විමුක්තිසකකියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෝක වූ විමුක්තිඤ්ඤදර්ශිතසකකියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. මේ පසහින් සමන්විත වූයේ වෙයි. මෙසේ ප්‍රතිණ වූ පසහක් ඇති පසහෙකින් සමන්විත වූවහු කෙරෙහි දෙන ලද්දේ මහන්ඵල වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුගත වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙය වදාළ තැවත පසු ව මෙය ද වදාළ සේක.

යම් තරුණයකු කෙරෙහි බහුශබ්දප්‍රායත් කායික වෛතසික විශ්චයත් විද්‍යාමත වේ නම් රජ තෙමේ ඔහු යුද පිණිස පෝෂණය කරන්නේ ය. අදක්‍ෂයා ජාතිය හේතු කොට ගෙන පෝෂණය නොකරන්නේ ය.

එපරිද්දෙන් ම යමකු කෙරෙහි ඉවසීම ද රහත්බව ද යන බර්මයෝ පිහිටියාහු ද ආශ්ච්චි පැවතුම් ඇති නුවණැති ඔහු හිතජාතිකයකු වූ ව ද පුදන්නේ ය.

සිත්කලු අසපු කරවන්නේ ය. එහි බහුශ්‍රැතයත් වස්වන්නේ ය. නිරුදක අරණ්‍යයෙහි පැන්පොකුණු ද නොසමබ්බිහි සක්මන්මලු ද කරවන්නේ ය.

අහර ද පැන් ද කැවිලි ද වත්සෙහසුන් ද රහතුන් කෙරෙහි පහත්සිතින් දෙන්නේ ය.

යථා හි මෙසො ඵනං විජ්ජුලොලී සතකකකු¹,
ඵලං නිත්තඤ්ඤා පුරෙති අභිවසාං වසුකිරං.

තථෙව සඤ්ඤා සුතවා² අභිසංඛාවච භොජනං,
වණ්ඛබ්බෙ තප්පයති අත්තපානෙන පණ්ඨිතො,
ආමොදමානො³ පකිරෙති දෙඵ දෙපාති භාසති.

තං භිසා ගජ්ජනං හොති දෙවසෙව පවසානො,
සා පුඤ්ඤධාරා විපුලා දුතාරං අභිවසානිති.

3. 3. 5.

පබ්බතූපමසුතනං.

136. සාවච්චියං—

ඵකමනනං නිසිත්තං බො රුජාතං ජ්ජෙහනදිං කොසලං භගවා ඵතදවොච:
හන්ද කුතො නු තං මහාරුජ ආගච්ඡසි දිවාදිවසානිති?

යාති තාති භනෙන රඤ්ඤං බතතියාතං මුඤ්ඤාවසිත්තාතං ඉසාරියමද-
මතතාතං කාමගෙධපරිසුට්ඨිතාතං ජතපදත්ථාවරියපානතාතං මහනනං
පඨමිමණ්ඤිලං අභිවිජ්ජ අජ්ඣවසනාතං රුජකරණීයාති සන්ති⁴, තෙසවාහං⁵
ඵතරති උසුකකං ආපනෙනාති.

තං කිමඤ්ඤාසි මහාරුජ, ඉධ තෙ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය පුරජ්චමාය
දිසාය සඤ්ඤාසිකො පච්චසිකො. සො තං උපසංඛකම්මා ඵචං වදෙය්‍ය: යගෙස
මහාරුජ ජාතෙය්‍යාසි: අහං ආගච්ඡාමි පුරජ්චමාය දිසාය. තත්ඤ්ඤං
මහනනං පබ්බතං අබ්බසමං. සබ්බෙ පාණේ නිප්පොඤ්ඤො⁶ ආගච්ඡති. යං
තෙ මහාරුජ කරණීයං තං කරොහීති. අඵ දුතියො පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය
දකඛණාය දිසාය -පෙ- අඵ තතියො පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය පච්ඡමාය දිසාය
-පෙ- අඵ වතුන්ථො පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උතතරුය දිසාය සඤ්ඤාසිකො
පච්චසිකො. සො තං උපසංඛකම්මා ඵචං වදෙය්‍ය: යගෙස මහාරුජ ජාතෙය්‍යාසි:
අහං ආගච්ඡාමි උතතරුය දිසාය තත්ඤ්ඤං මහනනං පබ්බතං අබ්බසමං.
සබ්බෙ පාණේ නිප්පොඤ්ඤො⁶ ආගච්ඡති. යං තෙ මහාරුජ කරණීයං
තං කරොහීති. ඵවරුපෙ හෙ මහාරුජ මහති මහබ්බෙයෙ සමුප්පනෙන දුරුණේ
මනුසුසකබ්බෙයෙ දුලුභෙ මනුසුසනෙන කිමසා කරණීයන්ති?

ඵවරුපෙ මෙ භනෙන මහති මහබ්බෙයෙ සමුප්පනෙන දුරුණේ මනුසු-
සකබ්බෙයෙ දුලුභෙ මනුසුසනෙන කිමසා කරණීයං අඤ්ඤත්‍ර ධම්මචරියාය
සම්මචරියාය කුසලකිරියාය පුඤ්ඤකිරියායාති.⁷

ආරොචෙමි බො තෙ මහාරුජ, පතිවෙදයාමි⁸ බො තෙ මහාරුජ, අභිවත්තති
බො තං මහාරුජ ජරුමරණං. අභිවත්තමානෙ ච තෙ මහාරුජ, ජරුමරණේ
කිමසා කරණීයන්ති?

1. සතකකකු - PTS. 2. සුචා - සා. 3. අනුමොදමානො - සා. 4. හවනති,
සා., මජ්ඣ. 5. තෙසුබ්බාහං - මජ්ඣ. 6. නිප්පොඤ්ඤො - සිවු, 2. නිප්පොඤ්ඤො -
මජ්ඣ. සා. 7. අඤ්ඤත්‍ර සම්මචරියාය අඤ්ඤත්‍ර කුසලකිරියාය අඤ්ඤත්‍ර පුඤ්ඤකිරියායාති -
මජ්ඣ. සා. 8. පටිපව්දමි - මජ්ඣ. සා. PTS, සී 1. 2.

යම්කේ විදුලි පෙල ඇති සියගණන් (වලා) කුළු ඇති මේසය ගුහුරමින් පොළොව තෙමන්නේ වල ද ගොඩ ද පුරවා ද,

එසේ ම සැදුහැනි ඇසු පිරු තැන් ඇති නුවණැත්තේ බොජුන් පිළියෙල කොට ආහාරපානයෙන් වණ්බකයන් සතප්වයි. සතුටු වන්නේ සඵප්‍රකාරයෙන් විසුරුවන්නාක් මෙන් දන් දෙයි. නොහොත් දන්හලෙහි හැසිරෙයි. දෙව දෙව යි කියයි.

වස්තා වැස්සෙක (ගර්ජනය) මෙන් එය ඔහුගේ ගර්ජනය වෙයි. මහත් වූ ඒ පින් දහර දෙන්නහු මැනවින් තෙමයි.

3. 3. 5.

පබ්බතූපම සුත්‍රය.

136. සැමැත්තුවර—

එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල්ලරජහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහරජ තෙපි දැන් මේ දෙවෙත් දව්‍යාලෙහි කොහි සිට එවුද?

වහන්ස, ඉසුරුමෙදෙන් මන් වූ කාමයෙහි ගිජු බැවින් මැඩුනු දතවිහි තීරබවට පත් මුදුන්හි අභිමේක කරණ ලද මහත් පොළොම්බල දිනා අභිපතිව වෙසෙන කැත් රජුන්ට යම් ඒ රජකටයුතු ඇද්ද, මම දැන් එහි උත්සුකබවට පැමිණියෙමි වෙමි.

මහරජ, ඒ කුමකැයි හඟිනු ද? මෙහි තොප විසින් ඇදහියයුතු පිළිගත හැකි වචන ඇති පුරුෂයෙක් පෙර දිගින් එන්නේ ය. හෙ තෙමේ තොප වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්ස, දූත වදාළ මැනවි. මම පෙරදිග සිට එමි. එහි අහස හා සම වූ මහපච්චක් දිටිමි. සියලු සතුන් සුණු කෙරෙමින් එයි. දේවයන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ විසින් යමක් කටයුතු නම් එය කරණු මැනවැ”යි මෙසේ සැල කරන්නේ ය. ඉක්බිති දෙවෙති පුරුෂයෙක් දකුණු දිග සිට එයි ඉක්බිති තෙවෙති පුරුෂයෙක් පැහුළු දිග සිට එයි. ඉක්බිති ඇදහිය යුතු පිළිගත හැකි වචන ඇති සිටුවැනි පුරුෂයෙක් උතුරු දිග සිට එයි. හෙ තෙමේ තොප වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්ස, දූත වදාළ මැනවි. මම උතුරුදිග සිට එමි. එහි අහස හා සම වූ මහපච්චක් දිටිමි. සියලු සතුන් සුණු කෙරෙමින් එයි. දේවයන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ විසින් යමක් කටයුතු නම් එය කරණු මැනවැ”යි මෙසේ සැල කරන්නේ ය. මහරජ, දරුණු වූ මිනිසුන් නසන මහත් වූ මෙබඳු තපුරු බියක් හටගත් කල්හි දුබල මිනිසන් බැවිහි වූ තොප විසින් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද?

වහන්ස, දරුණු වූ මිනිසුන් නසන මහත් වූ මෙබඳු තපුරු බියක් හටගත් කල්හි දුබල මිනිසන් බැවිහි ධර්මයඝ්ඵ සමවයඝ්ඵ කුශලක්‍රියාව පුණ්‍යක්‍රියාව භාර අන් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද.

මහරජ, තොපට නියමි. මහරජ, තොපට දන්වමි. මහරජ, ජරුමරණ දෙක තොප මැඩ ගෙන සිටී. මහරජ, ජරුමරණ දෙක තොප මැඩ ගෙන සිටී කල්හි තොප විසින් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද?

අඛිවනනමානෙ ව මෙ භනෙන ජරාමරණේ කිමසස කරණීයං අඤ්ඤානු ධම්මචරියාය සමචරියාය කුසලකිරියාය පුඤ්ඤකිරියාය.

යානි තානි භනෙන රඤ්ඤං ඛතතියානං මුඛාවසිතතානං ඉසසරිය- මදමනතානං කාමගෙඛපරිසුට්ඨිතානං ජනපදන්චරියපපතතානං මහනානං පඨවිමණකල්ලං අභිච්ඡිය අජ්ඣාචසනතානං හත්ථියුඛානි භවන්ති. තෙසමපි භනෙන හත්ථියුඛානං තත්ථි ගති තත්ථි විසයො අඛිවනනමානෙ ජරාමරණේ.

යානිපි තානි භනෙන රඤ්ඤං ඛතතියානං මුඛාවසිතතානං - පෙ - අසස- යුඛානි භවන්ති - පෙ - රථියුඛානි භවන්ති - පෙ - පතතියුඛානි භවන්ති. තෙසමපි භනෙන පතතියුඛානං තත්ථි ගති තත්ථි විසයො අඛිවනනමානෙ ජරාමරණේ.

ඤ්ඤානි බො පන භනෙන ඉමසමිං රුජකුලෙ මනතිනො මහාමනතා යෙ පහොනති ආගතෙ පච්චජිකෙ මනෙතති හෙදධිතුං. තෙසමපි භනෙන මනනසුඛානං තත්ථි ගති තත්ථි විසයො අඛිවනනමානෙ ජරාමරණේ.

සංවිජ්ජති බො පන භනෙන ඉමසමිං රුජකුලෙ පහුතං හිරඤ්ඤාසුචණණං භූමිගතඤ්ඤෙච වෙහාසට්ඨකුච්ච. යෙන මයං පහොම ආගතෙ පච්චජිකෙ ධනෙන උපලාපෙතුං. තෙසමපි භනෙන ධනසුඛානං තත්ථි ගති තත්ථි විසයො අඛිවනනමානෙ ජරාමරණේ.

අඛිවනනමානෙ ව මෙ භනෙන ජරාමරණේ කිමසස කරණීයං අඤ්ඤානු ධම්මචරියාය සමචරියාය කුසලකිරියාය පුඤ්ඤකිරියායාති.

ඵච්චෙතං මහරුජ, ඵච්චෙතං මහරුජ, අඛිවනනමානෙ ව තෙ ජරාමරණේ කිමසස කරණීයං අඤ්ඤානු ධම්මචරියාය සමචරියාය කුසලකිරියාය පුඤ්ඤකිරියායාති.

ඉදමචොච භගවා. ඉදං වන්තා සුගතො අථාපරං ඵතදචොච සන්ථා:

යථාපි සෙලා විපුලා නහං ආභව්ච පබ්බතා,
සමන්තා අනුපරියෙයග්ගං¹ නිපොඨෙහතා² චතුද්දිසා.

ඵචං ජරා ව මච්චු³ ව අඛිවනනනති පාණීනො⁴,
ඛතතියෙ බ්‍රාහ්මණේ වෙසෙස සුඤ්ඤෙ වණ්ඤාලපුකකුසෙ,
ත කිඤ්ඤී පරිවජෙජති සබ්බමෙචාභිමද්දති.

ත තත්ථි හත්ථිනං⁵ භූමි න රථානං ත පතතියා,
ත වාපි මනනසුඛෙත සකකා ජෙතුං ධනෙන වා.

තසමා හි පණ්ඨිතො පොසො සම්පසසං අත්ථමනනනො,
බ්‍රුද්ධො ධම්මෙ ව සබ්බෙස ව ධිරො සඬං නිවෙසයෙ.

1 සමන්තානුපරියාපෙයග්ගං - මජ්ඣ. 2. නිපොඨෙහතා - මජ්ඣ. 3. මරණං - සී 1
4. පාණීනෙ - මජ්ඣ. 5. හත්ථිනං - මජ්ඣ., සඃ, PTS.

වහන්ස, ජරාමරණ දෙක (අප) මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ධර්මවය්භාව සමවර්තාව කුසලක්‍රියාව පුණ්‍යක්‍රියාව හැර මා විසින් අන් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද.

වහන්ස, ඉසුරාමෙදෙන් මත් වූ කාමයෙහි ගිජුබැවින් මධ්‍යාලද දතවීහි තීරබවට පත් මහත් පොළොමඩල දිනා අභිපති ව වෙසෙන මුදුන අභිෂේක කළ කැත් රජුන්ගේ යම් ඒ ඇත්යුද වේ නම් වහන්ස, ජරාමරණදෙක (අප) මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ ඇත් යුදවලට ද වැඩෙක් නැත. සමත්බවෙක් නැත.

වහන්ස, මුදුන අභිෂේක කළ ... කැත් රජුන්ගේ යම් ඒ අස්සුද වේ නම් ... රථයුද වේ නම් පාබලයුද වේ නම් වහන්ස, ජරා මරණ දෙක අප මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ පාබල යුදවලට ද වැඩෙක් නැත. සමත් බවෙක්ද නැත.

වහන්ස, යම් කෙනෙක් ආවා වූ සතුරන් මනත්‍රණයෙන් බිඳවා ලන්තට සමත් වෙත් නම් එබඳු මැති ඇමතිකෙනෙක් මේ රජකුලයෙහි ඇත. වහන්ස, ජරාමරණ දෙක අප මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ මනත්‍රයුධියන්ට ද වැඩෙක් නැත. සමත් බවෙක් නැත.

වහන්ස, ආවා වූ සතුරන් ධනයෙන් පොලඹවා ගන්නට යම් ධනයෙකින් අපි සමථී වලෝ නම් බිම පිහිටියා වූත් අහස සිටියා වූත් එබඳු බොහෝ රන් අමුරන් මේ රජකුලයෙහි ඇත. වහන්ස, ජරාමරණදෙක අප මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ ධනයුධියන්ට ද වැඩෙක් නැත. සමත් බවෙක් නැත.

වහන්ස, ජරාමරණදෙක මා මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ධර්මවය්භාව, සමවය්භාව, කුසලක්‍රියාව, පුණ්‍යක්‍රියාව හැර මා විසින් අන් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද.

මහරජ, තෙල එසේය. මහරජ, තෙල එසේ ය. ජරාමරණදෙක (තොප) මැඩගෙන සිටි කල්හි ධර්මවය්භාව, සමවය්භාව, කුසලක්‍රියාව, පුණ්‍යක්‍රියාව හැර තොප විසින් අන් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක. සුගත වූ ශාඤ්ඤාත් වහන්සේ මෙය වදාරා වැලී අත්‍ය වූ තෙල ගාපෙල ද වදල සේක:

යම්සේ මහත් වූ ශෛලමය වූ අහස හැපි (සිටි) පථිතයෝ හාත්පස සිටු දිගුන් සුණු කෙරෙමින් පෙරළී එන්නාහු ද,

එසේ ජරාවන් මරණයත් ක්‍ෂත්‍රියයන් ද බ්‍රාහ්මණයන් ද වෛශ්‍යයන් ද ශුද්‍රයන් ද සැබොල් පුජසම්‍මු කුලයෙහි වුවන් ද යන සියලු සතුන් යට කෙරෙත්. කිසිවක් අන් නො හරී. සියල්ල ම මඬී.

එහි ඇතුන්ට ද රථයන්ට ද පාබලසෙනහට ද විෂයසථාන නො වේ. මනත්‍රයුධියන් හෝ ධනයෙන් හෝ දනන්තට නො ම හැක්කේ ය.

එහෙයින් බෛය්භාවන් වූ නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තම්භට වැඩ දක්නේ බුදුන් කෙරෙහි ද ධර්මය කෙරෙහි ද සඛ්‍යයා කෙරෙහි ද ශ්‍රද්ධාව පිහිටුවන්නේ ය.

යො ධම්මවාරී¹ කායෙන වාචාය උද වෙනසා,
ඉධෙව නං පසංසන්නි පෙච්ච සඤ්ඤා පමොදනීති.

කොසලවග්ගො තතියො.

භවුද්දනං:

පුග්ගාලො අය්‍යකා ලොකො ඉසුසුභං පබ්බතූපමං,
දෙසිතං බුද්ධිසෙවෙසිත ඉමං කොසලපඤ්ඤාකනනි.

කොසලසංයුතනං සමන්තං.

4. මාරසංයුතනං

1. ආයුචග්ගො.

4. 1. 1.

තපොකම්මසුතනං.

137. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලායං විහරති තජ්ජා
නොරඤ්ජයීති තීරෙ අජපාලනිග්‍රොධමුලෙ පඨමාභිසම්බුද්ධො. අථ බො
භගවතො රහොගතස්ස පටිසලුචිතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි:
මුත්තො වතමති තාය දුක්ඛාරකාරිකාය. සාධු මුත්තො වතමති තාය අනන්ත-
සංභිතාය දුක්ඛාරකාරිකාය. සාධු ධීනො සතො බොධිං සමජ්ඣගනනී².

අථ බො මාරෙ පාපිමා භගවතො වෙනසා වෙනොපරිචිතකකම්මඤ්ඤා
යෙන භගවා තෙහුපසම්බුද්ධා. උපසම්බුද්ධිතා භගවතනං ගාථාය අජ්ඣාභාසි.

තපොකම්මා අපකම්මෙ යෙන සුජ්ඣනනි මානවා,
අසුද්ධො මඤ්ඤාසි සුද්ධො සුද්ධිමග්ගමපරද්ධොති³.

අථ බො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමන්තං ගාථාභි
පච්චභාසි:

අනන්තසංභිතං ඤ්ඤායං සිඤ්ඤා අමරං තපං,
සබ්බං නන්තාවහං භොති පියාරිත්තං⁴ ව ධම්මති.

සීලං සමාධිං පඤ්ඤාඤ්ඤා⁵ මග්ගං බොධාය භාවයං,
පනෙතාසම් පරමං සුද්ධිං නිභතො සම්මති අනාකාති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛී
දුම්මතො තජ්ජෙවනාරධාසීති.

1. ධම්මං වරී - මජ්ඣං. 2. සාධු වතමති සතො බොධිසමජ්ඣගුඨී. සා. සාධු වතමති
මුත්තො බොධිං සමජ්ඣගනනී, මජ්ඣං. 3. සුද්ධිමග්ගො අපරපදධාභි - මජ්ඣං. 4. පියා -
මජ්ඣං. 5. පමාසිපඤ්ඤාඤ්ඤා, මජ්ඣං, PTS.

යමෙක් කසින් ද වචනයෙන් ද යලි සිතින් ද ධර්මයෙහි හැසිරෙණ සුලු ද (නුවණැත්තෝ) තෙලොව ම ඔහු පසසත්. පරලොව සවභීයෙහි සතුටු වෙයි.

කෝසල වභීය තුන් වැනියි.

එහි උද්දනය:

පුග්ගල, අයසකා, ලොක, ඉසාන්ඵ, පබ්බතූපම සුත්‍රය යන මේ කෝසලපඤ්චකය ශ්‍රේණි වූ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරණ ලදී.

කෝසලසංයුත්තය නිමිසේ ය.

4. මාරසංයුත්තය.

1. ආයුචභීය.

4. 1. 1.

තපොකම්ම සුත්‍රය.

137. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුව පලමු කොට උරුමෙල්දනවිවෙහි නේරෙකුපත්ත තෙර අප්පල් නුගරුක්මුල වැඩවසන සේක. එකල්හි එකලා වූ විත්තවිවේකයෙන් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ඒ දුෂකරක්‍රියායෙන් ඒකාන්තයෙන් මිදුනෙමි වෙමි. ඒ තොවැඩ ඇසුරු කල දුෂකරක්‍රියායෙන් ඒකාන්තයෙන් මැනවින් මිදුනෙමි වෙමි. සථිව ව එලඹසිරි සිහි ඇත්තෙමි මැනවින් සත්‍යාවබෝධය කෙලෙමි”යි මෙබඳු විත්තවිතකියෙක් පහලු විය.

ඉක්බිති පවිටු මරු තෙමේ තමසිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විතතවිතකීය දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

යම් තපසෙකින් මනුෂ්‍යයෝ පිරිසිදු වෙද්ද, ඒ තපස්කමයෙන් ඉවත් ව අඟුණු වූයේ ම ඉඳහිමාභීය වැරදවූයේ ඉඳහි යයි හගිහි ද,

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයා යි දැන පවිටු මාරයාහට ගාථාවලින් පෙරලා වදාල සේක:

අමර තමි වූ යමිකිසි තපසෙක් වේ ද, (ඒ සියල්ල) අතභීසංතිත යයි දැන (අත්හලෙමි.) ඒ සියල්ල වැඩ සිදුකරන්නේ නො වේ. (කෙසේ ද? යත්:) මරුකතරෙහි ඊටිපලුපත් මෙකි. (මරුකතරෙහි වූ නැවක් ඊටිපලුපත් ගෙණ පදවන්නට නො හැක්කාක් මෙකි.)

සීලය ද සමාධිය ද ප්‍රඥව ද යන අයභීමාභීය සත්‍යාවබෝධය පිණිස වඩමින් පරමඉඳහියට පැමිණියෙමි වෙමි. මාරය, කෝ තටුයෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මරු තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දකී, සුගත තෙමේ මා දකී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 2.

නාගසුභතං.

188. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලායං විහරති නජ්ජා නොරක්ඛණය නිරෙ අජපාලනිත්‍රොධමුලෙ පඨමාභිසම්බුද්ධො. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා රත්තකිකාරතිමිසායං අජේඛාකාසෙ¹ නිසිනොනා හොති. දෙවො ච එකමෙකං චුසායති.

අඵ ඛො මාරෙ පාපිමා භගවතො භයං ජවතිත්තතං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො මහනතං භතජීරජවණණං අභිනිමමිනිනා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. සෙය්‍යථාපි නාම මහාඅරිට්ඨකො මණ්ණි, එවමස්ස සිසං හොති. සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤං රුපිං, එවමස්ස දනනා හොනත්. සෙය්‍යථාපි නාම තඛහලීසා², එවමස්ස සොණෙඛා හොති.

අඵ ඛො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිනා මාරං පාපිමනතං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

සංසරං³ දීඝමඤ්ඤානං වණණං කනා සුභාසුභං,
අලං තෙ තෙන පාපිම නිහතො තමසි අනතකාති.

අඵ ඛො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමනො තතෙචනතරධාසීති.

4. 1. 3.

සුභසුභතං.

139. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලායං විහරති -පෙ- පඨමාභිසම්බුද්ධො. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා රත්තකිකාරතිමිසායං අජේඛාකාසෙ⁴ නිසිනොනා හොති. දෙවො ච එකමෙකං චුසායති.

අඵ ඛො මාරෙ පාපිමා භගවතො භයං ජවතිත්තතං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා භගවතො අවිදුරෙ උච්චාවචා වණණනිහා උපදංසෙති සුභා වෙච අසුභා ච.

අඵ ඛො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිනා මාරං පාපිමනතං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

සංසරං දීඝමඤ්ඤානං වණණං කනා සුභාසුභං,
අලං තෙ තෙන පාපිම නිහතො තමසි අනතක.

යෙ ච කායෙන චාවාය මනසා ච සුසංචුතා,
ත තෙ මාරවසානුගා ත තෙ මාරස්ස බඤ්ඤා⁵.

අඵ ඛො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමනො තතෙචනතරධාසීති.

1. අජේඛාකාසෙ - මජ්ඣ. 2. තඛහලීසා - PTS. 3. සංසරං - සං. PTS. සි 1, 2.
4. අජේඛාකාසෙ - මජ්ඣ. 3. 5. පච්චගුභි - සිමු, සං. PTS. සි 1' 2.

4. 1. 2.

නාග සුත්‍රය.

138. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදු ව පළමු කොට උරුමෙල් දතව්වෙහි නේරඤ්ජන තෙරු අප්පල්ලනුගරාක්ෂුල වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු දැඩිගතදුරෙහි එළිමහ-තෙක වැඩහුන් සේක. වෑස්ස ද එක්එක් පොද හෙළයි.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බිය වෙටුවීම ලොමු දැහැගැන්ම උපදවනු කැමැත්තේ මහත් ඇත්රජවෙසක් මවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. ඔහුගේ හිස මහකළුගලක් වැන්ත. ඔහුගේ දත් පිරිසිදු රිදී වැන්ත. ඔහුගේ සොඬය තතුලිස්දඩක් වැන්ත.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයා යි දැන පවිටු මාරයාගට ගාථායෙන් වදාළ සේක. දීඝිකාලයක් මුළුල්ලෙහි සැරිසරන්නේ ශුභාශුභ වෙශවිලාස කොට (මා වෙත) පැමිණියෙහි ය. මාරය, එයින් තට කම් නැත. මාරය, තෝ නටුවෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී. සුගත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 3.

සුභ සුත්‍රය.

139. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමෝච්චියෙන් පළමුවලා උරුමෙල් දතව්වෙහි ... වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු දැඩිගතදුරෙහි අඛවස වැඩහුන් සේක. වෑස්ස ද එක්එක් පොද හෙළයි.

එකල්හි පවිටු මරා තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බියවෙටුවීම ලොමුදැහැගැන්ම උපදවනු කැමැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි ප්‍රිය වූත් අප්‍රිය වූත් විසිතුරු සටහන් දක්වයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මරා යයි දැන පවිටු මරාගට ගාථාවලින් වදාළ සේක:

දීඝිකාලයක් මුළුල්ලෙහි සැරිසරන්නේ ශුභාශුභවේශ විලාස කොට (මා වෙත ආයෙහි ය.) එම්බල පවිටු මරුව, තට එයින් කම් නැත. මරුව තෝ නටුවෙහි.

යම් කෙනෙක් කසින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද සංවෘත වෙද්ද, මරුව, ඔහු තට වසන නොවෙත්. ඔහු මාරයාගේ බැම්මට අසු (-අතැවැස්සෝ) නො වෙත්.

එකල්හි පවිටු මරා තෙමේ “භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනී ය”යි දුකට පත් වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 4.

පඨමපාසසුතනං.

140. එවං මෙ සුතං. එකං සමයං භගවා බාණ්ණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිඤ්ඤයෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: භික්ඛවොති, හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසොසාසුං. භගවා එතදවොච:

මඤ්ඤං බො භික්ඛවෙ යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සමමපපධානා අනුතතරං විමුත්ති අනුපපතතා, අනුතතරං විමුත්ති සච්ඡිකතා. තුලෙහපි භික්ඛවෙ යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සමමපපධානා අනුතතරං විමුත්තිං අනුපාපුණාථ. අනුතතරං විමුත්තිං සච්ඡිකරෙථාති.

අථ බො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා භගවතනං ගාථාය අඤ්ඤිභාසි:

බඤ්ඤා'සි¹ මාරපාසෙන යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මාරබකිතබඤ්ඤාසි¹ න මෙ සමිණ මොකකපිති.

[භගවා:]

මුත්තොහං² මාරපාසෙන යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මාරබකිතමුත්තොමිති තිභතො නමසි අනතකාති.

අථ බො මාරො පාපිමා ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුභතොති දුක්ඛි දුමමතො තඤ්ඤවනතරධාසිති.

4. 1. 5.

දුතීයපාසසුතනං.

141. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා බාණ්ණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිඤ්ඤයෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: භික්ඛවොති, හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසොසාසුං. භගවා එතදවොච:

මුත්තොහං² භික්ඛවෙ සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. තුලෙහපි භික්ඛවෙ මුත්තා සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. වරථ භික්ඛවෙ වාරිකං බහුජනනිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය³ අන්ධාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. මා එකෙන දො අගම්භ්⁴. දෙසෙථ භික්ඛවෙ ධම්මං ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාන්ධං සබ්බඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙථ. සනති සත්තා අපාරජකච්ඡාතිකා අසාවණතා ධම්මස්ස පරිභායනති. භවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤානාගෙ. අභවපි භික්ඛවෙ යෙන උරුවෙලා සෙතානිතිගමො⁵ තෙනුපසඛකම්ඤ්ඤාමි ධම්මදෙසනායාති.

1. බඤ්ඤා'සි - සභා. 2. මුත්තොහං, මජ්ඣං, සභා. 3. ලොකානුකම්පාය, සිවුද, PTS. 4. අගමථ සිවුද 5. ජනනානිගමො - මජ්ඣං, සභා, PTS.

4. 1. 4.

පටිමපාස සූත්‍රය.

140. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස්නුවර සමීපයෙහි ඉසිපතන නම් වූ මුවවෙතෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පිත්වතුන් වහන්සැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, මා විසින් නුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන් නුවණින් ප්‍රධන්වීයභීය කිරීමෙන් නිරුතතර විමුක්තිය ලබන ලද, නිරුතතර විමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරණ ලද, මහණෙනි, තෙපි දු නුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන් නුවණින් ප්‍රධන්වීයභීය වැඩීමෙන් නිරුතතර විමුක්තියට පාමිණෙව. නිරුතතර විමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරව.

එකල්හි පවිටු මරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මාරුපාසයෙන් බදනා ලද්දෙහි: දිව්‍ය වූ යම් බකිතයෝ වෙද්ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බකිතයෝත් වෙද්ද, (ඒ සියලු) මාරුබකිතයෙන් බැඳුනෙහි. මහණ, මා කෙරෙත් තො මිඳෙන්තෙහි ය.

[භගවත්හු:]

මාරුබකිතයෙන් මිදුනෙම් වෙමි. දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් බකිතයෝ වෙද්ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බකිතයෝත් වෙද්ද, (ඒ සියලු) මාරු බකිතයෙන් මිදුනෙම් වෙමි. මරුව තෝ නටුවෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දැනී, සුගත තෙමේ මා දැනී ය යි දුකට පත් වූයේ තොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 5.

දුතියපාස සූත්‍රය.

141. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස්නුවර සමීපයෙහි ඉසිපතන නම් වූ මුවවෙතෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු “පිත්වතුන් වහන්සැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් බකිතයෝ වෙද්ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බකිතයෝත් වෙද්ද (ඒ) සියලු බකිතයන් ගෙන් මෙ මිදුනෙමි වෙමි. මහණෙනි, තෙපි දු දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් බකිතයෝත් මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බකිතයෝත් වෙන් නම් (ඒ) සියලු බකිතයන් ගෙන් මිදුනහු ය. මහණෙනි, බොහෝ දුකහට හිත පිණිස, බොහෝ දුකහට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙවිමිනිසුන්ට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වාරිකායෙහි භාසිරෙව. එක් මහෙකින් දෙදෙනෙක් තො යව. මහණෙනි, මූල යහපත් වූ මෑද යහපත් වූ අග යහපත් වූ අරුත් සහිත වූ ව්‍යඤ්ඤතයෙන් පිරිපුන් දහම් දෙසව. කේවල පරිපුණ් පිරිපුණු මගබ්බසර හෙළි කොට දක්වව. පාණාසෙහි ස්වප්‍ර වූ කෙලෙසරජස් ඇති සාත්‍යයෝ ඇත. ධර්මය තොඇසීමෙන් (ඔහු) පිරිහෙත්. ධර්මය අවබෝධ කරන්නෝ වත්තාහ. මහණෙනි, මම ද දහම් දෙසනු පිණිස උරාවෙල්-දහව්වෙහි ඡන්දාහි තියම්ගමට එළඹෙන්නෙමි.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවනතං ගාථාය අඤ්ඤාභාසි:

බඤ්ඤාසි සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා,
මහාබ්ඤ්ඤාසි න මෙ සමණ මොක්ඛසීති.

[භගවා:]

මුත්තොනං සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා,
මහාබ්ඤ්ඤාමුත්තොමහි නිහනො ඤාමසි අනතකාති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමතො තජෙවනතරධාසීති.

4. 1. 6.

සප්පසුභතං.

142. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤජගහෙ විහරති වෙඨවනො කලාඤ්ඤකතිවාපෙ. තෙන බො පත සමයෙන භගවා රතනකිකාරතිසායං අඤ්ඤාකාසෙ¹ නිසිනො හොති. දෙවො ව එකමෙකං පුභායති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා භගවතො භයං ජමහිතතතං ලොමහංසං උපාදෙතුකාමො මහනතං සප්පරුජවණණං අහිනිමමිතිඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. සෙය්‍යථාපි තාම මහති එකරුහබ්බිකා නාවා, එවමස්ස කායො හොති. සෙය්‍යථාපි තාම මහනතං සොණ්ඨිකාතිලාඤ්ඤං, එවමස්ස එණො හොති. සෙය්‍යථාපි තාම මහති කොසලිකා කංසපාතී, එවමස්ස අකබ්ඪි භවනති. සෙය්‍යථාපි තාම දෙවො ගලගලායතො විජ්ජලලතා තිච්ඡරනති, එවමස්ස මුඛතො ජීව්‍යා තිච්ඡරති. සෙය්‍යථාපි තාම කමමාර-ගහනරියා ධම්මානාය සඤ්ඤා හොති, එවමස්ස අස්සාසපස්සාසානං සඤ්ඤා නොති.

අඵ බො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිඤා මාරං පාපිනතනං ගාථාහි අඤ්ඤාභාසි:

යො සුඤ්ඤාගෙහාති සෙවති සෙය්‍යා සො මුනි අනතසඤ්ඤානො,
වොස්සඤ්ඤා වරෙය්‍ය තඤ්ඤා සො පතිරුපං හි තථාවිධස්ස තං.

චරකා බ්‍රහ්ම භෙරවා බ්‍රහ්ම අථො ඛංසසිරිංසපා² බ්‍රහ්ම,
ලොමමි න තඤ්ඤා³ ඉඤ්ඤායෙ සුඤ්ඤාගාරගතො මහාමුනි.

තහං ඵලෙය්‍ය පඨවී වලෙය්‍ය සබ්බෙ ව පාණං උද සනතසෙය්‍යං,
සලලමි වෙ උරසි පකප්පයෙය්‍යං⁴ උපබ්බිසු තාණො ත කරොනති බුද්ධාති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමතො තජෙවනතරධාසීති.

1. අනිකාකාසෙ - මජ්ඣ. 2. ඛංසසිරිපා - මජ්ඣ. 3. තඤ්ඤා - මජ්ඣ. සා. 4. පකප්පයෙය්‍යං - සී.මු. 2.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

දෙවියන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් මිනිසුන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් වෙත් තම් ඒ සියලු පාසයන් ගෙන් බැඳුනෙහි. මහකෙලෙස්බම්මෙන් බඳනා ලද්දෙහි. මහණ, මා කෙරෙන් නො මිදෙන්නෙහි ය.

[භගවත්හු]:

දෙවියන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් මිනිසුන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් වෙත් තම් ඒ සියලු පාසයන්ගෙන් මම මිදුනෙමි වෙමි. මහාකෙලෙස්- බකිතයෙන් මිදුනෙමි වෙමි. මරුව, තෝ නටුයෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් වී ය.

4. 1. 6.

සප සුත්‍රය.

142 මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලාඤ්ඤාවාප නම් වේච්චනාශ්මයෙහි වැඩවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු බොල්අඳුරෙහි අබවස වැඩහුන්- නාහු වෙති. වැස්ස ද එකිඑකි පොද හෙලයි.

එකල පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බිය නැතිගැන්ම ලොමුදහගැන්ම උපදවනු කැමැත්තේ මහත් තාරජවෙසක් මවාගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. ඔහුගේ සිරුර එක්රුක්තෙන් මැවූ මහ ඔරුවක් බඳු වෙයි. ඔහුගේ පෙණය රුකරුවන්ගේ රා පෙරණ මහත් ලිටුකස්සක් බඳු වෙයි. ඔහුගේ ඇස් කොසොල්ලුපුගේ මහත් කස්ත- ලියක් (භුස්සුන්පානියක්) බඳු වෙයි. මේසය ගිහිරි කරණ කල යම්සේ විදුලිය නික්මේ ද, එපරිද්දෙන් ඔහුගේ මුවෙන් දිව නික්මෙයි. කඹුරුසම වසින් පුරණ කල්හි ශබ්දය යම්සේ ද, ඔහුගේ ආශවාසපුශ්වාස ශබ්දය ද එබඳු වෙයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මරු ය යි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් වදලු සේක:

යමෙක් ශයනම පිණිස ශුන්‍යාගාරයන් සෙවුනේ ද, ඒ බුද්ධිමති තෙමේ සංයත වූ ආත්මභාව ඇත්තේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආත්මභාවයෙහි (ආලය) හැරපියා හැසිරෙන්නේ ය. එය එබඳු බුද්ධිමතිහට සුදුසු මැයි.

(සිංහව්‍යාභාදි) බිහිසුනු ජඩ්‍යම සත්තු ද බොහෝහ. බිහිසුනු සථාවර අරමුණු ද බොහෝහ. වැලි බාහැ ලේ බොන මැස්සෝ ද සපියෝ ද බොහෝහ. ශුන්‍යාගාරයට වත් සඵලමුනි තෙමේ ඒ අරමුණු නිමිති කොට ලෝම මාත්‍රයකුදු කමපන නො කරන්නේ ය.

අහස පාලෝත්තේ නම්, පොළොව සැලෙන්නේ නම්, වැලිත් සිසලු සත්තු නැතිගන්නාහු නම්, ඉදිත් ලෙහි නියුණු හුල් ගසන්නාහු නම්, බුදුවරයෝ උපසිත් කෙරෙහි පරිත්‍රාණයක් නො කෙරෙහි.

එකල්හි පවිටු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පැමිණියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 7.

සොපපසිසුත්තං.

143. එකං සමයං භගවා ඤජගහෙ විහරති චෛඵ්වනො කලඤ්ඤකතිවාපෙ. අථ බො භගවා බහුදෙවරතතිං අජේකාකාසෙ වඩකමිත්වා රතතියා පච්චුසසමයං පාදෙ පකබාලොත්වා විහාරං පවිසිත්වා දකඛිණෙන පසෙසන සීහසෙයාං කපෙපසි, පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සමපජානො උට්ඨානං සඤ්ඤං මනසි කරිත්වා.

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවත්තං ගාථාය අජකිභාසි:

කිං සොපපසි කීනඤු සොපපසි කිමිදං සොපපසි දුඛහගො¹ විය,
සුඤ්ඤමගාරතති සොපපසි කිමිදං සොපපසි සුරියෙ² උගගතෙ.

[භගවා:]

යසා ජාලිතී විසතතිකා තණ්හා තජී කුභිඤ්චී තෙතවෙ,
සබ්බුපඨිතං³ පරිකබයා චුඤ්ඤා සොපපති කිං තවෙත්ථ මාරාති.

අථ බො මාරො පාපිමා ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතොති දුකඛී දුමමනො තඤ්චවනතරධාසීති.

4. 1. 8.

නාඤ්ඤිසුත්තං.

144. එවං මෙ සුත්තා: එකං සමයං භගවා ඝාට්ඨකීයං විහරති ජෙතවමන අතාඨපිණ්ඩකසා ආරාමේ. අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනු-පසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවතො සතතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තඤ්ඤි පුතෙනති පුතතිමා ගොමිකො⁴ ගොති තථෙව තඤ්ඤි,
උපඨි ති තරසා තඤ්ඤා ත ති සො තඤ්ඤි යො⁵ නිරුපඨිති.

[භගවා:]

සොචති පුතෙනති පුතතිමා ගොමිකො ගොති තථෙව සොචති,
උපඨි ති තරසා සොචතා ත ති සො සොචති යො නිරුපඨිති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා -පෙ- තඤ්චවනතරධාසීති.

1. දුඛහගො-සා. දුඛහායා-PTS. 2. සුරියෙ-මජ්ඣ. 3. සබ්බුපසිපරිකබයා - මජ්ඣ. 4. නගාවා - මජ්ඣ. 5. පයාති-සීඉ. 1.

4. 1. 7.

භෞපසසි සුත්‍රය.

143. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කලදකනිවාප නම් වූ වේඵලනාග්‍රමයෙහි වාසිවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රැ බොහෝ වේලාවක් අබ්වස සක්මන් කොට රැ පහන් වේලෙහි පා දෙව වෙහෙරට පිවිස (දකුණු) පස මත (වම්) පස මදක් හැදූ තබා සිහි නුවණ ඇති ව නැගී සිටුනා වෙලාව මෙනෙහි කොට දකුණුලෙයෙන් සිංහගය්‍යාව කළ සේක.

එකල්හි පව්වු මරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

කිම නිදසි ද? කුමක් හෙයින් නිදසි ද? මළ එකකු මෙන් කුමකට නිදසි ද? ශුන්‍යාගාරයක් මා විසින් (ලද) සි නිදසි ද? කුමක් හෙයින් හිරු නැති කල්හි නිදසි ද?

[භගවත්හු:]

යමකුගේ ජාලිනී නම් වූ විසතනිකා නම් වූ නාමණා තොමෝ කිසි භවයෙකිහි පමුණුවන්නට නැද්ද, ඒ සඵල තෙමේ සියලු උපයින් ක්‍ෂය කිරීමෙන් හොඹී. මරුව, මෙහිලා තට කීම?

ඉක්බිති පව්වු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනීය සි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 8.

නාදනි සුත්‍රය.

144. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි පව්වු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

දරුවන් ඇත්තේ දරුවන් හේතු කොට ගෙණ සතුටු වෙයි. එසේ ම ගෙරින් ඇත්තේ ගෙරින් හේතු කොට ගෙණ සතුටු වෙයි. උපයිනු මිනිසාගේ නාදනයේ ය යමෙක් උපයි රහිත වේ නම් හෙ තෙමේ සතුටු නො වෙයි.

[භගවත්හු:]

දරුවන් ඇත්තේ දරුවන් හේතු කොට ගෙණ ශෝක කෙරෙයි. එසේ ම ගෙරින් ඇත්තේ ගෙරින් හේතු කොට ගෙණ ශෝක කෙරෙයි. උපයිනු මිනිසාගේ ශෝචනයේ ය යමෙක් උපයි රහිත නම් හෙ තෙමේ ශෝක නො කෙරේ මැයි.

ඉක්බිති පව්වු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී. ... එහි ම අතුරුදන් වී ය.

4. 1. 9.

පඨමආයු සුතනං.

145. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ග්ජගහෙ විහරති චෙඨචනෙ කලඤ්ඤකනිවාපෙ. තත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසී, භික්ඛවොති. හදනෙනති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

අපමිදං භික්ඛවෙ මනුස්සානං ආයු, ගමනීයො සම්පරායො, කතනබ්බං ඩුසලං, චරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං, තඤ්ච ජාතස්ස අමරණං. යො¹ භික්ඛවෙ චිරං ජීවති, සො වස්සසතං අපපං වා භියෙසාති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා භගවනනං ගාථාය අප්ඤ්ඤාසී:

දීඝමායු මනුස්සානං ත නං භීලෙ සුපොරිසො,
චරෙය්‍ය ඩිරමනොච තඤ්ච මච්චස්ස ආගමොති.

[භගවා:]

අපමායු මනුස්සානං භීලෙය්‍ය තං සුපොරිසො,
චරෙය්‍යාදිතනසීසොච තඤ්ච මච්චස්ස නාගමොති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා -පෙ- තඤ්චනනරාධාසීති.

4. 1. 10.

දුතීයආයු සුතනං.

146 එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ග්ජගහෙ විහරති චෙඨචනෙ කලඤ්ඤකනිවාපෙ. තත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසී, භික්ඛවොති. හදනෙනති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

අපමිදං භික්ඛවෙ මනුස්සානං ආයු, ගමනීයො සම්පරායො, කතනබ්බං ඩුසලං, චරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං, තඤ්ච ජාතස්ස අමරණං. යො භික්ඛවෙ චිරං ජීවති, සො වස්සසතං අපපං වා භියෙසාති².

අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා භගවනනං ගාථාය අප්ඤ්ඤාසී:

තාච්චයනති අභොරතතා ජීවිතං නොපරාජ්ඤති,
ආයු අනුපරියාති³ මච්චානං තෙමිච රථකුබ්බරං.

[භගවා:]

අච්චයනති අභොරතතා ජීවිතං උපරාජ්ඤති,
ආයු ඩීයති මච්චානං කුණාදිනංච ඔදකනති.

1. යො භි-සි.බ්‍ර. 1. 2. භියෙසාති-PTS. 3. අනුපරියාසීති-මුජ්ජ, අනුචරියති-යස, ආයු පරියෙති - සී. 1, 2.

4. 1. 9.

පඬුම ආයුසුන්රය.

145. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි කලාදකනිවාප නම් වූ වේඨවනාශ්මයෙහි වැඩ වසන සේක එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු පින්වතුන් වහන්සා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

මහණෙනි, මිනිසුන්ගේ මේ ආයුෂ්‍ය අලුප ය, පරලොව යා යුතු ය, කුසල් කටයුතු ය, බලසර හැසිරිය යුතු ය, උපන්නහුට නොමැරීමෙන් තැන. මහණෙනි, යමෙක් බොහෝ කලක් ජීවත් වේ නම් හෙ තෙමේ සියක් වසක් ජීවත් වෙයි. බෙහෙවෙක් වේ නම් අලුපයෙක් හෝ වෙයි.

එකල්හි පවිටු මරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍ය දිග ය. සතපුරුෂ තෙමේ එය හෙලා දක්නේ ය. තනපා මතුයෙන් වැටෙන (සානකාය) ලදරුවකු මෙන් හැසිරෙන්නේ ය. මරණයාගේ ඊමෙක් තැන.

[භගවත්ත:]

මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍ය අලුප ය. සතපුරුෂ තෙමේ එය හෙලා දක්නේ ය. හිස ගිනි ගත්තකු මෙන් හැසිරෙන්නේ ය. මරණයාගේ නොඊමෙක් තැන.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 10.

දුතිය ආයුසුන්රය.

146 මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලාදකනිවාප නම් වූ වේඨවනාශ්මයෙහි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු පින්වතුන් වහන්සා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

මහණෙනි, මිනිසුන්ගේ මේ ආයුෂ්‍ය සවලුප ය, පරලොව යා යුතු ය, කුසල් කටයුතු ය, බලසර හැසිරිය යුතු ය, උපන්නහුට නො මැරීමෙන් තැන. මහණෙනි, යමෙක් බොහෝ කල් ජීවත් වේ ද, හෙ තෙමේ සියක් වසක් ජීවත් වෙයි. බෙහෙවෙක් වේ නම් අලුපයෙක් හෝ වෙයි.

එකල්හි පවිටු මාරයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

ඌ දාවල්ලු ඉක්ම නො යෙත්. ජීවිතය නිරුඳු නොවේ. මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍ය (මවුන්) අනුව ම යේ. රියෙහි කිඹුල්ලුව අනුව යන රියනිමි-වල්ලු මෙනි.

[භගවත්ත:]

ඌ දාවල්ලු ඉක්ම යෙත්. ජීවිතය නිරුඳු වේ. මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍ය ගෙවේ. කුඩා තදින්ගේ දිය මෙනි.

අඵ බො මාරො පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුභතොති දුක්ඛි දුමමතො තජෙචන්තරධාසීති.

ආයුචග්ගො පඨගමා.

තනුඥනා:

භපොකමමඤ්ච තාගො ච සුභං පාසෙන තෙ දුචෙ,
සපෙපා සොපසි තඤ්ඤං ආයුතා අපරෙ දුචෙති.

2. රජ්ජවග්ගො.

4. 2. 1.

පාසාණසුත්තං.

147. එචං මෙ සුතා: එකා සමයං භගවා ගජඣගභ විහරති ගිජ්ඣකුඤ්ච පබ්බතෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවා රත්තකිකාරතිමිසායං අජෙඤ්ඤාසංඝො¹ නිසිනො හොති. දෙවො ච එකවෙකං ඵසායති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා භගවතො භයං ඡමතිත්තතං ලොමහංසං උප්පාදෙභුකාමො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවතො අවිදුරෙ මහනො මහනො පාසාණො² පදෙලෙසි³

අඵ බො භගවා මාරෙ අසං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමනං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

සවෙමං⁴ කෙවලං සබ්බං ගිජ්ඣකුචං චලෙයාසි,⁵
තෙච සමවා විමුත්තාතං බුද්ධාතං අඤ්ඤාජ්ඣනාති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුභතොති දුක්ඛි දුමමතො තජෙචන්තරධාසීති.

4. 2. 2.

සීහසුත්තං⁶

148. එකං සමයං භගවා ඝාවන්ඨිං විහරති ජෙතවග්ගෙ අනාථ-පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවා මහතියා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙති.

අඵ බො මාරස්ස පාපිමතො එතදගොසි: අයං බො සමණො නොතමො මහතියා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙති. යනුත්තාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඤ්ඤාමෙයාං විචගුක්ඛමමායාති. අඵ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවතො ගාථාය අජ්ඣභාසි:

1. අජඤ්ඤාසංඝො. - මජ්ඣං. 2. මහනො පාසාණො - මජ්ඣං. 3. පච්චෙලසි - ඝා. පදලෙසි - සීඉ. 1. 2. මජ්ඣං. PTS. 4. යචෙපි-කඤ්ඤ. 5. වචලෙසසි - කඤ්ඤ 6. කීනුක්ඛිත-සුත්තං. - මජ්ඣං.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී. සුභත තෙමේ මා දනීයි දුකට පත්වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය ආයුච්ඡය පලමුවැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

තපො කමම සුත්‍රය ද තාග සුත්‍රය ද සුභ සුත්‍රය ද ඒ පාස සුත්‍ර දෙක ද සප්ප, සොපපසි, නඤ්ඤි සුත්‍ර ද, අනෙක් ආයු සුත්‍ර දෙකදූ යි සුත්‍ර දශයකි.

2. රජ්ජ වර්ගය.

4. 2. 1.

පාසාණ සුත්‍රය.

147. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිජුකුළු පටුවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු බොල්අඳුරුයෙහි අබවස වැඩහුන්නායු වෙති. වැස්ස ද එකී එකී පොද හෙලයි.

එකල්හි පවිටු මාරයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බ්‍යා තැනිගැඹුණුම ලොමු-දහගැඹුණුම උපදවනු කැමැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොදුරෙහි මහත් මහත් ගල් විහිටි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයා යි දැන පවිටු මාරයාගට ගාථායෙන් වදාල සේක:

ඉදින් මේ මුළු ගිජුකුළුපටුව ම සලකෙහි තම්, මොනොවට මිදුනු බුදුවරයන්ට කම්පනයක් නහමක් ඇත් මැ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී. සුභත තෙමේ මා දනී ය යි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 2.

බ්‍යාණ සුත්‍රය.

148. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දහම් දෙසන සේක.

එකල්හි පවිටු මාරුට “මේ මහණ ගොයුම් තෙමේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ දහම් දෙසයි. (බණ අසන්නවුන්ගේ) නුවණැස වනසන්නට මහණ ගොයුම්හු වෙත මම එළඹෙන්නෙමි තම් මනා මැ නු”යි මේ අදහස වී ය. ඉක්බිති පවිටු මාරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

කීනනු සීතොව තදසි පරිසායං විසාරදො,
පච්චලො හි තෙ අඤ්චි විජ්ඣාචී නු මඤ්ඤසීති.

[භගවා:]

තදනති වෙ මහාචීර පරිසායු විසාරදො,
තථාගතා බලපපතතා තිණණො ලොකෙ විසතතිකනති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුකඛි දුමමතො තඤ්චනතරධාසීති.

4. 2. 3.

සකලිකසුභං

149. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤජභගෙ විහරති මදදකුච්ඡසම්. මිගදයෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවතො පාදො සකලිකාය බතො හොති. භුසා¹ සුදං භගවතො වෙදනා වතනනති සාරීරිකා දුකඛා තිබ්බා බර කට්ඨකා අසාතා අමතාපා. තා සුදං භගවා සතො සමපජාතො අධිවාසෙති අච්චඤ්ඤමානො. අථ බො භගවා චතුගුණං සඛිසාරිං පඤ්ඤපෙඤා දකඛිණෙන පසෙසන සීතසෙය්‍යං කපෙසසි පාදො² පාදං අච්චාධාය සතො සමපජාතො.

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා භගවතං ගාථාය අජකිභාසී:

මඤ්ඤා නු බො³ සෙසි උදනු කාවෙය්‍යමභොතා
අඤ්චා නු තෙ සමපචුරි න සනති,
එකො විචිතො සයතාසතමහි
නිඤ්ඤබො⁴ කිමිදං සොපපසෙවාති.

[භගවා:]

න මඤ්ඤා සයාමි තාපි කාවෙය්‍යමභොතා
අඤ්චං සමෙච්චාහ මපෙතසොකො,
එකො විචිතො සයතාසතමහි
සයාමහං සබ්බභුතානුකමපී.

යෙසමපි සලුං උරසී පවිට්ඨං
මුහුං මුහුං හදයං වෙධමානං,
තෙපිඨ⁵ සොපපං ලබ්භරො⁶ සසලා
කසො⁷ අහං න සුපෙ චිතසලො.

ජගාං න සඛෙක තපි හෙමි සොතඤුං
රතතිඤ්චා තානුතපනති මා මං,
භාතීං න පසාමි කුභිඤ්චි ලොකෙ
තසමා සුපෙ සබ්බභුතානුකමපීති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා -පෙ- තඤ්චනතරධාසීති.

1. භුසා - ස්‍යා. 2. පාදො - ස්‍යා. 3. මඤ්ඤා නු පසසි - ස්‍යා. PTS. 4. නිඤ්ඤ බො - සී 1, 2 5. තොමපි - PTS. 6. ලභරො - සබ්බත්. 7. හසො - ජෙසා,

කීම? පිරිස්සි සිංහයකු මෙන් විශාරද ව (=නො බිය පත් ව) තාද කෙරෙහි හු? දුහු විජය ඇතියෙමි යි හඟිති ද? මුඛට ප්‍රතිමලයෙක් (=සතුරෙක්) ඇත් ම ය.

[භගවත්හු:]

ලොව තෘණාව තරණය කළ බලයට පැමිණි මහාචීර වූ තථාගතයෝ ඒකාන්තයෙන් පිරිස්සි විශාරද වූවාහු තාද කෙරෙත්.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ තථාගත තෙමේ මා දනී. සුභත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පත්වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 3.

සකලික සුමුස.

149. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජභහනුවර සමීපයෙහි මදදකුච්ඡී නම් මුවවෙතෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදය ගල්කඩෙකින් පහරණ ලද්දේ වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ශරීරයේ හටගත් දැඩි රළු කුළු නොමිහිරි නොකල් මහත් දුක් වේදනාවෝ පවතිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඒ වේදනාවන් ඉවසන සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සහල සිටුර සිටුගුණ කොට පණවා දකුණු පා මත වම් පා මදක් හයා තබා සිහි නුවණ ඇති ව දකුණලයෙන් සිංහයයාව කළ සේක.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මූලා බැවින් හෝ කවිභාවයෙන් මත්වූයේ හෝතෙහි හු? මුඛට බොහෝ වූ වැඩ තැන් ද? ජනයාගෙන් වෙන් වූ සෙනසුන්හි නිදිබර මුහුණු ඇති ව හුදෙකලාව ම කුමක් හෙයින් හෝතෙහි ද?

[භගවත්හු:]

මූලා බැවින් නො නිදමි. කවිභාවයෙන් මත්වූයෙමි නො නිදමි. මම පරමාචාර්යට මැනවින් පැමිණ පහ ව ගිය ශෝක ඇත්තෙමි වෙමි. මම සඵභුතතිකානුකම්පි ව ජනයාගෙන් වෙන් වූ සෙනසුන්හි හුදෙකලාව හෝතෙමි.

යම් කෙනකුන්ගේත් ලෙහි තියුණු හුලෙක් පිවිසියේ ද, හාදය ඝණ ඝණයෙහි සැලෙන්නේ වේ ද, මේ ලෝකයෙහි (ඒ රුගාදි) හුල් ඇති ඕහු ද නිදි ලබත්. පහව ගිය (රුගාදි) හුල් ඇති මම කුමක් හෙයින් නො නිදමි ද!

නිදි වරන්තෙමි ද සැක නො කරමි. නිදන්තටත් නොබමි. රැදුවල්හු මා තහමක් තවත්. ලොව කිසිතැනෙක (මාගේ) පිරිහීමක් නො දකිමි. එහෙයින් සියලු සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පා කරණ සුලු වූයෙමි හෝතෙමි.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 4.

පථිරුපසුත්තං.

150. එකං සමයං භගවා භොසලෙසු විහරති එකඛාලායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන භගවා මහනිසා පරිසාය පරිට්ඨො ධම්මං දෙසෙති.

අථ බො මාරසං පාපිමනො එතදභොසි: අයං බො සමණො ගොතමො මහනිසා පරිසාය පරිට්ඨො ධම්මං දෙසෙති. යනනුභාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛිකමෙය්‍යං විචක්ඛුකම්මායාති. අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්මො භගවන්තං ගාථාය අඡ්ඤ්භාසි:

තෙනං තච පථිරුපං යදඤ්ඤමනුසාසසි,
අනුරෙධවීරෙධෙසු මා සඡ්ඡෙථා¹ තදවරන්ති.

[භගවා:]

භිතානුකම්පී සම්බුඤ්ඤො යදඤ්ඤමනුසාසති,
අනුරෙධවීරෙධෙසී² විපපමුත්තො තථාගතොති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තඤ්ඤවන්තරධාසීති.

4 2. 5.

මානසසුත්තං.

151. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ඝාච්ඡජීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස අරුමෙ.

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්මො භගවන්තං ගාථාය අඡ්ඤ්භාසි:

අන්තලීකච්චරෙ පාසො යොයං³ වරති මාතසො,
තෙන තං බාධසීසසාමී න මෙ සමණ ලොකබසීති.

[භගවා:]

රුපා සද්දා රසා ගඤ්ඤා ජොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
එඤ්ඤ මෙ විගතො ඡඤ්ඤ නිභවො ඤම්බි අන්තකාති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තඤ්ඤවන්තරධාසීති.

4. 2. 6.

පභගසුත්තං.

152. ඝාච්ඡජීයං—

තෙන බො පත සමයෙන භගවා පද්දවන්තං උපාද්දනකබ්බාහං උපාද්දය භික්ඛු⁴ ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසති සමාදපෙති සමුද්දොනජෙති සම්පහංසෙති. තෙ ච භික්ඛු අට්ඨී කඤ්ඤා මනසි කඤ්ඤා සබ්බවෙචකසා⁵ සමනාගරිත්ථා ඔභිතසොනා ධම්මං සුණන්ති.

1. සඡ්ඡෙථ - සනා. 2. විපරාධෙසු - සී 1, 2. 3. යොයං-මජ්ඣ. සනා. 4. භික්ඛුකං - මජ්ඣ. 5. අට්ඨී කඤ්ඤා-මජ්ඣ. 6. සබ්බවෙචකසා - සී. 1, 2.

4. 2. 4.

පතිරූප සූත්‍රය.

150. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දහව්වෙහි ඒකසාල නම් බඩුණුගමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දහම් දෙසන සේක.

ඉක්බිති පවිටු මාරුහට මේ මහණ ගොයුම් තෙමේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ දහම් දෙසයි. (බණ අසන්නවුන්ගේ) පැණැස වනසන්නට මහණ ගොයුම්හු වෙත මම එළඹෙන්නෙමි නම් මනා මැ නු යි! මේ අදහස වි ය. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කිය.

යම් හෙයෙකින් මෙරමාහට අනුශාසනා කෙරෙහි ද, එය මුඛට සුදුසු නො වේ. එය කෙරෙමින් රුග ප්‍රතිස දෙකිහි නො ලැගව

[භගවත්හු:]

යම් හෙයෙකින් සථිඤ නෙමේ තිතානුකම්පා ඇති ව මෙරමාහට අනුශාසනා කෙරේ ද, (ඒ) තථාගත නෙමේ රුග ප්‍රතිස දෙකින් විශේෂයෙන් මිදුනේ වේ.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ ... එහි ම අභුරුදන් විය.

4. 2. 5

මානස සූත්‍රය.

151. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්කුටුර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනෙපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

අනාරික්ඛවර වූ (අහස හැසිරෙන්නවුන් පවා බඳනා වූ) සිත්හි හට-ගන්තා වූ යම් මේ (රාග) පාශයෙක් හැසිරේ ද, එයින් මුඛ පෙලන්නෙමි. මහණ, මාගේ විෂයයෙන් නො මිඳෙන්නෙහි ය.

[භගවත්හු:]

සිත්කලු වූ රූපයෝ ය, ශබ්දයෝ ය, රසයෝ ය, ගන්ධයෝ ය, සුඝ්‍රමව්‍යයෝ ය, යන මේ පඤ්චකාමවස්තුන් කෙරෙහි වූ මාගේ රාගය පහවූයේ ය. මරුව නෝ නටුයෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මාර ... එහි ම අභුරුදන් විය.

4. 2. 6.

පතභි සූත්‍රය.

152. සැවැත්කුටුර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපාදානසනඤ්ච පස පිලිබඳ දහම් කථායෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වන සේක. සමාදන් කරවන සේක. සමාදානයෙහි උත්තාහවත් කරණ සේක. හිත හඹී ගන්වන සේක. ඒ භික්ෂුහු ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙතෙහි කොට ගෙණ මුළු සිහින් එක් කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇති ව බණ අසත්.

අඵ බො මාරස්ස පාපිමතො එතදභොසි: අයං බො සමණො ගොතමො පඤ්චන්තං උපාද්‍යනකකිකානං උපාද්‍යය භික්ඛු ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙති සමාදපෙති සමුත්තෙතජෙති සම්පහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨි කචා මතසි කචා සබ්බවෙතසා¹ සමන්තාහරිචා ඔභිතසොභා ධම්මං සුණන්ති. යනනු- නාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකමෙයං විවක්ඛුකම්මායාති.

තෙන බො පත සමයෙන සම්බහුලා පතතා අජෙඤ්ඤාසෙ නික්ඛිතතා භොනති. අඵ බො මාරෙ පාපිමා බ්ලිවද්දවණණං අභිනිමිතිචා යෙන තෙ පතතා තෙනුපසඛකම්. අඵ බො අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: භික්ඛු භික්ඛු එසො බ්ලිවද්දෙ පතෙන භික්ඤ්ඤායාති.

එවං ටුත්තෙහ භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: න සො භික්ඛු බ්ලිවද්දෙ මාරෙ එස පාපිමා, භුමහාකං විවක්ඛුකම්මායාගතොති. අඵ බො භගවා මාරො අයං පාපිමා ඉති විදිචා මාරං පාපිමන්තං ගාථාති² අජ්ඣිභාසි:

රූපං වෙදධිතං සඤ්ඤං විඤ්ඤාණං යඤ්ච සඛිතං,
තෙසො භමසම් තෙනං මෙ එවං තඤ්ච විරජ්ජති.

එවං විරතනං³ බෙමන්තං සබ්බසංයොජ්ජනාතිගං,
අනෙසං සබ්බයාතෙසු මාරසෙනාපි තාජ්ඣිභාසි.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා - පෙ - තජෙචන්තරධාසිති.

4. 2. 7.

ආයතනසුභංගං.

153. එකං සමයං භගවා. වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුමාහාර- සාලායං. තෙන බො පත සමයෙන භගවා ජන්තං එස්සායතනානං උපාද්‍යය භික්ඛු ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙති සමාදපෙති සමුත්තෙතජෙති සම්පහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨි කචා මතසි කචා සබ්බවෙතසා සමන්තාහරිචා ඔභිත- සොභා ධම්මං සුණන්ති.

අඵ බො මාරස්ස පාපිමතො එතදභොසි: අයං බො සමණො ගොතමො ජන්තං එස්සායතනානං උපාද්‍යය භික්ඛු ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙති සමාද- පෙති සමුත්තෙතජෙති සම්පහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨි කචා මතසි කචා සබ්බවෙතසා සමන්තාහරිචා ඔභිතසොභා ධම්මං සුණන්ති. යනනුනාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකමෙයං විවක්ඛුකම්මායාති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවතො අවිදුරෙ මහන්තං භයභෙරවසද්දං අකාසි. අපිසුද්දං⁴ පඨවි මඤ්ඤෙද්ද උද්දියති.⁵

1 සබ්බවෙතසා - සිවු 1, 2. සබ්බං වෙතසා - කාචචි. 2. ගාථාය - මජ්ඣිම නිකාය. PTS. 3. විවිතනං - සි 1, 2. 4. අපිසුභංගං - සිවු. 1. අපිසුද්දං - PTS. 5. උද්දියති - මජ්ඣිම.

එකල්හි පවිටු මරුහට මේ අදහස වි ය මේ මහණ ගෝයුම් උපාදනසකකඩ පස පිලිබඳ දූහාමි කථායෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වයි. සමාදන් කරවයි. නෙද ගන්වයි. සිත හනී ගන්වයි. ඒ භික්ෂුහු ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙනෙහි කොට ගෙණ මුළු හිතින් සමතා ගෙණ යොමු කළ කන් ඇති ව බණ අසන්. (බණ අසන්නවුන්ගේ) පැණැස වනසන්නට මහණ ගෝයුම්හු වෙත මම එළඹෙන්නෙමි තම මතා මෑ නු යි!

එකල්හි බොහෝ පාත්‍රයෝ එළියෙහි බහන ලද්දහු වෙත්. එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ ගොන්වෙසක් මවා ගෙණ ඒ පාත්‍රයන් වෙත එළඹියේ ය. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට “මහණ, මහණ, මේ ගොණා පාත්‍රයන් බිඳුනේ ය”යි මෙය කී ය.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ මහණහට “මහණ, හේ ගොණෙක් නො වේ. මේ පවිටු මරු ය. නොපහේ පැණැස වනසන්නට පැමිණියේ ය”යි මෙය වදාළ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මරු ය යි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් වදාළ සේක :

රූපය හා වේදනාව හා සංඤ්ච හා විඤ්ඤය හා යම් සංස්කාරධර්මයෙක් වේ නම් එය හා මේ පස්කඳු මම නො වෙමි. තෙල මා ගාත්තේ නොවේ යයි මෙසේ එහි නො ඇලේ.

මෙසේ නො ඇලුනු ක්‍ෂේමප්‍රාජා අත්බැව් ඇති සියලු බවබැඳුම් ඉක්මවා සිටි රහත්හු කොහිදැයි සියලු තන්හි සොයන මරපිරිස් ද නො දැක්කේ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් වි ය.

4. 2. 7.

ආයතන සුත්‍රය.

153. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සම්පයෙහි වූ මහ-වෙනෙහි කුමාරශාලායෙහි වැඩවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඡවිසපඨායනකයන් පිලිබඳ දූහාමි කතාවෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වන සේක. සමාදන් කරවන සේක. නෙද ගන්වන සේක. හිත හනී ගන්වන සේක. ඒ මහණහු ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙනෙහි කොට ගෙණ මුළු හිතින් එක් කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇත්තාහු බණ අසන්.

එකල පවිටු මරුහට මේ අදහස විය: “මේ මහණගෝයුම් ඡවි සපඨායනකයන් පිලිබඳ දූහාමි කතාවෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වයි. සමාදන් කරවයි. උත්සාහවත් කරයි. හනී ගන්වයි. ඒ මහණහු ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙනෙහි කොට ගෙණ මුළු හිතින් එක් කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇත්තාහු බණ අසන්. පැණැස වනසන්නට මහණගෝයුම් වෙත මම එළඹෙන්නෙමි තම මතා මෑ නු යි”

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මහත් බියජනන හඬක් කෙලේ ය. පොළොව පෙරළත්තාක් සෙසිනී.

අඵ බො අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: භික්ඛු භික්ඛු එසා පඨවී මඤ්ඤ උදීයතිති.

එවං වුතෙන භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: තෙසා භික්ඛු පඨවී උදීයති². මාරෙ එසො පාපිමා තුමහාකං විචක්ඛුකමමාය ආගතොති. අඵ බො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිතො මාරං පාපිමනාං ගාඨාති¹ අජකිහාසි:

රුපා සද්දා රසා ගන්ධා එසාං ධම්මා ච කෙවලා,
එතං ලොකාමිසං ඝොරං එඨ ලොකො'ධිමුච්ඡිකො.²

එතඤ්ච සමතිකකමම සතො බුඬ්ඤ්ඤ සාවකො,
මාරධෙයාමතිකකමම³ ආදිවොච විරෙච්ඡිති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තජෙච්ඡතරධාසීති

4. 2. 8.

පිණ්ඩසුතනං.

154. එකං සමයං භගවා මහධෙසු විහරති පඤ්චසාලායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන පඤ්චසාලායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ කුමාරකානං පාහුණකාති භවන්ති. අඵ බො භගවා පුබ්බතහසමයං නිවාසෙතො පතන-විවරමාදය පඤ්චසාලං බ්‍රාහ්මණගාමං පිණ්ඩාය පාවිසී. තෙන බො පත සමයෙන පඤ්චසාලෙයාසා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා මාරෙන පාපිමනා අනාවිට්ඨා භවන්ති මා සමණො ගොතලො පිණ්ඩලෙඨාති.

අඵ බො භගවා යථාධොතෙන පතෙන පඤ්චසාලං බ්‍රාහ්මණගාමං පිණ්ඩාය පාවිසී. තථාධොතෙන පතෙන පටිකකමි.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා හෙනුපසඛකමි උපසඛකමිතො භගවනනං එතදවොච: අපි සමණ⁴ පිණ්ඩමලෙඨාති?

තථා හු චං පාපිම අකාසි, යථා'හං පිණ්ඩං ත ලභෙයාන්ති.

තෙන හි භනෙන භගවා දුතියමපි පඤ්චසාලං බ්‍රාහ්මණගාමං පටිසතු. තථා'හං කරිසාමි, යථා භගවා පිණ්ඩං ලච්ඡතිති.

[භගවා:]

අපුඤ්ඤං පසවී මාරෙ ආසජ්ජ තං තථාගතං,
නිනහු මඤ්ඤසි පාපිම න මෙ පාපං විපච්චති?

සුසුඛං චත ජ්චාම යෙසං තො තඤ්චි කිඤ්චනං,
පිතීභකනා භවිසාමෙ දෙවා ආභසාරු යථාති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තජෙච්ඡතරධාසීති.

1. ගාඨාය - මජ්ඣ. සා. 2. ලොකො විමුච්ඡිතො - මජ්ඣ. සා. 3. මාරධෙයාං අභිකාමම - මජ්ඣ. 4. අපි නං සමණ - මජ්ඣ.

ඉක්බිති එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට “මහණ, මහණ, මේ පොළොව (‘පටත් පටත්’ යන අනුකරණ දෙමින්) පෙරෙළෙන්නාක් මෙන්ම මෙය කී ය.

මෙසේ කීකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණකුට මහණ, මේ පොළොව පෙරෙළෙන්නේ නොවේ. මේ පව්වු මරා ය. නොපගේ පාණස ව්‍යාප්තව ආයේ යයි මෙය වදාළ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පව්වු මරා ය යි දැන පව්වු මරාහට හාචාවන්ගෙන් වදාළ සේක:

සියලු රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද රසයෝ ද ගන්ධයෝ ද ස්පර්ශයෝ ද ධර්මයෝ ද යන මෙය දරුණු ලෝකාභිය වේ. ලෝ වැස්සා මෙහි දැකී ලෙස ඇලීනේ ය.

බුදුරජානන් වහන්සේගේ සිහි ඇති ශ්‍රාවක තෙමේ මේ ඡබායනන ද ඉක්මවා මරාට ස්ථාන වූ හවත්‍රය ද පසු කොට හිරු මෙන් බබලයි.

ඉක්බිති පව්වු මරා තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 8.

පිණස සුත්‍රය.

154. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගද දනව්වෙහි පඤ්චශාලා තම් බමුණුගමිහි වාචවසන සේක. එකල්හි පඤ්චශාලා බමුණුගමෙහි කුමරුන්ගේ (ඔටුනොටුන් යවන) තුටුපඬුරා කෙනෙක් වෙන්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරා හැද පෙරෙව පා සිටුරා ගෙන පඤ්චශාලා තම් බමුණුගමට පිඬු පිණිස පිවිසි සේක. එකල්හි පඤ්චශාලා වැසි බමුණු ගාහැවියෝ පව්වු මරා විසින් “මහණනොයුම් තෙමේ පිඬු නොලබාවා!” යි ආවිභව වෙන්.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යථාධර්ම පාත්‍රයෙන් (සිස්පයින්) යුක්ත ව පඤ්චශාලා බමුණුගමට පිඬු පිණිස පිවිසි සේක් ද, තථාධර්ම පාත්‍රයෙන් (සිස්පයින්) යුක්ත ව පෙරලා වැසි සේක.

ඉක්බිති පව්වු මරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: ශ්‍රමණය, පිඬු ලැබුවෙහි ද?

පව්ව, මම යම්සේ පිඬු නො ලබන්නෙමි නම් කෝ එසේ කෙළෙහි නො?

වහන්ස, එසේ නම් හඟවන් තෙමේ දෙවනවට දු පඤ්චශාලා බමුණුගමට පිවිසේවා. හඟවන් තෙමේ යම්සේ පිඬු ලබන්නේ නම් මම එසේ කරන්නෙමි.

[හඟවන්හු:]

මාර තෙමේ ඒ තථාගතයන් ගටා පව් රැස් කෙළේ ය. පව්ව, “මාගේ පව් නොපැසෙහි” යි කීම සිතයි ද?

යම්බල වූ අපට (රුහාදි) කෙල්ලපානසෙක් නැද්ද (එසේ වූ අපි) එකානනායෙන් ඉතා සැපසේ ජීවත් වමුන. ආහසාර බිඹලොව වැසි දෙවි-යන් මෙන් ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තමෝ වමුන.

එකල්හි පව්වු මාර තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4 2. 9.

කසුකසුභතං.

155. ඝාවජචියං—

තෙන බො පත සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතතාය ධම්මියා කථාය සංදසෙසති සමාදපෙති සමුත්තෙජෙති සමපහංසෙති. තෙ ච භික්ඛු අට්ඨි කතා මතසි කතා සබ්බවේතසා සමනතාභරිතා ඔභිතසොතා ධම්මං සුණන්ති.

අථ බො මාරසු පාපිමතො ඵතදහොසි: අයං බො සමණො ගොතමො භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතතාය ධම්මියා කථාය -පෙ- සමපහංසෙති. තෙ ච භික්ඛු -පෙ- ධම්මං සුණන්ති. යනනුතාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුප- සඛකමෙයං විචක්ඛුකමමායාති.

අථ බො මාගේ පාපිමා කසුකවණණං අභිනිම්මිනිතා මහනතං නඛගලං බකුඛි කරිතා දීඝං පාවතයට්ඨිං¹ ගහෙතා භට්ඨටකෙසො සාණසාථි තිවජෙථ,² කදුමමකඛිතෙති පාදෙහි යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා භගවනතං ඵතදවොච: අපි සමණ බලිවද්දෙ අදුසාහි.

කිමපත පාපිම තෙ බලිවද්දෙහිති?

මමෙව සමණ වක්ඛු, මම රූපා, මම වක්ඛුසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. කුභිං මෙ සමණ ගනති, මොකඛසි? මමෙව සමණ සොතං, මම සද්දා, මම සොතසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ ඝාණං, මම ගඤ්ඤා, මම ඝාණසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ ජ්වහා, මම රසා, මම ජ්වහාසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ කායො, මම ථොට්ඨිබ්බා, මම කායසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ මනො, මම ධම්මො, මම මනොසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. කුභිං මෙ සමණ ගනති, මොකඛසිති?

තවෙව පාපිම වක්ඛු, තව රූපා, තව වක්ඛුසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. යථ ච බො පාපිම තනි වක්ඛු, තනි රූපා, තනි වක්ඛුසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. අගති තව තථ පාපිම.

තවෙව පාපිම සොතං, තව සද්දා, තව සොතසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. යථ ච බො පාපිම තනි සොතං, තනි සද්දා, තනි සොතසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. අගති තව තථ පාපිම.

තවෙව පාපිම ඝාණං, තව ගඤ්ඤා, තව ඝාණසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. -පෙ- අගති තව තථ පාපිම.

තවෙව පාපිම ජ්වහා, තව රසා, තව ජ්වහාසමථසුච්ඡිකුඤ්ඤාණායතනං. -පෙ- අගති තව තථ පාපිම.

1. දීඝපාවතයට්ඨිං - මජ්ඣ. දීඝං පාවතලට්ඨිං-සී 1, 2. 2. සාණසාවකභිවජෙථ සඝා. -

4. 2. 9.

කය්‍යක සූත්‍රය.

155. සැවැත්තුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවණ පිලිබඳ දූහැමි කපායෙන් හිඤ්ඤන්ට කරුණු දක්වන සේක. සමාදන් කරවන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සිත හනී ගන්වන සේක. ඒ හිඤ්ඤ ද වාම ආත්තක් කොට ගෙන මෙනෙහි කොට ගෙන මුළු සිතින් එක් කොට ගෙන යොමු කළ කන් ආත්තාහු බණ අසන්.

එකල්හි පව්වු මරාහට මේ අදහස විය. “මේ මහණ ගොයුම් නිවණ පිලිබඳ දූහැමි කපායෙන් හිඤ්ඤන් ... හනී ගන්වයි ඒ හිඤ්ඤ ද ... බණ අසන්. පැණැස වනයන්හට මහණ ගොයුම් වෙත මම එළඹෙන්නෙමි නම් මනා මා හු යි!

ඉක්බිති පව්වු මාර තෙමේ ගොවිවෙසක් මවා ගෙන මහ නඟුලක් කර තබාගෙන දික් කෙටිපිලියක් ගෙන භාතාභාත කෙස (ඔබමොබ විසිර ගිය කෙසෙ) ආත්තේ හණ වනය ආද ගත්තේ මඔ වැඩුණු පසින් යුක්තව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය. ශ්‍රමණය, ගොණුන් දැක්කෙහි ද?

පව්ට, තට ගොණුන්ගෙන් කවර වැඩෙක් ද?

ශ්‍රමණය, ආස මාගේ ම ය. රූප මාගේ ම ය. වක්‍රසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, කොහි ගොස් මාකෙරෙත් මිඳෙත්තෙහි ද? ශ්‍රමණය, කණ මාගේ ම ය. ශබ්දයෝ මාගේ ම ය. සොතසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, නැහැය මාගේ ම ය, ගන්ධයෝ මාගේ ම ය, සංඝසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, දිව මාගේ ම ය, රස මාගේ ම ය, ජීවහාසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, කය මාගේ ම ය, ස්පෘෂ්ටව්‍ය මාගේ ම ය, කායසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, සිත මාගේ ම ය, දහම් මාගේ ම ය, මනෝසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, කොහි ගොස් මාකෙරෙත් මිඳෙත්තෙහි ද?

පව්ට; ආස තාගේ ම ය, රූප තාගේ ම ය, වක්‍රසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය ද තාගේ ම ය. එවිට, යම් තැනෙක ආස නැද්ද, රූප නැද්ද, වක්‍රසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය නැද්ද, එවිට එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

කණ තාගේ ම ය, ශබ්ද තාගේ ම ය, සෝතසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය තාගේ ම ය. පව්ට, යම් තැනෙක කණ නැද්ද, ශබ්ද නැද්ද, සෝතසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය නැද්ද, එවිට එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

පව්ට, නැහැය තාගේ ම ය, ගන්ධයෝ තාගේ ම ය, සංඝසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය ද තාගේ ම ය. ... පව්ට, එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

පව්ට, දිව තාගේ ම ය, රස තාගේ ම ය, ජීවහාසම්පය්‍ය හා විඤ්ඤණායතනය ද තාගේ ම ය. ... පව්ට, එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

තවෙව පාපිම කායො, තව ඵොට්ඨබ්බො, තව කායසල්ඨස්සවිඤ්ඤාණො-
යතනං -පෙ- අගති තව තත්ථ පාපිම.

තවෙව පාපිම මනො, තව ධම්මො, තව මනොසල්ඨස්සවිඤ්ඤාණොයතනං.
යත්ථ ච බො පාපිම නත්ථි මනො, නත්ථි ධම්මො, නත්ථි මනොසල්ඨස්සවිඤ්ඤාණො-
යතනං. අගති තව තත්ථ පාපිමාහී.

[මාරො:]

යං වදන්ති මම ඉදන්ති¹ යෙ වදන්ති මමන්ති ව,
එත්ථ වෙ තෙ මනො අත්ථි න මෙ සමණ මොක්ඛාසීති.

[භගවා:]

යං වදන්ති න තං මයං යෙ වදන්ති න තෙ අහං,
එවං පාපිම ජාතාහි න මෙ මගගමපි දකඛසීති.

අථ බො මාරො පාපිමො -පෙ- තත්ථෙවනන්තරධාසීති.

4. 2. 10.

රජජසුතනං.

156. එකං සමයං භගවා භොසලෙසු විහරති හිමවනතපයො²
අරඤ්ඤකුට්ඨිකායං. අථ බො භගවතො රහොගතස්ස පටිසලුච්ඡිතස්ස එවං
වෙතසො පරිචිතකොකා උදපාදි. සන්ධානා භු බො රජජං කාරෙභුං අහනං
අභාතයං අජිතං අජාපයං අසොචං අසොචාපයං ධම්මෙතාහී.

අථ බො මාරො පාපිමො භගවතො වෙතසා වෙතොපරිචිතකකමඤ්ඤා
යෙත භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවතනං එතදවොච:
කාරෙභු භනෙත භගවා රජජං, කාරෙභු සුගතො රජජං, අහනං අභාතයං
අජිතං අජාපයං අසොචං අසොචාපයං ධම්මෙතාහී.

[භගවා:]

හිමපත නං පාපිම, පසුසි, යං ලිං නිං එවං වදෙසි: කාරෙභු භනෙත
භගවා රජජං, කාරෙභු සුගතො රජජං, අහනං අභාතයං අජිතං අජාපයං
අසොචං අසොචාපයං ධම්මෙතාහී.

[මාරො:]

භගවතා බො භනෙත වනතායෙ ඉද්ධිපාදු භාවිතා බහුලීකතා යාතීකතා
වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඬා. අකඛිමානො ව පත භනෙත
භගවා හිමවනනං පබ්බතරජං සුවණණතෙඤ්ච අධිච්චෙවෙයස සුවණණපබ්බ-
තස්සාහී.³

[භගවා:]

පබ්බතස්ස සුවණණස්ස ජාතරූපස්ස කෙවලො⁴,
ද්විතනාව නාලමෙකස්ස ඉති විඤ්ඤා සමඤ්ඤායෙ.

1. මමඤ්ඤාහි - මජ්ඣ. සං. PTS. 2. හිමවනතපයො - මජ්ඣ. සං. PTS
3. සුවණණඤ්ච පභසාහි-මජ්ඣ. සුවණණඤ්ච පබ්බතස්සාහි - PTS 4. කෙවලා-සඤ්ඤා.

පවිට, කය තාගේ ම ය, සුභව්‍යය තාගේ ම ය, කායසම්ප්‍රයාන හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. ... එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

පවිට, සිත තාගේ ම ය, දහම් තාගේ ම ය, මනෝසම්ප්‍රයාන හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. පවිට, යම් තැනෙක සිත නැද්ද, දහම් නැද්ද, මනෝසම්ප්‍රයාන හා විඤ්ඤාණායතනයත් නැද්ද, එවිට එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

[මරු:]

මේ මාගේ ය සි යමක් කියද්ද, යම් කෙනෙක් මා ගැන්වේ ය සි කියද්ද, ඉදින් එහි ළා මුඛගේ සිතෙක් ඇත් නම් ශ්‍රමණය, මා කෙරෙත් නොමිඳෙත්තෙහි ය.

[භගවත්තු:]

(මාගේ ය සි) යමක් කියද්ද, එය මාගේ නොවෙයි. යම් කෙනෙක් මා ගැන්වේ ය සි කියද්ද, මම 'ඔහු'ද නොවෙමි. පවිට, මෙසේ දනුව. මා ගිය මහත් නොදන්නෙහි ය.

ඉක්කිති පවිටු මරු තෙමේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 10.

රජ්ජනුය.

156. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්වෙහි නිමවත් පෙදෙසෙහි වත කිප්‍රියෙක වැඩ වසන සේක. එකල්හි එකලා වූ විතත-විවෙකයෙහි යෙදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “තො තස්මින් තො තස්මින් පරස්වරණය (ධ්‍යානානිය) නො කරමින්-තො කරවමින් ශොක නො කරමින් තො කරවමින් දභාමින් රජය කරවන්නට හැක්කේ ද?”යි මෙබඳු විතත-විතකියෙක් පහල විය.

ඉක්කිති පවිටු මාර තෙමේ තම සිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත්හි පරිවිතකීය දූත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය: වහන්ස, භගවත් තෙමේ තො තස්මින් තො තස්මින් ධ්‍යානානිය නො කරමින්-තො කරවමින් ශොක නො කරමින් ශොක නො කරවමින් දභාමින් රජය කෙරේවා. සුගත තෙමේ රජය කෙරේවා, සි.

[භගවත්තු:]

පවිට, “වහන්ස, භගවත් තෙමේ තො තස්මින් තො තස්මින් ධ්‍යානානිය නො කරමින් තො කරවමින් ශොක නො කරමින් තො කරවමින් දභාමින් රජය කෙරේවා, සුගත තෙමේ රජය කෙරේවා”යි යම්භෙයෙහිත් තෝ මට මෙසේ කියති ද, තෝ කුමක් දකිති ද?”

[මරු:]

වහන්ස, භගවත්තු විසින් සතර සාධුපාදයෝ වඩන ලද්දහ. බහුල කරණ ලද්දහ. යාතයක් මෙන් කරන ලද්දහ. වාසනාවක් මෙන් කරණ ලද්දහ. නිතර තමා කෙරෙහි පිහිටුවන ලද්දහ. පුරුදු කරණ ලද්දහ. භාවනායෙන් සම්පුර්ණ කරණ ලද්දහ. වහන්ස, ඉදින් භගවත් තෙමේ කැමති වන්නේ නිමවත් මහපව්ව රන් ම යයි සිතන්නේ තම රන්පව්වෙක් වන්නේ ය.

[භගවත්තු:]

සාධුසංඛ්‍යාත ජාතරූපයෙන් නිම හුදු පව්වෙක් වේ නම් එමෙන් දෙතුණයක් මහත් පව්වක් වුව ද එක් පුරුෂයකුගේ සිතට නොසැහේ. මෙසේ දන්නා නුවණැත්තේ සම ව හැසිරෙන්නේ ය.

යො දුක්ඛමද්දකඛි යතො නිදුනං කාමෙසු සො ජනතු කථං නමෙය්‍ය,
උපධිං විදිඤ්ඤා සබ්බොති ලොකෙ තස්සෙව ජනතු විනයාය සිකෙති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුභතොති දුක්ඛි
දුමමතො තජෙවනනරධාසීති.

රජවග්ගො දුතියො.

තමුඤ්ඤනං:

පාසාණො සිහො සකලිකා පතිරුපං ව මාතසං,
පතනං අයතනං පිණ්ඩං කසසකං රජේත තෙ දසාති.

3. මාරවග්ගො.

4. 3. 1.

සබ්බහුලසුත්තං.

157. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා සකෙකසු විහරති
සිලාවතීයං. තෙන බො පත සමයෙන සබ්බහුලා භික්ඛු භගවතො අවිදුරෙ-
අපමනතා අතාපිනො පතිතතා විහරන්ති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා බ්‍රාහ්මණවණණං අභිනිමමිනිඤ්ඤා මහනෙතන
ජටණඤ්ඤාවෙන අජනකඛිපනිවජෙථො ජණෙණො ගොපානසිවභේකා සුරාසුරා-
පසාසි උදුමබරදණ්ඩං ගහෙඤ්ඤා යෙන තෙ භික්ඛු තෙහුපසඛිනමි. උප-
සඛිකමිඤ්ඤා තෙ භික්ඛු එතදවොච: දහරු භවනො: පබ්බජ්ජා සුසුකාල-
කෙසා භද්‍රෙන යොබ්බනෙත සමනනාගතා පඨමෙන වයසා අනිකීලිතාවිනො,¹
කාමෙසු, භුඤ්ජනතු භොනො,² මානුසකෙ කාමෙ, මා සජ්ඣධීකං හිඤ්ඤා
කාලිකං අනුධාවිජ්ජාති.

ත බො මයං බ්‍රාහ්මණ සජ්ඣධීකං හිඤ්ඤා කාලිකං අනුධාවාම, කාලිකඤ්ඤා
බො මයං බ්‍රාහ්මණ හිඤ්ඤා සජ්ඣධීකං අනුධාවාම. කාලිකා හි බ්‍රාහ්මණ කාමා
වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා අදීනවො එත්ථ භියෙසා. සජ්ඣධීකො
අයං ධම්මො අකාලිකො එහිපසඛිකො ඔපතභිකො,³ පච්චනනං වෙදිතබ්බො
විඤ්ඤාහිති.

එවං වුත්තෙ මාරෙ පාපිමා සීසං ඔකමෙපඤ්ඤා ජවහං නිලාලොඤ්ඤා
තිවිසාධං,⁴ නලාවෙන ලාවිකං උට්ඨාපෙඤ්ඤා දණ්ඩමොලුබ්බ පකකාමි.

1. අනිකීලිතාවිනො - මජ්ඣ. 2. භවනො: - මජ්ඣ. 3. ඔපතභිකො - මජ්ඣ.
4. නිවිසාධිකං - සී 1, 2.

යම් පස්කම් කෙනකුන්ගේ හේතුවෙන් දුක පහල වේ යයි යමෙක් දුක දිටි නම් ඒ ඝනත්ව තෙමේ කෙසේ පස් කම් සුවෙහි නැමෙන්නේ ද (නුවණැති) සත්ව තෙමේ ලෝකයෙහි පස්කම්හු ‘සඛගයහ’යි දැන පස්කම් දුරලීම පිණිස ම භික්ෂෙන්නේ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භගවත් තෙමේ මා දැනී, සුභත තෙමේ මා දැනී යයි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අචුරාදන් විය.

රජජවහිය දෙවෙනි යි.

එහි උඤ්ජනය:

පාසාණ, සීහ, සකලිකා, පතිරූප, මානස, පතන, ආයතන, පිණ්ඩ, කසසක, රජජ ය යි සූත්‍ර දශයෙකි.

3. මාර වගීය

4. 3. 1.

සම්බන්ධලසුත්‍රය.

157. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍යදතව්වෙහි සිලාවනී ගම්හි වැඩවසන සේක. එකල්හි බොහෝ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙත්.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ බමුණු වෙසක් මවා ගෙණ මහත් දළසුඹුළුයෙන් යුක්ත ව හැඳි පෙරෙවි අඳුන්දිවිසම් ඇතියේ ජරායෙන් දිරායේ ගොවතායස්සක් මෙන් වක් වූයේ සුරා සුරා හඬින් ප්‍රඥාස කරණසුළු වූයේ දිඹුල්දඬක් අතින් ගෙණ ඒ භික්ෂුන් වෙත එළඹියේ ය. එලඹ ඒ භික්ෂුන්ට “භවත් පාවිද්දෙද දහරයහ. මනා අභිනීල කෙහෙ ඇතිය හ. සොඳුරා යොවිනෙන් පළමු වයසින් යුක්තයහ. කම්කෙළියෙහි කෙළුම් නොකළසුල්ලහ. භවත්හු මිනිස් කම්සුව විඳිත්වා. මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා වින්ද යුතු වූ සුව කරු නුදුරන් වා” යි කී.

බමුණ, අපි මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා වින්ද යුතු සුව කරු නොදුටුවු. බමුණ, අපි කල් ගෙවා වින්ද යුතු සුව හැර මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව කරු දුටුවු. බමුණ, කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. දැඩි ආයාස ඇතියහ. මෙහි දෙස් බොහෝහ. මේ ලොවුතුරා දහම මේ අත්බැවිහි තමන් විසින් ම වින්ද යුතු ය. කල් නොයවා විපාක දෙන සුළු ය. එව බලව යි කීමට සුදුසු ය. තමසිත්හි පමුණුවා ලීමට සුදුසු ය. නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දනසුතුය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය.

මෙසේ කී කල්හි පවිටු මාර තෙමේ හිස යටිකුරා කොට සලා දිව තෙරු ලෙලවා තලලෙහි තුන් රැලි ඇති බැමබිඳුම් තංවා දණ්ඩ එල්බ ගෙණ ගියේ ය.

අඵ බො තෙ භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා බො තෙ භික්ඛු භගවන්තා එතදවොචුං: ඉධ මයං භනෙන භගවතො අවිදුරෙ අපමන්තා ආතාපිතො පභිතන්තා විහරංම. අඵ බො භනෙන අඤ්ඤතරෙ බ්‍රාහ්මණො මහනෙත්ත ජට්ඨෙවුචෙන අජිතකඛිපනිවත්තො ජණෙණා ගොපානසිවඛෙකා සුරාසුරාපසාසී උදුමරදණධං ගභෙත්වා යෙන මයං¹ තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා අලොභ එතදවොච:

දහරු භවන්තො පබ්බජිතා සුසුකාලකෙසා හද්දෙන යොබ්බතෙන සමන්තාගතා පඨමෙන වයසා අතීකීට්‍රිතාවිතො කාමෙසු, භුඤ්ජන්තු භොනෙතා මානුසකෙ කාමෙ මා සන්දිට්ඨිකං හිත්වා කාලිකං අනුධාවිත්වාති. එවං චුත්තෙ මයං භනෙන නං බ්‍රාහ්මණං එතදවොචුමහ: න බො මයං බ්‍රාහ්මණ සන්දිට්ඨිකං හිත්වා කාලිකං අනුධාවාම, කාලිකඤ්ඤා බො මයං බ්‍රාහ්මණ හිත්වා සන්දිට්ඨිකං අනුධාවාම. කාලිකා හි බ්‍රාහ්මණ කාමො චුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. සන්දිට්ඨිකො අයං ධම්මො අකාලිකො එභිපසසිකො ඔපතසිකො පචචන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාහිති. එවං චුත්තෙ භනෙත සො බ්‍රාහ්මණො සීසං ඔකමෙපත්වා ජවහං නිලොලෙත්වා තිවිසාබං කලාවෙ තලාවිකං චුට්ඨාපෙත්වා දණ්ඩමොලුබ්බ පකකන්තොති.

තෙසො භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො. මාගෙ එස² පාපිමා. නුඛාසං විවක්ඛු-කමමාය ආගහොති. අඵ බො භගවා එතමත්ථං විදීත්වා නායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

යො දුක්ඛමඤ්ඤකඛි යතො නිදහං කාමෙසු සො ජන්තු කථං තමෙය්‍ය,
උපඨිං විදීත්වා සඛෙතාති ලොකෙ තසොච ජන්තු විතයාය සිකෙඛති.

4. 3. 2.

සමිද්ධිසුත්තං.

158. එකං සමයං භගවා සකෙතාසු විහරති සිලාවතීයං. තෙන බො පන සමයෙන ආයසථා සමිද්ධි භගවතො අවිදුරෙ අපමන්තො ආතාපි පභිතන්තො විහරති.

අඵ බො ආයසථතො සමිද්ධිය්‍ය රහොගතස්ස පටිසලලීනස්ස එවං වෙනසො පජිවිතකෙකා උදපාදී. ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤං වත මෙ යස්ස මෙ සත්ථා අරහං සමමාසලුඤ්ඤො. ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤං වත මෙ යො'හං³ එවං සවාක්ඛාතෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජිතො. ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤං වත මෙ යස්ස මෙ සබ්බභවාරයො.⁴ සීලවන්තො කලාණ්ඩමමාති.

1. යෙන අමන - PTS. 2. එසා - මජ්ඣ. සං. PTS. 3. යවාහං - මජ්ඣ. 4. බ්‍රහ්මවාරයො - මජ්ඣ. සං.

ඉක්බිති ඒ මහණනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කළහ: වහන්ස, මෙහි අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි නො පමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇති ව වෙසෙමු. වහන්ස, එකල්හි එක්තරු බමුණෙක් මහත් දළසුඹුළුයෙකින් යුක්තව අඳුන් දිවිසම් හැඳ පෙරෙ-වියේ ජරායෙන් දිරියේ ගොවනාස්සක් මෙන් වක් වූයේ සුරා සුරා යන හඬින් ප්‍රශ්වාස කරණ සුදු වූයේ දිඹුල් දණ්ඩක් අතින් ගෙන අප වෙත එළඹියේ ය. එළඹ අපට මෙය කී ය.

“භවත් පාවිද්දේ දහරයහ. කළකෙහෙ ඇතියහ. සොඳුරා යොවිනෙන් පලමු වයසින් යුක්තයහ. කාමයෙහි ක්‍රීඩා නොකළහ. භවත්හු මිනිස් කම්සුව විදිත් වා. මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුවය හැර කලෙකින් ලැබෙන සුවය කර නොදුවත්වා”යි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණාට අපි මෙය කීමු. “බමුණ, අපි මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා ලැබෙන සුව කර නොදුවමු. බමුණ, අපි කල් ගෙවා ලැබෙන සුව අත් හැර මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව කර දුවමු. බමුණ, කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. දැඩි ආයාස ඇතියහ. මෙහි ආදීනව බොහෝහ. මේ ලොවුතුරා දහම මේ අත්බැවිහි තමා විසින් ම වින්ද යුතුය. කල් නො යවා විපාක දෙන සුදු ය. එව, බලවසි කීවට සුදුසු ය. තම සිත්හි පවුණුවා ලීමට සුදුසු ය. නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දතයුතු යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය”යි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණු තෙමේ හිස යටිකුරා කොට සලා දිව නෙරු ලෙලවා නලලෙහි තුන්රැළි ඇති බැමිබිදුම් නංවා දණ්ඩ එල්බ ගෙන ගියේ ය.

මහණෙනි, මේ බමුණෙක් නො වේ. මේ පව්වු මරා ය. නොපගේ නුවණැස වනසාලීම පිණිස පැමිණියේ ය යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ භාවාව වදල සේක:

යමෙක් දුක යම් පඤ්චකාම ගුණයක් නිදහ කොට ඇතැයි දුටුවේ ද, ඒ සතෙකු තෙමේ කාමයන්හි කෙසේ නැමෙන්නේ ද, (නො නැමේ මැ යි) ඒ සතෙකු තෙමේ ලෙවිහි කාමගුණොපධිය (රහාදි) සමගය යි දැන ඒ කාම-ගුණොපධිය ම දුරලනු පිණිස හික්මෙන්නේ ය.

4. 3. 2.

සමිද්ධි සුත්‍රය.

158. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍යදන්විවෙහි සිලාවන් ගමහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙති.

ඉක්බිති එකලා වූ විත්තවිවේකයෙන් යුක්ත වූ ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණු-වන්ට මෙබඳු විත්තවිත්තයක් පහල විය. ඒ මාගේ ශාක්‍යා තෙමේ අභීත් ය. සමයක් සම්බුද්ධි ය. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මම මෙසේ සවාකතාව වූ ශාසනයෙහි පාවිදි වූයෙමි. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මට සිල්වත් කලණ දහම් ඇති සමුම්භරහු වෙති. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ආයසමනො සමිද්ධිස්ස වෙනසා වෙනොපරි-
චිතකකමඤ්ඤාය යෙනායසමා සමිද්ධි තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා
ආයසමනො සමිද්ධිස්ස අවිදුරෙ මහනතං භයභෙරවසද්දං අකාසි, අපිසසුදං
පඨවි මඤ්ඤා උද්දියතීති.¹

අඵ බො ආයසමා සමිද්ධි යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා
භගවනතං අභිවාදෙතො එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනො බො
ආයසමා සමිද්ධි භගවනතං එතදවොච: ඉධාභං භනෙත භගවතො අවිදුරෙ
අපපමනො ආකාපි පභිතනො විහරුමි. තස්ස මයං භනෙත රහොග-
තස්ස පටිසලුච්ඡිතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකො උදපාදි: ලාභා වත
මෙ, සුලභං වත මෙ, යස්ස මෙ සඤ්ඤා අරහං සමමාසමුඤ්ඤා. ලාභා වත මෙ,
සුලභං වත මෙ, යො'හං එවං සඤ්ඤානො ධම්මවිතයෙ පඤ්ඤානො. ලාභා
වත මෙ, සුලභං වත මෙ, යස්ස මෙ සමුභවාරයො සීලවනො කලාණධම්මාති.
තස්ස මයං භනෙත අවිදුරෙ මහාභයභෙරවසදෙද අහොසි, අපිසසුදං
පඨවි මඤ්ඤා උද්දියතීති.¹

[භගවා:]

තෙසා සමිද්ධි පඨවි උද්දියති. මාරෙ එසො පාපිමා. තුයං විචකමු-
කමමාය ආගතො. ගච්ඡ තං සමිද්ධි තනෙව අපපමනො ආකාපි
පභිතනො විහරුහීති.

එවමහනොති බො ආයසමා සමිද්ධි භගවතො පටිසසුචා² උට්ඨායාසනා
භගවනතං අභිවාදෙතො පදකම්ඤං කතො පකකාමි. දුතියමපි බො ආයසමා
සමිද්ධි තනෙව අපපමනො ආකාපි පභිතනො විහාසි. දුතියමපි බො
ආයසමනො සමිද්ධිස්ස රහොගතස්ස පටිසලුච්ඡිතස්ස එවං වෙනසො පරිචි-
තකො උදපාදි. ලාභා වත මෙ, සුලභං වත මෙ -පෙ- යස්ස මෙ
සමුභවාරයො සීලවනො කලාණධම්මාති. දුතියමපි බො මාරෙ පාපිමා
ආයසමනො සමිද්ධිස්ස වෙනසා වෙනොපරිචිතකකමඤ්ඤා -පෙ- අපිසසුදං
පඨවි මඤ්ඤා උද්දියතීති.¹

අඵ බො ආයසමා සමිද්ධි මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිතො මාරං
පාපිමනං ගාථාය අඤ්ඤාසි:

සද්ධායාභං පඤ්ඤානො අගාරසමා අනගාරියං,
සති පඤ්ඤා ව මෙ බුද්ධා විතතඤ්ඤා සුසමාතිතං,
කාමං කරස්සු රූපාති තෙව මං බ්‍යාධිසියසිති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං සමිද්ධි භිකමුති දුකම් දුමනො
තනෙවනතරධාසීති.

1. උඤ්ඤානිති. - මජ්ඣ. 2. පටිසසුච්ඡිතා. - PTS.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ (තම) සිතින් ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවන්ගේ විතතපරිච්ඡේදය දූත ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවන් නුදුරෙහි මහත් බිය ජනන හඬක් කෙළේ ය. තවද එය පොළොව පෙරළන්නාක් සෙයින් වෙයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ: වහන්ස, දෙහි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙමි. වහන්ස, එකලා වූ විතතවිචේකයෙන් හුන් ඒ මට ලේඛන විතතවිචේකයක් පහල විය. ඒ මාගේ ශාඤ්ඤා තෙමේ අතීන් ය. සමයක් සලබ්දා ය. එය මට ඒකාන්තයෙන් මහත් ලාභයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මම මෙසේ සාකඛනාවකට යාමට සූදානම් වෙමි. එය මට ඒකාන්තයෙන් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මට සිල්වත් කලණ දහම් ඇති සබ්බසරහු වෙති. එය මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. වහන්ස, ඒ මාගේ නුදුරෙහි පොළොව පෙරළන්නාක් සෙයින් බිය ජනන හඬක් විය.

[භගවත්හු:]

සමිද්ධි, මේ පොළොව නො පෙරෙලෙයි. මේ පවිටු මරා ය. නොපමා වනු චක්‍රය වනසා ලත්තට පැමිණියේ ය. සමිද්ධි, තෙපි යව. නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව එහි ම වසව.

වහන්ස, එසේ ය යි ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා හුනස්තෙන් තැහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට ගියහ: දෙවනවට දු ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව එහි ම විසුහ. දෙවනවට දු එකලා ව විතතවිචේකයෙන් හුන් සමිද්ධි තෙරණුවන්ට මෙබඳු විතතවිචේකයක් පහල විය. ... ඒ මට සිල්වත් කලණදහම් ඇති සබ්බසරහු වෙති. එය මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මට මනා ලැබීමෙකි. දෙවනවට දු පවිටු මාර තෙමේ (තම) සිතින් ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවන්ගේ විතතපරිච්ඡේදය දූත ... තවද, පොළොව පෙරළන්නාක් සෙයින්.

ඉක්බිති ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ මේ පවිටු මරා ය යි දූත පවිටු මරාහට ගාථායෙන් කීහ.

මම සැදහැසෙන් ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පැවිදි වීම. මා විසින් සිහිය හා නුවණ අවබෝධ කරණ ලදී. සිත ද මොනොවට පිහිටුවන ලද්දේ ය. (එහෙයින් බිහිසුණු) රූපයන් කැමති පරිද්දෙන් කරව. මා නොම පෙළන්නෙහි ය.

ඉක්බිති පවිටු මරා තෙමේ සමිද්ධි මහණ තෙමේ මා දැනී යයි දුකට පැමිණියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 3. 3.

ගොධිකපුතනං

159. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා රුජගභෙ විහරති වෙඨඨවනො කලඤ්ඤකතිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ගොධිකො ඉසිගිච්චි-පයො විහරති කාලසිලායං. අථ ඛො ආයස්මා ගොධිකො අප්පමනෙතා ආතාපි පභිතනෙතා විහරනො සාමසිකං¹ වෙතොවිමුත්තිං ඵුසි. අථ ඛො ආයස්මා ගොධිකො තාය² සාමසිකාය වෙතොවිමුත්තියා පරිභාසි.

දුතියමපි ඛො ආයස්මා ගොධිකො අප්පමනෙතා -පෙ- විහරනො සාමසිකං¹ වෙතොවිමුත්තිං ඵුසි. දුතියමපි ඛො ආයස්මා ගොධිකො තාය² සාමසිකාය වෙතොවිමුත්තියා පරිභාසි. තතියමපි ඛො ආයස්මා ගොධිකො -පෙ- පරිභාසි. චතුස්මපි ඛො ආයස්මා ගොධිකො -පෙ- පරිභාසි. පඤ්චමපි ඛො ආයස්මා ගොධිකො -පෙ- පරිභාසි. ඡට්ඨමපි ඛො ආයස්මා ගොධිකො - පෙ - පරිභාසි.

සතතමපි ඛො ආයස්මා ගොධිකො අප්පමනෙතා ආතාපි පභිතනො විහරනො සාමසිකං වෙතොවිමුත්තිං ඵුසි අථ ඛො ආයස්මනො ගොධිකස්ස එතදගොසි: යාච ඡට්ඨං බ්බාහං සාමසිකාය වෙතොවිමුත්තියා පරිභිනො. යනුතාහං සත්ථං ආහරෙය්‍යන්ති.

අථ ඛො මාඤ්ඤෙ පාපිමා ආයස්මනො ගොධිකස්ස වෙතසා වෙතො-පරිචිතකකමඤ්ඤාය යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්චා භගවතනං ගාථාසි අජ්ඣහාසි:

මහාචීර මහාපඤ්ඤ ඉද්ධියා යසසා ජලං³,
සබ්බචෝභයාතීන පාදෙ වතුම් වකඛුම.

සාචකො තෙ මහාචීර මරණං මරණාභිභු,
ආකඝ්ඛති වෙතයති තං නිසෙධ ජුතිකිර.

කථං හි භගවා තුය්‍යං සාචකො සාසනෙ රතො,
අප්පතනමානසො සෙඛො කාලං කසිර ජනෙසුතාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ගොධිකෙන සත්ථං ආහරිතං ගොති.

අථ ඛො භගවා මාඤ්ඤෙ අයං පාපිමා ඉති විද්දිචා මාරං පාපිමනනං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

එවං හි ධිර කුබ්බන්ති නාවකච්චන්ති ජීවිතං,
සමුලං තණ්හං අඛුට්ඨො¹ ගොධිකො පරිනිබ්බුතොති.

1. සාමසිකං - PTS. සාමසිකං - සා. 2. තයා. 3. ජලං මජ්ඣං. සා.
4. තණ්හමඛුට්ඨං - මජ්ඣං.

4. 3. 3.

ගොඨික සූත්‍රය

159. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤකනිවාප නම් වූ වේඵළනාගමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ඉසිහිලී පටු ඇලියෙහි කළුගල් තලායෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවෝ තො පමා ව කෙලෙස් නවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසන්තාහු ලෞකික සමවතක් ලැබූහ. එකල්හි ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ඒ ලෞකික සමවතින් පිරිනුතහ.

දෙවනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවෝ තො පමාව ... වසන්තාහු ලෞකික සමවත ලැබූහ. දෙවනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ඒ ලෞකික සමවතින් පිරිනුතහ. තෙවනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ... පිරිනුතහ. සිවුවනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ... පිරිනුතහ. පස්වනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ... පිරිනුතහ. සවනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවෝ ... පිරිනුතහ.

සත්වනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවෝ තො පමාව කෙලෙස් නවන වෙර ඇතිව නිවන් පිණිස ලෙහෙයු සිත් ඇතිව වසන්තාහු ලෞකික සමවත ලැබූහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවන්ට “මම සවනවට තෙක් ලෞකික සමවතින් පිරිනිනිමි. මම සැත් අරතෙමි නම්, මනා නො!”යි මේ සිත වි ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ තම සිතින් ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවන් ගේ විහතපරිචිතකීය දෑක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියේ ය. ඵලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවලින් කී ය.

මහාචීරයෙහි, මහපාණ්ඩුයෙහි, සාද්ධියෙන් හා පිරිවරින් බබලනුවෙහි, සියලු (පාණානිපාතාදී) වෙර හා බිය ඉක්ම වූ තැනැත්තෙහි, පසැස් ඇතියෙහි, පා වදිමි.

මරණය මැඹලන සුලු මහාචීරයෙහි, මුඛගේ සවිවෙක් මරණය කැමති වෙයි. පියෝ කෙරෙයි. මහතෙදැතියෙහි, එය වලක්වනු මැනවි.

ජනසා කෙරෙහි ප්‍රසිද්ධ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, සස්තෙහි ඇලුනු තොපත් රහත්ඵල ඇති ශෛක්‍ෂ වූ මුඛ සවිවෙක් කෙසේ නම් කලුරිය කරන්නේ ද?

එකල්හි ආයුෂමත් ගෝඨික තෙරණුවන් විසින් සැත් අරතලද්දේ වෙයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මරායයි දෑක පවිටු මරාහට ගාථායෙන් වදල සේක.

නුවණැත්තෝ මෙසේ ද කෙරෙත්. දිවි තො පතත්. ගෝඨික තෙමේ මුල්සහිත නාමණ්ඩුව උපුටා හැර පිරිනිවියේ. (සමසීසි වෑ පිරිනිවියෙන් ස්කන්ධපරිනිපාණයෙන් පිරිනිවියේ ය.)

අඵ ඛො භගවා භික්ඛු අමනෙතසි: ආයාම භික්ඛවෙ යෙන ඉසිහිලීපසසං කාලුසීලා තෙනුපසඛකමිසසාම, යථ ගොධිකෙන කුලපුතෙනන සථං ආපරිතනති. එවං භනෙතති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසොසාසුං. අඵ ඛො භගවා සමඛපුලෙහි භික්ඛුති සද්ධං යෙන ඉසිහිලීපසසං කාලුසීලා තෙනුපසඛකමි. අද්දසා ඛො භගවා ආයසවනනං ගොධිකං දුරතොව මඤ්ඤකෙ විචන්තකකඛං සෙමානං.¹

තෙන ඛො පඨා සමයෙන ධුමාසිතතනං තිමිරසිතතනං ගච්ඡතෙව පුරිමං දිසං, ගච්ඡති පච්ඡමං දිසං, ගච්ඡති උතතරං දිසං, ගච්ඡති දකඛිණං දිසං, ගච්ඡති උද්ධං, ගච්ඡති අධො, ගච්ඡති අනුදිසං.

අඵ ඛො භගවා භික්ඛු අමනෙතසි: පසුඵ තො තුලෙන භික්ඛවෙ එතං ධුමාසිතතනං තිමිරසිතතනං. ගච්ඡතෙව පුරිමං දිසං, ගච්ඡති පච්ඡමං දිසං, ගච්ඡති උතතරං දිසං, ගච්ඡති දකඛිණං දිසං, ගච්ඡති උද්ධං, ගච්ඡති අධො, ගච්ඡති අනුදිසනති. එවං භනෙත. එසො ඛො භික්ඛවෙ මාරො පාපිමා ගොධිකසස කුලපුතනසස විඤ්ඤණං සමනෙතසති², කථං ගොධිකසස කුලපුතනසස විඤ්ඤණං පතිට්ඨිතනති. අපභතිට්ඨිතෙන ච භික්ඛවෙ විඤ්ඤණෙන ගොධිකො කුලපුතො පරිනිබ්බුතොති.

අඵ ඛො මාරො පාපිමා බෙලුවපණ්ඩුච්ඡිණමාදය යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා භගවනනං ගාථාය අජ්ඣාභාසි:

උද්ධං අධො ච තිරිගඤ්ච දිසා අනුදිසාසවහං,
අනෙසං තාධිගච්ඡාමි ගොධිකො සො කුහිං ගතොති?

[භගවා:]

සො ධීරො ධිතිඝමපනො ක්ඛාසී ක්ඛාතරතො සද,
අගොරතනං අනුසුඤ්ඤං ජ්චිතං අනිකාමයං.

ජෙඤ්ඤාන මච්චුතො සෙනං අනාගන්ඤ්ඤා පුතඛහවං,
සමුලං තණ්හමඛ්ඛුයහ ගොධිකො පරිනිබ්බුතොති.

[පේරු:]

තසස සොකපරෙතසස විණා කච්ඡා අභසුඵ,
තතො සො දුමමතො යතොඛො තජේචන්තරධායථාති³.

4. 3. 4.

සභගවසස සුතනං.

160. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලායං විහරති නජ්ජා තෙරඤ්ඤරුග තීරෙ අජපාලනිග්‍රොධෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන මාරො පාපිමා සත්තවසසාති භගවනනං අනුබ්බෙසො⁴ තොති ඔතාරුපෙකො ඔතාරං අලභමානො. අඵ ඛො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා භගවනනං ගාථාය අජ්ඣාභාසි:

සොකාවතිණෙණා හු වනමති⁵ ක්ඛායසි විතනං හු ජ්ඣො උද පථොයානො,
ආගුං හු ගාමෙසමිමකාසී නිඤ්චි කසමා ජනෙන ත කරොසි සකඛිං
සකඛි ත සමපජ්ජති කෙන වි තෙති.

1. සෙයාමානං - සා, සොපාමානං - සීඞු. 1. 2. සමනෙවසති - මජ්ඣං, PTS. 3. තජේචන්තරධායථාති - සා. 4. අනුබ්බෙසො මජ්ඣං, සා, සීඞු. 5. වනසමි - සා, PTS.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, යම්හ, යම්තැනෙක දී ගෝධික කුලපුත්‍ර විසින් සැත් අරන ලද්දේ තම් ඒ ඉසිහිලි ඇළය කළුගල්තලාව වෙත එළඹෙන්නෙමු. වහන්ස, එසේ යයි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂුන් සමග ඉසිහිලිපවුපස කළුගල්තලාව වෙත එළඹ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරළනු කඳ ඇති ඇඳෙහි උඩුකුරුව හෝනා ආයුෂමත් ගෝධික තෙරුන් දුර දී ම දුටු සේක.

එකල්හි ධූමාසිත බවෙක් තිමිරසිත බවෙක් (දුමක්හු, අඳුරක්හු සෙසින් හැසිරෙන සෙයක් = මාරුවෙහ අවතාර රූප) පෙරදිගට යේ ම ය. පැලුදිගට යේ ම ය උතුරුදිගට යේ ම ය. දකුණුදිගට යේ ම ය. උඩට යේ ම ය. යටට යේ ම ය. අනුදිගට යේ ම ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, තෙපි තෙල දකිවු ද? ධූමාසිත බවෙක් තිමිරසිත බවෙක් (දුමක්හු, අඳුරක්හු සෙසින් හැසිරෙන සෙයක් = මාරුවෙහ අවතාර රූප) පෙරදිගට යේ ම ය. පැලුදිගට යේ ම ය. උතුරුදිගට යේ ම ය. දකුණුදිගට යේ ම ය. උඩට යේ ම ය. යටට යේ ම ය. අනුදිගට යේ ම ය. වහන්ස, එසේ ය. මහණෙනි, මේ පවිටු මාර තෙමේ “ගෝධික කුලපුත්‍රගේ විකුණුණය සොහි පිහිටියේ දැයි ගෝධික කුලපුත්‍රගේ විඥනය සොයයි. මහණෙනි, ගෝධික කුලපුත් තෙමේ නොපිහිටි විඥනයෙන් පිරිනිවියේ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ බෙලුවපණ්ණු (විලිකුන් බෙල්පක් පැහැබදු පැහැ ඇති රන් මුළා) මහවෙණ ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කිය:

මම උඩ ද, යට ද, සරස ද, සිවුදිග හා අනුදිග ද ඒ ගෝධික තෙමේ කොහි ගියේ දැයි සොයන්නෙමි තොලබමි.

[භගවත්හු:]

නුවණැති ධාරිමත් වූ ධ්‍යානකරණ සුලු හැමකල්හි ධ්‍යානයෙහි ඇලුනු ඒ ගෝධික තෙමේ දිවි නොතකමින් දවරු දෙකෙහි පිළිවෙත් කරනුයේ මරසෙනහ සිදු පුනභිවයට නො පැමිණ තෘෂණව සහමුලු කොට උපුටා හැර පිරිනිවියේ ය.

[තෙරහු:]

ශෝකයෙන් මැඩුනු ඒ මාරයාගේ කැසින් විණාව ගිලිහුනේ ය. එයින් නොසතුටු සිත් ඇති ඒ මාර තෙමේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 3. 4.

සතතවය්‍ය සුත්‍රය.

160. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙල්දනව්වෙහි තේරසුරු ගංතෙර අප්පල්නුගරුකමුල වැඩවසන සේක. එකල්හි පවිටු මරු සිදුරු සොයන්නේ සිදුරු නො විලුමින් සත්වසක් මුළුල්ලෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලුහුබැන්දේ වේ. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කිය:

වෙනෙහි සිතිවිලි සිතයි ද? ශෝකයට බඩුයෙහි ද? ධනයක් පැරදු-නෙහි ද? වැලි, පතමින් (හිඳිහි ද?) ගමෙහි කිසියම් අපරධයක් කෙලෙහි ද? කුමක්හෙයින් මහජනයා සමග මිත්‍රභාවය නො කෙරෙහි ද? කිසිවදා හා මුඛගේ මිත්‍රභාවයක් නො සැපයේ ද,

[භගවා:]

සොකස්ස මූලං පලිබාය සබ්බං අනාභු ක්කියාමි අසොචමානො,
ඡේතාන සබ්බං භවලොභජ්ජයං අනාසවො ක්කියාමි පච්චතඛන්ති.

[මොඤ්ඤ:]

යං වදන්ති මමෙදන්ති යෙ වදන්ති මමන්ති ච,
එත්ථ වෙ තෙ මනො අත්ථි න මෙ සමණ මොක්කසීති.

[භගවා:]

යං වදන්ති න තං මය්සං යෙ වදන්ති න තෙ අභා,
එවං පාපිම ජානාති න මෙ මග්ගමපි දකඛසීති.

[මොඤ්ඤ:]

සවෙ මග්ගං අනුබුද්ධං බෙමං අලීනගාමිතං,
අපෙති ගච්ඡ තිමෙවෙකො කිම්ඤ්ඤමනුසාසසීති.

[භගවා:]

අදිච්චුධෙය්සං පුච්ඡන්ති යෙ ජනා පාරගාමිතො,
තෙසාහං පුට්ඨො අකඛාමි යං සච්චං තං¹ තීරුපටිනති.

සෙය්සථාපි භනෙත ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදුරෙ පොකඛරණී,
තනු'ස්ස කකඛටකො. අථ බො භනෙත සම්බහුලා කුමාරකා වා කුමාරිකායො
වා තමා ගාමා වා නිගමා වා නිකම්චිතො යෙන සා පොකඛරණී තෙනුපසඛක-
මෙය්සං උපසඛකම්චිතො තං කකඛටකං උදකා උඤ්චිතො ඵලෙ පතිට්ඨාපෙය්සං,
යං යදෙව හී සො භනෙත කකඛටකො අලං අභීතිනනාමෙය්ස, තං තදෙව
තෙ කුමාරකා වා කුමාරිකායො වා කට්ඨෙන වා කඨලාය වා සඤ්ඤෙය්සං
සම්භාසෙඤ්ඤං. එවං හී සො භනෙත කකඛටකො සබ්බෙහි අලෙහි සඤ්ඤේනෙහි
සම්භාගෙහි සම්පසුභගෙහි අභබ්බො තං පොකඛරණීං පුන² ඔතරිතුං
සෙය්සථාපි පුබ්බෙ.²

එවමෙව බො භනෙත යාති³ විසුකාසිකාති⁴ විසෙචිතාති විපථඤ්චාති
කාතිවි කාතිවි සබ්බාති⁵ තාති භගවතා සඤ්ඤේනාති, සම්භග්ගාති සම්පසු-
භග්ගාති. අභබ්බො දුතාහං⁶ භනෙත පුන භගවතං උපසඛකම්චිතං යදිදං
ඔතාරුපෙකෙතාති. අථ බො මොඤ්ඤ පාපිමා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා
තිබ්බෙජ්ජියා ගාථායො අභාසී:

මෙදවණණ්ඤච පාසාණං වාසසො අනුපරියගා,
අපෙත්ථ මුදු⁷ විඤ්ඤම අපි අස්සාදනා සියා.

අලඤ්ඤා තත්ථ අස්සාදං වායසෙතොතා⁸ අපකකමෙ,
කාකොච සෙලමාසජ්ජ තිතිජ්ජාපෙම ගොතමාති.

1. සබ්බතනං - සී.මු. 2. PTS. 2. "පුන" ඉති ච "සෙය්සථාපි පුබ්බෙ" ඉති ච
කදිසසෙන - මජ්ඣ. 3. යාති කාතිවි - මජ්ඣ. 4. විසුකාසිතාති - ස්‍යා.
5. විපථඤ්චාති සබ්බාති - මජ්ඣ. ය්‍යා. 6. අභබ්බො වි දුතාහං - සී.මු. 2.
අභබ්බෙ.වදනාහං - PTS. 7. මුදු - මජ්ඣ. 8. වාසමනනං - ස්‍යා.

[භගවත්හු:]

මාරය, ශෝකච්ඡල හැම සාර දමා ශෝක නොකරමින් නිරපරාධ ව සිටි ධර්ම කරමි. සියලු භවලොභසංඛ්‍යාත තෘෂ්ණාව සිදු ආසුරවර්ගිත වූයෙමි ධර්ම කරමි.

[මරු:]

මේ මාගේ යයි යමක් කියද්ද ද, යම් කෙනෙකුත් මා ගැත්තේ යයි කියද්ද ද, ඉදින් මෙහි මුඛගේ සිතෙක් ඇත් නම් ශ්‍රමණය, මාගෙන් නො මිඳෙත්තෙහි ය.

[භගවත්හු:]

මාගේ යයි යමක් කියද්ද ද, එය මාගේ නො වේ. යම් කෙනෙක් (මාගේ යයි) කියද්ද ද මම හේ කො වෙමි. පවිට, මෙසේ දනුව. මා ගිය මග ද තෝ නොදක්තෙහි ය.

[මරු:]

ඉදින් නිභීය වූ නිවණට යන මග අවබෝධ කරණ ලද්දේ නම් (මාගේ විෂයයෙන්) පහවනු මැනව. මුඛ ම ඵකලා ව (ඒ මග) යනු මැනව. කුමක් හෙයින් මෙරමානට අනුශාසනා කෙරෙහිදැයි.

[භගවත්හු:]

පරතෙර යන සුලු යම් ජන කෙනෙක් මරුහට විෂය කො වූ නිවණ විවා-රද්ද ද, ඔවුන් විසින් විවාරණ ලද්දේම මම යමෙක් සත්‍ය වේ ද, උපධි රහිත ද, එය කියමි.

[මරු:]

වහන්ස, ගමකට හෝ නියමගමකට නුදුරෙහි පොකුණක් වේ. එහි කකුළුවෙක් වන්නේ ය. වහන්ස, එකල්හි බොහෝ කුමරුවෝ හෝ කුමරියෝ හෝ ඒ ගමින් හෝ නියමගමින් නික්ම ඒ පොකුණ වෙත එළඹෙත්-නානු ය. එළඹ ඒ කකුළුවා ජලයෙන් තභා ගොඩ තබන්නානු ය. වහන්ස, ඒ කකුළුවා යම් යම් අලක් ඉදිරියට නමින්නේ ය. ඒ කුමරුවෝ හෝ කුමරියෝ හෝ ඒ ඒ අල ම ලියෙකින් හෝ කැබිලිත්තෙකින් හෝ සිඳින්නානු ය. බිඳින්නානු ය. වහන්ස, මෙසේ ඒ කකුළුවා සිඳින ලද බිඳින ලද කැබැලි කැබැලි කොට බිඳින ලද සියලු අල කරණ කොට ගණ පෙර මෙත් නාවන ඒ පොකුණට බස්නට අභව්‍ය වන්නේ ය.

වහන්ස, එසෙයින් ම කිසියම් විසුකයෝ (මරවිසුළු) ඇද්ද, කිසියම් විලොම දු ඇද්ද, කිසියම් කිසියම් සලන සුලු දුකුම් ඇද්ද, ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිඳින ලදී. බිඳින ලදී. කැබැලි කැබැලි කරණ ලදී. වහන්ස, දැන් මම සිදුරා සොයන්නෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත නැවත එළඹෙන්නට නුසුදුස්සෙමි වෙමි සි. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි උකටලියට කරුණු වූ මේ ගාථා කී ය:

කවුඹෙක් මේද තෙල්පාභා ඇති ගලක් (දක) එහි මොළොක් බව විඳිමි තම් මැනව, රහ විද ගැනීමෙක් වන්නේ නම් මැනව සි ඒ සිසාරන්නේ වෙ ද,

ඒ කවුඹු තෙමේ එහි ආස්වාදයක් නො ලැබ (යම්සේ) එයින් පහ වන්නේ ද, (මේද තෙල් පාභා ඇති) ගල වෙත පැමිණ (ආස්වාදයක් නො-ලත් මේ) කවුඹා මෙත් කළකිරී ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙන් පහව යමිහ.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා නිබ්බජනීයා ගාථායො අභාසිනා තමා ධාතා අපකකම භගවතො අවිදුරෙ පඨවියං පලලඛෙකත නිසීදි තුණනිභුතො ඓඛකුභුතො පත්තකඛකො අධොච්චො පඡ්ඛායන්තො. අපඨභාතො කට්ඨන භුමිං විලිඛන්තොති.

4. 3. 5.

මාරධිතුසුත්තං

161. උරුවෙලායං—

අඵ බො තණ්හා ව අරතී¹ රගා ව මාරධිතරෙ යෙන මාරෙ පාපිමා තෙත්තපසඛකමිංසු. උපසඛකමිනා මාරං පාපිමන්තං ගාථාය අඡ්ඛිභාසිංසු:

කෙනාසි දුමමතො තාත පුරිසං කනත්ත සොචසී?
මයං තං රුගපාසෙන ආරඤ්ඤමිච² කුඤ්ජරං,
බන්ධිනා ආතසිසාම චසගො තෙ භවිසාතීති.

[මාරෙ:]

අරහං සුගතො ලොකෙ න රුගෙන සුවාතයො,
මාරධෙයාමතිකතන්තො තසාමා සොචාමහං භුසන්ති.

අඵ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධිතරෙ යෙන භගවා තෙත්තප-සඛකමිංසු. උපසඛකමිනා භගවන්තං එතදවොද්ධිං: පාදෙ තෙ සමණ පරිචාරෙමාති. අඵ බො භගවා න මනසාකාසි යථා තං අනුත්තරෙ උපධි-සඛකයෙ විමුක්තො.

අඵ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධිතරෙ එකමන්තං අපකකම ඵලං සමචින්නෙත්තං: උච්චාවචා බො පුරිසානං අධිපපායා. යනත්ත මයං එකසතං එකසතං කුමාරිචණ්ණසතං අභිනිමමිතෙයාමාති.

අඵ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධිතරෙ එකසතං එකසතං කුමාරිචණ්ණසතං අභිනිමමිනිනා යෙන භගවා තෙත්තපසඛකමිංසු. උපසඛකමිනා භගවන්තං එතදවොද්ධිං: පාදෙ තෙ සමණ පරිචාරෙමාති. තචපි භගවා න මනසාකාසි යථා තං අනුත්තරෙ උපධිසඛකයෙ විමුක්තො.

අඵ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධිතරෙ එකමන්තං අපකකම ඵලං සමචින්නෙත්තං: උච්චාවචා බො පුරිසානං අධිපපායා. යනත්ත මයං එකසතං එකසතං අවිජාතචණ්ණසතං අභිනිමමිතෙයාමාති.

අඵ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධිතරෙ එකසතං එකසතං අවිජාතචණ්ණසතං අභිනිමමිනිනා යෙන භගවා තෙත්තපසඛකමිංසු. උපසඛකමිනා භගවන්තං එතදවොද්ධිං: පාදෙ තෙ සමණ පරිචාරෙමාති. තචපි භගවා න මනසාකාසි යථා තං අනුත්තරෙ උපධිසඛකයෙ විමුක්තො.

1. අරභි ව - කඤ්චි 2. අරඤ්ඤං - සිමු 1. ඝා: PTS.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි උකටලියට කරැණු වූ මේ ගාථාවන් කියා එතැනින් පහ ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නිභඞ වූයේ තෙද නැති වූයේ බහාලූ කර ඇතියේ යවිනුරු මුහුණු ඇතියේ සිතිවිලි සිතමින් කිසිත් වටහා ගත නො හැකි වූයේ ලී කැබැල්ලෙකින් බිම ඉරි අදිමින් බිම පලක් බැඳ ගෙන හුන්වේ ය.

4. 3. 5.

මාරධිතු සුත්‍රය.

161. උරුවේලාවෙහි—

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මාරකන්‍යාවෝ පවිටු මරු වෙත එළඹියහ. එළඹ පවිටු මරුහට ගාථායෙන් කියුහු:

පියාණෙනි, කවරගෙයින් තොසතුටු සිත් ඇත්තෙහි ද? කිනම් පුරුෂයකු සිතයි ද? අපි ඔහු වනඇතකු මෙන් රුගපාශයෙන් බැඳ ගෙන එන්නමු. එවිට නොපට වසන වන්නේ යයි.

[මරු:]

සුගත තෙමේ ලෝකයෙහි අතීත් ය. රුගසෙන් (බැඳ) සුවසේ ගෙන ඉය නොහැක්කේ ය. මාරවිෂය ඉක්ම වූයේ ය. එහෙයින් මෙ අතීතයින් සිතිවිලි සිතමි.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මාරකන්‍යාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුඛ පා හමුසෙහි මෙහෙවර කරමෝ ව”යි මෙය කියුහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නොකෙරේ ද එසෙයින් එද නොමෙනෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මරදුහු එකත්පසකට ඉවත් ව පුරුෂයන්ගේ අදහස් විසිතුරු ය. (එහෙයින්) අපි සියක් සියක් කොට කුමරිවෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් යෙහෙකැයි මෙසේ සිතූහ.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මාරකන්‍යාවෝ (එකක් එකක්) සියක් සියක් කොට කුමරිවෙස් සියක් (තුන්සියක් විලස්) මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුඛ පා හමුසෙහි මෙහෙ කරමෝ ව”යි මෙය කියුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එද නොමෙනෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මරදුහු එකත්පසකට ඉවත් ව පුරුෂයන්ගේ අදහස් විසිතුරු ය. අපි සියක් සියක් නොවැඩු ඉතිරින් වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි මෙසේ සිතූහ.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මරදුහු එක්සිය එක්සිය නොවැඩු ඉතිරින්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුඛ පා හමුසෙහි මෙහෙවර කරමෝ ව”යි මෙය කියුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එද නො මෙනෙහි කල සේක.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- සමච්චෙනෙසුං: යනනුත මයං එකසතං එකසතං සකිං විජාතවණණසතං අභීතිමමිනිනිකායාමාති.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- සකිං විජාතවණණසතං අභීතිමමිනිකායා යෙන භගවා -පෙ- අනුතතරෙ උපධිසඞ්ඛියෙ විමුච්චෙනා.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- යනනුත මයං -පෙ- දුච්චිජාතවණණසතං අභීතිමමිනිකායාමාති.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- දුච්චිජාතවණණසතං අභීතිමමිනිකායා යෙන භගවා -පෙ- අනුතතරෙ උපධිසඞ්ඛියෙ විමුච්චෙනා.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- යනනුත මයං -පෙ- මජ්ඣිමච්චිවණණසතං අභීතිමමිනිකායාමාති.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- මජ්ඣිමච්චිවණණසතං අභීතිමමිනිකායා යෙන භගවා -පෙ- අනුතතරෙ උපධිසඞ්ඛියෙ විමුච්චෙනා.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- යනනුත මයං -පෙ- ඡෙතිච්චිවණණසතං අභීතිමමිනිකායාමාති.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- ඡෙතිච්චිවණණසතං අභීතිමමිනිකායා යෙන භගවා -පෙ- අනුතතරෙ උපධිසඞ්ඛියෙ විමුච්චෙනා.

අඵ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරසීතරෙ එකමනතං අපකකමම එතදවොචු: සච්චං කීර තො පිතා අවොච:

“අරහං සුභතො ලොකෙ න රුගෙන සුචාතයො මාරධෙයං අභිකකනො තසමා සොචාමහං භුස”නති.

යා හි මයං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා අචීතරුගං ඉමිනා උපකකමෙන උපකකමෙයාම හදයං වාසා ඵලෙයා. උණං වා ලොභිතං මුඛතො උග්ගච්චියා. උමොදං වා පාපුණෙයා විතනවිකකිපං වා. සෙයපා¹ වා පත නලො හරිතො ලුතො උසසුසාති විසුසාති මිලායති, ඵචමෙව උසසු-සෙසායා විසුසෙසායා මිලායෙයාති.

අඵ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරසීතරෙ යෙන භගවා තෙහු පසඞ්ඛමිංසු. උපසඞ්ඛමිනිකායා එකමනතං අට්ඨංසු. එකමනතං සීතා බො තණ්හා මාරසීතා භගවනතං භාථාය අඤ්ඤාහාසී:

1 සෙයපාපි - සිටු 1. ඝා.

ඉක්බිති තණහා ... අපි සියක් සියක් කොට එක්වර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි සිතුව.

ඉක්බිති තණහා ... එක්වර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙතෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙතෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා ... අපි ... දෙවර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මනාමැනුයි.

ඉක්බිති තණහා ... දෙවර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙතෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙතෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා ... අපි ... මැදුම්විය ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මනාමැනුයි

ඉක්බිති තණහා ... මැදුම්විය ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙතෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නො මෙතෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා ... අපි ... වයසින් වැඩුනු ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි.

ඉක්බිති තණහා ... වයසින් වැඩුනු ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙතෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙතෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මරදුනු එකත්පසකට ඉවත්ව මෙසේ කියුව. අපගේ පිය තෙමේ සැබැවක් කියේ ම ය.

“සුගත හෙමේ ලෝකයෙහි අතීන් ය. රුගයෙන් බැඳ නොගෙණිය හැක්කේ ය. මාර විෂය ඉක්ම වූයේ ය. එසෙයින් මම අතියයින් සිතිවිලි සිතමි”යි.

අපි පහ නොවූ රුග ඇති යම් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ වෙත මේ උපසුමයෙන් එළඹෙන්නමෝ නම් ඔහුගේ ලය හෝ පැළෙන්නේ ය. මුවෙන් උණුලේ හෝ නැඟෙන්නේ ය. උමතුටට හෝ සිත් පෙරලියට හෝ පැමිණෙන්නේ ය. සිඳින ලද නිල්වන් බටහසෙක් යම්සේ වියලේ ද, වෙසෙසින් වියලේ ද, මැලවේ ද, එසෙයින් ම වියලෙන්නේය වෙසෙසින් විඤලෙන්නේය මැලවෙන්නේය යි.

ඉක්බිති තණහා අරති රගා ද යන මරදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වූයු එළඹියහ. එළඹි එකත්පසක සිටියහ. එකත් පසක සිටි තණහා මර දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගෞරවයෙන් කීවුය:

සොසාවතීණේණා හු වතමහි ක්කියසි විතතං හු ජතො උද පඤ්ඤානො
ආගුං හු ගාච්ඤ්ඤිමකාසි කීඤ්චි කසවා ජනෙන න කරොසි සකඛිං
සකඛි න සමපජ්ජති කෙනවි තෙහි.

[භගවා:]

අඤ්ඤා පතතිං හදයසා සනතිං ජෙඤ්ඤාන සෙනං පියසාතරුපං
ඵකාභං ක්කියං සුඛච්ඤ්ඤිමකාසිං තසවා ජනෙන න කරොමි සකඛිං
සකඛි න සමපජ්ජති කෙනවි මෙහි.

අඵ බො අරහී මාරධීතා භගවනතං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

කඵං විහාරී බහුලොධ භික්ඛු පඤ්ඤාඤ්ඤිමකාසිං අතරී ධ ඡට්ඨං,
කඵං ක්කියං බහුලං කාමසඤ්ඤා පරිබාහිරා ගොනති අලභා යො තනති.

[භගවා:]

පසාදාකායො සුච්ච්චතවිභෙතා අසඛිධරානො සනිමා අතොකො,
අඤ්ඤාය ධමමං අවිතකකක්කියං න කුපපති න සරති න පිනො.

ඵවංවිහාරී බහුලොධ භික්ඛු පඤ්ඤාඤ්ඤිමකාසිං අතරීධ ඡට්ඨං,
ඵවං ක්කියං බහුලං කාමසඤ්ඤා පරිබාහිරා ගොනති අලභා යො තනති.

අඵ බො රණා මාරධීතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අචෙජ්ජිඤ්ඤි තණ්හං ගණසඛිඤ්ඤිමකාසිං අභා වරියානති බහු ව සතතා,
බහු වතායං ජනතං අතොකො අචෙජ්ජි තෙසාහි මච්චුරාජසා පාරනති.

[භගවා:]

තයනති වෙ මහාචීරා සභාමෙමන තථාගතා
ධමෙමන නයමාතාතං කා උසුයා විජාතතනති.

අඵ බො වාණ්ඤා ව අරහිරගා ව මාරධීතරෙ යෙන මාරෙ පාපිමා
නෙහුපසඛිකමිංසු. අද්දසා බො මාරෙ පාපිමා තණ්හාඤ්ඤි අරහිඤ්ච රගඤ්ච
මාරධීතරෙ දුරතොව ආගච්ඤ්ඤිමකාසිං දීඤ්චාත ගාථාහි අජ්ඣහාසි:

බාලා කුඤ්ඤිතාලෙහි පබ්බතං අභිමුඤ්ච
හිරිං නබෙන බණ්ඵ අයො දනෙනහි බාදඵ.

සෙලංව සිරසුභච්ච² පානාලෙ ගාධමෙසඵ
බාණ්ඤංව උරසාසජ්ජ නිබ්බිජ්ජාපෙඵ ගොතමාති.³

1. අභිමුඤ්ච - මජ්ඣ. PTS. 2. සිරසි උභව - සීඉ. 3. “ඉදමවොචාචී” සඛිනීකාරා
දෙසනා නිට්ඨපෙතනීති - අට්ඨකථා.

ශෝකයට බඩුයෙහි ද? වෙනෙහි සිතිවිලි සිතති ද? චක්කුවක් පැරදුනෙහි ද? වැලි පතමින් (හිඳහි ද?) ගමිනි කිසියම් අපරාධයක් කෙළෙහි ද? කුමක් හෙයින් මහජනයා සමග මිත්‍රතාවය නොකෙරෙහි ද? කිසිවකු හා මුඛගේ මිත්‍රතාවයක් නොසැපයේ ද?

[භගවත්හු:]

මම ප්‍රියසරූප සාතසරූප ඇති කෙලෙසෙතාව දිනා හුදෙකලාව ධ්‍යාන කෙරෙමින් අභිමතාභීයාගේ පාමණිම වූ ද, හෘදයශාන්තිය වූ ද රහත්ඵල සුවය අවබෝධ කෙළෙමි. එබැවින් මහජනයා සමග මිත්‍රතාවය නොකරමි. කිසිවකු හා මාගේ මිත්‍රතාවයක් නොසැපයේ.

ඉක්බිති අරහි මරදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කිටුය.

මෙසත්තෙහි කෙබඳු විහරණයක් බහුල කොට ඇති මහණ තෙම වරණය කල පඤ්චාචාරික කෝලභිස ඇත්තේ (මනෝචාරික වූ) සවන කෝලභිසය තරණය කෙළේ ද? කාමසංඤ්චෝ කෙබඳු ධ්‍යානයක් බහුල කොට ඇත්තා වූ ඔහු නොලබා හාත්පසින් බැහැර වෙද් ද?

[භගවත්හු:]

සත්හුත් කය ඇති මොනවට මිදුනු සිත් ඇති කමී රුස් නොකරණ සිහි ඇති ආලය නැති (රහත් තෙමේ) දහමි දැන විතකී රහිත ධ්‍යානයෙහි යෙදුනේ නො කීපෙයි. (රාග වශයෙන්) සිහි නොකෙරෙයි. (මොහ වශයෙන්) හැකුලුනේ නොවෙයි

මෙහි එබඳු විහරණ බහුල කොට ඇති මහණ තෙමේ තරණය කල පඤ්චාචාරික කෝලභිස ඇත්තේ මේ ලෝකයෙහි (මනෝචාරික වූ) සවන කෝලභිසය තරණය කෙළේ ය. කාම සංඤ්චෝ මෙසේ ධ්‍යාන බහුල කොට ඇති ඔහු නොලැබ හාත්පසින් බැහැර වෙත්.

ඉක්බිති රගා මර දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කිටුය.

ගණයා කෙරෙහිත් සමුභයා කෙරෙහිත් හැසිරෙණ මේ ශාය්‍යා තෙමේ නාෂණාව සිත්දේ ය. බොහෝ සතවුයෝ ද එකතින් නාෂණාව සිදින්නාහ. ආලය නැති මේ ශාය්‍යා තෙමේ බොහෝ ජන සමුභයක් මාරයා අතින් පැහැර ගෙන පරතෙරට පමුණුවන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

මහාචීර වූ තුථාගතවරයෝ සඤ්චියෙන් සතවුයන් එතෙර කෙරෙත්. නුවණැතියන් ධර්මයෙන් එතෙර කරණ කල්හි කවර ඊෂ්ඨායෙක් ද?

ඉක්බිති තණහා අරහි රගා ද යන මරදුහු කාෂණ මාරයා වෙත එලඹියහ. කාෂණ මාර තෙමේ දුරදී ම එන්නා වූ තණතාව හා අරහිය හා රගා ද යන මරදුන් දැක්කේ ය. දැක ගාථාවන්ගෙන් කී ය.

බල්දරයෙහි, හෙලුපුල්දඹුයෙන් පථිතයක් අලලවූ ද? මහගලක් නියෙන් කණිවූ ද? දතින් යකඩ කවු ද?

මහගලක් හිසමතුයෙහි තබා ගෙන ගැඹුරෙහි පිහිටක් සොයවූ ද? ලයෙහි හුලක් හැනගෙන මේත් ගොතමයන් කෙරෙන් කලකිරී පහ ව අවු ය?

[පෙරු:]

දඤ්ඤලොභා ආගඤ්ඤං තණ්හා ච අරතීරගා
තා තත් පනුදී සන්ධා තුලං හට්ඨංච මාඵතොති.

මාරවග්ගො තනිසො.

තනුද්දානං:

සමිහුලා සමිද්ධි ච ගොඨිකං සත්තවසානී ධිතරං
දෙසිතං බුද්ධිසෙට්ඨන ඉමං මාරපඤ්ඤකතනි.

මාරසංයුතතං සමන්තං.

5. භික්ඛුනීයංයුතතං.

1. භික්ඛුනීවග්ගො.

5. 1. 1.

ආලවිකාසුතතං.

162. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා ඝාවජ්ජීයං විහරති ජෙතවග්ගෙ
අනාඵපිණ්ඩිකඝා ආරාමෙ.

අඵ බො ආලවිකා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදය
ඝාවජ්ජී පිණ්ඩිය පාවිසි. සාවජ්ජීයං පිණ්ඩිය වරන්ධා පච්ඡාහත්තං පිණ්ඩි-
පාතපටිකකත්තා යෙන අකුචන්තං තෙනුපසඛකම් විවෙකච්ඡී.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ආලවිකාය භික්ඛුනීයා හයං ජම්ඡිතත්තං
ලොමහංසං උප්පාදෙතුකාමො විවෙකමහා වාවෙතුකාමො යෙන ආලවිකා
භික්ඛුනී තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා ආලවිකං භික්ඛුනීං ගාථාය
අජ්ඣගාසි:

තච්ඡි නිසසරණං ලොකෙ කිං විවෙකෙන කාහසි,
භුඤ්ඤසු කාමරතියො මාහු පච්ඡානුතාපිතීති.

අඵ බො ආලවිකාය භික්ඛුනීයා එතද්දොසි: ‘කො නුබ්බායං¹ මනුසොසා
වා අමනුසොසා වා ගාථං භාසතී’ති? අඵ බො ආලවිකාය භික්ඛුනීයා එතද්-
දොසි: ‘මාරෙ බො අයං පාපිමා මෙ හයං ජම්ඡිතත්තං ලොමහංසං උප්පා-
දෙතුකාමො විවෙකමහා වාවෙතුකාමො ගාථං භාසතී’ති. අඵ බො ආලවිකා
භික්ඛුනී මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමත්තං ගාථාහි පච්චනාසි.²

1. බො අයං - සඤා 2. අජ්ඣගාසි - සඤා.

[තෙරහු:]

තණහා අරති රගා ද යන මරදුහු අතිශයින් දිලිසෙමින් ආවාහු ය. එහි දී ශාස්තෘන් වහන්සේ ඔවුන් තෙරු සේක. කෙසේ ද යත්: වාතය තෙමේ ගිලිහුනු පිලිතෘන් තෙරෙන්තෘක් සෙසිති.

මාර වගීය තෙවෙනි සි.

එහි උඤ්ඤාය:

සමඛනුල, සමිඳධි, ගොධික, සහනවසාස, සීතර ය සි මේ මාර පඤ්ඤාය ශ්‍රෙණිය වූ බුදුරජාතන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලදී.

මාරසංයුතනය නිමිසේ ය.

5. භික්ඛනීසංයුතනය.

1. භික්ඛනී වගීය.

5. 1. 1.

ආලවිකාසුත්‍රය.

162. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි ආලවිකා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසී යා ය. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානසෙන් වැලකුනී විවේකය කැමැත්ති අකුමනය වෙත එලඹීයා ය.

එකල පවිටු මරු ආලවිකා මෙහෙණට බිය තැති ගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ විවේකයෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ආලවිකා මෙහෙණ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ආලවිකා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

ලොව නිවහෙක් නැත. විවේකයෙන් කුමක් කරන්නෙහි ද, කාමරනීන් විදුව, තහමක් පසුතැවිලි වව.

ඉක්බිති ආලවිකා මෙහෙණහට ‘මේ කවරෙක් ඥේ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දු’යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති ආලවිකා මෙහෙණහට ‘මේ පවිටු මාර තෙමේ මට බිය තැති ගැණුම් ලොමුදහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ විවේකයෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා’යි මේ අදහස විය එකල්හි ආලවිකා මෙහෙණ මේ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුට ගාථාවන්හෙන් පෙරලා කීවුය:

අපි නිසාරණං ලොකෙ පඤ්ඤය මෙ සුඵසිතං,¹
පමත්තඛක්ඛු පාපිම න තං ජානාපි තං පදං.

සත්තිසුද්දිපමා කාමා ඛකාසං අභිකුට්ඨතා,
යං තුං කාමරතීං බ්‍රුහි අරති මය්‍යං² සා අහුති.

අඵ බො මාඤ්ඤ පාපිමා ජානාති මං ආලභිකා භික්ඛුනීති දුක්ඛි දුමමනො තසෙවනතරධාසිති.

5. 1. 2.

සොමාසුතනං.

163. සාට්ඨිසං—

අඵ බො සොමා භික්ඛුනී පුබ්බන්තභ්‍යමයං නිවාසෙතො පත්තච්චරමාදය සාට්ඨිසං පිණ්ඩිය පාපිසි. සාවඡිසං පිණ්ඩිය වරිතො පච්ඡාහතනං පිණ්ඩිපාත- පටිකකන්තා යෙන අඤ්ඤානං තෙනුපසඛකමි දිවාචිතාරය. අඤ්ඤානං අඤ්ඤා- ගභෙතො අඤ්ඤාතරසමිං රුකඛමුලෙ දිවාචිතාරං³ නිසිදි.

අඵ බො මාඤ්ඤ පාපිමා සොමාය භික්ඛුනීයා හයං ජ්වහිතතනං ලොමහංසං උප්පාදෙතුකාමො සමාධිමනා වාචෙතුකාමො යෙන සොමා භික්ඛුනී තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා සොමං භික්ඛුනීං ගාථාය අඤ්ඤානාසි:

යන්තං ඉසීහි පත්තඛබ්බං ණංතං දුරභිසමභවං,
න තං ආබිකුලපඤ්ඤය සකකා පපොතාමිඡිසාති.

අඵ බො සොමාය භික්ඛුනීයා ඵතදහොසි: ‘කො නුබ්බායං⁴ මනුසො වා අමනුසො වා ගාථං හාසතී’ති. අඵ බො සොමාය භික්ඛුනීයා ඵතදහොසි: ‘මාඤ්ඤ බො අයං පාපිමා මම හයං ජ්වහිතතනං ලොමහංසං උප්පාදෙතුකාමො සමාධිමනා වාචෙතුකාමො ගාථං හාසතී’ති. අඵ බො සොමා භික්ඛුනී මාඤ්ඤ අයං පාපිමා ඉති විදිතො මාරං පාපිමන්තං ගාථාහි අඤ්ඤානාසි:

ඉපිභාවො කිං කසිඤ්ඤ විතුත්ඛි සුසමාහිතෙ,
ඤ්ඤාමහි වත්තමානමහි සමමා ධමමං විපසසනො.

යසස නුත සියා ඵවං ඉත්ථාහං⁵ පුරිසොති වා,
කිඤ්ඤි වා පන අඤ්ඤාසමිං තං මාඤ්ඤ වත්තුමරහතීති.

අඵ බො මාඤ්ඤ පාපිමා ජානාති මං සොමා භික්ඛුනීති දුක්ඛි දුමමනො තසෙවනතරධාසිති.

1. සුද්දිසිතං - මඡසං. සඤා. PTS. 2. මය්‍යං - මඡසං. සඤා. සි 1. 3. දිවාචිතාරණාය - සිඉ. 2. PTS. 4. නු බො අයං. - සඤා. 5. ඉත්ථාහං. - සඤා. 6. අසීහි - කඡචි.

ලොව නිවනෙක් ඇත. මා විසින් (පස්විසත) නුවණින් දන්නා ලදී. පවිටු මරුව, තෝ ඒ නිවන්පදය නොදනිති.

කාමයෝ අඛයවී හුල් වැන්නහ. සකකියෝ මොවුන්ට මස්ලොඹු වැන්නහ. නෝ යම් කාමරතියක් කියති ද, එය මට අරතියෙක් වී ය.

ඉක්බිති පවිටු මරු ආලවිකා මෙහෙණ මා දනිති සි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් වී ය.

5. 1. 2.

සොමාසුත්‍රය.

163. සැවැත්නුවර---

එකල්හි සෝමා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිටියියා ය. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසපාහයෙන් වැලකුනී දිවාචිහරණය පිණිස අකුචනය වෙත එළඹුනී ය. අකුචනයට පිවිස එක්තරු ගසක් මුල දිවාචිහරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පවිටු මරු සෝමා මෙහෙණට බිය නැතිගැණුම් ලොමු-දහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් හොර කරණු කැමැත්තේ සොමා මෙහෙණ වෙත එලඹියේ ය. එලඹි සොමා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

ඉසිවරන් විසින් ලැබියයුතු දුලබ වූ යම් ඒ පදවියෙක් වේ ද, එය දඟුල්නුවණ ඇති සත්‍රිය විසින් නොලැබිය හැක්ක.

ඉක්බිති සෝමා මෙහෙණට ‘මේ කවරෙක් ඥේ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දු’යි මේ අදහස වී ය. එකල්හි සෝමා මෙහෙණට ‘මේ පවිටු මරු ය. මට බිය නැතිගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා’යි මේ අදහස වී ය.

සිහ මැනවින් සමාධිගත වූ කල්හි නුවණ පවත්නා කල්හි මනා කොට දහම දක්නහුට ඉතිරිබව කුමක් කරන්නේ ද? මම සත්‍රියක් මු සි හෝ පුරුෂයෙක් මු සි හෝ අන් කිසිවෙකිම වෙමි සි හෝ යමකුට මෙසේ අදහස් වන්නේ නම් මාර නෙමේ ඔහුට නියන්තට සුදුසු වෙයි.

ඉක්බිති පවිටු මාර නෙමේ සෝමා මෙහෙණ මා දනිති සි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් වී ය.

5. 1. 3.

ගොභමිසුභතං.

164. සාවඤ්චියං—

අථ බො කිසාගොභමි භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්ත-
වීවරමාදය සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡා-
භත්තං පිණ්ඩපාතපටිකකත්තා යෙන අකුචන්තං තෙනුපසඤ්චි දිවාචිභාරය.
අකුචන්තං අජේකාගහෙත්වා අඤ්ඤතරසමි රුක්ඛමුලෙ දිවාචිභාරං නිසීදි.

අථ බො මාරෙ පාපිමා කිසාගොභමියා භික්ඛුනියා භයං ඡමහිත්තතං
ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමහා වාවෙතුකාමො යෙන කිසාගොභමි
භික්ඛුනී තෙනුපසඤ්චි. උපසඤ්චිත්වා කිසාගොභමිං භික්ඛුනිං ගාථාය
අජ්ඣහාසි:

කීන්ත්‍රු තිං භතපුත්තාව එකමාසි¹ රුදමුඛි,
වනමජ්ඣගතා එකා පුරිසං නු ගවෙසසීති.

අථ බො කිසාගොභමියා භික්ඛුනියා එතදභොසි: කො නුබ්බායං
මනුසොවා අමනුසොවා ගාථං භාසතී තී. අථ බො කිසාගොභමියා භික්ඛුනියා
එතදභොසි: මාරෙ බො අයං පාපිමා මම භයං ඡමහිත්තතං ලොමහංසං
උපපාදෙතුකාමො සමාධිමහා වාවෙතුකාමො ගාථං භාසතී තී. අථ බො
කිසාගොභමි භික්ඛුනී මාරෙ බො අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමත්තං
ගාථාහි පච්චහාසි:²

අච්චන්තං මතපුත්තා'මහි³ පුරිසා එතදන්තිකා,
ත සොවාමි ත රෙදුමි ත තං භායාමි ආටුසො.

සබ්බත්ථ විහතා⁴ තන්දී තමොකකකො පදුලිතො,
ජෙත්වාත මච්චුතො⁵ සෙතං විහරාමි අතාසවාහි.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාහි මං කිසාගොභමි භික්ඛුනීති දුක්ඛි
දුමමතො තත්ථෙවන්තරධාසීති.

5. 1. 4.

විජයා සුභතං.

165 සාවඤ්චියං—

අථ බො විජයා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවීවරමාදය
සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභත්තං
පිණ්ඩපාතපටිකකත්තා යෙන අකුචන්තං තෙනුපසඤ්චි දිවාචිභාරය.
අකුචන්තං අජේකාගහෙත්වා අඤ්ඤතරසමි රුක්ඛමුලෙ දිවාචිභාරං නිසීදි.

අථ බො මාරෙ පාපිමා විජයා භික්ඛුනියා භයං ඡමහිත්තතං
ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමහා වාවෙතුකාමො යෙන විජයා භික්ඛුනී
තෙනුපසඤ්චි. උපසඤ්චිත්වා විජයං භික්ඛුනිං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

1. එකමාසි - සීග්‍ර. 1. සො. 2 අජ්ඣහාසි - සො. 3. භතපුත්තමහි - සො. PTS සී 1
4 විහිතා - සො. 5. ජෙත්වා තච්චුචිතො - සීග්‍ර. 1

5. 1. 3.

ගොතමිසුත්තය.

164. සැවැත්නුවර—

එකල කිසාගොතමී මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසිනී ය. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසාතයෙන් වැලකුනී දිවාචිහරණය පිණිස අකුචනය වෙත එළඹිනී ය. අකුචනයට වැද එක්තරු ගසක්මුල දිවාචිහරණය පිණිස හුත.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ කිසාගෝතමී මෙහෙණට බිය තැතිගැණුම ලොමුදහගැණුම උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ කිසාගෝතමී මෙහෙණ වෙත එළඹින. එළඹ කිසාගෝතමී මෙහෙණට ගාථායෙන් කීය:

කීම, තෝ මලපුතුන් ඇති කඳු එ මුසු මුහුණැතියක සෙයින් එකලා ව හිඳිති ද? කීම, එකලා ව වතමැදට පැමිණි තෝ පුරුෂයකු සොයයි ද?

එකල කිසාගෝතමී මෙහෙණට ‘මේ කවරෙක් දෝ, මිනිසෙක් හෝ නො මිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දෑ’යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති කිසා-ගොතමී මෙහෙණට ‘මේ පවිටු මරු ය. මට බිය තැතිගැණුම ලොමු දහගැණුම උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා’ යි මේ සිත විය. ඉක්බිති කිසාගෝතමී මෙහෙණ මේ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කිවු ය.

අත්‍යන්ත කොට මලපුතුන් ඇත්තියකිමී වෙමි. සාමිපුරුෂයෝ ද එත දන්තයහ. (පුත්‍රාන්තය සේ ම නෙලෙකින් පුරුෂයන්ගේ අන්තය ද ඇත.) ගෝක නොකරමි. නො හඬමි. ඇවැත්නී, තට නො බමි.

හැමතන්හි තෘෂ්ණාව තසත ලදු. අදුරුකඳ බිඳිත ලදී. මරසෙන් දිනා නිකෙලෙස් ව වෙසෙමි.

ඉක්බිති පවිටු මරු කිසාගෝතමී මෙහෙණ මා දනිතිසි දුකට පැමිණියේ තොසවුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 4.

විජයා සුත්තය.

165. සැවැත්නුවර—

එකල්හි විජයා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසිනී ය. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසාතයෙන් වැලකුනී දිවාචිහරණය පිණිස අකුචනය වෙත එළඹුනු. අකුචනයට පිවිස එක්තරු රුකක්මුල දිවාචිහරණය පිණිස හුත.

ඉක්බිති පවිටු මරු විජයා මෙහෙණට බිය තැතිගැණුම ලොමු දහගැණුම උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ විජයා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ විජයා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

දහරු ත්වං රූපවතී අහස්සච දහරෙ සුසු,
පස්සඛිතිකෙන තුරියෙන එහයෙහිරමොසෙති¹

අඵ බො විජයාය භික්ෂුනීයා එතදහොසි: ‘කො භු බ්වායං² මනුස්සො
වා අමනුස්සො වා ගාඵං භාසතී’ති අඵ බො විජයාය භික්ෂුනීයා එතදහොසි:
‘මාරෙ බො අයං පාපිමා මම භයං ඡමතිතතතං ලොමහාසං උප්පාදෙතුකාමො
සමාධිමහා වාචෙතුකාමො ගාඵං භාසතී’ති. අඵ බො විජයා භික්ෂුනී මාරෙ
අයං පාපිමා ඉති විදිතො මාරං පාපිමනතං ගාඵාහි පච්චහාසි:³

රූපා සද්දං රසා ගක්ඛා ජොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
නියසාතයාමි තුඤ්ඤොව⁴ මාර නාහා තෙනච්චිකා⁵.

ඉමිනා පුතීකායෙන භිඤ්ඤෙන පහඬ්ගුනා,
අට්ටියාමි⁶ හරයාමි කාමතණ්හා සමුග්ගා.

යෙ ව රූපුපගා සත්තා යෙ ව අරූප්පඤ්ඤානො⁷,
යා ව සත්තා සමාපතති සබ්බජ චිහඤා තමොති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං විජයා භික්ෂුනීති දුක්ඛි දුමමතො
තඤ්චනතරධාසීති.

5. 1. 5.

උප්පලවණ්ණොසුක්තං.

166. ඝාචජචීයං—

අඵ බො උප්පලවණ්ණො භික්ෂුනී පුබ්බනහසමයං නිවාසෙත්වා
පත්තචීවරමාදය ඝාචජචීයං පිණ්ඩාය පාචිසි. සාචජචීයං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ජා-
හතතං පිණ්ඩපාතපටිකකනතා යෙන අක්ඛමගං තෙනුපසඬකමි දිවාචිහාරය.
අක්ඛමගං අජෙඤ්ඤාගහෙත්වා අඤ්ඤකරයමිං සුපුපචීතසාලරාකඬමුලෙ අට්ඨාසි.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා උප්පලවණ්ණොය භික්ෂුනීයා භයං ඡමතිතතතං
ලොමහංසං උප්පාදෙතුකාමො සමාධිමහා වාචෙතුකාමො යෙන උප්පලවණ්ණො
භික්ෂුනී තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා උප්පලවණ්ණං භික්ෂුනීං ගාඵාය
අජ්ඣහාසි:

සුපුපචීතග්ගං උපගමම භික්ෂුනී එකා ත්වං තිට්ඨසි සාලමුලෙ,
ත චත්ථි තෙ දුතීයා වණ්ණධාතු ඉධාගතා තාදිසිකා භවෙය්‍යං
බාලෙ ත ත්වං භායසි ධුත්තකාතනති.

අඵ බො උප්පලවණ්ණොය භික්ෂුනීයා එතදහොසි: ‘කො භු බ්වායං
මනුස්සො වා අමනුස්සො වා ගාඵං භාසතී’ති. අඵ බො උප්පලවණ්ණොය
භික්ෂුනීයා එතදහොසි: ‘මාරෙ බො අයං පාපිමා මම භයං ඡමතිතතතං
ලොමහංසං උප්පාදෙතුකාමො සමාධිමහා වාචෙතුකාමො ගාඵං භාසතී’ති. අඵ
බො උප්පලවණ්ණො භික්ෂුනී මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිතො මාරං පාපිමනතං
ගාඵාහි පච්චහාසි:⁸

1. එහි අප්පය රමාමසෙ - සිමු 1. රමාමහසෙ - ඝා. 2. චො අයං - PTS. 3. අජ්ඣහාසි -
සිමු 1. සී1.2. 4. තුසමහව. -PTS. 5. තාහි තෙන අජ්ඣිකා - ඝා. STP 6. අට්ටියාමි -
සිමු 2. ඝා, PTS. 7. අරූපඤ්ඤානො - මජ්ඣ. අරූපනාභිනො. - ඝා. අරූප්පඤ්ඤානො - PTS.
8. අජ්ඣහාසි - ඝා

අරිදුවන්යෙති, තෙපි සුරුපි ලදුරියනු. මම ද යොවිතෙහි සිටුනා ලදරුයෙමි. එව පසහතුරුයෙන් අභිරමණය කරමු.

එකල විජයා මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් දො මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දු සි' මේ අදහස විය. ඉක්බිති විජයා මෙහෙණහට 'මේ පවිටු මරු ය. මට බිය තැනිගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා' සි මේ සිත විය. එකල විජයා මෙහෙණ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කිටු ය:

මරාව, සිත්කලු රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද ගකියෝ ද රසයෝ ද සප්තව්‍යයෝ ද (වෙන් නම් ඒ සියල්ල) තට ම දක්වා දෙමි. මම එසින් වැඩ ඇතියකිමි නො වෙමි.

බිදෙනසුලු වැතසෙනසුලු මේ කුණුකසින් පිහිත වෙමි. ලජ්ජනයෙමි. කාමතෘණාව (මා විසින්) නසන ලද්දී ය.

රූපභවයට (උපහතනි වශයෙන්) එළඹි යම් සත්ව කෙනෙක් වෙද් ද, අරූපභවයෙහි සිටුනා යම් සත්ව කෙනෙකුත් වෙද් ද, යම් ශාන්ත මූලෝකික සමාපතියෙකුත් වේ ද, ඒ සියල්ලෙහි (මූලාබව නමැති) අඳුර (මා විසින්) තසන ලදී.

එකල්හි පවිටු මරු විජයා මෙහෙණ මා දනිති සි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 5.

උපලවණණාසුත්‍රය.

166. සැවැත්නුවර—

එකල්හි උපලවණණා මෙහෙණ පෙරවරු හැද පෙරෙව පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිටු පිණිස පිවිසිනී ය. සැවැත්නුවර පිටු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසාතයෙන් වැලකුනී දිවාවිහරණය පිණිස අකුමනයට එළඹුන. අකුමනයට පිවිස එක්තරු සුපිපි සල්ලුකක් මූල සිටියා. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ උපලවණණා මෙහෙණට බිය තැනිගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ උපලවණණා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ උපලවණණා මෙහෙණට ගාථාවන් කී ය:

මෙහෙණ, නො අග පටන් සුපිපි සල්ලුකක් වෙත එළම ඒ සල්ලුක මූල එකලා ව සිටිනි. තිගේ පැහැසටහන් සා දෙවන පැහැසටහනෙක් ද නැත. මෙහි පැමිණි අන්හු ද නොප වැන්නාහුය. (නොපසෙසින් සසභ හා සෙනෙහස නැතියහ) බාලාවෙනි. හෝ සලෙලුනට නොබිහි ද?

ඉක්බිති උපලවණණා මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් දො මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දු' සි මේ සිත විය. එකල්හි උපලවණණා මෙහෙණට 'මේ පවිටු මරු ය. මට බිය තැනිගැණුම් ලොමුදහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා' යයි මේ අදහස විය. එකල්හි උපලවණණා මෙහෙණ මේ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කිටු ය:

සතං සභස්සානපි ධුන්තකානං ඉධාගතා නාදිසිකා¹ භවෙය්‍යං,
ලොමං න ඉඤ්ජාමි න සනතසාමි න මාර භායාමි තමෙකිකාපි.

එසා අතඤ්ඤායාමි කුච්ඡං වා පච්ඡාමි තෙ,
පඤ්ඤානතරිකායෙවපි තිට්ඨනතීං මං න දකඛසි.

විතතස්මිං වසිභුතාමහි ඉද්ධිපාදා සුභාවිතා,
සබ්බබ්බකිනච්ඡුතතාමහි න තං භායාමි ආට්ටිසොති.

අථ බො මාඤ්ඤ පාපිමා ජාතාති මං උපපලවණණා භික්ඛුනීති දුකඛි
දුමමතො නන්තෙවනතරධාසීති.

5. 1. 6.

වාලාසුතනං.

167. ආවජ්ජියං—

අථ බො වාලා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකො පනතවීවරමාදාය
ආවජ්ජියං පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය වරිච්ඡා පච්ජාභතනං
පිණ්ඩපාතපටිකකනතා යෙන අකිච්ඡාං තෙනුපසඤ්ඤාමි දිවාච්ඡාරායං. අකිච්ඡාං
අජේකාගභෙකො අඤ්ඤාතරස්මිං රුකඛමුලෙ දිවාච්ඡාරං නිසීදි.

අථ බො මාඤ්ඤ පාපිමා යෙන වාලා භික්ඛුනී තෙනුපසඤ්ඤාමි.
උපසඤ්ඤාමි වාලං භික්ඛුනීං එතදවොච:

කිනත්ත² ඞං භික්ඛුනී න ඤෙවෙසීති.

[වාලාභික්ඛුනී:]

ජාතීං ඛවාහං ආට්ටිසො න ඤෙවෙමීති.

[මාරො:]

කිනත්ත ජාතීං න ඤෙවෙසි ජාතො කාමානි භුඤ්ජති,
කො හු තං ඉදමාදපසි ජාතීං මාඤ්ඤො³ භික්ඛුනීති.

[වාලාභික්ඛුනී:]

ජාතස්ස මරණං හොති ජාතො දුකඛාති ජුස්සති⁴,
බ්බං වධං පරිඤ්ඤාසං තස්මා ජාතීං න ඤෙවෙසෙ.

බුද්ධො ධම්මමදෙසෙසි ජාතියා සමතිකකමං,
සබ්බදුකඛපභාණාය යො මං⁵ ඤෙවෙව තිවෙසසි.

යෙ ව රුපුප්පගා සතතා යෙ ම ආරුප්පසාසිතො,
නිඤ්ඤං අප්පජානතතා ආගනතාඤ්ඤ පුත්ඛවනතී.

අථ බො මාඤ්ඤ පාපිමා -පෙ- නන්තෙවනතරධාසීති.

5. 1. 7.

උපවාලාසුතනං.

168. ආවජ්ජියං—

අථ බො උපවාලා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකො පනතවීවරමාදාය
ආවජ්ජියං පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය වරිච්ඡා පච්ජාභතනං
පිණ්ඩපාතපටිකකනතා යෙන අකිච්ඡාං තෙනුපසඤ්ඤාමි දිවාච්ඡාරායං. අකිච්ඡාං
අජේකාගභෙකො අඤ්ඤාතරස්මිං රුකඛමුලෙ දිවාච්ඡාරං නිසීදි.

1. නාදිසිකා - මජ්ඣ. 2. කිනත්ත බො ඞං - සඤා. 3. රුකඛමුලෙ-සිඤ්ඤා 2. 4. පසාති-
සිඤ්ඤා. 1. සඤා, 5. උභාමං - මජ්ඣ. සඤා.

තා වැනි බුනියන් සියදහස්හු මෙහි පැමිණියාහු වෙත් ද, ලොමයකුත් නොසලඹි. නො ම බානි ගනිමි. මාරය, එකලා වූ ද මම තට නො බිමි.

තෙල මම අතුරුදන් වෙමි. නොප කුසට හෝ පිවිසෙමි. දෙආස අභුරෙහි නාභාවසටෙහි සිටුනා ද මා නො දකිති.

සිතෙහි ලා වගි වෙමි. සාද්ධිපාදයෝ මැනවින් වඩන ලදහ. සියලු බැමමෙන් මිදුනිමි වෙමි ඇවැඩ, මම තට නො බිමි.

ඉක්බිති පවිටු මරු නෙමේ උපලවණණා මෙහෙණ මා දැනී යයි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 6.
ව්‍යාජනනය.

167. සැවැත්කුචර—

එකල්හි ව්‍යාජන මෙහෙණ පෙරවරු හැද පෙරෙ ව පාසිටුරු ගෙන සැවැත්කුචරට පිඹු පිණිස පිවිසිනී ය. සැවැත්කුචර පිඹු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැලකුනී දිවාචිහරණය පිණිස අකුචනය වෙත එලඹුන. අකුචනයට පිවිස එක්තරු රැක්මුලෙක දිවාචිහරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පවිටු මරු ව්‍යාජන මෙහෙණ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ව්‍යාජන මෙහෙණට මෙය කී ය.

මෙහෙණ, තෝ කුමක් තොරුස්තෙහි ද?

[ව්‍යාජන මෙහෙණ:]

ඇවැත්නී, මම ජාතිය තො රුස්තෙමි.

[මරු:]

කුමක් හෙයින් ජාතිය තො රුස්තෙහි ද? උපන් තැනැත්තේ කම්සැප විදී. මෙහෙණ, ජාතිය නුරුස්ව යන මේ දූෂටිය කවර අදබලෙක් තිට ගැන්වී ද?

[ව්‍යාජන මෙහෙණ:]

උපන්තහුට මරණය වෙයි උපන් තැනැත්තේ බැඳුම් වද උවදුරු යන දුක් විදී. එහෙයින් ජාතිය නො රුස්තෙමි.

යමෙක් මා සත්‍යයෙහි පිහිට වී ද, ඒ සම්පූර්ණ වහන්සේ ජාතිය ඉක්මවන දහම සියලු දුක් නැසීම පිණිස දෙසූ සේක.

රූපභවයට පැමිණී යම් සත්‍ය කෙනෙක් වෙද් ද, අරූපභවයෙහි සිටින යම් සත්‍ය කෙනෙකුත් වෙද් ද, නිවණ නො දන්නා ඔහු පුනර්භවයට පැමිණෙන සුලු වෙති.

ඉක්බිති පවිටු මරු නෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් වී ය.

5. 1. 7.
උපව්‍යාජනනය.

168. සැවැත්කුචර—

එකල්හි උපව්‍යාජන මෙහෙණ පෙරවරු හැද පෙරෙ ව පාසිටුරු ගෙන සැවැත්කුචරට පිඹු පිණිස පිවිසුන. සැවැත්කුචර පිඹු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැලකුනී අකුචනය වෙත දිවාචිහරණය පිණිස එලඹිනී ය. අකුචනයට පිවිස එක්තරු රැක්මුලෙක දිවාචිහරණය පිණිස හුන.

අඵ ඛො මාරො පාපිමා යෙන උපවාලා භික්ඛුනී තෙනුපසඛක්ඛිමි.
උපසඛකමිඤ්ඤා උපවාලං භික්ඛුනීං එතදවොච:

කඤ්ඤා නු ඤං භික්ඛුනී උපපජ්ජතුකාමාති?

[උපවාලා:]

ත ඛවාහං ආවුසො කඤ්චි උපපජ්ජතුකාමාති.

[මාරො:]

තාවතිංසා ච යාමා ච තුසිතා වාපි දෙවතා,
නිමමාණරතීනො දෙවා යෙ දෙවා වසවතතීනො,
තඤ්චිතනං පණ්ඨෙති රතීං පච්චනුභොය්සපීති.

[උපවාලා:]

තාවතිංසා ච යාමා ච තුසිතා වාපි දෙවතා,
නිමමාණරතීනො දෙවා යෙ දෙවා වසවතතීනො,
කාමබ්බකඛබ්බා¹ තෙ එනති මාරවසං පුත.

සබ්බො ආදිපිතො² ලොකො සබ්බො ලොකො පඬුපිතො,
සබ්බො පජ්ජලිතො ලොකො සබ්බො ලොකො පකම්පිතො.

අකම්පිතං අජලිතං³ අපුජ්ජජ්ජනසෙවිතං,
අගභි යඤ්ච මාරස්ස තඤ්ච මෙ තීරතො මනොති.

අඵ ඛො මාරො පාපිමා -පෙ- තඤ්චනතරධාසීති.

5. 1. 8.

සීඝ්‍රපවාලාසුභං*.

169. සාවඤ්ඤියං—

අඵ ඛො සීඝ්‍රපවාලා භික්ඛුනී පුබ්බත්‍යසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පතඤ්චිවර-
මාද්දාය සාවඤ්ඤියං පිණ්ඩාය පාවිසී සාවඤ්ඤියං පිණ්ඩාය වර්ජනා පච්ජාභතනං
පිණ්ඩපානපටිකකනනා යෙන අකම්පනං තෙනුපසඛකමි දිවාචිඤ්ඤාය. අකම්පනං
අජෙකාගභෙඤ්ඤා අඤ්ඤාතරසමං රුකඛමුලෙ දිවාචිඤ්ඤාය නිසීදි.

අඵ ඛො මාරො පාපිමා යෙන සීඝ්‍රපවාලා භික්ඛුනී තෙනුපසඛකමි.
උපසඛකමිඤ්ඤා සීඝ්‍රපවාලං භික්ඛුනීං එතදවොච:

කස්ස නු ඤං භික්ඛුනී පාසණ්ඩං රොචෙසීති?

[සීඝ්‍රපවාලා:]

ත ඛවාහං ආවුසො කස්සචි පාසණ්ඩං රොචෙමීති,

[මාරො:]

කිනනු උද්දිය්‍ය මුණ්ඩාසි සමණ්ඤ්චි පිය දිය්‍යාසි,
ත ච රොචෙසි පාසණ්ඩං කිම්ච¹ වරසි මොමුභාති.

* සීඝ්‍රපවාලා - සී 1, 2.

1. බඤ්ඤා - සඤ්ඤා. 2. ආදිපිතො - සීඝ්‍ර 1. ආදිපතනා - සඤ්ඤා. 3. අජපජලිතං - මජ්ඣ. සඤ්ඤා. PTS. 4. කිම්දං - සඤ්ඤා.

ඉක්බිති පවිටු මරු උපවාලා මෙහෙණ වෙත ඵලඹයේ ය. ඵලඹ උපවාලා මෙහෙණට-

මෙහෙණ, නො කොති උපදිනු කැමැත්තිති දු සි මෙය කී ය.

[උපවාලාවෝ:]

ඇවැත්ති, මම කොතිදු උපදිනු නො කැමැත්තෙමි සි.

[මරු:]

තච්ඡිකා දෙවියෝ ය, යාම දෙවියෝ ය, භුමික දෙවියෝ ය, නිමාණරතී දෙවියෝ ය, යම් වශවතීති දෙවි කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු ය යන තොටුත් කෙරෙහි සිත පිහිටුව, පඤ්චකාමරතිය විදුනෙහි ය.

තච්ඡිකා දෙවියෝ ය, යාම දෙවියෝ ය, භුමික දෙවියෝ ය, නිමාණරතී දෙවියෝ ය, යම් වශවතීති දෙවි කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු ය යන ඒ සියල්ලෝ පඤ්චකාමබ්බිතයෙන් බැලුනාහු නැවත මාර වශයට පැමිණෙත්.

මුළුලොව ඇවිලින මුළුලොව නැවත. මුළුලොව දිලිසින. මුළුලොව වෙසෙසින් සැලින.

යමෙක් අකම්පිත ද, අවලිත ද, පුහුදුන් විසින් නො සෙටුනා ලද ද, යම් නැතෙක මරුට පිහිටෙක් නැද්ද, එහි (නිවණෙහි) මාගේ සිත ඇලීනේ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර නෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 8.

සිසුපවාලා සුත්තය.

169. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සිසුපවාලා මෙහෙණ පෙරවරු හැද පෙරෙ ව පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසුන. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිස පාතයෙන් වැලකුනී දිවාපිහරණය පිණිස අකම්පනය වෙත ඵලඹුත. අකම්පනයට බැසගෙන එක්තරු රුකක්මුල දිවාපිහරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පවිටු මරු සිසුපවාලා මෙහෙණ වෙත ඵලඹයේ ය. ඵලඹ සිසුපවාලා මෙහෙණට මෙය කීය:

මෙහෙණ නො කවරකුගේ පාමාණිය (දූෂිටය) ක් රුස්තෙහි ද?

[සිසුපවාලාවෝ:]

ඇවැත්ති, මම කිසිවකුගේ පාමාණියක් නො ම රුස්තෙමි.

[මරු:]

මෙහෙණක මෙන් පෙනෙහි. කවරකු උදෙසා මුඩු වූ යෙහි ද? පාමාණියක් හුරුස්තෙහි ද? කුමක් හෙයින් මුලා වූවක මෙන් හැසිරෙහි ද?

[සිසුපමාලා:]

ඉතො ඛනිඤා පාසණං දිට්ඨිසු පසීදනත්තෙ,
න තෙසං ධම්මං රොවෙමි න තෙ ධම්මස්ස කොවිද.

අඤ්ඤා සකාසකුලෙ ජානො බුද්ධො අපච්චුඤ්ඤා,
සබ්බාභිභූ මාරනුදෙ සබ්බන්තමපරාජනො,
සබ්බන්ත මුඤ්ඤො අසිතො¹ සබ්බං පස්සති වක්ඛමා.

සබ්බකම්මකං² පඤ්ඤා විමුඤ්ඤා උපධිසංඝිනියො,
සො මස්සං භගවා සන්තා භස්ස රොවෙමි සාසනනති.

අඵ බො මාරො පාපිමා -පෙ- නන්තෙවන්තරධාසීති.

5. 1 9.

සෙලාසුතනං.

170. ඝාචජඨියං—

අඵ බො සෙලා භික්ඛනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පන්තච්චරමාදය
ඝාචජඨී පිණ්ඩිය පාවිසි. සාවච්චියං පිණ්ඩිය වරිත්වා පච්ඡාභ්ගතං පිණ්ඩිපාන-
පච්චිකන්තවා යෙන අකම්මනං තෙනුපසංඝමි දිවාච්චාරාය. අකම්මනං
අඤ්ඤාගහෙත්වා අඤ්ඤාභරණමි රුකම්මලෙ දිවාච්චාරං නිසීදි.

අඵ බො මාරො පාපිමා සෙලාය භික්ඛනීයා භයං ඡමහිතන්තං
ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමා වාවෙතුකාමො යෙන සෙලා
භික්ඛනී තෙනුපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා සෙලං භික්ඛනීං ගාථාය අඤ්ඤාභාසී:

තෙතිදං පකනං බිම්බං කන්තනු³ බිම්බස්ස ඤාතො,
කන්තනු⁴ බිම්බං සමුප්පන්නං කන්තනු³ බිම්බං නිරුඤ්ඤිති.

අඵ බො සෙලාය භික්ඛනීයා ඵනදහොසි: කො හු බ්වායං මනුසෙසා
වා අමුහුසෙසා වා ගාථං භාසතිති. අඵ බො සෙලාය භික්ඛනීයා ඵනදහොසි:
මාඤ්ඤා බො අයං පාපිමා. මම භයං ඡමහිතන්තං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො
සමාධිමා වාවෙතුකාමො ගාථං භාසතිති අඵ බො සෙලා භික්ඛනී මාරො
අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමන්තං ගාථාහි පච්චිභාසී:

නසීදං අත්තකන්තං⁵ බිම්බං නසීදං පරකන්තං⁶ අඤ්ඤා,
හෙතුං පච්චිච සමුහං හෙතුභංගිතා නිරුඤ්ඤිති.

යථා අඤ්ඤාභරං බිජං බෙත්තෙ මුඤ්ඤා මාරාහති,
පඨමිරසඤ්ඤා⁷ ආගමම සිතෙහඤ්ඤා භද්දහයං.

ඵවං බඤ්ඤා ව ධාතුයො ඡ ම ආයන්තා ඉමෙ,
හෙතුං පච්චිච සමුහං හෙතුභංගිතා නිරුඤ්ඤිතෙති.

අඵ බො මාරො පාපිමා -පෙ- නන්තෙවන්තරධාසීති.

1. අඤ්ඤා - සඤා. 2. සබ්බ කම්මකයං - මජ්ඣ. සඤා, PTS. 3. සමුහු. - මජ්ඣ.
4. සමුහු - සිමු. සමුහු - සඤා. 5. නසීදං පකනං - සඤා. 6. පකනං - සඤා. 7. පඨමිර-
සඤ්ඤාගමම - මජ්ඣ.

[සිසුපව්‍යාලාවෝ:]

පාෂාණකයෝ මේ සස්තෙන් පිටත්හ. ඔහු මිත්‍යාදූෂිතයින් ගැලෙන්. ඔවුන්ගේ දහම නුරැස්තෙමි. ඔහු දහමිනි අදකෂයෙහ.

ශාක්‍යවංශයෙහි උපන් සමාන පුද්ගලයන් නැති සියලු සකකාදීන් මැඩ සිටියා වූ මරුන් තෙරුපු සියලු තන්හි නො පැරදුනු සියලු තන්හි ඉදුනු (පාෂාණා දූෂිත) අනිශ්‍රිත වූ නළඳයන් වහන්සේ ඇති සේක. සියලු කමියන් ක්‍ෂය කිරීමට පැමිණි උපතිසඛිය සඛියාන නිවාණයෙහි ලා මිදුනු පසාඥ ඇති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සියල්ල දක්නා සේක. එ මාගේ ශාක්‍යන් වහන්සේ ය. උන්වහන්සේගේ සස්ත රැස්තෙමි.

ඉක්බිති පවිටු මරා තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 9.

සේලා සුත්‍රය.

170. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සේලා මෙහෙණ පෙරවරා හැද පෙරෙව පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිටු පිණිස පිවිසුනා ය. සැවැත්නුවර පිටු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිස පාසයෙන් වැලකුනි දිවාචිතරණය පිණිස අකුමනිය වෙත එළඹුනා ය. අකුමනියට පිවිස එක්තරු රුක්ඛලෙක දිවාචිතරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පවිටු මරා සේලා මෙහෙණහට බිය නැතිගැණුම් ලොමු-දහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ සේලා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි සෙලා මෙහෙණට ගාඨායෙන් කී ය:

මේ අත්බව කවරකු විසින් කරණ ලද ද? මේ අත්බැවිනි කාරකයා කවරේ ද? මේ අත්බව කුමක් නිසා උපන්නේ ද? මේ අත්බව කෙසේ නිරුඳු වේ ද?

එකල්හි සේලා මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් ද' මිනිසෙක් යෝ නොමිනි-සෙක් හෝ ගාඨාව කියා දු'යි මේ අදහස විය. එකල්හි සෙලා මෙහෙණට 'මේ පවිටු මරා ය. මට බිය නැති ගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාඨාව කියා'යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති සෙලා මෙහෙණ මේ පවිටු මරා යයි දැන පවිටු මරාහට ගාඨාවන්ගෙන් පෙරලා කීවුය:

මේ අත්බව තමා විසින් කරණලද්දෙක් නොවේ. මේ දුකට පිහිට වූ අත්බව මෙරමා විසින් කරණලද්දෙක් ද නොවේ. හේතුව නිසා හට ගන්නේ ය. හේතුව බිඳීමෙන් නිරුඳු වේ.

කෙතෙහි වජුල යම්කිසි බිජුවටෙක් පොළෝරසය ද ජලය ද යන ඒ දෙක ලැබගෙන යම්සේ අකුරා නගා ද?

එසෙසින් ම සකකයෝ ද, ධාතුහු ද, අධායනනයෝ ද යන මොහු හේතුව නිසා හට ගන්නෝ ය. හේතුවහිනසෙන් නිරුඳු වෙත්.

ඉක්බිති පවිටු මරා තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 10

වජීරාසුභාං.

171. ඝාචජභීයං¹—

අථ බො වජීණ භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පහතචීවරමාදය ඝාචජභී. පිණ්ඩාය පාචිසි. සාවච්චියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාහතං පිණ්ඩපානපටිකකතනා යෙන අකුච්චනං තෙනුපසඬකම් දිවාචිභාරය. අකුච්චනං අජේඛාගහෙත්වා අඤ්ඤතරයමීං රුක්ඛමුලෙ දිවාචිභාරං නිසීදි.

අථ බො මාඤ්ඤ පාපිමා වජීරය භික්ඛුනීයා භයං ඡමහිතතනං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමා වාවෙතුකාමො යෙන වජීර භික්ඛුනී තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්ත්වා වජීරං භික්ඛුනීං ගාථාය අජ්ඣකාසි:

කෙනායං පකතො සතො කුචං² සත්තසස්ස කාරකො,
කුචං සතො සමුපපතො කුචං සතො නිරුජ්ඣතිති.

අථ බො වජීරය භික්ඛුනීයා එතදහොසි: ‘කො නු ඛවායං මනුස්සො වා අමනුස්සො වා ගාථං භාසතී’ති. අථ බො වජීරය භික්ඛුනීයා එතදහොසි: ‘මාඤ්ඤ බො අයං පාපිමා මම භයං ඡමහිතතනං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමා වාවෙතුකාමො ගාථං භාසතී’ති. අථ බො වජීර භික්ඛුනී මාඤ්ඤ අයං පාපිමා ඉන් විදිත්වා මාරං පාපිමනං ගාථාහි පච්චන්තාසි:

කීනත්තු සතොති පච්චෙසි මාරදිට්ඨිගතනත්තු හෙ,
සුඛසඬාරපුඤ්ජායං නසිධි සත්තපලබ්භති.

යථා හි අභගසමාරාධු හොති සඤ්ඤ රථො ඉති,
එවං ඛකේසු සතොසු හොති සතොති සමමුති³.

දුක්ඛමෙව හි සමොති දුක්ඛං තීට්ඨති වෙති ව,
නාඤ්ඤත්තු දුක්ඛා සමොති නාඤ්ඤත්තු දුක්ඛා නිරුජ්ඣතිති.

අථ බො මාඤ්ඤ පාපිමා ජාතාති මං වජීර භික්ඛුනීති දුක්ඛි දුමමනො තස්චවන්තරධාසීති.

භික්ඛුනීචගො පඤ්චො.

තත්තුඤ්ජනං:

අලච්චිකා ව සොමා ව ගොතමී චීජයා සහ
උපලවණණා ව වාලා උපවාලා සිසුපවාලා
සෙලා වජීරය තෙ දසාති.

භික්ඛුනීසංයුතනං සමනං.

1. එවං මෙ සුභං - පෙ - අකාථපිණ්ඩකසසඤ්ජාරාභම. සී.වු. 2. 2. කීචි - සා, 3. සමමති - සා.

5. 1. 10.

වජ්රා සූත්‍රය.

171. සෑවෑන්නුවර—

එකල්හි වජ්ර මෙහෙණ පෙරවරා හැද පෙරෙව පාසිදුරා ගෙණ සෑවෑන්නුවරට පිටු පිණිස පිවිසුනා ය. සෑවෑන්නුවර පිටු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැලකුනී දිවාචිතරණය පිණිස අකිවනය වෙත එළඹුනා ය. අකිවනයට පිවිස එක්තරා රුක් මූලෙක දිවාචිතරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පවිටු මරා වජ්ර මෙහෙණට බිය නැති ගැණුම් ලොමුදහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ වජ්ර මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ වජ්ර මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

මේ සත්‍වයා කවරකු විසින් කරණ ලද්දේ ද? මේ සත්‍වයා කළ නැතැත්තා කොහි ද? මේ සත්‍වයා කොහි හටගත්තේ ද? මේ සත්‍වයා කොහි නිරුඳු වේ ද?

ඉක්බිති වජ්ර මෙහෙණහට ‘මේ කවරෙක් ඳෝ’ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ මේ ගාථාව කියා දැයි මේ අදහස විය. එකල්හි වජ්ර මෙහෙණහට ‘මේ පවිටු මරා ය. මට බිය නැති ගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා’යි මේ සිත විය. ඉක්බිති වජ්ර මෙහෙණ මේ පවිටු මරා ය යි දැන පවිටු මරාහට ගාථාවන් ගෙන් පෙරලා කීවු ය:

මරුව, කිම සත්‍වයෙකා යි අදහන්නෙහි ද? තාගේ මාරදුෂටියෙක් නො වේ ද? මේ හුදු සංසකාර පිණකියෙකි. මෙහි සතෙක් නො ලැබේ.

අවයව සමූහය හේතු කොට ගෙණ යම්හේ රථය යන ශබ්දයෙක් වේ ද? එසේ ම පඤ්චස්කන්ධයන් ඇති කල්හි සත්‍වයා ය යන ලොකව්‍යවහාරය වේ.

දුක ම ලැබේ. දුක ම පවතී. දුක ම විඳී. දුක හැර අනිකෙක් නො ලැබේ දුක හැර අනිකෙක් නිරුඳු නො වේ.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා වජ්ර මෙහෙණ මා දැනී ය යි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

භික්ෂුනී වභීය පළමුවැනියි.

එහි උඤ්ඤාය:

ආලවිකා, සොමා, ගොතමී, විජයා, උපපලවණණා, වාලා, උපවාලා, සිසුපවාලා, සෙලා, වජ්ර යයි ඒ සූත්‍ර දසයෙකි.

භික්ෂුනීසංයුතනය නිමයේ යි.

6. බ්‍රහ්මසංස්ථානං

1. කොකාලිකවග්ගො

6. 1. 1.

ආයාචනසුතනං

172. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලාසං විහරති නජ්ජා නොරඤ්ජණය තීරෙ අජජාලනිත්‍රොධිමුලෙ පඨමාභිසමුද්ධො.

අඵ බො භගවතො: රහොගතස්ස පටිසලුචිතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි. අභිගතො බො මායං ධම්මො ගමහිඤ්ඤෙ දුදුසො දුරනුබොධො සනොතො පණිතො අතකකාචචරෙ නිපුණො පණිතවෙදනීයො. ආලයරුමා බො පනායං පජා ආලයරතා ආලයසමමුදිතා¹ ආලයරුමාය බො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසමමුදිතාය දුදුසං ඉදං ණානං යදිදං ඉදපපච්ච-යතා පටිච්චාසමුපපාදො. ඉදමපි බො ණානං යදිදං සබ්බසංඛාරසමථො සබ්බපට්ඨපටිනීයස්සග්ගො තණ්හකඛයො² විරුගො නිරුධො නිබ්බාණං. අභඤ්ඤවච බො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං. පරෙ ච මෙ න ආජාතෙය්‍යං. සො මමස්ස කිලමථො සා මමස්ස විහෙසාති.

අපිසුද්දං³ භගවතනං ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු. පුබ්බෙ අයසුතපුබ්බා:

කිච්ඡන මෙ අභිගතං හලඤ්ඤානි පකාසිතුං,
රුගදෙසපරෙතෙති නායං ධම්මො සුසමුද්ධො.

පටිසොතගාමිං නිපුණං ගමහිරං දුදුසං අණ්ණං,
රුගරතතා න දකඛිනනි⁴ භමොකඛකෙන ආට්ඨතාති.⁵

ඉති⁶ භගවතො: පටිසඤ්චිකඛතො අපෙපායසුකකතාය චිත්තං නමති නො ධම්මදෙසනාය.

අඵ බො බ්‍රහ්මනො: සහමපභිසං භගවතො වෙනසා වෙනො පරිචිතකක-මඤ්ඤය ඵතදුභොසි: නස්සති වන භො ලොකො. විතස්සති වන භො ලොකො යනු හි නාම නථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුද්ධාස්ස අපෙපායසුකක-නාය චිත්තං නමති නො ධම්මදෙසනායාති. අඵ බො බ්‍රහ්මා සහමපති සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං⁷ වා බාහං පසාරෙය්‍ය. පසාර්චං වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙච බ්‍රහ්මලොකෙ අනතරහිතො භගවතො පුරතො පාභුරහොසි.

1. සමුදිතා - සා. PTS. 2 තණ්හාකඛයො - මජ්ඣ. 3. අපිසුද්ද - මජ්ඣ. 4. දකඛනනි. - මජ්ඣ. 5 ආට්ඨතාති - මජ්ඣ. 6. ඉතිහ - මජ්ඣ. 7. සමිඤ්ඤිතං - මජ්ඣ.

6. බ්‍රහ්මසංයුතනය

1. කෝකාලිකවගීය

6. 1. 1.

ආයාචනසූත්‍රය

172. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදු ව පලමු කොට උරුමෙල්දනවිවෙති තේරුණුරු ගංහෙර අපපල් නුගරුකමුල වැඩ වසන සේක.

එකල්හි එකලාව විතනවිවේකයෙන් හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේබුදු විතනපරිචිතකීයෙක් පහල විය. මා විසින් අවබෝධ කල මේ ධර්මය ගැඹුරුය. දුකසේ දුක්ක යුතු ය. දුකසේ අවබෝධ කටයුතු ය. ශාන්ත ය. ප්‍රණීත ය. තකීයෙන් බැසගත නොහැක්ක. සියුම් ය. පණ්ඩිතයන් විසින් දුක්ක යුතු ය. මේ සතච්ච සමුහයා (පඤ්චකාමගුණ නමැති) ආලයෙහි බැඳුනේ ය. ආලයෙහි ඇලුනේ ය. ආලයෙහි සතුටු විය. ආලයෙහි බැඳුනු ආලයෙහි ඇලුනු ආලයෙහි සතුටු වූ මේ සතච්ච සමුහයා විසින් ඉදප්පච්චයතා පටිච්ච-සමුප්පාද නම් වූ යම් මේ දහවෙක් වේ ද, එය දුකසේ දුක්ක යුතු ය. සියලු සංසාරයන්ගේ සංසිද්ධි වූ සියලු උපබ්බතියන්ගේ දුරලීම් වූ තෘෂ්ණාව ඝය කිරීම වූ විරගය වූ නිරෝධය වූ යම් මේ නිවණෙක් වේ නම් මේ දහම ද දුකසේ දුක්ක යුතුය. මම ද දහම් දෙසන්නෙම් නම් පරනුදු මාගේ ධර්මය දන නොගන්නාහු නම් ඒ මට කලකිරෙනු වෙයි. ඒ මට වෙහෙසෙක් වෙයි:

තව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අනච්ඡරිය වූ (තැවහ තැවහ ආචාර්යාවහ) පෙර නො ආසුචිරු මේ ගාථාවෝ වැටහුනහ.

මා විසින් දුකසේ අවබෝධ කරණ ලද ධර්මය දැන් පැවසීම නිෂ්පල ය. රුග ඥේෂයෙන් මැඩුනවුන් විසින් මේ දහම සුවසේ අවබෝධ නො කට හැක්ක.

රුගයෙන් රන් වූ මොහදුරෙන් වැසුනු සතච්චයෝ උඩුහොයට යන සියුම් ගැඹුරු දුකසේ දනසුතු ඉතා සියුම් මේ දහම නොදකිත්.

මෙසේ සලකන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත මධ්‍යන්‍යාභයට, දහම් නො දෙසීමට නැමෙයි.

එකල්හි තමසිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත පිරිසිදු දන් සහමානි බබ්භට මේ අදහස විය. යම් ලොවෙක තථාගත වූ අතීන් වූ සමමාසම්බුදු-රජානන් වහන්සේගේ සිත මධ්‍යන්‍යාභයට, දහම් නො දෙසීමට නැමේ ද, පින්වත්නි, ඒ ලොව ඒකාන්තයෙන් නැසේ. පින්වත්නි, ඒ ලොව ඒකාන්තයෙන් වැනසේ යි. ඉක්බිති සහමපතී මුභම නෙමේ යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අත දිගු කරන්නේ හෝ, දිගු කල අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙසින් ම බලලොව අතුරුදන් වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි පහල විය.

අඵ බො බ්‍රහ්මා සහමපති එකංසං උතතරසඛගං කරිනා දනඛිණ-
 ජාණ්‍යමණඛලං පඨවියං නිහනනා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්ථා
 භගවනනං එතදවොච: “දෙසෙතු භනෙන භගවා ධම්මං දෙසෙතු සුගතො
 ධම්මං. සනත්ථ සතතා අපරජකඛජාතිකා. අස්සවණතා ධම්මස්ස පරිභායනති
 භවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො”ති. ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහමපති. ඉදං වතා
 අඵාපරං එතදවොච:

පාචුරෙතොසි මගධෙසු පුබ්බ ධම්මො අසුඤ්ඤා සමලෙභි විනතිතො,
 අවාපුරෙතං¹ අමතස්ස ආරං සුණනතු ධම්මං විමලෙනාහුබුද්ධං.

සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධනිට්ඨිතො යථාපි පස්ස ජතනං සමනනතො,
 තථුපමං ධම්මමයං සුමෙධ පාසාදමාරුක්ඛ සමනනවකඛු,
 සොකාවතීණණං² ජතනමපෙතසොකො අවෙකඛස්ස ජාතිජරුහිභුනනති.

උට්ඨති චිර විජතසඛගාම සන්ථවාහ අතණ විචර ලොකෙ,
 දෙසස්සු³ භගවා ධම්මං අඤ්ඤාතාරො භවිස්සනති.

අඵ බො භගවා බ්‍රහ්මුතො ව අජෙකිතනං විදිනා සතොසු ව
 කාරුඤ්ඤානං පථිච්ච බුද්ධවකඛුතා ලොකං වොලොකෙසි. අද්දතා බො
 භගවා බුද්ධවකඛුතා ලොකං වොලොකෙනො සතො අපරජකෙඛ මහා-
 රජකෙඛ තිකඛිඤ්ඤියෙ මුදිඤ්ඤියෙ සවාකාරෙ ආකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ
 දුවිඤ්ඤාපයෙ අපෙකච්ච පරලොකවජ්ජහයදස්සාවිනො විහරනො
 [අපෙකච්ච න පරලොකවජ්ජහයදස්සාවිනො³ විහරනො]. සෙයථාපි
 නාම උපලිනියං වා පදුමානි වා පුණ්ඩරිකානි වා අපෙකච්චානි උපලානි
 වා පදුමානි වා පුණ්ඩරිකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඤ්ඤානි
 උදකානුග්ගතානි⁴ අනො නිමුග්ගපොසිති. අපෙකච්චානි උපලානි වා
 පදුමානි වා පුණ්ඩරිකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඤ්ඤානි සමොදකං
 ඨිතානි. අපෙකච්චානි උපලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරිකානි වා උදකෙ
 ජාතානි උදකෙ සංවඤ්ඤානි උදකා අවුග්ගමච ඨිතානි⁵ අනුපලිතනානි
 උදකෙන. එවමෙවං භගවා බුද්ධවකඛුතා ලොකං වොලොකෙනො අද්දස
 සතො අපරජකෙඛ මහාරජකෙඛ තිකඛිඤ්ඤියෙ මුදිඤ්ඤියෙ සවාකාරෙ
 ආකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුවිඤ්ඤාපයෙ අපෙකච්ච පරලොකවජ්ජහය
 දස්සාවිනො විහරනො [අපෙකච්ච න පරලොකවජ්ජහයදස්සාවිනො
 විහරනො]. දිස්වාන බ්‍රහ්මානං සහමපතිං ගාථාය පච්චභාසි:

1. අවාපුරෙතං - මජ්ඣ. සන. 2. දෙසෙතු - සන. PTS. 3. භයදස්සාවිනො - මජ්ඣ.
 4. උදකානුග්ගතානි - සන. 5. තිවුනති - සීඛු 2. සන. PTS.

[-] අතර්ථ ජාතො සිහලපොච්චකෙසු ඤා දිස්සංහ.

ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ උතුරුසඵඵ එකස්කොට දකුණු දණමඩල බිම හැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. සුගතයන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. පැණැසෙහි මදකෙලෙස් රජස් ඇති සහායෝ ඇත. දහම් නො අසනබවින් ඔහු පිරිහෙත්. දහම් අවබෝධ කරනුවෝ වන්තාහ”යි සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය. මෙය කියා වැලිදු මෙය කී ය.

පෙර මගධදනව්වෙහි මල සහිතයන් විසින් සිතන ලද අඟුඳුබමි-යෙක් පහල වී ය. මේ නිවන්දෙර අරිණු මැනවි. නිමිලයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණ ලද බමිය අසන්වා!

සෙල්මුවා පවුමුදුනෙක්හි සිටියෙක් හාත්පස ජනසමුහයා යමිසේ දක්නේ ද, ප්‍රාඥයන් වහන්ස, සඵඤ චූ පහ චූ ශෝක ඇති මුඛවහන්සේ ද එබඳු දහම්මුවා පහයට නැග ජාතිජරුදුකෙන් වැඩුනු ශෝකයට බට ජනසමුහයා බලන සේක්වා!

දුහු යුද ඇති වීරයන් වහන්ස, නැගී සිටිනු මැනව. අනාණ සාහැවි ඇති සාඵවාහයන් වහන්ස, ලොව හැසිරෙණු මැනව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. අවබෝධ කරන්නෝ වන්තාහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බඩුහුගේ ඇරයුම ද ලැබ සහායන් කෙරෙහි කරුණාවන් බවත් නිසා බුදුඇසින් ලොව බලා වදාළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුඇසින් ලොව බලන සේක් නුවණැස්හි මද-කෙලෙස් රජස් ඇති සහායන් ද බොහෝ කෙලෙස් රජස් ඇති සහායන් ද තියුණු (ශ්‍රද්ධා ආදී) ඉඳුරන් ඇති සහායන් ද මෘදු ඉඳුරන් ඇති සහායන් ද, (ශ්‍රද්ධා ආදී) උතුම් ආකාර ඇති සහායන් ද නපුරු ආකාර ඇති සහායන් ද පහසුවෙන් අවබෝධ කරවිය හැකි සහායන් ද පහසුවෙන් අවබෝධ කරවිය නොහැකි සහායන් ද පරලොව හා වරද හය විසින් දන්තාසුලු ව වසන ඇතැම් සහායන් ද පරලොව හා වරද හය විසින් නොදක්තාසුලු ව වසන ඇතැම් සහායන් ද දැක වදාළ සේක. යමිසේ උපුල්බෙතෙක හෝ පියුම්එසෙක හෝ හෙළපියුම්එසෙක හෝ ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙළපියුම්හු හෝ දියෙහි හටගත්තාහු දියෙහි වැඩුනාහු දියෙන් මතු නොවූවාහු දිය ඇතුලත ගිලී වැඩෙන්නාහු වෙද්දී ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙළපියුම්හු හෝ දියෙහි හටගත්තාහු දියෙහි වැඩුනාහු දිය-මතුපිට සම ව සිටියාහු වෙද්දී, ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙළපියුම්හු හෝ දියෙහි හටගත්තාහු දියෙහි වැඩුනාහු දියෙන් උඩට තැනී දියෙන් නො නැවරුණාහු සිටීද්දී, එපරිද්දෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුඇසින් ලොව බලනසේක් අපපරජකම් සහායන් ද, මහාරජකම් සහායන් ද, තිකම්ඤ්ඤ සහායන් ද, මුදිඤ්ඤ සහායන් ද, සාකාර ඉන්ද්‍රියන් ද, ආකාර සහායන් ද, සුචිඤ්ඤපය සහායන් ද, දුචිඤ්ඤපය සහායන් ද, පරලොකවජ්ජහයදසාභී ව වසන ඇතැම් සහායන් ද, පරලොකවජ්ජහයදසාභී නො ව වසන ඇතැම් සහායන් ද දැක වදාළ සේක. දැක සහමපති බ්‍රහ්මට ගාථායෙන් පෙරලා වදාළ සේක.

අපාරාතා තෙසං¹ අමනස්ස ආරාධ යෙ සොතවනො පමුඤ්චනානු² ජ්ඣං,
විහිංසසඤ්ඤා පගුණං න භාසිං ධම්මං පණීතං මනුජේසු බ්‍රහ්මවතී.

අථ බො බ්‍රහ්මා සහමපති කතාවකාසො බොවති භගවතා ධම්මදෙස-
නායාති භගවතතං අභිවාදෙචා පදකඛිණං කචා තඤ්චවනතරධාසීති.

6. 1. 2.

භාරවසුතතං.

173. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලායං විහරති නජ්ජා
නොරඤ්ඤාය නීරෙ අජපාලනිත්‍රොධම්මලෙ² පසමාභිසම්බ්‍රදො.

අථ බො භගවතො රහොගතස්ස පතිසලුච්ඡිකස්ස එවං වෙනසො පරි-
චිතකෙකා උදපාදී: දුකං බො අගාරවො විහරති අපපතියො. කනනු බ්‍යාභං
සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සකකචා ගරු කචා³ උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති.

අථ බො භගවතො එතදනොසී: අපරිපුණණස්ස බො සීලකකිකිස්ස
පාරිජුරියා අඤ්ඤං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සකකචා ගරු කචා උප-
තියාය විහරෙය්‍යං, න බො පනාහං පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ
සමුච්චකෙ, සස්සමණබ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අත්තතා සීල-
සමපනතතරං අඤ්ඤං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා යමහං සකකචා ගරු කචා³
උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති.

අපරිපුණණස්ස බො සමාධිකකිකිස්ස පාරිජුරියා -පෙ- අත්තතා සමාධි-
සමපනතතරං අඤ්ඤං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා, යමහං සකකචා ගරු කචා³
උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති.

අපරිපුණණස්ස බො පඤ්ඤාකකිකිස්ස පාරිජුරියා -පෙ- අත්තතා පඤ්ඤා-
සමපනතතරං අඤ්ඤං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා, යමහං සකකචා ගරු කචා³
උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති.

අපරිපුණණස්ස බො විමුච්චතීකකිකිස්ස පාරිජුරියා -පෙ- අත්තතා
විමුච්චතීසමපනතතරං අඤ්ඤං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා, යමහං සකකචා
ගරු කචා උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති

අපරිපුණණස්ස බො විමුච්චතීඤ්ඤාදස්සතකකිකිස්ස පාරිජුරියා⁴ අඤ්ඤං
සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සකකචා ගරු කචා³ උපතියාය විහරෙය්‍යං, න
බො පනාහං පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුච්චකෙ සස්සමණ-
බ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අත්තතා විමුච්චතීඤ්ඤාදස්සතසමපනතතරං
අඤ්ඤං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා යමහං සකකචා ගරු කචා⁵ උපතියාය
විහරෙය්‍යං. යනනුතාහං යවායං ධම්මො මයා අභිසම්බ්‍රදො තමෙව ධම්මං
සකකචා ගරු කචා⁵ උපතියාය විහරෙය්‍යන්ති.

1. භො - සභා. 2. නිත්‍රොධෙ - සීචු. 1. සභා. PTS. සී 1, 2. 3. ගරු කචා - මජ්ඣ. 4. පරිජුරියා - අ. 5. ගරු කචා, - සී 1.

බ්‍රහ්මචරී අමාදෙර නොවැසින. යම් කෙනෙක් කන් ඇත්තාහු නම් ප්‍රධාන වූ දේ වේ. බ්‍රහ්මය, මිනිසුන් අතර වෙනස මි පමණකැයි යන හැඟීම් ඇත්තෙමි ප්‍රගුණ වූ ප්‍රණීත ධර්මය නො කියෙමි.

ඉක්බිති සහවපති බ්‍රහ්ම නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මදේශනාව පිණිස කරණ ලද අවකාශ ඇත්තෙමි වෙමි යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

6. 1. 2.

ගාරවස්සුත්‍රය.

173. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුව පළවූ කොට උරුමෙල්ලදනවිවෙහි නේරඤ්ජන ගංතෙර අපපල්-කුගරුකමුල වැඩවසන සේක.

එකල්හි එකලා ව විතනවිවේකයෙන් හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කිසිවකු ගුරුතන්හි නො තබා කිසිවකු දෙටු තන්හි නො තබා වසන්තේ දුකසේ වෙසෙයි. මම කවර මහණකු හෝ බමුණකු හෝ සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි දැ යි මෙබඳු විතනවිතකියෙක් පහළ විය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ අදහස විය. නොපිරිපුන් සීලකකකිය පිරිම පිණිස අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි ද, (එසේ) මම යමකු සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩිතරම් සීලසම්පන්න වූ එබඳු අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලෝකයෙහි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි මම නො දකිමි.

නො පිරිපුන් සමබකකකිය පිරිම පිණිස ... මම යමකු සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩි තරම් සමාධි-සම්පන්න වූ එබඳු අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ ...

නො පිරිපුන් පඤ්ඤකකකිය පිරිම පිණිස ... මම යමකු සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි තමහට වැඩි තරම් ප්‍රඥ සම්පන්න වූ එබඳු අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ ...

නොපිරිපුන් විමුක්තිසකකකිය පුරුලීම පිණිස ... මම යමකු සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩිතරම් විමුක්ති-සම්පන්න වූ අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ ...

නොපිරිපුන් විමුක්තිඤ්ඤදසනකකකිය පුරුලීම පිණිස අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වෙසෙන්නෙමි (එසේ) මම යමකු සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩිතරම් විමුක්තිඤ්ඤදසන සම්පන්න වූ එබඳු අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලෝකයෙහි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි මම නොදකිමි. යම් ඒ ධර්මය මා විසින් මනාකොට අවබෝධ කරණ ලද්දේ ද, ඒ ධර්මය ම සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වෙසෙන්නෙමි නම් මැනවැ යි.

අථ ඛො චුභවා ඝහමපතී භගවතො වෙනසා වෙතො පරිචිතකකමඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරතං වා බාහං සමමිඤ්ඤාය්‍ය, එවමෙවං චුභවලොකෙ අනතරභිතො භගවතො පුරවො පාතුරභොසි.

අථ ඛො චුභවා සහමපති එකංසං උභතරුසඛාං කරුනා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤිං පණාමෙතා භගවතං එතදවොච: එවමෙනං භගවා, එවමෙනං සුභත. යෙපි තෙ භනෙන අනෙසුං අතීතමධානං අරභනොතා සමමාසලුඤ්ඤා තෙපි භගවතො; ධම්මඤ්ඤාව සකකනා; ගරු කනා; උපනිස්සාය විහරිංසු. යෙපි තෙ භනෙන භවිස්සනති අනාගතමධානං අරභනොතා සමමාසලුඤ්ඤා තෙපි භගවතො; ධම්මඤ්ඤාව සකකනා; ගරු කනා; උපනිස්සාය විහරිස්සනති. භගවාපි භනෙන එතරහි අරභං සමමාසලුඤ්ඤා; ධම්මඤ්ඤාව සකකනා; ගරු කනා; උපනිස්සාය. විහරතුති. ඉදමවොච චුභවා ඝහමපතී, ඉදං වනා අථාපරං එතදවොච:

යෙ වඛතීතා¹ සලුඤ්ඤා යෙ ච බුඤ්ඤා අනාගතා,
යො වෙතරහි සලුඤ්ඤො බහුතනං² සොකතාසනො.

සබ්බෙ සඤ්ඤාමගරානො විහංසු³ විහරන්ති ච,
අථොපි⁴ විහරිස්සනති එසා බුඤ්ඤාත ධම්මතා.

තස්මා හි අත්තාමෙන⁵ මහත්ත ලේකඛිනා,
සඤ්ඤාමො ගරු කාතබ්බො සරං බුඤ්ඤාතසාසනං.

6. 1. 3.

චුභවදෙවසුතනං.

174. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාවජ්ඣියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙත අඤ්ඤාතරිස්සා චුභවඤ්ඤා චුභවදෙවො තාම පුතෙනා, භගවතො සන්තිකෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො භොති.

අථ ඛො ආයස්මා චුභවදෙවො එකො වුපකට්ඨො අපමනො ආතාපි පතිතතො; විහරනො ත විරසොච යස්සන්ධාය කුලපුත්තා සමචදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජනති හදහුතතරං චුභවචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකනා උපසම්පජ්ජ විහාසි. බිණො ජාති වුසිතං චුභවචරියං කතං කරුණියං නාපරං ඉත්තනායාති අබ්බාඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරෙ ච පනායස්මා චුභවදෙවො අරභතං අභොසි.

1. යෙ ච අතීතා — මජ්ඣ, ඤා, PTS. 2. බහුතනං - මජ්ඣ. 3. විහරිංසු — ඤා PTS. සි 1, 2, 4. අථොපි — ඤා, තථාපි-මජ්ඣ. 5. අත්තාමෙන — ඤා, මජ්ඣ.

ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ නමයිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විතතපරිචිතකීය දුත යමිසේ බලවත් පුරාෂයෙක් හැකුළු අත දිගු කරන්නේ හෝ, දිගු කළ අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම බඩලොව අතුරුදහන් වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි පහල විය.

ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ උතුරුසළුව එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, හෙල එසේ ම ය. සුගතයන් වහන්ස, හෙල එසේ ම ය. වහන්ස, අතීත කාලයෙහි යම් ඒ අතීත් සමමාසම්බුදු කෙනෙක් වූ සේක් තම් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් ධර්මය ම සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට විසු සේක. වහන්ස, අනාගත කාලයෙහි යම් ඒ අතීත් සමමාසම්බුදු කෙනෙක් වන සේක් තම් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් ධර්මය ම සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වාසය කරණ සේක. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවත් අතීත් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේත් ධර්මය ම සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වෙසෙන සේක්වායි. සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය සැල කෙළේ ය. මෙය සැල කොට යලිත් මෙය ද කිය:

අතීතකාලික වූ යම් සම්බුදු කෙනෙක් වූ සේක් ද, අනාගතකාලික වූ යම් සම්බුදු කෙනෙක් වන සේක් ද, බොහෝ දෙනාගේ ශෝකය නසන යම් සම්බුදු කෙනෙකුන් දැන් ඇත් ද,

ඒ සියලු බුදුරජානන් වහන්සේ ම සඤ්චිය ම ගරු කොට ගත්තාහු විසු සේක. දැන් වසත සේක. වැලිත් (මතු ද) වසත සේක. මේ බුදුවරුන්ගේ ස්වභාව යි.

එහෙයින් වැඩ කැමති මහත්ඛව පතත්තහු විසින් බුදුසසුන සිහි කරමින් සදහම ගුරු කටයුත්තේ ය.

6. 1. 8.

බ්‍රහ්මදේවසූත්‍රය.

174. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තරා බැමණියකගේ බ්‍රහ්මදේව නම් පුතෙක් ගිහිගෙන් නික්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි

එකල්හි ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව තෙමේ එකලා ව ගණයා කෙරෙන් වෙන් ව නොපමා ව කෙලෙස් නවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සින් ඇති ව වසන්නේ යමක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණෙද්ද, සසුන් බඩසරට අවසන් වූ ඒ නිරුභතර රහත්ඵලය මේ අත්බැවිහි ම හෙමේ විශිෂ්ටඥතයෙන් දුත පසක් කොට පැමිණ විසී ය. ජාතිය සමිණ වූවා ය. මගබ්බසර වැස නිවෙත ලදී. සොළොස් කරණි කොට නිවෙත ලදී. තෙල කරණි පිණිස නොහොත් රහත්ඛව පිණිස කලසුහු අත් කරණි නැහැයි වෙසෙසින් දුනගත්තේ ය. ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේවයෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

අථ බො ආයසමා බ්‍රහ්මදෙවො පුබ්බතභසමයං නිවාසෙත්වා පතතච්චර-
මාදය සාවන්තිං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවන්තියං සපදනං පිණ්ඩාය චරමානො
යෙන සකමාතුනිවෙසනං තෙත්‍රපසඛිකම්. තෙන බො පත සමයෙන.
ආයසමතො බ්‍රහ්මදෙවස්ස මාතා බ්‍රාහ්මණී බ්‍රහ්මුතො ආහුතීං නිච්චං
පග්ගණ්හාතී. අථ බො බ්‍රහ්මුතො සහමපතිස්ස එතදහොසි: අයං බො
ආයසමතො බ්‍රහ්මදෙවස්ස මාතා බ්‍රාහ්මණී බ්‍රහ්මුතො ආහුතීං නිච්චං
පග්ගණ්හාතී, යනත්‍රතාහං තං උපසඛිකමිත්වා සංවෙජ්ජෙය්‍යන්තී.

අථ බො බ්‍රහ්මා සහමපතී සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං
වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය. එවමෙවං බ්‍රහ්මලොකෙ
අනතරහිතො ආයසමතො බ්‍රහ්මදෙවස්ස මාතුනිවෙසනෙ පාතුරහොසි. අථ
බො බ්‍රහ්මා සහමපතී වෙහාසං සීතො ආයසමතො බ්‍රහ්මදෙවස්ස මාතරං
බ්‍රාහ්මණීං ගාථාහි අජ්ඣිභාසි:

දුරෙ ඉතො බ්‍රාහ්මණී බ්‍රහ්මලොකො යස්සාහුතීං පග්ගණ්හාසි නිච්චං,
තෙතාදිසො බ්‍රාහ්මණී බ්‍රහ්මභතෙඛා කීං ජපසි බ්‍රහ්මපථං අජාතන්තී¹

එසො හි තෙ බ්‍රාහ්මණී බ්‍රහ්මදෙවො නිරුපසිකො² අතිදෙවප්පතො,
අකිඤ්චතො හිකඬු අතඤ්ඤපොසී³ යො තෙ සො පිණ්ඩාය ඝරං පවිට්ඨො.

ආහුතෙය්‍යො⁴ වෙදගු භාවිතතො නරුතං දෙවානඤ්ච⁵ දකඛිණෙය්‍යො,
බාතීත්වා පාපානි අත්‍රපලිතො⁶ ඝාසෙය්‍යතං ඉරීයතී⁷ සීතිගුතො.

න තස්ස පච්ඡා න පුරුභ්චච්චි සනොතා විට්ඨමො අනිසො නිරුසො,
නිකඛිතතදණොඛා තසථාවරෙසු සො ත්‍යාහුතීං භුඤ්ජතු අග්ගපිණ්ඩං

විසෙතිගුතො උපසනතච්චිතො තාගොච දනොතා චරති අතෙජො,
හිකඬු සුසීලො සුචිච්චතච්චිතො සොත්‍යාහුතීං භුඤ්ජතු අග්ගපිණ්ඩං.

තසමිං පසන්නා අවිකමපමාතා පතිට්ඨපෙසි දකඛිණං දකඛිණෙය්‍යො,
කරොහි පුඤ්ඤං සුබමායතිකං දිස්වා මුතීං බ්‍රාහ්මණී ඔසතිණණන්තී.

තසමිං පසන්නා අවිකමපමාතා පතිට්ඨපෙසි දකඛිණං දකඛිණෙය්‍යො,
අකාසි පුඤ්ඤං සුබමායතිකං දිස්වා මුතීං බ්‍රාහ්මණී ඔසතිණණන්තී.

1. අජාතා: - මජ්ඣ. ස්‍යා. 2. නිරුපසිකො - මජ්ඣ. ස්‍යා. 3. අතඤ්ඤපොසිතො—
PTS. 4. ආහුතිතො - ස්‍යා. 5. දෙවාන ව. - ස්‍යා. 6. අත්‍රපලිතො - මජ්ඣ. ස්‍යා.
7. ඉරීයති - සීජු 2.

ඉක්බිති ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව නෙමේ පෙරවරා හැඳ පෙරෙව පාසිටුරා ගෙණ සාවැත්තුවරව පිඩු පිණිස පිවිසියේ ය. සාවැත්තුවර ගෙපිලිවෙලින් පිඩු පිණිස හැසිරෙන්නේ සිය මවුනිවස වෙත එළඹියේ ය. එකල්හි ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව හොරුන්ගේ මවු බැමිණි හොමෝ බහිහට නිරන්තරයෙන් හෝමපුජා කෙරෙයි. එකල්හි සහමපති බහිහට ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව හොරුන්ගේ මේ මවුබැමිණි හොමෝ නිරන්තරයෙන් බහිහට හෝමපුජා කෙරෙයි. මම ආය වෙත එළඹ සංවේග දහවන්නෙමි නමි යෙහෙකැයි මේ සිත පිය.

ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම නෙමේ යමියේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අත දිගු කරන්නේ හෝ, දිගු කළ අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම බහිලොව අතුරුදන් වූ යේ ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව හොරුන්ගේ මවු නිවසෙහි පහල විය. ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම නෙමේ අහසෙහි සිටියේ ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව හොරුන්ගේ මවු බැමිණියට ගාථාවන්ගෙන් කිය.

බැමිණිය, යමි බහිකුට නිහර හෝම කිරීම දැනි කොට ගණිති ද, (මහුගේ ඒ) බහිලොව වෙසින් දුරය මෙබඳු පායාසයෙක් බ්‍රහ්මයන් විසින් අනුභව කළ යුත්තෙක් නො වේ. බ්‍රහ්මථවය නො දන්නී කිම නන් දෙඩවති ද?

බැමිණිය, තිගේ (පුත් වූ) මේ බ්‍රහ්මදේව නෙරණුවෝ උපසි රහිතයහ. දේවතීදේව භාවයට පැමිණියහ. රාගාදි පලිබොධ රහිතයහ (නෙල අත්බව පියා) අත් අත්බැවක් හෝ අඹුදරුවන් හෝ පෝෂණය නො කරන්නෙකි. ඒ රහතුන් වහන්සේ තිගේ ගෙට පිඩු පිණිස පිවිසි සේක.

(ඒ රහත් නෙමේ) ආහුනපිණ්ඩය හා පාහුන පිණ්ඩය ද පිලිගැණීමට සුදුසු ය. වතුරොභී සංඛ්‍යාත වේදයෙහි කෙළවරට පැමිණියේ ය. වඩන ලද සිත් ඇත්තේ ය. මිනිසුන්ගේ ද දෙවියන්ගේ ද දක්ෂිණාවට සුදුසු ය. පව් බැහැර කොට නො තැවරුණේ සිහිල් වූයේ අහර සෙවීම කෙරෙයි.

උන්වහන්සේට අතිත සකකියන්හි ද ඡන්දරාගයෙක් නැත. අතානන සකකියන්හි ද ඡන්දරාගයෙක් නැත. ශාන්තය. ක්‍රොධදුම් රහිත ය. දුක් රහිත ය. ආනා නැත. අසිරි සිරි සත්‍යයන් (පාඨග්‍රන්ත ක්ෂිණාසුචයන්) කෙරෙහි බහා තැබූ දඬු ඇතියෙක. හෙ නෙමේ තිගේ ආහුති සංඛ්‍යාත අග්‍ර පිණ්ඩය වළදවා.

කෙල්ලසේනා රහිත වූයේ මොනවට පැහැනු සිත් ඇත්තේ දඹුනු හසනියකු මෙන් හැසිරෙයි. නෂණ නැති මනාපිල් ඇති මැනවින් මිදුනු සිත් ඇති ඒ රහත් නෙමේ තිගේ ආහුති සංඛ්‍යාත අග්‍ර පිණ්ඩය වළදවා.

බැමිණිය, පහත්සිත් ඇති ව අවලලුඬා ඇතිව දක්ෂිණාවී වූ උන්වහන්සේ කෙරෙහි දක්ෂිණාව පිහිටුව. වතුරෝස නරණය කළ ඒ රහතුන් වහන්සේ දැක මතු සැප එළවන පින් කරව.

ඒ බැමිණි හොමෝ උන්වහන්සේ කෙරෙහි පහත්සිත් ඇති ව අවලලුඬා ඇතිව දක්ෂිණාවට සුදුසු වූ උන්වහන්සේ කෙරෙහි දක්ෂිණාව පිහිටුවාලී ය. වතුරෝසනරණය කළ ඒ රහතුන් වහන්සේ දැක මතු සැප එළවන පින් කලා ය.

6. 1. 4,

බකබ්‍රහ්මසුතං.

175. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාඨනීයං විහරති ජෙනවනෙන අනුඵට්ඨිකං ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන බකං බ්‍රහ්මනො එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං හොති: ඉදං නිච්චං, ඉදං ධ්‍රැවං, ඉදං සංසතං, ඉදං කෙවලං, ඉදං අවචනධම්මං. ඉදං හි න ජායති න ජීයති න මියති න වචති න උපපජ්ජති. ඉතො ව පනඤ්ඤං උතතරිං නිසාරණං¹ තජ්ජිති.

අඵ ඛො භගවා බකං බ්‍රහ්මනො වෙතසා වෙතොපරිචිතකාමඤ්ඤය සෙය්‍යථාපි තාම බ්‍රැවං පුරිතො සමමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව ජෙනවනෙන අනතරගිතො තස්මිං බ්‍රහ්මලොකෙ පාතුරහොසි. අද්දසා ඛො බකො බ්‍රහ්මා භගවන්තං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාත භගවන්තං එතදවොච: එහි ඛො මාරිස. ස්වාගතං තෙ මාරිස. විරසං ඛො මාරිස ඉමං පරියාය මකාසි යදිදං ඉධාගමතාය. ඉදං හි මාරිස නිච්චං, ඉදං ධ්‍රැවං, ඉදං සංසතං, ඉදං කෙවලං, ඉදං අවචනධම්මං. ඉදං හි න ජායති න ජීයති න මියති න වචති න උපපජ්ජති. ඉතො ව පනඤ්ඤං උතතරිං නිසාරණං තජ්ජිති.

එවං වුතෙන භගවා බකබ්‍රහ්මාතං ඉදමවොච²: අච්ජාගතො වත හො බකො බ්‍රහ්මා, අච්ජාගතො වත හො බකො බ්‍රහ්මා. යත්‍ර හි තාම අභිච්චඤ්ඤෙව³ සමාතං නිච්චන්ති වතඛති. අඤ්චිචඤ්ඤෙව⁴ සමාතං ධ්‍රැවන්ති වතඛති. අසංසතඤ්ඤෙව සමාතං සංසතන්ති වතඛති. අකෙවලඤ්ඤෙව සමාතං කෙවලන්ති වතඛති. වචනධම්මඤ්ඤෙව සමාතං අවචනධම්මන්ති වතඛති. යථා ව පන ජායති ව ජීයති ව මියති ව වචති ව උපපජ්ජති⁵ ව. තඤ්ච තථා වතඛති: ඉදං හි න ජායති න ජීයති න මියති න වචති න උපපජ්ජති. ඝනතඤ්ච පනඤ්ඤං උතතරිං නිසාරණං, තථඤ්ඤං උතතරිං නිසාරණන්ති වතඛතිති.

[බකො බ්‍රහ්මා:]

ආසන්නති ගොතම පුඤ්ඤකම්මා වසවන්තිතො ජාතිජරං අනිතා, අයමන්තිමා වෙදගු බ්‍රහ්මුපපත්ති අසමාභිජපපන්ති ජතා අතෙකාති.

[භගවා:]

අපං හි එතා න හි දීඝමායු යං ත්වං බක මඤ්ඤසි දීඝමායුං. සතං සහස්සාතං තීරබ්‍රැද්දතං ආයුං⁶ පජාතාමි තවාහං බ්‍රහ්මෙති.

1. උතතරි නිසාරණං - මජ්ඣ. 2. එතදවොච - මජ්ඣ. සා. 3. යෙව - මජ්ඣ. සා. PTS. 4. අඤ්චිචඤ්ඤෙව - මජ්ඣ. සා. 5. උපපජ්ජති - මජ්ඣ. සා. 6. ආයු - PTS

6. 1. 4.

බකබ්‍රහ්මසූත්‍රය.

175. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිච්චිවුහුගේ අරඹීහි වැඩවසන සේක. එකල්හි බක බ්‍රහ්මයාහට “මෙය (බ්‍රහ්මසථානය) නිත්‍ය ය. මෙය සඨිරය, මෙය ශාශ්වත ය. මෙය කේවලය. මෙය ව්‍යුත නො වන ස්වභාව ඇත්තේ ය. මෙය නූපදි යි. නො දිරයි. නො මියෙයි. ව්‍යුත නො වේ. නො හටගනී. මෙයින් මතු අන් නිසාරණයෙක් නැතැ”යි මෙබඳු ලාමක මිත්‍යාදූෂටියෙක් උපත.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නමසිතින් බකබ්‍රහ්මගේ විහතපරිච්ඡේදය දැන යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අත දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කල අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම දෙවීරමිති අතුරුදන් වූයේක් ඒ බ්‍රහ්මලොව පහල වූ සේක. බකබ්‍රහ්ම තෙමේ එන්තාවූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුරදී ම දැක්කේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කී ය: “නිදුකානෙති, එනු මැනව. නිදුකානෙති, මුඛට ස්වාගත වේවා. නිදුකා-නෙති, මෙහි පැමිණීම පිණිස බොහෝ කලෙකින් මේ පඨාය කෙලෙහි ය. නිදුකානෙති, මෙය නිත්‍යය, මෙය සඨිරය, මෙය ශාශ්වත ය, මෙය කේවලය. මෙය ව්‍යුත නොවන ස්වභාවය ඇත්තේ ය, මෙය නූපදි, නො දිරයි, නො මියේ, ව්‍යුත නො වේ, නො හටගනී. මෙයින් මතු අනික් නිසාරණයෙක් ද නැතැයි.

මෙසේ කීකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බක බ්‍රහ්මට මෙය වදාළ සේක: “යමෙක් නම් අනිත්‍ය වූවක් ම නිත්‍ය යයි කියා ද, අසඨිර වූවක් ම සඨිර යයි කියා ද, අශාශ්වත වූවක් ම ශාශ්වත යයි කියා ද, බණ්ඩ වූවක් ම අබණ්ඩ යයි කියා ද, ව්‍යුතවත ස්වභාව ඇත්තක් ම ව්‍යුත නො වන ස්වභාව ඇත්තෙකැයි කියා ද, යමක් හටගනී ද, දිරා ද, මියේ ද, ව්‍යුත වේ ද, නො හටගනී ද, එයත් මෙය නූපදි, නො දිරයි, නො මියෙයි, ව්‍යුත නො වෙයි, නො හටගනීයයි එසේ කියා ද, ඇත්තාවූ ම මත්තෙහි වූ අතෙක් නිසාරණයෙක් වේ ද, (එසේ වතුදු) මතු අතෙක් නිසාරණයෙක් නැතැයි කියා ද පින්වත්නි, ඒ බකබ්‍රහ්ම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් අවිද්‍යාවෙන් අකු වූයේ ය. පින්වත්නි, ඒ බකබ්‍රහ්ම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් අවිද්‍යාවෙන් අකු වූයේ ය”යි.

[බක බ්‍රහ්ම:]

ගෞතමයෙනි, (අපි) දෙසැත්තැදෙනෙක් (කල) පින්කම් ඇත්තමෝ ජාතිය හා ජරාව හා ඉක්ම වූමහ. අනුත් නමන් විසිය ලා වැටෙමහ. වෙදසංඛ්‍යාත ඥානයෙහි කෙළවරට පැමිණියමහ. මේ අනතිම බ්‍රහ්ම-ලෝකෝත්පත්ති යයි නොයෙක් ජනයෝ අප ප්‍රාණීතා කෙරෙත්.

[භගවත්තු:]

බකබ්‍රහ්මය, තෝ යම් දීඝියුෂයක් සිතයි ද, තෙල දීඝියුෂයෙක් නො වේ. තගේ (ඉතිරිවූ) ආයුෂ නිරබ්බුදු ලක්‍ෂයෙකැ යි මම දනිමි.

[බකො ඔහවා:]

අනතතදසසි භගවාහමසමි ජාතිජරං සොකමුපාතිවනො,
කීං මෙ පුරුණං වත සිලවතනං ආවිකඩ මෙනං යමහං විජ්ඣසද්ධි.

[භගවා:]

යං කිං අපායෙසි බහු මනුසෙස පිපාසිනෙ සමනි සමපරෙනෙ,
තං තෙ පුරුණං වත සිලවතනං සුතතපපබුද්ධොව අනුසාරමි.

යං එණිකුලසමිං ජනං ගතිතං අමොවසි ගයාකං නීයමානං,
තං තෙ පුරුණං වත සිලවතනං සුතතපපබුද්ධොව අනුසාරමි.

ගඩහාය හොතසමිං ගතීතතාවං ලුද්දෙත නාගෙන මනුසුකමා,
පමොවසිත්ථ¹ බලසා පසයා තං තෙ පුරුණං වත සිලවතනං
සුතතපපබුද්ධොව අනුසාරමි.

කපො ව තෙ බඬුවරෙ අහොසිං සමුද්ධිමනනං² වතිතං අමඤ්ඤං³
තං තෙ පුරුණං වත සිලවතනං සුතතපපබුද්ධොව අනුසාරමි.

[බකො ඔහවා:]

අඬුං පජානාසි මමෙහමාසුං අඤ්ඤමපි⁴ ජානාසි නථා හි බුද්ධො,
තථා හි ත්‍යායං ජලීතානුභාවො ඔහාසයං තිට්ඨති ඔහවලොකනති.

6. 1. 5.

අපග්ඤ්ඤිසුතනං.

176. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාචජඪීයං විහරති ජෙතවනෙ
අනාචපිණ්ඩිකය්‍ය ආරාමෙ. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය ඔහමුනො
එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපනනං හොති. තස්සි සො සමණො වා
බ්‍රාහමණො වා යො ඉධ ආගචෙජ්ජසාති.

අථ බො භගවා තස්ස ඔහමුනො වෙතසා වෙතොපරිවිතකක මඤ්ඤය
සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං
වා බාහං සමමිඤ්ඤය්‍ය එවමෙව ජෙතවනෙ අනතරහිතො තසමිං බ්‍රහමලොකෙ
පානුරහොසි. අථ බො භගවා තස්ස ඔහමුනො උපරි වෙහාසං පලලභිකත
නිසීදි තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිතො.

1. පටචරො - ස්‍යා. 2. සමුද්ධිමනනං - සිමු PTS. 3. අමඤ්ඤි - මජ්ඣ. 4. අඤ්ඤපි - මජ්ඣ. ස්‍යා.

[ඕක බ්‍රහ්ම:]

භාග්‍යවන්ති, (හෙපි) මම අතනාදර්ශී වෙමි යි, ජාතිය හා ජරාව ද, ශෝකය ද ඉක්ම සිටියෙමි වෙමි යි (කියව). මාගේ පුරුකත කමය කිම, ව්‍යසමාදානය කිම? ශීලය කිම? යමක් (නොප අතින් අසා) මම දන්තෙමි නමි එය මට කියනු මැනව.

[භගවන්හු:]

ශ්‍රීමොකාලයෙහි පිහිත පිපාසිත වූ බොහෝ මිනිසුන්ට තෝ යම් හෙයෙකින් පැත් පෙවූයෙහි ද, තාගේ ඒ පුරුකත වූ ව්‍යස හා ශීලය හා නිද, පිබිදියක්නු මෙන් (මම) සිහි කරමි.

ගංඉටුරෙහි (සොරුන් විසින්) අල්ලා ගන්නා ලද අත්පා බැඳ ගෙන යනු ලබන ජනයා යම් හෙයෙකින් මිදී ද, තාගේ ඒ පුරුකත වූ ව්‍යස හා ශීලය නිද, පිබිදියක්නු මෙන් (මම) සිහි කරමි.

මිනිසුන් තසනු කැමැත්තෙන් රෝද වූ නාගයා විසින් ගහ සලා මැද දී ගන්නා ලද නැව බලාත්කාරයෙන් මැබ මිදුවෙහි ය. ඒ පුරුකත වූ තාගේ ව්‍යස හා ශීලය නිද, පිබිදියක්නු මෙන් සිහි කරමි.

තට කපප තම අතැවැස්සෙකිමි විමි. (ඒ තා) නුවණැත්තකු කොට ද ව්‍යසමපන්නායකු කොට ද (මම) සිතුවෙමි. ඒ පුරුකත වූ තාගේ ව්‍යස හා ශීලය නිද, පිබිදියක්නු මෙන් සිහි කරමි.

[බක බ්‍රහ්ම:]

මාගේ මේ ආයුෂය ඒකාන්තයෙන් දැනිනි, සෙස්ස ද දැනිනි, එහෙයින් (මුඛ) බුද්ධි වව. එහෙයින් ම මුඛගේ මේ දිලියෙන අනුනාවය මුළුබලොව බබුලුවමින් සිටි.

6. 1. 5.

අපරාදිට්ඨිසුත්‍රය.

176. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිච්චි මහසිටුහුගේ අරමිනි වැඩවසන සේක එකල්හි එක්වරා බඩකුට යමෙක් මෙහි පැමිණෙන්නේ නම් එබඳු භෙණෙක් හෝ බවුණෙක් හෝ නැතැයි මෙබඳු ලාමක මිථ්‍යා-දූෂටියෙක් උපන්නේ වෙයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බඩහුගේ විහතපරිචිතකීය (තම) සිහින් දූත යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අහස් දිගු කරන්නේ හෝ මේ ද, දිගු කල අහස් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් දෙවරමිහි අතුරුදන් වූ සේක් ඒ බඩලොවිහි පහල වූ සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භේජෝධාතු සම්මතව සම්මත ද ඒ බඩහුගේ චන්දෙහි අහස පලක් බැඳ වැඩ හුන් සේක.

අඵ බො ආයසමනො මහාමොග්ගලානායං ඵනදහොසි: කහං නු ජේඛ්
 භගවා ඵනරභි විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො
 භගවනනං දිබ්බෙත වකඛුතා විසුඤ්ඤා අතිකකනනමානුසකෙන නසං
 ඉහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසිනනං තෙජොධාතුං සමාපනනං.
 දිස්වාන සෙය්ඨාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤ්ඨං වා බාහං පසාරෙය්ඨ,
 පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤ්ඨය්ඨ, ඵවමෙව ජෙනවනෙ අනනරභිනො නසමිං
 ඉහමලොකෙ පාතුරහොසි.

අඵ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො පුරජම්මං දිසං නිස්සාය¹ නසං
 ඉහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසිදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ඣිතා
 නීවතරං භගවතො.

අඵ බො ආයසමනො මහාකස්සපස්ස ඵනදහොසි: කහං නු බො භගවා
 ඵනරභි විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා මහාකස්සපො භගවනනං දිබ්බෙත
 වකඛුතා විසුඤ්ඤා අතිකකනනමානුසකෙන නසං ඉහමුනො උපරිවෙහාසං
 පලලඛෙකත නිසිනනං තෙජොධාතුං සමාපනනං. දිස්වාන සෙය්ඨාපි නාම
 බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤ්ඨං වා බාහං පසාරෙය්ඨ, පසාරිතං වා බාහං
 සමමිඤ්ඤ්ඨය්ඨ, ඵවමෙව ජෙනවනෙ අනනරභිනො නසමිං ඉහමලොකෙ
 පාතුරහොසි. අඵ බො ආයසමා මහාකස්සපො දඤ්ඤිණං දිසං නිස්සාය නසං
 ඉහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසිදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ඣිතා
 නීවතරං භගවතො.

අඵ බො ආයසමනො මහාකප්පිනායං ඵනදහොසි: කහං නු බො
 භගවා ඵනරභි විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා මහාකප්පිනො භගවනනං
 දිබ්බෙත වකඛුතා -පෙ- ඉහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසිනනං
 තෙජොධාතුං සමාපනනං. දිස්වාන සෙය්ඨාපි නාම බලවා පුරිසො -පෙ-
 ඵවමෙව ජෙනවනෙ අනනරභිනො නසමිං ඉහමලොකෙ පාතුරහොසි. අඵ
 බො ආයසමා මහාකප්පිනො පච්ඡමං දිසං නිස්සාය නසං ඉහමුනො උපරි-
 වෙහාසං පලලඛෙකත නිසිදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ඣිතා නීවතරං භගවතො.

අඵ බො ආයසමනො අනුරුද්ධස්ස ඵනදහොසි: කහං නු බො භගවා
 ඵනරභි විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා අනුරුද්ධො භගවනනං දිබ්බෙත
 -පෙ- අඵ බො ආයසමා අනුරුද්ධො උනනරං දිසං නිස්සාය නසං ඉහමුනො
 උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසිදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ඣිතා නීවතරං
 භගවතො.

අඵ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො නං ඉහමාහං ගාථාය අජ්ඣිභාසි:

අජ්ජාපි තෙ ආවුසො සා දිට්ඨි යා නෙ දිට්ඨි පුරෙ අහු,
 පසංසි ජීනිවනනනනං ඉහමලොකෙ පහස්සරනති.²

1. උපනිස්සාය - ඕමු. 2. පරයනහති - සා.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොභි වැඩවසන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පලතින් වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසාස ඉක්මවා පැවැති පිරිසිදු දිවැසින් දුටහ. දැක යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද; දිගු කල අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් දෙවිරම්භි අතුරුදන් වූවාහු ඒ බඩලොව පහල වූහ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පෙරදිග ඇසුරු කොට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස පලතින් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකසප තෙරනුවන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොභි වැඩවසන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් මහාකසප තෙරනුවෝ තේජෝධාතු සමවතට සමවැද ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස පය්ඛිකයෙන් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසාස ඉක්මවා පැවැති පිරිසිදු දිවැසින් දුටහ. දැක යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කල අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් දෙවිරම්භි අතුරුදන් වූවාහු ඒ බඩලොව පහල වූහ. එකල්හි ආයුෂමත් මහජුප් තෙරනුවෝ දකුණු දිග ඇසුරු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පය්ඛිකයෙන් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකප්පින තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොභි වැඩවසන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් මහාකප්පින තෙරනුවෝ තේජෝධාතු සමවතට සමවැද බඩහුගේ මත්තෙහි අහස පලතින් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... දිවැසින් දුටහ. දැක යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් ... එපරිද්දෙන් දෙවිරම්භි අතුරුදන් වූවාහු ඒ බඩලොව පහල වූහ, ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකප්පින තෙරනුවෝ පැසුලු දිග ඇසුරු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස තේජෝධාතුට සමවැද පලතින් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොභි වැඩවෙසෙන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරනුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... දිවැසින් දුටහ. ... ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරනුවෝ උතුරුදිග ඇසුරු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පලතින් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ ඒ බඩහට ගාථායෙන් වදලහ.

ඇවැත්නි, පෙර තාගේ යම් දූෂටියෙක් වී ද, තාගේ ඒ දූෂටිය අදත් තිබේ ද, බඩලොව (ප්‍රභා) මැඩ පවත්වමින් බලිත බුදුරජානන් වහන්සේ දැකීහි.

[බ්‍රහ්මා:]

ත මෙ මාරිස සා දිට්ඨි යා මෙ දිට්ඨි පුරෙ අහු,
පසායාමි චීතීවත්තනනාං බ්‍රහ්මලොකෙ පහසාරං,
සායාහං අජ්ජ කථං වජ්ජං අහං නිච්චමාලෙහි සසායනොති

අථ ඛො භගවා නං බ්‍රහ්මානං සංවෙජ්ඣො සෙය්‍යථාපි නාම බ්‍රහ්මා
පුරිසො සමමිඤ්ජ්ඣා වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිනං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය
ඵවමෙව නසමිං බ්‍රහ්මලොකෙ අනන්තරිකො ජෙනවනෙ පාදුරහොසි.

අථ ඛො සො බ්‍රහ්මා අඤ්ඤාදරං බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජං ආමනෙතසි: ඵති
කිං මාරිස යෙනායසමා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤා-
මිකා ආයසමනනං මහාමොග්ගලානං ඵවං වදෙති: අනි හු ඛො මාරිස
මොග්ගලාන අඤ්ඤපි තසා භගවතො සාවකා ඵවං මහිද්ධිකා ඵවං මහානු-
භාවා, සෙය්‍යථාපි නාම¹ භවං මොග්ගලානො කසාපො කපටිතො
අනුරුඤ්ඤාති. ඵවා මාරිසාති ඛො සො බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජො තසා බ්‍රහ්මනො
පටිසසුඤ්ඤා² යෙනායසමා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤා-
මිකා ආයසමනනං මහාමොග්ගලානං ඵතදවොච: අනි හු ඛො මාරිස
මොග්ගලාන අඤ්ඤපි තසා භගවතො සාවකා ඵවං මහිද්ධිකා ඵවං
මහානුභාවා, සෙය්‍යථාපි නාම භවං මොග්ගලානො කසාපො කපටිතො
අනුරුඤ්ඤාති

අථ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො නං බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජං ගාථාය
අජ්ඣකමාසි:

තෙවිජ්ජා ඉද්ධිප්පත්තා³ ච චෙතොපරියායකොච්ඤ,
බිණ්ණසමා අරහන්තො බහු බුද්ධිසා සාවකාති.

අථ ඛො සො බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජො ආයසමතො මහාමොග්ගලානසා
භාසිනං අතිතඤ්ඤා අනුමොදිතො යෙන සො බ්‍රහ්මා තෙනුපසඤ්ඤාමි.
උපසඤ්ඤාමිකා නා බ්‍රහ්මානං ඵතදවොච: ආයසමා මාරිස මහාමොග්ගලානො
ඵවමාහ:

“තෙවිජ්ජා ඉද්ධිප්පත්තා ච චෙතොපරියායකොච්ඤ,
බිණ්ණසමා අරහන්තො බහු බුද්ධිසා සාවකා”ති.

ඉදමිච්චොච සො බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජො අනන්තො ච සො බ්‍රහ්මා තසා
බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජසා භාසිනං අතිතඤ්ඤාති.

6. 1. 6

පමාදසුභතං

177. *ඵකං සමයං භගවා සාවභජීයං විහරති ජෙනවමනෙ අනාථ-
පිණ්ඩිකසා ආරාමෙ.

1. නාම ඉති න දිසස්තෙ - ජෙසං - PTN. 2 පටිසසුඤ්ඤා - සා. 3 ඉද්ධිප්පත්තා -
මජ්ඣං - සා.
* සාවභජීනදායං - මජ්ඣං

[බ්‍රහ්මයා:]

නිද්‍රකානෙති, පෙර මානේ යම් දෘෂ්ටියෙක් ඒ ද, ඒ දෘෂ්ටිය (දැන්) තැන. මේ බ්‍රහ්මලොව (ප්‍රභා) මාඛ සිටුවීන් බ්‍රහ්මලොව බුදුරජානන් වහන්සේ දකිමි. ඒ මම අද නිත්‍ය වෙමිසි ශාශ්වත වෙමිසි කෙසේ කියමි ද.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බ්‍රහ්මට සංවේග දනවා යම්සේ බ්‍රහ්මවත් පුරුෂයෙක් හැකුළා අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කල අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම ඒ බ්‍රහ්මලොව අතුරුදන් වූ සේක් දෙවරමිහි පහල වූ සේක.

ඉක්බිති ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ එක්තරා අතාවාසි බ්‍රහ්මයකු ඇමිනිය. “නිද්‍රකානෙති, එව හෝ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් වෙත එළඹෙව. එළඹ මහමුගලන් තෙරුන්ට නිද්‍රකානෙති, මොහොලොතයෙති, හවත් මොහොලොත, කසසප, කප්පිත අනුරුද්ධි තෙරවරුන් වැනි මෙසේ මහත් සෘද්ධි ඇති මහත් අනුභාව ඇති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වෙතත් සම්මේන් අද්දැයි මෙසේ කියව”යි. ඒ අතාවාසි බ්‍රහ්ම තෙමේ නිද්‍රකානෙති, එසේ යයි ඒ බ්‍රහ්මට පිළිතුරු දී ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ට “නිද්‍රකානෙති, මොහොලොතයෙති, හවත් මොහොලොත කසසප කප්පිත අනුරුද්ධි තෙරවරුන් මෙන් මෙසේ මහත් සෘද්ධි ඇති මෙසේ මහත් අනුභාව ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වෙතත් සම්මේන් අද්දැ”යි මෙය කී ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ ඒ අතාවාසි බ්‍රහ්මට ගාථායෙන් වදාළහ

ත්‍රිපිද්‍යා ඇති සෘද්ධිවිබඤ්ජනසට පෑමිණි පරසින් දැනීමෙහි දක්‍ෂ වූ ක්‍ෂය කල ආසුච ඇති රහත් වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ බොහෝ හ.

ඉක්බිති ඒ අතාවාසි බ්‍රහ්ම තෙමේ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ගේ වචනය පිළිගෙන අනුමෝදන් ව ඒ බ්‍රහ්ම වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ බ්‍රහ්මට මෙය කීය. නිද්‍රකානෙති, ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ මෙසේ කීහ.

“ත්‍රිපිද්‍යා ඇති සෘද්ධිවිබඤ්ජනසට පෑමිණි පරසින් දැනීමෙහි දක්‍ෂ වූ ක්‍ෂය කල ආසුච ඇති රහත් වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ බොහෝ හ”යි.

ඒ අතාවාසි බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කීය. සතුටු සිත් ඇති ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ ඒ අතාවාසි බ්‍රහ්මගේ භාෂිතය පිළිගත්තේ ය.

6. 1. 6.

පමාදසුත්‍රය.

177. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ඵ්ඵතවත නම් වූ අනේපිඬු සිටුවුනේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

තෙන ඛො පත සමයෙන භගවා දිවාච්ඡාරගතො හොති පටිසලලීඤා,
 අථ ඛො සුබ්‍රහ්මා ච පච්චෙකබ්‍රහ්මා සුඤ්චාචායසා ච පච්චෙකබ්‍රහ්මා යෙන
 භගවා තෙනුපසඤ්චිංසු. උපසඤ්චිංසා පච්චෙකං¹ දාරාබාහං උපනිසායං
 අධිංසු. අථ ඛො සුබ්‍රහ්මා පච්චෙකබ්‍රහ්මා සුඤ්චාචාසං පච්චෙකබ්‍රහ්මානං
 එතදවොච: අකාලො ඛො නාච මාරිස භගවන්තං පයිරුපාසිතුං දිවා-
 ච්ඡාරගතො භගවා පටිසලලීතො ච. අසුකො ච බ්‍රහ්මලොකො ඉඤ්චො වෙච්ච
 ජිතො ච. බ්‍රහ්මා ච තත්‍ර පමාදච්ඡාරං චිහරති. ආයාම මාරිස සෙත සො බ්‍රහ්ම-
 ලොකො තෙනුපසඤ්චිංසාම උපසඤ්චිංසා නං බ්‍රහ්මානං සංවෙජ්ජයාමා²ති.
 එවං මාරිසාති ඛො සුඤ්චාචාසො පච්චෙකබ්‍රහ්මා සුබ්‍රහ්මිනො පච්චෙකබ්‍රහ්මිනො
 පච්චෙසොසි.

අථ ඛො සුබ්‍රහ්මා ච පච්චෙකබ්‍රහ්මා සුඤ්චාචාසො ච පච්චෙකබ්‍රහ්මා
 සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා
 බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය එවමෙව භගවතො පුරතො අන්තරිතීනා තසමිං බ්‍රහ්ම-
 ලොකෙ පාතුරහෙසුං³.

අඤ්චා ඛො සො බ්‍රහ්මා තෙ බ්‍රහ්මානො දුරතොච ආගච්ඡන්තො. දිසවාත
 තෙ බ්‍රහ්මානො එතදවොච: හඤ්ඤා තු තුමො මාරිසා ආගච්ඡපාති.

අථ ඛො මයං මාරිස ආගච්ඡාම⁴ තස්ස භගවතො සන්තීකා අරහතො
 සමමාසලුඤ්චිංසා. ගච්ඡෙය්‍යාසි පත තිං මාරිස තස්ස භගවතො උපධිංතං
 අරහතො සමමාසලුඤ්චිංසාති.

එවං චුතො⁵ ඛො සො බ්‍රහ්මා තං වචනං අනඛිවාසෙන්නො
 සහස්සකඛන්තං අනන්තං අභිභිච්ඡිතිංසා සුබ්‍රහ්මානං පච්චෙකබ්‍රහ්මානං
 එතදවොච: පස්සයි මෙ තො තිං මාරිස එවරුපං ඉඤ්චානුභාවන්ති.

පස්සාමි ඛො ත්‍යාහං මාරිස එවරුපං ඉඤ්චානුභාවන්ති.

සො බවාහං මාරිස එවං මහිඤ්චිකො එවං මහානුභාවො කස්ස අඤ්ඤස්ස
 සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා උපධිංතං ගමිස්සාමිති.

අථ ඛො සුබ්‍රහ්මා පච්චෙකබ්‍රහ්මා දවිසහස්සකඛන්තං අනන්තං අභි-
 භිච්ඡිතිංසා නං බ්‍රහ්මානං එතදවොච: පස්සයි මෙ තො තිං මාරිස එවරුපං
 තං⁶ ඉඤ්චානුභාවන්ති.

පස්සාමි ඛො ත්‍යාහං මාරිස එවරුපං ඉඤ්චානුභාවන්ති.

තයා ච ඛො මාරිස මයා ච සෙච්ච භගවා මහිඤ්චිකතරො වෙච්ච මහානු-
 භාවතරො ච. ගච්ඡෙය්‍යාසි තිං මාරිස තස්ස භගවතො උපධිංතං අරහතො-
 සමමාසලුඤ්චිංසාති.

අථ ඛො සො බ්‍රහ්මා සුබ්‍රහ්මානං පච්චෙකබ්‍රහ්මානං ගාථාය අජ්ඣිභාසි:

1. පච්චෙකදාරාබාහං - PTS. 2. සංවෙජ්ජයාමාති - සී 1. 2. 3. පාතුරහංසු - සී 1. 2.
 4. ආගතා ඛො මයං මාරිස අමා - මජ්ඣ. 5. චුතො - සත. 6. 'තං' ඉති නදිස්සතෙ -
 මජ්ඣ., PTS.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡාරණයට පැමිණියේක් චිත්ත-
විවේකයෙන් වැඩිනුන් සේක. ඉක්බිති පච්චෙකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්ම ද පච්චෙක-
බ්‍රහ්ම වූ සුද්ධාවාස ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ වෙත
වෙත ම දොර බා ඇසුරු කොට සිටියහ. ඉක්බිති පච්චෙකබ්‍රහ්ම වූ
සුබ්‍රහ්ම තෙමේ පච්චෙකබ්‍රහ්ම වූ සුද්ධාවාසහට “නිදුකානෙනි, භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ දිවාච්ඡාර ගත වූ සේක් චිත්තවිවේකයෙන් වැඩිනුන් සේක.
(එහෙයින් ඒ) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇසුරු කරන්නට නව කල් නොවේ.

“අසුවල් බ්‍රහ්මලොව (ධ්‍යානසුඛයෙන්) සමාදානවූයේත් (අභිඤ්ඤ ප්‍රඥාපයෙන්)
පිපිසේත් වෙයි. බ්‍රහ්ම තෙමේ ද එහි ප්‍රමාදවිහරණයෙන් වාසය කෙරෙයි
නිදුකානෙනි, යම්හ. ඒ බ්‍රහ්මලොව කරු එළඹෙන්නෙමු. එළඹ ඒ බ්‍රහ්මහට
සංවේග දනවන්නෙමු”යි මෙය කීය. පච්චෙකබ්‍රහ්ම වූ සුද්ධාවාස තෙමේ
නිදුකානෙනි, එසේය යි පච්චෙකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්මහට පිළිවදන් ඇස්වීය.

ඉක්බිති පච්චෙකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්ම තෙමේ ද පච්චෙකබ්‍රහ්ම වූ සුද්ධාවාස
තෙමේ ද යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ
වේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද එසේයින් භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි අතුරුදන් වූවාහු ඒ බ්‍රහ්මලොව පහළ වූහ.

ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ එන්නාවූ ඒ බ්‍රහ්මයන් දුරදීම දැක්කේය. දැක ඒ
බ්‍රහ්මයන්ට “නිදුකානෙනි, දැන් හෙපි කොහි සිට එවූ දෑ”යි මෙය කීය.

එකල්හි නිදුකානෙනි, අපි ඒ භාග්‍යවත් අභිත් සමාසම්බුදුරජානන්
වහන්සේ සම්පයෙහි සිට එමු. නිදුකානෙනි, හෙපි ඒ භාග්‍යවත් අභිත්
සමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට උවටැත් කිරීමට යන්නහු ද?

මෙසේ කියන ලද ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ ඒ වදන නො ඉවසමින් දහස් වරක්
නමා මවා ගෙන පච්චෙකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්මහට නිදුකානෙනි, හෙපි මාගේ
මෙබඳු වූ සාද්ධ්‍යනුභාවය නො දකිවූ දෑ යි මෙය කී ය.

නිදුකානෙනි, මම නොපෑගේ මෙබඳු සාද්ධ්‍යනුභාවය දකිමි ම ය.

නිදුකානෙනි, ඒ මම මෙබඳු මහත් සාද්ධි ඇත්තෙමි මෙබඳු මහත්
අනුභාව ඇත්තෙමි අන් කවර මහණකුට හෝ බ්‍රහ්මණකුට හෝ උවටැත්
කිරීමට යන්නෙමි ද?

ඉක්බිති පච්චෙකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්ම තෙමේ දෙදහස් වරක් නමා මවා
ගෙන ඒ බ්‍රහ්මහට නිදුකානෙනි, හෙපි මාගේ මෙබඳු සාද්ධ්‍යනුභාවය නො
දකිවූ දෑ”යි මෙය කී ය.

නිදුකානෙනි, මම නොපෑගේ මෙබඳු සාද්ධ්‍යනුභාවය දකිමි ම ය.

නිදුකානෙනි, නොපට ද අපට ද වඩා ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම
මහත් සාද්ධිත් ඇති සේක. මහත් අනුභාවත් ඇති සේක. නිදුකානෙනි,
තෙපි ඒ භාග්‍යවත් අභිත් සමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ උවටැත්ට යවු.

ඉක්බිති ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ පච්චෙකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්මහට ගාථායෙන් කී ය.

තයො සුපණ්ණො චතුරෙ ච හංසා බ්‍යග්ගිනීයා පඤ්චසතා ච ක්‍ඛාසිහො,
තයිදං විමානං ජලතෙ¹ ච චුභෙම ඔභාසයං උත්තරස්සං දිසායනති.

කිඤ්චාපි තෙ තං ජලතෙ විමානං ඔභාසයං උත්තරස්සං දිසායං,
රූපෙ රණං දිසවා සද්‍ය පචේධිතං තස්මා ත රූපෙ රමතී සුමෙධොති.

අථ බො සුචුභමා ච පචේකචුභමා සුඤ්චාචාසො ච පචේකචුභමා තං
චුභමානං සංචෙජේතා තතේචත්තරධාසීංසු. අගමාසි ච බො සො චුභමා
අපරෙත සමයෙත හගචතො උපට්ඨානං අරභතො සමමාසවුද්ධස්සාති.

6. 1 7.

කොකාලිකසුතනං.

178. සාවජඡීයං—

තෙන බො පත සමයෙත හගවා දිවාචිභාරගතො හොති පටිසලලීතො.
අථ බො සුචුභමා ච පචේකචුභමා සුඤ්චාචාසො ච පචේකචුභමා යෙත
හගවා තෙනුපසඛකමීංසු. උපසඛකමිතා පචේකං ඤාරබාහං නිස්සාය
අට්ඨංසු. අථ බො සුචුභමා පචේකචුභමා කොකාලිකං භික්ඛුං ආරබ්භ
හගචතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අපපමෙය්‍යං පමිතනොතා කො'ධි විද්වා විකපපයෙ,
අපපමෙය්‍යං පමාසිතං නිවුතං.² තං³ මඤ්ඤෙද පුපුජ්ජනනති.

6. 1 8.

කතමොරකනිස්සසුතනං.

179. සාවජඡීයං—

තෙන බො පත සමයෙත හගවා දිවාචිභාරගතො හොති පටිසලලීතො.
අථ බො සුචුභමා ච පචේකචුභමා සුඤ්චාචාසො ච පචේකචුභමා යෙත
හගවා තෙනුපසඛකමීංසු. උපසඛකමිතා පචේකං ඤාරබාහං නිස්සාය
අට්ඨංසු. අථ බො සුඤ්චාචාසො පචේකචුභමා කතමොරකනිස්සං භික්ඛුකං
ආරබ්භ හගචතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අපපමෙය්‍යං පමිතනොතා කො'ධි විද්වා විකපපයෙ,
අපපමෙය්‍යං පමාසිතං නිවුතං තං මඤ්ඤෙද අනිස්සවනති.

1. ජලති - ස්‍යා සි 2 2. නිචුතං - ස්‍යා, හිවුතං මඤ්ඤෙද - PTS. 3. කතමොරකකිස්ස - මජ්ඣ.

තුන්සියක් ගුරුඵරු නොහොත් ගුරුඵපඛිකති ද, භාරසියක් භංසරුප නොහොත් භංසපඛිකති ද, පන්සියක් ව්‍යාසුතදාය මාගරුප නොහොත් වගවැල ද ධ්‍යායී වූ මාගේ (විලානයෙහි වෙත්) චුහචය, ඒ මේ විමන උතුරුදික්කි ආලෝක කරමින් බබලයි. (මෙසේ ඉසුරුමත් මම අත්-කවරකුට නම් උවටැත් කරන්නෙමි ද?)

වැලි තොපගේ මේ විමන උතුරුදික්කි ආලෝක කෙරෙමින් බබලා ද (එහෙත්) රූපයෙහි දොෂය ද, භෑමකල්හි කලපිත බවද දැක එහෙයින් මනා නුවණැත්තේ රූපයෙහි තො ආලෙයි.

ඉක්බිති පච්චෙකචුහච වූ සුචුහච ද පච්චෙකචුහච වූ සුඛ්‍යාචාස ද ඒ බඹහච සංචේග දනවා එහි ම අතුරුදන් වූහ. පසු කලෙක ඒ බඹ තෙමේ භාග්‍යවත් අතීත් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ උවටැතට හිඳේ ද විය.

6. 1. 7.

කොකාලිකසුත්‍රය.

178. සැවැත්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡාරය පිණිස වැහිසේක් විවෙකී වූ සේක. එකල්හි පච්චෙකචුහච වූ සුචුහච තෙමේ ද පච්චෙකචුහච වූ සුඛ්‍යාචාස තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීය හ. එළඹ වෙන් වෙන් දොරබා ආසුරු කොට සිටියහ. ඉක්බිති පච්චෙකචුහච වූ සුචුහච තෙමේ කොකාලික මහණ ඇරබ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

මේ ලෝකයෙහි කවර නම් නුවණැත්තෙක් අප්‍රමෙය වූ ස්විණාසුචයා පමණ කෙරෙමින් කලපතා කරන්නේ ද, අප්‍රමෙය වූ ස්විණාසුචයන් පමණ කරන්නාවූ ඒ පාඨග්‍රන්ථයා අවකුල්පඤ්ඤ පුද්ගලයෙකැයි හඟිමි.

6. 1. 8.

කතමොරකතියසුත්‍රය.

179. සැවැත්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡාරය පිණිස වැහිසේක් විවෙකී වූ සේක. එකල්හි පච්චෙකචුහච වූ සුචුහච තෙමේ ද පච්චෙකචුහච වූ සුඛ්‍යාචාස තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීය හ. එළඹ වෙන් වෙන් දොරබා ආසුරු කොට සිටියහ. ඉක්බිති පච්චෙකචුහච වූ සුචුහච තෙමේ කතමොරකතියසුත්‍ර මහණහු ඇරබ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

මේ ලෝකයෙහි කවර නම් නුවණැත්තෙක් අප්‍රමෙය වූ ස්විණාසුචයා පමණ කෙරෙමින් කලපතා කරන්නේ ද, අප්‍රමෙය වූ ස්විණාසුචයන් පමණ කරන්නාවූ ඔහු අවකුල්පඤ්ඤ වූ අඥනයෙකැයි හඟිමි.

6. 1. 9

භුදුමභම¹සුතනං.

180. ඝාමජජීයං—

තෙන බො පන සමයෙන කොකාලිකො භික්ඛු ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො බාලුභගිරානො. අඵ බො භුදුපදෙවකමුභමා අභිකකන්තාය රත්තියා අභිකකන්තවණො කෙවලකප්පං ජෙතවනං ඔභාසෙත්වා යෙන කොකාලිකො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමිත්වා වෙහාසං ජීතො කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච: පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්ත- මොග්ගලානෙසු චිත්තං. පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගලානාති.

කොසි ත්වං ආට්ඨසොති? අභං භුදුපදෙවකමුභමාති. න භු² ත්වං ආට්ඨසො භගවතා අතාගාමී බ්‍රහ්මචාරී. අඵ කිඤ්චරති³ ඉධාගතො⁴. පසා යාවඤ්ච තෙ ඉදං අපරඤ්චනති.

පුරිසස්ස හි ජාතස්ස භුඤ්ජි⁵ ජායනෙ මුඛෙ,
යාය ජිඤ්චි අත්තානං බාලො දුබ්භාසිතං භණං.

යො නිඤ්චං පසංසති නං වා නිඤ්චි යො පසංසියො,
චිචිතාති මුඛෙන සො කලීං කලීතා තෙන සුඛං න චිඤ්චි.

අප්පමනෙතො⁶ අයං කලී යො අකෙඤ්ඤ ධනපරුජයො,
සබ්බස්සාපි සභාපි අත්තනා අයමෙව චිත්තතතරෙ කලී
යො සුගතෙසු මනං පදෙසයෙ.

සතං සහස්සානං නිරබ්බුදුතං ජතන්සති පඤ්ච ව අබ්බුදුති,
යමරියගරති⁷ නිරයං උපෙති වාවං මනඤ්ච පණ්ඩාය පාපකන්ති.

6. 1. 10.

දුතියකොකාලික සුතනං.

181. ඝාමජජීයං—

අඵ බො කොකාලිකො⁸ භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනෙතා බො කොකාලිකො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: පාපිච්ඡා භන්තො සාරිපුත්තමොග්ගලානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසඛනතාති.

එවං චුත්තො භගවා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච: මාභෙවං කොකාලික අචච. මා භෙවං කොකාලික අචච. පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්ත- මොග්ගලානෙසු චිත්තං. පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගලානාති.

1. භුදුමභම - මජ්ඣ. 2. භික්ඛු - ස්‍යා. 3. කඵමරති - ස්‍යා. 4. ඉධාගතොති - ස්‍යා. 5. භුඤ්ජි - ස්‍යා. 6. අප්පමනෙතො - මජ්ඣ. PTS. 7. යමරියෙ ගරති - ස්‍යා. 8. කොකාලිකො - සී 1, 2.

6. 1. 9.

තුදුබ්‍රහ්මසුත්‍රය.

180. සැවැත්නුවර—

එකල්හි කෝකාලික මහණ තෙමේ හටගත් ආබාධ ඇත්තේ දුකට පැමිණියේ අධිමාත්‍ර කොට ගිලන් වූයේ වේ. ඉක්බිති මනා ඡව්වණී ඇති තුදු නම් පවේවකබ්‍රහ්ම තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවරම බිබුළුවා කොකාලික මහණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ අහස සිටියේ කොකාලික මහණහට මෙය කී ය. කොකාලික, සැරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත පහදව. සැරියුත් මුගලන් දෙදෙනා වහන්සේ ප්‍රියභිලී හ සි.

ඇවැත්නි, තෝ කවරෙහි ද? මම තුදුපවේවකබ්‍රහ්ම වෙමි. ඇවැත්නි, තෝ අනාගාමී යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පවසන ලද්දේ නො වේ ද? එසේ ඇති කල්හි කුමකට මෙහි ආයෙහි ද? නා විසින් මේ කොතරම් අපරාධයෙක් කරණ ලද්දේ දැයි බලව.

අඤ්ඤා තෙමේ දුබ්බසි බෙණෙමින් යමෙකින් තමා සිද්ධි ද? උපත් (එබඳු) මිනිසා හේ මුච්චනි (ඒ තමා නසන) කෙවේරිය හට ගණී.

යමෙක් නිද්දු කටයුත්තා පසසා ද, යමෙක් පැසසිය යුත්තේ නම් ඔහුට නිද්දු හෝ කෙරේ ද, හෙ තෙමේ මුච්චන් පච්චි රූස් කෙරේ. ඒ පච්චි යුච්චස් නො විදී.

දුකෙළීම් ආදියෙහි යම් වසනු පරාජයෙක් වේ ද, නමුත් සමග සියලු දේ සමබ්බ (යම් පරිභාණියෙකුත් වේ ද,) ඒ අපරාධය ඉතා සවලාප ය. යමෙක් ශෝභන ගති ඇත්තවුන් කෙරෙහි සිත දුෂට කරන්නේ ද, මෙය ම ඉතා මහත් අපරාධ යයි.

ආයතීයන්ට ගරහන පුදාල තෙමේ ලාමක වූ වචන ද, සිත ද පිහිටුවා (ඒ හෙතුවෙන්) යම් නිරයකට පැමිණේ ද, (එහි ආයුෂ) නිරබ්බුදු ලක්ෂයෙක් ද සතිසෙක් ද, අබ්බුදු පසෙක් ද වෙත්.

6. 1. 10.

දුතියකොකාලිකසුත්‍රය.

181. සැවැත්නුවර—

එකල්හි කෝකාලික මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් කොකාලික මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස, සැරියුත් මුගලන් තෙරහු ලාමක ආශා ඇත්තෝ ය. ලාමක ආශාවන්ට වසහ වූවෝ ය.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝකාලික මහණහට මෙය වදල සේක. කෝකාලික, එසේ නො කියව. කෝකාලික, එසේ නො කියව. කෝකාලික, සැරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත පහදව. සැරියුත් මුගලන් දෙනම ප්‍රියභිලීහ.

දුතියමපි බො කොකාලිකො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: නිඤ්චාපි මෙ භනෙන භගවා සඤ්ඤායිකො පච්චයිකො. අඵ බො පාපිච්චාච සාරිපුත්තමොඤ්ජාලානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතාති.

දුතියමපි බො භගවා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච: මා හෙවං කොකාලික අචච මා හෙවං කොකාලික අචච. පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්තමොඤ්ජාලානෙසු විතතං. පෙසලා සාරිපුත්තමොඤ්ජාලානාති.

තතියමපි බො කොකාලිකො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච -පෙ- පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතාති.

තතියමපි බො භගවා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච -පෙ- පෙසලා සාරිපුත්තමොඤ්ජාලානාති.

අඵ බො කොකාලිකො භික්ඛු උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්චා පදකඛිණං කඤ්චා පකඤ්චා. අචිරපකඤ්චානාසං ව කොකාලිකාසං භික්ඛුනො සාසපමන්තීහි පිලකාහි¹ සබ්බො කායො ජුට්ඨො² අනොසි. සාසපමන්තීයො හුඤ්චා මුග්ගමන්තීයො අහෙසුං. මුග්ගමන්තීයො හුඤ්චා කලායමන්තීයො³ අහෙසුං. කලායමන්තීයො⁴ හුඤ්චා කොලට්ඨිමන්තීයො අහෙසුං. කොලට්ඨි- මන්තීයො හුඤ්චා කොලමන්තීයො අහෙසුං. කොලමන්තීයො හුඤ්චා ආලෙක- මන්තීයො අහෙසුං. ආලෙකමන්තීයො හුඤ්චා බෙලුච්ච⁴ සලාධුකමන්තීයො අහෙසුං. බෙලුච්චසලාධුකමන්තීයො හුඤ්චා බිලලමන්තීයො අහෙසුං. බිලලමන්තීයො හුඤ්චා පභිජ්ජිංසු. පුබ්බඤ්චා ලොහිතඤ්චා පගඤ්ජරංසු. අඵ බො කොකාලිකො භික්ඛු තෙනෙව අබාධෙන කාලමකාසි. කාලකතො ව කොකාලිකො භික්ඛු පදුමනිරයං⁵ උපපජ්ජි. සාරිපුත්තමොඤ්ජාලානෙසු විතතං ආඝාතෙඤ්චා.

අඵ බො බ්‍රහ්මා සභමපති අභිකඤ්චාය රත්තීයා අභිකඤ්චාචණ්ණො කෙචලකපපං ජේතවතං ඔභාසෙඤ්චා යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛක- මිඤ්චා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්චා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො බො බ්‍රහ්මා සභමපති භගවන්තං එතදවොච: කොකාලිකො භනෙන භික්ඛු කාලමකාසි⁶. කාලකතො ව භනෙඤ්චා කොකාලිකො භික්ඛු පදුමං නිරයං උපපනෙඤ්චා සාරිපුත්තමොඤ්ජාලානෙසු විතතං ආඝාතෙඤ්චාති. ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සභමපති ඉදං වඤ්චා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්චා පදකඛිණං කඤ්චා තජෙඵචන්තරධාසීති.

අඵ බො භගවා තසා රත්තීයා අච්චයෙන භික්ඛු ආමනෙතසි: ඉමං භික්ඛවෙ රත්තිං බ්‍රහ්මා සභමපති අභිකඤ්චාය රත්තීයා අභිකඤ්චාචණ්ණො කෙචලකපපං ජේතවතං ඔභාසෙඤ්චා යෙනාහං තෙහුපසඛකම්. උපසඛක- මිඤ්චා මං අභිවාදෙඤ්චා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො බො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සභමපති මං එතදවොච: කොකාලිකො භනෙන භික්ඛු කාලමකාසි. කාලකතො ව භනෙන කොකාලිකො භික්ඛු පදුමනිරයං උපපනෙඤ්චා සාරි- පුත්තමොඤ්ජාලානෙසු විතතං ආඝාතෙඤ්චාති. ඉදමවොච භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සභමපති. ඉදං වඤ්චා මං අභිවාදෙඤ්චා පදකඛිණං කඤ්චා තජෙඵචන්තරධාසීති.

1. පිලකාහි - මජ්ඣ. සූ. 2. ජුට්ඨො - සූ. 3. කලායමන්තීයො - සීඞු. සූ. 4. බෙලුච්ච - සූ. 5. පදුමං නිරයං - මජ්ඣ. 6. කාලකතො - මජ්ඣ.

දෙවනවට දු කෝකාලික මහණ හෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා විසින් ඇදහියයුතු වචන ඇත්තාහු ම ය. විශ්වාස කටයුතු වචන ඇත්තාහු ම ය. එකෙකුදු ධ්‍රැවත් සැරියුත්මුගලන්තෙරහු ලාමක ආශා ඇත්තාහු ම ය. ලාමක ආශාවන්ගේ වශයට ගියාහු ම යයි.

දෙවනවට දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝකාලික මහණහට මෙය වදනු සේක: "කෝකාලික, එසේ නොකියව. කෝකාලික, එසේ නොකියව. කෝකාලික, සැරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත පහදව. සැරියුත්මුගලන් තෙරහු ප්‍රියශීලීහ"යි.

තෙවනවට දු කෝකාලික මහණ හෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය ... ලාමක ආශාවන්ගේ වශයට ගියාහු යි.

තෙවනවට දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝකාලික මහණහට මෙය වදනු සේක. ... සැරියුත්මුගලන් තෙරහු ප්‍රියශීලීහ" යි.

ඉක්බිති කෝකාලික මහණ තෙමේ හුතස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පාදකුණු කොට ගියේ ය. ගිය නොබෝකල් ඇති කෝකාලික මහණහුගේ මුළුකය අඛ පමණ වූ ගවුයෙන් පතුලේ විය. අඛ පමණ ව මුං පමණ වූහ මුං පමණ ව මාහා පමණ වූහ. මාහා පමණ ව බෙබරඇට පමණ වූහ. බෙබරඇට පමණ ව බෙබර පමණ වූහ. බෙබර පමණ ව ඇඹුළුපක් පමණ වූහ. ඇඹුළුපක් පමණ ව බෙලිබොබොළු පමණ වූහ. බෙලිබොබොළු පමණ ව බෙලි පමණ වූහ. බෙලි පමණ ව බිදුනාහු ය. පුයාව ද ලේ ද වැගුරුණහ. ඉක්බිති කෝකාලික මහණ හෙමේ ඒ රෝග-යෙන් ම කලුරිය කෙළේ ය. කලුරිය කළ කෝකාලික මහණ හෙමේ සැරියුත්-මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත වෙර බැඳ පදුම නිරයට පැමිණියේ ය.

ඉක්බිති මනා ඡව්වණී ඇති සහවපති බ්‍රහ්ම තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවීරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සහවපති බ්‍රහ්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස, කෝකාලික මහණ හෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. වහන්ස, කලුරිය කළ කෝකාලික මහණ හෙමේ සැරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත වෙර බැඳ පදුමනිරයට පැමිණියේ යයි. සහවපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය. මෙය කීයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රෑය ඉක්ම යාමෙන් හිසුකුත් ඇමතු සේක: මහණෙනි, මේ රෑය මනා ඡව්වණී ඇති සහවපති බ්‍රහ්ම තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවීරම බබුලුවා මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹි මට වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. මහණෙනි, එකත්පසෙක සිටි සහවපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මට මෙය කී ය. වහන්ස, කෝකාලික මහණ හෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. වහන්ස, කලුරිය කළ කෝකාලික මහණ හෙමේ සැරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත වෙර බැඳ පදුමනිරයට පැමිණියේ යයි. මහණෙනි, සහවපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය. මෙය කීයා මට වැඳ පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වී ය.

එවං චුතෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: ක්ච්ච්ඤ්ඤං හු
බො භනෙන පදුමනිරයෙ ආයුපපමාණන්ති. දීඝං බො භික්ඛු පදුමනිරයෙ
ආයුපපමාණං, තං න සුකරං සඛිංචං — එතතකාති වය්‍යාති ඉත්ථි වා,
එතතකාති වය්‍යසතාති ඉති වා, එතතකාති වය්‍යසභය්‍යාති ඉති වා, එතත-
කාති වය්‍යසකසභය්‍යාති ඉති වානි. සකකා පන භනෙන උපමං¹ කාතුන්ති
සකකාති භික්ඛුති භගවා අවොච.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛු චීසතිබාරිකො කොසලකො තිලවාහො, තභො පුරිසො
වය්‍යසතය්‍ය වය්‍යසතය්‍ය² අවචයෙන එකමෙකං තිලං උඤ්ඤරෙය්‍ය. බෙප්පනරං
බො සො භික්ඛු චීසතිබාරිකො කොසලකො තිලවාහො ඉමිතා උපකකමෙන
පරිකකයං පරියාදනං ගචෙජ්ජය්‍ය, තඤ්ච එකො අබ්බුදෙ නිරයො. සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු චීසති අබ්බුද නිරයා,³ එවමෙකො නිරබ්බුදෙ නිරයො⁴. සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු චීසති නිරබ්බුද නිරයා, එවමෙකො අබ්බො නිරයො. සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු චීසති අබ්බො නිරයා, එවමෙකො අටටො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු
චීසති අටටා නිරයා, එවමෙකො අභහො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු චීසති
අභහා නිරයා, එවමෙකො කුච්චුදෙ නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු චීසති
කුච්චුද නිරයා, එවමෙකො සොගඤ්ඤිකො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු චීසති
සොගඤ්ඤිකා නිරයා, එවමෙකො උපපලො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු චීසති
උපපලා⁵ නිරයා, එවමෙකො පුණ්ඩරිකො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු චීසති
පුණ්ඩරිකා නිරයා, එවමෙකො පදුමො නිරයො. පදුමං බො පන භික්ඛු
නිරයං කොකාලිකො භික්ඛු උපපනො සාරිපුත්තමොග්ගලානෙසු විත්තං
ආඝාතෙඤ්ඤාති. ඉදමවොච භගවා. ඉදං වන්චා සුගතො අථාපරං එතදවොච
සත්ථා:

පුරිසය්‍ය හි ජාතය්‍ය කුඤ්ඤි ජායතෙ මුබ්බෙ,
යාය ජීඤ්ඤති අත්තාතං බාලො දුබ්භාසිතං භණං.

යො නිඤ්ඤං පසංසති තං වා නිඤ්ඤති යො පසංසියො,
විචිතාති මුබ්බෙන සො කලිං කලිතා තෙන සුබං ත චිඤ්ඤති.

අප්පමන්තො⁶ අයං කලි යො අකෙබ්බු ධනපරුජයො,
සබ්බය්‍යාපි සභාපි අත්තතා අයමෙච මහත්තනරෙ කලි
යො සුගතෙසු මනං පදෙසියෙ.

සතං සභය්‍යාතං නිරබ්බුදනං ඡන්තිංසති පඤ්ච ව අබ්බුදති,
යමරියගරති නිරයං උපෙති වාවං මනඤ්ච පණ්ඩාරිය පාපකන්ති.

කොකාලිකචගෙගා පඨමො.

තමුඤ්ඤනං:

ආරාචනං භාරවො චුභවදෙවො බකො ව චුභවා අපරු ව දිට්ඨි,
පමාද කොකාලිකතිසාකො ව තුදු ව චුභවා අපරෙ ව කොකාලිකොති.

1. උපමා - සිමු 2. වය්‍යසභය්‍යය - ස්‍යා, සී 1. 2. 3. අබ්බුදෙ නිරයො - ස්‍යා.
4. නිරබ්බුදනිරයො - මජ්ඣ. 5. උපපලකා - සිමු 2. 6. අප්පමන්තො - මජ්ඣ.

මෙසේ වදාල කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස, පද්මනිරයෙහි ආයුෂ්‍යප්‍රමාණය කොපමණ දිග ද? මහණනි, පද්මනිරයෙහි ආයුෂ්‍යප්‍රමාණය දිග ම ය. එය වම් මෙතෙකැයි කියා හෝ වම් මෙතෙක් සියෙකැයි කියා හෝ වම් මෙතෙක් දහසෙකැයි කියා හෝ වම් මෙතෙක් ලක්ෂයෙකැ යි කියා හෝ ගණන් කරන්නට පහසු නො වේ. වහන්ස, උපමාවක් කරන්නට හැක්කේ ද? මහණ හැකි යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාල සේක.

මහණ, යම්සේ කොසොල්ලට ගණනින් විංශන්බාරියක් ගන්නා තලයාලෙක් වේ ද, පුරුෂයෙක් සියවසක් සියවසක් ඇවෑමෙන් එයින් එක් එක් තලආටය ඉවත දමන්නේ නම්, මහණ, කොසොල්ලට ගණනින් විසි- බාරියක් ඇති ඒ තලයාල මේ උපක්‍රමයෙන් වහා ගෙවීමට අවසන් වීමට යන්නේ ය. (එහෙත්) එක් අඛණ්ඩ නිරයක ආයුෂ්‍යය නො ගෙවෙන්නේ ම ය. මහණ, අඛණ්ඩ නිරය විස්සෙක ආයුෂ්‍යප්‍රමාණය යම් බඳු ද, එක් නිරඛණ්ඩ නිරයෙක ආයුෂ්‍යප්‍රමාණය එබඳු ය. මහණ, නිරඛණ්ඩ නිරය විස්සෙක් යම් බඳු ද, එක් අඛණ්ඩ නිරයෙක් එබඳු වෙයි. මහණ, අඛණ්ඩනිරය විස්සෙක් යම් බඳු ද, එක් අටට නිරයෙක් එබඳු වෙයි. මහණ, අටටනිරය විස්සෙක් යම්සේ ද. එක් අහභ නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, අහභ නිරය විස්සෙක් යම් සේ ද, එක් කුච්ඡු නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, කුච්ඡු නිරය විස්සෙක් යම්සේ ද එක් සොගඤ්ඤ නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, සොගඤ්ඤ නිරය විස්සෙක් යම්සේ ද, එක් උප්පලනිරයෙක් එසේ ය. මහණ, උප්පලනිරය විස්සෙක් යම්සේ ද, එක් පුණ්ඩරික නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, පුණ්ඩරික නිරය විස්සෙක් යම්සේ ද, එක් පද්ම නිර- යෙක් එසේ ය. මහණ, කොසාලික මහණ තෙමේ සාරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත වෛර බැඳ (ඒ) පද්ම නිරයට පැමිණියේයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක. සුගත වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙය වදාල නැවත ද මෙය වදාල සේක.

අඤ්ඤ තෙමේ දුබ්බි බෙණෙමින් යමෙකින් තමා සිදි ද, උපන් (එබඳු) මිනිසාගේ මුවෙහි (ඒ තමා තසන) කෙටේරිය හටගණී,

යමෙක් තින්ද, කටයුත්තා පසසා ද, යමෙක් පැසසිය යුත්තේ නම් ඔහුට තින්ද, හෝ කෙරේ ද, හෙ තෙමේ මුවෙන් පව් රැස් කෙරෙයි. ඒ පවින් සුවයක් නො විදී.

දුකෙළීම ආදියෙහි යම් වයභු පරුෂයෙක් වේ ද, නමනුත් සමග සියලු දෙය සමබකි (යම් පරිහානියකුත් වේද,) ඒ අපරධය ඉතා සවලප ය. යමෙක් සේභන ගති ඇත්තවුන් කෙරෙහි සිත දුෂට කරන්නේ ද, මෙය ම ඉතා මහත් අපරධ යයි.

ආයඤ්ඤට ගරහන පුද්ගල තෙමේ ලාමක වූ වචන ද සිත ද, පිහිටුවා (ඒ හෙතුවෙන්) යම් නිරයකට පැමිණේ ද, එහි ආයුෂ්‍ය නිරඛණ්ඩ ලක්ෂයෙක් ද සතිසසක් ද අඛණ්ඩ පසෙක් ද වෙත්.

කොසාලික වර්ග පළමු වැනියි.

උද්ඝාය:

ආයාවන, ගාරව, බ්‍රහ්මදෙව, බකබ්‍රහ්ම, අපරධිට්ඨි, පමාද, කොසාලික, තිස්සක, භුද්‍රබ්‍රහ්ම, අතෙක් කොසාලික සුත්‍ර යයි සුත්‍ර දශයෙකි.

2. පරිනිබ්බාණවග්ගො.

6. 2. 1.

සනඛකුමාරසුත්තං.

182. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ගුණගුණ විහරති සප්පිනීතිරෙ අඵ බො චුභවා සනඛකුමාණෙ අභිකකන්තාය රතනීයා අභිකකන්තවණේණා කෙවලකප්පං සප්පිනීතිරං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං සීතො බො චුභවා සනඛකුමාරෙ භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

බතති යො සෙට්ඨො ජතෙනසම්. යෙ ගොන්තපට්ඨාපරිනො,
විජ්ජාචරණසම්පන්නො සො සෙට්ඨො දෙවලොභුසෙති.

ඉදමවොච චුභවා සනඛකුමාරෙ, සමනුඤ්ඤාදු සත්ථා අභොසී. අඵ බො චුභවා සනඛකුමාරෙ සමනුඤ්ඤාදු මෙ සත්ථාති භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධාසීති.

6. 2. 2

දෙවදත්තසුත්තං.

183. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ගුණගුණ විහරති ගිජ්ඣකුමෙ පබ්බතෙ අවිරපකකන්තො දෙවදත්තො. අඵ බො චුභවා සභම්පනී අභිකකන්තාය රතනීයා අභිකකන්තවණේණා කෙවලකප්පං ගිජ්ඣකුමං පබ්බතං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං සීතො බො චුභවා සභම්පනී දෙවදත්තං ආරබ්භ භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

එලං වෙ කදලීං හන්ති එලං වෙඵං එලං නලං¹
සකකායෙ කාපුරිසං හන්ති ගබ්භො අස්සන්තිං යථාති.

6. 2. 3.

අකිකච්ඡදසුත්තං.

184. එකං සමයං භගවා මගධෙසු² විහරති අකිකච්ඡෙදො. තෙන බො පන සමයෙන භගවා රත්තකිකාරතිසායං අපේකාකාසෙ³ තිසිනො භොති. දෙවො ව එකමෙකං ජුසායති.

අඵ බො චුභවා සභම්පනී අභිකකන්තාය රතනීයා අභිකකන්තවණේණා කෙවලකප්පං අකිකච්ඡෙදො ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං සීතො බො චුභවා සභම්පනී භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථායො අභාසී:

1 නලං - PTS. 2. මාගධෙසු - මජ්ඣ. 3. අපේකාකාසෙ - මජ්ඣ.

2. පරිනිබ්බාණ වගීය.

6. 2. 1.

සතඤ්ඤාමාරසුත්‍රය.

182. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි සප්පිනී ගංහෙර වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ඡව්වණ් ඇති සතඤ්ඤාමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු සප්පිනී ගංහෙර බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සතඤ්ඤාමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

පුජ්‍යයෙහි යම් කෙනෙක් වංශය සලකන්නාහු ද (බවුන් අතුරෙන්) ක්‍රියා නෙමේ ශ්‍රේණි යි. ත්‍රිවිද්‍යාවෙන් හා පසලොස්වරණ ධර්මයන් ගෙන් සුකත වූ ඒ ක්‍ෂීණාසුච බ්‍රහ්මණ තෙමේ දෙවි මිනිසුන් අතරෙහි ශ්‍රේණි වේ.

සතඤ්ඤාමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය: ශාස්තෘන් වහන්සේ අනුමෝදන් වූ සේක. ඉක්බිති සතඤ්ඤාමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ ශාස්තෘන් වහන්සේ මාගේ වචනය අනුමෝදන් වූ සේකා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

6. 2. 2.

දෙව්දහනසුත්‍රය.

183. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙව්දන් සස්තෙන් බැහැර ගිය නො බොහෝ කලා ම රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ඡව්වණ් ඇති සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු ගිජුකුළුපව්ව බබුලුවා භාග්‍යවතුන්වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ දෙව්දහ ඇරබ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය,

යම්සේ එලය තෙමේ ඒකාන්තයෙන් කෙසෙල්ගස තසා ද, එලය තෙමේ මහනුණ තසා ද, එලය රතනුණ තසා ද, දරුගැබ (ගුහයාට දවු උපන් තහඹු) වෙලෙඹ තසා ද, එසෙසින් ම සතකාරය තෙමේ නිඤ්ඤ පුරාමයා තසයි.

6. 2. 3.

අකිකච්ඡදසුත්‍රය.

184. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහදරට අකිකච්ඡද ගමහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු බොල් අඳුරෙහි අබවස වැඩ හුන් සේක. මෙකය ද එකී එකී පොද හෙළයි.

එකල්හි මනා ඡව්වණ් ඇති සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු අකිකච්ඡද බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය.

සෙවෙඵ පනතානි සෙතාසතානි¹ වරෙය්‍ය සඤ්ඤප්‍රතිපපමොකතා;
සවෙ රතීං නාධිගචෙජ්ජය්‍ය තත්ථ සඛෙස වසෙ රතඛිතනොතො සතීමා².

කුලාකුලං චිණ්ඨිකාය වරතො ඉන්ද්‍රියගුණො නිපකො සතීමා²,
සෙවෙඵ පනතානි සෙතාසතානි භයං පමුතො අභයෙ විමුතො.

යත්ථ හෙරවා සිරිංසපා³ විජ්ජ සඤ්ඤරතී ඵනෙතී⁴ දෙවො,
අකිකාරතිමිසාය රතතීයා නිසීදී තත්ථ භිකඤ්ඤ විගතලොමහංසො.

ඉදං හි ජාතු මෙ දිට්ඨං තසීදං ඉතිභීතිහං,
ඵකසම්ච චුභවචරිඨසම්ච සහසුං මචචුභාසීතං.

භීයො⁵ පඤ්ඤසතා සෙධා දසා ව දසධා දස,
සබ්බෙ සොතසමාපනතා අතීරච්ඡානගාමිනො.

අථායං ඉතරු පජා පුඤ්ඤභාගානි මෙ මනො,
සධ්ධාතුං තොපි සනෙකාම මුසාවාදසු ඛතකපෙතී⁶.

6. 2. 4.

අරුණවනිසුතනං.

185. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාමජථීයං විහරති ඡජඛවමන
අනාථපිණ්ඩිකසු ආරුමෙ. නානු බො භගවා භිකඤ්ඤ ආමනොසී. හදනොති
තෙ භිකඤ්ඤ භගවතො පච්චසෙසාසුං භගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භිකඛවෙ රුජා අහොසී අරුණවා නාම. රඤ්ඤෙ බො පන
භිකඛවෙ අරුණවතො අරුණවතී නාම රුජධාතී අහොසී. අරුණවතී¹ බො
පන භිකඛවෙ රුජධාතී² සීඛි භගවා අරහං සමමාසලේඛුඳො උපනිසාය
විහාසී. සීඛිසු බො පන භිකඛවෙ භගවතො අරහතො සමමාසලේඛුඳාසු
අභිභුසමභවං නාම සාවකසුගං අහොසී. අගං හදදසුගං.

අථ බො භිකඛවෙ සීඛි භගවා අරහං සමමාසලේඛුඳො අභිභු භිකඤ්ඤ
ආමනොසී: ආයාම මුභවණ්ඤ යෙන අඤ්ඤතරු චුභවලොකො තෙනුපසඛික-
මිසාම, යාව භතතසු කාලො භවිසුතී. එවං භනොති බො භිකඛවෙ
අභිභු භිකඤ්ඤ සීඛිසු භගවතො අරහතො සමමාසලේඛුඳාසු පච්චසෙසාසී.

අථ බො භිකඛවෙ සීඛි භගවා අරහං සමමාසලේඛුඳො අභිභු ව භිකඤ්ඤ
සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤ්ඤ වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං
වා බාහං සමමිඤ්ඤ්ඤය්‍ය එවමෙව අරුණවනියා රුජධාතියා අනාරභිතා
නසම්ච චුභවලොකෙ පාතුරහෙසුං.

1. සසනාසනානි - සතා. 2. සතීමා - සීඝ්‍ර 1. PTS. 3. සර්ඝපා - මජ්ඣ. 4. ඵකසති - මජ්ඣ. 5. භීයා - කජ්ඣ. 6. ඛතකපනි - මජ්ඣ. සතා 7. අරුණවනියා - PTS. 8. රුජධාතියා - PTS.

ගැඹුරු වල සෙනසුන් සෙවුනේ ය. සංයෝජනයන් ගෙන් මිදීම පිණිස හැසිරෙන්නේ ය. එහි ඉදින් ඇල්මක් නොලබන්නේ නම් රක්තා ලද සිත් ඇතිව (සබ්බසරාන් නො ගටා) සිති ඇති ව සහසයා අතර වෙසෙන්නේ ය.

ගෝපනය කරණ ලද ඉදුරන් ඇති ව තීරණප්‍රඥ ඇති ව සිති ඇති ව කුලයෙන් කුලයට පිඬු පිණිස හැසිරෙමින් ප්‍රාණන වූ වනසෙනසුන් සෙවුනේ ය. සසරබියෙන් මිදුනේ නිවණෙහි අභිමුක්ත ව (වසන්නේ ය.)

යම් තැනෙක බිහිසුනු අරමුණුන් සපියෝත් වෙද් ද. විදුලිය ලෙලෙයි ද, මෙසය ගිහිරි කෙරේ ද, මහණ තෙමේ එහි රූ ගණදුරෙහි පහවූ ලොමුදහ ගැණුම් ඇතිව හුන්නේ ය.

මෙය වූ කලී මා විසින් ඒකාන්තයෙන් දක්නා ලද්දේ ය. මම මෙය මෙසේ මෙසේ යයි (තකීදී වශයෙන්) නො කියමි. එක් දහම් දෙසුමෙක මරු පරයා සිටි රහතුන් දහසෙක් ද (වෙයි.)

බොහෝ සේ ගෞරවයෝ පන්සියයෙක් ද දශයෙක් ද සියයෙක් ද (වෙති) සියල්ලෝ මාගීශ්‍රොතසට පාමිණියාහු අවිනිපාත සවභාව ඇත්තෝ වෙති. යලී මේ අත්‍යප්‍රජා නොමෝ පිණට හිමි යයි මාගේ අදහසයි. (ඔවුන්) ගණින්නට නො හැක්කෙමි. බොරුවට (මා අසුවෙතැයි) බමි.

6. 2. 4.

අරුණවනිසුත්‍රය.

185. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේසිඬුසිටුහුගේ අරමිති වැඩවසන සේක එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

පෙරවූවක් කියමි. මහණෙනි, අරුණවන් නම් රජෙක් විය. මහණෙනි, අරුණවන් රජහට අරුණවනි නම් රාජධානියෙක් විය. මහණෙනි, භාග්‍යවන් අභීන් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අරුණවනි රාජධානිය ඇසුරු කොට වැඩවිසු සේක. මහණෙනි, භාග්‍යවන් අභීන් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට අභිභුසමභව නම් අග්‍ර වූ හදුසුගලය වූ ශ්‍රාවක යුගලයෙක් වී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවන් අභීන් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අභිභු මහණ ඇමතු සේක. “බමුණ, යමු බන් වේලාව යම්කාක් වේ ද, එක්තරා බබලොවකට එළඹෙන්නෙමු”යි. මහණෙනි, අභිභු මහණ තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවන් අභීන් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වී ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවන් අභීන් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ ද අභිභු මහණ තෙමේ ද යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු-අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම අරුණවනි රාජධානියෙන් අතුරුදන් වූවාහු ඒ බබලොව එහළ වූහ.

අඵ බො භික්ඛවෙ සිඛි භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො අභිභුං භික්ඛුං ආමනොකසි: පටිභාතු තං බ්‍රාහමණ චුභමුතො ච බ්‍රහමපරිසාය ච බ්‍රහම-පාරිසර්ජනාඤ්ඤා ධම්මි කථාති. එවං භනොති බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛුං¹ සිඛියා භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධියා පටියසුත්වා බ්‍රහමානාඤ්ඤා බ්‍රහමපරිසඤ්ඤා බ්‍රහමපාරිසර්ජෙඤ්ඤා ච ධම්මියා කථාය සංදසෙසසි සමාදපෙසි සමුතොතපෙසි සමපභංසෙසි.

තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රහමා ච බ්‍රහමපරිසා ච බ්‍රහමපාරිසර්ජා ච උඤ්ඤා-යන්තී ඛියන්තී¹ විපාවෙන්තී: අච්ඡරියං වත භො අබ්භුතං වත භො, කථං හි නාම සඤ්ඡරි සමමුඛිභුතෙ සාවකො ධම්මං දෙසෙසුන්තී.

අඵ බො භික්ඛවෙ සිඛි භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො අභිභුං භික්ඛුං ආමනොකසි: උඤ්ඤායන්තී බො තෙ බ්‍රාහමණ බ්‍රහමා ච බ්‍රහමපරිසා ච බ්‍රහමපාරිසර්ජා ච. අච්ඡරියං වත භො අබ්භුතං වත භො, කථං හි නාම සඤ්ඡරි සමමුඛිභුතෙ සාවකො ධම්මං දෙසෙසුන්තී. තෙන හි තිං බ්‍රාහමණ භියොසාසොමනායා බ්‍රහමානාඤ්ඤා බ්‍රහමපරිසඤ්ඤා බ්‍රහමපාරිසර්ජෙඤ්ඤා ච සංවෙචෙහීති.

එවං භනොති බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛු සිඛියා භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධියා පටියසුත්වා දිසාමානෙනපි කායෙන ධම්මං දෙසෙසි. අදිසා-මානෙනපි කායෙන ධම්මං දෙසෙසි. දිසාමානෙනපි හෙට්ඨිමෙන උපසිඤ්ඤායෙන අදිසාමානෙනපි උපරිමෙන උපසිඤ්ඤායෙන ධම්මං දෙසෙසි. දිසාමානෙනපි උපරිමෙන උපසිඤ්ඤායෙන අදිසාමානෙන පි² හෙට්ඨිමෙන උපසිඤ්ඤායෙන ධම්මං දෙසෙසි.

තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රහමා ච බ්‍රහමපරිසා ච බ්‍රහමපාරිසර්ජා ච අච්ඡරි-යබ්භුතවිත්තජාතා අනෙසුං: අච්ඡරියං වත භො අබ්භුතං වත භො, සමණස්ස මහිඤ්ඤාකතා මහානුභාවකාති.

අඵ බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛු සිඛිං භගවන්තං අරහන්තං සමමා-සමුද්ධං එතදවොච: අභිජාතාමි බවාහං භනොති භික්ඛුසමසස්ස මඤ්ඤා එචරුපං වාවං භාසිතා, පභොමි බවාහං ආට්ඨසො බ්‍රහමලොකෙ සීතො සහස්සිලොකධාතුං³ සරෙන විඤ්ඤපෙභුන්ති.

එතස්ස බ්‍රාහමණ කාලො එතස්ස බ්‍රාහමණ කාලො යං තිං බ්‍රාහමණ බ්‍රහමලොකෙ සීතො සහස්සිලොකධාතුං සරෙන විඤ්ඤපෙභුන්තී.

එවං භනොති බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛු සිඛියා භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධියා පටියසුත්වා බ්‍රහමලොකෙ සීතො ඉමා ගාථායො අභාසි:

ආරහඵ⁴ නික්ඛමඵ⁵ යුඤ්ඤඵ බුද්ධසාසනෙ,
 ධුතාඵ මෙවුතො සෙනා නලාගාරංච කුඤ්ඤරු.

1. ඛියන්තී - මජ්ඣ. 2. අදිසාමානෙන - මජ්ඣ. 3. සහස්සි - මජ්ඣ. 4. ආරහඵ - මජ්ඣ, සා, PTS. 5. නික්ඛමඵ - මජ්ඣ.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අභිභූ මහණ ඇමතු සේක: බ්‍රහ්මණ, බ්‍රහ්මභව ද බ්‍රහ්මපිරිසට ද අනාවැසි බ්‍රහ්මන්ට ද දූභෑමි කපාවෙක් නොපට වැටහේවා”යි. මහණෙනි, අභිභූ මහණ තෙමේ වහන්ස එසේ යයි භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා බ්‍රහ්ම ද බ්‍රහ්ම පිරිස ද අනාවැසි බ්‍රහ්මන් ද දූභෑමි-කපායෙන් කරුණු දැක්වී ය සමාදන් කරවී ය. උත්තරාභවත් කරවී ය සතුටු කරවී ය.

මහණෙනි, එහි දී බ්‍රහ්ම ද බ්‍රහ්මපිරිස ද අනාවැසි බ්‍රහ්ම ද “පින්වත්නි, එකාන්තයෙන් ආශ්වයාසීයෙකි! පින්වත්නි, එකාන්තයෙන් අද්දුතයෙකි. ශාන්තාන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි ඇති කල්හි කෙසේ නම් සවිවෙක් දහම් දෙසා දැ යි අවමන් කෙරෙත්, ගරහන්, දෙස් පහල කෙරෙත්.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අභිභූ මහණ ඇමතු සේක. බ්‍රහ්මණ, බ්‍රහ්ම ද බ්‍රහ්මපිරිස ද අනාවැසි බ්‍රහ්ම ද “පින්-වත්නි, එකාන්තයෙන් ආශ්වයාසීයෙකි පින්වත්නි, එකාන්තයෙන් අද්දුතයෙකි. ශාන්තාන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි ඇති කල්හි කෙසේ නම් සවිවෙක් දහම් දෙසා දැ”යි නොපට අවමන් කෙරෙත්. බ්‍රහ්මණ, එසේ වී නම් තෙපි බ්‍රහ්ම ද බ්‍රහ්මපිරිස ද අනාවැසි බ්‍රහ්මන් ද බොහෝ සෙයින් සංවෙගයට පවුණුවේ”යි.

මහණෙනි, අභිභූ මහණ තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවත් අතීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා පෙනෙන කයින් යුක්තව ද දහම් දෙසී ය. නොපෙනෙන කයින් යුක්තව ද දහම් දෙසී ය. පෙනෙන යටිඅඩකයින් යුක්තව ද නොපෙනෙන උඩ අඩකයින් යුක්තව ද දහම් දෙසී ය. පෙනෙන උඩ කයින් යුක්තව ද නොපෙනෙන යට අඩකයින් යුක්තව ද දහම් දෙසී ය.

මහණෙනි, එහි දී බ්‍රහ්ම ද බ්‍රහ්මපිරිස ද අනාවැසි බ්‍රහ්ම ද මහණහුගේ මහන් සාද්ධි ඇතිබව මහන් අනුභාව ඇති බව පින්වත්නි, එකාන්තයෙන් ආශ්වයාසීයෙකි පින්වත්නි, එකාන්තයෙන් අද්දුතයෙකි”යි ආශ්වයාසීදාන සින් ඇත්තෝ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති අභිභූ මහණ තෙමේ භාග්‍යවත් අතීන් සම්මා-සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට වහන්ස, මම බික්ඛනන මීද ඇවැත්නි, මම බ්‍රහ්මලොව සිටියෙමි සහසිරිලෝකධාතුව සරයෙන් හඟවන්නට (සටහඬ පදාරු වන්නට සමත්ම”යි මෙබඳු වචනයක් කියෙමි දැනීම ම යයි මෙය කී ය.

බ්‍රහ්මණ, තෙපි යම් හෙයෙකින් බ්‍රහ්මලොව සිටියාහු සහසිරිලෝකධාතුව සරයෙන් හඟවන්නහු නම් බ්‍රහ්මණ, මෙයට කාලය යි. බ්‍රහ්මණ, මෙයට කාලය යි.

මහණෙනි, අභිභූ මහණ තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවත් අතීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා බ්‍රහ්මලොව සිටියේ මේ ශාඛා කී ය.

ආරම්භවීයකීය කරවු, නිණුමණවීයකීය කරවු, බුදුසසුනෙහි යෙදෙවු, ආර්ථකක් බටදමුයෙන් කල ගෙයක් වනසන්නාක් මෙන් මරසෙනහ නසවු

යො ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අපපමනො විහෙස්සති¹
පහාය ජාතිසංසාරං දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සති.

අඵ බො භික්ඛවෙ සිති ව භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො අභිභු ව භික්ඛු බ්‍රහ්මානඤ්ඤා බ්‍රහ්මපරිසඤ්ඤා බ්‍රහ්මපාරිසඤ්ඤා ව සංවෙජ්ඤා සෙය්‍ය-
ථාපි තාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤානං වා බාහා පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහා සමමිඤ්ඤාය්‍ය ඵවමෙව තස්මිං බ්‍රහ්මලොකෙ අන්තර්ගතා අරුණෙවතියා රුජ්ඣානියා පාචුරහෙසුං.

අඵ බො භික්ඛවෙ සිති භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො භික්ඛු ආමනොසි:
අස්සුඤ්ඤා නො තුමෙහ භික්ඛවෙ අභිභුස්ස භික්ඛුනො බ්‍රහ්මලොකෙ සීතස්ස ගාථායො භාසමානස්සාති. අස්සුමහ බො මයං භනොන අභිභුස්ස භික්ඛුනො බ්‍රහ්මලොකෙ සීතස්ස ගාථායො භාසමානස්සාති. යථා කථං පන තුමෙහ භික්ඛවෙ අස්සුඤ්ඤා අභිභුස්ස භික්ඛුනො බ්‍රහ්මලොකෙ සීතස්ස ගාථායො භාසමානස්සාති. ඵවං බො මයං භනොන අස්සුමහ² අභිභුස්ස භික්ඛුනො බ්‍රහ්මලොකෙ සීතස්ස ගාථායො භාසමානස්සාති.

“අරහථ නික්ඛමථ සුඤ්ඤථ බුද්ධසාසනෙ,
බුතාථ චිච්චුනො සෙතං තලොගාරංව කුඤ්ඤරු.

යො ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අපපමනො විහෙස්සති,
පහාය ජාතිසංසාරං දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සති”ති.

ඵවං බො මයං භනොන අස්සුමහ² අභිභුස්ස භික්ඛුනො, බ්‍රහ්මලොකෙ සීතස්ස ගාථායො භාසමානස්සාති.

සාධු සාධු භික්ඛවෙ. සාධු බො තුමෙහ භික්ඛවෙ අස්සුඤ්ඤා අභිභුස්ස භික්ඛුනො බ්‍රහ්මලොකෙ සීතස්ස ගාථායො භාසමානස්සාති. ඉදමවොච භගවා අත්තමතා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනඤ්ඤාති.

6. 2. 5.

පටිනිබ්බාණසුතනං.

186. ඵවං මෙ සුතං: ඵකං සමයං භගවා කුසිනාරාමයං විහරති උප-
වනනනෙ මල්ලානං සාලවනෙ අන්තරෙහ යමකසාලානං පරිනිබ්බාණසමයෙ. අඵ බො භගවා භික්ඛු ආමනොසි: හඤ්ඤ දුනි භික්ඛවෙ ආමනතයාමි වො වයධම්මා සඛිබ්බා රුපපමාදෙන සමපාදෙථාති. අයං තථාගතස්ස පච්ඡමා වාවා.

අඵ බො භගවා පඨමජ්ඣානං³ සමාපජ්ජී. පඨමජ්ඣානා පුට්ඨභිඤ්ඤා දුතිය⁴ජ්ඣානං සමාපජ්ජී. දුතියජ්ඣානා පුට්ඨභිඤ්ඤා තතිය⁵ජ්ඣානං සමාපජ්ජී. තතියජ්ඣානා පුට්ඨභිඤ්ඤා චතුඤ්ඤා⁶ජ්ඣානං සමාපජ්ජී.

චතුඤ්ඤානා පුට්ඨභිඤ්ඤා ආකාසානඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජී. ආකාසා-
නඤ්ඤායතනා පුට්ඨභිඤ්ඤා විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජී. විඤ්ඤාණඤ්ඤා-
යතනා පුට්ඨභිඤ්ඤා ආභිඤ්ඤාඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජී. ආභිඤ්ඤාඤ්ඤායතනා පුට්ඨභිඤ්ඤා තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජී. තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-
යතනා පුට්ඨභිඤ්ඤා සඤ්ඤාචෙදසිතනිර්ඨෙධං සමාපජ්ජී.

1. විහෙස්සති - මජ්ඣ. 2. අස්සුමහා සා. 3. පඨමං ඤානං - මජ්ඣ. PTS.
4. දුතියං - මජ්ඣ. PTS. 5. තතියං - මජ්ඣ. PTS. 6. චතුඤ්ඤා - මජ්ඣ. PTS.

යමෙක් මේ සස්තෙහි අප්‍රමතත ව වෙසෙන්නේ ද (හෙ තෙමේ) ජාතිය හා සංසාරය දුරු කොට දුක් කෙලවර කරන්නේ ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීන් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ ද, අභිභූ මහණ හෙමේ ද බ්‍රහ්මන් බ්‍රහ්මපිරිසත් අකැවැසිබ්‍රහ්මන් සංවෙගයට පමුණුවා යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ මේ ද, දිගු කල අතක් හකුළුවන්නේ හෝ මේ ද, එසෙසින් ම ඒ බ්‍රහ්මලොව අතුරුදන් වුවාහු අරුණවතී රුජධාතියෙහි පහල වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීන් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, තෙපි බ්‍රහ්මලොව සිට අභිභූ මහණ ගාථා කියද්දී තොඤ්ඤ ද? වහන්ස, අපි අභිභූ මහණ බ්‍රහ්මලොව සිට ගාථා කියද්දී ඤාසුම්භ. මහණෙනි, තෙපි අභිභූ මහණ බ්‍රහ්මලොව සිට ගාථා කියද්දී ඒ කෙසේ නම් ඤාසුම්භ ද? වහන්ස, අපි අභිභූ මහණ බ්‍රහ්මලොව සිට ගාථා කියද්දී මෙසේ ඤාසුම්භ.

ආරම්භවීයයීය කරව්, නිෂක්‍රමණවීයයීය කරව්. බුදුසසුත්ති යෙදෙව්. ආතකු බටදඹුගෙයක් වතසන්නාක් මෙන් මරසෙනත හසව්.

යමෙක් මෙසස්තෙහි අප්‍රමතත ව වෙසෙන්නේ ද (හෙ තෙමේ) ජාතිය හා සංසාරය දුරු කොට දුක් කෙලවර කරන්නේ ය.

වහන්ස, අපි අභිභූ මහණ බ්‍රහ්මලොව සිට ගාථා කියද්දී මෙසේ ඤාසුම්භ.

මහණෙනි, මැතව්, මැතව්. මහණෙනි, තෙපි අභිභූ මහණ බ්‍රහ්මලොව සිට ගාථා කියද්දී ඤාසුම්භ ය. මැතව්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටුසිත් ඇති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව පිළිගත්හ.

6. 2. 5.

පරිච්චිකාණසුත්‍රය.

186, මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවන් සමයෙහි කුසිනාන්දුවර උපවතනන නම් වූ මුලුරජුන්ගේ සල්ලයතෙහි සල්ලාක්සුවල අනරෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, දැන් වතාහි තොප අමතමි. සංඝඤායෝ නැසෙන සුල්ලන. අප්‍රමාදයෙන් සමපාදනය කරව්. මෙය වචනනයන් වහන්සේගේ අනන්ම වචනයයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් සේක. ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් නැගිට ද්විතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. ද්විතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. තෘතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන් සේක.

චතුර්ථධ්‍යානයෙන් නැගිට ආකාසානඤ්චායනනයට සමවන් සේක. ආකාසානඤ්චායනනයෙන් නැගිට විඤ්ඤාණඤ්චායනනයට සමවන් සේක. විඤ්ඤාණඤ්චායනනයෙන් නැගිට ආකිඤ්චායනනයට සමවන් සේක. ආකිඤ්චායනනයෙන් නැගිට නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනයට සමවන් සේක. නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනයෙන් නැගිට සඤ්ඤාචෙදසිනාතීරේඛයට සමවන් සේක.

සඤ්ඤාවේදයිතනිදේධා වුට්ඨිතීතො තෙවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනං සමොපජ්ජි. තෙවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීතො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමොපජ්ජි. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීතො විඤ්ඤානඤ්ඤායතනං සමොපජ්ජි. විඤ්ඤානඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීතො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමොපජ්ජි. ආකාසානඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීතො ව්‍යුත්ථිකානං සමොපජ්ජි. ව්‍යුත්ථිකානා වුට්ඨිතීතො තනිඤ්ඤායතනං සමොපජ්ජි. තනිඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීතො දුතියඤ්ඤායතනං සමොපජ්ජි. දුතියඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීතො පඨමඤ්ඤායතනං සමොපජ්ජි.

පඨමඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීතො දුතියඤ්ඤායතනං සමොපජ්ජි. දුතියඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීතො තනිඤ්ඤායතනං සමොපජ්ජි. තනිඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීතො ව්‍යුත්ථිකානං සමොපජ්ජි. ව්‍යුත්ථිකානා වුට්ඨිතීතො සමොපජ්ජි. සමොපජ්ජිතො භගවා පරිනිබ්බාසි.

පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණා බ්‍රහ්මා ඝනමිපති ඉමං¹ ගාථං අභාසි:

සබ්බෙව නිකම්පියානති භුතා ලොකෙ ඤමුසායං,
 යථා² එතාදිසො සච්චා ලොකෙ අපථපිපුග්ගලො,
 තථාගතො බලපථතො සමුද්ධො පරිනිබ්බුතොති.

පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණා ඝනකා දෙවානමිද්දෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අතිව්වා වත සඤ්ඤා උපපාදවයධමිනො,
 උපපජ්ජිතා නිරුඤ්ඤානති තෙසං වූපසමො සුබොති

පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණා ආයසමා ආතද්දෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තද්දසි යං භිංසනකං තද්දසි ලොමහංසනං,
 සබ්බාකාරවරුපෙතෙ සමුද්ධො පරිනිබ්බුතොති.

පරිනිබ්බුතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණා ආයසමා අනුරුද්ධො ඉමො ගාථායො අභාසි:

තාහු අසාසපසාසො භිතචිතතසා තාදිනො,
 අතෙපො සනතිමාරබ්බ වකඛුමා පරිනිබ්බුතො.
 අසලීතෙන විතෙනන වේදනං අඤ්ඤාචාසසි,
 පඤ්ඤාතසොච නිබ්බාණං විමොහෙනා වේතසො අසුභි.

පරිනිබ්බාණ වග්ගො දුතියො

තහුඤ්ඤානං:

බ්‍රහ්මාසනං³ දෙවදතොතො අකිකපිද්දෙ අරුණවතී,
 පරිනිබ්බාණෙන ව දෙසිතං ඉදං බ්‍රහ්මපඤ්චකතනි.*

බ්‍රහ්මසංසුත්තං ඝමනං.

1. සමඛානතරං - මජ්ඣ. ෩. 2. යච්ච - මජ්ඣ. ෩. 3. බ්‍රහ්මායාචානං - සිමු 2.

* බ්‍රහ්මායාචනං අගාරවඤ්ච බ්‍රහ්මදෙවො බසො ව බ්‍රහ්මා, අඤ්ඤාතරො ව බ්‍රහ්මා සොකාලිකඤ්ච නිසසාඤ්ච තුරු ව, බ්‍රහ්මා පසාකාලිකඤ්ච සාඛිකුමාරෙන දෙවදතො, අසාචාචං අරුණවතී පරිනිබ්බාණෙන පඤ්ඤාතසොති. අහු ඉමො ගාථායො දියානන - මජ්ඣ.

සඤ්ඤාවෙදසිත නිරුධයෙන් නැගිට තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමවන් සේක. තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට සමවන් සේක. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට සමවන් සේක. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට ආකාසානඤ්ඤායතනයට සමවන් සේක. ආකාසානඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන් සේක. චතුර්ථධ්‍යානයෙන් නැගිට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. තෘතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට ද්විතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. ද්විතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් සේක.

ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් නැගිට ද්විතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. ද්විතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. තෘතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන් සේක. චතුර්ථධ්‍යානයෙන් නැගිට ධ්‍යානයෙන් නැගිටීම සමග ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මේ ගාථාව කී ය.

ලෝකයෙහි අප්‍රතිපුදාල වූ තථාගත වූ බලයට පෑමිණියා වූ සියලු ධර්මයන් අවබෝධ කලා වූ මෙබඳු වූ ශාක්‍යාන් වහන්සේ (පවා) යම් සේ පිරිනිවීසේක් ද (එසෙයින්) ලෝකයෙහි සියලු සත්‍යයෝ සිරුර බැහැර දමන්නාහු ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම සක්දෙව්‍රජ මේ ගාථාව කී ය.

සංසාරයේ එකානන්‍යයෙන් අනිත්‍යය හ. ඉපදීම හා නැසීම සවභාව කොට ඇත්තාහ. ඉපද නිරුඳු වෙත්. ඔවුන්ගේ සංසිදීම සුව ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරවුවෝ මේ ගාථාව කීහ:

සියලු ආකාර උතුම් කරුණුවලින් සමන්විත වූ බුදුරජානන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි එකෙණෙහි බිහිසුණු සිදුවීමක් විය. එකෙණෙහි ලොමු-දහගැණුමක් විය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම ආයුෂමත් අනුරුඳු තෙරණුවෝ මේ ගාථා කීහ:

සමාහිතසින් ඇති තාදී ගුණවත් බුදුරජානන් වහන්සේගේ ආශ්වාස-ප්‍රවාසය නො වූයේ ය. අතෙජ (තෘණො රහිත) වූ පසැස් ඇති බුදුරජානන් වහන්සේ නිවණ ඇරඹ පිරිනිවී සේක.

නොහැකුළු සිතින් වේදනාව ඉවසූ සේක. සිත පිලිබද මිදීම පහත නිවීම මෙන් විය.

පරිනිබ්බාණ වර්ග දෙවෙනි සි.

එහි උද්‍යානය:

සතභිකුමාර, දෙවදහත, අකිකවිඤ, අරුණවතී, පරිනිබ්බාණ යයි මේ බ්‍රහ්මපඤ්චකය දෙයනා කරණ ලදී.

බ්‍රහ්මසංයුතතය නිමිසේය.

7. බ්‍රාහ්මණසංස්‍රුතාං.

1. අරහතචගො.

7. 1. 1.

බ්‍රහ්මඤ්ඤානිසුතාං.

187. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤජ්ඣනෙ විහරති වෙඵචනෙ කලඤ්ඤකභිවාපෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤකරස්ස භාරදාජ්- ගොතතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රහ්මඤ්ඤානි නාම බ්‍රාහ්මණී අභිප්පසන්නා හොති බුද්ධෙ ච ධම්මෙ ච සබ්බෙ ච.

අඵ බො බ්‍රහ්මඤ්ඤානි බ්‍රාහ්මණී භාරදාජ්ගොතතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස භතතං උපසංහරන්තී උපකඛලීනා¹ තිකඛතඤ්ඤං උදුතං උදුතෙසි: ‘නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස. නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස. නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්සාති.

එවං වුතෙන භාරදාජ්ගොතතො: බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මඤ්ඤානිං බ්‍රාහ්මණීං එතදවොච: ‘එවමෙවං පතායං වසලී යස්මීං චා තස්මීං චා තස්ස බුද්ධකස්ස සමණස්ස වණණං භාසති. ඉදුති ත්‍යාගං වසලී තස්ස සජ්ඣතො වාදං ආරොපෙස්සාමීති.

ත බ්‍රාහ්මණං තං බ්‍රාහ්මණ පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සම්මාරකෙ සම්බ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය යො තස්ස භගවතො වාදං ආරොපෙය්‍ය අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස. අපි ච නිං බ්‍රාහ්මණ ගච්ඡ ගන්තා විජානිස්සසීති²

අඵ බො භාරදාජ්ගොතතො: බ්‍රාහ්මණො කුපිතො අතතතමතො යෙන භගවා තෙත්‍රපසඛකමි. උපසඛකමීනා භගවතා සද්ධිං සමෙමාදී, සමෙමාදුතීයං කථං සාරණීයං විනිසාරෙතා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසිනො: බො භාරදාජ්ගොතතො: බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාභාසි:

කිං සු කුචා³ සුඛං සෙති කිං සු කුචා ත සොචති,
කිස්සස්ස එකධම්මස්ස වධං රොචෙසි ගොතමාති.

කොඛං කුචා සුඛං සෙති කොඛං කුචා ත සොචති,
කොඛස්ස විසම්මුලස්ස මධුරග්ගස්ස බ්‍රාහ්මණ,
වධං අරියං පසංසන්ති තං හි කුචා ත සොචතීති.

1. උපකඛලීනා - සිඉ. ස්‍යා. PTS. 2. ගන්තාපි ජානිස්සතීති - ස්‍යා. 3. ඡෙතා - මජ්ඣං, ස්‍යා, PIP.

7. බ්‍රාහ්මණසංස්ථානය.

1. අරහතාවගීය.

7. 1. 1.

ධනාඤ්ඤානිසුත්‍රය.

187. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ වේඵලනාදමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාරදාජ ගෝත්‍රයෙහි උපන් එක්තරු බමුණකුගේ ධනාඤ්ඤානි නම් බැමණිය බුදුන් කෙරෙහි ද දහම් කෙරෙහි ද සතුන් කෙරෙහි ද බෙහෙවින් පහන් වූවා වෙයි.

ඉක්බිති ධනාඤ්ඤානි බැමණිය භාරදාජගෝත්‍රබමුණාට බත් එළවත්නී පැකිලී “ඒ භාග්‍යවත් අතීන් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට නමසකාර වේවා! ඒ භාග්‍යවත් අතීන් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට නමසකාර වේවා! ඒ භාග්‍යවත් අතීන් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට නමසකාර වේවා!”යි තෙවරක් උදන් ඇතී ය.

මෙසේ කී කල්හි භාරදාජගෝත්‍ර බමුණු ධනාඤ්ඤානි බැමණියට මෙසේ ම මේ සැබොලිය යම් ඒ නැතක දී හෝ යම් ඒ මුදුමහණහුගේ ගුණ කියයි. සැබොලිය, දැන් මම තිගේ ඒ ශාඤ්ඤාව වාද නගන්තෙමි යි මෙය කී ය.

බමුණ, යමෙක් භාග්‍යවත් අතීන් ඒ සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට වාද නගන්තේ නම් මම එබන්දකු දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුණු සහිත ලොවිහි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි නො ම දකිමි. එහෙත් බමුණ තෙපි යවු. ගොස් දැනගත්තහු යයි.

ඉක්බිති භාරදාජගෝත්‍ර බමුණු කිපියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් භාරදාජගෝත්‍ර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

ගෞතමයෙනි, කුමක් නසා සුවසේ හොච්ඳි? කුමක් නසා ශෝක නොකෙරේ ද? කිනම් එක් දහමක් නාසීම රුක්තෙහි ද?

බමුණ, ක්‍රෝධය නසා සුවසේ හොච්ඳි. ක්‍රෝධය නසා ශෝක නොකෙරෙයි. විෂසංඛ්‍යාන දුඃඛවිපාකයට මුල් වූ මිහිරි අග ඇති ක්‍රෝධය නාසීම ආංශීයෝ පසසත්. ඒ ක්‍රෝධය නසා (සිටියේ) ශෝක නොකෙරේ මැයි.

එවං චූතෙන භාරදාජගොතොනා බ්‍රාහ්මණො භගවනං එතදවොච; අභිකකනනං හො ගොතම, අභිකකනනං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය මුද්‍රහස්ස වා මග්ගං ආවිකෙකිය්‍ය, අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය වකඛුමනො රූපානි දහබ්බන්ති. එවමෙවං¹ නොතා ගොතමෙන අතෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භවනනං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මස්ස භිකඛුසඛ්ඤ්ච. ලභෙය්‍යාහං හොතො ගොතමස්ස සන්තීකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

අලස්ඵ ඛො භාරදාජගොතොනා බ්‍රාහ්මණො භගවතො සන්තීකෙ පබ්බජ්ජං, අලස්ඵ උපසම්පදං, අචිරූපසම්පන්නො ඛො පනායසමා භාරදාජො එකො චූපකධෙඨා අපමනෙනා ආතාපි පභිතතොනා විභරනො ත චීරසෙව යස්සන්ධාය කුලප්‍රත්‍යා සම්මදෙව අභාරසමා අතභාරියං පබ්බජන්ති, තදනුභතරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිධෙඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකකා උපසම්පජ්ජ විහාසි. ඛිණො ජාති, චූසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං. නාපරං ඉන්තතායාති අබ්භඤ්ඤාසී. අඤ්ඤතරෙ ව පනායසමා භාරදාජො අරහතං අහොසිති.

7. 1. 2.

අනෙකාසසුතනං.

188. එකං සමයං භගවා ග්ජගහෙ විභරති වෙඨවනෙ කලඤ්ඤකනිවාපෙ. අස්සොසි ඛො අනෙකාසසුභාරදාජො බ්‍රාහ්මණො භාරදාජගොතොනා කීර බ්‍රාහ්මණො සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තීකෙ ආභාරසමා අතභාරියං පබ්බජ්ජොති. කුපිතො අනතතමනො සෙන භගවා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා භගවනනං අසබ්භාති ඵරූසාති වාචාති අනෙකාසති පරිභාසති.

එවං චූතෙන භගවා අනෙකාසකභාරදාජං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: තං කිං මඤ්ඤසි බ්‍රාහ්මණ අපි නු තෙ ආගච්ඡන්ති මිත්‍යාමච්චා ඤ්ඤිසාලොඤ්ඤා අතිථයොති². අපෙකද මෙ හො ගොතම ආගච්ඡන්ති මිත්‍යාමච්චා ඤ්ඤිසාලොඤ්ඤා අතිථයොති.

තං කිං මඤ්ඤසි බ්‍රාහ්මණ, අපි නු තෙසං අනුප්පදෙසි බාදනීයං වා හොජනීයං වා සායනීයං වාති?

අපෙකද තෙසාහං හො ගොතම අනුප්පදෙමි බාදනීයං වා හොජනීයං වා සායනීයං වාති.

සවෙ ඛො පන තෙ බ්‍රාහ්මණ නප්පටිගණනන්ති කස්ස තං හොතීති.

සවෙ තෙ හො ගොතම නප්පටිගණනන්ති අම්බාකමෙව තං හොතීති

1. එවමෙව - ස්‍යා, සිචු. 2. අභිජියො - මජ්ඣ. ස්‍යා. PTS.

මෙසේ වදාළ කල්හි භාරදාජගෝත්‍රබමුණා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යටිහුරා වූවක් උඩුහුරා කරන්නේ හෝ වේ ද? වැසුනු දෙයක් වැසුම් හරින්නේ හෝ වේ ද? මං මූලා වූවකුට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද? ආස් ආත්තෝ රූප දක්නාහු යයි අපුරෙහි තෙල් පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද? එසෙසින් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් නියායෙන් දහම් පවසන ලදී. මේ මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද, දහම ද බික්සහන ද සරණ යෙමි. මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබමිවා උපසපුව ලබමිවා යි.

භාරදාජගෝත්‍රබමුණා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලද්දේ ය, උපසපුව ලද්දේ ය. උපසපත් වූ නොබෝකල් ආති ආයුෂමත් භාරදාජ තෙමේ එකලා වගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයේ නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ආතිව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ආතිව වෙසෙමින් යමක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම සස්තට පැමිණෙද් ද, මගබඩසර කෙලවර කොට ආති ඒ අභිත්තිය නොබෝ කලෙකින් ම මේ අත්බැවිහි ම තෙමේ ම මැනවින් දහ සාක්‍ෂාත් කොට ඊට පැමිණ විසි ය. ජාතිය ඝෂය වූවා ය. බඩසර වැස නිවෙත ලදී. සිවුමග කටයුතු කරණ ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකෙක් නැතැයි දැනගත්තේ ය. ආයුෂමත් භාරදාජ තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 2.

අනෙකාස සුත්‍රය.

188. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජජගහනුවර සම්පයෙහි කලදකහිවාප නම් වෙළඳවතුරුයෙහි වැඩවසන සේක. අනෙකාසක භාරදාජබමුණු තෙමේ භාරදාජගෝත්‍රබමුණා ගිහිගෙන් නික්ම ශ්‍රමණ ගෞතමයන් සම්පයෙහි සස්තෙහි පැවිදි වී යයි ආසී ය. කිපියේ නොසතු වූ සිත් ආත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අසහස වූ පරෑම වචනයෙන් ආත්‍රොශ කෙරෙයි. පරිභව කෙරෙයි.

මෙසේ ආත්‍රොශ පරිභව කළ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනෙකාසක-භාරදාජබමුණාහට මෙය වදාළ සේක. බමුණ, ඒ කුමැයි හගිහි ද? ආගනතුක වූ තාගේ මිත්‍රාමාත්‍රයෝ සහලේ නැයෝ (තා නිවසට) පැමිණෙද්ද? භවත් ගෞතමයෙනි, ආගනතුක වූ මාගේ මිත්‍රාමාත්‍රයෝ සහලේ නැයෝ ආතැම් දිනෙක පැමිණෙහි.

බමුණ, ඒ කුමැයි හගිහි ද? ඔවුන්ට කැයුත්තක් හෝ බුදියුත්තක් හෝ රස විදියුත්තක් හෝ දෙන්නෙහි ද?

භවත් ගෞතමයෙනි, මම ඔවුන්ට කැයුත්තක් හෝ බුදියුත්තක් හෝ රස විදියුත්තක් හෝ ආතැම් දිනෙක දෙමි.

බමුණ, ඉදින් ඔහු නො පිළිගණිත් නම් එය කාට වේ ද?

භවත් ගෞතමයෙනි ඉදින්, ඔහු නො පිළිගණිත් නම් එය අපට ම වෙයි.

එවමෙව ඛො මුඛමණ්ණ යං තිං අමෙභ අනකෙකාසනො අකෙකාසීසී,
අරුසෙනො¹ රුසෙසී, අභණ්ඩනො භණ්ඩසී, තං තෙ මයං තප්පට්ඨනණ්ණාම.
තවෙවෙතං මුඛමණ්ණ හොතීති. යො ඛො මුඛමණ්ණ අකෙකාසනං පට්ටකෙකාසතී,
රුසෙනං පට්ටරුසෙතී, භණ්ඩනං පට්ටභණ්ඩතී, අයං චූචචති මුඛමණ්ණ
සමුභුඤ්ජති චීතිහරති. තෙ මයං තයා තෙව සමුභුඤ්ජාම න චීතිහරාම.
තවෙවෙතං මුඛමණ්ණ හොතී, තවෙවෙතං මුඛමණ්ණ හොතීති.

[මුඛමණ්ණ:]

භවනනං ඛො ගොතමං සරුජීකා පරිසං එවං ජාතාති: අරභං සමණො
ගොතමොති. අප එ පත භවං ගොතමො කුජ්ඣතීති.

[භගවා:]

අකෙකාධියස්ස කුතො කොධො දනතස්ස සමජ්චිනො,
සමමදඤ්ඤ චිච්චතස්ස උපසනතස්ස තාදිනො.

තස්සෙව තෙන පාපියො යො කුඤ්ඤං පටිකුජ්ඣතී,
කුඤ්ඤං අප්පට්ටකුජ්ඣනො භවිතාමං ජෙති දුජ්ජයං.

උභිනනමත්ථං වරති අතතතො ව පරස්ස ව,
පරං සඛකුපිතං ඤ්ඤා යො සතො උපසමමති.

උභිනනං තිකීච්ඡනං² අතතතො ව පරස්ස ව,
ජතා මඤ්ඤනති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොච්ඡති.

එවං චූචනෙ අකෙකාසකභාරආචො මුඛමණ්ණො භගවනනං එතදවොච:
අභිකකනනං හො ගොතම, -පෙ- එසාභං භවනනං ගොතමං සරණං
ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච භිකචුභවිසඤ්ච. ලභෙය්‍යාභං හොතො ගොතමස්ස
සනතීකෙ පබ්බජ්ජං ලභෙය්‍යං උපසමපදන්ති.

අලුත් ඛො අකෙකාසකභාරආචො මුඛමණ්ණො භගවනො සනතීකෙ
පබ්බජ්ජං, අලුත් උපසමපදං. අචිරුපසමපනො ඛො පනායස්මා අකෙකා-
සකභාරආචො එකො චූචකධො: අප්පමනො ආතාපී පහිතනො
චිකරනො න චිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලුප්පතො සමමදෙව අගාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජනති, තදනුතතරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිධෙව ධම්ම
සයං අභිඤ්ඤ සමජ්ඣතො උපසමපජ්ජ චිතාසී. බිණ්ණ ජාතී, චූචිතං
බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථතතායාති අභභඤ්ඤසී. අඤ්ඤ-
නරො ව පනායස්මා භාරආචො අරභනං අහොසීති.

1. ආරොසනන - මජ්ඣ. සන්. 2. තිකීච්ඡනානං - සීචු.

බමුණ, එසේයින් ම යම් හෙයකින් තෝ ආක්‍රෝශ නොකරණ අපට ආක්‍රෝශ කෙරෙහි ද? නොකිපෙන අපට කීපෙහි ද? හණ්ඩන නොතහන අපට හණ්ඩන තහනම් ද? තාගේ ඒ ආක්‍රෝශයදිය අපි නො පිළිගනිමු. බමුණ තෙල තට ම වෙයි. බමුණ, යමෙක් ආක්‍රෝශ කරන්නහුට පෙරලා ආක්‍රෝශ කෙරේ ද, කීපෙන්තහුට පෙරලා කීපේ ද, හණ්ඩන තහනම්තහුට පෙරලා හණ්ඩන තහනම් ද, බමුණ, මේ තෙමේ එකතු ව අනුභව කෙරේ. උනුතට සමචලා කරතියි කියනු ලැබේ. ඒ අපි නා සමග එකතු ව නො වලඳමු. උනුතට සමචලා නොකරමු. බමුණ, තෙල තට ම වෙයි. බමුණ තෙල තට ම වෙයි.

[බමුණ:]

රජු සහිත පිරිස මහණගොයුම්හු රහත්හ සි මෙසේ හවත් ගෞතමයන් දනී. එහෙත් හවත් ගොයුම්හු කීපෙහි.

[හහවත්හ:]

දැමුනු සමදිවි පාවතුම් ඇති මොනවට දැන මිදුනු සන්හුත් වූ නාදී ගුණ ඇති නොකීපෙන රහත්හට ක්‍රොධයෙක් කොයින් ද,

යමෙක් කිපුනහුට පෙරලා කීපේ ද, එයින් ඒ පුභුලටාම පව වේ. කිපියහුට පෙරලා නොකීපෙන් තේ දිනීමට දුෂකර වූ (ක්‍රොධ) සංග්‍රාමය දිනයි.

යමෙක් මෙරමා කිපියහු දැන සිහි ඇතිව ඉවතා ද, (හෙ තෙමේ) තමහට ද මෙරමාහට ද (යන) දෙදෙනාහට ම වැඩ සාදයි.

තමහට ද මෙරමාහට ද (යන) දෙදෙනාට ම පිළියම් කරනුවහු බාලයහ සි ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වූ ඒ ජනයෝ හඟිත්.

මෙසේ වදල කල්හි අනෙකාසකභාරආචර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙලේ ය. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. මේ මම හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද දහම ද ඛික්ඝනන ද සරණ යෙමි. මම හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සම්පයෙහි පාවිද්ද ලබමි වා. උපසපුව ලබමි වා. අනෙකාසකභාරආචර මූලධර්ම තෙමේ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පාවිද්ද ද ලැබී ය. උපසපුව ලැබීය. උපසපත් නොබෝ කල් ඇති ආයුෂමත් අනෙකාසකභාරආචර තෙමේ එකලාව ගණනා කෙරෙත් වෙන්ව නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව නිවණෙහි මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙමින් කුලපුත්‍රයෝ යමක් පිණිස මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම පාවිද්දට යෙත් ද, මගබ්බසර කෙලවර කොට ඇති ඒ නිරුත්තර වූ රහත් බව නොබෝකලෙකින් දුටුදම්මෙහි ම තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන පසක් කොට එයට පැමිණ විසී ය. ජාතිය ක්‍ෂය වූවාය. බ්බසර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරණ ලදී. මේ බැව් පිණිස අනෙකෙක් තැනැයි දැන ගත්තේ ය. ආයුෂමත් භාරආචර තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙතෙක් වූහ.

7. 1. 3.

අසුරිඤ්ඤාසුභං.

189. එකං සමයං භගවා ග්ජගභෙ විහරති වෙඨවනේ කලඤ්ඤානිවාපෙ. අසොසි බො අසුරිඤ්ඤානාරද්ධාපො මූහමණො භාරද්ධාපගොතොනා කීර් මූහමණො සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතොති. කුපිතො අනත්තමනො යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිනා භගවන්තං අසබ්බාති එරුසාති වාචාති අකෙකාසති පරිභාසති. එවං වුචන්ත භගවා තුණති අහොසි.

අථ බො අසුරිඤ්ඤානාරද්ධාපො මූහමණො භගවන්තං එතදවොච: ජිතොසි සමණ, ජිතොසි සමණාති.

[භගවා:]

ජයං වෙ මඤ්ඤති බාලො වාචාස එරුසං භණං,
ජයං වෙ වස්ස තං භොති යා තිතිකබා විජාතනො.

තස්සෙව තෙන පාපියො යො කුඤ්ඤං පටිකුජ්ඣති,
කුඤ්ඤං අපපටිකුජ්ඣනො සබ්බාමං ජෙති දුජ්ජයං.

උභීන්තමන්ථං වරති අත්තනො ව පරස්ස ව,
පරං සංකුපිතං ඤානො යො සතො උපසමමති.

උභීන්තං තිකිච්ජන්තං² අත්තනො ව පරස්ස ව,
ජනා මඤ්ඤන්ති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොච්ඤ්ඤති.

එවං වුචන්ත අසුරිඤ්ඤානාරද්ධාපො මූහමණො භගවන්තං එතදවොච: අභීකකන්තං භො ගොතම, -පෙ- අබ්හඤ්ඤසි. අඤ්ඤතරො ව පනාසස්මා භාරද්ධාපො අරහතං අහොසිති.

7. 1. 4.

බිලබ්බිකසුභං.

190. එකං සමයං භගවා ග්ජගභෙ විහරති වෙඨවනේ කලඤ්ඤානිවාපෙ. අසොසි බො බිලබ්බිකනාරද්ධාපො මූහමණො භාරද්ධාපගොතොනා කීර් මූහමණො සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතොති. කුපිතො අනත්තමනො යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිනා තුණතිභුතො එකමන්තං අට්ඨාසි.

අථ බො භගවා බිලබ්බිකනාරද්ධාපස්ස³ මූහමණස්ස වෙතසා වෙතො පරිචිතකකමඤ්ඤස්ස බිලබ්බිකනාරද්ධාපං¹ මූහමණං ගාථාස අජ්ඣභාසි:

යො අපදුට්ඨස්ස නරස්ස දුස්සති සුඤ්ඤස්ස පොසස්ස අනබ්බණස්ස,
තමෙව බාලං පච්චෙති පාපං සුබ්බමො රජො පටිචාතංව ඛින්නොති.

1. මූහමණො කීර - මජ්. PTS. 2. බිලබ්බිකස්ස භාරද්ධාපස්ස - මජ්. PTS. බිලබ්බිකනාරද්ධාපගොතොනාස්ස - සීචු. 1. 2. තිකිච්ජන්තං - සීචු 1. 2. 4. බිලබ්බිකනාරද්ධාපං - මජ්. PTS.

7. 1. 3.

අසුරිඤ්ඤාසුත්තය.

189. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුමර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ වේඵ්වනාග්ගියෙහි වැඩ වසන සේක. අසුරිඤ්ඤා-භාරද්ධාප මූලධර්ම තෙමේ භාරද්ධාපගෝත්‍ර ඛමුණා ගිහිගෙන් නික්ම යුමණ ගෞතමයන් සම්පයෙහි පැවිද්දට ගියේ ය යි ඇසීය. කිපියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට අසභ්‍ය පරුෂ වචනයෙන් ආක්‍රොශ කෙරෙයි. පරිභව කෙරෙයි. එසේ ආක්‍රොශ පරිභව කළ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්ද වූ සේක.

ඉක්බිති අසුරිඤ්ඤාභාරද්ධාප මූලධර්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, දිනුයෙහි ද, මහණ දිනුයෙහි ද.

[භගවත්හු:]

අඤ්ඤා තෙමේ වචනයෙන් පරුෂ බෙණෙමින් ඒකාන්තයෙන් තමන්ට ජයෙකැයි හඟී. (ඉවසීමෙහි ගුණ) දන්නහුගේ යම් ඉවසීමක් වේ ද, ඒ ඔහුට ජයෙක් ම වේ.

යමෙක් කිපියනුට පෙරළා කීපේ ද, එයින් ඔහුට ම පව වේ. කිපියනුට පෙරළා නො කීපෙන්නේ දුකසේ දිනියහැකි ක්‍රෝධ සම්ප්‍රාමය දිනයි.

යමෙක් මෙරමා කිපියනු දැන සිහි ඇතිව ඉවසා ද, (හෙතෙමේ) තමහට ද මෙරමාහට ද (යන) දෙදෙනාහට ම වැඩ සාදයි.

තමහට ද මෙරමාහට ද යන දෙදෙනාහට ම පිළියම් කරනුවහු බාල-යහසි බවයෙහි අදක්‍ෂ වූ ඒ ජනයෝ හඟිත්.

මෙසේ වදාළ කල්හි අසුරිඤ්ඤාභාරද්ධාප ඛමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතහි ... දැනගත්තේ ය. ආයුෂ්මත් භාරද්ධාප තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 4.

බිලඛිතිකසුත්තය.

190. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුමර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ වේඵ්වනාග්ගියෙහි වැඩ වසන සේක. බිලඛිතික-භාරද්ධාප ඛමුණු තෙමේ භාරද්ධාපගෝත්‍ර ඛමුණා ගිහිගෙන් නික්ම යුමණ ගෞතමයන් වෙත පැවිද්දට ගියේ ය යි ඇසී ය. කිපියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ නිහඬ ව එකත් පසෙක සිටියේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමසිහිත් බිලඛිතිකභාරද්ධාප ඛමුණාගේ විනතපරිචිතකීය දැන බිලඛිතිකභාරද්ධාප ඛමුණාට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

යමෙක් නිරපරාධ වූ පිරිසිදු වූ නිකේල්හි වූ පුරුෂපුද්ගලයකුට අපරාධ කෙරේ ද, ඒ පව උඩුසුලඟට දමන ලද සියුම් රජසක් මෙන් ඒ අඤ්ඤා-කර ම පෙරළා එයි.

එවං චුතෙන බිලඛිකිභාරඤ්ඤාභිචාරො මුඛවණො භගවන්තං එතදවොච:
අභිකකන්තං භො ගොතමි -පෙ- අඤ්ඤාතරො ව පනායසමා භාරඤ්ඤාභිචාරො
අරහතං අගොසීති

7. 1. 5.

අභිංසකසුතනං.

191. ඝාචන්දියං.1—

අඵ ඛො අභිංසකභාරඤ්ඤාභිචාරො මුඛවණො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි.
උපසඛිකමිති භගවතා සද්ධිං සමෙමාදි. සමෙමාදනීයං කථං සාරුඤ්ඤායං
විනිසාරෙණි ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසින්නො ඛො අභිංසක-
භාරඤ්ඤාභිචාරො මුඛවණො භගවන්තං එතදවොච: අභිංසකාහං භො ගොතමි
අභිංසකාහං භො ගොතමාති.

[භගවා:]

යථා නාමං තථා වස්ස සියා ඛො තිං අභිංසකො,
යො ව කායෙන වාචාය මනසා ව ත භිංසකි,
ස වෙ අභිංසකො භොති යො පරං න විභිංසකීති.

එවං චුතෙන අභිංසකභාරඤ්ඤාභිචාරො මුඛවණො භගවන්තං එතදවොච:
අභිකකන්තං භො ගොතමි -පෙ- අඤ්ඤාතරො ව පනායසමා භාරඤ්ඤාභිචාරො
අරහතං අගොසීති.

7. 1. 6.

ජටාසුතනං.

192. එකං සමයං භගවා ඝාචන්දියං විහරති ජෙනවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩිකස්ස අරුමෙ, අඵ ඛො ජටාභාරඤ්ඤාභිචාරො මුඛවණො යෙන භගවා
තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිති භගවතා සද්ධිං සමෙමාදි. සමෙමාදනීයං කථං
සාරුඤ්ඤායං විනිසාරෙණි ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසින්නො ඛො
ජටාභාරඤ්ඤාභිචාරො මුඛවණො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

අනෙකා ජටා ඛති ජටා ජටාය ජටිතා පජා,
තං තං ගොතමි පුච්ඡාමි කො ඉමං විජටයෙ ජටන්ති.

[භගවා:]

සීලෙ පතිට්ඨාය තරො සපඤ්ඤෙ වින්තං පඤ්ඤාඤච භාවයං,
අනාථි නිපකො භික්ඛු සො ඉමං විජටයෙ ජටං.
යෙසං රුගො ව දෙසො ව අවිජ්ජා ව විරුජ්ජා,
බිණ්ණසමා අරහන්තො තෙසං විජටිතා ජටා.

1. එකං සමයං -පෙ- අනාථපිණ්ඩිකස්ස අරුමෙ - සීඉ. 1. 2.

මෙසේ වදාල කල්හි බ්‍රහ්මචරිකභාරදායක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... ආයුෂමත් භාරදායක තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 5.

අහිංසකසුත්‍රය.

191. සෘච්චන්චුවර—

එකල්හි අහිංසකභාරදායක බ්‍රහ්මචරිකභාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට කීමවා, එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් අහිංසකභාරදායක බ්‍රහ්මචරිකභාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භවත් භෞතමයෙනි, මම අහිංසක වෙමි. භවත් භෞතමයෙනි, මම අහිංසක වෙමි”යි මෙය කීයේ ය.

[භගවත්හු:]

තාමය යමිසේ ද, ඉදින් එසේ වන්නෙහි තමි තෝ අහිංසක ම වෙහි. යමෙක් කසින් වචනයෙන් හා සිහින් ද, හිංසා නො කෙරේ ද, යමෙක් මෙරමා නො වෙහෙසා ද, හෙ තෙමේ එකාත්තයෙන් අහිංසකයෙක් වේ සි.

මෙසේ වදාල කල්හි, අහිංසකභාරදායක බ්‍රහ්මචරිකභාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... ආයුෂමත් භාරදායක තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 6.

ජපාසුත්‍රය.

192. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෘච්චන්චුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු මහසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ජපාභාරදායක බ්‍රහ්මචරිකභාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට කීමවා, එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ජපාභාරදායක බ්‍රහ්මචරිකභාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

ආතුලක අවුල් ය, පිටත අවුල් ය. ප්‍රජාව අවුලෙන් වලදනා ලද්දී ය. භෞතමයන් වහන්ස, එය මුඛ විවාරමි: කවරෙක් මේ අවුල නිරවුල් කරන්නේ දැයි.

[භගවත්හු:]

ප්‍රතිසන්ධිප්‍රඥ ආහි කෙලෙස් තවන වීර්යය ආහි පාරිභාරිය හුවණ ආහි (සසර) සිය දක්නාසුලු ඒ සත්ව තෙමේ ශීලයෙහි පිහිටා සමාහිග හා ප්‍රඥව ද වචමින් මේ (තෘෂණ) අවුල නිරවුල් කරන්නේ ය.

යම් කෙනකුත් විසින් රුගයන් දෝෂයන් අවිදුමත් දුරු කරණ ලද්දහු ද, (ඔහු) කෘතියුත රහත්හුය. ඔවුන් විසින් (තෘෂණ) අවුල නිරවුල් කරණ ලදී.

යථ තාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣති,
පච්ඡං රූපසඤ්ඤා ච එතේසා¹ ජීජජනෙ ජට්ඨති.

එවං චූඤ්ඤා ජට්ඨාභාරඤාජො මුඛවණො භගවන්තං එතදවොචා-
අභිකක්කන්තං හො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤාතරො ච පනායස්මා භාරඤාජො
අරහතං අභොසීති.

7. 1. 7.

සුද්ධිකසුභතං.

193. ඝාමන්ඨියං—

අථ ඛො සුද්ධිකභාරඤාජො මුඛවණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්භා භගවතා සද්ධිං සමොද්දි. සමොදදනීයං කථං සාරණීයං
චිතිසාරෙභා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො ඛො සුද්ධිකභාරඤාජො
මුඛවණො භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී.²

ත මුඛවණො සුජ්ඣති කොචි ලොකෙ සීලවාපි තපොකරං,
විජජාචරණසම්පන්නො සො සුජ්ඣති ත අඤ්ඤා ඉතරං පජාති.

[භගවා:]

බහුමි පලපං ජප්පං ත ජට්ඨා හොති මුඛවණො,
අනො කසම්බුසංකිලිට්ඨො කුභතං උපනිස්සිතො.

බන්ඨියො මුඛවණො වෙස්සො සුඤ්ඤො වණ්ඩාලසුභකුසො,
ආරඤ්චිට්ඨො පභිතතො නිච්චං දලහපරකකමො,
පපොති පරමං සුද්ධිං එවං ජාතාහි මුඛවණාහි.

එවං චූඤ්ඤා සුද්ධිකභාරඤාජො මුඛවණො භගවන්තං එතදවොචා:
අභිකක්කන්තං හො ගොතම. -පෙ- අඤ්ඤාතරො ච පනායස්මා භාරඤාජො
අරහතං අභොසීති.

7. 1. 8.

අභිකසුභතං.

194. එකං සමයං භගවා ගජගහෙ විහරති වෙඨවණො කලඤ්ඤා-
නිවාපො. තෙන ඛො පන සමයෙන අභිකභාරඤාජස්ස මුඛවණස්ස
සප්පිතා පායාසො සන්තිතො හොති අභිකං ජුභිස්සාමි. අභිකුන්තං
පරිචරිස්සාමිති.

අථ ඛො භගවා සුබ්බසසමයං නිවාසෙභා පනත්චීවරමාදාය රුජගහං
පිණ්ඩාය පාවිසී. රුජගහෙ සපදනං පිණ්ඩාය වරමානො යෙන අභික-
භාරඤාජස්ස මුඛවණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා එකමන්තං
අට්ඨාසී.

1. එථ සා - PTS. 2. අජඣිභාසි - මජ්ඣ. PTS.

යම් නැතෙක තාමය ද රූපය ද ප්‍රතිඝය ද රූපසංඥව ද (යන මොහු) තීරවශේෂයෙන් තීරුඥ වෙන් ද, එහි මේ තෘෂණා අවුල සිදෙයි.

මෙසේ වදල කල්හි ජටාභාරආච බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි ... ආයුෂමත් භාරආච තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තර කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 7.

සුඤ්ඤකමය.

193. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සුඤ්ඤකමාරදවාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා, එකත්පසෙක හුන්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් සුඤ්ඤකමාරආච බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

ලෝකයෙහි කිසි බමුණෙක් සිල්වත් ද, තපස්කම් කරන්නේ ද, (එපමණින්) පිරිසිදු නො වේ. ඒ බමුණු තෙමේ විදුගෙත් හා වරණධර්මයන්ගෙන් යුක්ත වූයේ පිරිසිදු වේ. මෙයින් අත්‍ය වූ සෙසු ප්‍රජාව පිරිසිදු නො වේ.

[භගවත්හු:]

බොහෝ ප්‍රලාප බෙණෙන්නේ ඇතුළත (කෙලෙසින්) කුණු වූයේ කිලිචි වූයේ කොහොත් බැව් ඇසුරු කෙලේ ජාතිමාත්‍රයෙන් බමුණෙක් නො වේ.

පටන් ගන්නා ලද වියඟී ඇති නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති නිති දැඩි පැරකුම් ඇති ක්‍ෂත්‍රියයා ද බ්‍රාහ්මණයා ද වෛශ්‍යයා ද ශුද්‍රයා ද සැබොලා ද පුජ්‍යවූවා ද උභතම සුඤ්ඤකමාරආච නිවණට පැමිණෙත්. බමුණ, මෙසේ දනුවයි.

මෙසේ වදල කල්හි සුඤ්ඤකමාරආච බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙලේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි, ... ආයුෂමත් සුඤ්ඤකමාරආච තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තර කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 8.

අභිභවකමය.

194. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලාදකනිවාප නම් වූ වෙළුනාගමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අභිභවකමාරආච බමුණා විසින් හිනි පුදන්නෙමි යි අභිභවකමය කරන්නෙමි යි හිතෙලින් මුසු කිරිබතක් පිළියෙල කරණ ලද්දේ වෙයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙ ව පාසිවුරු ගෙන රජගහනුවරට පිබු පිණිස පිවිසි සේක. රජගහනුවර ගෙපිළිවෙලින් පිබු පිණිස හැසිරෙණ සේක් අභිභවකමාරආච බමුණාගේ නිවෙස් වෙත එළඹි සේක. එළඹ එකත්පසෙක වැඩ සිටි සේක.

අඤ්ඤා ඛො අග්ගිකභාරදාපො මූහමණො භගවනනං පිණ්ඩාය ජීනං¹
දිසවාන භගවනනං භාථාඤ අඤ්ඤාසී:

නීභි විජ්ජාභි සමපනෙනා ජාතීමා සුතවා බහු,
විජ්ජාවරණසමපනෙනා සො මං භුඤ්ඤායා පායසනනි².

[භගවා:]

බහුච්චි පලපං ජපං න ජච්චා භොති මූහමණො,
අනෙනා කසලච්චුසංකිලීරොධා කුභනා පරිචාරිතො.

පුබ්බෙ නිවාසං යො වෙදී සග්ගාපායඤ්ච පසාභි,
අපො ජාතිකඛයං පනෙනා අභිඤ්ඤා වොසිතො මුනි.

එතාභි නීභි විජ්ජාභි තෙවිජ්ජා භොති මූහමණො,
විජ්ජාවරණසමපනෙනා සො මං භුඤ්ඤායා පායසනනි².

[මූහමණො:]

භුඤ්ඤා භවං³ ගොතමො. මූහමණො භවනනි.

[භගවා:]

භාථාභිනීතං මෙ අභොජනෙය්‍යං⁴ සමපසානං මූහමණ්ණ තෙස ධම්මො,
භාථාභිනීතං පනුදනනි මුඛා ධම්මෙ සභි මූහමණ්ණ චුතතිරෙසා.

අඤ්ඤාන ව කෙවලීනං මහෙසිං ඛිණ්ණසමං කුභකුච්චවුපසනනං,
අනෙනන පානෙන උපට්ඨභසසු ඛෙතනං හි නා පුඤ්ඤාපෙකඛසා
භොතීති.

එවං චුතෙන අග්ගිකභාරදාපො මූහමණො භගවනනං එතදවොච:
අභිකකනනං භො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤානරො ව පනායසමා භාරදාපො
අරභනං අභොසීති.

7. 1. 9.

සුඤ්ඤිකසුතනං.

195. එකං සමයං භගවා භොසලෙසු විහරති සුඤ්ඤිකාය නදියා තීරෙ.
තෙන ඛො පන සමයෙන සුඤ්ඤිකභාරදාපො මූහමණො සුඤ්ඤිකාය
නදියා තීරෙ අග්ගිං ජුභති. අග්ගිහුතනං පරිචරති. අථ ඛො සුඤ්ඤික-
භාරදාපො මූහමණො අග්ගිං ජුභිතා අග්ගිහුතනං පරිචරිතා උට්ඨායාසනා
සමනනා චතුඤ්ඤා අනුචිලොකෙසී: කො නු ඛො ඉමං භව්‍යසෙසං භුඤ්ඤායාති.
අඤ්ඤා ඛො සුඤ්ඤිකභාරදාපො මූහමණො භගවනනං අඤ්ඤාචරසමීං
රුකඛමුලෙ සසීසං⁵ පාරුතං නිසීතනං. දිසවාන වාමෙන හතේන භව්‍යසෙසං
ගහෙතා දඛඛිණ්ණ හතේන කමණ්ඩුං ගහෙතා: යෙන භගවා තෙහුපසඛිකමී.

1. චරනං - PTS. 2. පාසාසනන් - PTS. 3. භවං භො ගොතමො - PTS.
4. අභොජනීයං - PTS. 5. සීසං - PTS.

අභිඤ්ඤාභාරද්වාරාච්ඡාදිභි චූළභවණං පිඤ්ඤා පිඤ්ඤා වාචසීචි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්කේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

(යම් චූළභවණං) ත්‍රිපිඤ්ඤායෙන් සමන්විත ද (හත්වන පිතාමහ යුගය දක්වා පිච්ඡුරා) ජාති ඇත්තේ ද, බොහෝ ග්‍රහණයන් හදුන්ද ද, ත්‍රිවේද සංඛ්‍යාත විඤ්ඤායෙන් හා ගෝත්‍රසංඛ්‍යාත වරණයෙන් යුක්ත ද, ඒ චූළභවණං තෙමේ ම මේ පාඨසය වලදත්තේ ය. (ඒ මිස මොබට මෙය ත්‍රස්තස්‍ය යයි කී නියායි)

[භගවත්හු:]

බොහෝ ප්‍රජාප බෙණෙන්නේ ඇතුළත (කෙලෙසින්) කුණු වූයේ කිලිටි වූයේ කොහොත් බැවින් පිරිවරණ ලද්දේ ජාතිමාත්‍රයෙන් චූළභවණං නො වේ.

යමෙක් පෙර විසූ කදපිට්‍රිවෙල දනී ද, සධ්‍යය හා අපායන් දකී ද, වැලි ජාතිසෂ්‍ය සංඛ්‍යාත අභිත්තියට පැමිණියේ ද, (මාගීඤ්ඤායෙන් වතුසංඛ්‍යාත) දැන නිමවන ලද (සොලොස්) කිස ඇත්තේ ද, (කායාදී) මොහගුණ යුක්ත ද,

මේ ත්‍රිපිඤ්ඤායෙන් චූළභවණං තෙමේ තෙවිජ්ජ වෙයි. විඤ්ඤායෙන් හා වරණධර්මයෙන් යුක්ත වූ හෙ තෙමේ මේ පාඨසය වලදත්තේ ය. (වැලිදීමට සුදුසු යයි වදාළ නියායි.)

[චූළභවණං:]

භවත් ගෞතම තෙමේ වලදවා. භවත් තෙමේ චූළභවණං.

[භගවත්හු:]

චූළභවණං, මා විසින් ගාථාභිනිත මේ පාඨසය වැලිදීම සුදුසු නො වේ. ආජ්චගුණිය දක්නටත්තේ මේ සභාවයෙක් නොවේ. බුදුවරයෝ ගාථාභිනිත බොජ්ජන බැහැර කෙරෙත්. චූළභවණං, ආයාච්ඡාදි ආති කල්පි මේ පැවැත්මයි. (අකැප දෙය දුර ලා කැප දෙය ම වැලිදීම ආයාච්ඡාදි සභාව යයි.)

සියලු ගුණයෙන් යුත් මහර්ෂි වූ සන්තූන් කුකුස් ඇති රහත්හු මෙයින් අන්‍ය වූ ආහාරයෙන් ද, පානයෙන් ද උච්චන් කරව. පින් කැමැත්තහුට ඒ කෙත වේ.

මෙසේ වදාළ කල්හි අභිඤ්ඤාභාරද්වාරාච්ඡාදි චූළභවණං භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මානවි. ... අයුෂ්මත් භාරද්වාරාච්ඡාදි තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් ද වූහ.

7. 1. 9.

සුඤ්ඤිකසුත්‍රය.

195. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්වෙහි සුඤ්ඤිකා ගංතෙර වැඩවසන සේක. එකල්හි සුඤ්ඤිකාභාරද්වාරාච්ඡාදි චූළභවණං සුඤ්ඤිකා ගංතෙර ගිනි පුදයි. අභිඤ්ඤාමය කෙරෙයි. ඉක්බිති සුඤ්ඤිකාභාරද්වාරාච්ඡාදි චූළභවණං ගිනි පුද අභිඤ්ඤාමය කොට හුනස්තෙන් තැගිට “කවරෙක් මේ යාගද්‍රව්‍යයේමය වලදත්තේ වේ ද”යි භාත්පස සිටුදිගුන් බැලී ය. සුඤ්ඤිකා-භාරද්වාරාච්ඡාදි චූළභවණං එක්තරු රුක්ඛලෙක හිස වටා පෙරෙවි වැඩිහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක වමනින් යාගද්‍රව්‍යයේමය ගෙණ දකුණතින් කෙණ්ඩිය ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය.

අඵ ඛො භගවා සුඤ්ඤිකභාරද්වාරජස්ස මුහමණස්ස පදසඤ්ඤන ජිහං විවරි.

අඵ ඛො සුඤ්ඤිකභාරද්වාරජො මූහමණො මුණොධා අයං භවං මුණොකො අයං භවනති තතොව පුත නිවහනිතුකාමො අහොසි. අඵ ඛො සුඤ්ඤික-භාරද්වාරජස්ස මූහමණස්ස එතදහොසි: මුණොපි හි ඉධෙකච්ච මූහමණො භවනති. යනනුතාහං තං උපසඛකමිනිවං ජාතීං පුච්චෙය්‍යනාති. අඵ ඛො සුඤ්ඤිකභාරද්වාරජො මූහමණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනිවං භගවනතං එතදවොච: කීංචචො භවනති.

[භගවා:]

මා ජාතීං පුච්ච වරණඤ්ච පුච්ච කට්ඨා භවෙ ජායතී ජාතවෙදො, නීවා කුලීනොපි මුනී ධිතීමා, අඤ්ඤායො හොති හිරිනිසෙධො.

සච්චන දනෙතා දමසා උපෙතො වෙදනාගු වුට්ඨමුහමවරියො, යඤ්ඤාපනීතො තමුපවහයෙථ කාලෙත සො ජුහති දකඛිණෙය්‍යාති.

[මූහමණො:]

අඤ්ඤා සුඤ්චං සුහුතං මමසිදං යං තාදිසං වෙදගුමදදසාමි, තුලහාදිසාතං හි අදස්සතෙන අඤ්ඤා ජතො භුඤ්ඤති භව්‍යසෙසනාති.

[මූහමණො:]

භුඤ්ඤතු භවං ගොතමො. මූහමණො භවනාති.

[භගවා:]

ගාථාභිතීතං මෙ අහොජතෙය්‍යං සමපස්සතං මූහමණ තෙසධම්මො, ගාථාභිතීතං පනුදනති මුඤ්ඤා ධම්මෙ සති මූහමණ වුතතීරෙසා.

අඤ්ඤාන ව¹ කෙවලිතං මහෙසිං ඛිණාසවං කුකකුච්චවුපසනතං, අනෙතන පානෙන උපට්ඨභස්ස ඛෙතතං හි තං පුඤ්ඤපෙකඛස්ස හොතීති.

[මූහමණො:]

අඵ කස්ස වාහං හො ගොතම ඉමං භව්‍යසෙසං² දමමිති.

[භගවා:]

ත ඛවාහනතං³ මූහමණ පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුභවකෙ සස්සමණමූහමණීයා, පජාය සදෙවමනුස්සාය යස්සෙසො භව්‍යසෙසො⁴ භුතෙතා සමමා පරිණාමං ගච්චෙය්‍ය අඤ්ඤානු මූහමණ¹ තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා. තෙන හි නිං මූහමණ තං භව්‍යසෙසං² අපභරිතෙ වා ඡඤ්ඤිති අපාණකෙ වා උදෙක මපිලාපෙහීති.

1. වෙ - PTS. 2. භව්‍යසෙසං - මජ්ඣ. සෘ. 3. න ඛවාහං - මජ්ඣ., PTS. 4. මූහමණො හි - නළී. සෘ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුඤ්චිකභාරදවාප බමුණාගේ පියහඬින් හිස විවර කළ හේක.

ඉක්බිති සුඤ්චිකභාරදාප බමුණු මේ හවත් මුඩු වූවෙක. මේ හවත් මුණකියෙකැ යි. එතැනින් ම පෙරළා යනු කැමැති විය. එකල්හි සුඤ්චික-භාරදාප බමුණාහට “මෙහි මුඩු වූ ද ඇතැම්හු බමුණු වෙති. මම ඔහු වෙත එළඹ ජාතිය විවාරත්තෙමි තම මැනවැ”යි මේ සිත විය. ඉක්බිති සුඤ්චික-භාරදාප බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “හඬන් හිතමි ජාති ඇත්තෙක් වේ දැ”යි තෙල කී ය.

[භගවත්හු:]

ජාතිය තහමක් විවාරව (සීලාදි) වරණය ම විවාරව. කෘෂටයෙන් ඒකාන්තයෙන් ගිනි හටගණේ. එමෙන් ම පහත් කුලයෙහි උපන්නේ ද, උසස්කුලයෙහි උපන්නේ ද, වියඳිවත් වූයේ කරුණු නො කරුණු දන්නේ උපජායෙන් පව් වළකා සිටියේ (හිඤ්ඤාසුව) මුනි වෙයි.

යමෙක් (පරමාච්ච) සත්‍යයෙන් දැමුනේ ද, ඉඤ්ඤා දම්නයෙන් යුක්ත ද, වතුමොගී සම්බ්‍රාහ්මණ වේදයෙහි පරතෙරව ගියේ ද, වාස නිම වූ බඹසර ඇත්තේ ද, යුතු කළ දන් ඇතියේ සුදුසු කල්හි ඔහු කැඳවන්නේ ය. හෙ තෙමේ (ඔහු කැඳවා දන් දෙන තැනැත්තේ) දක්ෂිණාගීයා කෙරෙහි යාග කෙරෙයි.

[බමුණු:]

වෙදයෙහි පරතෙරව පැමිණී එබන්දකු යම් හෙයෙකින් දකිමි ද, මා විසින් ඒකාන්තයෙන් මෙය මොනවට පුදන ලද්දේ වෙයි. මනා කොට (එහෙයින්) හෝම කරණ ලද්දේ වෙයි. මුඛ වහන්සේ වැන්නවුන් නො දැක්මෙන් අන්දන හුතාවශේෂය වළඳයි.

හවත් ගෞතම තෙමේ වළඳවා. හවත් තෙමේ බ්‍රහ්මචණ්ඩයෙකි.

[භගවත්හු:]

බමුණ, මා විසින් ගාථාගීතික පායාසය වැළඳීම නිසි නො වේ. ආජීවඉඤ්ඤා දක්නවුන්ගේ මේ සවභාවයෙක් නො වේ. මුද්‍රවරයෝ ගාථාගීතිකය බැහැර කෙරෙත්. බමුණ, ආයඳිධර්මය ඇතිකල්හි මේ පැවත්ම යි.

සියලු ගුණයෙන් යුත් මහර්ෂි වූ සත්හුන් කුකුස් ඇති රහත්හු මෙයින් අන්‍ය ආභාරයෙන් ද පානයෙන් ද උවටන් කරව. පින් කැමැත්තහුට ඒ කෙත වේ.

[බමුණු:]

හවත් ගෞතමයෙනි, එසේ තම මම කවරකුට මේ හුතාවශේෂය දෙමි ද?

[භගවත්හු:]

බමුණ, තථාගතයන්ගේ හෝ තථාගතශ්‍රාවකයකුගේ හෝ පරිණාමය හැරපියා අන් යමකු විසින් මේ හුතාවශේෂය වළඳන ලද්දේ මැනවින් පැයීමට යන්නේ තම, බමුණ, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොවිහි මහණ බමුණන්සියෝ දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජායෙහි එබන්දකු මම නො ම දකිමි. බමුණ, එසේ වී තමි හෙපි ඒ හුතාවශේෂය තණ නැති කීලෙක හෝ දමව. පණුවන් නැති දියෙක හෝ පා කොට හරව.

අථ ඛො සුඤ්චිකභාරචාරචො චූභවණො නං හව්‍යසෙසං¹ අප්පාණකො උදකෙ ඔපිලාපෙසි. අථ ඛො සො හව්‍යසෙසො උදකෙ පකඛිතො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, පමපට්ඨායති. සෙය්‍යථාපි නාම ථාලො දිවස^{1-෭} සන්තතොදා උදකෙ පකඛිතො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, සමපට්ඨායති, එවමෙව සො හව්‍යසෙසො උදකෙ පකඛිතො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, සමපට්ඨායති.

අථ ඛො සුඤ්චිකභාරචාරචො චූභවණො සංවිගො ලොමහට්ඨථානො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා ඵකමන්තං අට්ඨාසි. ඵකමන්තං සීතං ඛො සුඤ්චිකභාරචාරචං චූභවණං භගවා ගාථාහි අජ්ඣිභාසි:

මා චූභවණ දුරුසමාදහානො සුද්ධිං අමඤ්ඤද්දි ඛහිද්ධා හි ඵනං,
න හි තෙන සුද්ධිං කුසලා වදනති යො බාහිරෙන පරිසුද්ධිමිචෙජ්.

හිච්චා අහං චූභවණ දුරුදහං අජ්ඣිත්තමෙව ජලයාමි² ජොතිං,
නිච්චගහිති³ නිච්චසමාහිතතො අරහං අහං චූභවචරියං වරුමි.

මානො හි තෙ චූභවණ බාරිභාරෙ කොධො ධුමො භසවති මොසවජ්ජං,⁴
ජීවහා සුජ්‍ය හදයං ජොතිට්ඨානං අන්තා සුදනො පුරිසස්ස ජොති.

ධමෙමා රහදො චූභවණ සීලනිච්චො අනාවිලො සබ්බි සතං පසච්චො,
යච්ච හවෙ වෙදගුනො සීතාතා අනලලගන්තා⁵ව තරන්ති පාරං.

සච්චං ධමෙමා සංයමො චූභවචරියං මජ්ඣෙකසීතා චූභවණ චූභවපනති,
සතුජ්ජ්භුතෙසු නමො කරෙහි තමහං තරං ධම්මසාරීති චූමිති.

ඵචං චුතෙන සුඤ්චිකභාරචාරචො චූභවණො භගවන්තං ඵතදවොච:
අභිකකන්තං භො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤතරෙ ව පනායස්වා භාරචාරචො
අරහතං අහොසීති.

7. 1. 10

බහුබිභුසුභතං.*

196. ඵකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරසම්ච වනසණෙඛි.
තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භාරචාරචොජගොතනාසස්ස චූභවණස්ස
චතුද්දස බලිවද්ද⁶ නට්ඨා භොනති. අථ ඛො භාරචාරචගොතො චූභවණො
තෙ බලිවද්දෙ⁵ ගවෙසනො යෙන සො වනසණෙඛි, තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්චා අද්දස භගවන්තං තසම්ච වනසණෙඛි නිසීන්තං පලලඛකං
'අභුජ්චා උජ්ඣං කායං පණ්ණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙචා. දිස්වාන
යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවතො සන්තිකෙ ඉමො
ගාථායො අභාසි:

1. දිවසං - මජ්ඣං ගාථාය, සීමු. PTS. 2. අජ්ඣිත්තමෙවුජ්ජලයාමි - මජ්ඣං. 3. නිච්චගහිති කච්චි, 4. භසමනිමොසමජ්ජං - සඤා. 5. අනලලිත ගහනාව - PTS. 6. බලිවද්ද - මජ්ඣං.

* බහුබිභි සුභතං - සීමු 1. 2.

ඉක්බිති සුඤ්චිකභාරආච්ච බමුණු ඒ හුතාවශේෂය පණුවන් නැති දියෙහි පා කොට හැරියේ ය. එකල්හි ඒ හුතාවශේෂය දියෙහි බහා ලන ලද්දේ විච්චි යන අනුකරණ ශබ්දය පවත්වයි. විචි විචි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වයි. දුමයි. බෙහෙවින් දුමයි. යම්කෙ දහවල් තැවුන හිවැල දියෙහි බහාලන ලද්දේ විච්චි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වා ද, විචි විචි යන අනුකරණ ශබ්ද පවත්වා ද, දුමා ද, බෙහෙවින් දුමා ද, එසෙසින් ම ඒ හුතාවශේෂය දියෙහි බහා ලන ලද්දේ විච්චි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වයි. විචි විචි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වයි. දුමයි. බෙහෙවින් දුමයි. ඉක්බිති සුඤ්චිකභාරආච්ච බමුණු තෙමේ සංවේගයට පැමිණියේ හටගත් ලොමුදහගැනුම් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සුඤ්චිකභාරආච්ච බමුණාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගාථායෙන් වදලු කේක:

බමුණ, දර දවමින් ශුද්ධියක් තහමක් හඟුව. යම් හෙයෙකින් මේ දර දැවීම ආයතීධම්මෙත් බැහැර ද (එහෙයිනි). බාහිර වූ දර දැවීමෙකින් පිරිසිදුබව යමෙක් කැමැති වන්නේ නම් ඒ දර දැවීමෙන් පිරිසිදු බවක් දක්‍ෂ වූ ආයතීයෝ නොම කියත්.

බමුණ, මම දර දැවීම අත්හැර සවසන්තානයෙහි ම ඥානාන්තිය දල්වමි. අතීන් වූ මම නිති (දැල් වූ) ගිනි ඇත්තෙමි නිති සංයතසිත් ඇත්තෙමි බබ්සර කෙරෙමි.

බමුණ, තාගේ මානය නවුස්පිරිකරබර වේ. ක්‍රෝධය දුම වේ. මුසා බිණීම හලු වේ. දිව හැන්ද ය. හාදය ගිනි දැල්වෙන තැන ය. පුරාණයාගේ මොනවට දැමුණු සිත ගින්න වේ.

වේදයෙහි පරතෙරට ගිය ආයතීයෝ යම් තැනෙක ස්තානය කලාහු නොතෙත් සිරුරැ ඇත්තෝ නිවන් නමැති පරතෙරට ඒකාන්තයෙන් යෙද්ද, බමුණ, ධර්මය තෙමේ සිල් නමැති තොටු ඇති වෙසෙසින් පහන් වූ උතුම් සත්පුරාණයන් විසින් පසස්තා ලද (එබඳු) ජලාසයෙකි.

බමුණ, වාක්සනය ද, (දිට්ඨි, සඛකපා, වායාම, සති, සමාධි සඛබ්‍යාත) ධර්මය ද, (කම්මන්ත ආච්ච සඛබ්‍යාත) සංයමය ද (යන මේ) බබ්සර නම් වේ. මැද ඇසුරැ කලා ශ්‍රෙය්‍ය ප්‍රතිපත්ති ය යි. ඒ (තෙපි) සෘජු වූ රහතුන්ට නම්සකාර කරව. මම ඒ මිනිසා දහමිහි හැසිරෙන්නෙකැ යි කියමි.

මෙසේ වදලු කල්හි සුඤ්චිකභාරආච්ච බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි.... ආයුමෙත් භාරදවාච්ච තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තර කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 10.

බහුධිතුසුත්‍රය.

196. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දහවීමෙහි එක්තර වනලාභාබේක වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තර භාරදවාච්ච ගෝත්‍ර බමුණු කෙතකුන්ගේ ගොන්හු තුදුස් දෙනෙක් තටුවාහු වෙත්. ඉක්බිති ඒ භාරදවාච්ච ගෝත්‍ර බමුණු තෙමේ ඒ ගොණුන් සොයමින් ඒ වනලාභබට පැමිණියේ ය. එළඹ ඒ වනලාභාබේක උච්චි කය කෙලින් තබා (කම්මහන්=) අභිමුඛ කොට සිටි එළවා පලක් බැඳ වැඩහුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්කේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථා කීය

න හි¹ නුනිමෙස සමණෙස ඛලිවඤ්ඤ වතුඤ්ඤ,
අජ්ජ සට්ඨි න දිස්සන්ති තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙස සමණෙස නිලා බෙතනසමිං² පාපකා³,
එකපණණා දුපණණා⁴ ච තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙස සමණෙස තුවඡකොට්ඨසමිං⁵ මුසිකා,
උසොලභිකාය නච්චන්ති තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙස සමණෙස සන්ථාරෙ සත්තමාසිකො,
උපපාටකෙහි⁶ සංඡන්තො තෙනායං සමතො සුඛි.

න හි නුනිමෙස සමණෙස විධවා සත්ත⁷ධීතරෙ,
එකපුත්තා දුපුත්තා ච තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙස සමණෙස පිඛහලා නිලකාහතා,
සොත්තං පාදෙන බොධෙහි⁸ තෙනායං සමණො සුඛි.

න හි නුනිමෙස සමණෙස පච්චුසච්චි ඉණාසිකා,
දෙඵ දෙඵාති වොදෙනති තෙනායං සමණො සුඛිති.

[භගවා:]

න හි මෙසං චූභවණ ඛලිවඤ්ඤ වතුඤ්ඤ,
අජ්ජ සට්ඨි න දිස්සන්ති තෙනාහං චූභවණා සුඛි.

න හි මෙසං චූභවණ නිලා බෙතනමහි පාපකා
එකපණණා දුපණණා ච තෙනාහං චූභවණා⁹ සුඛි.

න හි මෙසං චූභවණ තුවඡකොට්ඨසමිං මුසිකා,
උසොලභිකාය නච්චන්ති තෙනාහං චූභවණා⁹ සුඛි.

න හි මෙසං චූභවණ සන්ථාරෙ සත්තමාසිකො,
උපපාටකෙහි සඤ්ඤන්තො තෙනාහං චූභවණා⁹ සුඛි.

න හි මෙසං චූභවණ විධවා සත්තධීතරෙ,
එකපුත්තා දුපුත්තා ච තෙනාහං චූභවණා⁹ සුඛි.

න හි මෙසං චූභවණ පිඛහලා නිලකාහතා,
සොත්තං පාදෙන බොධෙහි⁸ තෙනාහං චූභවණා⁹ සුඛි.

1. නහ - සබ්බජා සීවු. ස්‍යා සී 2. 2. බෙතනසමි - මජ්ඣ. ස්‍යා 3. පාපිකා - සීවු. PTS, ස්‍යා. සී 2 4. දච්චණණා - සීවු. PTS. 5. තුවඡකොට්ඨසමි - මජ්ඣ. ස්‍යා. 6. උපපාදකෙහි - සීවු ස්‍යා. 7. පුත්ත - සීවු ස්‍යා 8. වොදෙහි - ස්‍යා. 9. චූභවණ - ස්‍යා, PTS.

(මාගේ) ගොන්හු තුළස්දෙනෙක් අදට සදවසක් මුළුල්ලෙහි නො දක්නා ලැබෙත්. මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් (එබන්දෙක්) නැත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

යම් හෙයෙකින් මේ මහණහට ලාමකවූ තල ද කොළ එකක් දෙකක් පමණ ඉතිරි වූ තල ද ඒකාන්තයෙන් තැන් ද, එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

(මාගේ) හිස් වූ ධාන්‍යාගාරයෙහි මියෝ අධිකෝත්සාහයෙන් තටත්. මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් (එබන්දෙක්) නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

සත්වසක් පමණ වූ (මාගේ) තණ ඇතිරිය එහි ම හටගත් ප්‍රාණීන්-ගෙන් ගැවසී ගත්තේ ය මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් (එබන්දෙක්) නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සැප ඇත්තෙකි.

එක පුතකු ඇත්තාවූ ද පුතුන් දෙදෙනකුන් ඇත්තාවූ ද, වැන්දඹු වූ දුහු සත් දෙනෙක් (මට මෙන්) මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

පිඟුවන් වූ තලකැලලින් ගැවසී ගත් සිරුරු ඇති (මාගේ බැමිණියි කොමෝ) නිදිගත් මා පයින් ගසා පුබුදුවයි. මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් එබන්දෙක් නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

අලුයම්හි තය හිමියෝ දෙවු, දෙවු යයි මේ මහණහට (මට මෙන්) ඒකාන්තයෙන් වොදනා නො ම කෙරෙත්. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

[හගවන්හු:]

බමුණ, (තාගේ) ගොන්හු තුළස් දෙනෙක් අදට සදවසක් මුළුල්ලෙහි නො දක්නා ලැබෙත්. මට (එබන්දෙක්) නො ම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, කෙනෙහි ලාමක වූ තල ද එකක් දෙකක් කොළ ඉතිරි වූ තල ද මට නොම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, (තාගේ) හිස් වූ ධාන්‍යාගාරයෙහි මියෝ මහත් උත්සාහයෙන් තටත්. මට එබන්දෙක් නො ම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, සත්වසක් වූ (තාගේ) තණඇතිරිය එහි ම උපන් ප්‍රාණීන්ගෙන් ගැවසී ගත්තේ ය. මට (එබන්දෙක්) නො ම ඇත්තේ ය. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, එක් පුතකු ඇත්තාවූ ද, දෙපුතු කෙනකුන් ඇත්තාවූ ද වැන්දඹු වූ දුහු සත්දෙනෙක් (තට මෙන්) මට නොම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

පිඟුවන් වූ තලකැලලින් ගැවසී ගත් සිරුරු ඇති (තාගේ බැමිණිය) නිදි ගත් තා පයින් ගසා පුබුදුවයි. මට එබන්දෙක් නො ම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

ත භි මෙයං බ්‍රාහ්මණ පවුසුලෙහි ඉණාසිකා,
දෙඵ දෙඵාතී වොදෙනති තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා සුබ්බිති.

එවං චුතො භාරඤාජගොතො බ්‍රාහ්මණො භගවතනං එතදවොචො:
අභිකකනනං හො ගොතම අභිකකනනං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො
ගොතම නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය
මුලුහස්ස වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය
චකමුමනොතො රූපානි දකඛිනති, එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අනෙක-
පරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භවතනං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි
ධම්මඤ්ච භිකමුසඛසඤ්ච. ලභෙය්‍යාහං හොතො ගොතමස්ස සනතිකෙ
පබ්බජ්ජං ලභෙය්‍යං උපසම්පදනති.

අලුත් බො භාරඤාජගොතො බ්‍රාහ්මණො භගවතො සනතිකෙ
පබ්බජ්ජං අලුත් උපසම්පදං. අචිරූපසම්පනො ව පතායසමා භාරඤාජො
එකො වූපකට්ඨො අපමනො ආතාපි පභිතනො විහරනො ත විරසෙව
යස්සත්ථාය කුලපුතා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජනති,
තදනුතතරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා
උපසම්පජ්ජ විහාසි ඛිණා ජාති, චුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං නාපරං
ඉත්තතායාති අබ්බඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරො ව පතායසමා භාරඤාජො අරහතං
අහොසීති.

අරහතභවගොහො පඨමො.

තමුඤ්ඤානං:

ධනඤ්ජානී¹ව අනෙකාසං අසුඤ්ඤාරිං ඛිලඛිතිකං,
අභිංසකං ජටා වෙව සුඤ්ඤිකඤ්ච ව අගභිකා,
සුඤ්ඤාරිකං බ්‍රහ්මචුකොත² ව තෙ දසාති.

2. උපාසිකම්මගො.

7. 2. 1.

කසිපුතනං.

197. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා මගධෙසු විහරති දකඛිණා-
ගිජිසම්. එකනාලායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන
කසිභාරඤාජය්‍ය බ්‍රාහ්මණස්ස පඤ්චමනනාති නඛගලසතාති පසුතතාති
හොනති වපසකාලෙ.

අඵ බො භගවා පුබ්බකභසමෙයං නිවාසෙතො පනතච්චරමාදය යෙන
කසිභාරඤාජය්‍ය බ්‍රාහ්මණස්ස කම්මනො තෙනුපසඛකම්. තෙන බො පත
සමයෙන කසිභාරඤාජය්‍ය බ්‍රාහ්මණස්ස පරිවෙසනා චතතති. අඵ බො භගවා
යෙන පරිවෙසනා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා එකමනනං අඵධාසී.

1. ධනඤ්ජානි - සීමු. 2. ඕනියොහ - සෘ, PTS. ඕතරොත - මජ්ඣ.

බමුණ, අලුයම නයතිමයෝ දෙවු දෙවු යයි (තට) වෝදනා කෙරෙත්. මට එබන්දෙක් නොම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

මෙසේ වදලු කල්හි භාරදාප්ගොත්‍ර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යටිහුරු වූවක් උඩුහුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුනු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේ ද, මං මූලාවූවකුට මඟ කියන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහ යි අදුරෙහි තෙල් පහහක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් නියායෙන් දහම් පවසන ලදී. මේ මම භවත් ගොසුම්හු ද දහම ද බික්සහන ද සරණ යෙමි. මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සම්පයෙහි පාවිද්ද ලබමි වා. උපසපුව ලබමිවා.

භාරදාප්ගොත්‍ර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි පාවිද්ද ලැබීය. උපසපුව ලැබීය. උපසපත් වූ නොබෝ කල් ඇති ආයුෂමත් භාරදාප් තෙරණුවෝ එකලාව ගණයා කෙරෙත් වෙන් ව නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙමින් කුලපුත්‍රයෝ යමක් පිණිස මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම පාවිද්දට යෙත් ද, මගබඩතර කෙලවර කොට ඇති ඒ නිරාතනර වූ රහත්බව නොබෝ කලෙකින් ම දුටුදුමයෙහි තමා විසින් ම විසිතුරු නුවණින් පසක් කොට එයට පාමිණ විසුහ. ජාතිය ඝෂය වූවා ය. බඩසර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරණ ලදී. මේ බැව් පිණිස අතෙකෙක් නැතැයි දැන ගත්තේ ය. ආයුෂමත් භාරදාප් තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් ද වූ හ.

අරහත්වතීය පලමුවැනි යි.

එහි උද්දාය:

ධනඤ්ජානි, අකෙකාස, අසුඤ්චරි, බලබහික, අභිංසක, ජටා, සුද්ධික, අභහික, සුඤ්චරික, බහුධිතු සුත්‍රය යි ඒ දසයෙහි.

2. උපාසකවගීය.

7. 2. 1.

කසිසුත්‍රය.

197. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගට දනව්වෙහි දකුණුගිවියෙහි ජිකනාලා තම් බමුණුනමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි කසිභාරදාප් බමුණා විසින් වපුරණ කාලයෙහි පත්සියක් පමණ තගුල්හු යොදන ලද්දහු වෙති.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිටුරා ගෙන කසිභාරදාප් බමුණාගේ කමානතසථානය වෙත එළඹිසේක. එකල්හි කසිභාරදාප් බමුණාගේ බොජුන් දීම පවතී. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොජුන් දෙන නැතට එළඹී සේක. එළඹී එකත්පසෙක වැඩහිටි සේක.

අද්දසා බො කසීභාරදාපො මූහමණො භගවනනං පිණ්ඩාය ධීනං. දිස්වාන භගවනනං එතදවොච: අහං බො සමණ කසාමි ව වපාමි ව. කසිනා ව වපිනා ව භුඤ්ජාමි. තවපි සමණ කසය්සු ව, වපය්සු ව කසිනා ව වපිනා ව භුඤ්ජාමි.

[භගවා:]

අහමපි බො මූහමණ කසාමි ව වපාමි ව කසිනා ව වපිනා ව භුඤ්ජාමිති

[මූහමණො:]

ත බො පන මෙයං¹ පසාම භොතො ගොතමෙසස යුගං වා නඛනලං ව: එලං වා පාවනං වා ඛලිවඤ්ඤ වා. අඵ ව පන භවං ගොතමො එවමාහ අහමපි බො මූහමණ කසාමි ව වපාමි ව කසිනා ව වපිනා ව භුඤ්ජාමිති.

අඵ බො කසීභාරදාපො මූහමණො භගවනනං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

කසසකො පච්ජානාසි ත ව පසාමි තෙ කසිං,
කසසකො පුච්ඡතො මූහි කථං ජාතෙමු තං කසිනති?²

[භගවා:]

සද්ධාබීජං තපො වුට්ඨි පඤ්ඤ මෙ යුගතඛනලං,
හිරි³ ඊසා මනො යොනනං සති මෙ ඵාලපාවනං.

කායගුණො වච්ඡුණො ආභාරෙ උදරෙ යතො,
සචං කරුමි නිඤ්ඤං සොරචං මෙ පමොචනං.

විරියං මෙ ධුරධොරය්ඤං යොගකෙඛමාඛිවාහනං,
ගච්ඡති අනිවනනනනං යථ ගනතා ත සොචති.

එවමෙසා කසි කට්ඨා සා භොති අමනප්ඵලා,
එතං කසිං කසිචාත සබ්බදුකඛා පමුච්චතීති.

[මූහමණො:]

භුඤ්ජතු භවං ගොතමො. කසසකො භවං⁴, යඤ්ඤි⁴ භවං ගොතමො අමනඵලං කසිං⁵ කසතීති.

[භගවා:]

ගාථාභීතිතමෙම අභොජනෙය්‍යං සමපසානං මූහමණ තෙසධමෙමා,
ගාථාභීතිතං පනුදනති බුද්ධා ධමෙම සති මූහමණ වුභතීරෙසා.

අඤ්ඤන ව කෙවලිතං මහෙසිං බිණාසචං කුකකුච්ච වුපසනනං,
අනෙතන පානෙන උපට්ඨභය්සු බෙතනඤ්ඤි තං
පුඤ්ඤපෙකඛසස⁶ භොතීති.

1. නබොමසං - මජ්ඣ. PTS. 2. හිරි - මජ්ඣ. PTS. 3. භවංගොතමො - PTS.
4. යංචි - මජ්ඣ. PTS. 5. කසිනති නච්චි - සස. 6. පුඤ්ඤපෙකඛසස - සිමු 1. 2.

කසිභාරආච්ච බ්‍රහ්මචර්යා නෙමේ පිච්ච පිච්ච වැඩපිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුක්කේය. දුක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය. මහණ, මම වතාහි සෑම ද කරමි. වැපිරීම ද කරමි. සෑම ද කොට වැපිරීම ද කොට වළඳමි. මහණ, තෙපි ද සෑම ද කරව. වැපිරීම ද කරව. සෑම ද කොට වැපිරීම ද කොට වළඳව.

[භගවත්හු:]

බ්‍රහ්ම, මමත් සෑම ද කරමි. වැපිරීම ද කරමි. සෑම ද කොට වැපිරීම ද කොට වළඳමි.

[බ්‍රහ්ම:]

අපි භවත් ගොසුම්හුගේ වියදණකි හෝ නඟුල හෝ හිවැල හෝ කෙවිට හෝ ගොනුත් හෝ තො ම දකුම්භ. එහෙත් භවත් ගොසුම් නෙමේ “බ්‍රහ්ම, මමත් සෑම ද කරමි. වැපිරීම ද කරමි. සෑම ද කොට වැපිරීම ද කොට වළඳමි” යි මෙසේ කියයි.

ඉක්කි කසිභාරආච්ච බ්‍රහ්මචර්යා නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය:

ගොවියෙකැ යි පිළින කෙරෙහි. බ්‍රහ්මගේ සිසෑමක් තොම දකිමි. ගොවියෙක් දු යි (අප විසින්) විචාරණ ලද (මොබ) කියනු මැනව. ඒ සිසෑම කෙසේ දනුමෝ ද?

[භගවත්හු:]

සෑදහැ බිජුවට ය. තප්ප වැස්ස ය. නුවණ මාගේ වියදණකි හා නඟුලය. ලජ්ජාව නඟුලියය. සිත යොත ය. සිතිය මාගේ හිවැල හා කෙවිට ය.

කායසුවරිතයෙන් ගෝපිත වූයෙමි වෘක්ඛසුවරිතයෙන් ගෝපිත වූයෙමි ආහාරයෙහි ද උදරයෙහි ද සංයත වූයෙමි සත්‍යයෙන් තෙළීම කරමි. අභිත්ථල විමුක්තිය මාගේ මිදීම යි.

බුර ඉයිලීමෙහි සමත් වූ මාගේ ඒ වියතිය යම් තැනකට ගොස් ශෝක නො කෙරේ තම් ඒ නිවණට අභිමුඛ කොට පමුණුවනු ලබන්නේ නො තවතිමිත් යෙයි.

මෙසේ මේ හීය සාත ලදී. ඒ හීය අමාපල ඇති වෙයි. මේ හීය සා සියලු දුකින් මිදෙයි.

[බ්‍රහ්ම:]

භවත් ගොසුම් නෙමේ වළඳවා. යම් හෙයකින් භවත් ගොසුම් නෙමේ අමාපල ඇති හීයත් සා ද, එහෙයින් භවත් නෙමේ ගොවියෙකි.

[භගවත්හු:]

බ්‍රහ්ම, මා විසින් ගාථාහිතීත ආහාරය වැළඳීම නිසි නොවේ. ආච්ච-සුඤ්ඤිය දක්නවුන්ගේ මේ ස්වභාවයෙක් නො වේ. බුදුවරයෝ ගාථාහිතීත බොජ්ජන බැහැර කෙරෙත්. බ්‍රහ්ම, ආයතීධම්ම ඇති කල්හි මේ පැවැත්ම යි.

සියලු ගුණයෙන් යුත් මහර්ෂි වූ සත්හුත් කුකුස් ඇති රහත්හු මෙයින් අත්‍ය වූ ආහාරයෙන් ද පානයෙන් ද උවටැත් කරව. පින් කැමැත්තහුට ඒ කෙත වේ.

එවං චූනෙන් කසිභාරඤ්චාපො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකකන්තං හො ගොතම අභිකකන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය පච්චන්තං වා ජීවරොය්‍ය මූලුහස වා මඟ්‍යං ආචිකෙකිය්‍ය අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරොය්‍ය වකඤ්ච-මනො රූපානි දුකඛිනානි, එවමෙවං හොතා ගොතමෙත අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භිකඤ්චසඛ්ඤ්ච. උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙත්තු අජ්ජනග්‍යෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 2.

උදයසුතනං.

198. ඝාචප්‍රථිඨං—

අථ බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පන්තච්චරමාදය යෙන උදයස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමි අථ බො උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පන්තං ඔදනෙන පුරෙසි. දුතියමපි බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පන්තච්චරමාදය යෙන උදයස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමි. දුතියමපි බො උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පන්තං ඔදනෙන පුරෙසි. තතියමපි බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පන්තච්චරමාදය යෙන උදයස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමි. තතියමපි බො උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පන්තං ඔදනෙන පුරෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: පකට්ඨකොයං¹ සමණො ගොතමො පුතපුතං ආගච්ඡන්ති.

[භගවා:]

- පුතපුතං වෙච්ච වපන්ති ඛිජං පුතපුතං වස්සති දෙවරුජා,
- පුතපුතං බෙත්තං කසන්ති කස්සකා පුතපුතං ධඤ්ඤමුපෙති රට්ඨං.
- පුතපුතං යාවකා² යාවයන්ති පුතපුතං දුතපතී දදන්ති,
- පුතපුතං දුතපතී දදිත්වා පුතපුතං සග්ගමුපෙතති ණානං.
- පුතපුතං ඛිජකා³ දුගන්ති පුතපුතං වචෙජා උපෙති⁴ මාතරං,
- පුතපුතං කිලමති එඤ්චි ව පුතපුතං ගබ්භමුපෙති මඤ්ඤ.
- පුතපුතං ජායති මීයති ව පුතපුතං සීචවිකං භරන්ති,
- මග්ගඤ්ච ලඤ්චා අපුතබ්භවාය න පුතපුතං ජායති භූරිපඤ්ඤදුති.

එවං චූනෙන් උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකකන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙත්තු අජ්ජනග්‍යෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

1. පකට්ඨයං - සඟ. පගබ්බන්තියං. - සී. 2 2 යාවකා - සීමු 1, 2. අ. 3. ඛිජකා - සීමු. 1. 2. අ. 4. වචෙජා උපෙතති - සී 1, 2.

මෙසේ වදාල කල්හි කසිභාරආච්ච බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යවිහුරු වුවක් උඩුහුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වාසුහු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේ ද, මං මුලාඩුවකුට මග කියා දෙන්නේ හෝ වේ ද, ආස් ආත්තෝ රු දක්නාහ සි අඳුරෙහි තෙල් පහතක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එසෙසින් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් තොයෙක් නියායෙක් දහම් පවසන ලදී. මේ මම භවත් ගොසුම්හු ද දහම ද බික්සහණ ද සරණ යෙමි. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ හිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා සි.

7. 2. 2.

උදයසුත්‍රය.

198. සෑමුවන්හුවර—

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හෑද පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ උදය බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එලඹි සේක. එකල්හි උදය බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රය බිහින් පුරුලිය. දෙවන දිනෙහි දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හෑද පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ උදය බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එලඹි සේක. දෙවන දිනෙහි දු උදය බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රය බිහින් පුරුලිය. තෙවන දිනෙහි දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හෑද පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ උදය බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එලඹි සේක. තෙවන දිනෙහි දු උදය බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රය බිහින් පුරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “රසයෙහි ගිජු වූ මේ මහණ ගොසුම් තෙමේ පුතපුතා ඒ ය”යි මෙය කීය.

[භගවත්හු:]

(ගොවියෝ) පුතපුතා බිජුවට වපුරන් ම ය. වෑස්ස පුතපුතා වයි. ගොවියෝ පුතපුතා කෙත සාත්. ධාත්‍ය පුතපුතා රටට පැමිණේ.

යදියෝ පුතපුතා ඉල්ලන්. දහපතිහු පුතපුතා දන් දෙත්. දහපතිහු පුතපුතා දන් දී පුතපුතා සව්භිසානසට පැමිණෙත්.

කිරි දෙවත්තෝ පුතපුතා දෙවත්. වස්සා මව කරු පුතපුතා එලඹේ. (සත්ඵ වෙමේ) පුතපුතා කලාන්ත ද, කමපිත ද වෙයි. බාල තෙමේ පුතපුතා ගාබට පැමිණේ.

පුතපුතා උපදිසි. මියෙයි. පුතපුතා සොහොනට ගෙණ යෙත්. හුවණැත්තේ නිවණ ලැබ පුතපුතා නූපදී.

මෙසේ වදාල කල්හි උදය බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ හිය උපාසක-යකු කොට දරණ සේක්වා සි.

7. 2. 3.

දෙවනිතසුතනං.

199. ඝාච්ඡදීයං—

තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා වාතෙහි ආබාධිකො භොති. ආයස්මා ව උපවානො භගවතො උපට්ඨාකො භොති.

අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උපවානං ආමනොසී: ඉධස් මෙ නිං උපවාණ උණොදකං ජාතාහී තී.

එවං භනොති ඛො ආයස්මා උපවානො භගවතො පටිසසුඤ්චා නිවා-සෙඤ්චා පතනච්චරමාදය යෙන දෙවනිතස්ස මූහමණස්ස නිවෙසනං තෙනු-පසඛකමි. උපසඛකමඤ්චා තුණ්හිභුතො එකමන්තං අට්ඨාසි.

අද්දස් ඛො දෙවනිතො මූහමණො ආයස්මන්තං උපවානං තුණ්හිභුතං එකමන්තං සීතං. දිස්වාන ආයස්මන්තං උපවානං ගාථාය අජ්ඣාභාසි:

තුණ්හිභුතො භවං තිට්ඨං මුණොධා සඛ්ඤාච්චාරාතො,
කීං පඤ්ඤාතො කීං එසං කීනානු යාචිභුමාගතොති?.

[උපවාතො:]

අරහං සුගතො ලොකෙ වාතෙහාබාධිකො මුනී,
සචෙ උණොදකං අජී මුනීතො දෙහි මූහමණ.

පුජ්ඤො පුජනෙය්‍යානං සකකරෙය්‍යාන¹ සකකතො,
අපචීතො අපචෙය්‍යානං² තස්ස ඉච්ඡාමි භාතචෙති.

අථ ඛො දෙවනිතො මූහමණො උණොදකස්ස කාර් පුරිසෙන ගාහා-පෙඤ්චා³ ථාණීතස්ස ව පුචං ආයස්මතො උපවානස්ස පාදසී.

අථ ඛො ආයස්මා උපවානො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමඤ්චා භගවන්තං උණොදකෙන නභාපෙඤ්චා උණොදකෙන ථාණීතං ආලො-ලෙඤ්චා භගවතො පාදසී. අථ ඛො භගවතො සො⁴ ආබාධො පටිපසස්සමනි.

අථ ඛො දෙවනිතො මූහමණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛක-මිඤ්චා භගවතා සද්ධිං සමොදදී සමොදදනීයං කථං සාරණීයං චිතිසානො එකමන්තං නිසීදී.

එකමන්තං නිසිනො ඛො දෙවනිතො මූහමණො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාභාසි.

කඤ්ඤා දජ්ජා දෙය්‍යධම්මං කඤ්ඤා දින්නං මහපඨලං,
කථං හි යජමානස්ස කඤ්ඤා⁵ ඉජ්ඣති දකඤ්ඤාති?

[භගවා:]

පුබ්බෙතිවාසං යො වෙදී සග්ගාපායඤ්ච පස්සති,
අථො ජාතිකඛයං පනො අභිකුඤ්ඤාවොසිතො මුනී.

1. සකකරෙය්‍යානං - සිමු. PTS සකකපනෙය්‍යානං සි 1. 2. 2. අපචනෙය්‍යානං - සිමු. අපචනෙය්‍යානං ස්‍යා. 3. ක්‍යාපෙඤ්චා - මජ්ඣ. ස්‍යා. 4. 'සො' ඉති කඤ්ඤා, මජ්ඣ. 5. කථං - මජ්ඣ. PTS.

7. 2. 3.

දේවහිත සූත්‍රය.

199. සැවැත්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාතයෙන් හටගත් ආබාධ ඇති සේක. ආයුෂමත් උපවාන තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උපසංචයක වෙයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් උපවාන ඇමතු සේක. උපවාන, බලව, තෙපි මට උණුදිය (ලැබෙන සැවියක්) දනිවු යි.

වහන්ස, එසේ ය යි කියා ආයුෂමත් උපවාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදත් අස්වා හැඳ පෙරෙට පා සිවුරු ගෙණ දේවහිත බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එලඹියේ ය. එලඹ නිශ්ශබ්ද ව එකත්පසෙක සිටියේ ය.

දේවහිත බමුණු තෙමේ නිශ්ශබ්ද ව එකත්පසෙක සිටි ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන් දැක්කේ ය. දැක ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන්ට ගාථායෙන් කීය:

හිස මුඩු කල සහල සිවුරු පෙර වූ හවත් තෙමේ කුමක් පතමින් කුමක් සොයමින් නිශ්ශබ්ද ව සිටිනෙහි ද, කුමක් ඉල්ලන්නට ආයෙහි ද?

[උපවාන:]

බමුණ, ලොව අතීත් වූ සුගත වූ මුනීන්ද්‍රයන් වහන්සේ වාතයෙන් වූ ආබාධ ඇති සේක. ඉදින් උණුදිය ඇත් තම් මුනීන්ද්‍රයන් වහන්සේට දෙව.

පිදිය යුක්තත් විසින් පුදන ලද සතකාර කටයුත්තන් විසින් සතකාර කරණ ලද අපච්චි (අපවායනා) කටයුත්තන් විසින් අපච්චි කරණ ලද ඒ බුදුරජානන් වහන්සේට ගෙණ යන්නට (උණුදිය) කැමැත්තෙමි.

ඉක්බිති දේවහිත බමුණු තෙමේ උණුදිය කදක් පුරුෂයකු ලවා ගත්වා සකුරුපිබක් ද ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන්ට පිදී ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් උපවාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උණුදියෙන් නාවා උණුදියෙන් සකුරු දිය කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිදී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ ආබාධය සංසිදුනේ ය.

එකල්හි දේවහිත බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටුවිය යුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් දේවහිත බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

දෙයධම්මය කවරකුට දෙන්නේ ද? කවරකුට දෙන ලද්දේ මහත්ඵල වේ ද? කෙබඳු අයුරකින් කවරකුට දෙන්නහුගේ දක්ෂිණාව සමෘද්ධි වේ ද?

[හගවත්හු:]

යමෙක් පෙර විසූ කදපිටුවෙල දනී ද, සවගීය හා අපායත් දකී ද, චෑලි ජාතිකයසඛ්ඛිතාන අතීත්තයට පෑමිණියේ ද, මාහීඤ්ඤයෙන් (වතුසා-නකය) දැන නිම වූ කිසි ඇත්තේ ද, කායමෞහතාවාදි මෞහගුණ යුක්ත ද,

එත් දජජා දෙය්‍යධම්මං එත් දින්නං මහපඨලං,
එවං හි යජමානස්ස එවං ඉජ්ඣති දකඛිණාති.

එවං වුත්තෙ දෙවහිතො මුහුණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකකන්තං
හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙත්ථ අජජතග්ගෙ
පාණුපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 4.

මහාසාලසුභානං.

200. ඝාමපඪියං—

අථ බො අසද්දකිඤ්ඤා මුහුණමහාසාලො උඛො¹ උඛපාපුරණො යෙන
භගවා තෙත්ථපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවතා සද්ධිං සමෙමාදි. සමෙමාද-
නීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්ථා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං
බො තං මුහුණමහාසාලං භගවා එතදවොච. කිත්ථු ඤං මුහුණ උඛො¹
උඛපාපුරණොති.

[මුහුණො:]

ඉධ මෙ හො ගොතම චන්තාරෙ පුත්තා. තෙ මං දුරෙහි සමුපුච්ඡ
සර් නිකඛාමෙන්නීති.

[භගවා:]

තෙන හි ඤං මුහුණ ඉමා ගාථායො පරියාපුණ්ණිඤ්ඤා සභායං
මහාජනකායෙ සන්තිපතීතෙ පුත්තොසු ච සන්තිසින්නොසු භාසස්සු:

යෙහි ජාතෙහි තජ්ඣස්සං යෙසද්දච භවමිච්ඡසං,
තෙ මං දුරෙහි සමුපුච්ඡ සාව වාරෙන්නී සුකරං.

අසන්තා කිර මං ජමමා තාත තාතාති භාසරෙ,
රකඛිසා පුත්තරුපෙන පජභන්ති² වයොගතං.

අස්සොච ජණෙණා නිබ්බොගො බාදතා අපනීයති,
බාලකානං³ පිතා ථෙරෙ පරගාරෙසු හිකඛති.

දුණෙඛාව කිර මෙ සෙය්‍යො යඤ්ඤෙ පුත්තා අතස්සවා,
චණ්ඩපි ගොණං වාරෙහි අථො චණ්ඩපි කුකකුරං.

අකිකාරෙ පුරෙ භොති ගමහිරෙ ගාධ මෙධති,
දණ්ඩස්ස අනුභාවෙන ඛලීඤා පටිතිට්ඨතීති⁴.

අථ බො සො මුහුණමහාසාලො භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො
පරියාපුණ්ණිඤ්ඤා සභායං මහාජනකායෙ සන්තිපතීතෙ පුත්තොසු ච
සන්තිසින්නොසු අභාසී.

1 'උඛො', 'උභං' - මජ්ඣ. 2. තෙ ජභන්ති - මජ්ඣ. සභ. PTS 3. බාලානං - සී 1, 2.
4. පහිනිට්ඨතීති - මජ්ඣ.

මොහුට දේශබ්‍රමය දෙන්නේ ය. මොහුට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ. මෙසේ දෙන්නහුගේ දක්ෂිණාව මෙසේ සමාදාන වේ.

මෙසේ වදාල කල්හි දේවතිත බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතවි. ... භවත් භෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවියෙන් ගත් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 4.

මහාසාල සුත්‍රය.

200. සෑවෑන්තුවර—

ඉක්බිති ජරාවට පත් වූ දිරි ගිය වසත්‍ර ඇති එක්තරා බමුණු-මහසලෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිණේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කළාව කොට නිමවා එකත් පසෙක හිඳගත්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් ඒ බමුණු මහසඵල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක: බමුණ, කුමක්හෙයින් කෝ ජරාවට පත්වූයෙහි දිරි ගිය වසත්‍ර ඇත්තෙහි ද?

[බමුණු:]

භවත් භෞතමයෙනි, මෙහි මාගේ පුත්තු සතර දෙනෙහි. ඔහු අශ්‍රුවන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙණ මා ගෙයින් තෙරනි යි.

[භගවත්හු:]

බමුණ, එසේ වී නම් තෝ මේ ගාථා ඉගෙන සභාවක මහජනසමූහයා රැස්වූ කල්හි පුතුන් ද හිඳගත් කල්හි කියව:

(මට දව) උපන්නා වූ යම් කෙනකුත් කරණ කොට ගෙණ සතුටු වූයෙම් ද, යම් කෙනකුන්ගේ අභිවාද්ධිය පාත්‍රයෙම් ද, ඔහු අශ්‍රුවන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙණ බල්ලෝ හුරකු (වළකන්නාක්) මෙන් මා වළකති.

අසත්පුරුෂ වූ ලාමක වූ රකුසෝ පුත්‍රයන් මෙන් (පෙණේ සිටිමින්) මට පියානෙති පියානෙති යි කියත්. ඔහු ඉක්ම ගිය වයස් ඇති මා දුරු කෙරෙත්.

පරිභෝගයට නුසුදුසු වූ ජරපත් අසකු මෙන් දිරි ගියා වූ පරිභෝග බහය නාත්තා වූ බාලයන්ගේ පියා වූ මහල්ලා කෑමෙන් පහ කරණු ලැබේ. (එහෙයින් හෙ තෙමේ) පරගෙවල සිහසි.

මාගේ යම් ඒ පුත්‍රයෝ නොකීකාරී ද, (ඔවුන්ට වඩා) මට මේ සැරයටිය ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. (මේ සැරයටිය) සාධගොණකුදු වළකයි. වැලි සාධබල්ලකුත් (වළකයි.)

අදුරෙහි පෙරටු වෙයි. ගැඹුරෙහි (ගැඹුරැදියෙහි) පිහිට ලබයි. පෑකිලි දණ්ඩෙහි අනුභාවයෙන් නාවන පිහිටා සිටියි. (එහෙයින්.)

ඉක්බිති ඒ බමුණු මහසුල් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා ඉගෙන සභාවෙහි මහාජනයා රැස් වූ කල්හි පුතුන් ද හිඳගත් කල්හි කී ය.

“යෙහි ජාතෙහි නන්දියං යෙසඤ්ච භවමිච්ඡිසං,
තෙ මං දුරෙහි සමපුච්ඡ සාව වාරෙන්නී සුකරං.

අසන්නා කීර මං ජලමා නාන තාතාහි භාසරෙ,
රකඛසා පුතනරුපෙන පජ්භනති වයොගතං.

අසොසාව ජිණේණා තිබ්බොගො බාදනා අපනීයති,
බාලකානං පිතා ථෙරෙ පර්ගාරෙසු භික්ඛති.

දණේඛාව කීර මෙ සෙයො යඤ්ච පුතනා අනසොවා,
වණ්ඛමපි ගොණං වාරෙති අපො වණ්ඛමපි කුකකුරං.

අකිකාරෙ පුරෙ හොති ගමහිරෙ ගාඛ මෙධති,
දණ්ඛියා අනුභාවෙන බලීතී පටිතිට්ඨති”ති.

අථ බො නං බ්‍රාහ්මණමහාසාලං පුතනා සරං තෙඤ්ච තාභාපෙඤ්ච
පච්චෙකං දුස්සයුගෙන අච්ඡාදෙසුං.

අථ බො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො එකං දුස්සයුගං ආදාය යෙන
භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්චා භගවතා ඤ්ඤං සමෙවාදි. සමෙවාදනීයං
කථං සාරුණීයං චිතිසාරෙඤ්චා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසීනෙනා
බො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො භගවනනං එතදවොච: ටියං හො ගොතම
බ්‍රාහ්මණා තාම ආචරියසා ආචරියධනං පරියෙසාම. පටිගණභානු මෙ
භවං ගොතමො ආචරියො ආචරියධනනති.¹ පටිගහෙසි භගවා අනුකමපං
උපාදාය.

අථ බො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො භගවනනං එතදවොච: අභිකකනනං
හො ගොතම. -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙඤ්ච අජ්ජනගො
පාණ්ණපෙනං සරණං ගතනති.

7. 2. 5.

මානස්ථදාසුතනං.

201. සාවඤ්චියං—

තෙන බො පන සමයෙන මානස්ථදො නාම බ්‍රාහ්මණො සාවඤ්චියං
පටිච්ඡති. සො තෙව මාතරං අභිවාදෙති. න පිතරං අභිවාදෙති. න ආචරියං
අභිවාදෙති. න ජෙට්ඨභාතරං අභිවාදෙති.

තෙන බො පන සමයෙන භගවා මහතියා පරිසාය පරිච්චිතො ධම්මං
දෙසෙති. අථ බො මානස්ථදාසු බ්‍රාහ්මණසා එතදහොසී: අයං බො සමණො
ගොතමො මහතියා පරිසාය පරිච්චිතො ධම්මං දෙසෙති. යනනුතාහං යෙන
සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකමෙයං. සවෙ මං සමණො ගොතමො
ආලපියසති, අභමපි නං ආලපියසාමි. තො වෙ මං සමණො ගොතමො
ආලපියසති අභමපි නං නාලපියසාමිති.

1. ආචරියභාගනති - සීඉ. 1.2.

(මට ද ව) උපන්තාවු යම් කෙනකුත් කරණ කොට ගෙන සතුටු වූයෙමි ද, යම් කෙනකුත් ගේ අභිවාදනය පැතුයෙමි ද, ඔහු ද අඹුවන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙන බල්ලෝ හුරකු (වලකන්තාක්) මෙන් මා වලකති.

අසත්පුරුෂ වූ ලාමක වූ රකුසෝ පුත්‍රයන් මෙන් (පෙනී සිටිමින්) මට පියානෙති, පියානෙති යි කියත්. ඔහු ඉක්ම ගිය වයස් ඇති මා දුරු කෙරෙත්.

පරිභෝගයට නුසුදුසු වූ ජරපත් අසකු මෙන් දිරා ගියා වූ පරිභෝග ධනය තාත්තා වූ බාලයන්ගේ පියා වූ මහල්ලා කැමෙන් පහ කරණු ලැබේ. (එහෙයින් හෙ තෙමේ) පරගෙහි සිහඬි

මාගේ යම් ඒ පුත්‍රයෝ තොකිකරා ද, (ඔවුන්ට වඩා) මට මේ සැරයටිය ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. (මේ සැරයටිය) සැබගොණකුදු වලකයි. වැලි සැබබල්ලකුත් (වලකයි.)

අදුරෙහි පෙරවූ වෙයි. හැඹුරෙහි පිහිට ලබයි. පැකිලී දණ්ඩෙහි අකුහාවයෙන් තැවත පිහිටා සිටියි. (එහෙයින්.)

ඉක්බිති පුත්‍රයෝ ඒ බමුණු මහසල්හු ගෙට පමුණුවා නාවා වෙන වෙන වසත්‍රයන්ගෙන් පිදුහ. එකල ඒ බමුණු මහසල් තෙමේ එක් වසත්‍රයන්ගෙන් රැගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටු වියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිව්වා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ඒ බමුණු මහසල් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය:

භවත් ගෞතමයෙනි, අපි බමුණෝ වෙමු. ඇදුරහුට ඇදුරුධනය සොයමිහ. මාගේ ඇදුරු වූ භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ඇදුරුධනය පිළිගන්තා සේක්වා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පාව නිසා පිළිගෙන වදාළ සේක.

ඉක්බිති ඒ බමුණු මහසල් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙලේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මා අද පටන් දිවි යෙන් ගත් සරණ ගිය උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 5.

මානසඤ්ඤානුය.

201. සැවැත්නුවර—

එකල්හි මානසඤ්ඤා නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. හෙතෙම මව නො ම වදී. පියා නො ම වදී. ඇදුරහු නො ම වදී. දෙටු බැයා නො ම වදී.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිස විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දහම් දෙසන සේක. ඉක්බිති මානසඤ්ඤා බමුණාහට මේ මහණගොයුම් තෙමේ මහත් පිරිස විසින් පිරිවරණ ලදු ව දහම් දෙසයි. මම මහණගොයුම් වෙත එළඹෙන්නෙමි නම් මැනව. ඉදින් මහණගොයුම් තෙමේ මට කථා කරන්නේ නම් මමත් ඔහුට කථා කරන්නෙමි. ඉදින් මහණගොයුම් තෙමේ මට කථා නො කරන්නේ නම් මමත් ඔහුට කථා නො කරන්නෙමි.

අප ඛො මානඤ්ඤො මුහුණො යෙන භගවා තෙනුපස්සිකම්. උපස්සිකම්චා තුණ්භිභුතො¹ එකමනනං අට්ඨාසි අප ඛො භගවා තං තාලපි². අප ඛො මානඤ්ඤො මුහුණො තායං සමණො ගොතමො කිඤ්චි ජාතාතීති තතොව පුත නිවතතිතුකාමො අහොසි.

අප ඛො භගවා මානඤ්ඤො මුහුණො වෙතසා වෙතොපරිචිතකක- මඤ්ඤය මානඤ්ඤො මුහුණං ගාථාය අර්ඤ්භාසි:

ත මාන මුහුණං සාධු* අතීකසසීච මුහුණං,
යෙන අතේත අගඤ්ඤ³ තමෙවමනුමුහුණයෙති†.

අප ඛො මානඤ්ඤො මුහුණො විතනං මෙ සමණො ගොතමො ජාතාතීති තතේව භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීතා භගවතො පාදනි මුඛෙන⁴ පරිවුඛෙති, පාණීති ව පරිසම්බාහති, තාමඤ්ච සාවෙති: ‘මානඤ්ඤොහං හො ගොතම මානඤ්ඤොහං හො ගොතමා’ති.

අප ඛො සා පරිසා අඛ්ඤුතචිතනජාතා අහොසි. අච්ඡරියං වත හො අඛ්ඤුතං වත හො අයං හි මානඤ්ඤො මුහුණො තෙව මාතරං අභිවාදෙති. ත පිතරං අභිවාදෙති ත අච්ඡරියං අභිවාදෙති ත ජේට්ඨභාතරං අභිවාදෙති අප ව පත සමණෙ ගොතමෙ එවරුපං පරමනිපච්චාකාරං⁵ කරොතිති.

අප ඛො භගවා මානඤ්ඤො මුහුණං එතදවොච: අලං මුහුණ උට්ඨෙසි, සකෙ අසතෙ නිසීද, යතො තෙ මසි විතනං පසන්නතති.

අප ඛො මානඤ්ඤො මුහුණො සකෙ අසතෙ නිසීදිචා භගවනනං ගාථාය අර්ඤ්භාසි:

කෙසු ත මානං කසිරුඵ⁶ කෙසු වසු⁷ සගාරවො,
කාසං අපචිතා අසු කාසං⁸ සාධු සුජ්ජතා.

[භගවා:]

මාතරි පිතරි වාපි⁹ අපො ජේට්ඨමහි භාතරි,
අච්ඡරියෙ වතුඤ්ඤි¹⁰ තෙසු ත මානං කසිරුඵ.
තෙසු අසු සගාරවො තාසං¹⁰ අපචිතා අසු තෙවසු සාධු ජ්ජතා¹¹.

අරහනෙත සිතිභුතෙ¹² කතනිචෙව අතාසවෙ,
නිහච්ච මානං අඤ්ඤො තෙ තමසං¹³ අනුතතරෙ.

එවං වුච්චො මානඤ්ඤො මුහුණො භගවනනං එතදවොච අභිකකනනං හො ගොතම, - පෙ - උපාසිකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අර්ඤ්ඤො පාණ්ඤපෙතං සරණං ගතනති.

1. ‘තුණ්භිභුතො’ ඉති නප්ඵ, සා 2. කාලපච්චි - සිමු, සා. 3. අගඤ්ඤ - මඤ්ඤ. PTS. 4. මුඛෙන ව - මඤ්ඤ. PTS. 5. නිපච්චකාරං - මඤ්ඤ. සා. 6. මාතා න - සිමු. 1. 7. පසු අසු - PTS. කඵංසමසං - සා 8. කාසං - මඤ්ඤ. PTS. 9. ධාපි - මඤ්ඤ. 10. තාසං - සිමු 2 11. තාසං සාධු සුජ්ජතා - මඤ්ඤ. PTS. 12. සිතිභුතෙ - සා. 13. තමසං - මඤ්ඤ.

* න මාතං මුහුණං සාධු - සිමු 2. මඤ්ඤ. සා PTS. න මාතං මුහුණං සාධු - සි 1, 2. † අනුමුභසි - සි 1, 2. ‡ වතුඤ්ඤි. - සබ්බප.

ඉක්බිති මාතස්ථා ඛ්‍යාතිය බ්‍රහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි නිශ්චය ව එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහුට කථා නොකළ සේක. ඉක්බිති මාතස්ථා ඛ්‍යාතිය බ්‍රහ්මණ තෙමේ මේ මහණගොයුම් තෙමේ කිසිත් නො දනියයි එතැනින් ම නැවත පෙරළා එහු කැමැත්තේ වී ය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තම සිතින් මාතස්ථා ඛ්‍යාතියේ විතතපරිචිතකීය දූත මාතස්ථා ඛ්‍යාතියට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

බ්‍රහ්මණ, මෙහි ප්‍රයෝජනයක් අපේක්ෂා කරන්නහුට මාතය වැඩීම නො මැනවි. යම් ප්‍රයෝජනයක් හේතු කොට ගෙන පැමිණියේ නම් එය ම සිදුකර ගන්නේ ය.

ඉක්බිති මාතස්ථා ඛ්‍යාතිය බ්‍රහ්මණ තෙමේ මහණගොයුම් තෙමේ මාගේ සිත දනී යයි එහි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා මුට්ටෙන් සිඹි. අතින් ද පිරිමදී. “භවත් ගෞතමයෙනි, මම මාතස්ථා යෙමි. භවත් ගෞතමයෙනි, මම මාතස්ථා යෙමි” යි තම ද අත්වයි.

ඉක්බිති ඒ පිරිස “පින්වත්නි, ආයුධයකි. පින්වත්නි, අද්භූතයෙකි. මේ මාතස්ථා ඛ්‍යාතිය බ්‍රහ්මණ තෙමේ මව නො ම වදී. පියා නො ම වදී. ඇදුරුහු නො ම වදී. දෙටුබැඟා නො ම වදී. එහෙත් ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙහි මෙබඳු ඉතා ම යටත් පහත් පැවැතුම් ඇති බවක් කෙරේ ය සී අද්භූත සිත් ඇති වූවා ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාතස්ථා ඛ්‍යාතියට මෙය වදාළ සේක: බ්‍රහ්මණ, පමණි. නැගිටුව. සිය අසුතෙහි හිඳ ගනුව. යම් හෙයකින් තාගේ සිත මා කෙරෙහි පහත් ද, (එහෙසිනි).

ඉක්බිති මාතස්ථා ඛ්‍යාතිය බ්‍රහ්මණ තෙමේ සිය අසුතෙහි හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවකින් කී ය:

කවර කෙනකුත් කෙරෙහි මාතය නො කරන්නේ කවරකෙනකුත් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ද? ඔහු විසින් කවර කෙනෙක් අපවිති කටයුත්තෝ වන්නාහු ද? ඔහු විසින් කවර කෙනෙක් මැනවින් පිදියයුත්තෝ වන්නාහු ද?

[භගවත්හු:]

මම කෙරෙහි ද, පියා කෙරෙහි ද, වැලි දෙටුබැඟා කෙරෙහි ද, සිටුවැනි ව ඇදුරු කෙරෙහි ද සි යන මොවුන් කෙරෙහි මාතය නො කරන්නේ ය. මොවුන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ය. ඔහු විසින් මොහු අපවිති කටයුත්තෝ වන්නාහ. ඔහු විසින් මොහු මැනවින් පිදියයුත්තෝ වන්නාහ.

සිහිල් වූ කලකීය ඇති ආසුව රහිත වූ නිරූතනර වූ ඒ රහතුන් (මාතයෙන්) තද නො වී මාතය නසා වදුව.

මෙසේ වදාළ කල්හි මාතස්ථා ඛ්‍යාතිය බ්‍රහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවියෙන් ගත් සරණ හිය උපාසකයකු කොට දරණ සේකවා.

7. 2. 6.

පච්චනීකසුත්තං.

202. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා සාවඤ්චීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

තෙන බො පන සමයෙන පච්චනීකසානො නාම චූභවණො සාවඤ්චීයං පච්චසති. අථ බො පච්චනීකසාතස්ස චූභවණස්ස එතදභොසී, යනානුතාභං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඬකමෙය්‍යං යං යදෙව සමණො ගොතමො භාසිස්සති, තං තදෙවස්සාභං පච්චනීකාස්සන්ති.

තෙන බො පන සමයෙන භගවා අජේඛාකාසෙ වඩකමති. අථ බො පච්චනීකසානො චූභවණො යෙන භගවා තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීනා භගවන්තං වඩකමන්තං අනුචඩකමමානො¹ භගවන්තං එතදවොච: භණ සමණ ධම්මන්ති

[භගවා:]

න පච්චනීකසාතෙන සුචීජාතං සුභාසීතං,
උපකකීඋට්ඨවිතෙන්ත සාරඞභබ්හුලෙත ව.

යො ව විතෙය්‍ය සාරඞභං අපපසාදඤ්ච වෙතසො,
ආඤාතං පච්චිස්සජ්ජ ස වෙ² ජඤ්ඤ සුභාසීතන්ති.

එවං චුත්තෙත පච්චනීකසානො චූභවණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකකන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙභු අජ්ජතඟ්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 7.

නවකමම්කසුත්තං.

203. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤභරසම්චන්තසණ්ඨි.

තෙන බො පන සමයෙන නවකමම්කභාරද්වාජො චූභවණො තස්මිං වනසණ්ඨි කමමන්තං කාරාපෙති. අද්දසා බො නවකමම්කභාරද්වාජො චූභවණො භගවන්තං අඤ්ඤභරසම්චං සාලරුකබමුලෙ නිසීන්තං පලලඬකං ආභුජ්නා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. දීඨවාතස්ස එතදභොසී: අභං බො පන³ ඉමස්මීං වනසණ්ඨි කමමන්තං කාරාපෙනො රමාමී. අයං සමණො ගොතමො කීං කාරාපෙනො රමෙතීති.

අථ බො නවකමම්කභාරද්වාජො චූභවණො යෙන භගවා තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීනා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසී.

කෙ භු කමමන්තා කසිරන්ති⁴ භිකඛු සාලවතෙ තච,
යදෙකකො අරඤ්ඤස්මිං රතීං වින්දසී ගොතමාති.⁵

1 අනුචඩකමමානොඉති නනී - මජ්ඣ. PTS 2. සවෙ - ස්‍යා. 3. "පන" ඉති නනී - මජ්ඣ. ස්‍යා, PTS, 4. කරීයන්ති - මජ්ඣ. 5. වින්දති ගොතමොති - මජ්ඣ. ස්‍යා, PTS.

7. 2. 6.

පච්චනික සුත්‍රය.

202. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අන්‍යෝපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි පච්චනිකසාත නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. ඉක්බිති පච්චනිකසාත බමුණාහට “මම මහණ ගොයුම්හු වෙත එළඹෙන්නෙමි නම් මැනවි. මහණ ගොයුම් යමක් යමක් ම කියන්නේ ද, මම ඔහුගේ ඒ ඒ වදනට ම විරුද්ධ වන්නෙමි”යි මේ අදහස විය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අබවස සක්මන් කරණ සේක. එවිට පච්චනිකසාත බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹියේ ය. එළඹ සක්මන් කරණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුව සක්මන් කරමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භ්‍රමණයෙනි දහම් දෙසනු මැනවැ”යි මෙය කීය.

[භගවත්හු.]

පච්චනිකසාත වූ කිලිට්ඨිත් ඇති කරණුහනරියකරණය බහුල කොට ඇති පුද්ගලයා විසින් සුබැසි දහම මොනවට නො දනහැක්කේ ය.

යමෙක් සිතේ අප්‍රසාදය ද බද්ධවෙරය ද දුරු කොට සාරථය බැහැර කොට (සිටියේ ද) හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් සුබැසි දහම දැන ගන්නේ ය.

මෙසේ වදලු කල්හි පච්චනිකසාත බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා!

7. 2. 7.

නවකමමික සුත්‍රය.

203. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු වනලාභැබෙහි වැඩවසන සේක.

එකල්හි නවකමමිකභාරද්වෘජ බමුණු තෙමේ ඒ වනලාභැබෙහි කමාන්ත කරවයි. නවකමමිකභාරද්වෘජ බමුණු තෙමේ එක්තරු සල්ලාකක්- මුල උඩුකය කෙළින් තබා (කමටහනට) අභිමුඛ කොට සිහි එළවා පලක් බැඳ වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්කේ ය. දැක ඔහුට “මම වනාහි කමාන්ත කරවමින් මේ වනලාභැබෙහි සිත් අලවමි. මේ මහණගොයුම් තෙමේ කුමක් කරවමින් සිත් අලවා දූ”යි මේ අදහස විය.

ඉක්බිති නවකමමිකභාරද්වෘජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මහණ, ඔබවහන්සේ විසින් මේ සල්වෙනෙහි නිතම් කමාන්තයෝ කරණු ලැබෙද්දී? ගෞතමයෙනි, යම් හෙයෙකින් මේ වෙනෙහි හුදෙකලා ව ඇල්ම විදිහි ද? (එහෙයින්) මෙසේ විචාරමි.

ත¹ මෙ වතසමිං කරණීයමභී උච්ඡින්නමුලං මෙ වතං විසුකං,
සවාහං² වතෙ නිබ්බතපො විසලො ඵකො රමෙ අරතීං විප්පභායාති.

එවං චූතෙන නවකමමිකභාරදාපො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං. එතදවොච:
අභිකකන්තං භො ගොතමි -පෙ- උපාසකං මං භවා ගොතමො ධාරෙභු
අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 8.

කට්ඨභාරසුභතං

204. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරසමිං
වතසණෙඛි.

තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරසා භාරදාප්භොතනසා
බ්‍රාහ්මණසා සමබ්‍රහුලා අනෙතවාසිකා කට්ඨභාරකා³ මාණවකා යෙන සො⁴
වතසණෙඛි තෙනුපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිඤ්ඤා අද්දසංසු භගවන්තං තසමිං
වතසණෙඛි නිසින්නං පලලඛිකං ආභුජ්ඤා උජ්ජං කායං පණ්ණධාය පරිමුඛං සතිං
උපට්ඨපෙඤ්ඤා.

දිසවාන යෙන භාරදාප්භොතනො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛිකමිංසු.
උපසඛිකමිඤ්ඤා භාරදාප්භොතනං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච්චිං යගෙස භවං
ජාතෙය්‍ය⁵ අසුකසමිං වතසණෙඛි සමණො⁶ නිසින්නො පලලඛිකං ආභුජ්ඤා
උජ්ජං කායං පණ්ණධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤ්ඤා.

අථ බො භාරදාප්භොතනො බ්‍රාහ්මණො තෙහි මාණවකෙහි සද්ධිං යෙන
සො වතසණෙඛි තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්ඤා අද්දසා බො භගවන්තං
තසමිං වතසණෙඛි නිසින්නං පලලඛිකං ආභුජ්ඤා උජ්ජං කායං පණ්ණධාය
පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤ්ඤා. දිසවාන යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛික-
මිඤ්ඤා භගවන්තං ගාථාති අජ්ඣකභාසි:

ගමහීරරූපෙ බ්‍රහ්මභෙරවෙ වතෙ සුඤ්ඤං අරඤ්ඤං විජ්ජනං විගාහීය,
අනිඤ්ඤමානෙන සිතෙන⁷ වග්ගුතා සුචාරරූපං⁸ වත භික්ඛු ක්ඛායසි.

න යජ්ඨ හීතා න පි යජ්ඨ වාදිතං එකො අරඤ්ඤෙඤ්ඤා වතමසිසිතො මුනී,
අචේරරූපං පටිභාති මං ඉදං යදෙකකො පීතිමතො වතෙ වසෙ.

මඤ්ඤමහං⁹ ලොකාබ්චනී සභව්‍යතං¹⁰ ආකඛිමානො නිදිවං අනුතනරං,
කසවා භවං විජ්ජනමරඤ්ඤමසිසිතො තපො ඉධ කුඛබ්බි¹¹ බ්‍රහ්මපත්තියාති.

1. න ව මෙ - සීමු 1. ස්‍ය. 2. සොකං - PTS. 3. කට්ඨභාරකා නාම - සීමු 1. 2. 4 සොති
තනී - මජ්ඣ. 5. ජාතෙය්‍යසි - මජ්ඣ. 6. සමණො ගොතමො - ස්‍ය. 7. හිතෙන -
ස්‍ය. 8. සුඤ්ඤරූපං - අට්ඨ: 9. මඤ්ඤහං - PTS. 10. ලොකාබ්චනී සභව්‍යතං - සීමු 1.
ලොකාබ්චනී සභව්‍යතං - PTS. මජ්ඣ, ස්‍ය. 11. කුඛබ්බි - මජ්ඣ.

මෙම වෙනෙහි කටයුත්තක් නැත. මාගේ කෙලෙස්වනය මුලුසුන් කරණ ලද්දේ ය. පහව ගිය (කෙලෙස්) කවු ආත්තේ ය. ඒ මම නිකෙලයි ව පහ ව ගිය (රුගාදී) හුල් ආති ව (ප්‍රානතසෙනසුන්ති හා භාවනාවෙහි) නොඇල්ම වෙසෙසින් පහ කොට මේ වෙනෙහි එකලාව සිත් අලවා වෙසෙමි.

මෙසේ වදාල කල්හි නවකමිකභාරදාජ. බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මානවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවි ගිම්මෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා.

7. 2. 8.

කට්ඨභාරසුත්‍රය

204. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල්දනවිවෙහි එක්තරු වනලාභාබෙක වාඛවසන සේක.

එකල්හි එක්තරු භාරදවාජගෝත්‍ර බමුණකුගේ අතාවැසි වූ දර ගෙනෙන බොහෝ මාණවකයෝ ඒ වනලාභාබෙක වෙත එලඹියහ. එලඹ ඒ වනලාභාබෙහි පලක් බැඳ උඩුකය කෙලින් තබා අභිමුඛ කොට සිහි එලවා වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටහ. දූක භාරදවාජගෝත්‍ර බමුණා වෙත එලඹියහ. එලඹ භාරදවාජගෝත්‍ර බමුණාහට “භවත් තෙමේ දන්තේ ද? අසවල් වනලාභාබෙහි මහණෙක් පලක් බැඳ උඩුකය කෙලින් තබා සිහිය අභිමුඛ කොට එලවා හුන්තේ ය”යි මෙය කීහ.

ඉක්බිති භාරදවාජගෝත්‍ර බමුණු ඒ මනෙවුන් සමග ඒ වනලාභාබෙක වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ඒ වනලාභාබෙහි පලක් බැඳ උඩුකය කෙලින් තබා අභිමුඛ කොට සිහි එලවා වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දූක්කේ ය. දූක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය;

ඉමණයෙහි, හිස් වූ, ජනයාගෙන් තොර වූ, අරණ්‍යයට පිවිස ගැඹුරු සවභාවය ඇති බොහෝ සෙසින් බිය එලවන මේ වෙනෙහි නොසැලෙන සචිර වූ මනහර සිරුරෙන් යුක්ත ව ඒකාන්තයෙන් සොදුරු සවභාවය ඇති ධ්‍යාන කෙරෙහි.

යම් නානෙක ගී ගැයුම් තැද්ද, යම් නානෙක වැයුමෙකුත් තැද්ද, (එබඳු වූ මේ) වෙනෙහි සඵලමුනි තෙමේ හුදෙකලා ව වනසෙනසුන් ඇසුරු කෙළේ ය. යම් හෙයෙකින් එකලා ව ම තුටුසින් ඇති ව වෙනෙහි වෙසෙන්නේ ද, (එසෙසින්) මෙකරුණ පුදුමයක් සේ මට වැටහෙයි.

ලොකාධිපති බ්‍රහ්මයා හා සහභාවය වූ නිරුත්තර බහිලොව පනමින් (වෙනෙහි වෙසෙහි යයි) මම හඟිමි. (තැනහොත්) භවත් කුමක් හෙයින් ජනයා කෙරෙන් තොර වූ වනය ඇසුරු කෙළේ ද? බ්‍රහ්මලෝකෝත්පතනිය පිණිස මෙහි තපස් කෙරෙහි ද?

[භගවා:]

යා කාචී කඛිං අභිනන්දනා වා අනෙකධාතුසු පුඤ්ඤි සදසිතා,
අඤ්ඤාණමුලපභවා පජ්ජපිතා සබ්බා මයා බන්ධනිකතා¹ සමුලිකා.

සඨාහං අකඛිං අසිතො අනුපයො සබ්බෙසු ධම්මෙසු විසුඛිදස්සනො,
පපසුය්‍ය සමොධිමනුන්තරං සිවං ක්‍රියායාමහං බ්‍රාහ්මණ² රහො විසාරදොති.

එවං චුතො භාරථාජගොතො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:
අභිකක්කන්තං හො ගොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු
අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 9.

මාතුපොසකසුක්තං

205. ඝාට්ඨිකං—

අථ ඛො මාතුපොසකො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්නා භගවතා සඤ්ඤිං සමොදි. සමොදනීයං කථං සාරණීයං
චිතිසාරෙඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො මාතුපොසකො
බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච. අහං හි හො ගොතම ධම්මෙත භික්ඛං
පරියෙසාමි. ධම්මෙත භික්ඛං පරියෙසිතා මාතාපිතරෙ පොසෙමි. කච්චාහං
හො ගොතම එවංකාරී කිච්චකාරී හොමිති?

තහ්‍ය නං බ්‍රාහ්මණ එවංකාරී කිච්චකාරී හොසි³. යො ඛො බ්‍රාහ්මණ
ධම්මෙත භික්ඛං පරියෙසති. ධම්මෙත භික්ඛං පරියෙසිතා මාතාපිතරෙ
පොසෙති. බහු⁴ සො පුඤ්ඤං පසවතීති.

[භගවා:]

යො මාතරං වා⁵ පිතරං වා මචේවා ධම්මෙත පොසති,
තාය තං පාරිවරියාය මාතාපිතුසු පණ්ඨිතා,
ඉධෙව තං පසංසන්ති පෙච්ච සග්ගෙ පමොදතීති.

එවං චුතො මාතුපොසකො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:
අභිකක්කන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු
අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

1 බන්ධනිකතා - ස්‍යා. 2 බ්‍රහ්ම - මජ්ඣ. ස්‍යා. 3 අපහාසි - සීවු 1.2. ස්‍යා. 4 බහු - PTS. 5 මාතරං - මජ්ඣ. ස්‍යා. PTS

[භගවත්හු:]

යම්කිසි අභිනන්දනසවරූප නාමණායෙක් හෝ අනෙකසවභාවාලම්බණ-
යන්හි වූ නිරතුරු ඇසුරු කළ නානාප්‍රකාර සෙසු කෙලෙස් හෝ ඇද්ද,
අවිද්ධව මූලප්‍රභවය කොට ඇති අවිද්ධමූල සහිත වූ ඒ සියලු නාමණාවෝ මා
විසින් නසන ලදහ.

බමුණ, ඒ මම නාමණා රහිත වූයෙමි නාමණාව ඇසුරු නො කෙලෙම්
උපගමන රහිත වූයෙමි සියලු ධර්මයන්හි විශුද්ධිදහීන ඇත්තෙමි වෙමි. ඒ
මම නිරුහතර වූ ශ්‍රේණි වූ සමෝඛියට පැමිණ විහාරද ව රහසිගතව ධ්‍යාන
කෙරෙමි.

මෙසේ වදාළ කල්හි භාරදවාපගෙහු බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
මෙය සැල කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි ... භවත්
ගෞතමයන් වහන්සේ අද පවත් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු
කොට දරණ සේක්වා.

7. 2. 9.

මාතුපොසක සුත්‍රය

205. සෑමුවන්තුවර—

එකල්හි මාතුපොසක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය.
එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු
කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් මාතු-
පොසක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේය. භවත්
ගෞතමයෙනි, මම වනාහි දෑහැමින් භික්ෂාව සොයමි. දෑහැමින් භික්ෂාව
සොයා මවුපියන් පුසිමි. භවත් ගෞතමයෙනි, කීව්? මම මෙසේ කරන්නෙමි
කිසි කරන්නෙකිමි වෙමි ද?

[භගවත්හු:]

බමුණ, මෙසේ කරණ තෝ ඒකාන්තයෙන් කිසි කරන්නෙහි. බමුණ,
යමෙක් දෑහැමින් භික්ෂාව සොයා ද, දෑහැමින් භික්ෂාව සොයා මවුපියන් පුසි ද,
හෙ තෙමේ බොහෝ පින් රැස් කෙරෙයි.

යම් මිනිසෙක් මවන් පියාන් දෑහැමින් පුසි ද, මවුපියන් කෙරෙහි වූ ඒ
මෙහෙ කිරීම හේතු කොට ගෙන පණිතයෝ මේ ලොවිහි ම ඔහු පසසත්.
පරලොව සවගීයෙහි සතුටු වෙයි.

මෙසේ වදාළ කල්හි මාතුපෝසක බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
මෙය සැල කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත්
ගෞතමයන් වහන්සේ අද පවත් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු
කොට දරණ සේක්වා.

7. 2. 10.

භික්ඛකපුතනං

206. ඝාච්ඡජීයං—

අථ ඛො භික්ඛකො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම් උපසඛිකම්චා භගවතා සද්ධිං සමොදදී. සමොදදනීයං කථං සාරුණීයං චීතිසාරෙචා එකමනනං නිසීදී. එකමනනං නිසිනොතො ඛො භික්ඛකො බ්‍රාහ්මණො භගවනනං එතදවොච: අභමපි ඛො¹ හො ගොතම භික්ඛකො භවමපි භික්ඛකො ඉධ තො කිං තානාකරණන්ති?

[භගවා:]

ත තෙන භික්ඛකො හොති යාවතා භික්ඛතෙ පරෙ,
විසසං ධම්මං සමාදය භික්ඛු හොති ත තාවතා.

යොධ පුඤ්ඤඤච පාපඤ්ච බාහිචා² බ්‍රහ්මචරීයවා³,
සඛියාය ලොකෙ චරති ස වෙ භික්ඛුති චුච්චති.

එවං චුතෙන භික්ඛකො බ්‍රාහ්මණො භගවනනං එතදවොච: අභිනකනනං හො ගොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතය්සෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 11.

සඛගාරවසුතනං

207. ඝාච්ඡජීයං—

තෙන ඛො පන සමයෙන සඛගාරවො⁴ නාම බ්‍රාහ්මණො ඝාච්ඡජීයං පට්චසති. උදකසුද්ධිකො උදකෙන පරිසුද්ධිං⁵ පච්චෙති. සායපාතං⁶ උදකො-රොහණානුයොගමනුසුතොතො විහරති.

අථ ඛො ආයසමා ආනඤ්ඤ පුබ්බනහසමයං නිවාසෙචා පනතච්චරමාදය සාවච්චිං පිණ්ඩිය පාවිසී. සාවච්චියං පිණ්ඩිය චරිචා පච්ඡාභනනං පිණ්ඩිපාන-පට්චකනනොතො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා භගවනනං අභිවාදෙචා එකමනනං නිසීදී. එකමනනං නිසිනොතො ඛො ආයසමා ආනඤ්ඤ භගවනනං එතදවොච: ඉධ භනෙන සඛගාරවො⁴ නාම බ්‍රාහ්මණො සාවච්චියං පට්චසති, උදකසුද්ධිකො උදකෙන පරිසුද්ධිං⁵ පච්චෙති සායපාතං⁶ උදකොරොහණානුයොගමනුසුතොතො විහරති. සාධු භනෙන භගවා යෙන සඛගාරවසු බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමතු අනුකමපං උපාදයාති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන.

අථ ඛො භගවා පුබ්බනහසමයං නිවාසෙචා පනතච්චරමාදය යෙන සඛගාරවසු බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා පඤ්ඤනෙන ආසනෙන නිසීදී.

1. අභමමි - සී.වු. 1, 2 සා. 2. පවාහෙචා - සා. 3. බ්‍රහ්මචරීයං - මජ්ඣ. සී.වු. 1. PTS. සා. 4 සඛගාරවො - සා. 5. සුද්ධිං - සී.වු. 1. 2. PTS. සී 1, 2. 6. සායංපාතං - සී.වු. 1.

7. 2. 10.

හික්කක සූත්‍රය

206. සැවැත්නුවර—

එකල්හි හික්කක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කපාව කොට නීමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් හික්කක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේය. භවත් ගෞතමයෙනි, මඬන් භික්ෂකයෙක්මි. භවත් තෙමේන් භික්ෂකයෙකි. මෙහි ලා අප දෙදෙනාගේ කිනම් වෙනසෙක් ද?

[භගවත්හු:]

මෙරමා සීභා යන මෙතෙක් වේ ද, එපමණෙකින් භික්ෂකයෙක් නො වේ. දුර්ගතිය වූ අකුශලධර්මය සමාදන් ව (සිටියේ) ඒ තාක් භික්ෂු නම් නො වේ.

මේ සස්තෙහි යමෙක් පිණ ද පව ද බැහැර කොට වුසු බඹසර ඇත්තේ නුවණින් දැන ලොච්චි හැසිරේ ද, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් භික්ෂු යයි කියනු ලැබේ.

මෙසේ වදාල කල්හි භික්ෂක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමි කොට සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා.

7. 2. 11.

සඛගාරව සූත්‍රය

207. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සඛගාරව නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. ජලයෙන් ශුද්ධිය වේ යයි අදහන්නේ ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි. උදය සවස දියට බැසීමේ චිත්තයෙහි යෙදුනේ වෙසෙයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ පෙරවරු හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඹු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්නුවර පිඹු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිස පාතයෙන් වැලකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලහ: “වහන්ස, මෙහි සඛගාරව නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. ජලයෙන් ශුද්ධිය වේ යයි අදහන්නේ ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි. උදය සවස දියට බැසීමේ චිත්තයෙහි යෙදුනේ වෙසෙයි. වහන්ස, භාග්‍යවත්හු අනුකම්පා පිණිස සඛගාරව බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹෙන සේක්වා. ඒ මැනවි”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්ද භාවයෙන් ඉවසා වදාල සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙණ සඛගාරව බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹී සේක. එළඹ පණවන ලද අස්තෙහි වැඩහුන් සේක.

අථ ඛො සඛ්‍යාරවො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි; භගවතා සද්ධිං සලොදි. සලොදනීයං කථං සාරුණීයං විනිසා:රොනි; එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසීනනං ඛො සඛ්‍යාරවං බ්‍රාහ්මණං භගවා එතදවොච: සචං කීර නං බ්‍රාහ්මණ උදකසුද්ධිකො උදකෙත පරිසුද්ධිං පච්චෙයි. සායපාතං උදකොරොහණානුයොගමනුසුතෙනා විහරසීති.

එවං භො ගොතමොති¹

කිමපත නං බ්‍රාහ්මණ අත්චසං සමපසාමානො උදකසුද්ධිකො උදකෙත පරිසුද්ධිං² පච්චෙයි. සායපාතං උදකොරොහණානුයොගමනුසුතෙනා විහර- සීති?

ඉධ මෙ භො ගොතම යං දිවා පාපකමමං කතං ගොතී, තං සාය නහානෙත³ පවාහෙමි. යං රතනිං පාපකමමං කතං ගොතී, තං පාන⁴ නහානෙත පවාහෙමි. ඉමං ඛවාහං භො ගොතම අත්චසං සමපසාමානො උදකසුද්ධිකො උදකෙත පරිසුද්ධිං පච්චෙමි. සායපාතං උදකොරොහණානු- යොගමනුසුතෙනා විහරාමීති.

[භගවා:]

ධමමො රහදෙ බ්‍රාහ්මණ සීලනිචෝ
අනාච්චො සඛනී සතං පසචෝ,
යත් හවෙ වෙදගුනො සිතාතා
අතලලගනනා'ව තරනති පාරනති.

එවං චුනෙන සඛ්‍යාරවො බ්‍රාහ්මණො භගවනනං එතදවොච: අභිකකනනං භො ගොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙචු අජ්ඣනගෙහ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතනති.

7. 2. 12.

බොමදුසසසුතං

208. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සහෙකසු විහරති බොම- දුසසං නාම සකාසානං නිගමො. අථ ඛො භගවා පුබ්බතඛසමයං නිවාසෙති; පත්තචීවරමාදාය බොමදුසසං නිගමං⁵ පිණ්ඩාය පාවිසී.

තෙන ඛො පත සමයෙන බොමදුසසකා බ්‍රාහ්මණගහපතීකා සභායං සනනිපතීතා නොනති කෙනචි දෙව කරණීයෙන. දෙවො ච එකමෙකං චුසායති.

අථ ඛො භගවා යෙන සා සභා තෙනුපසඛකම්. අද්දසංසු ඛො බොමදුසසකා බ්‍රාහ්මණගහපතීකා භගවනනං දුරතොච අගච්ඡනනං. දිසවාන එතදවොචු: කෙ ච මුණ්ඩිකා සමණකා කෙ ච සභාධමමං ජාතීසුනනතීති?

අථ ඛො භගවා බොමදුසසකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතීකෙ ගාථාය අජ්ඣගාසී.

1. ගොතම - මජ්ඣ. PTS. 2. උදකසුද්ධිං - මජ්ඣ. PTS. 3. සායංනුානොන - මජ්ඣ. සෟ. 4. පාතං - මජ්ඣ. සෟ. PTS. 5. නාම නිගමං - සීචු. I.

එකල්හි සඛාරාව බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කවයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්වේ ය. එකත්පසෙක හුන් සඛාරාව බමුණාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. බමුණ, සැබැව? තෝ ජලයෙන් ගුදිය වේ යයි අදහන්නෙහි ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි ද? උදය සවස දියට බැසීම චුතයෙහි යෙදුනෙහි වෙසෙයි ද?

හවත් ගෞතමයෙනි, එසේ ය.

බමුණ, තෝ කිතම් ආනිසංසයක් දක්මින් ජලයෙන් පිරිසිදු වේ යයි අදහන්නෙහි ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි ද? උදය සවස දියට බැසීම චුතයෙහි යෙදුනෙහි වෙසෙයි ද?

හවත් ගෞතමයෙනි, මෙහි මා විසින් දහවල් යම් පච්ඡිකමෙක් කරණ ලද්දේ වේ ද, සවස නැමෙන් එය පා කොට හරිමි. ඊ යම් පච්ඡිකමෙක් කරණ ලද්දේ වේ ද, උදය නැමෙන් එය පා කොට හරිමි. හවත් ගෞතමයෙනි, මම මේ ආනිසංසය දක්නෙම් ජලයෙන් ගුදිය වේ යයි අදහන්නෙම් ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතමි. උදය සවස දියට බැසීම චුතයෙහි යෙදුනෙම් වෙසෙමි යි.

[හඟවත්හු:]

වේදයෙහි පරතෙරට හිය ආයතියේ යම් තැනෙක ජනාතය කලාහු තොතෙත් සිරුරු ඇතිව ම නිවන් නමැහි පරතෙරට ඒකාන්තයෙන් යෙද් ද, බමුණ, ධර්මය තෙමේ සිල් නමැහි තොට ඇති වෙසෙසින් පහත් වූ උතුම් සහසුරුමයන් විසින් පසස්තා ලද (එබඳු) ජලාසයෙහි.

මෙසේ වදාළ කල්හි සඛාරාව බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑනවි. ... හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ හිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 12.

බොමදුසු සුත්‍රය

208: මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය ජනපදයෙහි ශාක්‍යයන්ගේ බොමදුසු නම් නිසම්ගමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරව පාසිටුරු ගණ බොමදුසු නියම්ගමට පිටු පිණිස පිවිසි සේක.

එකල බොමදුසු නියම්ගමවැසි බමුණුගැහැවියෝ කිසියම් කටයුත්තක් සඳහා සහායෙහි රැස්වුවහු වෙති. දැස්ස ද එකිඑකි පොද හෙළයි.

එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ සභාව වෙත එළඹි සේක. බොමදුසුක බමුණුගැහැවියෝ වහින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දී ම දුටහ. දෑක නිසිදක මුඩුමහණහු කවරහු ද, කවර කෙනෙක් සහාධර්මය දන්නාහු දැ යි මෙය කීහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොමදුසුක බමුණුගැහැවියන්ට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

තෙසා සභා යඤ්ච න සන්ති සනෙතා සනෙතා න තෙ යෙ න වදන්ති ධම්මං,
රුහඤ්ච දෙසඤ්ච පභාය මොභං ධම්මං වදන්තාව්¹ භවන්ති සනෙතාති.

එවං වුතෙත බොමදුසස්ස කා මූහමණගහපතිකා භගවන්තං එතදවොචුං:
අභික්කන්තං භො ගොතම අභික්කන්තං භො ගොතම. සෙය්ඵාපි භො
ගොතම, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්ඵං පච්චන්තං වා විචරෙය්ඵං, මුලුභස්ස
වා මග්ගං ආවිනෙඛස්ස, අක්කිකාරෙ වා තෙලපජ්ජෙය්ඵං ධාරෙය්ඵං වක්ඛුමනෙතා
රූපාති දක්ඛිනති. එවමෙවං භොතා ගොතමෙන අතෙකපරියායෙන ධම්මො
පකාසිතො. එතෙ මග්ගං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛු-
සංඛිඤ්ච. උපාසකෙ තො භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙන
සරණං ගතෙති.

උපාසකවග්ගො දුතියො.

තනුඥානං:

කසි උදයො දෙවතිතො අඤ්ඤතර මහාසාලං
මාතස්ථඤ්ච පච්චනීඤ්ච නවකම්මකට්ඨභාරකං²
මාතුපොසකො³ භික්ඛකො සංඛාරවො බොමදුසස්සෙන ද්වාදසාති.

මූහමණසංයුතතං සමන්තං.

8. වඛනීසසායුතතං

1. වඛනීසවග්ගො

8. 1. 1.

නික්ඛගහසුතතං.

209. එවං මෙ සුතං: එකං සමගං ආයසමා වඛනීසො ආලුචීයං විහරති
අග්ගාලුචෙ වෙතීයෙ ආයසමා නිශ්‍රොධකපෙපන උපජ්ඣායෙන සද්ධිං.
තෙත බො පත සමයෙන ආයසමා වඛනීසො නවො භොති අචිරපබ්බජ්ජෙතො
ඔසියස්සො විහාරපාලො.

අඵ බො සම්ඛනුලා ඉඤ්චෙයො සමලඛකරීන්ධා යෙන අග්ගාලුචකො
ආරුමො⁴ තෙනුපසංඛිතම්සු, විහාරපෙකඤ්ඤායො. අඵ බො ආයසමතො
වඛනීසස්ස තා ඉඤ්චෙයො දිස්වා අතභිරති උපජ්ජති, රුහො විතතං
අනුඤ්ඤෙති.

අඵ බො ආයසමතො වඛනීසස්ස එතදභොසි. අලාභා වත මෙ, න වත
මෙ ලාභා. දුලලඤ්ච වත මෙ, න වත මෙ සුලලඤ්ච. යස්ස මෙ අතභිරති
උප්පන්නා, රුහො විතතං අනුඤ්ඤෙති. තං කුතෙස්ථ ලඛනා යමෙම පරෙ
අතභිරති විනොදෙත්වා අභිරති උප්පාදෙය්ඵං. යනනුතාභං අතතනාව
අතතතො අතභිරති විනොදෙත්වා අභිරති උප්පාදෙය්ඵන්ති.

1. වදන්තාව - මජ්ඣ. සං. සීචු 1 2. නවකම්මකට්ඨභාර - මජ්ඣ. 3 මාතුපොසකං -
මජ්ඣ. 4. සෙතාරාමො - සීචු. 1.2. සං, PTS

යම් නැතෙක සතපුරුෂයෝ නැද්ද ද, තෙල සභායෙක් නොවේ. යම් කෙනෙක් ධර්මය නො කියද්ද ද, ඔහු සතපුරුෂ නොවෙයි. රුගය ද, දෝෂය ද, මෝහය ද දුරු කොට ධර්මය දේශනා කරන්නෝ ම සත්පුරුෂ වෙති.

මෙසේ වදල කල්හි බොමදුසුක බමුණුගැහැවියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යටිහුරු වූවක් උඩුහුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේ ද, මංමුලා වූවකුට මහ කියා දෙන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහසි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් නියරින් ධර්මය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. මේ අපි භවත් ගොසුම්හු ද, දහම ද, බික්සහන ද සරණ යමු. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පවත් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය අප උපාසකයන් කොට දරණ සේක්වා යි.

උපාසක වර්ගය දෙවෙනි යි.

එහි උද්‍යානය:

කසී, උදය, දේවතිත, අඤ්ඤාතරමභාසාල, මානභද්ධා, පච්චනීක, නවකමම, කට්ඨභාරක, මාතුපොසක, භික්ඛක, සභගාරව, බොමදුසු සුත්‍රය යි සුත්‍ර දෙළොසෙකි.

මාහමණ සංයුතතය නිමිසේ ය.

8. වඩිනීසසංයුතතය

1. වඩිනීසවගීය

8. 1. 1.

නිකඛනහසුත්‍රය

209. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක ආයුෂමත් වඩිනීස තෙමේ අලුතින්වර අග්නාලවවෙතිය විහාරයෙහි උපාධ්‍යය වූ ආයුෂමත් නිශ්‍රොධකප්ප තෙරුන් සමග වැඩ වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් වඩිනීස තෙමේ අලුත පැවිදි වූ වෙහෙර තවතිත වෙහෙර රක්තා තවකයෙක් වෙයි.

ඉක්බිති බොහෝ සක්‍රීහු සැරසී වෙහෙර දක්නා කැමැත්තාහු අග්නාලවක-ආරුමය කර පැමිණියහ. එකල්හි ආයුෂමත් වඩිනීසහට ඒ සක්‍රීන් දැක අනභිරතිය උපදියි. රුගය (කුසල්) සිත වනසයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිනීසහට “යම්බදු මට අනභිරතිය උපන්නී ද, රුගය සිත වනසා ද, ඒකාන්තයෙන් (එය) මට අලාභයෙක. ඒකාන්තයෙන් එය මට ලාභයෙක් නො වේ. මට ඒකාන්තයෙන් දුර්භාග්‍යයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මට යහපත් භාග්‍යයෙක් නොවේ. යම් හෙයකින් මෙරමා මාගේ අනභිරතිය දුරු කොට අභිරතිය උපදවන්නේ නම් එය මෙහි කොසින් ලැබිය හැකි ද, මම තෙමේ ම තමාගේ අනභිරතිය දුරු කොට අභිරතිය උපදවන්නෙමි නම් මැනැවැ”යි මේ සිත විය.

අඵ බො ආයසමා වඩනීසො අත්තතාව අත්තතො අතභිරතීං විනොදෙඤ්චා
අභිරතීං උපපාදෙඤ්චා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසී.

නිකකනතං වත මං සනතං අගාරසමානගාරියං,
විතකකා උපධාවනති පගබහා කණ්ණතො ඉමෙ.

උගතපුත්තා මහිසාසා සිකඛිතා දලුහධම්මිනො,
සමනතා පරිකිරෙය්ඝු සහසං අපලායීතං.

සවෙපි එත්තතො¹ භියො ආගමීසසනති ඉඤ්චියො,
තෙව මං බ්‍යාධිසියානති ධම්මෙ සච්චි පතිට්ඨිතං.²

සකඛිති මෙ සුතං එතං බුද්ධිසාදිච්චබ්ඤ්ඤානො,
නීබ්බාණගමනං මග්ගං තඤ්ච මෙ නිරතො මනො.

එවඤ්ඤෙ මං විහරනතං පාපිමා³ උපගච්ඡසී,
තථා චෙට්ඨි කරියාමි ත මෙ මග්ගච්චි දකඛසීති.

8. 1. 2.

අරනී සුතනං.

210. එකං සමයං⁴ ආයසමා වඩනීසො ආලච්චියං විහරති අග්ගාලචෙ
වෙනීයෙ ආයසමතා නිග්‍රොධිකපෙසන උපජ්ඣියෙන සද්ධිං. තෙන බො පත
සමයෙන ආයසමා නිග්‍රොධිකපෙසා පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපාතපවිකකනො,
විහාරං පවිසති සායං වා නිකඛමති අපරජ්ජුචා කාලෙ. තෙන බො පත
සමයෙන ආයසමතො වඩනීසසං අතභිරතී උපපනතා හොති, රුගො
විතතං අනුඤ්ඤෙති.

අඵ බො ආයසමතො වඩනීසසං එතදහොසී. අලාභා වත මෙ,
ත වත මෙ ලාභා. දුලලඤ්චං වත මෙ, ත වත මෙ සුලඤ්චං. යසං මෙ අතභිරතී
උපපනතා, රුගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. තං කුතෙඤ්ච ලබ්‍යා යං මෙ පඤ්ඤ
අතභිරතීං විනොදෙඤ්චා අභිරතීං උපපාදෙය්ඝ. යනනුතාහං අත්තතාව
අත්තතො අතභිරතීං විනොදෙඤ්චා අභිරතීං උපපාදෙය්ඝනති. අඵ බො
ආයසමා වඩනීසො අත්තතාව අත්තතො අතභිරතීං විනොදෙඤ්චා අභිරතීං
උපපාදෙඤ්චා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසී.

අරනීඤ්චෙ රතීඤ්චෙ පභාය සබ්බසො ගෙහසිතඤ්චෙ විතකකං,
වතථං ත කරෙය්ඝ කුභිඤ්චී නිබ්බතථො අරතො⁵ ස භී භිකඤ්ච.

යමිධි පුඤ්චිඤ්චෙ වෙභාසං රූපගතඤ්චෙ ජගතොගධං,
කුඤ්චි පරිජීයති⁶ සබ්බමනිච්චං එචං සමෙච්ච වරනති මුතඤ්චා.

1. එත්තතො - සීමු. 1 එත්තකා - සා. එතතො - PTS. 2. පතිට්ඨිතො - සීමු. 1. PTS. 3. පාපිම - මජ්ඣ. PTS. 4. එකං සමයං - පෙ- මජ්ඣ. PTS. 5. අත්තතො - සා. PTS. 6. පරිජීයති - සා, සීමු. 1,2.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිසස නෙමේ නෙමේ ම තමාගේ අතහිරතිය දුරු කොට අතහිරතිය උපදවා ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කිය.

ගිහිගෙයින් නික්මුනා වූ ම සස්තට පාමිණියා වූ මා කරු බුහුටි වූ මේ විතකියෝ මාරයා කෙරෙන් ඒකාන්තයෙන් දිව එත්.

උගුපුත්ත(රුජන්ය) වූ මහත්දුහු ඇති (බහුයනිලයෙහි) මොනවට ගික්මුහු දැඩි ඇදුරු දුහු දරන්නා වූ පලා නොයන ඔවුන් දහස්හුදු හාත්පස ඊතල විසුරුවන්නාහු ද. (දක්ෂ පුරුෂයාට ඒ සියල්ල මාලෙකිය හැකිය.)

ඉදිනුදු මේ පමණ (දහස) ටත් වඩා සහිත් එන්නාහු ද, සටකිය (ශාසන) ධර්මයෙහි පිහිටි මා නො පෙළන්නාහු ය.*

සුයතීබඤ්ඤ වූ බුදුරජාතන් වහන්සේ සමමුඛයෙන් ම මේ නිවන් යන මග මා විසින් අසන ලද්දේ ය. එහි මාගේ සිත ඇලුනේ ය.

පවිට, ඉදින් මෙසේ වසන්නා වූ මා කරු පාමිණෙහි ද, මරුව, (තෝ යම්සේ) මා ගිය මගක් නො දක්වෙහි ද, එසේ කරන්නෙමි.

8. 1. 2.

අරති සූත්‍රය

210. එක්කලෙක ආයුෂමත් වඩවිසස නෙමේ අලම්බුචර අග්ගාලම-වෙතිය විහාරයෙහි උපාධ්‍යය වූ ආයුෂමත් නිග්‍රොධකප්ප නෙරුන් සමග වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් නිග්‍රොධකප්ප නෙරණුවෝ පසුබත පිණිසානගෙන් මාලෙකුනාහු වෙහෙරට පිවිසෙති. සවස හෝ පසුදින පිටු සිතන වේලෙහි හෝ නික්මෙති. එකල්හි ආයුෂමත් වඩවිසසනට අතහිරතියෙක් උපන්නේ වෙයි. රුගය සිත වතසයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිසසනට “යම්බදු මට අතහිරතියෙක් උපන්නේ ද, රුගය සිත වතසා ද, ඒ මට ඒකාන්තයෙන් අලාභයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයෙක් නො වේ. ඒකාන්තයෙන් මට තපුරු ලැබීමෙකි. ඒකාන්තයෙන් මට මනා ලැබීමෙක් නොවේ. යම් හෙයෙකින් මෙරමා අතහිරතිය දුරු කොට අතහිරතිය උපද වන්නේ නම් එය මෙහිලා කොසින් ලැබිය හැකි ද, මම තමාගේ අතහිරතිය නෙමේ ම දුරු කොට අතහිරතිය උපදවන්නෙමි නම් මැකැවැ”යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිසස නෙමේ නෙමේ ම තමාගේ අතහිරතිය දුරු කොට අතහිරතිය උපදවා ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කිය.

යමෙක් (සස්තෙහි) නො ඇල්ම ද (පස්කම් ගුණයෙහි) ඇල්ම ද ගෙහනියුත්ත වූ පාපවිතකී ද සඵලකාරයෙන් දුරු කොට කිසි අරමුණෙක්හි කෙලෙස් නැති මහවනය නො කරන්නේ ද, කෙලෙස්වන නැති නාෂණාරති තැති හෙ නෙමේ හිඤ්ඤ නම් වේ.

මේ ලෝකයෙහි පොළොව ඇසුරු කලා වූ ද, අහස ඇසුරු කලා වූ ද, ලෝකයෙහි ඇතුළත් වූ යම්කිසි රූපයෙක් වේ ද, ඒ සියල්ල සහමුලින් දිරයි. අනිත්‍ය යි. මෙසේ දැන දන්නා ලද අත්බැව් ඇත්තෝ වෙසෙත්.

*දුහුචායෝ වරකට එක්සාරයක් ම දිදිහි. භ්‍රිහු වූ කලී වරකට රූපාරම්ණාදි සාර-පසක්ම දිදිහි. එහෙත් ඔවුන් දහසකටත් මා පෙළිය නො හැකිය යි යුජස් යි.

උපධිසු ජනා ගතිතාසෙ දිට්ඨසුතෙ පටිසෙ ව මුතෙ ව,
එත්ථ විතොදය ඡන්දමනෙජො යො එත්ථ න ලිමපති තං මුනිමාහු.

අථ සට්ඨිනීසසිතා¹ සවිතකකා* පුච්ඡජනතාය² අධමමා නිවිට්ඨා,
න ව වගගතසස³ කුභිඤ්චි නො පන දුට්ඨුලලභාණී ස භිකඛු.

දබ්බො විරරත්තසමාභිතො අකුභකො නිපකො අපිභාලු,
සන්තං පදං අජ්ඣගමො මුනී පටිච්ච පරිනිබ්බුතො කඛිති කාලනති.

8. 1. 3.

පෙසලඅනීමඤ්ඤනායුත්තං

211. එකං සමයං ආයස්මා වඩිනීසො ආලචියං විහරති අඤ්ඤාලමෙ
මෙතීයෙ ආයස්මතා නිශ්‍රොධකපෙපන උපජ්ඣායෙන සද්ධිං. තෙන ඛො පන
සමයෙන ආයස්මා වඩිනීසො අත්තතො පටිභාණෙන අඤ්ඤා පෙසලෙ
භිකඛු අනීමඤ්ඤති.

අථ ඛො ආයස්මතො වඩිනීසසු එතදහොසි. අලාභා වත මෙ න වත
මෙ ලාභා, දුලලඛං වත මෙ න වත මෙ සුලලඛං. යවාහං අත්තතො පටිභාණෙන
අඤ්ඤා පෙසලෙ භිකඛු අනීමඤ්ඤමිති. අථ ඛො ආයස්මා වඩිනීසො අත්තතාව
අත්තතො විපප්පිසාරං උපපාදෙත්වා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි.

මානං⁴ පජභස්සු ගොතම, මානපථඤ්ච ජභස්සු,
අසෙසං මානපථස්මිං සමුච්ඡිතො⁵ විපප්පිසාරහුවා⁶ විරරත්තං.

මකෙඛත මකඛිතා පජා මානභතා⁷ නිරයං පපනනති,
සොවන්ති ජනා විරරත්තං මානභතා⁷ නිරයං උපපනනා.

න භි සොචති භිකඛු කදචි මග්ගජ්නො සමමාපටිපනො,
කිතතිඤ්ච සුඛඤ්ච අනුභොති ධම්මදසොති තමාහු තථන්තං⁸.

තස්මා අබ්ලොධ පධානවා නීවරණානි පභාය විසුද්ධො,
මානඤ්ච පභාය අසෙසං විජ්ජායන්තකතරො සමිතාචීති.

1. සට්ඨිනීසසිතං - PTS. සට්ඨිසිතා - සෂා. සී 1. 2. 2. පුච්ඡජනතාය - සෂා.
3. වට්ඨගතසස - සෂා. 4. මානසං - සීචු. 1.සෂා, සි, 2. 5. මානපථමිඛුඤ්චිතො - සෂා.
6. විපප්පිසාරීහුවා - මජ්ඣං, සෂා 7. මානභතා - PTS. 8 පභිතන්තං - මජ්ඣං.
* පචිතකා - සී 1, 2.

ජනයෝ උපධිත්ති ද ආසිත් දුටු රූපයෙහි හා කණින් ආප්‍ර සබ්දයෙහි ද ප්‍රතිසසඛ්‍යාත ගති රස දෙකේ දි ද ජොට්ඨබ්බාරම්භයෙහි ද භික්ෂු දිව්‍යානු වෙන්. යමෙක් මේ පඤ්චකාමයෙහි ආශාව දුරු කොට ආශා නැත්තේ මෙහි නො දැලේ ද, ඔහු මුනි යයි කියත්.

වැලි සාරමුණු ආසුරු කළ බොහෝ වූ අට්ඨවිතකීයෝ ප්‍රජාව කෙරෙහි වැදගත්තාහු වෙත්. කිසිතැනෙක කෙල්ගවනීයට පැමිණියෙක් නො වන්නේ ද, දුළුල් තෙපුල් බණන්තෙක් නොවන්නේ ද, හෙ තෙමේ හික්කු නම් වේ.

පණ්ඩත වූ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි සමාතිත සිත් ඇති කුහක නො වූ පරිණතපුඤ්චත් වූ තෘෂ්ණා රහිත වූ හික්කු තෙමේ නිවණට පැමිණියේ ය. නිවන් නිසා කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවියේ සකකිපරිනිවෘණ කාලය අපේක්ෂා කෙරෙයි.

8. 1. 3.

පෙසලඅතිමඤ්ඤානා යුත්‍රය

211. එක්කලෙක ආයුෂමත් චරිතීස තෙමේ අලුච්ඡුච්ච අභ්‍යාලව-
වෙතීය විහාරයෙහි උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමත් නිත්‍රොධිකපපනෙරුන් සමග වැඩ වෙතෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් චරිතීස තෙමේ තමාගේ ප්‍රතිභානගෙන් අනෙක් ප්‍රියශීල හික්කුන් හෙලා දකියි.

ඉක්කිති ආයුෂමත් චරිතීස හට “යම්බදු මම තමාගේ ප්‍රතිභානගෙන් අනෙක් ප්‍රියශීල හික්කුන් අවමන් කෙරෙමි ද, ඒ මට ඒකාන්තයෙන් අලාභයෙකි. ඒ මට ඒකාන්තයෙන් ලාභයෙක් නො වෙයි. ඒකාන්තයෙන් මා විසින් තපුරක් ලබන ලද්දේ ය. මා විසින් ඒකාන්තයෙන් යහපතෙක් නො ලබන ලද්දේ ය”යි මේ අදහස වී ය. ඉක්කිති ආයුෂමත් චරිතීස තෙමේ තෙමේ ම තමාට විපිළිසර උපදවා ඒ වේලාවෙහි මේ භාජා කී ය.

ශෞතමය, මාතය දුරු කොට, මාතාරම්භය ද බාහැර කරව. මාතාරම්භයෙහි නිරවශේෂයෙන් මුසපත් වූයේ බොහෝ කලක් විපිළිසර ඇත්තෙක් විය.

ඉණමකුබැවින් වැකුනා වූ සතචයෝ මාතයෙන් නැසුනාහු නිරයට වැටෙත්. මාතයෙන් විනෂට ව නිරයට පැමිණී ඒ සතචයෝ බොහෝ කලක් ශෝක කෙරෙත්.

(මාගීයෙන් දිනු කෙලෙස් ඇති බැවින්) මහජන නම් වූ මොනවට පිළිපත් මහණ තෙමේ කිසි කලෙකත් ශෝක නො ම කෙරෙයි. කීර්තිය ද සුවය ද අනුභව කෙරෙයි. සඨිඋසිත් ඇති උන්වහන්සේ ධම්මදසෙසි කියත්.

එහෙයින් මේ ශාසනයෙහි වේතෝබ්බ නැති ප්‍රධන්වීයනීය ඇති (හික්කු තෙමේ) නිවරණයන් දුරු කොට පිරිසිදු වූයේ වෙයි. සියලු මාතය පහ කොට (අභිත්මාගී) විදුලවෙන් (කෙලෙස්) කෙලවර කරන්නෙක් වෙයි. සන්තූන්තෙක් ද වෙයි.

8. 1. 4.

ආනන්දසුභංගං

212. එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෙ, ඝාචන්ද්‍රියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකායා ආශ්මෙ. අඵ බො ආයස්මා ආනන්දෙ පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති, පත්තවිචරමාදය සාවජීං පිණ්ඩාය පාවිසි ආයස්මතා වඩනීසෙන පච්ඡාසමිණෙන.

තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො වඩනීසසා අතතිරති උප්පන්නා හොති, රුගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. අඵ බො ආයස්මා වඩනීසො ආයස්මන්තං ආනන්දං ගාථාය අජ්ඣාභාසී:

කාමරුගෙන ඛය්‍යාමි විතතං මෙ පරිඛය්‍යාති,
සාධු නිබ්බාපනං බ්‍රුහි අනුකම්පාය ගොතමාති.

[ආනන්දෝ:]

සඤ්ඤය විපරියෙසා විතතං නෙ පරිඛය්‍යාති,
නිමිතතං පරිච්ඡේදිති සුභං රුගුපසංතිතං.¹

සඛ්ඛාරෙ පරතො පස්ස දුක්ඛතො මා ච අත්තතො,
නිබ්බාපෙති මහාරුගං මා ඛය්‍යිතො පුතපුත්තං.

අසුභාය විතතං භාවෙහි එකග්ගං සුසමාතිතං,
සති කායගතා න්‍යන්දු නිබ්බිද්දබ්‍රහ්මො භව.

අනිමිතතඤ්ච භාවෙහි මානානුසයමුජ්ජහ,
තතො මානාතිසමයා උපසන්තො වරියසීති.

8. 1. 5.

සුගාසිභසුභංගං

213. එකං සමයං භගවා ඝාචන්ද්‍රියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකායා ආශ්මෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, හදන්තෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං භගවා එතදවොච:

චතුහි භික්ඛවෙ අඛෙගහි සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති නො දුබ්භාසිතා අනවජ්ජා ච, අනනුවජ්ජා ච විඤ්ඤතං. කතමෙහි චතුහි? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුභාසිතං යෙච භාසති නො දුබ්භාසිතං. ධම්මං යෙච භාසති නො අධම්මං. පියං යෙච භාසති නො අපියං. සච්චං යෙච භාසති නො අලීකං. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ චතුහි අඛෙගහි සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති නො දුබ්භාසිතා අනවජ්ජා ච අනනුවජ්ජා ච විඤ්ඤතන්ති.

ඉදමවොච භගවා ඉදං වන්තා² සුගතො අථාපරං එතදවොච සන්තා:

1. සඤ්ඤිතං - ස්‍යා, සීචු. 1. 2. චචාත - කන්ච.

8. 1. 4.

ආනන්ද සූත්‍රය

212. එක්කලෙක ආයුෂමත් ආනන්දතෙරණුවෝ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිනි වැඩ වෙසෙති. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දතෙරණුවෝ පෙරවරු හැද පෙරව පාසිවුරු ගෙණ ආයුෂමත් වඩ්ඛිස නම් පසු මහණහු සමග සැවැත්නුවරට පිටු පිණිස පිවිසියහ.

එකල්හි ආයුෂමත් වචනිකහට අතහිරතියක් උපන්නේ වේ: රුගය සිත වතසයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් වචනික තෙමේ ආයුෂමත් අනද තෙරණුවන්ට ගාථායෙන් කී ය:

කාමරුගයෙන් දූවෙමි. මාගේ සිත හාත්පසින් දූවේ. ගෞතමයන් වහන්ස, අනුකම්පා පිණිස (ඒ රුගහින්ත) නිවීමේ උපායක් වදාළ මැනව.

[අනදතෙරහු:]

සංඥ විපයඝීස හේතුවෙන් තොපගේ සිත දූවෙයි. රුගොත්පත්තියට හේතු වූ සුභාරමමණය දුරු කරව.

සංසකාරයන් අනිත්‍යවශයෙන් ද දුක්වශයෙන් ද දකුට, ආත්මවශයෙන් නො දකුට. මහරුගය නිවව. (එවිට) නැවත නැවත තහමේ දූවෙයි.

අසුභභාවතාවෙහි එකඟ කොට සමාධි ගත කොට සිත වඩව, තට කාශියා සිහිය ඇති වේවා, නිජේදය බහුල කොට ඇත්තෙක් වෙව.

විදගීතාව ද වඩව, මාතානුසයය උපුටා හැරව. ඒ මාතය දුරු කිරීම හේතුවෙන් උපසාන්තයෙන් ව හැසිරෙන්නෙහි ය.

8. 1. 5.

සුභාසිත සූත්‍රය

213. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිනි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු පින්වතුන් වහන්සැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇඟවූහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහණෙහි, සිටුඅහෙකින් සමන්විත වදන සුභාසිත වෙයි. දුභීඝිත නො වෙයි. නිරවද්‍ය ද වෙයි. නුවණැත්තන් විසින් උපවාද නො කරණ ලද්දේ ද වෙයි. කවර සිටුඅහෙකින්? යත්: මහණෙහි, මෙහි මහණ තෙමේ සුබ්බසි තෙපුල් ම බෙණේ ද, දුබ්බසි තෙපුල් නො බෙණේ ද, දූහැමි තෙපුල් ම බෙණේ ද, නො දූහැමි තෙපුල් නො බෙණේ ද, ප්‍රිය තෙපුල් ම බෙණේ ද, අප්‍රිය තෙපුල් නො බෙණේ ද, සැබෑ තෙපුල් ම බෙණේ ද, නො සැබෑ තෙපුල් නො බෙණේ ද, මහණෙහි, මේ සිටු අහින් සුත් වදන සුභාසිත වෙයි. දුභීඝිත නොවෙයි. නිරවද්‍ය ද වෙයි. නුවණැත්තන් විසින් උපවාද නො කරණ ලද්දේ ද වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුගත වූ ශාස්ත්‍රාන් වහන්සේ මෙය වදාළ නැවත අන්ලෙසකින් ද මෙය වදාළ සේක:

සුභාසිතං උත්තමමාහු සනෙතා ධම්මං භණේ තාධම්මං තං දුතියො,
පියං භණේ තාපපියං තං තතියං සච්චං භණේ තාප්‍රිකං තං චතුස්සනති.

අඵ බො ආයසමා වඩිතීසසා උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරුසභිතං
කරිතා යෙන භගවා තෙනඤ්ජප්‍රිමපණාමෙතා භගවනනං එතදවොච:
පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති.

පටිභාතු තං වඩිතීසාති භගවා අවොච.

අඵ බො ආයසමා වඩිතීසො භගවනනං සමමුඛා සරුපාති¹ ගාථාහි අභිත්ථි.

තමෙව වාවං භාසෙය්‍ය යායන්තාතං න තාපයෙ,
පරෙ ච ත විහිංසෙය්‍ය සා වෙ වාවා සුභාසිතා.

පියවාචමෙව² භාසෙය්‍ය යා වාවා පටිතඤ්ජතා,
යං අනාදය පාපානී පරෙසං භාසතෙ පියං.

සච්චං වෙ අමනා වාවා එස ධම්මො සනනතතො,
සච්චෙ අත්ථෙ ච ධම්මෙ ච ආහු සනෙතා පතිට්ඨිතා.

යං මුඤ්ඤා භාසතෙ වාවං ඛෙමං නිබ්බාණපත්තියා,
දුක්ඛස්සනනකිරියාය සා වෙ වාවාතමුත්තමාති.

8. 1. 6.

සාරිපුභගසුභගා.

214. එකං සමයං ආයසමා සාරිපුභගා සාවඤ්චියං විහරති
ජෙතවනො අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආණමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා
සාරිපුභගා භික්ඛු ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙති සමාදපෙති සමුත්තෙතජෙති
සම්පභංසෙති පොරියා වාවාය විස්සට්ඨාය අනෙලලාය³ අත්ථස්ස
විඤ්ඤපතියා. තෙ ච භික්ඛු අට්ඨිකත්වා⁴ මනසිකත්වා සබ්බවෙතසො⁵
සමනනාහරිත්වා ඔතිතසොතා ධම්මං සුණන්ති.

අඵ බො ආයසමතො වඩිතිසස්ස එතදභොසි. අයං බො ආයසමා සාරිපුභගා
භික්ඛු ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙති සමාදපෙති සමුත්තෙතජෙති සම්පභංසෙති
පොරියා වාවාය විස්සට්ඨාය අනෙලලාය³ අත්ථස්ස විඤ්ඤපතියා. තෙ ච
භික්ඛු අට්ඨිකත්වා⁴ මනසිකත්වා සබ්බවෙතසො සමනනාහරිත්වා ඔතිතසොතා
ධම්මං සුණන්ති. යනනුතාහං ආයසමනනං සාරිපුභගං සමමුඛා සරුපාති
ගාථාහි අභිත්ථෙවෙය්‍යන්ති.

1. සාරුපාති - මජ්ඣ. 2. පියවාචං ච - මජ්ඣ, PTS. 3. අනෙලලාය - මජ්ඣ,
අනෙලලස්ස - සා, PTS. 4. අට්ඨිකත්වා - මජ්ඣ, 5. සබ්බවෙතසා - මජ්ඣ.

බුද්ධාදි සත්පුරුෂයෝ උතුම් වූ සුඛාසි තෙපුල් ම කියත්. දූභාමි තෙපුල් ම බණන්තේ ය. නො දූභාමි තෙපුල් නො බණන්තේ ය. ඒ දෙවැන්න ය. ප්‍රිය තෙපුල් ම බණන්තේ ය. අප්‍රිය තෙපුල් නො බණන්තේ ය. එය තෙවැන්න ය. සැබෑ තෙපුල් ම බණන්තේ ය. නො සැබෑ තෙපුල් නො බණන්තේ ය. එය සිවුවැන්න ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිසස නෙමේ හුත්තේන් නැගිට උතුරුසහ සිවුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහෙයි. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙළේ ය.

වඩවිසස, තට වැටහේවා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. එකල්හි ආයුෂමත් වඩවිසස නෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

යම් වදනක් කරණ කොට ගෙණ නමාත් නො තවන්තේ ද, මෙරමාත් නො වෙහෙසන්තේ ද, ඒ වදන ඒකාන්තයෙන් සුභාෂිත නම් වේ. ඒ වදන ම බෙණෙන්නේ ය.

යම් වදනෙක් ප්‍රිය කරණ ලද ද, යම් වදනක් බණන්තේ අනුන්ට අප්‍රිය පරෙස් බස් නො ගෙණ ප්‍රියවදන් ම බෙණේ ද, (එබඳු) ප්‍රියවදන් ම බෙණෙන්නේ ය.

සැබෑ වදන ඒකාන්තයෙන් අමා වදන ය. මේ දහම පැරණි ය. සජ්ජනයෝ සත්‍යයෙහි ද අභීයෙහි ද බීජයෙහි ද පිහිටියෝ යයි කියත්.

බුදුරජානන් වහන්සේ නිවණට පැමිණීම පිණිස ද දුක් කෙලවර කිරීම පිණිස ද නීතිය වූ යම් වදනක් වදාරණ සේක් ද, ඒ වදන වදන් අතුරෙන් ඒකාන්තයෙන් උතුම්.

8. 1. 6.

ශාරිපුත්ත සුත්‍රය

214. එක්කලෙක ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටිනුයේ අරම්හි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ පරිපුණ් වූ පලිබෝධ රහිත වූ තිදෙස් වූ නොහිලිනුහු පදබ්‍යාඤ්ඤා ඇති අභීය භාග්‍යමට සමථි වූ දූභාමි කථායෙන් හිඤ්ඤන්ට කරුණු දක්වත්, (බවුන්) සමාදන් කරවත්, තෙද ගන්වත්, සතුටු කෙරෙත්. ඒ හිඤ්ඤා ද අභීවත් කොට මෙතෙහි කොට මුළුපිහිත් ඇතුළත් කොට යොමු කළ කන් ඇත්තෝ දහම් අසත්.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිසසහට “මේ ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ පරිපුණ් වූ වචන ඇති පලිබෝධ රහිත වූ තිදෙස් වූ නොහිලිනුහු පදබ්‍යාඤ්ඤා ඇති අරුත් භාග්‍යමට සමත් වූ දූභාමි කථායෙන් හිඤ්ඤන්ට කරුණු දක්වත්, සමාදන් කරවත්, තෙද ගන්වත්, සතුටු කරවත්, ඒ හිඤ්ඤා ද අභීවත් කොට මෙතෙහි කොට මුළුපිහිත් සමනා කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇති ව දහම් අසත්. මම ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර තෙරුන්ට සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි ප්‍රශංසා කරන්නෙමි තම ඉතා මානවැ”යි මේ අදහස වී ය.

අඵ බො ආයසමා වඩනීසො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරුසඛිතං කරිනො යෙනායසමා සාරිපුතෙනා තෙනඤ්ඤ්ලිමපණාමෙඤා ආයසමනතං සාරිපුතනං එතදවොච. පටිභාති මං ආවුසො සාරිපුතන, පටිභාති මං ආවුසො සාරිපුතනාති. පටිභාතු තං ආවුසො වඩනීසාති. අඵ බො ආයසමා වඩනීසො ආයසමනතං සාරිපුතනං සමමුඛා සරුපාහි ගාඨාහි අභිත්ථි:

ගමහිරපඤ්ඤා මෙධාපී මග්ගාමග්ගස්ස කොච්ඤෙ,
සාරිපුතෙනා මහාපඤ්ඤා ධම්මං දෙසෙති භික්ඛුනං.

ඤ්ඤිතෙනන'පි දෙසෙති විත්ථාරෙන'පි භාසති,
සාමුකාධිව නිගෙඤාසො පටිභාතං උදිරසී¹.

තස්ස තං දෙසයනතස්ස සුඤ්ඤති මධුරං හිරං,
සරෙන රජනීයෙන සවණීයෙන වග්ගුතා,
උදග්ගචිතතා මුද්දිතා සොනං ඔධෙනාහි භික්ඛවොති:

8. 1. 7.

පචාරණසුභතං

215. එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤිං විහරති පුබ්බාරාමෙ මහාරමාතු-පාසාදෙ මහතා භික්ඛුසඤ්ඤාන සද්ධිං පඤ්චමතෙනාහි භික්ඛුසතෙහි සබ්බෙහෙව අරහනොහි. තෙන බො පන සමයෙන භගවා තදහුපොසථෙ පණණරසෙ පචාරණාය භික්ඛුසඤ්ඤාපරිවුතො අජෙඤාකාසෙ නිසීනො හොති.

අඵ බො භගවා තුඤ්ඤිභුතං තුඤ්ඤිභුතං² භික්ඛුසඤ්ඤං අනුච්චොකෙඤා භික්ඛු ආමනොසී. හඤ්ඤති භික්ඛවෙ, පචාරයාමි³ වො. න ච මෙ කිඤ්ඤී ගරහඵ කාසිකං වා වාචසිකං වා 'ති.

එවං වුත්තෙ ආයසමා සාරිපුතෙනා උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරුසඛිතං කරිනො යෙන භගවා තෙනඤ්ඤ්ලිමපණාමෙඤා භගවනතං එතදවොච: න බො මයං භනො, භගවතො කිඤ්ඤී ගරහාම කාසිකං වා වාචසිකං වා. භගවා හී භනො, අනුපපනතස්ස මග්ගස්ස උපපාදෙතා, අසිඤ්ඤානස්ස මග්ගස්ස සඤ්ඤතො, අතකතාහස්ස මග්ගස්ස අතකතා මග්ගඤ්ඤා මග්ගවීදු මග්ගකොච්ඤෙ. මග්ගානුගා ච භනො, එතරහි සාවකා විහරන්ති පච්ඡා-සමන්තාගතා. අහං ච බො භනො, භගවනතං පචාරෙමි. න ච මෙ භගවා කිඤ්ඤී ගරහති කාසිකං වා වාචසිකං වා 'ති.

1. පටිභාණමුදිරසී - සහ 2. තුඤ්ඤිභුතං - ඡෙසං. සහ PTS. 3. පචාරමි - ඡෙසං.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවීස තෙමේ හුත්තනෙන් තැගිට උත්තරුසඛගය එකස් කොට ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන් වෙත ඇදීලී බාද ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවන්ට මෙය කී ය. ඇවැත්ති, ශාරීපුත්‍රයෙහි, මට වැටහෙයි. ඇවැත්ති, ශාරීපුත්‍රයෙහි, මට වැටහෙයි. “ඇවැත්ති, වඩවීසයෙහි, තොපට වැටහේවා!”යි. එකල්හි ආයුෂමත් වඩවීස තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට ප්‍රශංසා කෙළේ ය.

ගැඹුරු පැණැති නුවණැත්තා වූ මග නොමග දැනීමෙහි දක්ෂ මහත් ප්‍රඥ ඇති ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට දහම් දෙසත්.

සැකෙවින් ද දේශනා කෙරෙත්, විතරවිසින් ද දේශනා කෙරෙත්. (උන්වහන්සේගේ) මධුර සරය සැලලිනිණියකගේ මෙනි. වැටහීම (මුහුදුරල මෙන්) පැහ තනී.

ඇලුම් කටයුතු වූ ඇසියයුතු වූ සිත්කලු සරයෙන් දහම් දෙසන උන්වහන්සේගේ ඒ මිහිරි තෙපුල් භික්ෂුහු අසත්. ඔදවැඩි සිත් ඇත්තාහු ප්‍රමුදිත සිත් ඇත්තාහු කන් යොමු කෙරෙත්.

8. 1. 7.

පචාරණ සූත්‍රය

215. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ **ආවැත්නුවර** සම්පයෙහි **සුචාරාම** නම් **මිහාරමාතුපහයෙහි** හැම රහත් වූ පන්සියක් පමණ වූ මහත් බික්සහන සමග වැඩවසන සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුණුරැසි පොහොය වූ එදින (වස් විඤ්ඤා) පවුරැණු පිණිස බික්සහන විසින් පිරිවරණ ලද්දහු අබවස වැඩහුන් සේක් වෙති.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භාත්පසින් තීහඬ වූ බික්සහන බලා භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, මම දැන් තොප පවරමි. මාගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට තෙපි නො ගරහවූ ද?

මෙසේ වදල කල්හි දම්සෙනෙවි ආයුෂමත් **ශාරීපුත්‍ර** තෙමේ හුත්තනෙන් තැගිට උත්තරුසඛගය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බාද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස, අපි (පිරිසිදුම වූ ආචාර ආච්ච ඇති) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට නො ම ගරහවූ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වතාහි (කසුප් සම්බුදුහුගෙන් පසු) නූපත් මග උපදවන සේක. නො හටගත් මග දනවන සේක. නො දෙසු මග දෙසන සේක. මාගීය දත්තා සේක. මාගීය දත් සේක. මාගීයෙහි දක්ෂ සේක. වහන්ස, මාගීය අනුව ගිය ශ්‍රාවකයෝ (බුදුරජානන් වහන්සේට) පසුව (මාගීඤ්ඤයෙන්) සමෂීත වූවෝ දැන් වෙසෙත්. වහන්ස, මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පවරමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසි වරදකට ගරහන සේක් ද?

න බ්‍යාභං තෙ සාරිපුතන කිඤ්චී ගරභාමී කාසිකං වා වාචසිකං වා. පණ්ණිතො ඤාං සාරිපුතන, මහාපඤ්ඤා ඤාං සාරිපුතන, පුටුපඤ්ඤා ඤාං සාරිපුතන, භාසපඤ්ඤා¹ ඤාං සාරිපුතන, ජවනපඤ්ඤා ඤාං සාරිපුතන, කිකඛපඤ්ඤා ඤාං සාරිපුතන, නිබ්බේධිකපඤ්ඤා ඤාං සාරිපුතන. සෙය්‍යථාපි සාරිපුතන, රඤ්ඤා වකකවතනිසස ජෙට්ඨපුතො පිතරු පවතනිතං වකකං සමච්ඡෙදව අනුප්පවතොති. එවමෙව බො ඤාං සාරිපුතන මයා අනුතතරං ධම්මවකකං පවතනිතං සමච්ඡෙදව අනුප්පවතොසීති.

නො වෙ කිර මෙ භනො භගවා කිඤ්චී ගරභනි කාසිකං වා වාචසිකං වා. ඉමෙසමපි භනො භගවා පඤ්චනාං භික්ඛුසතානං න කිඤ්චී ගරභනි කාසිකං වා වාචසිකං වා ති.

ඉමෙසමපි බ්‍යාභං සාරිපුතන පඤ්චනාං භික්ඛුසතානං න කිඤ්චී ගරභාමී කාසිකං වා වාචසිකං වා. ඉමෙසං² භි සාරිපුතන පඤ්චනාං භික්ඛුසතානං සට්ඨී භික්ඛු තෙවිජ්ජා, සට්ඨී භික්ඛු ජලභිඤ්ඤා, සට්ඨී භික්ඛු උභතොභාග-විමුතතා. අථ ඉතරෙ පඤ්ඤාවිමුතතාති.

අථ බො අයසමා වඩිතීසො උට්ඨායාසතා එකංසං උතතරසඛිතං කරිතා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤාලිපණ්ණාමෙතො භගවනාං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඩිතීසාති භගවා අවොච. අථ බො අයසමා වඩිතීසො භගවනාං සමමුඛා සරුපාහි ගාථාහි අභිජථවි:

අජ්ජ පණ්ණරසෙ විසුද්ධියා භික්ඛු පඤ්චසතා සමාගතා,
සඤ්ඤාජතඛිතවජ්ජ අනීසා බිණ්ඤ්ඤාභවා ඉසී.

වකකවතනී යථා රුජා අච්චපරිවාරිතො,
සමනතා අනුපරියෙති සාගරනාං මහිං ඉමං.

එවං විජ්ජසඛිතාමං සඤ්චාභං අනුතතරං,
සාවකා පඨිරුපාසනත් තෙවිජ්ජා මච්චුභාසිතො.

සබ්බෙ භගවතො පුතතා පලාපෙඤ්ඤා න විජ්ජති,
තණ්හාසලාසා භතතාරං වඤ්ඤා අදිච්චබ්බකුභතත්.

8. 1. 8.

පණ්ණසහස්සසුභානං

216. එකං සමයං භගවා ඤාච්ඡථීයං විහරති ඤෙතවනො අනාඨපිණ්ඩි-කසස ආශ්මෙ මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං අඛිඤ්ඤාලසෙහි භික්ඛුසතෙහි. තෙන බො පන සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතතාය² ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසති සමාදපෙති සමුතොජෙති සමපහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨිකතො මනසිකතො සබ්බවෙනසො සමනතාහරිතො ඔභිතසොතා ධම්මං සුඤ්ඤත්ති.

1. භාසුපඤ්ඤා - සිවු. සී 1, 2. 2. නිබ්බාණසංයුතතාය, මජ්ඣ.

සාරිපුතන, තොපගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට මම තො ම ගරභමි. සාරිපුතන, තෙපි පණ්ඩිතයහු. සාරිපුතන, තෙපි මහාපඤ්ඤා යහු. සාරිපුතන, තෙපි පුඵපඤ්ඤා යහු. සාරිපුතන තෙපි භාසපඤ්ඤා යහු. සාරිපුතන තෙපි ජවනපඤ්ඤා යහු. සාරිපුතන, තෙපි තිකඛපඤ්ඤා යහු. සාරිපුතන තෙපි නිබ්බෙධිකපඤ්ඤා යහු. සාරිපුතන, යම්ගේ භක්විතිරජුගේ දෙවුපුත් තෙමේ පියා විසින් පවත්වන ලද අණසක මැනවින් අනුව පවත් වා ද, සාරිපුතන, එසෙයින් ම මවිසින් පවත්වන ලද අනුගතර වූ දහම්සක තෙපි මැනවින් ම පවත්වනු ය.

වහන්ස, ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට තො ගරභන ජේක් නම් වහන්ස, මේ පන්සියක් භික්ෂූන්ගේත් කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගරභන ජේක් ද?

සාරිපුතන, මේ පන්සියක් භික්ෂූන්ගේත් කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට මම තො ගරභමි. සාරිපුතන, මේ භික්ෂූන් පන්සියය අතුරෙන් භික්ෂූහු සැටනමක් ත්‍රිවිදු ආත්තෝ ය. භික්ෂූහු සැටනමක් අබිභිඤ්ඤා ආත්තෝ ය. භික්ෂූහු සැටනමක් උභයොභාග (අරුපාවචර සමාපතනියෙන් රුපකයින් හා අග්‍රමානියෙන් නාමකයින් හා) විමුක්ත ය හ. වැලි සෙස්සෝ ප්‍රඥවිමුක්ත ය හ. (තෙවිජ්ජාදිභාවයට තො පැමිණි රහත්හ.)

ඉක්විති ආයුෂමත් වඩවිස තෙමේ හුතර්තෙන් නැතිට උනතරසඛයය එකේ කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ ය”යි මෙය සැල කෙලේ ය. වඩවිස, තව වැටහේවා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාල සේක. ඉක්විති ආයුෂමත් වඩවිස සඵචර තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රශංසා කෙලේ ය:

සංයෝජන නම් වූ ද බඩන නම් වූ ද කෙලෙස් සිදලු දුක් රහිත වූ ක්‍ෂය කල පුනර්භව ඇති සෑම වූ පන්සියක් භික්ෂූහු අද පුණ්ණරුසි පොහෝ දිනෙහි විඤ්ඤාපචාරණය පිණිස රැස් වූහ.

සක්විතිරජ තෙමේ ඇමැති සමූහයා විසින් පිරිවරණ ලදුව සතර සසුරු හිමි කොට ඇති මේ පොළොව හාත්පස යම්ගේ පිලිවෙලින් පරිගමනය කෙරේ ද-

එසේ ම ත්‍රිවිදු ආති මරු නැසුවා වූ ශ්‍රාවකයෝ දිනු සඛ්‍යාම ඇති නිරුතතර වූ සත්වභ නම් බුදුරජානන් වහන්සේ පයඝීපාසනය කෙරෙත්.

සියල්ලෝ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පුත්තු ය. මෙහි හිත් පුගුලෙක් නැත. තෘණොලලය නසන සුයඝීබඤ්ඤ වූ සඵඤ්ඤන් වහන්සේ වදිමි.

8. 1. 8.

පරෙසභය්‍ය සූත්‍රය

216. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි මහත් බික්සහන අඛතෙලෙස් භික්ෂූන් දහස සමග වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවණ පිලිබඳ දැහැමිකපාවෙන් භික්ෂූන්ට කරුණු දක්වන සේක. (ඔවුන්) සමාදන් කරවන සේක. කෙද ගත්වන සේක. සතුටු කරණ සේක. ඒ භික්ෂූහු ද අභීවත් කොට මෙතෙහි කොට මුළුසිහින් මනා කොට ගෙණ යොමු කල කන් ඇති ව දහම් අසත්.

අප්ඵ බො ආයසමනො වඛනීසස ඵනදහොසි: අයං බො භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතනාය ධම්මියා කථාය සන්දසෙසති සමාදපෙති සමුතොජේති සමපහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨකචා මතසිකචා සබ්බවෙනසො සමන්තාහරිචා ඔභිතසොතා ධම්මං සුණන්ති. යනනුනාහං භගවන්තං සමමුඛා සරුපාහි ගාථාහි අභිජච්චෙය්‍යන්ති. අප්ඵ බො ආයසමා වඛනීසො උට්ඨායාසනා ඵකංසං උත්තරංසඛිතං කරිචා යෙන භගවා තෙනඤජලිමපණාමෙචා භගවන්තං ඵනදවොච: පටිභාති මං භගවා, පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඛනීසාති භගවා අවොච. අප්ඵ බො ආයසමා වඛනීසො භගවන්තං සමමුඛා සරුපාහි ගාථාහි අභිජච්චි:

පරෙසහසං භික්ඛුතං සුගතං පසිරුපාසති,
දෙසෙනතං විරජං ධම්මං නිබ්බාණං අකුතොහසං.

සුණන්ති ධම්මං විමලං සමමාසමුද්ධිදෙසිතං,
සොහති වත සමමුද්ධො භික්ඛුසඛසපුරකබ්බො.

නාගතාමොසි භගවා ඉසීතං ඉසීසත්තමො,
මහාමෙසොච හුනාත සාවකො අභිවසාති.

ද්වාවිභාරා නිකම්මම සඤ්ඤසනකමසතා¹,
සාවකො තෙ මහාවීර පාදෙ වඤ්ඤි වඛනීසොති.

කීනත්තු තෙ වඛනීස ඉමා ගාථායො පුබ්බෙ පරිචිතකකීතා උදුහු ඨාතසොච තං පටිභන්තීති?

ත බො මෙ භනෙන ඉමා ගාථායො පුබ්බෙ පරිචිතකකීතා. අප්ඵ බො ඨාතසොච මං පටිභන්තීති.

තෙන හී තං වඛනීස භිෂයසාසොමන්තාය පුබ්බෙ අපරිචිතකකීතා ගාථායො පටිභන්තූති.

ඵචං භනෙනති බො ආයසමා වඛනීසො භගවතො පටිසසුචා භියෙසා-සොමන්තාය භගවන්තං පුබ්බෙ අපරිචිතකකාති ගාථාහි අභිජච්චි:

උමමග්ගපථං² මාරස්ස අභිභූය්‍ය විරසී පභිජ්ජ ඛලානී³,
තං පසාඨ බන්ධපමුඤ්චකරං අසීතං භාගසො පටිභජ්ජං.

1. සඤ්ඤසනකමානො - සසා. 2. උඡ්ඡග්ගසථං - හී 1, 2. 3. ඛලානි - සසා.

ඉක්බිති වඩවීස තෙරුන්ට “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවන් පිළිබඳ දැනුම කපායෙන් භික්ෂූන්ට කරුණු දක්වන සේක. (මවුන්) සමාදන් කරවන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සතුටු කරණ සේක. ඒ භික්ෂූහු ද අභිවන් කොට මෙතෙහි කොට මුළුසිතීන් සමනාකොටගෙන යොමු කළ කන් ඇති ව දහම් අසත්. මම සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හමුවෙහි ප්‍රශංසා කරන්නෙමි නම් මැනවැ”යි මේ අදහස වී ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවීස සථවිර තෙමේ හුතස්තෙන් නැගිට උනන්දුසම්භවය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ” යි මෙය සැල කෙළේ ය. වඩවීස, තට වැටහේවා! යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවීස සථවිර තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් හමුවෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

අ රුදහසක් පමණ භික්ෂූහු (කොසිත්‍රත් බියක් නැති බැවින්) අකුතොභය වූ නිමිල වූ නිජාණ ධර්මය දේශනා කරණ බුදුරජාතන් වහන්සේ පසිරුපානතය කෙරෙත්.

සම්මාසම්බුදුරජාතන් වහන්සේ විසින් දෙසෙන නිමිල වූ ධර්මය අසත්. බික්ඝහන විසින් පෙරවූ කරණ ලද සම්බුදුරජාතන් වහන්සේ ඒකානතයෙන් ගොබතා සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, (මුඛවහන්සේ) නාග තම් වන සේක. (විපසී ඇදී බුද්ධ) සෘෂිත් අතුරෙන් සත් වැනි සෘෂිවන සේක. නොහොත් (ප්‍රත්‍යකබුද්ධාදී) සෘෂිත්ට අභිලේෂ්ඨ සෘෂි වන සේක. මහාමෙඝයක් මෙන් වී සච්චන් (සදහම් වැස්සෙන්) තෙමන සේක.

මහාචීරයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේගේ ශ්‍රාවක වූ වඩවීස තෙමේ ශාක්‍යාන් වහන්සේ දකිනු කැමැත්තෙන් දිවා විහරණයෙන් නික්ම අවුත් (මුඛවහන්සේගේ) සිරිපා වදිසි.

කිමෙන් ද? වඩවීස, මේ ගාථාවෝ නා විසින් පෙර සිතන ලද්දහු ද? නැත හොත් තට (අවසථාවශයෙන්) එකෙණෙහි ම (වැටහෙද්ද?)

වහන්ස, මේ ගාථාවෝ මා විසින් පෙර සිතන ලද්දහු නො ම වෙති. වැලී (අවසථාවශයෙන්) එකෙණෙහි ම (මට වැටහෙත්.)

වඩවීස, එසේ වී තම් පෙර කලපනා නොකරණ ලද ගාථාවෝ බෙහෙවින් ම තට වැටහෙත්වා.

ආයුෂමත් වඩවීස සථවිර තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා පෙර කලපනා නොකරණ ලද ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බෙහෙවින් ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

මාරයාගේ කෙලෙස් පීඩා තමාහි උමං මැඩ (රාගාදී පඤ්ච) බිලයන් බිඳ හැසිරෙන සේක. කෙලෙස් බැඳුම් මුදු ලුන රාගාදීයෙන් අතීභිත වූ ධර්මය කොටස් වශයෙන් බෙදන්නා වූ ඒ තථාගතයන් වහන්සේ දකිවූ.

ඔසසා හි¹ නිජරණන්ථං අනෙකච්චිතං මග්ගං අකඛාසි,
තසමිං තෙ² අමනෙ අකඛාතෙ ධම්මදාසා සීතා අසංභීරා.

පජ්ජොතකරො අතිච්ඡකි ධම්මං³ සබ්බට්ඨීතීනං⁴ අතිකකම්මදාස,
ඤ්ඤා ව සච්ඡිකන්තා ව අග්ගං සො දෙසසි දසඤානං⁵.

එවං සුදෙසිතෙ ධම්මෙ මො පමාදො විජානනං⁶,
තසමා හි තසස භගවතො සාසනෙ අපමනෙතො සද්ද නමසමනුසිකෙඛති.

8. 1. 9.

කොණ්ඩඤ්ඤසුභගං

217. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති චෙඵවනෙ කිලඤ්ඤ-
නිවාපෙ. අඵ බො ආයසමා අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤා¹ සුචිරසොච යෙන
භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීනා
භගවතො පාදනි මුඛෙන ව පරිච්චකි. පාණීනි ව පරිසම්බාහති. නාමඤ්ච
සාවෙති “කොණ්ඩඤ්ඤහං භගවා කොණ්ඩඤ්ඤහං සුගතා”ති.

අඵ බො ආයසමතො වඛනීසසා එතද්දොසි. අයං බො ආයසමා අඤ්ඤ-
කොණ්ඩඤ්ඤා සුචිරසොච යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා
භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීනා භගවතො පාදනි මුඛෙන ව පරිච්චකි.
පාණීනි ව පරිසම්බාහති. නාමඤ්ච සාවෙති “කොණ්ඩඤ්ඤහං භගවා
කොණ්ඩඤ්ඤහං සුගතා”ති. යනනුනාහං ආයසමනතං අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤා
භගවතො සම්මුඛා සරූපානි ගාථානි අභිජථවෙය්‍යන්ති.

අඵ බො ආයසමා වඛනීසො උට්ඨායාසනා එකංසං උතනරාසඛිතං කරිතො
යෙන භගවා තෙතඤ්ඤ්චි පණාමෙතො භගවනතං එතද්දවොච: පටිභානි මං
භගවා පටිභානි මං සුගතාති. පටිභානු තං වඛනීසාති භගවා අවොච.

අඵ බො ආයසමා වඛනීසො ආයසමනතං අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤා භගවතො
සම්මුඛා සරූපානි ගාථානි අභිජථවි.

බුද්ධානු බුද්ධො සො ථෙරො කොණ්ඩඤ්ඤා තිබ්බතීකකමො,
ඌථී සුබ්බවිහාරනං විවෙකානං අභිණ්හසො.

1. ‘භී’ ඉති නානී - මජ්ඣ. 2. තසමිං චෙ - මජ්ඣ., සා. 3. ධම්මං ඉති නානී - මජ්ඣ., PTS. 4. සබ්බට්ඨීතීනං - සා. 5. දසඤානං සා. PTS. 6. විජානනං ධම්මං - මජ්ඣ., PTS. 7. අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤා - මජ්ඣ., PTS.

චතුරොස නිත්තරණය පිණිස අනේකවිධ වූ මාතීය වදාල සේක. උන්-
වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද ඒ අමාතයෙහි උන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ
අසංහාරිය ව (රාගාදියෙන් හැකිලීය නො හැකිසේ තහවුරුව) පිහිටි
යෝ ය.

ඥානාලෝකය පහල කල බුදුරජානන් වහන්සේ ධර්මය අවබෝධ කොට
සියලු දෘෂ්ටිසථානයන්ගේ හෝ විඥනසභිනීන්ගේ ඉක්මිම දුටු සේක. දූත
ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට උන්වහන්සේ උතුම් ධර්මය දශාඨීයන්ට හෙවත් පස්වග මහ-
ණ්ණන්ට දෙසූ සේක.

මෙසේ ධර්මය මොහොවට දේශනා කොට ඇතිකල්හි ධර්මය දූත ගන්ත-
වුන්ගේ කවර ප්‍රමාදයක් ද, එහෙයින් (තථාගතයන් වහන්සේට) තමසකාර
කරමින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්තෙහි අප්‍රමාදී ව හැම කල්හි පිලි-
වෙලිත් හික්මෙන්නෝ ය.

8. 1. 9.

කොණ්ඩඤ්ඤසුත්‍රය

217. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුමුර සම්පයෙහි
කලඤ්ඤකනිවාප නම් වූ වේඵවතාරාමයෙහි වැඩවසන සේක, එකල්හි
ආයුෂමත් අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ තෙරණුවෝ බොහෝ කලෙකින් ම
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා මුවෙන් සිඹිත්. අතින් ද
පිරිමදිත්. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම කොණ්ඩඤ්ඤ යෙමි. සුගතයන්
වහන්ස, මම කොණ්ඩඤ්ඤයෙමි”යි නම ද අස්වත්.

එකල්හි ආයුෂමත් වඩිනීස තෙරුන්ට “මේ ආයුෂමත් අඤ්ඤ-
කොණ්ඩඤ්ඤ තෙරණුවෝ බොහෝ කලෙකින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත
එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ පා මුවෙන් සිඹිත්. අතින් ද පිරිමදිත්. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස,
මම කොණ්ඩඤ්ඤයෙමි. සුගතයන් වහන්ස, මම කොණ්ඩඤ්ඤයෙමි”යි
නම ද අස්වත්. මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි සුදුසු ගාථායෙන්
ආයුෂමත් අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ තෙරුන්ට පසසන්තෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැ”යි
මේ අදහස විය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිනීස සථවීර තෙමේ හුනස්තෙන් නැගිට උත්තරා-
සභිය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට
වැටහේ”යි මෙය සැල කෙළේ ය. වඩිනීස, තට වැටහේවා!යි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වදාල සේක.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිනීස සථවීර තෙමේ සුදුසු ගාථාවලින් භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ හමුවෙහි අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ තෙරණුවන් පැසසී ය.

(බුදුනුව පසුව වතුරායභීසත්‍යය අවබෝධ කල බැවින්) බුද්ධානුබුද්ධ
වූ බහල වීර්‍යය ඇති ඒ කොණ්ඩඤ්ඤ තෙරණුවෝ සුබවිහරණ ඇති
විතතවිචේකයන් නිතර ලිඛනසුල්ලහ.

යං සුවකෙන පත්තබ්බං සඤ්චසාසනකාරීනා,
සබ්බස්ස නං අනුපපත්තං අපමන්තස්ස සිකඛතො.

මහානුභාවො තෙවිජ්ජා වෙතොපරියායකොවිදෙ,
කොණ්ඩකෙද්දෙ චුද්ධද්දායාදෙ¹ පාදෙ චඤ්ච සඤ්චනොති.

8. 1. 10

මොග්ගලානාසුත්තං

218. එකං සමයං භගවා රුජගහෙ විහරති ඉසිහිලීපසෙසු කාලසිලායං මහතා භික්ඛුසබ්බෙත සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති සබ්බෙගෙව අරහනෙතති. තෙසං සුදං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො වෙතසා විත්තං සමනෙතසති විපපමුත්තං නිරූපධිං².

අඵ බො ආයස්මතො වඩ්ඛිසස්ස එතදගොසි: අයං බො භගවා රුජගහෙ විහරති ඉසිහිලීපසෙසු කාලසිලායං මහතා භික්ඛුසබ්බෙත සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති සබ්බෙගෙව අරහනෙතති. තෙසං සුදං ආයස්මා මහා-මොග්ගලානො වෙතසා විත්තං සමනෙතසති විපපමුත්තං නිරූපධිං². යනනුත්තං ආයස්මත්තං මහාමොග්ගලානං භගවතො සමමුඛා සරූපාති ගාථාති අභිත්ථවෙය්‍යන්ති.

අඵ බො ආයස්මා වඩ්ඛිසො උට්ඨායාසතා එකංසං උත්තරුසඛගං කරිත්වා යෙත භගවා තෙතඤ්ජලීං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඩ්ඛිසාති භගවා අවොච. අඵ බො ආයස්මා වඩ්ඛිසො ආයස්මත්තං මහාමොග්ගලානං භගවතො සමමුඛා සරූපාති ගාථාති අභිත්ථවි:

නගස්ස පසෙසු ආසීතං මුතීං දුක්ඛස්ස පාරගුං,
සාවකා පඤ්චපාසන්ති තෙවිජ්ජා මච්චුභාසිතො.

තෙ වෙතසා අනුපරියෙති³ මොග්ගලානො මභිද්ධිකො,
විත්තං තෙසං සමනෙතසං විපපමුත්තං නිරූපධිං.

එචං සබ්බඛගසමපත්තං මුතීං දුක්ඛස්ස පාරගුං,
අතෙකාකාරසමපත්තං පඤ්චපාසන්ති ගොතමන්ති.

8. 1. 11.

ගග්ගන්සුත්තං

219. එකං සමයං භගවා වම්පායං විහරති ගග්ගන්සු පොකඛරණියා නීරෙ මහතා භික්ඛුසබ්බෙත සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති සත්තති ච උපාසකසතෙති⁴ අනෙකෙති ච දෙවතාසභසෙසති. නායස්සුදං භගවා අභිරොචති වණෙණන වෙච යසසා ව⁵.

1 චුද්ධසාවකො, PTS. 2. නිරූපධිං - සිමු. 1.2. 3. අනුපරියෙසති - ස්‍යා. 4. සත්තති ච උපාසකාසතෙති ඉති දිස්සන්ත - මජ්ඣ. PTS. 5. යසෙත - සිමු. 1.

ශාය්‍යාශාසනකාරී වූ ශ්‍රාවකයකු විසින් යමක් ලැබියයුතු ද අප්‍රමාදී ව තික්මෙන්තා වූ උත්වහන්සේ විසින් ඒ සියල්ල ලබන ලදී.

මහත් අනුභාව ඇති ත්‍රිවිද්‍යා ඇති වේතෝපරියඤ්ඤාණයෙහි දක්‍ෂ වූ බ්‍රහ්මචුත්‍ර වූ කොණ්ඩඤ්ඤා තෙරණුවෝ ශාය්‍යාන් වහන්සේගේ සිරිපා වදිත්.

8. 1. 10.

මොහගලානසුත්‍රය

218. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ඉසිතිලිපට්‍රපස කඵගල්තලාවෙහි හැම රහත් වූ භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ, මහත් බික්සහන සමග වැඩ වසන සේක. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ තමසිතින් ඒ භික්ෂූන්ගේ සිත වෙසෙසින් මිදුනේ ද උපධි රහිතදැයි සොයත්.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවීසතෙරුන්ට “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ඉසිතිලිපට්‍රපස කඵගල්තලාවෙහි හැම රහත් වූ භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් බික්සහන සමග වැඩවසන සේක. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ තමසිතින් ඒ භික්ෂූන්ගේ සිත වෙසෙසින් මිදුනේ ද උපධි රහිතදැයි සොයත්. මම සුදුසු ශාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් පසසන්තෙම් තම් මැනවැ”යි මේ අදහස වී ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවීස සථවිර තෙමේ හුතස්තෙන් තැගිට උත්තරුන්ඛගය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ”යි මෙය සැල කෙලේ ය. වඩවීස, තට වැටහේවායි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවීස සථවිර තෙමේ සුදුසු ශාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් පැසසී ය.

ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තා වූ කෙලෙස් මරු නැසූ ශ්‍රාවකයෝ පට්‍රපස වැඩහුන් දුක් කෙලවරට පැමිණී සම්බුදු මුනිහු පශුච්ඡාසනය කෙරෙත්.

මහත් සෘද්ධි ඇති මූගලන් තෙරණුවෝ සච්චන්ගේ සිත (කෙලෙසුන්ගෙන්) මිදුනේ ද, උපධි රහිත දැයි සොයමින් තම සිතින් ඔවුන් ලුහුබැඳ යෙත්.

මෙසේ සියලු ගුණාඛගයන්ගෙන් යුත් දුක් කෙලවරට පැමිණී නොයෙක් අයුරෙන් පිරිපුන් සම්බුදු මුනි වූ ගෞතමයන් වහන්සේ පශුච්ඡාසනය කෙරෙත්.

8. 1. 11.

ගහගන්සුත්‍රය

219. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වමසානුවර සම්පයෙහි ගහගන් පොකුණුතෙර පන්සියක් පමණ වූ බික්සහන ද සන්සියක් උච්චුවන් ද නොයෙක් දහස්ගණන් දෙවියන් ද සමග වැඩවසන සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශරීර වණියෙන් ද, යශසින් ද, ඔවුන් අභිබවා බබලන සේක.

අථ බො ආයසචනො වඩිතීසසංයුතනං ඵනදහොසි: අයං බො භගවා වච්චායං විහරති ගගගරාය පොකඛරණීයා නිරො මහතා භික්ඛුසබ්බෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙතභි භික්ඛුසතෙභි සත්තභි ව උපාසකසතෙභි අනෙකෙභි දෙවතාසභසෙසභි. නාසංසුදං භගවා අතිරොචති වණ්ණණිත වෙච යසසා ව යනනුතාභං භගවන්තං¹ සම්මුඛා සරූපාය ගාථාය අභිජ්චෙය්‍යන්ති.

අථ බො ආයසමා වඩිතීසො උට්ඨායාසතා ඵකංසං උත්තරුසම්භං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤ්චිට්ඨණාමෙත්වා භගවන්තං ඵනදවොච: පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඩිතීසාති භගවා අවොච.

අථ බො ආයසමා වඩිතීසො භගවන්තං¹ සම්මුඛා සරූපාය ගාථාය අභිජ්චි:

විද්දෙ යථා විගතවලාභකෙ තභෙ
විරොචති විතමලො² ව භාණ්ණමා,
ඵචමපි අඛිතීරස තං මභාමුති
අතිරොචසි යසසා සබ්බලොකන්ති.

8. 1. 12.

වඩිතීසසුභගා.

220. ඵකංසමයං භගවා ඤාචන්දීයං විහරති ජෙතවනො අනාථ-පිණ්ඩිකසං ආරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙන ආයසමා වඩිතීසො අචිර-අරභතතපපතො හොති³ විමුක්ඛිත්තඤ්චි⁴ පටිසංචෙදී. නාසං චෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි.

කාවෙය්‍යමන්තා විචරිලහ පුබ්බෙ ගාමා ගාමං පුරුපුරං,
අථද්දසාම සම්මුඛං සද්ධා තො උදපජ්ජථ*.

සො මෙ ධම්මදෙසෙසි ඛන්ධායනතධාතුයො⁵,
තසසාභං ධම්මං සුත්වාන පබ්බජිං අතභාරියං.

බහුන්තං වත අත්ථාය බොධිං අජ්ඣගමා මුති,
භික්ඛුතං භික්ඛුනීතඤ්ච යෙ නියාමගතද්දසා.

සවාගතං වත මෙ ආසි මම බුද්ධස්ස සන්තිකෙ,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පන්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

පුබ්බෙතිචාසං ජානාමි දිබ්බචකඤ්චං විසොධිතං,
තෙවිජ්ජා ඉද්ධිපුත්තොලභි වෙතොපරියාය කොච්චෙදති

වඩිතීසචග්ගො පඨමො.

1. භගවතො - PTS. 2. විගතමලො - මජ්ඣ. 3. භුත්වා - මජ්ඣ., PTS.
4. විමුක්ඛිත්තං - මජ්ඣ., සීචු, 1.2. ස්‍යා. 5. ඛන්ධා ආයතනාභි ඛාතුයො ච - PTS, ස්‍යා.
* උපපජ්ජථ - මජ්ඣ., ස්‍යා, සීචු. 1.2.

එකල්හි ආයුෂමත් වඩවීස තෙරුන්ට “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වචනාවට සම්පයෙහි ගඟනු පොකුණුතෙර පත්සියක් පමණ වූ බික්සහන ද සත්සියක් උවසුවන් ද නොයෙක් දහස්ගණන් දෙවියන් ද සමග වැඩවසන සේක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශරීර වණියෙන් ද යශසින් ද ඔවුන් අභිබවා බබලන සේක. මම සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හමුවෙහි ප්‍රශංසා කරන්නෙමි නම් මෑතවැඩි මේ අදහස විය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවීස සථවිර තෙමේ සුතස්තෙන් නැගිට උතනරු-සඬගය එකක් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ, සුඟතයන් වහන්ස මට වැටහේ” යි මෙය සැල කෙළේ ය. වඩවීස, තට වැටහේවා! යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදල සේක.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවීස සථවිර තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඉදිරියෙහි පැසසී ය:

පහ ව ගිය වලාකුළු ඇති අහස්හි සඳුන් නිමිල වූ හිරුන් යම්සේ බබලද්ද, මහාමුනි වූ බුදුරජානන් වහන්ස, මුඛවහන්සේ ද, එසේ ම යශසින් සියලු ලොකයා අභිබවා බබලන සේක.

8. 1. 12.

වඩවීසසුත්‍රය

220. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවෑන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්‍යේපිටුසිවුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් වඩවීසසථවිර තෙමේ රහත්බවට පැමිණී නොබෝකල් ඇත්තේ වේ. විමුක්තිසුවය විදිනේ ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථා කී ය.

පෙර කවිකිරීමෙන් මත් ව ගමන් ගම ද නුවරින් නුවර ද හැසුරුනෙමු. ඉක්බිති බුදුරජානන් වහන්සේ දුටු වෙමු. (එයින්) අපට ශ්‍රද්ධාව උපනී.

ඒ බුදුරජානන් වහන්සේ සකකායතනධාතුන් ප්‍රකාශ කෙරෙමින් මට දහම් දෙසු සේක. මම උන්වහන්සේගේ ධර්මය අසා සත්තෙහි පැවිදි වීමි.

යම් කෙනෙක් නියාමධර්මයට පැමිණියෝ ද, නියාමධර්මය දක්නෝ ද බොහෝ වූ ඒ භික්ෂූන්ට ද භික්ෂුණීන්ට ද වැඩ පිණිස මුනිජුයන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පැමිණී සේක.

මට ඒකාන්තයෙන් යහපත් ජ්‍යෙෂ්ඨ විය. මා විසින් බුදුරජානන් වහන්සේ සම්පයෙහි ත්‍රිවිද්‍යාවේ ලබන ලදහ. සඵලයන් වහන්සේගේ ශාසනය කරණ ලද්දේ ය.

පෙර විසු කඳපිළිවෙල දැනිමි. දිවැස වෙසෙසින් පිරිසිදු කරණ ලද්දේ ය. ත්‍රිවිද්‍ය ඇත්තෙමි සාධුවිධඥනයට පැමිණියෙමි චේතෝපරියඤාණයෙහි දක්ෂ වූයෙමි වෙමි.

වඩවීස වගීය පලමුවැනි යි.

තමුඥානං:

නිකඛනතං අරතී වෙව පෙසලං අතිමඤ්ඤනා,
අනන්දෙන සුභාසිතා සාරිපුතන පචාරණා,
පරෙසහස්සං කොණ්ඩඤ්ඤා මොග්ගලානෙන ගගගරු
වඩවීසෙන ආදසාති.

වඩවීසසංයුතතං සමභතං.

9. වනසංයුතතං

1. වනවගෙගා

9. 1. 1.

විවෙකසුතතං

221. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු විහරතී අඤ්ඤතරස්මී වනසණෙඛි. තෙන බො පන සමයෙන සො භික්ඛු දිවාවිහාරගතො පාපකො අකුසලො විතකෙක විතකෙකතී ගෙහනිසසිතෙ.

අඵ බො යා තස්මී වනසණෙඛි අධිවජ්ඣා දෙවතා තස්ස භික්ඛුනො අනුකම්පිකා අත්ඤාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ඣුකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤා තං භික්ඛුං ගාථාති අජ්ඣිතාසි:

විවෙකකාමොසි වනං පච්චොසා අඵ තෙ මනො නිච්ජරතී බභිඤා,
ජනො¹ ජතස්මී විතසස්සු ජන්දං තතො සුඛී ගොහිසි විතරුගො.

අරතීං පජ්ඣාසි සතො² භවාසි සතං තං සාදයාමසෙ³,
පාතාලරජො භී දුතතරො⁴ මා තං කාමරජො අවාහරී.

සකුණො යථා පංසුකුණිතො⁵ විධුතං⁶ පාතයති සිතං රජං,
එවං භික්ඛු පධානවා සතීමා විධුතං පාතයති සිතං රජන්ති.

අඵ බො සො භික්ඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ඣො සංවෙගමාපාදීති.

9. 1. 2.

උපට්ඨානසුතතං

222. එකං සමයං අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු විහරතී අඤ්ඤතරස්මී වනසණෙඛි. තෙන බො පන සමයෙන සො භික්ඛු දිවාවිහාරගතො සුපතී. අඵ බො යා තස්මී වනසණෙඛි අධිවජ්ඣා දෙවතා තස්ස භික්ඛුනො අනුකම්පිකා අත්ඤාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ඣුකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්.

1. ඤා ජනො. සඤා 2. සො සතො - PTS. 3. සාරයාමසෙ - මජ්ඣ., සඤා, PTS. ඕ. 1. 2. 4. දුරභතොමා - PTS. 5. පංසුකුණිතො - මජ්ඣ., 6. විධුතං - PTS.

එහි උද්‍යෝගය:

නිකබ්‍රාහ්මය, අරනි, පෙසල, අතිමඤ්ඤානා, ආනන්ද, සුභාසිත, සාරිපුත්ත, පවාරණ, පරෙසහස්ස, කොණ්ඩඤ්ඤා, මොග්ගලලාභ, ගඤ්ඤ, වඩවිස සයි සුත්‍ර දෙලසෙකි.

වඩවිස සංයුතය නිමයේ ය.

9. වනසංයුතය

1. වනවග්ගීය

9. 1. 1.

විවෙකසුත්‍රය.

221. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක එක්තරු මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු වනලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ පස්කම්පු ව ඇසුරු කල ලාමක අකුසල් සිතිවිලි සිතයි.

ඉක්බිති ඒ වනලාභාබෙකි අධිගාහිත වූ, ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් තෙමේ ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය:

විවේකය කැමැති ව වනයට පිවිසියේ වෙහි ය. එහෙත් ඔබගේ සිත පිටත හැසිරෙයි. ජනයෙක් වූ ඔබ අත්‍යජනයා කෙරෙහි ඡන්දරාගය දුරු කරව. එහෙයින් පහ ව හිය රාග ඇත්තේ සැප ඇත්තෙක් වන්නෙහි ය.

අනතීරනිය දුරු කරව. සිහි ඇත්තෙක් වෙව. ඔබ සිහි ඇත්තෙකැ යි, නොහොත් ඒ සත්පුරුෂධර්මය යයි අදහවු. පාතාලසඞ්ඛාත කෙලෙස්-රජස තරණය කිරීමට දුෂකර ම ය. කාමරාගරජස ඔබ (අපායට) නො හෙලාවා.

පස් තැවරුණා වූ පක්ෂියෙක් (පියාපත්) සලමින් (ගරීරයෙහි) ඇලුනු දුච්චි යම් සේ හෙලා ද, එසේ ම ප්‍රබන් වීර්‍යය ඇති සමාතිමත් වූ මහණ තෙමේ (සටසන්නාතය) ඇසුරු කල (කෙලෙස්) රජස් සලමින් හෙලයි.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවෙගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවේගයට (ඔතප්බියට) පැමිණියේ ය.

9. 1. 2.

උපට්ඨාන සුත්‍රය

222. එක්කලෙක එක්තරු මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු වනලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ දිවා විහාරයට ගියේ නිදයි. ඉක්බිති ඒ වනලාභාබෙකි අධිගාහිත වූ ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් තෙමේ, ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය.

උපසඛකම්මා නං භික්ඛුං ගාථාහි අජ්ඣිභාසි:

උට්ඨෙහි භික්ඛු කිං සෙසී¹ කො අඤ්චො සුපිනෙන² තෙ,
ආතුරස්ස හි කා³ නිඤ්ඤ සලලවිඤ්ඤ රුප්පනො.

යාය සඤ්ඤා⁴ පබ්බජ්ජනො අගාරස්මානගාරියං,
තඤ්ඤෙව සඤ්ඤං චුඤ්ඤෙහි මා නිඤ්ඤෙව වසඛග්ගේති.

අනිච්චා අඤ්ඤා වා කාමා යෙසු මඤ්ඤෙව චුච්ඤ්ඤො,
බකෙසු⁵ චුතතං අසිතං කස්මා පබ්බජ්ජනං තපෙ.

ජන්දරාගස්ස විතයා අවිජ්ජාසමතිකකමා,
තඤ්ඤාඤ්ඤං පරමවොදනං⁶ කස්මා පබ්බජ්ජනං තපෙ.

භෙත්වා⁷ අවිජ්ජං විජ්ජාය ආසවානං පරිකඛියා,
අසොකං අනුපායාසං කස්මා පබ්බජ්ජනං තපෙ.

ආරඤ්ඤාපිටියං පභිතතතං නිච්චං දලුභපරකකමං,
නිබ්බාණං අභිකඛිනතං කස්මා පබ්බජ්ජනං තපෙති.

9. 1. 3.

කස්සපගොතනසුභතං.

223 එකං සමයං ආයස්මා කස්සපගොතනො කොසලෙසු විහරති
අඤ්ඤාතුරස්මිං වතසඤ්ඤෙහි. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා කස්සප-
ගොතනො දිවා විහාරගතො අඤ්ඤාතුරං වෙතං⁸ ඔවදති.

අථ බො යා තස්මිං වතසඤ්ඤෙහි අභිවජ්ඣා දෙවතා ආයස්මිනො කස්සප-
ගොතනයස්ස අනුකම්පිකා අත්ථාකාමා ආයස්මනං කස්සපගොතනං සංවෙ-
ජේතුකාමා යෙනායස්මා කස්සපගොතනො තෙනුපසඛකම්මි. උපසඛකම්මා
ආයස්මනං කස්සපගොතනං ගාථාහි අජ්ඣිභාසි:

හිරිදුග්ගච්චරං වෙතං අපපඤ්ඤං අවෙතසං,
අකාලෙ ඔවදං භික්ඛු මඤ්ඤෙව පටිභාති මං.

සුණාති⁹ න විජ්ජානාති ආලොකෙති න පස්සති,
ධ්වචස්මිං භඤ්ඤාමානස්මිං අත්ථං බාලො න බුජ්ඣති.

සචෙපි දස පජේජාතෙ ධාරඤ්ඤාසි කස්සප,
තෙව දකඛිති¹⁰ රුපානි වකඛු හි'ස්ස න විජ්ජතිති.

අථ බො ආයස්මා කස්සපගොතනො තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජනො
සංවෙගමාපාදීති.

1. සසාපි - සා. 2. සුපිනෙන - PTS. 3. තෙ - සිච්ච සා. 4. සද්ධාය - මජ්ඣ. PTS. 5. බසකිසු - මජ්ඣ. සා. PTS. 6. පරමොදනං - මජ්ඣ. සා. පරිසොදනං - PTS. සි 2. 7. ජෙත්වා - මජ්ඣ. 8. ජෙතං - සා. PTS මජ්ඣ. 9. සුඤ්ඤාති - PTS 10. දකඛති - සිච්ච

එලෙස ඒ මහණනට ගාථායෙන් කිය.

මහණ, නැගිටුව, කීම, නිදහි ද? නිදීමෙන් නොපටි කිනම් වැඩෙක් ද? කෙලෙසානුර වූ (අවිද්‍යා විෂ පෙවූ තෘෂ්ණා) ශල්‍යයෙන් විදින ලද ගැටෙන්නාවූ නොපටි කවර නින්දෙක් ද?

යම් ශ්‍රද්ධාවෙකින් ගිහිගෙන් තික්ම පැවිදි වූයෙහි ද, ඒ ශ්‍රද්ධාව ම වඩව. නින්දට වසඟ නො වව.

නුවණ මද වූ පාඨසන්න තෙමේ යම් කාමයන්හි මුසපත් වූයේ ද, ඒ කාමයෝ අතිතයය. අටුවයය. සකකියන්හි මිදුනාවූ තෘෂ්ණාදූෂිත අතීතින වූ පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් (දිවාසවසනය තෙමේ) තවත්තේ ද,

ජන්දරගය වැනසීමෙන් ද, අවිද්‍යාව ඉක්ම වීමෙන් ද ඒ වතුසාසනයය පරම පවිත්‍ර වූයේ වෙයි. (එබඳු) පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් තවත්තේ ද,

මාගීඥන විද්‍යාවෙන් අවිද්‍යාව බිඳ ආසුවයන් නෛය කිරීමෙන් නීශ්‍යොකී වූ උපායාස රහිත වූ පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් තවත්තේ ද,

සම්පූර්ණ වීර්‍යය ඇති නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති නිතර දැඩි පැරකුම් ඇති නිවණ පහත පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් තවත්තේ ද.

9. 1. 3.

කසුපගොතන සූත්‍රය.

223. එක්කලෙක ආයුෂමත් කසුපගොතන සථවිර තෙමේ කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු වනලාභාබෙක වෙහෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් කසුපගොතන සථවිර තෙමේ එක්තරු මුවවැද්දකුට අවවාද කෙරෙයි.

ඉක්බිති ඒ වනලාභාබෙකි අධිගෘහිත වූ ආයුෂමත් කසුපගොතන තෙරුන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් තෙමේ ආයුෂමත් කසුපගොතන තෙරුන්ට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ආයුෂමත් කසුප-ගොතන තෙරුන් වෙත එලෙසියේ ය. එලෙස ආයුෂමත් කසුපගොතන තෙරුන්ට ගාථායෙන් කී ය:

පච්ඡින දුගීයෙහි භාසිරෙණ නුවණ නැති (කරුණු නොකරුණු | දැනීමෙහි සුමත්) සිත් නැති මුවවැද්දකුට නොකල්හි අවවාද කරණ මහණ තෙමේ අකුබාලයකු මෙන් මට වැටහේ.

(නොපයේ බණ) අසයි. (එහෙත් අරුත්) නො දනී. (පුහුදුන් ඉදහසෙන් දිලෙන පටඇඟිලි) බලයි. (එහි කරුණු) නො දකී. බණ කියන කල්හි අඥන තෙමේ අරුත් අවබෝධ නො කෙරෙයි.

පින්වත් කසුප, ඉදින් ඇඟිලි පහන් දශයක් දරන්නෙහි නමුත් (හෙතු) රූපයන් නොම දක්නේ ය. යම් හෙයකින් ඔහට පැණැස නැද්ද (එහෙයිනි).

ඉක්බිති ආයුෂමත් කසුපගොතන සථවිර තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට (මනථබියට) පමුණුවන ලද්දේ සංවිභන වී ය.

9. 1. 4.

සමබහුලාසුතතං.

224. එකං සමයං සමබහුලා භික්ඛු කොසලෙසු විහරන්ති අඤ්ඤ-
තරස්මිං වතසණේඛි අථ ඛො තෙ භික්ඛු වසං ටුඪ්ඨා¹ තෙමාසඵචයෙන
චාරිකං පකකම්භු. අථ ඛො යා තස්මිං වතසණේඛි අධිවඪ්ඨා දෙවතා
තෙ භික්ඛු අපසසන්ති පරිදෙවමානා තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

අරති විය මෝජ්ජ² බායති බහුකෙ දිසවාන විචිතෙන ආසතෙ,
තෙ විතතකථා බහුසුභා කො'මෙ ගොතමසාවකා ගතාති.

උචං ටුඪ්ඨෙත අඤ්ඤතරු දෙවතා තං දෙවතං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

මගධං ගතා කොසලං ගතා එකච්චියා පත වජ්ජිභූමියා,
මගා³ විය අසඬ්ඛචාරිතො අනිකෙතා විහරන්ති භික්ඛවොති.

9. 1. 5.

ආනන්දසුතතං.

225. එකං සමයං ආයසමා ආනන්දෙ, කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤ-
තරස්මිං වතසණේඛි.

තෙන ඛො පත සමයෙන ආයසමා ආනන්දෙ අනිවෙලං ගිඨීසඤ්ඤතනි-
බහුලො විහරති.

අථ ඛො යා තස්මිං වතසණේඛි අධිවඪ්ඨා දෙවතා ආයසමතො ආනන්දසං
අනුකමප්පකා අත්ථකාමා ආයසමනතං ආනන්දං සංවෙජ්ජකාමා යෙනායසමා
ආනන්දෙ තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්නා ආයසමනතං ආනන්දං ගාථාය
අජ්ඣහාසි:

රුක්ඛමුලගහණං පසනකීය නිබ්බාණං හදයස්මිං ඔපිය,
කාය⁴ භොතම මා ව⁵ පමාදෙ කීං තෙ බිලිබිලිකා කරිසානීති.

අථ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජනො සංවෙගමාපාදීති,

7 1. 6..

අනුරුද්ධසුතතං.

226. එකං සමයං ආයසමා අනුරුද්ධො කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤ-
තරස්මිං වතසණේඛි.

අථ ඛො අඤ්ඤතරු තාවති-සකාසිකා දෙවතා ජාලීනී නාම
ආයසමතො අනුරුද්ධසු පුරාණදුතිසිකා යෙනායසමා අනුරුද්ධො තෙනුප-
සඬකම්. උපසඬකම්නා ආයසමනතං අනුරුද්ධං ගාථාහි අජ්ඣහාසි:

තත්ථ විතතං පණීධෙහි යත්ථ තෙ ටුඪ්ඨිතං පුරෙ,
තාවතිංසෙසු දෙවෙසු සබ්බකාමසම්ඤ්ඤු,
පුරකඛන්තො පරිටුඪො දෙවකඤ්ඤගී⁶ සොභසීති.

1. ටුඪ්ඨා - මජ්ඣ. 2. මෝජ්ජ - සා. 3. මිගා - සිවු, මිකඛවා - සඝා.
4. කායී - සිවු. 5 මා - මජ්ඣ සඝා. 6. දෙවගණෙහි - සඝා

9. 1. 4.

සමබහුලා සුත්‍රය.

224. එක්කලෙක බොහෝ භික්ෂුහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ව්‍යාප්තියක වෙසෙත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වස් එළඹුණාහු තෙමස ඇවෑමෙන් වාරිකාවට ගියහ. එකල්හි ඒ ව්‍යාප්තියකෙහි අධිගාහිත වූ ඒ දෙව් තෙමස ඒ භික්ෂුන් තො දක්නේ හඬමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය:

හිස් වූ බොහෝ අසුන් දැක මට අද අරතියක් ලේන් වැටහෙයි. විසිතුරු කපා ඇති බහුලාහ වූ ඒ මේ ගොසුම් සච්චෝ කොහි වැසියාහු ද.

මෙසේ කී කල්හි එක්තරා දෙවියෙක් ඒ දේවතාවාට මේ ගාථාව කී ය:

ඇතැම් කෙනෙක් මගට දනව්වට වැසියහ. (ඇතැම් කෙනෙක්) කොසොල් දනව්වට වැසියහ. (ඇතැම් කෙනෙක්) වැදුරටට අභිමුඛ ව (වැසියහ.) භික්ෂුහු ඇල්මක් නැති ව හැසිරෙන්නාහු ගෙයක් නැති ව මුළුත් මෙන් වෙසෙත්.

9. 1. 5.

ආනන්ද සුත්‍රය.

225. එක්කලෙක ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ව්‍යාප්තියක වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ අතිමාත්‍ර කාලයක් ගිහියන් කෙරෙහි හැඟවීලී (ඇවෑමින් නොහඬව යනාදී නැලවීලී) බහුල කොට ඇති ව වෙසෙයි. ඉක්බිති ඒ ව්‍යාප්තියකෙහි අධිගාහිත වූ අනද තෙරුන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති දෙව් අනද තෙරුන් සංවිභ්ත කරවනු කැමැත්තේ අනද තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් අනද තෙරුන්ට ගාථායෙන් කී ය.

රාක්ෂුල් සෙනසුන්හි විසීමට පිවිස නිවණ ලෙහි බහා ගෙණ (වෙසෙන) නුඹවහන්සේට (ගිහියන් සමග කරණ මේ) බිලිබිලි කපාව කුමක් කෙරේ ද? ගෞතමයන් වහන්ස, පමා නොවනු මැනව. ධ්‍යාන කරණු මැනව.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවිභ්ත වී ය.

9. 1. 6.

අනුරුද්ධ සුත්‍රය.

226. එක්කලෙක අනුරුද්ධ සථවිර තෙමේ කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ව්‍යාප්තියක වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ගේ පෙරඅත්බවිහි බිරියක් වූ තච්චිසාදිසි ජාලිනී නම් එක්තරා දෙව්දවක් ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් වෙත එළඹියා. එළඹ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට ගාථායෙන් කී වූ ය.

පෙර යම් දෙව්ලොවෙක නුඹවහන්සේගේ විසීම වී ද, එහි සිත පිහිටුවනු මැනව. සියලු කාමයෙන් සලාඥ වූ තච්චිසා දෙවියන් කෙරෙහි දෙවහනන් විසින් පෙරටු කරණ ලදු ව, පිරිවරණ ලදු ව බැබළුනු,

දුග්ගතා දෙවකඤ්ඤායො සකකායසම්භවං පතිට්ඨිතා,
තෙ වාපි දුග්ගතා සත්තා දෙවකඤ්ඤායං පච්චිතාති.

ත තෙ සුඛං පජානන්ති යෙ ත පසානන්ති නඤ්ඤං,
ආවාසං තරදෙවානං තිදසානං යසසිත්තන්ති.

[අනුරුඥො:]

ත නිං බාලෙ විජානාසි යථා අරහතං වචො,
අනිච්චා සබ්බෙ සබ්බාරු උපපාදවයධම්මිනො,
උපපජ්ඣා තීරුජ්ඣන්ති තෙසං වූපසමො සුඛො.

තඤ්ඤති පුතාවාසො දෙවකායසම්භවං¹ ජාලිනී,
විකම්භො ජාතිසංඝාතෙ තඤ්ඤති පුතබ්බවෙති.

9. 1. 7.

නාගදත්තසුත්තං.

227. එකං සමයං ආයසමා නාගදත්තො නොසලෙසු විහරති අඤ්ඤා-
තරසම්භවනසන්තෙති. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා නාගදත්තො
අතිකාලෙන ගාමං පවිසති, අනිදිවා පවිසකමති. අථ බො යා තසම්භ-
වනසන්තෙති අධිවජ්ඣා දෙවතා ආයසමතො නාගදත්තස්ස අනුකම්පිකා අභ්භවං
ආයසමන්තං නාගදත්තං සංවෙජ්ඣකාමා යෙතායසමා නාගදත්තො තෙනු-
පසබ්බමි. උපසබ්බමිච්චා ආයසමන්තං නාගදත්තං ගාථාහි අජ්ඣන්තාසි:

කාලෙ පවිසාමි² නාගදත්ත දිවා ව ආගන්තො අතිවෙලවාට්ඨි,
සංසට්ඨො ගහට්ඨෙහි සමානසුඛදුකෙඛා.

භායාමි නාගදත්තං සුපපගබ්බං කුලෙසු විනිබ්බං,³
මා හෙව මච්චුරඤ්ඤා ඛලුවතො අන්තකස්ස වසමෙසීති.⁴

අථ බො ආයසමා නාගදත්තො තාය දෙවතාය සංවෙජ්ඣො සංවෙග-
මාපාදිති.

9. 1. 8.

කුලසරණී සුත්තං.

228. එකං සමයං අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු නොසලෙසු විහරති අඤ්ඤා-
තරසම්භවනසන්තෙති. තෙන බො පන සමයෙන සො භික්ඛු අඤ්ඤාතරසම්භ-
කුලෙ අතිවෙලං අජෙකාගාලුතප්පත්තො විහරති.

අථ බො යා තසම්භවනසන්තෙති අධිවජ්ඣා දෙවතා තස්ස භික්ඛුනො
අනුකම්පිකා අභ්භවං තං භික්ඛුං සංවෙජ්ඣකාමා යා තසම්භවනෙ කුල-
සරණී තස්සා වණණං අභිනිමිතිච්චා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසබ්බමි.
උපසබ්බමිච්චා තං භික්ඛුං ගාථාහි අජ්ඣන්තාසි:

තදීතිරෙසු සණ්ඨාතෙ සභාසු රට්ඨියාසු ව,
ජනා සබ්බමම මනොනති මඤ්ච තඤ්ච කිමන්තරන්ති.

1. දෙවකායසම්භවං - මජ්ඣ. සූ. 2. පවිස - මජ්ඣ. 3. විනිබ්බං - PTS.
4. වසං උපෙසීති - මජ්ඣ.

දෙවනතෝ (ප්‍රතිපත්ති දුර්ගතියෙන්) දුර්ගතයහ. සත්කායයෙහි පිහිටියේ ය. දෙවනතන් විසින් පනත ලද ඒ සත්කායයේද දුර්ගතයහ.

යම් කෙනෙක් පිරිවර - යශස් ඇති තිදස්වැසි දේවපුරුෂයන්ගේ නද්‍රව්‍යය නො දකිද්ද ඔහු සුවය නො දනිත්.

[අනුරාඬ:]

බාලතැනැත්තිය, “සිංලු සංසකාරයෝ අනිත්‍යයහ. ඉපදීම හා නැසීම සමභාව කොට ඇත්තාහ. ඉපිද නිරුඬ වෙත්. ඔවුන්ගේ සංහිදීම සුවය” යන රහතුන්ගේ වදන පරිදි තෝ නො දන්නහ.

එම්බා ජාලිනී, දැන් දේවකායෙහි නැවත විසීමෙක් (මට) නැත. ඉපදීම යයි කියන ලද සංසාරය කම්බු වූයේ ය. දැන් පුනභීවයෙක් (මට) නැත.

9. 1. 7.

නාගදත්ත සූත්‍රය.

227. එක්කලෙක ආයුෂමත් නාගදත්ත සථවිර තෙමේ කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබේක වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් නාගදත්ත සථවිර තෙමේ ඉතා කලින් ගමට පිවිසෙයි. ඉතා දවල් පෙරලා එයි. ඉක්බිති ඒ වනලාභාබේක අධිගෘහිත වූ ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන් සංවිග්‍රහ කරවනු කැමැත්තේ ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන් වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන්ට ගාථායෙන් කී ය:

නාගදත්ත, අලියම් කාලයෙහි (පිඬු පිණිස) පිවිස වෙලාව ඉක්මවා හැසිරෙන සුලු වූයෙහි ගිහියන් හා හැනුනෙහි ඉතා දවල් පෙරලා අවුත් (ගිහියන් හා) සමාන සුවදුක් ඇත්තෙහිය.

ඉතා බුහුච්චි වූ කුලයන්හි බැඳුනා වූ නාගදත්ත (මහණනු ගැණ) බම්. බලවත් වූ මෘත්‍යුරුල් වූ මරාගේ වශයට නො ම පැමිණෙව.

ඉක්බිති ආයුෂමත් නාගදත්ත සථවිර තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පවුණුවන ලද්දේ සංවිග්‍රහ වී ය.

9. 1. 8.

කුලසරණ සූත්‍රය.

228. එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබේක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ එක්තරා කුලයක් කෙරෙහි අතිශය ඇතුළත් බවට පැමිණියේ අතිභාත්‍රකාලයක් වැඩ වෙසෙයි.

ඉක්බිති ඒ වනලාභාබේක අධිගෘහිත වූ ඒ මහණට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි ඒ මහණ සංවිග්‍රහ කරවනු කැමැත්තේ ඒ කුලයෙහි ඒ කුලගෙහඹු වෙස් ගෙණ ඒ මහණ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ඒ මහණට ගාථායෙන් කී ය:

ගං තෙර ද, විබා සංහිදුවන තැන ද, සභායෙහි ද, විවිධෙහි ද ජනගේ මුළු දී මා ගැණ ද, නුඹ වහන්සේ ගැණ ද කථා කෙරෙත්. කුමක හේතු ද?

බහු හි සඤ්ඤා පවිච්ඡිභා ඛමිතබ්බා තපසසිනා,
ත තෙන මඛකු භොතබ්බං ත හි තෙන කිලියසති.

යො ව සඤ්ඤාපරිනතාසී වතෙ වාතමිගො යථා,
ලහුවිනෙතාති තං ආහු නාසස සමපඡ්ඡතෙ වතනති.

9. 1. 9.

වජ්ජිපුත්තසුතනං.

229 එකං සමයං අඤ්ඤාතරො වජ්ජිපුත්තකො හිකඛු වෙසාලියං විහරති අඤ්ඤාතරසමී වතසණේඛි. තෙහ බො පහ සමයෙන වෙසාලියං¹ සබ්බරතතිවාරො² භොති. අථ බො සො හිකඛු වෙසාලියං තුරියතාලින-වාදිතනිගෙසාසඤ්ඤා සුඤ්ඤා පරිදෙවමානො තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

එකකා මයං අරඤ්ඤා විහරාම අපවිඤ්චා³ වතසමී දුරාකං,
එතාදිසිකාය රතතියා කො සු නාම අමොහති⁴ පාපියොති.

අථ බො යා තසමී වතසණේඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා තසස හිකඛුතො අහුකමපිකා අත්ථකාමා තං හිකඛුං සංවෙඡ්ඡාකාමා යෙන සො හිකඛු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා තං හිකඛුං ගාථාය අඡ්ඤාභාසී:

එකකො⁵ තං අරඤ්ඤා විහරාසි අපවිඤ්චා වතසමී දුරාකං,
තසස තෙ බහුකා පිහයනති තෙරසිකා විය සග්ගගාමිතනති.

අථ බො සො හිකඛු තාය දෙවතාය සංවෙඡ්ඡො සංවෙගමාපාදීති.

9. 1. 10.

සඡ්ඤායසුතනං.

230. එකං සමයං අඤ්ඤාතරො හිකඛු භොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාතරසමී වතසණේඛි තෙන බො පහ සමයෙන සො හිකඛු යං සුදුං පුබ්බෙ අනිච්චලං සඡ්ඤායබහුලො විහරති. සො අපරෙන සමයෙන අපොසාසුකෙකා තුණ්හිභුතො සංක සායති⁶.

අථ බො යා තසමී වතසණේඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා තසස හිකඛුතො ධම්මං අසුණන්තී යෙන සො හිකඛු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා තං හිකඛුං ගාථාසි අඡ්ඤාභාසී:

කසමා තුවං ධම්මපදාති හිකඛු නාසීයසි හිකඛුහි සංවසනොතා,
සුඤ්ඤා ධම්මං ලහතිපපසාදං දිට්ඨංච ධම්මෙ ලහතිපපසංසනති.

අහු පුරෙ ධම්මපදෙසු ඡ්ඤො යාව විරාගෙන සමාගමිමා,
යතො විරාගෙන සමාගමිමා යං නිඤ්චි දිට්ඨංච සුතං මුතං වා⁷,
අඤ්ඤාය නිකෙඛපනමාහු සනෙතාති.

1. වෙසාලියං වජ්ජිපුත්තාසකා - මඡ්ඡා. 2. සබ්බරතතිවාරො - කාසෙ 3 අපවිඤ්චා ව - සසා. 4 නාමපමාහි - මඡ්ඡා. 5 එකකොච - සසා, මඡ්ඡා. 6 සකමායති - සසා. 7. සුතං ව මුතං. PTS

තපස්වීහු විසින් ඉවසියයුතු වූ ප්‍රතිලෝමශබ්දයෝ බොහෝහ. ඒ තපස්වීහු විසින් නිතෙද නො වියයුතුයි. එයින් නො ම කිලීටි වේ.

යමෙක් වෙනෙහි වාතමාගයකු මෙන් ශබ්දයෙන් තැති ගත්තාසුලු වේ ද, ඔහු ලුහු සිත් ඇතියහ යි කියත්. ඔහුගේ ව්‍යවස්ථාපනාය.

9. 1. 9.

වජ්ජපුත්තසූත්‍රය.

229. එක්කලෙක එක්තරු වජ්ජපුත්තක මහණෙක් විසල්පුර සමීපයෙහි එක්තරු වතලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි විසල්පුරයෙහි ජවරාකෙළියෙක් වෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ විසල්පුරයෙහි තැළු තුරායෙහි හා වැසූ වෙණෙහි හා ගොස හා හඬ අසා හඬමින් ඒ වේලායෙහි මේගාථාව කී ය :

අපි වෙනෙහි පියත ලද දරකඩක් මෙන් මෙබඳු රැයෙහි එකලාවමෝ අරණෙහි වසමිහ. කවරෙක් නම් අප වරු අතිශය පාපඇතියෙක් වේ ද?

ඉක්බිති ඒ වතලාභාබෙකි අධිගාභීත වූ ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි ඒ මහණහට සංවෙග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය:

තෙපි වෙනෙහි දූ දරකඩක් මෙන් අරණෙහි එකලා ව වසව. ඒ තොපට දෙවිලොව යන්තවුන් ට (කැමති වන්තා වූ) නිරිසතුන් මෙන් බොහෝ දෙනෙක් කැමැති වෙති.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට (ඔතප් බියට) පමුණුවන ලද්දේ සංවිභව වූයේ ය.

9. 1. 10.

සප්පකායසූත්‍රය.

230. එක්කලෙක එක්තරු මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු වතලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ පෙර අතිමාත්‍රකාලයක් හැදෑරීම් බහුල කොට ඇත්තේ වෙසෙයි. (එහෙත්) හෙ තෙමේ පසුකලෙක උත්සාහ රහිත වූයේ කල් ගෙවයි.

එකල්හි ඒ වතලාභාබෙකි අධිගාභීත වූ ඒ දෙවි ඒ මහණහුගේ ධර්මය නො අසන්නේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය.

මහණ, නුඹ වහන්සේ භික්ෂුන් සමග වෙසෙමින් කුමක් හෙයින් ධර්මපදයන් නොහදරන්නහු ද? ධර්මය අසා පැහැදීම ලබ යි. ඉහාතමයෙහි ම පැසැපීම ද ලබයි.

යම්කාක් ආයතීමාගීය හා එක් වුවමෝ ද, (ඊට) පෙර ධර්මපදයන්හි ඡන්දරුගය වී ය. යම් හෙයෙකින් ආයතීමාගීය හා එක් වුවමෝ ද (එහෙයින්) යම් කිසි ඇසින් දුටු රූපයෙක් හෝ කණින් ඇසූ ශබ්දයෙක් හෝ කයින් පහස්තා ලද සපුෂට්චයයෙක් හෝ වේ ද, (ඒ සියල්ල අනිත්‍යාදී වශයෙන්) දැක දුර ලීම කළමිහ. ආයතීයෝ එය කියත්.

9. 1. 11.

අයොනිසොසුභතං.

231. එකං සමයං අඤ්ඤතරො හිකුට්ඨි කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරසමී වතසණෙඛි. තෙන බො පන සමයෙන සො හිකුට්ඨි දිවාච්ඡාරගතො පාපකෙ අකුසලෙ විතකෙක විතකෙකති. සෙය්‍යපිදං: කාමචිතකකං බ්‍යාපාද-විතකකං විහිංසාවිතකකං.

අඵ බො යා තසමී වතසණෙඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා තස්ස හිකුට්ඨිනො අනුකම්පිකා අභ්ඡකාමා නං හිකුට්ඨිං සංවෙච්ඡෙතුකාමා යෙන සො හිකුට්ඨි තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා නං හිකුට්ඨිං ගාථාහි අඡ්ඤාභාසි:

අයොනිසො මනසිකාරා සො විතකෙකති ඛඡ්ඡසි,
අයොනිසො¹ පච්චිස්සඡ්ඡ යොනිසො අනුච්චිතනාය².

සඡාරං ධම්මමාරබ්‍හ³ සඛසං සීලානි අනතතො⁴,
අධිගච්ඡසි පාමොඡ්ඡං පීතිසුඛමසංසයං,
තතො පාමොඡ්ඡබ්‍හුලො දුකඛස්සනතං කර්ඤ්ඤාසිති.

අඵ බො සො හිකුට්ඨි නාය දෙවතාය සංවෙච්ඡෙතො සංවෙගමාපාදීති.

9. 1. 12.

මඡ්ඤ්ඤානිකසුභතං.

232. එකං සමයං අඤ්ඤතරෙ හිකුට්ඨි කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරසමී වතසණෙඛි. අඵ බො තසමී වතසණෙඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා යෙන සො හිකුට්ඨි තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා තස්ස හිකුට්ඨිනො සන්තකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සීතෙ මඡ්ඤ්ඤානිකෙ කාලෙ සන්තසීවෙසු⁵ පකඛිසු,
සණතෙව බ්‍රහ්මාරඤ්ඤං⁶ නං හයං පච්චාති මනති.

[හිකුට්ඨි:]

සීතෙ මඡ්ඤ්ඤානිකෙ කාලෙ සන්තසීවෙසු⁵ පකඛිසු,
සණතෙව බ්‍රහ්මාරඤ්ඤං⁶ ‘සා රතී පච්චාති මනති.

9. 1. 13.

පාකති ජද්දියසුභතං.

233. එකං සමයං සම්බහුලා හිකුට්ඨි කොසලෙසු විහරන්ති අඤ්ඤතරසමී වතසණෙඛි, උඤ්ඤානා උත්තලා වපලා මුඛරා විනිශ්ඤ්ඤාචා මුඛරාසා-තිනො අසමපඡාතා අසමාහිතා විබ්‍හන්තවිතතා පාකති ජද්දියා.

අඵ බො යා තසමී වතසණෙඛි අභිවජ්ඣා දෙවතා හෙසං හිකුට්ඨිනං අනුකම්පිකා අභ්ඡකාමා තෙ හිකුට්ඨිං සංවෙච්ඡෙතුකාමා යෙන තෙ හිකුට්ඨි තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා තෙ හිකුට්ඨිං ගාථාහි අඡ්ඤාභාසි:

1. අයොනි. - PTS. 2. අනුච්චිතනාය - මඡ්ඡ. 3. ධම්මං ආරබ්‍හ - සීවු. ස්‍යා. 4 සීලානි-වතනසා. - සීවු 5. සකතිසිතනසු - සීවු. 6 මහාරඤ්ඤං - සී 1, 2.

9. 1. 11.

අයෝනියො සුත්‍රය.

231. එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ දිවා විහාරයට ගියේ ලාමක අකුසල විතකීයන් (කාමවිතකීය, ව්‍යාපාද විතකීය, විහිංසා විතකීය) විතකීය කෙරෙයි.

ඉක්බිති ඒ වනලාභාබෙක අධිගාහිත වූ ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය:

නුතුවණින් මෙතෙහි කිරීමෙන් ඒ තෙපි පාපවිතකීයන් විසින් කනු ලැබු. නුතුවණින් මෙතෙහි කිරීම බැහැර කොට නුවණින් මෙතෙහි කරව.

ශාස්තෘන් වහන්සේ ද ධර්මය ද සබ්බසාදා ද තමාගේ සිල් ද ඇරඹ එකාන්තයෙන් ප්‍රමෝද්‍යයන් ප්‍රීතිය හා සුවත් ලබව. එසින් ප්‍රමෝදය බහුල කොට ඇතිව දුක් කෙලවර කරන්නහු ය.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පවුණුවන ලද්දේ සංවිගත වූයේ ය.

9. 1. 12.

මජ්ඣනිකසුත්‍රය.

232. එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ වනලාභාබෙක අධිගාහිත වූ ඒ දෙව් ඒ මහණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහුගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සිවිමද්දහතෙහි පක්ඛිත් ඉසඹු ලතකල්හි මහවනය. (මහන්සේ) හඬ නගන්නාක් මෙනි. එය මට බියක් ව වැටහේ.

[භික්ෂු:]

සිවිමද්දහතෙහි පක්ඛිත් ඉසඹු ලතකල්හි මහවනය මහන්සේ හඬ නගන්නාක් මෙනි. එය මට සිත් පිණවත්තක් ව වැටහේ.

9. 1. 13.

පානතිඤ්ඤසුත්‍රය.

233. එක්කලෙක උඩනු වූ නැඟු මානනල ඇති වපල වූ රළු වවන ඇති දොඩලෙ වූ මූලා සිහි ඇති මනා නුවණ නැති නො එකඟ සිත් ඇති නො සන්සුන් සිත් ඇති පියවි ඉඳුරන් ඇති බොහෝ භික්ෂුහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබෙක වෙසෙත්.

එකල ඒ වනලාභාබ අරක් ගත් ඒ භික්ෂුන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් ඒ භික්ෂුන්ට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ භික්ෂුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ භික්ෂුන්ට ගාථායෙන් කී ය:

සුඛච්චිනො පුරෙ ආසුං භික්ඛු ගොතමසාවකා,
අනිච්ඡා පිණ්ඩමෙසනා අනිච්ඡා සයනාසනං,
ලොකෙ අනිච්චතං ඤානා දුක්ඛස්සන්තං අකංසු තෙ.

දුපෙපාසං කන්ධා අත්තානං ගාමෙ ගාමණීකා වීය,
භුක්ඛා භුක්ඛා නිපජ්ජන්ති පරාණාරෙසු මුච්ඡනා.

සඛ්ඤස්ස අඤ්ඤාප්පිං කන්ධා ඉධෙකඤ්ච වදුමහං,
අපච්චිඤා¹ අනාථා තෙ යථා පෙතා තථෙච තෙ.

යෙ ඛො පමත්තා විහරන්ති තෙ මෙ සක්ඛිය භාසිතං,
යෙ අපමත්තා විහරන්ති තමො තෙසං කඤ්චෙතන්ති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජනා සංවෙගමාපාදුන්ති.

9. 1. 14.

පදුමපුප්පුතනං.

234. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු නොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාතරසමී වනසණ්ඨෙඛි. තෙන ඛො පන සමයෙන සො භික්ඛු පච්ඡාභාතනං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො පොකබරණීං ඕගාගෙතො පදුමං උපසිඛිසති.

අථ ඛො යා තසමී වනසණ්ඨෙඛි අභිවන්ථා දෙවතා තස්ස භික්ඛුතො අනුකම්පිකා අත්තාමා නං භික්ඛුං සංවෙජ්ජතුකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීතො තං භික්ඛුං ගාථාය අජ්ඣිභාසි:

යමෙනං වාරිජං පුප්ඵං අදින්නං උපසිඛිසසී,
එකභිගමෙනං ථෙය්‍යානං ගක්ඛිජ්ඣෙතො'සී මාරිසාති.

[භික්ඛු:]

න හරුමි න භඤ්ජාමි ආරු සිඛිසාමි වාරිජං,
අථ කෙන නු වණ්ණෙත්ත ගක්ඛිජ්ඣෙතො'ති ටුච්චති.

[දෙවතා:]

යවායං භිසානී² බණ්ඨි පුණ්ඩරීකානි භඤ්ජති,³
එවං ආකීණ්ණකම්මන්තො කසමා එසො න මුච්චතිති.

ආකීණ්ණලුඤ්ඤා පුරිසො ධාතීවෙලං'ව මකඛිතො,
තස්මිං මෙ චචනං තප්පි තඤ්ච අරහාමී⁴ චන්තවෙ.

අනභිගණස්ස පොසස්ස නිච්චං සුචිගවෙසිතො,
වාලගගමන්තං පාපස්ස අබ්භාමන්තො'ව⁵ බායතීති.

1. අපච්චිඤා. - ස්‍යා. 2. භිසානි - ස්‍යා. 3. භුඤ්ජති - PTS. 4. නඤ්ජාරහාමී - මජ්ඣ. 5. වා - PTS.

පෙර ආශා රහිත ව පිඬු සොයන ආශා රහිත ව සෙනසුන් සොයන ගොසුම්සවු වූ මහණනු සුවදිවි ඇති වූහ. ඔහු ලොව අතිශ් බැව් දැන දුක් කෙළවර කළහ.

මම සමකයාට ඇදීලී බැඳ කියමි. මෙහි ඇතැම්හු ගමිනි නිජ්ජිත ගම් දෙවුවන් මෙන් තමන් දුකසේ පෝෂණය කළ හැක්කවුන් කොට අත්ගෙවල පුතපුතා බුදිමින් මුසපත් ව හොචිත්. සස්තෙන් බැහැර වූ ඔහු අසරණයෝ ය. සොහොනෙහි දමන ලද මලසිරුරු බඳු වෙත්.

යම් කෙනෙක් ප්‍රමතන ව වෙසෙත් නම් මා විසින් ඔවුන් සඳහා කියන ලදී. යම් කෙනෙක් අප්‍රමතන ව වෙසෙත් නම් මම ඔවුන්ට තමසකාර කරමි.

ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දහු සංවේගයට පැමිණියහ.

9. 1. 14.

පදමපුප්ඵ සුත්‍රය.

234. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක එක්තරු මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු වනලාභාබෙක වැඩ වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ පසුබත පිණිසානයෙන් වැලකුනේ පොකුණට බැස පියුමක් සිඹි.

ඉක්බිති ඒ වනලාභාබ අරක්භත් ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණනු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට භාජනයෙන් කී ය.

තො දෙන ලද යම් ඒ පියුමක් සිඹිහි ද, මෙය සොරකම් අතුරෙන් එක් කොටසෙකි. නිදුකානත් වහන්ස, (එහෙයින්) ගඤ්ඤෙන (සුවද සොරෙක්) වෙහි ය.

[භික්ෂු:]

මේ පියුම ගෙණ තො යෙමි. තො කබමි. දුර සිට සිඹිමි. එසේ ඇති කල කිනම් කරුණෙකින් ගඤ්ඤෙන යයි කියනු ලැබේ ද,

[දෙවි:]

යම් ඒ තවුසෙක් නෙලුඹල කණී ද, පියුම් තෙලා ද, මෙසේ අපිරිසිදු කමානන ඇති මේ තවුස් කුමක් හෙයින් ගඤ්ඤෙන යයි තො කියනු ලැබේ ද.

ඒ පුරුෂ තෙමේ බොහෝ පව් ඇත්තෙකි. කිරි මව හැඳිවන උච්චාරපසාඨාවා(ලීලමුත්‍රා) දියෙන් ගැවසී ගත්තාක් මෙන් (රුගදෙණාදියෙන්) වැකුණෙකි. ඔහු කෙරෙහි මාගේ බසෙක් නැත. ඔබට තම් කියන්නට නිසි වෙමි.

කෙලෙස් නැති නිතර සවිත්‍ර වූ ශීලසමාධි ආදී ඥානයන් සොයන්නා වූ සුදානලයාට පාපය පිලිබඳ වලග පමණ වූ (ඉතා මඳ) දෙෂය පවා වලා පටලයක් පමණ වුවක් මෙන් වැටහේ.

[භික්ෂු:]

අඬා මං යකඩ ජාතාසි අපො මං¹ අනුකමපසි,
පුතපි යකඩ වජ්ජාසි යද පසසසි ඵද්දිසන්ත්.²

[දෙවතා:]

තෙව තං උපජ්චාම³ ත පි තෙ භතකාමනසෙ⁴,
තමෙව භික්ෂු ජාතෙය්‍ය යෙන ගවෙජය්‍ය සුගගතින්ති.

අඵ බො සො භික්ෂු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ඣො සංවෙගමාපාදීති.

වනවග්ගො පඨමො¹.

තත්ත්වදානං:

විවෙකං⁵ උපට්ඨානඤ්ච කසසපඤානෙනත්⁶ සම්බහුලා
ආතඤ්ඤ අනුරුඬාඤ්ච නාගදන්තාඤ්ච කුලසරණී

වජ්ජපුත්තො ව⁷ වෙසාලී සජ්ඣායෙන⁸ අයොනීසො
මජ්ඣනනීකාලමහි පාකතීඤ්ඤා පදුමපුපෙඵත වුද්දස භවෙති.

වනසංයුතනං සමන්තං.

10. යකඩසංයුතනං

1. ඉඤ්ඤවග්ගො

10. 1 1

ඉඤ්ඤසුතනං.

235. ඵචං මෙ සුතං: ඵකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ඉඤ්ඤකුමෙව
පබ්බතෙ ඉඤ්ඤකසස යකඩකසස භවතෙ. අඵ බො ඉඤ්ඤකො යකෙබ්‍ය යෙන
භගවා තෙනුපසසකඤ්ඤ. උපසසකමිත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

රුපං න ජ්චන්ති වදන්ති බුද්ධා කථං නිසං විඤ්ඤිමං සරීරං,
කුතසස අට්ඨී යකපිණ්ඩමෙති කථං නිසං සජ්ජති ගබ්භරසමිත්ති.

[භගවා:]

පඨමං කලලං හොති කලලා හොති අබ්බුදං,
අබ්බුද ජායතෙ පෙසී පෙසී නීබ්බන්තති සන්තො,
ඝනා පසාබ්‍යා ජායන්ති කෙසා ලොමා නබ්‍යාපි ව.

යඤ්චසස කුඤ්ඤන්තෙ⁹ මාතා අන්තං පානඤ්ච භොජනං,
තෙන සො නන්ධ යාපෙති මාතුකුචජ්ගතො නරොති.

1. මෙ - මජ්ඣ. 2. ඵද්දිසං - සීචු. PTS 3. උපජ්චාමි - සීචු. PTS 4. භතකමනසෙ -
සීචු - භද්දකමනසෙ - ස්‍යා, ධනකමනසෙ - PTS 5. විවෙකඋපට්ඨානඤ්ච - PTS, ස්‍යා.
6. ඤානෙනවා ම - PTS. 7. ව ඉති නන්ධී, PTS. 8. සජ්ඣායෙන ම - PTS.
9. කුඤ්ඤති - මජ්ඣ, ස්‍යා.

[භික්ෂු:]

යක්ෂය, මා ඒකාන්තයෙන් පිරිසිදු යයි දන්වෙහි ය. මට අනුකම්පා කෙරෙහි. යම් කලෙක වෙබන්දක් දක්වෙහි නම් යක්ෂය, නැවතත් කියන්නෙහි ය.

[දෙවි:]

මහණ, තොප නිසා නො ම ජීවත් වමිහ. තොපගේ බැලියමෝ නො ද වමිහ. යම් කමියෙකින් සුගතියට යන්නේ ද, (එය) තො ම දන්වෙහි ය.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවේගයට පැමිණියේ ය.

ව්‍යාසංයුත්තය පළමුවැනි සී.

එහි උද්දාය:

විවෙක, උපධාන, කසාපගොත්ත, සම්බුලා, ආතඤ්ඤ, අනුරුඬා, නාගදත්ත, කුලසරණී, වජ්ජුත්ත, සජ්ඣාය, අයොනිසො, මජ්ඣනික, පාකතිඤ්ඤ, පදමපුප්ඵ යයි සුත්‍ර තුදසෙකි.

ව්‍යාසංයුත්තය නිමියේ ය.

10. යකඛසංයුත්තය

1. ඉන්ද්‍රක වගීය

10. 1. 1.

ඉන්ද්‍රකසුත්‍රය.

235. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ඉන්ද්‍රකට පමීනගෙහි ඉන්ද්‍රක යක්ෂයාගේ භවනයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල ඉන්ද්‍රක යක්ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

බුදුවරයෝ රූපය ජීවය සි තොකියත්. (එසේ නම්) මේ සන්ධි තෙමේ මේ සිරුර කෙසේ නම් ලබා දේ? මොහුගේ ඇට හා අක්මාපිඩ කොසින් ඒ දේ? මේ තෙමේ කෙසේ නම් මවුකුස ලැගේ දේ?

[භගවත්හු:]

පළමු කොට කලලුරූපය වේ. කලලයෙන් අබ්බුදය වේ. අබ්බුදයෙන් ජේසිය හට ගනී. ජේසියෙන් සත නම් ලේපිච්චික් හට ගනී. ඒ සතයෙන් පිලක පසෙක් හට ගනී. ඉන් පසු කෙසේ ද ලොම් ද නිය ද හට ගනීත්.

ඔහුගේ මව යම් අභරකුන්, බොන දූයකුන්, බොජුනකුන් වලද ද, මවුකුසට පැමිණී ඒ සන්ධි තෙමේ ඒ ආහාර පානාදියෙන් එහි දී යැපේ.

10. 1. 2.

සත්තපුභවං.

236. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. අථ බො සත්තපුභවංකො යකෙබ්බා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣහාසී:

සබ්බගත්ථ*පපතීනස්ස විපපමුත්තස්ස තෙ සතො සමණස්ස න නං සාධු යද්දඤ්ඤමනුසාසතීති.

[භගවා:]

යෙන කෙනවි වණෙණෙන සංවාසො සත්ත ජායති, න නං අරහති සපඤ්ඤා මනසා අනුකම්පිතුං.

මනසා වෙ පසතෙනන යද්දඤ්ඤමනුසාසති,
න තෙන ගොති සංයුතො සානුකම්පා¹ අනුද්දයාති.

10. 1. 3.

සුවිලොම සුභතං.

237. එකං සමයං භගවා ගයාසං විහරති ධබ්බිතමසෙව සුවිලොමස්ස² යකබස්ස භවතෙ. තෙන බො පන සමයෙන බරො ව යකෙබ්බා සුවිලොමො ව යකෙබ්බා භගවතො අවිදුරෙ අතිකකමන්ති.

අථ බො බරෙ යකෙබ්බා සුවිලොමං යකබං එතදවොච: එසො සමණොති.

තෙසො සමණො, සමණකො එසො. යාව ජානාමි යදි වා සො සමණො යදි වා පන සො සමණකොති. අථ බො සුවිලොමො යකෙබ්බා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතො කායං උපනාමෙසී.

අථ බො භගවා කායං අපනාමෙසී.

අථ බො සුවිලොමො යකෙබ්බා භගවන්තං එතදවොච: භායසී මං සමණොති.

[භගවා:]

න බ්බාහන්තං ආවුසො භායාමි. අපි ව තෙ සමථස්සො පාපකොති.

[සුවිලොමො:]

පඤ්ඤං නං සමණ පුච්ඡස්සාමි. සවෙ මෙ සමණ³ න බ්බාකරිස්සසී වින්තං වා තෙ බ්බිස්සාමි. හදයං වා තෙ ඵාලෙස්සාමි. පාදෙසු වා ගහෙත්වා පාරගඞ්භාය බ්බිස්සාමීති.

[භගවා:]

න බ්බාහන්තං ආවුසො පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බමකෙ සස්සමණබ්බාහමණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය, යො මෙ වින්තං වා බ්බෙපය්, හදයං වා ඵාලෙය්. පාදෙසු වා ගහෙත්වා පාරගඞ්භාය බ්බෙපය්. අපි ව ත්වං ආවුසො පුච්ඡ යද්දකඞ්ඞිතීති.

1. සානුකම්පා-මජ්ඣ. සෘ. 2 සුවිලොමස්ස - PTS. 3. සමණ ඉති නාඨී-මජ්ඣ. PTS * ගඤ - සී 1, 2

10. 1. 2.

සකකසුත්‍රය.

236. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩ වසන සේක එකල සකක නම් යක්‍ෂයෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

අනුත්ව අනුශාසනා කෙරෙහි යත යමෙක් වේ ද, සියලු තත්ති ප්‍රතිණ වූ කෙලෙස්ගැට ඇති වෙසෙසින් මිදුනු ශ්‍රමණවූ ම නොපට එය නොමැත.

[භගවත්තු:]

එම්බා සක්ක, යම්කිසි කාරණයෙකින් සංවාසය ගෙවත් මිත්‍රධර්මය හට ගණී ද, සුප්‍රාඥ තෙමේ එයට සිතීන් අනුකම්පා කරන්නට නොතිසි සි.

එහෙත් පහත් සිතීන් අනුත්ව අනුශාසනා කෙරෙහි යත යමෙක් වේ ද, එයින් බැඳීමෙන් නො වේ. එය අනුකම්පාව සි. කරුණාව සි.

10. 1. 3.

සුවිලොම සුත්‍රය.

237. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයාවට නුදුරෙහි සුවිලොම යක්‍ෂයාගේ භවනයෙහි ධර්මිකමසව්‍යයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි බර-යක්‍ෂ නෙමේ ද, සුවිලොම යක්‍ෂ තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි ගමන් කෙරෙත්.

ඉක්බිති බරලොම යක්‍ෂ තෙමේ “මේ ශ්‍රමණයෙකැ”යි සුවිලොම යක්‍ෂයාට මෙය කී ය.

මේ ශ්‍රමණයෙක් නො වේ. මේ ශ්‍රමණකයෙකි, ගෙ ශ්‍රමණයෙක් ඳේ නොහොත් ශ්‍රමණකයෙක් ඳේ යි දැන ගණිමි. ඉක්බිති සුවිලොම යක්‍ෂ-තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කය එළවීය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කය (මදක්) ඉවත් කල සේක.

ඉක්බිති සුවිලොම යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, මා කෙරෙත් කියවෙහි ද?

[භගවත්තු:]

ඇවැත්නි, මම හා කෙරෙත් නො බිමි. එහෙත් තගේ පහසු ලාමකය.

[සුවිලොම:]

මහණ, හා ප්‍රශනයක් විචාරන්නෙමි. මහණ, ඉදින් මට නොවිස-දන්තෙහි නම් තාගේ සිහ හෝ වික්‍ෂේප කරන්නෙමි. තාගේ හාදය හෝ පලන්නෙමි. දෙපා ගෙණ හෝ ගහ පරතෙර දමන්නෙමි සි.

[භගවත්තු:]

ඇවැත්නි, යමෙක් මාගේ සිහ හෝ වික්‍ෂේප කරන්නේ ද, හාදය හෝ පලන්නේ ද, දෙපා ගෙණ හෝ ගහපරතෙර දමන්නේ ද, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොච්චි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජායෙහි එබන්දකු මම නොම දකිමි. ඇවැත්නි එහෙත් තෝ යමක් කැමැත්තෙහි නම් අස.

“අඵ බො උච්ච්චොමො යකොබො භගවන්තං ගාථාය අඤ්ඤිභාසී:”¹

රුගො ව දෙසො ව කුතො නිදුතා අරතී රතී ලොමහංසො කුතොජා,
කුතො සමුච්චාය මනොවිතකකා කුමාරකා ධම්මමිවොස්සජනතීති.

[භගවා:]

රුගො ව දෙසො ව ඉතො නිදුතා අරතී රතී ලොමහංසො ඉතොජා,
ඉතො සමුච්චාය මනොවිතකකා කුමාරකා ධම්මමිවොස්සජනතී.

සෙනහජා අත්තසමභුතා නිග්‍රොධසෙව ඛන්ධජා,
පුචු චිසත්තා කාමෙසු මාලුවා’ව² විතතා³ වතෙ.

යෙ තං පජාතන්ති යතො නිදුතං තෙ තං විතොදෙනති සුණොහි යකඛ,
තෙ දුත්තාරං ඔඝමිමං තරන්ති අභිණ්ණපුබ්බං අපුත්තභාවායාති.

10. 1 4.

මණ්හදදසුත්තං.

238. එකං සමයං භගවා මනඛෙසු විහරති මණ්මාලකෙ⁴ වෙතියෙ මණ්හදදස්ස යකඛස්ස භවතෙ. අඵ බො මණ්හදදෙ යකොබො යෙන භගවා තෙභුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

සතීමතො සද හද්දං සතීමා සුඛමෙධති,
සතීමතො සු වෙ සෙයොසා වෙර ව පරිමුච්චති.

[භගවා:]

සතීමතො සද හද්දං සතීමා සුඛමෙධති,
සතීමතො සු වෙ සෙයොසා වෙරා න පරිමුච්චති.

යස්ස සබ්බමහොරත්තං අහිංසාය රතො මනො,
මේතනං සො සබ්බභුතෙසු වෙරං තස්ස ත කෙතචිති.

10. 1. 5.

සානුසුත්තං.

259. එකං සමයං භගවා සාඛජීයං විහරති ජෙතවතෙ අනාථපිණ්ඩි-
කස්ස ආරුමෙ. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤාහරිස්සා උපාසිකාය සානු⁵
නාම පුත්තො යකොබො ගතීතො හොති. අඵ බො සා උපාසිකා පරිදෙවමානා
තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසී:

වාතුදුසිං පඤ්චදසිං යා ව⁶ පකඛස්ස අට්ඨමි,
පාච්චාරියපකඛඤ්ඤා අට්ඨමිගසුසමාගතං⁷,
උපොසථං උපවසන්ති බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති යෙ.

1. “ ” අත්තරිතපාඨො න දිස්සතෙ - මජ්ඣිම, සෘ: PTS. 2. ව ඉති නාසී - සෘ:.
3. විසථනා - සෘ: 4. මණ්මාලක - මජ්ඣිම. 5. සානු - සීචු. 1. 6. යාච - සීචු. 1.
7.. අට්ඨමිගසුසමාගතං - PTS, සී.2.

ඉක්බිති සුවිලෝම යක්ෂ තෙමේ ගාථායෙන් කී ය:

රාගයත් දොෂයත් කුමක් මූලහේතු කොට ඇත්ද? (කුසල් දහමිනි) තො ඇල්මත් (පස්කම්හි) ඇල්මත් ලොමුදහ ගැණුමත් කුමකින් හට ගත්තෝ ද? ගම් දරුවන් (ඇල්ලා ගත්) කවුඩකු (බැහැර කරන්නාක්) මෙන් විතකීයෝ කොතැනින් ඉපිද කුසල් සිත බැහැර කෙරෙත් ද,

[භගවත්හු:]

රාගයත් දොෂයත් මේ අත්බව මූලහේතු කොට ඇත. අරතියත් රතියත් ලොමුදහ ගැණුමත් මෙයින් ම හට ගත්තෝය. විතකීයෝ මෙයින් හට ගෙන ගම් දරුවන් කවුඩකු (බැහැර කරන්නාක්) මෙන් කුසල් සිත බැහැර කෙරෙත්.

අත්බැවින් හට ගත් විතකීයෝ තාෂණායෙන් හට ගත්තෝ ය. නුගරැක්හි අරඵ මෙනි. බොහෝ වූ විතකීයෝ කාමවසතුන්හි වෙසෙසින් ඇලුනාහු ය. වෙනෙහි ගැවසී ගත් මාලුවා වැලක් මෙනි.

යක්ෂය, අභව යම් කෙනෙක් ඒ අත්බවත් ඊට යමක් මූලහේතු වේ නම් එයත් දැනිද්ද, ඔහු එය දුරු කෙරෙත්. ඔහු තරණය කිරීමට දුෂකර වූ තරණය තො කලුපිරු මේ වතුරෝක්ෂය නැවත නූපදීම සදහා තරණය කෙරෙත්.

10. 1. 4.

මණිනඳුසුත්තය.

238 එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගද දනව්වෙහි මණිමාලුහ වෙහිසෙහි මණිනඳු යකුගේ භවතයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල මණිනඳුසක්ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලුඹියේ ය. ඵලුඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගය කී ය:

සිහි ඇත්තාහට හැමකල්හි යහපත වේ. සිහි ඇත්තේ සුවය වඩයි. සිහි ඇත්තහුගේ (සවභාවය) හැමකල්හි ශ්‍රේෂ්ඨ ය. චෛරයෙන් ද මිදෙයි.

[භගවත්හු:]

සිහි ඇත්තාහට හැමකල්හි යහපත වේ. සිහි ඇත්තේ සුවය වඩයි. සිහි ඇත්තාගේ (සවභාවය) සැමකල්හි ශ්‍රේෂ්ඨ ය. (එහෙත් එපමණකින්) චෛරයෙන් තො මිදේ.

යමකුගේ සිත මුළු රුදෙවෙහි අහිංසාවෙහි ඇලුනේ ද, හෙ තෙමේ සියලු තත්වයන් කෙරෙහි චෛත්‍රිය වඩයි. ඕහට කිසිවකු හා චෛරයෙන් නැත.

10. 1. 5.

සානුසුත්තය.

239. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුමර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තරා උච්චසියකගේ සානු නම් පුහෙක් යකකු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ උච්චසිය හඩත්තී ඒ වෙලායෙහි මේ ගාථා කීවුය:

භුදුස්වක්හි ද පසලොස්වක්හි ද අඛමසක් පිලිබද වූ යම් අටවකෙකුදු වේ නම් එවක්හි ද ප්‍රාතිභායඝී පක්ෂයෙහි ද යම් කෙනෙක් අෂටාඛගයෙන් සමනාගත වූ පෙහෙවස් වෙසෙද්ද, බඹසර හාසිරෙද්ද,

න තෙහි යකකා කීලනනී ඉති මෙ අරභනං සුතං,
සාදනී අජ්ජ පසසාමී යකකා කීලනනී සානුතානී.

[යකෙකා:]

වානුදුසිං පඤ්චදසිං යා ව පකකස්ස අට්ඨමී,
පාවිභාරියපකකිඤ්ච අට්ඨබගසුසමාගතං,
උපොසථං උපවසනනී බ්‍රහ්මචරියං චරනනී යෙ.

න තෙහි යකකා කීලනනී සානු තෙ අරභනං සුතං,
සානුං පබ්බඤ්චං චජ්ජාසී යකකාතං චචනං ඉදං:

“මාකාසී පාපකං කමමං ආචී¹ වා යදි වා රභො,
යඤ්චච² පාපකං කමමං කරිස්සසී කරොසී වා,
න තෙ දුකකා පමුත්තාචී උපවච්චාපි පලායතො”ති.

[සානු:]

මනං වා අමම රොදනනී යො වා ජීවං න දිස්සති,
ජීවනතං අමම පස්සනනී කසමා මං අමම රොදසීති?

[උපාසිකා:]

මනං වා පුත්ත³ රොදනනී⁴ යො වා⁵ ජීවං න දිස්සති,
යො ව කාමෙ චජ්ජාත⁶ පුත්තරුගච්ජතෙ ඉධ,
තං වාපි පුත්ත රොදනනී පුත්ත ජීවං මතො හි සො.

කුකකුලො⁷ උබ්බතො තාත කුකකුලො⁸ පතිකුමිච්ජසී,
තරකා උබ්බතො තාත තරකං පතිකුමිච්ජසී.

අභිධාවථ භද්දං තෙ කස්ස උජ්ඣාපයාමසො,
ආදිත්තා නීහටං⁹ භණ්ඩං පුත්ත ඛයතිකුමිච්ජසීති.

10. 1. 6.

පියඛකරසුත්තං.

240. එකං සමයං ආයස්මා අනුරුඤ්ඤා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා අනුරුඤ්ඤා
රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය ධම්මපදනී භාසති. අථ බො පියඛකරමාතා
යකකීති පුත්තකං එවං තොසෙසී:

මා සද්දං කරි පියඛකර භික්ඛු ධම්මපදනී භාසති,
අපි ව ධම්මපදං විජානිය පටිපඤ්ජම භිතාය තො සියා.

පාණෙසු ව සංයමාමසෙ සමපජානමුසා ත භණ්ණාමසෙ,
සිකෙමිම සුසීලමත්තනො¹⁰ අපි මුච්චෙම පියාචයොනීයාති.

10. 1. 7.

පුත්තබ්බසුත්තං.

241. එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩ-
කස්ස ආරාමෙ.

1. ආචී - PTS. 2. සමෙ ව - මජ්ඣ., සමෙ ව - සො, PTS. 3. පුත්තං - PTS.
4. රොදනනී - මජ්ඣ., සො PTS. 5. සොච. සීමු. පසාවා - PTS. 6. චජ්ජාත - PTS.
7. කුකකුලො - සීමු. 8. කුකකුලො - සීමු. 9. නීහටං - මජ්ඣ., ඡබ්බතං - සො, PTS.
10. සුසීලමත්තනො - මජ්ඣ., සො, PTS.

යක්ෂයෝ ඔවුන් හා නො කෙළිති යන රහතුන්ගේ බස මා විසින් අසන ලදී. ඒ මම දැන් දකිමි. සාත්‍ය සමග යක්ෂයෝ කෙළිත්.

[යක්ෂයා:]

තුදුස්වකිති ද පසළොස්වකිති ද අඛමසක් පිළිබඳ යම් අටවකෙක් වේ නම් එදින ද ප්‍රාතිහායනී පක්ෂයෙහි ද, යම් කෙනෙක් අභොධිතයෙන් සමකාලන වූ පෙහෙවස් වෙසෙද්ද බඹසර හැසිරෙද්ද,

ඔවුන් හා යක්ෂයෝ නො කෙළිති යන රහතුන්ගේ වදන තී විසින් අසන ලදී. මෑතවි.

“හමුවෙහි හෝ ඉදින් රහසෙහි හෝ පවිකම් නො කරව. යම් පවිකමක් කරන්නෙහි ද, (යම් පවි කමකුත්) කෙරෙහි ද, අහසට පැන තැනී පලායන්නා වූ ද, තට ඒ දුකින් මිදීමක් නැත”. මේ යකුන්ගේ වදනැයි පිබිදියා වූ සාත්‍යගට කියව.

[සාත්‍ය:]

මෑතියනි, (මිනිස්සු) මලු එකකු නිසා හෝ හඬති. මෑතියනි, යමෙක් ජීවත්වන්නේ නො පැණේ නම් (ඔහු නිසා ද හඬති.) මෑතියනි, ජීවත් වන්නා වූ මා දකිමින් කුමක් හෙයින් හඬව?

[උවැසි:]

පුත, මලු එකකු නිසා හෝ (මිනිස්සු) හඬති. යමෙක් ජීවත් වන්නේ (තමුත්) නො පෙණේ නම් (ඔහු නිසා ද හඬති) පුත, යමෙක් කාමයන් දුරු කොට (පැවිදි ව) නැවත මෙහි පැමිණේ නම් ඔහු නිසා ද හඬති. හෙ හෙමේ ජීවත් වන්නේ තමුත් මලේ ම ය.

පුත, හුණුඅළුතිරයෙන් ගොඩනගන ලද්දේ (නැවතත්) හුණුඅළු තිරයට වැටෙන්නට කැමැත්තෙහි ද? පුත, තිරයෙන් ගොඩ නගන ලද්දේ (නැවතත්) තිරයට වැටෙන්නට කැමැත්තෙහි ද?

යන්නේ මෑතව. තොපට වැඩෙක් වේවා. කහට දෙස් නගවමො ද? දවෙන ගෙයින් තෙරපු බඩු නැවත දවන්නට කැමැත්තෙහි ද?

10. 1. 6.

පියඬකර සූත්‍රය.

240. එක්කලෙක ආයුෂමත් අනුරුඳා භෙරණුවෝ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙහි. එකල ආයුෂමත් අනුරුඳා භෙරණුවෝ රු අලයම් වේලෙහි නැගිට දහම්පද බෙණෙහි. ඉක්බිති පියඬකරමව වූ යකිත්ත කුමාපුතු මෙසේ කැළවූවා ය.

පියඬකර, ශබ්ද තොකර, චෛත්‍ය හෙමේ දහම්පද බෙණෙයි. ඉදින් දහම්පදයක් දැන පිළිපදිමු නම් (එය) අපට හිත පිණිස වන්නේ ය.

ප්‍රාණීන් කෙරෙහි සංයන වමු. දූත දූත මුසාබස් හො බෙණෙමු. තමන්ගේ පවිත්‍ර ශීලයෙහි හික්වෙමු. (එසේ කල්හි) යෙහෙක, පිසාව-යෝතිගෙන් මිදෙන්නලෝ වමු.

10. 1. 7.

පුනබ්බසු සූත්‍රය.

241. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

තෙන බො පන සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුත්තාය ධම්මො කථාය සන්දසෙති සමාදපෙති සමුත්තෙතජෙති. සමපහාසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨකභ්වා¹ මනසි කභ්වා සබ්බවෙනසො සමන්තාභරිභ්වා ඔතිතසොතා ධම්මං සුණන්ති.

අථ බො පුත්තබ්බසුමාභා යකඛීති පුත්තකෙ එවං තොසෙසී:

තුණති උත්තරිකෙ හොභි තුණති හොභි පුත්තබ්බසු,
යාචාහං බුද්ධසෙට්ඨස්ස ධම්මං සොස්සාමි සන්චුතො.

නිබ්බාණං භගවා ආහ සබ්බගන්ථපපමොචනං,
අතිවෙලා ව මෙ හොති අසම් ධම්මෙව පියායනා.

පියො ලොකෙ සකො පුත්තො පියො ලොකෙ සකො පති,
තතො පියතර්² මය්හං අස්ස ධම්මස්ස මග්ගනා.

ත හි පුත්තො පති වාපි පියො දුක්ඛා උමොචයෙ,
යථා සද්ධම්මසවණං³ දුක්ඛා මොචෙති පාණීතං.

ලොකෙ දුක්ඛපරෙතස්මිං ජරාමරණසංයුතෙ⁴,
ජරාමරණමොක්ඛාය යං ධම්මං අභිසම්බුද්ධං⁵,
තං ධම්මං සොතුම්ච්ඡාමි තුණති හොභි පුත්තබ්බසුති.

[පුත්තබ්බසු:]

අමම⁶ ත බ්‍යාභරිස්සාමි තුණතිභුත්තායමුත්තරා,
ධම්මමෙව නිසාමෙහි සද්ධම්මසවණං² සුඛං.

සද්ධම්මස්ස අතඤ්ඤාය අමම දුක්ඛං වරාමසෙ,
එස දෙවමනුස්සානං සමමුද්දානං පහඛිකරො,
බුද්ධො අන්තිමසාරිරො ධම්මං දෙසෙති වකඛුමාහි.

[පුත්තබ්බසුමාභා:]

සාධු බො පණ්ඩිතො තාම පුත්තො ජාතො උරෙසයො,
පුත්තො මෙ බුද්ධසෙට්ඨස්ස ධම්මං සුද්ධං පියායති.

පුත්තබ්බසු සුඛි හොභි අජ්ජාභමහි සමුග්ගතා,
දිට්ඨාති අරියසව්වාති උත්තරං පි සුණාතු මෙහි.

10. 1. 8.

සුදත්තසුත්තං.

242. එකං සමයං භගවා රුජගණෙ විහරති සීතවනො. තෙන බො පන සමයෙන අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපති රුජගහං අනුපපන්නො හොභි. කෙනච්චදෙව කරණීයෙන. අස්සොසි බො අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපති බුද්ධො කිර ලොකෙ උපපන්නොති. තාවදෙව ව⁷ පන භගවන්තං දස්සන්තාය උපසඛිකම්තුකාමො අහොසී⁸.

1. අට්ඨං කථා - මජ්ඣං. 2. පියතරං, සිමු, ස්‍යා. 3. සද්ධම්මසවණං - මජ්ඣං, ස්‍යා, සිමු. 4. ජරාමරණසංයුතො - සිමු, PTS. 5. අභිසම්බුද්ධං - මජ්ඣං - ස්‍යා. 6. අමමා - මජ්ඣං, 7. ව ඉති කථා - PTS. 8. ණාහි - මජ්ඣං.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවණ පිළිබඳ දැනුම කථාවෙන් හිඤ්ඤාව (කරුණ) දක්වා වදාරණ සේක. (කරුණ) ගන්වන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සතුටු කරවන සේක. ඒ හිඤ්ඤා ද අභිවත් කොට මෙනෙහි කොට මුළුසිහිත් මොනොවට ගෙන යොමු කළ කන් ඇති ව දහම් අසන්.

ඉක්බිති පුනබ්බසුමවු යානිති කුඩාපුතුන් තෙසේ නැලවු:

බුද්ධිශ්‍රේණි වූ ශායනාන් වහන්සේගේ ධර්මය මම යම්තාක් අසන්නෙමි ද, උත්තරිකාවෙහි, ඒතාක් නිශ්ශබ්ද වව. පුනබ්බසුම, නිශ්ශබ්ද වව.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැම ගැටෙන් මිදීම නම් වූ නිවණ වදාරණ සේක. මේ දහම්හි මාගේ පැතීම ප්‍රමාණානික්‍රාන්ත වෙයි.

ලොවිහි සියපුත් තෙමේ ප්‍රිය වෙයි. ලොවිහි සිය හිමි තෙමේ ද ප්‍රිය වෙයි. මේ දහම තෙමේ එයටත් වඩා මට ඉතා ප්‍රිය වෙයි.

සදහම් ඇසීම යම් සේ සත්‍යයා දුකින් මුද ද, ප්‍රියපුත්‍රයා ද ප්‍රියහිමියා ද (එසේ) දුකින් නො ම මුදයි.

දුකින් පිහින වූ ජරාමරණයෙන් යුක්ත වූ ලොවිහි ජරාමරණයෙන් මිදීම පිණිස යම් ධර්මයක් අවබෝධ කරණ ලද්දේ ද, ඒ ධර්මය අසන්නට කැමැත්තෙමි. එමිබා පුනබ්බසුම, නිශ්ශබ්ද වව.

[පුනබ්බසුම:]

මැනියෙහි, (මම) නිහඬ වෙමි. මේ උත්තරාව ද නිහඬ ය. දහම ම අසනු මැනවි. සදහම් ඇසීම සුච ය.

මැනියෙහි, සදහම නො දැන්මෙන් දුකසේ හැසිරෙමු. ප්‍රභාකර වූ පසාඨ ඇති පැසුලු අත්බැව් දරණ මේ බුදුරජානන් වහන්සේ අතිශයින් මුලා වූ දෙවිමිනිසුන්ට දහම් දෙසන සේක.

[පුනබ්බසුමවු:]

උපන්නා වූ උරහොවින පුත් තෙමේ පණ්ඩිත වූයේ ම මැනවි. මාගේ පුත් තෙමේ ශ්‍රේණි වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ පිරිසිදු දහම පතයි.

එමිබා පුනබ්බසුම, සුවපත් වව. මම අද (සසරින්) ගොඩ නැගුනෙමි වෙමි. ආයඝිත්තයෝ දක්නා ලදහ. මාගේ උත්තරාව ද අසාවා.

10. 1. 8.

සදහන සුත්‍රය.

242. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි වූ ශීතවනසෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අනාඨපිණ්ඩික ගෘහපති තෙමේ නිසියම් කටයුත්තක් සදහා රජගහනුවරට පැමිණියේ වෙයි. අනාඨපිණ්ඩික ගෘහාචි තෙමේ බුදුරජානන් වහන්සේ ලෝපහල වූ සේකැයි ඇසී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැනීම පිණිස එකෙණෙහි ම එළඹෙනු කැමැත්තේ ද විය.

අථ බො¹ අනාථපිණ්ඩකස්ස ගහපතියස්ස එතදහොසි: අකාලො බො අජ්ජ භගවතනං දස්සනාය උපසඛකමිතුං. සෙවදනාහං කාලෙන භගවතනං දස්සනාය උපසඛකමිස්සාමිති, බුද්ධගතාය සතියා නිපජ්ජ රහතියා සුදං තිකඛතනුං උට්ඨාසි පභාතනති මඤ්ඤමානො. අථ බො අනාථපිණ්ඩකො ගහපති යෙන සිවචිකචාරං² තෙනුපසඛකමි. අමනුස්සා චාරං විචරංසු.

අථ බො අනාථපිණ්ඩකස්ස ගහපතියස්ස තගරමහා නිකඛමනතස්ස ආලොකො අනතරධාසි. අකුකාරෙ පාතුරහොසි. භයං ඡ්චතිතතනං ලොමහංසො උදපාදි. තනොව³ පුත නිවතතිතුකාමො අහොසි. අථ බො සිවකො⁴ යකෙඛා අනතරභිතො සද්දමනුස්සාවෙසි:

සතං හජී සතං අස්සා සතං අස්සතරී⁵ රථා,
සතං කඤ්ඤසභස්සානි ආමුතතමණීකුණ්ඩලා,
එකස්ස පදචීතිහාරස්ස කලං තාගඝනති සොලසිං.

අභිකකම ගහපති, අභිකකම ගහපති, අභිකකමනං තෙ සෙයෙසා තො⁶ පචිකකමනනති.

අථ බො අනාථපිණ්ඩකස්ස ගහපතියස්ස අකුකාරෙ අනතරධාසි, ආලොකො පාතුරහොසි. යං අහොසි භයං ඡ්චතිතතනං ලොමහංසො සො පචිපසස්සමති.

දුතියමපි බො -පෙ-

තුතියමපි බො⁷ අනාථපිණ්ඩකස්ස ගහපතියස්ස⁸ ආලොකො අනතරධාසි, අකුකාරෙ පාතුරහොසි, භයං ඡ්චතිතතනං ලොමහංසො උදපාදි. තනොව පුත නිවතතිතුකාමො අහොසි තුතියමපි බො සිවකො යකෙඛා අනතරභිතො සද්දමනුස්සාවෙසි:

සතං හජී සතං අස්සා සතං අස්සතරී රථා,
සතං කඤ්ඤසභස්සානි ආමුතතමණීකුණ්ඩලා,
එකස්ස පදචීතිහාරස්ස කලං තාගඝනති සොලසිං.

අභිකකම ගහපති, අභිකකමම ගහපති, අභිකකමනං තෙ සෙයෙසා තො පචිකකමනනති.

අථ බො අනාථපිණ්ඩකස්ස ගහපතියස්ස අකුකාරෙ අනතරධාසි, ආලොකො පාතුරහොසි. යං අහොසි භයං ඡ්චතිතතනං ලොමහංසො සො පචිපසස්සමති. අථ බො අනාථපිණ්ඩකො ගහපති යෙන සිතවතා⁹ තෙනුපසඛකමි. තෙන බො පත සමයෙන භගවා රහතියා පච්චුසස්මයං පච්චුට්ඨාය අජේඤ්ඤාකාසෙ වඛකමති. අද්දස්සා බො භගවා අනාථපිණ්ඩකං ගහපතිං දුරතොව ආගච්ජනතං. දිස්වාන වඛකමා ඔරොතිචා පඤ්ඤානො ආසනෙ නිසීදි. නිසජ්ජ බො භගවා අනාථපිණ්ඩකං ගහපතිං එතදවොච: එහි සුදනතාති.

1. අථස්ස - මජ්ඣ, PTS. 2. සිතවතචාරං - සී 1. 2. 3. තනොව- සා, PTS. 4. සිවකො. 5. අස්සතරී - PTS. 6. ත - PTS. 7. බොති නජී - PTS. 8. ගහපතිය ඉති තජී - PTS. 9. සිතවතං යෙන භගවා - මජ්ඣ.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැහැවිහට මේ අදහස විය: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීම පිණිස එළඹෙන්නට අද නොකල් ය. දැන් මම හෙට කල් ඇති ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස එළඹෙන්නෙමිසි බුදුන් කෙරෙහි ගිය සිහි ඇතිව හොත්තේ ය. අලුයම යයි හඟිමින් රූ තුන්යලක් නැගී සිටියේ ය. එකල්හි අනාචපිණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ සොහොන්දෙර වෙත පැමිණියේ ය. අමනුෂ්‍යයෝ දෙර විවර කළහ.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැහැවියෙහු නුවරින් නික්මෙද්දී එළිය අතුරුදන් විය. අඳුර පහළ විය. බිය නැති ගැණුම් ලොවුදහ ගැණුම් පහළ විය. එයින් ම පෙරලා යනු කැමැත්තේ ද විය. එකල්හි සිවක යක්‍ෂ තෙමේ අතුරුදන් වූයේ (මතු දැක්වෙන) ශබ්දය ඇස්වී ය:

සියක්දහසක් ඇත්තු ද, සියක්දහසක් අස්හු ද, සියක්දහසක් අශවනරියෝ ද, සියක්දහසක් රිය ද, මිණිකොඩොල් අබරණින් සරසන ලද සියක්දහසක් කන්‍යාවෝ ද (යමකුට ලැබුනාහු ද, ඒ ලාභයෝ බුදුන් දක්නට යන්නහුගේ) එක්පියවරක සොළොස්වැනි කලාවෙන් කලාවටත් නො අහිත්.

ගැහැවියෙහි, ඉදිරියට යව. ගැහැවියෙහි, ඉදිරියට යව. නොපහේ ඉදිරියට යාම මැනවි. ආපසු යාම නො මැනවි.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැහැවිහට අඳුර අතුරුදන් විය. එළිය පහළ විය යම් බියෙක් නැති ගැන්මෙක් ලොවුදහ ගැන්මෙක් වී නම් එය සන්සිදිනි.

දෙවන වට දු ...

තෙවන වට දු අනේපිඩු ගැහැවිහට එළිය අතුරුදන් වී ය. අඳුර පහළ වී ය. බිය නැති ගැණුම් ලොවුදහ ගැණුම් පහළ වී ය. එයින් ම පෙරලා යනු කැමැත්තේ ද වී ය. තෙවන වට දු සිවක යක්‍ෂ තෙමේ අතුරුදන් වූයේ (මතු දැක්වෙන) ශබ්දය ඇස්වී ය:

සියක්දහසක් ඇත්තු ද, සියක්දහසක් අස්හු ද, සියක්දහසක් අශවනරියෝ ද, මිණිකොඩොල් අබරණින් සරසන ලද සියක්දහසක් කන්‍යාවෝ ද, (බුදුන් දක්නට යන්නහුගේ) එක් පියවරක් පිළිබඳ සොළොස්වැනි කලාවෙන් කලාවකුදු නො අහිත්.

ගැහැවියෙහි, ඉදිරියට යව. ගැහැවියෙහි, ඉදිරියට යව. නොපහේ ඉදිරියට යාම මැනව. ආපසු යාම නො මැනව.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැහැවිහට අඳුර අතුරුදන් වී ය. එළිය පහළ වී ය. යම් බියෙක් නැති ගැන්මෙක් ලොවුදහ ගැන්මෙක් වී නම් එය සන්සිදිනි. ඉක්බිති අනේපිඩු ගැහැවි තෙමේ ශීතවනය වෙත එළඹියේ ය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රූ අලුයම නැගීට අබවස සක්මන් කරණ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්නා වූ අනේපිඩු ගැහැවිහු දුර දී ම දුටු සේක. දැක සක්මනින් බැස පැහැවූ අසුතෙහි වැඩහුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහිඳ අනේපිඩු ගැහැවිහට “සුදත්තා, (වේහි) එව”යි මෙය වදාළ සේක.

අඵ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගභපති නාලේන මං භගවා ආලපනීති¹
නනේච භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීතා භගවන්තං එතදවොච: කච්චි
භනෙත භගවා සුඛමසසීථාති²?

[භගවා:]

සඛබද ටො සුඛං සෙති බ්‍රාහ්මණො පරිනිබ්බුතො,
යො න ලීචතී කාලෙසු සිතීභුතො නිරුපඛි.

සඛබො ආසත්තියො ජේනා විතෙය්‍ය භදයෙ දරං,
උපසනෙතා සුඛං සෙති සන්තිං පපසුය්‍ය වෙනසොති.³

10. 1. 9.

පඨමසුක්කා සුත්තං.

243. එකං සමයං භගවා රාජගෞභ විහරති වෙථවනෙ කාලංක-
නිවාපෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන සුක්කා භික්ඛුනී මහනියා පරිසාය
පරිවුතා ධම්මං දෙසෙති.

අඵ ඛො සුඛකාය භික්ඛුනීයා අභිපසනෙතා යකෙඛා රුජගභෙ රථිකාය
රථිකං සිඛ්ඤාචකෙත සිඛ්ඤාචකං උපසඛකමීතා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො
අභාසී:

කීමෙම කතා රුජගභෙ මනුස්සා මධුපීතාව සෙය්‍යරෙ⁴,
යෙ සුක්කං ත පසිරුපාසනති දෙසෙනතිං අමිතං පදං.

තඤ්ච පත අප්පට්ඨාතීයං අසෙචතකමොජවං,
පිචන්ති මඤ්ඤ සප්පඤ්ඤ වලාගකමීචඤගුති.⁵

10. 1. 10.

දුතියසුක්කා සුත්තං.

244. එකං සමයං භගවා රාජගෞභ විහරති වෙථවනෙ කාලංක-
නිවාපෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ උපාසකො සුක්කාය
භික්ඛුනීයා භොජනං අදාසී. අඵ ඛො සුක්කාය භික්ඛුනීයා අභිපසනෙතා
යකෙඛා රුජගභෙ රථිකාය රථිකං සිඛ්ඤාචකෙත සිඛ්ඤාචකං උපසඛකමීතා
තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

සුඤ්ඤං චිත පසවි බහුං සප්පඤ්ඤ වතායමුපාසකො,
යො සුක්කාය අදාසී භොජනං සඛබගජේති විප්පමුත්තායාති⁶.

1. ආලපනීති භූෂධා උදෙසොති - මජ්ඣ. 2. සුඛං වසීථාති - ස්‍යා 3. ජවහසා - මජ්ඣ.
4 සෙය්‍යර - මජ්ඣ, අට්ඨර යෙ - PTS 5. වලාගකමීච පනථදුති - මජ්ඣ, ස්‍යා,
6. විප්පමුත්තියං - මජ්ඣ, සීචු, 1. 2. PTS.

එකල්හි අනේපිඩු ගැහැවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමන් ලා අමතන සේකැ යි එහි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා ලඟ හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, කීම්? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුවයේ සැතපුනු සේක් දැයි මෙය සැල කෙළේ ය.

[භගවත්සු:]

යමෙක් කාමයන්හි නොතැවරේ ද, (කෙලෙස්හිති නැති බැවින්) සිහිල් වූයේ ද, උපහි රහිත ද පිරිනිව්‍යා වූ (ඒ සමීණාසුව) බවුණු තෙමේ හැමකල්හි ඒකාන්තයෙන් සුවයේ හොඹී.

සියලු තෘෂණාවන් සිදු හෘදය ඇසුරු කල විඛාව දුරු කොට සිත්හි සන්සිදීමට පාමිණ උපශාන්ත වූයේ සුවයේ හොඹී.

10. 1. 9.

පබ්බසුක්ඛා සුත්‍රය.

243. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ වේඵවතාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සුක්ඛා මෙහෙණ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දී දහම් දෙසයි. ඉක්බිති සුක්ඛා මෙහෙණ කෙරෙහි බෙහෙවින් පහන් යක්‍ෂයෙක් රජගහනුවර විටියෙන් විටියට මංසකියෙන් මංසකියට එලඹ ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කී ය:

යම් කෙනෙක් නිවන්පදය දෙසන්නා වූ සුක්ඛා මෙහෙණ වෙත නො එළඹෙද්ද, රජගහනුවර (වෙසෙන) මේ මිනිස්සු කුමක් කෙරෙද්ද? සුරූපානස කලවුන්සේ හොඹිත්.

ඇසීමෙන් තෘප්තියට නො පැමිණෙන සවභාවයෙන් ම මිහිරි වූ ඕෂ්ප්-ගුණවත් වූ ඒ දහම වලාකුළු අතරෙන් නික්මෙන දිය බොහ මගියන් මෙන් නුවණැත්තන් බොත්තාක් මෙනී.

10. 1. 10.

දුතියසුක්ඛා සුත්‍රය.

244. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤානිවාප නම් වේඵවතාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි එක්තරු උවසුවෙක් සුක්ඛා මෙහෙණහට බොදුනක් දීනි. ඉක්බිති සුක්ඛා මෙහෙණ කෙරෙහි බෙහෙවින් පහන් යකෙක් රජගහනුවර විදියෙන් විදියට මංසකියෙන් මංසකියට එලඹ ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙක් සියලු කෙලෙස් ගැටෙන් මිදුනු සුක්ඛා මෙහෙණහට බොදුනක් දුන්නේ ද, ඒකාන්තයෙන් නුවණැති මේ උවසු තෙමේ බොහෝ වූ ම පින් රැස් කෙළේ ය.

10. 1 11.

වීරාසුතනං.

245. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති චෙඵචනෙ කලඤ්ඤානිවාසෙ. තෙන බො පඤ්ඤානෙ අඤ්ඤානරො උපාසකො වීරාස භික්ඛුනියා විවරං අද්දසි. අඵ බො වීරාස භික්ඛුනියා අභිප්පසනො යකොබො රාජගහෙ රජිකාය රජිකං සිඛසාවකෙන සිඛසාවකං උපසඛිකම්භා නායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

පුඤ්ඤං චත පඤ්ඤි බහුං සප්පඤ්ඤා චතායමුපාසකො,
යො වීරාස අද්දසි විවරං සබ්බයොගෙහි විප්පමුතනායාති.

10. 1. 12.

ආලවකසුතනං.

246. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ආලවීයං විහරති ආලවකස්ස යකඛස්ස භවතෙ. අඵ බො ආලවණො යකොබො යෙන භගවා තෙඤුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා භගවනං එතදවොච: නිකම් සමණාති, සාධාච්චිසොති භගවා නිකම්. පච්ඤ සමණාති, සාධාච්චිසොති භගවා පාවිසි.

දුතියමපි බො ආලවකො යකොබො භගවනං එතදවොච: නිකම් සමණාති. සාධාච්චිසොති භගවා නිකම්. පච්ඤ සමණාති. සාධාච්චිසොති භගවා පාවිසි. තතියමපි බො ආලවකො යකොබො භගවනං එතදවොච: නිකම් සමණාති. සාධාච්චිසොති භගවා නිකම්. පච්ඤ සමණාති. සාධාච්චිසොති භගවා පාවිසි. චතුර්ථමපි බො ආලවකො යකොබො භගවනං එතදවොච: නිකම් සමණාති. න බ්බාහං ආච්චිසො නිකම්ඤ්ඤාමි. ය තෙ කරණීයා තං කරොහීති.

[ආලවකො:]

පඤ්ඤා තං සමණ පුච්ඡිස්සාමි, සවෙ මෙ න බ්බාකරිස්සාමි, විනතං වා තෙ බ්බිස්සාමි. හදයං වා තෙ ඵාලොස්සාමි. පාදෙසු වා ගනෙඤා පාරගඛිකාය බ්බිස්සාමිති.

[භගවා:]

න බ්බාහං තං ආච්චිසො පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බමකෙ සස්සලොභාහමණීයා පජාය සදෙවච්චුස්සාය, යො මෙ විනතං වා බ්බෙය්ස හදයං වා ඵාලෙය්ස පාදෙසු වා ගනෙඤා පාරගඛිකාය බ්බෙය්ස, අපි ච චං ආච්චිසො පුච්ඡි යදුකඛිකාමිති.

අඵ බො ආලවකො යකොබො භගවනං ගාථාය අජ්ඣාභාසි¹:

කිං සුඛං විනතං පුරිස්සස්ස සෙට්ඨං කිං සු සුච්ඡණ්ණං සුඛමාවහාති,
කිං සු හවෙ සාදුතරං² රසානං කථං ජීවී ජීවිතලාභු සෙට්ඨන්ති?

1 අඵ - 30 - අජ්ඣාභාසි ඉති තඤ්ඤි - මජ්ඣ. ඥා. PTS. 2. සාදුතරං - සා.

10. 1. 11.

වීර්‍යසූත්‍රය.

245. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤනිවාප තම් වූ වේඵවතාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක එකල්හි එක්තරා උවසුවෙක් වීර්‍ය මෙහෙණභට සිවුරක් දිනි. ඉක්බිති වීර්‍ය මෙහෙණ කෙරෙහි බෙහෙවින් පහන් යකෙක් රජගහනුවර වීදියෙන් වීදියට මංසකියෙන් මංසකියට එළඹ ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය

යමෙක් සියලු යෝගවලින් මිදුනු වීර්‍ය මෙහෙණභට සිවුරක් දුන්නේ ද, ඒකාන්තයෙන් නුවණැති මේ උවසු තෙමේ බොහෝ වූ ම පින් රැස් කෙළේ ය.

10. 1. 12.

ආලවක සූත්‍රය.

246. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලවනුවර සමීපයෙහි ආලවක යකුගේ භවනයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආලවක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, නික්මෙව යි. ඇවැත්නි මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුනු සේක. මහණ, පිවිසෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක.

දෙවන වට දු ආලවක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, නික්මෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුනු සේක. මහණ, පිවිසෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක. තෙවන වටදු ආලවක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ නික්මෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුනු සේක. මහණ පිවිසෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක. සිවුවන වට දු ආලවක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ නික්මෙව යි. ඇවැත්නි, මම නො නික්මෙන්නෙමි. තා විසින් යමක් කටයුතු තම් එය කරව යි.

[අලවි:]

මහණ, තොපගෙන් පැණයක් විවාරන්නෙමි. ඉදින් මට (එය) නො විසදන්නෙහි තම් තාගේ සිත හෝ වික්‍ෂේප කරන්නෙමි. තාගේ හෘදය හෝ පලන්නෙමි. පා ගෙණ ගහපරතෙර හෝ දමන්නෙමි.

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොව මහණ-බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාවෙහි යමෙක් මාගේ සිත හෝ වික්‍ෂේප කරන්නේ ද, හෘදය හෝ පලන්නේ ද, පා ගෙණ ගහපරතෙර හෝ දමන්නේ ද, එබන්දකු මම නො දකිමි. වැලි දු ඇවැත්නි, තෝ යමක් කැමැත්තෙහි ද (එය) විවාරව යි. ඉක්බිති ආලවක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවකින් කී ය:

මේ ලොව සත්‍යයාට කීමෙක් ශ්‍රේණි ධනය වේ ද? කීමෙක් මැනවින් පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව එළවා ද? රසයන් අතුරෙන් කුමක් ඉතා මිහිදි ද? කෙසේ ජීවත්වන්නහුගේ ජීවිතය ශ්‍රේණි යයි කියද්ද?

[භගවා:]

සද්ධීධි විතතං පුරිසස්ස සෙට්ඨං ධම්මො සුචිණ්ණො සුඛමාවහාති,
සච්චං භවෙ සාදුතරං රසාතං පඤ්ඤාපීඨං¹ ජීවිතමාහු සෙට්ඨනති.

[ආලවකො:]

කථං සු තරති ඔසං කථං සු තරති අණණවං,
කථං සු දුකඛං අවෙච්ඡි කථං සු පරිසුජ්ඣතිති.

[භගවා:]

සද්ධියා තරති ඔසං අපමාදෙන අණණවං,
විරියෙන දුකඛං අවෙච්ඡි පඤ්ඤාය පරිසුජ්ඣතිති.²

[ආලවකො:]

කථං සු ලභතෙ පඤ්ඤං කථං සු විඤ්ඤෙ ධනං,
කථං සු කීර්තියං පපෙපාති කථං මිත්තාති ගජ්ඣති,
අසමා ලොකා පරං ලොකං කථං ජෙවච්ච න සොච්ඡතිති.³

[භගවා:]

සද්දුභානො අරහතං ධම්මං නිබ්බාණපතතියා,
සුසංසුසා⁴ ලභතෙ පඤ්ඤං අපමතෙතා විච්ඡිකණො.

පඤ්ඤාපකාරී⁵ ධුරවා උට්ඨාතා විඤ්ඤෙ ධනං,
සච්චෙන කීර්තියං පපෙපාති දදං මිත්තාති ගජ්ඣති.

යසෙසතෙ චතුරෙ ධම්මො සද්ධියා සරමෙසිනො,
සච්චං ධම්මො,⁶ ඛිති වාගො ස වෙ ජෙවච්ච න සොච්ඡති,
අසමා ලොකා පරං ලොකං ඵලං ජෙවච්ච න සොච්ඡතිති.

ඉඛස අඤ්ඤාපි පුච්ඡස්සු පුච්ඡ සමණවුභවණො,
යදී සච්චා දමා⁷ වාගා ඛතතා භියෙසාධි විජ්ජතිති.

[ආලවකො:]

කථං හු දුග්ගි පුච්ඡෙය්‍යං පුච්ඡ සමණවුභවණො,
සො'භං⁸ අජ්ජ පජාතාමි යො අනෙථා සච්චරහිකො.

අනෙථා ච ත මෙ බුද්ධො වාසායාලවිමාගමා⁹,
සො'භං⁷ අජ්ජ පජාතාමි යජ්ඣ දින්නං මහපථලං.

1 ජීවි.-මෙස., සිවු. 1. 2. 2. පරිසුජ්ඣති - සි. 1. 3. සුසංසුසා - මෙස., ස්‍යා. 4. පඤ්ඤාපකාරී - ස්‍යා. PTS. 5. දුකඛං - PTS. 6. ඛිතමා - මෙස., 7. යො'භං - මෙස., ස්‍යා. PTS. 8. වාගතො - PTS.

[භගවත්හු:]

මෙලොව සත්ත්වයාට ශ්‍රද්ධාව ශ්‍රේෂ්ඨ ධනය වේ. දහම මැනවින් පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව එළවයි. රසයන් අතුරෙන් සත්‍යය ඒකාන්තයෙන් ඉතා මිනිරි ය. නුවණින් ජීවත්වන්නහුගේ ජීවිතය ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කියත්.

[අලව්:]

ඕසය කෙසේ තරණය කෙරේ ද? අණුවය කෙසේ තරණය කෙරේ ද? දුක කෙසේ ඉක්මවා ද? කෙසේ පිරිසිදු වේ ද?

[භගවත්හු:]

ශ්‍රද්ධාවෙන් ඕසය තරණය කෙරේ. අප්‍රමාදයෙන් අණුවය තරණය කෙරේ. විශ්වීයෙන් දුක ඉක්මවයි. ප්‍රඥාවෙන් පිරිසිදු වේ.

[අලව්:]

නුවණ කෙසේ ලබා ද? ධනය කෙසේ ලබා ද? කෙසේ කීර්තියට පැමිණේ ද? කෙසේ මිත්‍රයන් සපයා ගනී ද? මෙලොවින් පරලොවට පැමිණ කෙසේ ශෝක නො කෙරේ ද?

[භගවත්හු:]

නො පමා වූ නුවණැත්තේ රහතුන්ගේ ධර්මය අදහන්නේ අසනු කැමැත්ත හේතු කොට ගෙන නිවණට පැමිණීම පිණිස ප්‍රඥව ලබයි.

සුදුසු කටයුතු කරණ බහා නො තැබූ මුර ඇති උපාතවීයී ඇත්තේ ධනය ලබයි. සත්‍යවචනය කරණකොට ගෙන කීර්තියට පැමිණේ. දන් දෙන්නේ මිත්‍රයන් බාද ගනී.

හිඟිගෙයි වෙසෙන ශ්‍රද්ධා ඇති යමකුහට සත්‍යයත්, ධර්මයත්, ධාතියත්, ත්‍යාගයත් යන මේ සිවු දහමිහු වෙන් නම් හෙ තෙමේ පරලොවට පැමිණ ඒකාන්තයෙන් ශෝක නො කෙරෙයි. මෙලොවින් පරලොවට පැමිණ මෙසේ ශෝක නො කෙරෙයි.

සත්‍යයටත්, ඉඤ්ඤාවටත්, ත්‍යාගයටත්, සෞන්දර්යයටත් අධික වූ යමක් මෙලොව ඉදිත් ඇත් නම් (ඒ කුමායි) බොහෝ වූ අතෙක් මහණබමුණන් ද විවාරව යි.

[අලව්:]

සාමපරාධික වූ ද (දුෂ්චාරිතවූ ද) යම් අතීතයක් වේ නම් (එය) ඒ මම අද දනිමි. (එහෙයින්) දන් බොහෝ වූ මහණබමුණන් කුමකට විවාරත්-නෙමි ද,

ඒකාන්තයෙන් මට වැඩ පිණිස බුදුරජානන් වහන්සේ විසීම පිණිස අලව් නුවරට වැඩිසේක. යමකුට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ නම් එය මම අද දනිමි.

සො අහං විවරියාමි ගාමා ගාමං පුරු පුරං,
තමස්සමානො සලලුඛං ධවමස්ස ව සුධමමතනති.

ඉදකචගෙගා පසමො.

තනු(ඥානං:

ඉදකො යකක සුචි ව මණ්හඥෙ ව සානු¹ ව,
පියඞකර පුතඞකසු සුදනෙතා ව දො සුකකා පීරු ආලුචකෙන² දොදසාති.

යකකසංයුතනං සමතනං.

11. සකකසංයුතනං

1. සුචීරචගෙගා

11. 1. 1.

සුචීරසුතනං.

247. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාටිජජීයං විහරති ජේතවග්ගො අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තනු බො භගවා භික්ඛු ආලිනෙතසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසොසාසුං. භගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අසුරා දෙවෙ අභියංසු. අඵ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤෙ සුචීරං දෙවපුතනං ආමනෙතසි. එතෙ තාත සුචීර, අසුරු දෙවෙ අභියනති. ගච්ඡ, තාත සුචීර, අසුරෙ පච්චුය්‍යාහිති. එවං හඤ්ඤං තවාති බො භික්ඛවෙ සුචීරෙ දෙවපුතනා සකකස්ස දෙවාතමිඤ්ඤස්ස පටිසසුතා පමාදං ආපාදෙසි.

දුතියමපි බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤෙ සුචීරං දෙවපුතනං ආමනෙතසි: එතෙ තාත සුචීර, අසුරා දෙවෙ අභියනති. ගච්ඡ තාත සුචීර, අසුරෙ පච්චුය්‍යාහිති. එවං හඤ්ඤං තවාති බො භික්ඛවෙ සුචීරො දෙවපුතනා සකකස්ස දෙවාතමිඤ්ඤස්ස පටිසසුතා දුතියමපි³ පමාදං ආපාදෙසි.

තතියමපි බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤෙ සුචීරං දෙවපුතනං ආමනෙතසි: එතෙ තාත සුචීර, අසුරා දෙවෙ අභියනති. ගච්ඡ තාත සුචීර, අසුරෙ පච්චුය්‍යාහිති. එවං හඤ්ඤං තවාති බො භික්ඛවෙ සුචීරො දෙවපුතනා සකකස්ස දෙවාතමිඤ්ඤස්ස පටිසසුතා තතියමපි⁴ පමාදං ආපාදෙසි.

අඵ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤෙ සුචීරං දෙවපුතනං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

1 සාණු - සීමු. 2. විර ආලුචිති - මජ්ඣං. 3. දුතියමපිති තනි PTS, 4. තනියමපිති තනි. PTS.

ඒ මම (බුද්ධසුබුද්ධතාව නියා) බුදුරජානන් වහන්සේ ද, (ධම්මධම්මතාව නියා) ධම්ම ද (සඛ්‍යසුඛ්‍යතාව නියා) සඛ්‍යා ද වදිමින් ගමන් ගම නුවරින් නුවර හැසිරෙන්නෙමි.

ඉන්ද්‍රිය වර්ග පළමුවැනි යි.

එහි උද්‍යානය:

ඉන්ද්‍රිය, සකක, සුච්චි, මණ්හඥ, සානු, පියඛකර, පුතබ්බසු, සුදන්න ය, සුකකාසුත්‍ර දෙක ය, චීරා සුත්‍රය, ආලවක සුත්‍ර යයි දෙළොසෙකි.

යකඩ සංයුතනය නිමිසේ ය.

11. සකකසංයුතනය

1. සුචීර වර්ගය

11. 1. 1.

සුචීර සුත්‍රය.

247. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු ශිවුසුඟේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. වහන්සැ යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණියාහු ය. මහණෙනි, එකල්හි ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමේ සුචීර දෙවිපුත්‍ර ඇමතී ය:- “පුත, සුචීර, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති. පුත සුචීර, යා. අසුරයන් පෙරළා ඉදිරියට යව” යි. මහණෙනි, සුචීර දෙවිපුත් තෙමේ “එසේ ය, මුඛට වැඩෙක් වේව” යි සක්දෙවිඋට පිළිවදන් දී (ගමන) පමා කෙළේ ය.

මහණෙනි, දෙවන වට දු සක්දෙවිඋ තෙමේ සුචීර දෙවිපුත්‍ර ඇමතී ය: “පුත, සුචීර, ඉම අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති, පුත, සුචීර, යා. අසුරයන් පෙරළා ඉදිරියට යව” යි. මහණෙනි, සුචීර දෙවිපුත් තෙමේ “එසේ ය, මුඛට වැඩෙක් වේව” යි සක්දෙවිඋට පිළිවදන් අස්වා දෙවන වට දු (ගමන) පමා කෙළේ ය.

මහණෙනි, තෙවන වට දු ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමේ සුචීර දෙවිපුත්‍ර ඇමතී ය: “පුත, සුචීර, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති. පුත සුචීර, යා. අසුරයන් පෙරළා ඉදිරියට යව” යි. මහණෙනි, සුචීර දෙවිපුත් තෙමේ “එසේ ය මුඛට වැඩෙක් වේව” යි සක්දෙවිඋට පිළිවදන් අස්වා තෙවන වට දු (ගමන) පමා කෙළේ ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමේ සුචීර දෙවිපුත්හට ගාථායෙන් කී ය:

අනුට්ඨිභං අවායමං¹ සුඛං යත්‍රාඛිගච්ඡති,
සුචීර තත්ථ ගච්ඡාහි මඤ්ච තතේව පාපයාති.

[සුචීරො:]

අලසස්ස² අනුට්ඨානා න ච කිච්චාති කාරයෙ,
සබ්බකාමසම්ඤ්ඤා තමෙම සකක වරං දිසාති³.

[සකෙකා:]

යත්ථාලසො අනුට්ඨානා අච්චනනං⁴ සුඛමෙධති,
සුචීර තත්ථ ගච්ඡාහි මඤ්ච තතේව පාපයාති.

[සුචීරො:]

අකමුඛ්‍යා⁵ දෙවසෙට්ඨි සකක විද්දෙමු යං සුඛං,
අසොකං අනුපායාසං තමෙම සකක වරං දිසාති.

[සකෙකා:]

සවෙ අභී අකමෙවන කොචි කුචි න ජීවති,
නිබ්බාණස්ස හි සො මග්ගො සුචීර තත්ථ ගච්ඡාහි
මඤ්ච තතේව පාපයාති

සො හි නාම භීකඛවෙ, සකෙකා දෙවාතමිද්දෙ සකං පුඤ්ඤඵලං
උපජීවමානො දෙවානං තාවකිංසානං ඉස්සරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙතො⁶
උට්ඨානවීරියස්ස වණණවාදී භවිස්සති. ඉධ බො තං භීකඛවෙ සොභෙථ,
යං ඩුමො ඵචං ස්වාකතානෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජ්ජා සමානා උට්ඨිභෙය්‍යාථ
සට්ඨෙය්‍යාථ වායමෙය්‍යාථ අපපතස්ස පතතියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය
අසච්ඡකතස්ස සච්ඡකීරියායාති.

11. 1. 2.

සුසීමසුතනං.

248. එකං සමයං භගවා සාවජ්ජීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨ-
පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර බො භගවා භීකු ආමනොසි භීකඛවොති,
හදනොති තෙ භීකු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා ඵතදවොච:

භුතපුබ්බං භීකඛවෙ අසුරා දෙවෙ අභියසු. අථ බො භීකඛවෙ
සකෙකා දෙවාතමිද්දෙ සුසීමං⁷ දෙවපුතනං ආමනොසි: එතෙ තාත
සුසීම, අසුරා දෙවෙ අභියනති. ගච්ඡ තාත සුසීම, අසුරෙ පච්චියාහීති.
ඵචං හඤ්ඤාමාති බො භීකඛවෙ සුසීමො දෙවපුතො සකකස්ස දෙවා-
තමිද්දස්ස පටිඤ්ඤා පමාදං ආපාදෙසි.

1. අවායමං - භාජිචි. 2. අලසස්ස - ඡීජ්ජා, අලසවායං - සභා. 3. දිසාති - PTS.
4. අච්චනනසුඛමෙධති - සභා. 5. අභමුඛ්‍යා - PTS. 6. කාරෙතො - PTS.
7. සුසීමං - සභා.

(කාසිකවීයී වශයෙන්) තො නැගී සිටුවනේ (වෛතසික වීයී වශයෙන්) වෑයම් තො කරණුයේ යම් තැනෙකි සුබයට පැමිණේ ද, සුචීර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුචීරදෙව්පුත්:]

උත්තානවීයීය නැත්තේ අලස වන්නේ ය. කිසි කිසක් තො ද කරන්නේ ය. (එබත්දෙක්) සියලු කාමයෙන් සමාදායයක් වන්නේ නම් සක්දෙව්දුති, ඒ උතතමයථානය මට කියනු මැනවි සි.

[සක්දෙව්දු:]

උත්තානවීයීය නැත්තා වූ අලසපුදාලයෙක් යම් තැනෙක අත්‍යන්තයෙන් සුබයට පැමිණේ ද, තොහොත් අතිශයින් සැපයේ වැඩේ ද, සුචීර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුචීර:]

ශක්‍රදේවේන්‍ද්‍රය, කම් තො කිරීමෙන් යම් සැපතක් ලබමෝ ද, ශක්‍රදේවේන්‍ද්‍රය, ශෝක නැති දැඩි ආයාස නැති ඒ උතුම් මග කියනු මැනවි.

[සක්දෙව්දු:]

කිසි පුදාලයෙක් කිසි තැනෙකි ජීවත් තොවේ ද, (කාසි වණික් ආදී) කම් තො කිරීමෙන් පැමිණිය යුතු එබඳු තැනෙක් ඉදින් ඇත් ද, ඒ මග නිවැණයාගේ (මග) ම ය. සුචීර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

මහණෙනි, ඒ සක්දෙව්චර තෙමේ නම් සිය පින්පල නිසා ජීවත්වන්නේ තව්තිසා වෑසි දෙවියන් පිලිබඳ ඉසුරු බව හා අබිපති බව ඇති රජය කරන්නේ උත්තානවීයී පිලිබඳ ගුණ කියන්නෙක් වෙයි. මහණෙනි, තෙපි මෙසේ ස්වාකබාත ශාසනයෙහි පැවිදි වූවහු ම මේ සස්තෙහි තො පැමිණී ගුණයකට පැමිණීම පිණිස ද, අවබෝධ තොකල දහමක් අවබෝධ කිරීම පිණිස ද, පසක් තො කල දහමක් පසක් කිරීම පිණිස ද යම් වීයීයෙකින් උත්සාහ කරන්නහු ද, ස්වභව කරන්නහු ද, වෑයම් කරන්නහු ද, මෙ සස්තෙහි ලා ඒ වීයීය හොබන්නේ ය.

11. 1. 2.

සුසීම සුත්‍රය.

248. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවෑන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුවුනේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු වහන්සා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිලිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: අසුරයෝ දෙවියන් අභිමුඛවෑ ගියහ. මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්චරජ සුසීම දෙව්පුතු ඇමති ය: “පුත, සුසීම, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙහි. පුත, සුසීම යා. අසුරයන් බලා නැඟ යා” යි. මහණෙනි, සුසීම දෙව්පුත් තෙමේ ‘එසේ ය. මුඛට මැනාවෙක් වේව’යි සක්දෙව්චරජුහට පිලිවදන් දී (ගමන) පමා කෙළේ ය.

දුතියමපි බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ සුසීමං දෙවපුත්තං
ආමනොති. -පෙ- දුතියමපි පමාදං ආපාදෙයි.

තතියමපි බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ සුසීමං දෙවපුත්තං
ආමනොති -පෙ- තතියමපි පමාදං ආපාදෙයි. අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා
දෙවානමිඤ්ඤ සුසීමං දෙවපුත්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

අනුට්ඨං අවායමං සුඛං යත්‍රාධිගච්ඡති,
සුසීම තත්ථ ගච්ඡාති මඤ්ඤ තතේච පාපයාති.

[සුසීමො:]

අලසස්ස අනුට්ඨානා න ව කිච්චාති කාරයෙ,
සබ්බකාමසමිඤ්ඤා තමෙම සකක වරං දීසාති.

[සකෙකා:]

යත්ථාලසො අනුට්ඨානා අච්චනනං සුඛමෙධති,
සුසීම තත්ථ ගච්ඡාති මඤ්ඤ තතේච පාපයාති.

[සුසීමො:]

අකමමුතා දෙවසෙට්ඨ සකක විඤ්ඤ මු යං සුඛං,
අසොකං අනුපායාසං තමෙම සකක වරං දීසාති.

[සකෙකා:]

සවෙ අනපි අකමෙචන කොචි කචි ත ජවති,
තිබ්බාණස්ස හි සො මගො සුසීම තත්ථ ගච්ඡාති
මඤ්ඤ තතේච පාපයාති.

සො හි තාම භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ සකං පුඤ්ඤඵලං උප-
ජ්චමානො දෙවානං තාවතියානං ඉස්සරියාධිපච්චං රජජං කාරෙනො
උට්ඨානවිරියස්ස වණ්ණවාදී භවිස්සති. ඉධ බො තං භික්ඛවෙ සොභෙථ, යං
තුමෙත ඵලං සවාකානෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජ්තා සමානා උට්ඨභෙය්‍යාථ
ඝට්ටෙය්‍යාථ වායමෙය්‍යාථ අපපතතස්ස පතතියා අතභිගතස්ස අභිගමාය
අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

11. 1. 3.

ධජගාසුතනං.

249. එකං සමයං භගවා ඝාචජඪීයං විහරති ඡපතචනො අනාථජිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනොති භික්ඛවොති. හදනොති
තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසොස්සං. භගවා එතදවොච:

දෙවන වට දු සක්දෙවිරජ සුසීම දෙවිපුත්තු ඇමතිය. ... දෙවන වට දු පමා කෙලේ ය.

මහණෙනි, තෙවන වට දු සක්දෙවිරජ සුසීම දෙවිපුත්තු ඇමතිය තෙවන වට දු පමා කෙලේ ය මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිරජ සුසීම දෙවිපුත්තට ගාථායෙන් කී ය.

(කාසික වී යඝී වශයෙන්) නො නැගී සිටුවෙන් (වෛතසික වී යඝී වශයෙන්) වැයම් නො කරණුයේ යම් තැනෙක්හි සුබයට පැමිණේ ද, සුචීර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුසීම:]

උත්තානවීයඝී නැත්තේ අලස වන්නේ ය. කිසි කිසක් නො ද කරන්නේය. (එබව්දෙක්) සියලු කාමයෙන් සමාදායෙක් වන්නේ නම් ඒ උත්තානසථානය වෙතිසනු මැනවි සි.

[සක්දෙවිදු:]

උත්තානවීයඝී නැත්තා වූ අලස පුදාලයෙක් යම් තැනෙක ඒකාන්ත සුබයට පැමිණේ ද, නොහොත් අනිශච්ඡන් සැපයේ වැඩේ ද, සුසීම, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුසීම:]

ශක්ත දේවේන්ද්‍රය, කම් නොකිරීමෙන් යම් සැපතක් ලබමෝ ද, ශක්ත-දේවේන්ද්‍රය, ශෝක නැති දැඩි ආයාස නැති ඒ උතුම් මග කියනු මැනවි.

[සක්දෙවිදු:]

කිසි පුදාලයෙක් කිසි තැනෙක්හි ජීවත් නො වේ ද, (කාමිවණික් ආදී) කම් නොකිරීමෙන් පැමිණිය යුතු එබඳු තැනෙක් ඉදින් ඇත් ද, ඒ මග නිවැරදියාගේ (මග) ම ය. සුසීම, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

මහණෙනි, ඒ සක්දෙවිරජ නම් සිය පින්පල නිසා ජීවත් වන්නේ තව්තිසාවැසි දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරු බව හා අධිපති බව ඇති රජය කරන්නේ උත්තානවීයඝීය පිළිබඳ ගුණ කියන්නෙක් වෙයි. මහණෙනි, තෙපි මෙසේ සවාකතාව වූ ශාසනයෙහි පැවිදි වූවහු ම මේ සස්තෙහි නො පැමිණී ගුණසකට පැමිණීම පිණිස ද, අවබෝධ නො කළ දහමක් අවබෝධ කිරීම පිණිස ද, පසක් නොකළ දහමක් පසක් කිරීම පිණිස ද, යම් වීයඝීයෙකින් උත්තාන කරන්නහු ද, සටනක කරන්නහුද, වැයම් කරන්නහු ද, මේ සස්තෙහි ලා ඒ වීයඝීය ගොබනේ ය.

11. 1. 3.

බජගහ සුත්තය.

249. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුවුනේ අරමිහි වැඩ වසත සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු වහන්සැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්න. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛනාමො සමුපබ්බුලොහා අහොසි. අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ දෙවෙ තාවතීංසෙ ආමනෙතයි: සවෙ මාරිසා දෙවානං සඛනාමගතානං උපපජේය්‍ය භයං වා ඡමහිතතනං වා ලොමහංසො වා මමෙව තසමීං සමයෙ ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ. මමං හි වො ධර්මං උලොකයතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

නො වෙ මෙ ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ, අථ පජාපනිස්ස දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ. පජාපනිස්ස හි වො දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකයතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

නො වෙ පජාපනිස්ස දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ, අථ වරුණස්ස දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ. වරුණස්ස හි වො දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකයතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතනං වා, ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

නො වෙ වරුණස්ස දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ, අථ ඊසානස්ස දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකෙය්‍යාථ. ඊසානස්ස හි වො දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකයතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

තං බො පත භික්ඛවෙ සකකස්ස වා දෙවානමිඤ්ඤස්ස ධර්මං උලොකයතං, පජාපනිස්ස වා දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකයතං, වරුණස්ස වා දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකයතං, ඊසානස්ස වා දෙවරුජස්ස ධර්මං උලොකයතං, යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභියෙථාපි නොපි පභියෙථ. තං කිස්ස හෙතු? සකෙකා හි භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤ අභිතරුගො අභිතදෙසො අභිතමොහො භීරුව්ච්චි¹ උත්‍රාසි පලාසීති.

අහං ව බො භික්ඛවෙ එවං වදාමි: සවෙ භූමනාකං භික්ඛවෙ අරඤ්ඤගතානං වා රුකඛමුලගතානං වා සුඤ්ඤානාරගතානං වා උපපජේය්‍ය භයං වා ඡමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, මමෙව තසමීං සමයෙ අනුස්සරෙය්‍යාථ. “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසලිඤ්ඤො විජ්ජාවරණසමපනෙතො සුගතො ලොකවිදු අනුතතරෙ පුරිසදම්මසාරථි සන්ථා දෙවමනුස්සානං බුඤ්ඤො භගවා”හි මමං හි වො භික්ඛවෙ අනුස්සරතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

නො වෙ මෙ අනුස්සරෙය්‍යාථ, අථ ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාථ: “සවාකඛානො භගවතා ධම්මො සන්ධිධිකො අකාලිකො එනිපසසිකො ඔපනසිකො² පච්චතනං වෙදිතඤ්ඤා විඤ්ඤාති”හි. ධම්මං හි වො භික්ඛවෙ අනුස්සරතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතනං වා ලොමහංසො වා, සො පභිසිස්සති.

1. භීරුච්චි - P.T.S. සා: මපසං. 2. ඔපනසිකො - මපසං.

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. දෙවියන්ගේ හා අසුරයන්ගේ යුද්ධ-
යෙක් එක්තැන් වැදගත්තේ ය. මහණෙනි, එකල්හි සක් දෙමී රජ තව්තිසා
වැසි දෙවියන් ඇමති ය: හවත්ති, ඉදිත් යුද්ධයට ගිය දෙවියන්ට බියෙක්
හෝ තැනි ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ උපදනේ නම්, එකල්හි
මාගේ ධවජාග්‍රය ම ඇස් තහා බල ව. මාගේ ධවජාග්‍රය බලන්නා වූ තොපට යම්
බියෙක් හෝ තැනි ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්
එය පහ වන්නේ ය.

ඉදිත් මාගේ ධවජාග්‍රය හො දක්නහු නම්, එකල්හි පජාපති දෙවරජුගේ
ධවජාග්‍රය බලව. පජාපති දෙවරජුගේ ධවජාග්‍රය දක්නා තොපට යම්
බියෙක් හෝ තැනි ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්,
එය පහ වන්නේ ය.

ඉදිත් පජාපති දෙවරජුගේ ධවජාග්‍රය හො දක්නහු නම්, එකල්හි
වරුණ දෙවරජුගේ ධවජාග්‍රය බලව. වරුණ දෙවරජුගේ ධවජාග්‍රය දක්නා
තොපට යම් බියෙක් හෝ තැනි ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ
වන්නේ නම්, එය පහ වන්නේ ය.

ඉදිත් වරුණ දෙවරජුගේ ධවජාග්‍රය හො දක්නහු නම්, එකල්හි ජ්‍යෙෂ්ඨ
දෙවරජුගේ ධවජාග්‍රය බලව. ජ්‍යෙෂ්ඨ දෙවරජුගේ ධවජාග්‍රය දක්නා වූ තොපට
යම් බියෙක් හෝ තැනි ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ
නම්, එය පහ ව යන්නේ ය.

මහණෙනි, සක්දෙවරජුගේ ඒ ධවජාග්‍රය බලන්නවුන්ට හෝ, පජාපති
දෙවරජුගේ ධවජාග්‍රය බලන්නවුන්ට හෝ, වරුණ දෙවරජුගේ ධවජාග්‍රය
බලන්නවුන්ට හෝ, ජ්‍යෙෂ්ඨ දෙවරජුගේ ධවජාග්‍රය බලන්නවුන්ට හෝ යම්
බියෙක් හෝ තැනි ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්,
එය පහ වන්නේ ද, හො ද පහ වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින්? යන්:
මහණෙනි, සක්දෙවරජ පහ නොවූ රාග ඇත්තේ ය. පහ නොවූ ද්‍රෝණි
ඇත්තේ ය. පහ නො වූ මෝහ ඇත්තේ ය. බිය වන සුලු ය. තැනි ගන්නා
සුලු ය. ත්‍රස්ත වන සුලු ය. පලායන සුලු ය. (එහෙයිනි).

මහණෙනි, මම ද මෙසේ කියමි. මහණෙනි, ඉදිත් අරණ්‍යයකට ගියා වූ
හෝ රුක්මුලකට ගියා වූ හෝ ගුහාරාගාරයකට ගියා වූ හෝ තොපට බියෙක්
හෝ තැනි ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ උපදනේ නම්, එකල්හි
“ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ මෙ කරුණෙහුද අසීත් ය, සමයක්සලුඛුධි ය, විදුමවරණ-
සමපන්න ය, සුගත ය, ලොකවිදු ය, අනුතතරපුරිසදමමසාරපී ය, දෙවි
මිනිසුන්ට ශාසනා ය, බුද්ධි ය, භාග්‍යවත් ය”යි මා ම සිහි කරව. මහණෙනි,
මා සිහි කරන්නා වූ තොපට යම් බියෙක් හෝ තැනි ගැන්මෙක් හෝ
ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්, එය පහ ව යන්නේ ය.

ඉදිත් මා සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි “ධම්ම භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් සවාකතා ය, සඤ්චරික ය, අකාලික ය, එහිපසසිකය,
මපහසික ය, නුවණැත්තවුන් විසින් සිය සතන්හි ලා දනසුන්තේය”යි
ධම්ම සිහි කරව. මහණෙනි, ධම්ම සිහි කරන්නා වූ තොපට යම් බියෙක්
හෝ තැනි ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්, එය
පහ ව යන්නේ ය.

නො වෙ ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාථ, අථ සඛ්‍යං අනුස්සරෙය්‍යාථ: “සුපච්ච-
පනෙනා හගචතො සාවකසඛෙසා. උජ්ජපච්චනෙනා හගචතො සාවකසඛෙසා.
ඤ්ඤපච්චනෙනා හගචතො සාවකසඛෙසා. සාමිච්චපච්චනෙනා හගචතො
සාවකසඛෙසා. යදිදං චන්තාරි පුරිසසුගානි, අට්ඨපුරිස පුග්ගලා, එස හගචතො
සාවකසඛෙසා ආහුතෙය්‍යො පාහුතෙය්‍යො දුක්ඛිණේය්‍යො අඤ්ඤලිකරණීයො
අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්සා’ති. සඛ්‍යං හි වො භික්ඛවෙ අනුස්සරතං
යං හවිස්සති හයං වා ඡ්චහිත්තනං වා ලොමහංසො වා සො පභිසිස්සති.

තං කිස්ස හෙතු? තථාගතො හි භික්ඛවෙ අරහං සම්මාසලුඤ්ඤො ඒතරුහො
ඒතදෙසො ඒතමොහො අභීරු අච්ඡමහී අනුත්‍රාසී අපලායීති.

ඉදමවොච හගවා. ඉදං වත්ථා සුගතො අථාපරං එතදවොච සන්ධා:

අරඤ්ඤ රුකඛමුලෙ වා සුඤ්ඤගාරෙව¹ භික්ඛවො,
අනුස්සරෙථ සලුඤ්ඤං හයං තුඛ්‍යාක² නො සියා.

නො වෙ බුද්ධං සරෙය්‍යාථ ලොකජෙට්ඨං කරසභං,
අථ ධම්මං සරෙය්‍යාථ නිය්‍යානිකං සුදෙසිතං.

නො වෙ ධම්මං සරෙය්‍යාථ නිය්‍යානිකං සුදෙසිතං,
අථ සඛ්‍යං සරෙය්‍යාථ පුඤ්ඤකෙඛන්තං අනුත්තරං.

එවං බුද්ධං සරන්තාතං ධම්මං සඛ්‍යඤ්ඤව භික්ඛවො,
හයං වා ඡ්චහිත්තනං වා ලොමහංසො ත හෙස්සතීති.

11. 1. 4

වෙපච්චනීසුත්තං.

250. එකං සමයං හගවා ඝාවජ්ඣයං විහරති ඡෙතචගෙන අනාථ-
පිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. -පෙ- හගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛ්‍යාමො සමුපබ්බුලො ආයොසි. අථ ඛො
භික්ඛවෙ වෙපච්චනී අසුරිඤ්ඤ අසුරෙ ආමනෙතසි: සවෙ මාරිසා දෙවා-
සුරසඛ්‍යාමෙ³ සමුපබ්බුලො අසුර ජ්නෙය්‍යං, දෙවා පරජෙය්‍යං.⁴ යෙන
තං⁵ සකකං දෙවාහමිඤ්ඤං කණ්ඨපඤ්ඤමෙහි⁶ බක්ඛිතෙහි බක්ඛිතා මම
සන්තිකෙ ආනෙය්‍යාථ අසුරපුරන්ති.

සහොකා පි ඛො භික්ඛවෙ දෙවාහමිඤ්ඤ දෙවෙ තාවතිංසෙ ආමනෙතසි:

1. වා - PTS. 2. තුඛ්‍යාකං - PTS. 3 දෙවාසං අසුරසඛ්‍යාමෙ - මජ්ඣ. PTS.
4. පරජ්නෙය්‍යං - මජ්ඣ. සා. 5 වා - සා. PTS. මජ්ඣ. 6. කණ්ඨපඤ්ඤමෙහි -
PTS.

ඉදින් ධර්මය සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා තෙමේ සුපටිපන්න ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා තෙමේ උජ්ජ්වලිපන්න ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා තෙමේ ඤාය-පටිපන්න ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා තෙමේ සාමීච්චිපටිපන්න ය. යම් මේ පුරුෂයෙකු සතරකේ වේ ද, පුරුෂපුද්ගලයෝ අටදෙනෙක් වෙද්ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ ශ්‍රාවකසංඝයා තෙමේ ආනුකූලයා ය, පානුකූලයා ය, දකුණිකයා ය, අක්කුලිකරණීයා ය, ලෝකයාගේ නිරුතතර පින්කෙතය” යි සංඝයා සිහි කරව. මහණෙනි, සංඝයා සිහි කරන්නා වූ තොපට යම් බියකේ හෝ තැනි ගැන්වෙකේ හෝ ලොවුදහ ගැන්වෙකේ හෝ වන්නේ නම්, එය පහ ව යන්නේ ය.

ඒ කවර හෙයින්? යන්: මහණෙනි, අතීත වූ සම්මාසම්මුඛ වූ නිව්‍යාන-යන් වහන්සේ වනාහි පහ වූ රුග ඇත්තාහ. පහ වූ ජේෂ ඇත්තාහ. පහ වූ මෝහ ඇත්තාහ. තොබානසුල්ල හ. තො තැනිගන්නා සුල්ලහ. ත්‍රස්න-තොවන සුල්ලහ. පලාතොයන සුල්ලහ. (එහෙයින්.)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ හේක. සුගත වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙය වදාරා නැවත තෙල අන් ගාචාල ද වදාළ හේක:

මහණෙනි, අරණ්‍යයෙහි දී හෝ රුක්මුල දී හෝ ඉන්‍යාගාරයෙහි දී හෝ බුදුරජානන් වහන්සේ සිහි කරන්නේ ය. (එවිට) තොපට බියකේ නො වන්නේ ය.

ඉදින් ලෝකපේෂණ වූ තරලේෂණ වූ බුදුරජානන් වහන්සේ සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි තෙතොභීෂික වූ සුදේශිත වූ ධර්මය සිහි කරන්නේ ය.

ඉදින් තෙතොභීෂික වූ සුදේශිත වූ ධර්මය සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි නිරුතතර පුණ්‍යකෛත්‍ර වූ සංඝයා සිහි කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙසේ බුදුරජානන් වහන්සේ ද, ධර්මය ද, සංඝයා ද සිහි කරන්නවුන්ට බියකේ හෝ තැනි ගැන්වෙකේ හෝ ලොවුදහ ගැන්වෙකේ හෝ තොවන්නේ ය යි.

11. 1. 4.

වෙපච්චනි සුත්‍රය.

250. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑමුන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේඛිච්චි සිවුහුගේ අරමිහි වැඩවසන හේක ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ හේක:

මහණෙනි, පෙර වූ වක් කියමි. දෙවියන් හා අසුරයන්ගේ සුඛයෙක් එක්තැන් වැද සිටියේ ය. මහණෙනි, වෙපච්චනි අසුරිඳු අසුරයන් ඇමතී ය: “භවත්ති, ඉදින් දෙවාසුරසංඝ්‍රාමයක් එළඹ සිටි කල්හි අසුරයෝ දිනන්නාහු නම්, දෙවියෝ පරදින්නාහු නම්, ඒ සක්දෙවිඳු ගෙල පස් වැනි කොට ඇති බැඳුමෙන් බැඳ අසුරපුර මා වෙතා ගෙන එව” යි.

මහණෙනි, සක්දෙවි රජ ද තච්චිසා වැසි දෙවියන් ඇමතී ය:

සවෙ මාර්සා දෙවාසුරසඛගාමෙ සමුපබ්බුලොහ දෙවා ජිනෙය්‍යං, අසුරා පරාජෙය්‍යං. යෙන තං වෙපච්චතීං අසුරිඤ්ඤං කණ්ඨපඤ්ඤමෙහි බක්ඛනෙහි බක්ඛිනා මම සනතිකෙ ආනෙය්‍යාථ සුධම්මං සභනතී¹.

තස්මිං බො පන භික්ඛවෙ සඛගාමෙ දෙවා ජිතියු. අසුරා පරාජියු. අථ බො භික්ඛවෙ දෙවා තාවකිංසා වෙපච්චතීං. අසුරිඤ්ඤං කණ්ඨපඤ්ඤමෙහි බක්ඛනෙහි බක්ඛිනා සකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤස්ස සනතිකෙ ආනෙය්‍යං සුධම්මං සභං.

තනු සුදං භික්ඛවෙ වෙපච්චතී අසුරිඤ්ඤං කණ්ඨපඤ්ඤමෙහි බක්ඛනෙහි බඥො සකකං දෙවානමිඤ්ඤං සුධම්මං සභං පච්චිකන්තාසුච නික්ඛමන්තාසුච අසඛගාහි ඵරාසාහි වාචාහි අනෙකාසනී, පරිභාසනී.

අථ බො භික්ඛවෙ මානලී සඛගාහකො සකකං දෙවානමිඤ්ඤං ගාථාය² අජ්ඣාසාසී:

භයා නු මථවා³ සකක දුබ්බලා⁴ නො තිතික්ඛසී,
සුණ්ණෙනො ඵරාසං වාවං සමමුඛා වෙපච්චතීතොති.

[සකෙකා:]

තාහං භයා ත දුබ්බලා බමාමි වෙපච්චතීනො,
කථඤ්ඤි මාදිසො විඤ්ඤා බාලොන පටිසංයුජෙති.

භියො බාලා පභිජෙජය්‍යං⁵ නො වස්ස පටිසෙධකො
තස්මා භුසෙන දණ්ඨෙන ධීරෙ බාලං නිසෙධයෙති.

ඵතදෙව අහං මඤ්ඤා බාලස්ස පටිසෙධනං,
පරං සංකුපිතං ඤ්ඤා යො සතො උපසම්මතීති.

[මානලී:]

ඵතදෙව තිතික්ඛාය වජ්ජං පස්සාමි වාසව,
යද තං මඤ්ඤති බාලො භයා ම්‍යායං තිතික්ඛතී,
අජ්ඣාරුහතී⁶ දුමෙමධො ගො' ව භියො පලාසිතනතී.

[සකෙකා:]

කාමං මඤ්ඤතු වා මා වා භයා ම්‍යායං තිතික්ඛතී,
සද්දථපරමා අත්ථා බන්තා භියො න විජ්ජති.

යො භවෙ බලවා සනොතා දුබ්බලස්ස තිතික්ඛතී,
තමාහු පරමං බන්තං නිච්චං බමති දුබ්බලො.

අබලනනං බලං ආහු යස්ස බාලබලං බලං,
බලස්ස⁷ ධම්මගුත්තස්ස පටිච්චනා න විජ්ජති.

තස්සෙව තෙන පාපියො යො භුද්ධං පටිකුජ්ඣතී,
කුද්ධං අපටිකුජ්ඣනො සඛගාමං ජෙති දුජ්ජයං.

උභින්නමන්ථං චරති අත්තනො ව පරස්ස ව,
පරං සංකුපිතං ඤ්ඤා යො සතො උපසම්මතී.

1. සුධම්මසභනතී - මජ්ඣ. 2. ගාථාහි - මජ්ඣ. 3. මසුවා - මජ්ඣ. සතා.
4. දුබ්බලොහ - සතා. 5. පභුජෙජය්‍යං - PTS. සී. 1, 2. 6. අජ්ඣාරුහතී - සතා.
7. බලසස්ස - සතා.

පින්වත්නි, ඉදින් දෙවාසුරසංග්‍රාමයක් එළඹ සිටි කල්හි දෙවියෝ දික්වනාහු නම්, අසුරයෝ පරදන්නාහු නම්, ඒ වෙපවිත්ත අසුරිඳු ගෙල පස් වැනි කොට ඇති බැමීමෙන් බැඳ සුධමා සභාවට මා වෙත ගෙන එව සි.

මහණෙනි, ඒ සුඛයෙහි දෙවියෝ දික්නු. අසුරයෝ පැරදුනහ. මහණෙනි, එකල්හි තවතිසා වැසි දෙවියෝ වෙපවිත්ත අසුරිඳු ගෙල පස්වැනි කොට ඇති බැඳුමෙන් බැඳ සක්දෙවිඳු සම්පයෙහි සුධමා සභාවට ගෙනොහ. මහණෙනි, එහිදී ගෙල පස්වැනි කොට ඇති බැඳුමෙන් බඳනා ලද වෙපවිත්ත අසුරිඳු සුධමා සභාවට පිවිසෙන්නා වූ ද නික්මෙන්නා වූ ද සක්දෙවිඳු හට අසහන වූ පරුෂ වචනයෙන් ආක්‍රෝශ කෙරෙයි, පරිහව කෙරෙයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති මාතලී රියඳුරු තෙමේ සක්දෙවරජහට ගාථායෙන් කී ය:

සක්දෙවිඳුනි, වෙපවිත්තනුගේ පරාඨ්ඛස් ඉදිරියෙහි අසමන් බියෙන් ඉවසහි ද? නොහොත් දුබල බැවින් ඉවසහි ද?

[සක්දෙවිඳු:]

මම වෙපවිත්තනුගේ (පරාඨ්ඛස්) බියෙන් නො ඉවසමි. දුබලබැවින් ද නො ඉවසමි. මා වැනි නුවණැත්තෙක් (එබඳු) බාලයකු හා කෙසේ නම් ප්‍රතිවිරුද්ධව සටන් කරන්නේ ද?

වළකන්නෙක් ඉදින් නො වන්නේ හම් අඥනයෝ බොහෝ සෙයින් බිඳෙන්නාහු ය. එහෙයින් නුවණැත්තේ දැඩි වූ දණ්ඩනයෙන් අඥනයා වළකන්නේ ය.

සතුරු ඉතා කිපියහු දැන යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, මම මේ සංසිදීම ම අඥනයා වැලැක්වීම ය සි හඟිමි.

[මාතලී:]

මේ තෙමේ මට බියෙන් ඉවසා යයි අඥන තෙමේ යම් කලෙක ඒ ඉවසීම හඟී ද, සක්දෙවිඳුනි, ඉවසීම පිළිබඳ මේ දෙමඟ ම දකිමි. පලා යත ගොණකු (යට කර ගෙන යන) ගවමුලක් මෙන් නුවණ මඳ තැනැත්තේ බොහෝ සෙයින් (ඉවසන්නහු) යට කර ගෙන යයි.

[සක්දෙවිඳු:]

මේ තෙමේ මට බියෙන් ඉවසා යයි ඒකාන්තයෙන් හඟීවා හෝ, නො හඟීවා හෝ, සමාජීයෝ සමාජීය පරම කොට ඇත්තාහ. ඉවසීමට වඩා උතුම් අත්‍යාජීයෙක් නැත.

යමෙක් ඒකාන්තයෙන් බලවත් වූයේ ම දුබලයාට ඉවසා ද එය උතුම් ඉවසීම යයි කියත්. දුබල තෙමේ නිතර ඉවසයි.

අඥනබලය යමකුගේ බලය වේ ද, බලයක් නො වූ ම එය බල යයි කියත්. ධර්මයෙන් සංවෘත වූ (කෞන්ති) බලයට ප්‍රතිවකතා වූවෙක් හෙවත් එය අබිබවා කියන්නෙක් නැත.

යමෙක් කිපියකුට පෙරලා කිපේ ද, එයින් ඔහුට ම නො යහපත වේ. කිපියකුට පෙරලා නො කිපෙන්නේ නො දිනිය හැකි වූ සටන දිනයි.

මෙරමා කිපියහු දැන යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, (හෙ තෙමේ) තමහට ද මෙරමාහට ද (යන) දෙපසට ම වැඩ සාදයි.

උභින්නං තිකිච්ඡන්තාතං¹ අත්තනො ව පරස්ස ව,
ජතා මඤ්ඤන්ති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොච්ඡති.

සො හි තාම භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ සකං පුඤ්ඤඵලං උප-
ජ්චමානො දෙවානං තාවතීංසානං ඉස්සරියාධිපච්චං රජං කාරෙනො
ධන්තිසොරච්චස්ස වණ්ණවාදී භවිස්සති “ඉධ බො තං භික්ඛවෙ සොහෙඵ,
යං තුලො ඵචං ස්වාකඛානෙ ධම්මචිතයෙ පබ්බජිතා සමානා ඛමා ව
භවෙය්‍යාඵ සොරතා වා”ති.

11. 1. 5.

සුභාසිතජයසුභතං.

251. එකං සමයං භගවා ඝාවජජීයං විහරති ජෙතවනෙ අතාඵපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ. -පෙ- භගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛගාමො සමුපබ්බුලොහා අහොසි. අඵ බො
භික්ඛවෙ වෙපච්චන්ති අසුරිඤ්ඤ සකකං දෙවාතමිඤ්ඤ එතදවොච: හොතු
දෙවාතමිඤ්ඤ, සුභාසිතෙන ජයොති. හොතු වෙපච්චන්ති, සුභාසිතෙන ජයොති.

අඵ බො භික්ඛවෙ දෙවා ව අසුරා ව පාරිසර්ඤ්ඤ ධපෙසු: ඉමෙ තො
සුභාසිතං දුබ්භාසිතං² ආජාතිස්සන්තීති.

අඵ බො භික්ඛවෙ වෙපච්චන්ති අසුරිඤ්ඤ සකකං දෙවාතමිඤ්ඤ එතදවොච:
භණ් දෙවාතමිඤ්ඤ, ගාඵන්ති.

ඵචං වුතො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ වෙපච්චන්තිං අසුරිඤ්ඤ
එතදවොච: තුලො ඛෙවජ්³ වෙපච්චන්ති, පුබ්බදෙවා. භණ් වෙපච්චන්ති,
ගාඵන්ති. ඵචං වුතො භික්ඛවෙ වෙපච්චන්ති අසුරිඤ්ඤ ඉමං ගාඵං අභාසි:

තියො බාලා පභිඤ්ඤාසුං තො වස්ස පටිසෙධකො,
තස්මා භුසෙන දණ්ණෙධිත ධිරො බාලං නිසෙධයෙති.

භාසිතාය බො පත භික්ඛවෙ වෙපච්චන්තිතා අසුරිඤ්ඤ ගාඵාය අසුරු
අනුමොදිංසු. දෙවා තුණ්ති අහෙසුං.

අඵ බො භික්ඛවෙ වෙපච්චන්ති අසුරිඤ්ඤ සකකං දෙවාතමිඤ්ඤ එතදවොච:
භණ් දෙවාතමිඤ්ඤ, ගාඵන්ති. ඵචං වුතො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ
ඉමං ගාඵං අභාසි:

එතදෙව අභා මඤ්ඤා බාලස්ස පටිසෙධනං,
පරං සංකුපිතං ඤ්ඤා යො සතො උපසම්මන්ති

භාසිතාය බො පත භික්ඛවෙ සකෙකත දෙවාතමිඤ්ඤ ගාඵාය දෙවා
අනුමොදිංසු. අසුරු තුණ්ති අහෙසුං.

1. තිකිච්ඡන්තං තං - PTS 2. සුභාසිතදුබ්භාසිතං - මජ්ඣ. 3. ඛෙවජ PTS.

යම් කෙනෙක් ධර්මයෙහි අදක්ෂ වෙද්ද, ඒ ජනයෝ තමහට ද මෙරමාහට ද (යන) දෙපසට ම වාඛ සදන්තහු අඥන යයි හභිත්.

මහණෙනි, ඒ සක්දෙවිරජ තෙමේ වතාහි සිය පින්පල නිසා ජවන් වන්නේ තවතිසාවැසි දෙවියන් පිලිබද ඉසුරු හා අබිපතිබව ඇති රජය කරන්නේ ඉවසීමේ හා සුරත බැවිහි ගුණ කියන සුල්ලෙක් වෙයි. මහණෙනි, තෙපි මෙසේ සවාකබාන වූ ශාසනයෙහි පැවිදි වූවහු ම යම් ක්ෂමායෙකින් ඉවසන්නහු මෘදුබැව් ඇත්තහු වන්නහු තම් මේ ශාසනයෙහි ලා ඒ ගුණය හොබනේ ය.

11. 1. 5.

සුභාෂිතජය සූත්‍රය.

251. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන තම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරම්හි වාඛවසන සේක. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. දෙවාසුරසංග්‍රාමයෙක් එලඹ සිටියේ වි ය. මහණෙනි, එකල්හි වෙපවිතති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට “දෙවිඳුනි, සුභාෂිතයෙන් ජය වේවා” යි මෙය කී ය. “වෙපවිතති, සුභාෂිතයෙන් ජය-වේවා” යි (සක්දෙවිරජ කී ය).

මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවියෝ ද, අසුරයෝ ද මොහු අපගේ සුබැසි දුබැසි දන ගන්නාහු යයි පාරිඡදැන් (චිතිසකරුවන්) තැබූ හ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙපවිතති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට “දෙවිඳුනි, ගාථාවක් කියව” යි මෙය කී ය.

මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි සක්දෙවිඳු වෙපවිතති අසුරිඳුහට වෙපවිතති, මෙහිලා තෙපි පලමුදෙව් වව. (එහෙයින්) වෙපවිතති, ගාථාවක් කියව යි මෙය කී ය. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි වෙපවිතති අසුරිඳු මේ ගාථාව කී ය:

වලකන්තෙක් ඉදින් නොවන්නේ තම් අඥනයෝ බොහෝ සෙයින් බිඳෙන්නාහු ය. (වැනසෙන්නාහු ය). එහෙයින් නුවණැත්තේ දූහි වූ දණ්ඨතයෙන් අඥනයා වලකන්නේ ය.

මහණෙනි, වෙපවිතති අසුරිඳු විසින් ගාථාව කියන ලද කල්හි අසුරයෝ සතුටු වූහ. දෙවියෝ තිහඬ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙපවිතති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට දෙවිඳුනි, ගාථාවක් කියව යි මෙය කී ය. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි සක්දෙවිඳු තෙමේ මේ ගය කී ය:

සතුරු ඉතා කිපියහු දුන යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, මම මේ සංසිදීම ම අඥනයා වැලැකීම යයි හභිමි.

මහණෙනි, සක්දෙවිඳු විසින් ගාථාව කියන ලද කල්හි දෙවියෝ සතුටු වූහ. අසුරයෝ තිහඬ වූහ.

අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ වෙපච්ඡන්තිං අසුරිඤ්ඤ එතද-
වොච: භණ වෙපච්ඡන්ති ගාථන්ති. එවං චුතේන භික්ඛවෙ වෙපච්ඡන්ති
අසුරිඤ්ඤ ඉමං ගාථං අභාසි:

එතදෙව තිතිකතාය වජ්ජං පසායාමි වාසව,
යද නං මඤ්ඤති බාලො භයා මයායං තිතිකති,
අජ්ඣාරුහති දුමෙමධො ගො'ව භිසොසා පලායිතන්ති.

භාසිතාය බො පන භික්ඛවෙ වෙපච්ඡන්තිනා අසුරිඤ්ඤ ගාථාය අසුරු
අනුමොදිංසු. දෙවා තුණ්හි අහෙසුං.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපච්ඡන්ති අසුරිඤ්ඤ සකකං දෙවානමිඤ්ඤ එතදවොච:
භණ දෙවානමිඤ්ඤ ගාථන්ති.

එවං චුතේන භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ ඉමා ගාථායො අභාසි:

කාමං මඤ්ඤතු වා මා වා භයා මයායං තිතිකති,
සද්දන්තරමා අන්තා බන්තො භියොසා න විජ්ජති.

යො හවෙ බලවා සන්තො දුබ්බලස්ස තිතිකති,
තමාහු පරමං බන්තිං නිච්චං බමති දුබ්බලො.

අබලන්තං බලං අහු යස්ස බාලබලං බලං,
බලස්ස ධම්මගුණස්ස පච්චන්තො න විජ්ජති.

තස්සෙව තෙන පාපියො යො කුඛං පටිකුඤ්ඤති,
කුඛං අපච්ඡකුඤ්ඤන්තො සඛගාමං ජෙති දුජ්ජයං.

උභින්නාමන්තං වරති අන්තො ව පරස්ස ව,
පරං සඛකුපිතං ඤ්ඤො යො සන්තො උපසම්මති.

උභින්නං තිතිවජන්තානං අන්තො ව පරස්ස ව,
ජනා මඤ්ඤන්ති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොච්ඡති.

භාසිතාසු බො පන භික්ඛවෙ සකෙකන දෙවානමිඤ්ඤ ගාථාසු දෙවා
අනුමොදිංසු. අසුරු තුණ්හි අහෙසුං.

අථ බො භික්ඛවෙ දෙවානඤ්ඤ අසුරුනඤ්ඤ පාරිසජ්ජා එතදවොචු:
භාසිතා බො වෙපච්ඡන්තිනා අසුරිඤ්ඤ ගාථායො. තා ව බො සද්දන්තාවචරු
සසන්තාවචරු¹ ඉති භණ්ඤිතං ඉති විගහහො ඉති කලහො. භාසිතා බො පන²
සකෙකන දෙවානමිඤ්ඤ ගාථායො. තා ව බො අද්දන්තාවචරු අසන්තාවචරු
ඉති අභණ්ඤිතං ඉති අවිගහහො ඉති අකලහො. සකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤස්ස
සුභාසිතෙන ජයොති.

ඉති බො භික්ඛවෙ සකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤස්ස සුභාසිතෙන ජයො අගොසිති.

1. සන්තාවචරු. PTS. 2. 'පන' ඉති න දිස්සතෙ. මජ්ඣං, ඝා, PTS.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිඳු වෙපවිත්ති අසුරිඳුහට වෙපවිත්ති, ගාථාවක් කියවයි මෙය කී ය. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි වෙපවිත්ති අසුරිඳු මේ ගෙය කී ය:

මේ තෙමේ මට බියෙන් ඉවසා යයි අඤ්ඤ තෙමේ යම් කලෙක ඒ ඉවසීම හඟී ද. සක්දෙවිඳුනි, ඉවසීම පිළිබඳ මේ දෙමය ම දකිමි. පලා යන ගොණකු (යට කර ගෙණ යන) ගව මුළුක් මෙන් නුවණ මද තැනැත්තේ බොහෝ සෙයින් (ඉවසන්නහු) යට කර ගෙණ යයි.

මහණෙනි, වෙපවිත්ති අසුරිඳු විසින් ගාථාව කියන ලද කල්හි අසුරයෝ සතුටු වූහ. දෙවියෝ තිහඬ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙපවිත්ති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට දෙවිඳුනි, ගාථාවක් කියව යි මෙය කී ය.

මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි සක්දෙවිඳු මේ ගාථා කී ය:

මේ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් මට බියෙන් ඉවසා යයි හඟීවා හෝ, නොහඟීවා හෝ, සමාජීයෝ සමාජීය පරම කොට ඇත්තාහ. ඉවසීමට වඩා උතුම් අත් අරැතෙක් නැත.

යමෙක් ඒකාන්තයෙන් බලවත් වූයේ ම දුබලයාට ඉවසා ද, එය උතුම් ඉවසීම යයි කියත්. දුබල තෙමේ තිතර ඉවසයි.

අඤ්ඤබලය යමකුගේ බලය වේ ද, බලයක් නොවූ ම එය බලය යි කියත්. ධර්මයෙන් සංවෘත වූ (කෘතන්ති) බලයට ප්‍රතිවක්‍ෂණා වූවෙක් හෙවත් එය අබිබවා කියන්නෙක් නැත.

යමෙක් කිපියකුට පෙරලා කීපේ ද එයින් ඔහුට ම නොයහපත වේ. කිපියහුට පෙරලා නොකීපෙන්නේ නොදිනිය හැකි වූ සටන දිනයි.

මෙරමා කිපියහු දැන යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, (හෙ තෙමේ) තමහට ද මෙරමාහට ද යන දෙපසට ම වැඩ සාදයි.

යම් කෙනෙක් ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වෙද්ද, ඒ ජනයෝ තමහට ද මෙරමාහට ද යන දෙපසට ම වැඩ සදන්නහු අඤ්ඤ යයි හඟිත්.

මහණෙනි, සක්දෙවිඳු විසින් ගාථා කියන ලද කල්හි දෙවියෝ සතුටු වූහ. අසුරයෝ තිහඬ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවියන්ගේත් අසුරයන්ගේත් පාරිභදයෝ (විනිසකරුවෝ) මෙය කීහ. වෙපවිත්ති අසුරිඳු විසින් ගාථාවෝ කියන ලදහ. ඒ ගාථාවෝ වනාහි සදණ්ඩයන් ඇසිරි ඇතියහ. සහසත්‍රයන් ඇසිරි ඇතියහ. හණ්ඩන මෙසේය, විග්‍රහ මෙසේය, කලහ මෙසේය කියායි. සක්දෙවිඳු විසින් ද ගාථාවෝ කියන ලදහ. ඒ ගාථාවෝ වනාහි දඹුලුගුරු සහිත පැවතුම් ඇත්තවුන් පිළිබඳ නොවෙත්. අවි සහිත පැවතුම් ඇත්තවුන් පිළිබඳ නොවෙත්. අහණ්ඩන මෙසේය, අවිග්‍රහ මෙසේය, අකලහ මෙසේය කියායි. (එහෙයින්) සක්දෙවිඳුහට සුභාමිතයෙන් ජය වෙයි.

මහණෙනි, මෙසේ සක්දෙවිඳුහට සුභාමිතයෙන් ජය විය.

11. 1. 6.

කුලාවකසුතනං.

252 ආවඤ්චිං-

භූතපුබ්බං භීතකිවෙ දෙවාසුරසඛිතාමො සමුපබ්බුලොහා අභොසි. තස්මිං
බො පත භීතකිවෙ සඛිතාමෙ අසුරා ජීනිංසු. දෙවා පරාජිංසු.

පරාජිතා ව¹ බො භීතකිවෙ දෙවා අපායංසෙව උතතරෙන මුඛා,
අභියංසෙව නෙ අසුරා. අඵ බො භීතකිවෙ සකකකා දෙවානමිඤ්ඤ මානලී-
සඛිතාහකං භාඨාය අජ්ඣිභාසි:

කුලාවකා මානලී සිමබ්ලිසමිං ඊසාමුබෙන පරිවජ්ජයස්සු,
කාමං වජාම අසුරෙසු පාණං මාසිමෙ දිජා විකුලාවකා² අභෙසුතනි.

ඵවං භඤ්ඤානවාතී බො භීතකිවෙ මානලී සඛිතාහකො සකකකස්ස දෙවා-
නමිඤ්ඤ පටිසසුඤ්ඤා සහස්සසුතනං අජ්ඣඤ්ඤරථං පච්චුදුවනෙනසි.

අඵ බො භීතකිවෙ අසුරානං ඵතදභොසි: පච්චුදුවනො බො දුතී සකකකස්ස
දෙවානමිඤ්ඤ සහස්සසුතනො අජ්ඣඤ්ඤරථො. දුතීයමපි බො දෙවා අසුරෙති
සඛිතාමෙස්සනතීති භීතා අසුරපුරමෙව පාවිසිංසු.

ඉති බො භීතකිවෙ සකකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤ ඛමෙවනෙව ජයො අභොසි.

11. 1. 7.

නිදුබභියසුතනං.

253 ආවඤ්චිං-

භූතපුබ්බං භීතකිවෙ සකකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤ රභොගතස්ස පටිසලුච්චි-
තස්ස ඵවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: යොපි මෙ අස්ස පච්චඤ්චිකො³
තස්ස පාහං න දුබ්බෙහය්ගනතී.

අඵ බො භීතකිවෙ වෙපච්චිතනි අසුරිඤ්ඤ සකකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤ වෙනසා
වෙනොපරිචිතකකමඤ්ඤාය යෙන සකකකා දෙවානමිඤ්ඤ තෙනුපසඛිකමි.

අඤ්ඤා බො භීතකිවෙ සකකකා දෙවානමිඤ්ඤ වෙපච්චිතනිං අසුරිඤ්ඤ දුරතොව
ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන වෙපච්චිතනිං අසුරිඤ්ඤ ඵතදවොච: තිට්ඨ වෙපච්චිතනි
ගභිතොසීති.

යදෙව නෙ මාරිස පුබ්බෙච්චිතනං තදෙව ඤං මාරිස පභාසීති⁴. උපස්සු
ච මෙ වෙපච්චිතනි අදුබ්බායාතී.

1. 'ඵ' ඉති කඤ්චි - PTS 2. විකුලා වා - සො. 3. සුපච්චිකො - ලජසො. 4. තදෙව
ඤං මා පච්චාසීති - මජ්ඣං, ඤං මාරිස ජභාසීති - සො. තදෙව ඤං මා පච්චාසීති - PTS.

11. 1. 6.

කුලාමක සූත්‍රය.

252 සෑමැන්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. දෙවාසුරසංග්‍රාමයෙක් එලඹ සිටියේ විය. මහණෙනි, ඒ සංග්‍රාමයෙහිදී අසුරයෝ දිනූහ. දෙවියෝ පැරදුහ.

මහණෙනි, දෙවියෝ පැරදුනාහු උතුරුදිග බලා පලා ගියාහු ම ය. අසුරයෝ ඔවුන් උතුරු බැඳ ගියාහු ම ය. මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙව්දු මාතලී රියදුරුහට ගාථායෙන් කීය:

මාතලී, හිඹුල්වෙනෙහි (ගුරුළු) කැඳලී වේ. (ඔවුන්) රියහිසින් දුරු කරව. ඒකාන්තයෙන් අසුරයන් කෙරෙහි ප්‍රාණය හරිමු. මේ පක්ෂිහු (ගුරුළු පොව්වෝ) තහමක් තට කැඳලී ඇති වෙත්වා යි.

මහණෙනි “එසේය, මුඛට සෙනෙක් වේව”යි මාතලී රියදුරු සක්දෙව්දුහට පිළිතුරුදී සහසුසුකත ආජන්‍යරථය වටාලා පැදුවී.

මහණෙනි, එකල්හි අසුරයන්ට මේ සිත විය. දැන් සක්දෙව්දුගේ සහසුසුකත ආජන්‍යරථය වටා වැටින. (එහෙයින්) දෙවනවට දු දෙවියෝ අසුරයන් හා යුද කරන්නාහ යි බිඤ්චා පාමණිකාහු අසුරුහට ම පිවිසිය හ. මහණෙනි, මෙසේ සක්දෙව්දුහට දැහැමින් ම ජය වී ය.

11. 1. 7.

නිදුබන්ධ සූත්‍රය.

253 සෑමැන්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. එකලා වූ විවේකයෙන් යුත් සක්දෙව්දුහට “මාගේ යම් පසම්තුරෙක් වන්නේ නම් ඔහුටද මම ද්‍රෝහ නොකරන්නෙමි”යි මෙබඳු විතතපරිචිතකීයෙක් පහල විය.

මහණෙනි, එකල්හි වේපච්ඡන්ති අසුරිඳු තමසිතින් සක්දෙව්දුගේ විතතපරිචිතකීය දැන සක්දෙව්දු වෙත එලඹියේ ය.

මහණෙනි, සක්දෙව්දු එන්නා වූ වෙපච්ඡන්ති අසුරිඳු දුරදී ම දැක්කේ ය. දැක වේපච්ඡන්ති අසුරිඳුහට “වෙපච්ඡන්ති සිඛුව (නෝ) ගන්නා ලද්දෙහිය”යි මෙය කී ය.

නිදුකානෙනි, පෙර මුඛව යම් සිතෙක් වී ද, නිදුකානෙනි, මුඛ ඒ සිත ම පහ කලහු ද? වෙපච්ඡන්ති, මට ද්‍රෝහ නොකරණ. බවට දිවුරව.

යං මුසාභණ්ණකො පාපං යං පාපං¹ අරියුපවාදිනො,
මිත්තදුන්නො ච යං පාපං යං පාපං අකතඤ්ඤානො,
තමෙව පාපං ජුසති² යො තෙ දුබ්භෙ සුජලපතීති.

11. 1. 8.

වෙරොචනඅසුරිඤ්ඤසුත්තං

254 ඝාමපථීයං—

තෙන බො පන සමයෙන භගවා දිවාචිභාරගතො භොති පටිසලුචිතො.
අථ බො සත්ඤ්ඤා ච දෙවාතමිඤ්ඤෙ වෙග්ඤ්ඤා ච අසුරිඤ්ඤෙ යෙන භගවා
තෙත්‍රපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිත්තා පච්චිකං ආරබ්භා අට්ඨංසු. අථ බො
වෙරොචනො අසුරිඤ්ඤෙ භගවතො සනතීකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

වායමෙපෙච පුරිසො යාව අත්ඨස්ස නිප්ඨදා,
නිප්ඨන්තසොභිතො අත්ථා³ වෙරොචනවචො ඉදන්ති.

[සකෙකා:]

වායමෙපෙච පුරිසො යාව අත්ඨස්ස නිප්ඨදා,
නිප්ඨන්තසොභිතො අත්ථා³ බන්තාසා භියොසා න විජ්ජතිති.

[වෙරුචනො:]

සබ්බෙ සත්තා අත්ථජාතා තත්ථ තත්ථ යථාරහං,
සංයොගපරමානෙච සමෙහාගා සබ්බපාණීනං,
නිප්ඨන්තසොභිතො අත්ථා³ වෙරොචනවචො ඉදන්ති.

[සකෙකා:]

සබ්බෙ සත්තා අත්ථජාතා තත්ථ තත්ථ යථාරහං,
සංයොගපරමානෙච සමෙහාගා සබ්බපාණීනං,
නිප්ඨන්තසොභිතො අත්ථා බන්තාසා භියොසා න විජ්ජතිති.

11. 1. 9.

අරඤ්ඤායනනිඤ්ඤසුත්තං.

255. ඝාමපථීයං—

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සම්බහුලා ඉසයො සීලවනොතා කල්‍යාණධම්මා,
අරඤ්ඤායනෙන පණ්ණකුටීසු සමමන්ති. අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා ච
දෙවාතමිඤ්ඤෙ වෙපචිතනී ච අසුරිඤ්ඤෙ යෙන තෙ ඉසයො සීලවනොතා
කල්‍යාණ ධම්මා තෙත්‍රපසඛිකමිංසු.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපචිතනී අසුරිඤ්ඤෙ අචලියො⁴ උපාහනා ආරු-
හිත්වා බහ්ගං ඔලුග්ගන්තවා ජනෙනා ධාරියමානෙන අගනආරෙන අස්සමං
පටිසිත්වා තෙ ඉසයො සීලවනෙන කල්‍යාණධම්මෙ අපබ්බාසමිතො කරිත්වා
අතිකකම්.

1. 'පාපං' ඉති නන්ති - සසා. 2. ජුසතු - මජ්ඣ. - සසා. 3. නිප්ඨන්තසොභනො අත්ථො -
මජ්ඣ. - PTS 4. පචලියො - මජ්ඣ.

බොරු කියන්නාහට යම් පවෙක් වේ ද, ආයෙඛාපවාද කරන්නහුට යම් පවෙක් වේ ද, මිත්‍රද්‍රෝහියාට යම් පවෙක් වේ ද, අකාතඥයාට යම් පවෙක් වේ ද, සක්දෙව්දුනි, යමෙක් මුඛට ද්‍රෝහ කෙරේ නම් එබඳු පවක් ම (හෙ තෙමේ) සපයී කෙරෙයි (ලබයි).

11. 1. 8.

වෙරොවන අසුරිඥ සුත්‍රය.

254 සෑවෑන්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡරණයට වැඩි සේක් පිළිසලන ඇතිසේක. ඉක්බිති සක්දෙව්දු ද චේශේවන. අසුරිඥ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිය හ. එළඹි වෙත වෙත දොරඹා ඇසුරු කොට සිටියහ. එකල්හි වෙරොවන අසුරිඥ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

අජීනිඝපතනිය තෙක් පුරුෂ තෙමේ වෑයම් කරන්නේ ම ය. අජීයෝ නිඝපතනිය නිසා හොබනසුලු වෙත්. මේ වෙරොවන අසුරිඥගේ බස යි.

[සක්දෙව්දු:]

අජීනිඝපතනිය තෙක් පුරුෂ තෙමේ වෑයම් කරන්නේ ම ය. අජීයෝ නිඝපතනිය නිසා හොබනසුලු වෙත්. ඉවසීමට වඩා වැඩිසිටි අරුතෙක් තැන. (මේ සක්දෙව්දුගේ බසයි.)

[වෙරොවන:]

සියලු සතුවයෝ ඒ ඒ තත්හි සුදුසු පරිද්දෙන් හටගත් කටයුතු ඇත්තෝ ය. සියලු සතුන්ගේ සමෝගයෝ සංයෝගය පරම කොට ඇත්තෝ ම ය. අජීයෝ නිඝපතනිය නිසා බබලනසුලු වෙත්. මේ වෙරොවන අසුරිඥගේ බස යි.

[සක්දෙව්දු:]

සියලු සතුවයෝ ඒ ඒ තත්හි සුදුසු පරිද්දෙන් හටගත් කටයුතු ඇත්තෝ ය. සියලු සතුන්ගේ සමෝගයෝ සංයෝගය පරම කොට ඇත්තාහු ම ය. අජීයෝ නිඝපතනිය නිසා හොබනාහු වෙත්. ඉවසීමට වඩා වැඩිසිටි අරුතෙක් තැන. (මේ සක්දෙව්දුගේ බසයි.)

11. 1. 9.

අරඤ්ඤයනනඉසි සුත්‍රය.

255. සෑවෑන්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. සිල්වත් කලණදහම් ඇති බොහෝ රුසිහු වනසෙනසුනෙක පන්සල්හි වෙසෙත්. මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙව්දු ද චේපච්ඡන් අසුරිඥ ද සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෑමින් වෙත එළඹිය හ.

මහණෙනි, ඉක්බිති චේපච්ඡන් අසුරිඥ කීප පටක් ඇති වහන් තැගී කඩුව එල්ලා ගෙණ දරණු ලබන ජත්‍රයෙන් සුකත ව ප්‍රධාන දොර-වූවෙක් අසුරවට පිවිස සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෑමින්ට නිගරු කොට නික්ම ගියේ ය.

අඵ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤෙ අට්ඨියො උපාභතා ඔරො-
තිඤ්ඤා ඛග්ගං අඤ්ඤාදසං දඤ්ඤා ජතනං අපනාමෙඤ්ඤා ආරෙතෙව අසමං
පච්ඤ්ඤා තෙ ඉසයො සීලවනෙන කල්‍යාණධම්මෙ අනුචාතං පඤ්ඤාප්‍රියො
නමස්සමානො අට්ඨාසි. අඵ ඛො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනෙනා කල්‍යාණ-
ධම්මා සකකං දෙවානමිඤ්ඤං ගාථාය අජ්ඣාභාසිංසු:

ගඤ්ඤො ඉසීනං චිරදික්ඛිතානං¹ කායං වුතො ගච්ඡති ලොඥතෙන,
ඉතො පටිකකම² සහසසතෙනන ගඤ්ඤො ඉසීනං අසුචි දෙවරුජාති.

ගඤ්ඤො ඉසීනං චිරදික්ඛිතානං¹ කායං වුතො ගච්ඡතු³ ලොඥතෙන,
සුචිත්‍රපුප්ඵං සිරසමිං ව ලොඥං ගඤ්ඤං එතං පටිකකිංගම භනෙන,
න භෙජ්ඣ දෙවා පටිකකුලසඤ්ඤිතොති.

11. 1. 10.

ඉසයොසමුද්දකසුභානං.

256. සාවජජීයං—

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සම්බහුලා ඉසයො සීලවනෙනා කල්‍යාණධම්මා
සමුද්දනීරෙ පණණකුචීසු සමචෙනති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛගාමො සමුපබ්බුලොහා
අභොසි. අඵ ඛො භික්ඛවෙ තෙසං ඉසීනං සීලවනනානං කල්‍යාණධම්මානං
එතදභොසි. ධම්මකා ඛො දෙවා, අධම්මකා අසුරා. සියා පි තො අසුරතො
භයං. යනානුත මයං සම්බරං අසුරිඤ්ඤං උපසඛකච්ඤා අභයදකඛිණං
යාවෙය්‍යාමාති.

අඵ ඛො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනෙනා කල්‍යාණධම්මා සෙය්‍යථාපි
තාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං
සමමිඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙව සමුද්දනීරෙ පණණකුචීසු අනතරහිතා සමාරස්ස
අසුරිඤ්ඤස්ස පමුඛෙ⁴ පාතුරනෙසුං. අඵ ඛො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනෙනා
කල්‍යාණධම්මා සම්බරං අසුරිඤ්ඤං ගාථාය අජ්ඣාභාසිංසු:

ඉසයො සම්බරං පනතා යාවනති අභයදකඛිණං,
කාමං කරොති⁵ තෙ දභුං භයස්ස අභයස්ස වාති.

ඉසීනං අභයං නජී දුට්ඨානං සකකසෙචිතං,
අභයං යාවමානානං භයමෙව දදුම් වොති.

අභයං යාවමානානං භයමෙව දදුසි තො,
පටිගගණ්ණාම තෙ එතං අකඛයං⁶ භොභු තෙ භයං.

යාදිසං වපතෙ ඛිජං තාදිසං භරතෙ එලං,
කල්‍යාණකාරී කල්‍යාණං පාපකාරී ව පාපකං,
පටුතනං තාන තෙ ඛිජං එලං පච්චනුභොසසිති.

1. චිරදික්ඛිතානං - සෘ. 2. පටිකකමම - මජ්ඣ. සෘ. PTS. 3. ගච්ඡති - සීමු සෘ. 4. සමුච්චෙ - මජ්ඣ. 5. කාමං කරොති - සීමු. කරොසි - සෘ. 6. අභයං - සෘ.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්‍රජ කීප පටක් ඇති වහනින් බැස කඩුව ඇත් කෙනකුන්ට දී ඡත්‍රය බහා තබා දෙරින් ම අසපුවට පිවිස සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂින් තමදිගින් යටිසුළඟෙහි බඳැදිලි ව සිටියේ ය. මහණෙනි, එකල්හි සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු සක්දෙව්දුහට ගාථායෙන් කීහ.

බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි සමාදන් වූ චුත ඇති සෘෂින්ගේ කසින් වසුත වූ (සිරුරු) ගඳ සුළඟින් හමයි. ශක්‍රය, මෙයින් ඉවත් වව. දෙව්‍රජ, සෘෂින්ගේ (සිරුරු) ගඳ අපවිත්‍රය.

බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි සමාදන් වූ චුත ඇති සෘෂින්ගේ කසින් වසුත වූ (සිරුරු) ගඳ සුළඟින් හමාවා. වහන්ස, මේ ගඳ හිසෙහි (පලදනා ලද) විසිතුරු කුසුම් ඇති මල්දමක් මෙන් කැමැත්තමු. දෙවියෝ මෙහි පිළිකුල් ය යන හැඟීම් ඇත්තෝ නොම වෙත්.

11. 1. 10.

ඉසයොසමුද්දක සුත්‍රය.

256. සෘමෘත්භුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. සිල්වත් කලණදහම් ඇති බොහෝ සෘෂිහු මුහුදුතෙර පන්සල්හි වෙසෙත්.

මහණෙනි, එකල්හි දේවාසුරසංග්‍රාමයෙක් එලඹ සිටියේ විය. මහණෙනි, ඉක්බිති සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂින්ට “දෙවියෝ දූභෑමිය හ. අසුරයෝ නො දූභෑමිය හ. අපට අසුරයන්ගෙන් බියෙක් විය හෙයි. අපි සම්බර අසුරිඳු වෙත එලඹ අභයදානය යදින්නමෝ තම මෑතාව”යි මේ සිත විය.

මහණෙනි, ඉක්බිති සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු යම්යේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු ඇතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කල ඇතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම මුහුදුතෙර පන්සල්හි අතුරුදන් වූවාහු සම්බර අසුරිඳු ඉදිරියෙහි පහල වූහ. මහණෙනි, එකල්හි සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු සම්බර අසුරිඳුහට ගාථායෙන් කීහ.

සෘෂිහු සම්බර වෙත පෑමිණියාහු අභයදානය යදිත්. භය දෙන්නට හෝ අභය දෙන්නට හෝ (සමත් වූ) මුඛට කැමැත්තක් කල මෑතව.

(අපට) විරුඬු වූ ශක්‍රයා සෙවුනා වූ සෘෂින්ට අභයෙක් තැන. අභය ඉල්ලන්නාවූ තොපට බිය ම දෙමි.

අභය ඉල්ලන්නා වූ අපට බියම දෙන්නෙහි ය. තොපගේ මේ කීම පිළිගණිමු. තොපට බිය ඝෂය නො වේවා.

යම් බඳු බිජ්වටක් වපුරු ද, එබඳු පල හැර ගණි. යහපත් ක්‍රියා කරණ තැනැත්තේ යහපත් විපාක ලබයි. පාපක්‍රියා කරණ තැනැත්තේ ලාමක-විපාක ලබයි. දරුව, තා විසින් බිජ්වටක් වපුරණ ලදී. එහි එලය විඳුනෙහි ය.

අථ බො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා ඥාතරං අසුරිඤ්ඤං අභිසපිනා¹ සෙය්‍යථාපි නාම බලවා සුරිසො සමමිඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය. එවමෙව සමඛරස්ස අසුරිඤ්ඤස්ස පමුඛෙ අනතරභිනා සමුද්දනීරෙ පණණකුට්ඨි පාතුරහෙසුං.

අථ බො භික්ඛවෙ සමඛරො අසුරිඤ්ඤ තෙහි ඉසිහි සීලවනොති කල්‍යාණධම්මෙති අභිසපිනො රතනීයා සුදං තික්ඛතඤ්ඤං උඛිඤ්ජනීති.²

සුචිරවග්ගො පඨමො.

තත්‍රුද්දනං:

සුචිරං සුසීමඤ්ඤවච ධජග්ගං වෙපවිතනිනො, සුභාසිතං ජයඤ්ඤවච කුලාවකං න දුබ්භියං, වෙරෙවන අසුරිඤ්ඤ ඉසයො අරඤ්ඤකඤ්ඤවච ඉසයො ව සමුද්දකාති.

2. සන්තවනවග්ගො

11. 2. 1.

දෙවා[සන්තවනපද]සුතනං.³

257. එකං සමයං භගවා ඝාමජජීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-කස්ස ආරාමෙ.

තත්‍ර බො -පෙ- භගවා එතදවොච: සකකස්ස භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤස්ස පුඛෙඛ මනුස්සභුතස්ස සන්ත වනපදනී⁴ සමන්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං, යෙසං සමාදින්නතතා සකෙකා සකකතනං අජ්ඣගා.

කතමාති සන්ත වනපදනී? යාවජ්චං මාතාපෙතතිහරො අස්සං. යාවජ්චං කුලෙජෙට්ඨාපවාසී අස්සං. යාවජ්චං සණ්චවාචො අස්සං. යාවජ්චං අපිසුණ්වාචො අස්සං. යාවජ්චං විගතමුලමචෙජ්රෙන වෙනසා අභාරං අජ්ඣාවසෙය්‍යං, මුත්තවාගො පයභ.පාණී වොස්සග්ගරතො යාවයොගො දුතසංවිභාගරතො. යාවජ්චං සච්චවාචො අස්සං. යාවජ්චං අකෙකාධතො අස්සං. සවෙපි මෙ කොධො උපපජෙජය්‍ය බිපපමෙව නං පටිවිතෙය්‍යනති. සකකස්ස භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤස්ස පුඛෙඛ මනුස්සභුතස්ස ඉමාති සන්ත වනපදනී සමන්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං. යෙසං සමාදින්නතතා සකෙකා සකකතනං අජ්ඣගාති.

මාතාපෙතතිහරං ජනතුං කුලෙජෙට්ඨාපවාසිතං, සණ්චං සබ්ලසමාසං පෙසුණෙය්‍යපපහාසිතං, මචෙජ්රවිතයෙ යුතනං සච්චං කොධාභිභුං තරං, නං වෙ දෙවා තාවතීංසා ආහු සපුජ්රිසො ඉතීති.

1. අභිසපෙණා - සිමු. ස්‍යා. PTS. 2. උඛිඤ්ජනී - මජස්. PTS උඛිඤ්ජනී - සි 1, උඛිඤ්ජනී - සි 2. 3. වනපදසුතන - මජස්. 4. වනතපදනී - ස්‍යා.

මහණෙනි, ඉක්බිති, සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු සමබර අසුරිඳුහට සාප කොට යමිසේ බලවත් පුරාෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම සමබර අසුරිඳුගේ හමුවෙහි අතුරුදන් වූවාහු මුහුදුතෙර පන්සල්හි පහල වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂින් විසින් සාප කරණ ලද සමබර අසුරිඳු තෙමේ රු තුන්යලක් තැනි ගෙණ තැනී සිටී.

සුචිර වහිය පළමුවැනි සි.

එහි උද්දනය:

සුචිර, සුසීම, ධජගහ, වෙපච්ඡති, සුභාසිතජය, කුලාවක, තදබහිය වෙරොවනඅසුරිඳු, ඉසයොආරඤ්ඤක, ඉසයොසමුද්දක ය සී සුත්‍ර දශයෙකි.

2. සත්‍යවන වගීය.

11. 2. 1.

දෙවා [සත්‍යවනපද] සුත්‍රය.

257. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැන්කුචර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අතේපිඩු සිටුවුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක:

එහිදී ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහණෙනි, පෙර-මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් සත්වතපද කෙනෙක් සමාත්‍යයහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් වූ බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

කවර සත්වත පද කෙනෙක් ද? යන්: දිවිහිමියෙන් මවුපියන් පුසින්-තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් කුලදෙවුවන් පුදන්නෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් මිහිරිවදන් ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් පිහුණුවදන් තැත්තෙමි වන්නෙමි. මුදන ලද ත්‍යාග ඇත්තෙමි, දන් දෙනු පිණිස දෙවූ අත් ඇත්තෙමි, දීමෙහි ඇලුතෙමි, අනුන් විසින් ඉල්ලන්නට සුදුසු වූයෙමි, දුනයෙහිත් සංවිභාගයෙහිත් ඇලුතෙමි, දිවිහිමියෙන් පහවූ මසුරු මලින් යුත් සිතින් යුක්ත ව ගිහිගෙයි වෙසෙන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් සැබෑ තෙපුල් ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් ක්‍රෝධ තොකරන්නෙමි වන්නෙමි. ඉදිකුළු මට ක්‍රෝධය උපදනේ නම් වහා ම එය දුරු කරන්නෙමි සි. මහණෙනි, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙව්වරු විසින් මේ සත් වුතපදයෝ මොතවට ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණ ලද බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

මවුපියන් පුස්තා කුලදෙවුවන් පුදන මෘදු ශ්‍රිය තෙපුල් බණත කේලමින් වැළකුනු මසුරුමල දුරුකිරීමෙහි යෙදුනු සැබෑ තෙපුල් බණත ක්‍රෝධය මැඩලන සුළු ඒ මනුෂ්‍ය සත්‍යයා ඒකාන්තයෙන් සත්පුරාෂයෙකැයි තව්තිසාවැසි දෙවියෝ කියත්.

11. 2. 2.

[දුතිය] දෙවා[සත්තවතපද]සුතනං.¹

258. ²එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජේතවනේ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමේ තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු -පෙ-³ එතදවොච:

සනෙකා භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බ මනුස්සභුතො සමානො මණො නාම මාණවො අහොසි. තසමා මසවාති වුච්චති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බ මනුස්සභුතො සමානො පුරෙ පුරෙ⁴ දුතං අදුසි. තසමා පුරිඤ්ඤෙති වුච්චති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බ මනුස්සභුතො සමානො සකකච්චං දුතං අදුසි. තසමා සනෙකාති වුච්චති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බ මනුස්සභුතො සමානො ආවසථං අදුසි. තසමා වාසමොති වුච්චති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤ සහස්සමපි අන්ථානං මුහුතෙතත විනෙතති. තසමා සහස්සකෙතාති වුච්චති. සකකස්ස භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤ සුජා නාම අසුරකඤ්ඤ පජාපතී. තසමා සුජමපතීති වුච්චති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤ දෙවානං තාවතීංසානං ඉස්සරියාධි-පච්චං රජජං කාරෙති.⁵ තසමා දෙවානමිඤ්ඤෙති වුච්චති.

සකකස්ස භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බ මනුස්සභුතස්ස සත්තවතපදති සමතතාති සමාදිනනාති අහෙසුං. යෙසං සමාදිනනතතා සකෙකා සකකතනං අජ්ඣගා.

කතමාති සත්ත වතපදති: යාවජ්චං මාතාපෙතතිහරො අස්සං. යාවජ්චං කුලෙජෙට්ඨාපවාසී අස්සං. යාවජ්චං සණ්ඨවාචො අස්සං. යාවජ්චං අපිසුණා-වාචො අස්සං. යාවජ්චං විගතමලමචෙජ්රෙත වෙතසා අගාරං අජ්ඣාවසෙය්‍යං, මුතතවාගො පයතපාණී වොස්සගගරතො යාවයොගො දුතසංවිභාගරතො. යාවජ්චං සච්චවාචො අස්සං. යාවජ්චං අකෙකාධිතො අස්සං. සවෙපි මෙ කොධො උපපජෙජය්‍ය බිපපමෙව නං පටිවිනෙය්‍යනති. සකකස්ස භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බ මනුස්සභුතස්ස ඉමාති සත්ත වතපදති සමතතාති සමාදිනනාති අහෙසුං, යෙසං සමාදිනනතතා සකෙකා සකකතනං අජ්ඣගාති.

මාතාපෙතතිහරං ජනතුං කුලෙජෙට්ඨාපවාසිතං
සණ්ඨං සබ්බසමාසං පෙසුණෙය්‍යපභාසිතං
මචෙජ්රවිතයෙ සුතනං සච්චං කොධාභිභුං තරං
තං වෙ දෙවා තාවතීංසා ආහු සපුරිසො ඉතීති.

11. 2. 3.

මහාලි[සත්තවතපද]සුතනං.⁶

259. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා මෙසාලීයං විහරති මහාවනේ කුටාගාරසාලායං. අථ බො මහාලි⁷ ලිච්චි⁸ යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා භගවනනං අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදී.

1. සකකාමසුතනං - මජ්ඣ. 2. සාවඤ්ඤාං - මජ්ඣ. 3. -පෙ-, න දිස්සති. මජ්ඣ., PTS. 4. පුරෙති සකිදදව වුතනං - ස්‍යා. මජ්ඣ. PTS. 5. කාරෙසි - සීමු. 6. මහාලිසුතනං - මජ්ඣ. 7. මහාලී - ස්‍යා. 8. ලිච්චි - මජ්ඣ. ස්‍යා.

11. 2. 2.

[දෙවන] දේවා [සත්තවතපද] සූත්‍රය.

258. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිච්ච සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤන්ට ... මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, සක්දෙවිජ පෙර මිනිස් වූයේ මඝ නම් මාණවකයෙක් වී ය. එහෙයින් “මඝවනතු”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ පලමු පලමු දන් දිනි. එහෙයින් “පුරිඤ්ඤ”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ සකස් කොට දන් දිනි එහෙයින් “සකක”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ආවාස දිනි. එහෙයින් “වාසව”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳු අරැන් දහසකුඳු මොහොතින් සිතයි. (දකිසි) එහෙයින් “සහසසකක”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳුහට සුජා නම් අසුර කන්‍යාවක් පජාපති (බිරිඳ) ය. එහෙයින් “සුජවපති” යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳු තව්තිසා වැසි දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරු බව හා අභිපතී බව ඇති රජය කරයි. එහෙයින් “දෙවානම්ඤ්ඤ” යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් සත්වතපද කෙනෙක් මොනවට ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණලද බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

කවර සත්වතපද කෙනෙක් ද යත්: දිවිහිමියෙන් මවුපියන් පුසින්තෙම වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් කුලදෙවුවන් පුදන්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් මුදුවදන් ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් පිසුණුබස් නැත්තෙමි වන්නෙමි. මුදන ලද කන්‍යාග ඇත්තෙමි, පවිත්‍ර කරණ ලද අන් ඇත්තෙමි, දන් දීමෙහි ඇලුනෙමි, අනුන් විසින් ඉල්ලන්නට සුදුසු වූයෙමි, දැනගෙහි හා සංවිභාගයෙහි ද ඇලුනෙමි, දිවිහිමියෙන් පහ වූ මසුරුමල ඇති සිතින් සුකත ව හිඟියෙහි වෙසෙන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් සබවස ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් ක්‍රෝධ නොකරන්නෙකිමි වන්නෙමි. ඉදිනුදු මට ක්‍රෝධය උපදනේ නම් වහා ම එය දුරු කරන්නෙමි යි. මහණෙනි, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් මේ සත්වතපදයෝ මොනවට ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණ ලද බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ යි.

මවුපියන් පුස්තා, කුලදෙවුවන් පුදන, මුදුපියතෙපුල් බණන, පිසුණු-බසින් වැළකුනු, මසුරුමල දුරු කිරීමෙහි යෙදුනු, සබවස් බණන, ක්‍රෝධය මැඹලන සුලු ඒ මනුෂ්‍ය සත්ත්වයා ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයෙකැයි තව්තිසා වැසි දෙවියෝ කියති.

11. 1. 3.

මහාලී [සත්තවතපද] සූත්‍රය.

259. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සම්පයෙහි මහවෙනෙහි කුටාගාරශාලාවෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මහාලී ලිච්චි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය.

එකමන්තං නිසිනො බො මහාලී ලීච්චි භගවන්තං එතදවොච: දිට්ඨො, වො,¹ භන්තෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤති. දිට්ඨො මෙ මහාලී සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤති.

සො හි නුත භන්තෙ සකකපතිරුපකො භවිස්සති. දුග්ගසො හි භන්තෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤති.

සකකඤ්චාභං මහාලී පජාතාමි, සකකකරණෙ ව ධම්මෙ. යෙසං ධම්මානං සමාදින්නන්තා සකෙකා සකකත්තං අජ්ඣගා, තඤ්ච පජාතාමි.

සකෙකා මහාලී දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො මණො තාම මාණවො අහොසි. තස්මා “මසවාති” වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො පුරෙ පුරෙ දුතං අදසී. තස්මා පුරිඤ්ඤෙති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො සකකච්චං දුතං අදසී. තස්මා සකෙකාති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො ආවසථං අදසී, තස්මා වාසවොති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවානමිඤ්ඤ සහස්සම්පි අන්තං මුහුන්තෙත විනොති. තස්මා සහස්සකෙකාති වුච්චති. සකකස්ස මහාලී දෙවානමිඤ්ඤ සුජා තාම අසුර-කඤ්ඤ පජාපතී. තස්මා සුජාමපතීති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවානමිඤ්ඤ දෙවානං තාවතීංසානං ඉස්සරියාධිපච්චං රජජං කාරෙති. තස්මා දෙවානමිඤ්ඤති වුච්චති.

සකකස්ස මහාලී දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතස්ස සත්ත වතපදුති සමත්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං, යෙසං සමාදින්නන්තා සකෙකා සකකත්තං අජ්ඣගා.

කතමාති සත්ත වතපදුති: යාවජ්චං මාතාපෙත්තිහරො අස්සං. යාවජ්චං කුලෙපෙට්ඨාපවාසී අස්සං. යාවජ්චං සණ්ඛවාචො අස්සං. යාවජ්චං අපිසුණාවාවො අස්සං. යාවජ්චං චිගතමලමචෙචරෙත වෙනසා අගාරං අජ්ඣාවසෙය්සං, මුත්තවාගො පයතපාණී වොස්සග්ගරතො යාවයොගො දුතසංචිහාගරතො. යාවජ්චං සච්චාවාවො අස්සං. යාවජ්චං අකෙකාධිතො අස්සං. සච්චි මෙ කොධො උපපජෙජය්ස, ඛිපපමෙච නං පච්චිතෙය්සන්ති.

සකකස්ස මහාලී දෙවානමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතස්ස ඉමාති සත්ත වතපදුති සමත්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං. යෙසං සමාදින්නන්තා සකෙකා සකකත්තං අජ්ඣගාති.

මාතාපෙත්තිහරං ජනනුං කුලෙපෙට්ඨාපවාසිතං
සණ්ඛං සබ්බසම්භාසං පෙසුණෙය්සප්පහාසිතං
මචෙජ්චිතයෙ යුක්තං සච්චං කොධාභීභුං නරං
තං වෙ දෙවා තාවතීංසා ආහු සපසුරිසො ඉතීති.

1 දිට්ඨො බො භන්තෙ භගවතා - ම.ජ.ස., දිට්ඨො නො - PTS.

එකත්පසෙක හුන් මහාලී ලිච්චි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේය: වහන්ස, මුඛවහන්සේ විසින් සක්දෙවිඳු දක්නා ලද්දේ ද? මහාලී, මා විසින් සක්දෙවිඳු දක්නා ලද්දේ ය.

වහන්ස, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ශක්‍රපුත්‍රීරූපක විය හෙයි. වහන්ස, සක්දෙවිඳු දැකීමට දුෂකර ය. එහෙයිනි.

මහාලී, මම ශක්‍රයා ද දනිමි ශක්‍රකාරක ධර්ම ද දනිමි. යම් දහම් කෙනකුත් සමාදන් වූ බැවින් ශක්‍රයා ශක්‍රබවට පැමිණියේ නම් එ ද දනිමි

මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම මස නම් මාණවකයෙක් විය. එහෙයින් “මසවනතු” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම පළමු පළමු දන් දිනි. එහෙයින් “පුරිඤ්ඤ” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම සකසා දන් දිනි. එහෙයින් “ශක්‍ර” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම ආවාස දිනි. එහෙයින් “වාසව” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු ආරාත් දහසකුදු මොහොතින් සිතයි. එහෙයින් “සහසාකක” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳුහට සුඡා නම් අසුර කන්‍යාව පජාපති බිරිඳ ය. එහෙයින් “සුජපති” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු තච්චිසා වාසි දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරු බව හා අභිපති බව ඇති රජය කරයි. එහෙයින් “දෙවනමිඤ්ඤ” යි කියනු ලැබේ.

මහාලී, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් සත්වතපද කෙනෙක් මොනවද ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් වූ බැවින් ශක්‍රයා ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

කවර සත්වතපද කෙනෙක් ද යත්: දිවිහිමියෙන් මවුපියන් පුසින්- නෙම් වන්නෙම්. දිවිහිමියෙන් කුලදෙවුවන් පුදන්නෙම් වන්නෙම්. දිවි- හිමියෙන් මුදුවදන් ඇත්තෙම් වන්නෙම්. දිවිහිමියෙන් පිසුණුවදන් නැත්තෙම් වන්නෙම්. මුදන ලද ත්‍යාග ඇත්තෙම්, පවිත්‍ර කරණ ලද අත් ඇත්තෙම්, දීමෙහි ඇලුනෙම්, අනුන් විසින් ඉල්ලන්නට සුදුසු වූයෙම්, දානයෙ- හින් සංවිභාගයෙහිත් ඇලුනෙම්, දිවිහිමියෙන් පහවූ මසුරුමල ඇති සිතින් යුක්ත ව ගිහිගෙයි වෙසෙන්නෙම්. දිවිහිමියෙන් සබවස ඇත්තෙම් වන්නෙම්. දිවිහිමියෙන් ක්‍රෝධ නැත්තෙම් වන්නෙම්. ඉදිනුදු මට ක්‍රෝධය උපදනේ නම් වහා ම එය දුරු කරන්නෙම් යි. මහාලී, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් මේ සත්වතපදයෝ සමාන්තයහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණ ලද වත බැවින් ශක්‍රයා ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

මවුපියන් පුස්තා, කුලදෙවුවන් පුදන, මුදු පියනෙපුල් බණන, කේලමින් වැලකුනු, මසුරුමල දුරලීමෙහි යෙදුනු, සබවස් බණන, ක්‍රෝධය මැඩලනසුලු ඒ මනුෂ්‍ය සත්ත්වයා ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයෙකා යි තච්චිසා වාසි දෙවියෝ කියති යි.

11. 2. 4.

දළිඳුසුත්තං.

260 එකං සමයං භගවා ඤජගහෙ විහරති චෙඵචනෙ කලඤකතිවාපෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙසාසුං භගවා එතදවොච: භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරො පුරිසො ඉමසමීං යෙව රාජගහෙ මනුස්සදළිඳො අහොසි, මනුස්සකපණො මනුස්සවරාකො. සො තථාගතපපවෙදිතෙ ධම්මවිතතො සඤ්ඤං සමාදිසි. සීලං සමාදිසි. සුතං සමාදිසි. වාගං සමාදිසි. පඤ්ඤං සමාදිසි.

සො තථාගතපපවෙදිතෙ ධම්මවිතතො සඤ්ඤං සමාදිසිති: සීලං සමාදිසිති: සුතං සමාදිසිති: වාගං සමාදිසිති: පඤ්ඤං සමාදිසිති: කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජෙ දෙවානං තාවතීංසානං සභව්‍යතං. සො අඤ්ඤ දෙවෙ අතිරොචති චණ්ණෙන චෙච යසසා ව

තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනතී: අච්ඡරියං වත හො අබ්බුතං වත හො අයං භී දෙවපුතො පුබ්බ මනුස්ස-භුතො සමානො මනුස්සදළිඳො අහොසි, මනුස්සකපණො මනුස්සවරාකො. සො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපනො දෙවානං තාවතීංසානං සභව්‍යතං. සො අඤ්ඤ දෙවෙ අතිරොචති චණ්ණෙන චෙච යසසා වාති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිත්‍යෙ දෙවෙ තාවතීංසෙ ආමනෙතසි: මා ඛො භුමෙහ මාරිසා එතස්ස දෙවපුත්තස්ස උජ්ඣායිත්ථ. එසො ඛො මාරිසා දෙවපුතො පුබ්බ මනුස්සභුතො සමානො තථාගතපපවෙදිතෙ ධම්මවිතතො සඤ්ඤං සමාදිසි. සීලං සමාදිසි. සුතං සමාදිසි. වාගං සමාදිසි. පඤ්ඤං සමාදිසි. සො තථාගතපපවෙදිතෙ ධම්මවිතතො සඤ්ඤං සමාදිසි: සීලං සමාදිසිති: සුතං සමාදිසිති: වාගං සමාදිසිති: පඤ්ඤං සමාදිසිති: කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපනො දෙවානං තාවතීංසානං සභව්‍යතං. සො අඤ්ඤ දෙවෙ අතිරොචති චණ්ණෙන චෙච යසසා වාති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිත්‍යෙ දෙවෙ තාවතීංසෙ අක්ඛනස-මානො තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

යස්ස සඤ්ඤා තථාගතෙ අවුලා සුප්පතිට්ඨිතා,¹
සීලඤ්ඤා යස්ස කල්‍යාණං අරියකනතං පසංසිතං,

1. සුප්පතිට්ඨිතා - සත.

11. 2. 4.

දළිඳු සුත්‍රය.

260 එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤකව්‍යාප නම් වූ චේඨවනාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි සි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු වහන්සා සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. මේ රජගහනුවර ම මනුෂ්‍යදරිඳු (දිළිඳු මිනිසකු) වූ මනුෂ්‍ය කාපණ (මනුෂ්‍යයින්ගේ කරුණාවට භාජන) වූ මනුෂ්‍යවරාක (ලාමක මිනිසකු) වූ එක්තරා පුරුෂයෙක් විය. හෙ තෙමේ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් වූයේ ය. ශීලය සමාදන් වූයේ ය. භ්‍රාතය සමාදන් වූයේ ය. ත්‍යාගය සමාදන් වූයේ ය. ප්‍රඥව සමාදන් වූයේ ය.

හෙ තෙමේ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් ව ශීලය සමාදන් ව භ්‍රාතය සමාදන් ව ත්‍යාගය සමාදන් ව ප්‍රඥව සමාදන් ව කාබුන් මරණින් මතු තව්නිසා වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට, මනා ගති ඇති සථිලෝකයට පැමිණියේ ය. හෙ තෙමේ ශරීරවණියෙන් ද යශසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මවා බබලයි.

මහණෙනි, එහි තව්නිසාවැසි දෙවියෝ නිඤ්ඤ කෙරෙත්, දෙග් කියත්, අවමන් කෙරෙත්: පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ආශවය්‍යීය. පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අද්භූතයි. මේ දෙවිපුත් තෙමේ වනාහි පූජීයෙහි මිනිස් වූයේ මනුෂ්‍ය දරිඳුයෙක් විය. මනුෂ්‍ය කාපණයෙක් විය. මනුෂ්‍ය වරුකයෙක් විය. හෙ තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු තව්නිසාවැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට මනා ගති ඇති සථිලෝකයට පැමිණියේ ය. හෙ තෙමේ ශරීර වණියෙන් ද යශසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මවා බබලයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිඳු තෙමේ තව්නිසාවැසි දෙවියන් ඇමතිය: පින්වත්නි, තෙපි මේ දෙවිපුත්හට නිඤ්ඤ නො කරවු. පින්වත්නි, මේ දෙවිපුත් තෙමේ පෙර මිනිස් වූයේ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් විය. ශීලය සමාදන් විය. භ්‍රාතය සමාදන් විය. ත්‍යාගය සමාදන් විය. ප්‍රඥව සමාදන් විය හෙ තෙමේ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් ව ශීලය සමාදන් ව භ්‍රාතය සමාදන් ව ත්‍යාගය සමාදන් ව ප්‍රඥව සමාදන් ව කාබුන් මරණින් මතු තව්නිසාවැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට මනාගති ඇති සථිලෝකයට පැමිණියේ ය. හෙ තෙමේ වණියෙන් ද යශසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මවා බබලයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිඳු තෙමේ තව්නිසාවැසි දෙවියන් සතුටු කරමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාවන් කිය:

යමකුට තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව අවල ව මැතවීන් පිහිටියා ද, යමකුගේ යහපත් වූ ශීලය ආය්‍යීකාන්ත වූයේ පසස්තා ඡේදේ ද,

සඛෙස පසාදෙ යසස්ස උජ්ඣුතඤ්ච දසස්සනං,
අදද්දිඤ්ච නං ආහු අමොසං තස්ස ජීවිතං.
තස්මා සඤ්ඤා ධර්මඤ්ච පසාදං ධර්මදසස්සනං,
අනුසුඤ්ඤථ මෙධාචී සරං බුද්ධාත සාසනනතී.

11. 2. 5.

රුමණෙය්‍යකසුතතං.

261. සාවච්ඡීයං—

අථ ඛො සඤ්ඤා දෙවාතමිඤ්ඤෙ යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා භගවනතං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමනතං අට්ඨාසි. ඵකමනතං සීතො ඛො සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤෙ භගවනතං ඵකදවොච: කීනනුඛො භනෙන භුමිරුමණෙය්‍යකනතී?

[භගවා:]

ආරුමවෙතා වතවෙතා පොකඛරඤ්ඤා¹ සුනිමමිකා,
මනුසුරුමණෙය්‍යස්ස කලං තාගස්සනතී සොලසිං.
ගාමෙ වා යදී වා රඤ්ඤා නිනෙන වා යදී වා ඵලෙ,
යථ අරභනෙනා විගරනතී තං භුමිං² රුමණෙය්‍යකනතී.

11. 2. 6:

යජමානසුතතං.

262. ඵකං සමයං භගවා රුජගභෙ විගරතී ගීජකඤ්ඤාමෙ පබ්බතෙ. අථ ඛො සඤ්ඤා දෙවාතමිඤ්ඤෙ යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා භගවනතං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමනතං අට්ඨාසි. ඵකමනතං සීතො ඛො සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤෙ භගවනතං ගාථාය අජ්ඣාභාසි:

යජමානාතං මනුසුසානං පුඤ්ඤපෙකඛාත පාණීනං,
කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං කථා දීනතං මහපථලනතී.

[භගවා:]

චතකාරො ච පටිපනතා චතකාරො ච ඵලෙ සීතා,
ඵස සඛෙසා උජ්ඣුතො පඤ්ඤාසීලසමාහිතො.
යජමානාතං මනුසුසානං පුඤ්ඤපෙකඛාත පාණීනං,
කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං සඛෙස දීනතං මහපථලනතී.

11. 2. 7.

වඤ්ඤා සුතතං.

263 සාවච්ඡීයං—

තෙන ඛො පත සමයෙන භගවා දීවාචිභාරගතො හොතී, පටිසල්ලීනො. අථ ඛො සඤ්ඤා ව දෙවාතමිඤ්ඤෙ බ්‍රහ්මා ව සභමපතී යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා පවෙචකං ආරබ්භානං නිසාය අට්ඨංසු. අථ ඛො සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤෙ භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

1. පොකඛරඤ්ඤා - භාජවි. 2. භුමි - කථවි.

යමකුට සඛ්‍යයා කෙරෙහි පැහැදීම ඇත් ද, ඥානදර්ශනයක් සෘජු වූයේ වේ ද, ඔහු නො දිලින්නේදැයි සි (බුද්ධාදී උතුමෝ) කියති. ඔහුගේ ජීවිතය හිස් නො වේ.

එහෙයින් ප්‍රාඥ තෙමේ බුදුවරයන්ගේ ශාසනය සිහි කරන්නේ ප්‍රධාන ව ද, ශීලය ද, පැහැදීම ද, ධර්මය දැකීම ද, අනුයෝග වශයෙන් පිරිසිදු කරන්නේ ය.

11. 2. 6.

ගුණවත්කම සූත්‍රය

261. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සක්දෙවරජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙවරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, බිම පිලිබඳ සිත්කලු බව කීමෙක් ද”යි මෙය සැල කෙළේ ය.

[භගවත්හු:]

ආරාමවෛත්‍යයෝ ද, වනවෛත්‍යයෝ ද, මැනවින් නිවෙත ලද පොකුණු ද මනුෂ්‍ය රමණීයත්වය පිලිබඳ සොළොස් වැනි කලාවෙන් කලාවකුත් නො අහිත්.

ඉදින් ගම්හි හෝ වෙනෙහි හෝ ඉදින් වලබිම්හි හෝ ගොඩබිම්හි හෝ යම් නැතෙක රහත්හු වෙසෙත් ද, ඒ බිම සිත්කලු බව යි.

11. 2. 6.

යජමාන සූත්‍රය

262. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ගිජුකුළුවෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සක්දෙව්දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙව්දු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

පින් කැමැති ව යාග කරන්නා වූ උපබිච්චාක ඇති පින් කරන්නා වූ මනුෂ්‍යප්‍රාණීන් විසින් කවර කෙනකුන්ට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේද යි.

[භගවත්හු:]

මාගීප්‍රතිපත්තයෝ සිටුදෙන ද, එලසථයෝ සිටුදෙන දැයි මේ (අභ්‍යායනී-පුද්ගල) සඛ්‍ය තෙමේ සෘජු වූයේ ය. ප්‍රඥශීලසමාධීන් යුක්ත ය.

පින් කැමැති ව යාග කරන්නා වූ උපබිච්චාක ඇති පින් කරන්නා වූ මනුෂ්‍යප්‍රාණීන් විසින් ඒ සඛ්‍යයාහට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ.

11. 2. 7.

වඤ්චා සූත්‍රය.

263. සැවැත්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්චරණයට වැහිසේක් පිලිසලක ඇති සේක. ඉක්බිති සක්දෙවරජ ද සහමපනි බහු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ වෙත වෙත දෙරබා ඇසුරු කොට සිටියහ. එකල්හි සක්දෙවරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය.

උට්ඨෙහි¹ වීර විජ්තසඞ්ඛාම පනතභාර අනණ විවර ලොකෙ,
විතතඤ්ච තෙ සුච්චුතතං වජ්ඤෙ යථා පණණරසාය රතනිනත්.

[භගවා:]

ත ඛො දෙවාතමිඤ්ඤ තථාගතා එවං වජ්ඤිතඛබ්බා. එවඤ්ච ඛො දෙවාතමිඤ්ඤ
තථාගතා වජ්ඤිතඛබ්බා:

උට්ඨෙහි¹ වීර විජ්තසඞ්ඛාම සන්චාය අනණ විවර ලොකෙ,
දෙසසු² භගවා ධම්මං අඤ්ඤාතාරො භවිස්සන්තීති.

11. 2. 8.

සකක නමසසන සුතතං³

264. ඝාවජ්චියං—

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ මාතලී සඞ්ඛාහකං ආමනොසී:
යොජේති සමම මාතලී, සහස්සයුතතං ආජඤ්ඤරථං. උය්‍යානභුමිං ගච්ඡාම
සුභුමිං දස්සතායාති.

එවං භද්දන්තවාති ඛො භික්ඛවෙ මාතලී සඞ්ඛාහකො සකකස්ස දෙවා-
තමිඤ්ඤස්ස පටිසසුඤ්ඤා සහස්සයුතතං ආජඤ්ඤරථං යොජේඤ්ඤා සකකස්ස
දෙවාතමිඤ්ඤස්ස පටිවෙදෙසී: සුතො ඛො තෙ මාරීස සහස්සයුතො ආජඤ්ඤ-
රථො යස්සදුති කාලං මඤ්ඤසීති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ වෙජ්ඤන්තපාසාදු ඔරොහනො
පඤ්ඤිකො⁴ සුදං පුඤ්ඤා නමස්සති. අථ ඛො භික්ඛවෙ මාතලී සඞ්ඛාහකො
සකකං දෙවාතමිඤ්ඤං ගාථාය අජඤ්ඤාසී:

තං නමස්සන්ති තෙවිජ්ජා සබ්බෙ භුමවා ව ඛතතීයා,
වතතාරො ව මහාරජා තිදසා ව යසසීනො,
අථ කො නාම සො යකෙඛා යං නිං සකක නමස්සසීති.

[සකෙකා:]

මං නමස්සන්ති තෙවිජ්ජා සබ්බෙ භුමවා ව ඛතතීයා,
වතතාරො ව මහාරජා තිදසා ව යසසීනො.

අභඤ්ච සීලසමපනො විරරන්තසමාහිතො,
සමවා පබ්බජිතො වජ්ඤෙ බ්‍රහ්මචරියපරුඤ්ඤො.

යෙ භගට්ඨා පුඤ්ඤකරු සීලවනො උපාසකා,
ධම්මෙන දුරං පොසෙන්නී තෙ නමස්සාමි මාතලීති.

[මාතලී:]

සෙට්ඨා හි තීර ලොකසමිං යෙ නිං සකක නමස්සසී,
අභවෙ තෙ නමස්සාමි යෙ නමස්සසී වාසවාති.

[ථෙරු:]

ඉදං වන්තා මසවා දෙවරජා සුජම්පති,
පුඤ්ඤා නමස්සිඤ්ඤා පඤ්ඤා රථමාරුහීති.

1 උට්ඨෙහි - සඝ. - PTS. සී1,2. 2. දෙසෙභු - PTS. 3. පථමසකක - සුතතං, සඝ.
භගට්ඨවඤ්ඤා සුතතං. ම.ජ.සං. 4. අඤ්ඤි. කථා - මජ්ඣ.

වීරයන් වහන්ස, දිනන ලද සඬුම ඇත්තානෙති, බහා තබන ලද බර ඇත්තවුන් වහන්ස, ණය තාත්තානෙති, නාහි සිටිනු මැනවි. ලොව හැසිරෙණු මැනවි. මුඛ වහන්සේගේ සිතත් පුණුරැසි රැයක සඳ මෙන් මැනවින් මිදුනේ ය.

[භගවත්හු:]

දේවේන්ද්‍රය, තථාගතයෝ මෙසේ නො ම වැදිය යුත්තාහ. දේවේන්ද්‍රය, තථාගතයෝ මෙසේ වැදිය යුත්තාහ:

වීරයන් වහන්ස, විජිතසඬුමයන් වහන්ස, සාභීවාහයන් වහන්ස, අණතයන් වහන්ස, නාහි සිටිනු මැනව. ලොව හැසිරෙණු මැනව. භාග්‍ය-වතුන් වහන්ස, ධර්මය දේශනා කරණු මැනව. අවබොධ කරන්නෝ ඇත.

11. 2. 8.

සත්‍යතමයන සුත්‍රය.

264. සැවැත්තුමර—

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. සක් දෙවිඳු මාහලී රියැදුරු ඇමතී ය: සගය, මාතලී, දහසින් යුත් ආජ්ඣාසුරථය යොදව. මනා බිම වූ උයන්බිම දක්නට යමු.

මහණෙනි, 'එසේ ය මුඛට යෙහෙක් වේවයි' මාහලී රියැදුරු තෙමේ සක්දෙවිඳුහට පිළිවදන් දී දහසින් යුතු ආජ්ඣාසුරථය යොදා සක්දෙවිඳුහට නිදුකානෙති, දහසින් යුත් ආජ්ඣාසුරථය යොදන ලදී. එයට දුන් කල් දනුව යි සැල කෙළේ ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව් රජ විජයොත් පහයෙන් බස්නේ බදා-දිලි ව ම හැම දිගුන් තමදිසි. මහණෙනි, එකල්හි මාහලී රියැදුරු සක්දෙව්-රජුට ගාථායෙන් කී ය:

වේදනුය හදරණ සියලු භුලෝකවාසීහු ද, ඤාත්‍රියයෝ ද, සතරවරම්-දෙව්මහරජු ද, යශස් ඇති දෙවියෝ ද, මුඛ වදිත්. වැලී සක්දෙවිඳුනි, මුඛ යමකු වදනානු තම හේ නිතම සත්‍යවයෙක් ද?

[සක්දෙවිඳු:]

ත්‍රිවේදය හදරණ පොලෝතල වැසි සියල්ලෝ ද ඤාත්‍රියයෝ ද සිටුවරම් දෙව්මහරජු ද යශස් ඇති දෙවියෝ ද මා තමදිත්.

මම ද ශීලයෙන් සමිඤ්ඤ වූ බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි එකඟ කල සිත් ඇති බහිරවිසුම්හි තත්පර වූ පාවිද්දන් මැනවින් වදිමි.

පින් කරණ සිල්වත් වූ ගෘහස්ථ යම් උවසු කෙනෙක් දැහැමින් අශු-දරුවන් ප්‍රසිද්ද, මාතලී, මම ඔවුන් තමදිමි.

[මාතලී:]

සක්දෙවිඳුනි, මුඛ යම් කෙනකුත් වදනානු ද, ඔහු ලොවිහි ශ්‍රේෂ්ඨයෝ ම ය. සක්දෙව් රජුනි, (මුඛ) යම් කෙනකුත් වදනානු ද මම ද ඔවුන් තමදිමි.

[තෙරහු:]

දෙවියන්ට රජ වූ සුජාචගේ සෑමයා වූ මඝවනතු තම වූ සක්දෙව් රජ තෙමේ මෙය කියා. හැම දිගුන් තමද රියට තැංගේ ය.

11. 2. 9.

දුතියසකකනමසසන සුභනං¹

265. සාවඤ්චං—²

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවනමිඤ්ඤ මාතලීසඛිතාභකං³ ආමනොතසි: යොජෙහි සම්ම මාතලී, සභස්සයුතනං ආච්ඤ්ඤරථං. උය්‍යානභූමිං ගච්ඡාම සුභූමිං දස්සනායාති.

එවං භද්දනතවාතී ඛො භික්ඛවෙ මාතලීසඛිතාභකො සකකස්ස දෙවනමිඤ්ඤ පටිසසුචා සභස්සයුතනං ආච්ඤ්ඤරථං යොජෙඤ්ඤ සකකස්ස දෙවනමිඤ්ඤ පටිවෙදෙසි: සුතො ඛො තෙ මාරිස, සභස්සයුතො ආච්ඤ්ඤරථො යස්සදුති කාලං මඤ්ඤාසීති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවනමිඤ්ඤ වෙජ්ජනපාසාදු ඔරොහනොතා පඤ්ඤාකො⁴ සුදං භගවනනං නමස්සාති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ මාතලීසඛිතාභකො සකකං දෙවනමිඤ්ඤං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

යං හි දෙවා මනුස්සා ච නං නමස්සනති වාසච,
අථ කො තාම තො යකෙඛා යං නිං සකක නමස්සාසීති?

[සකෙකා:]

යො⁵ ඉධ සම්මාසම්බුද්ධො අස්මිං ලොකෙ සදෙවකෙ,
අනොමනාමං සඤ්ඤාරං නං නමස්සාමි මාතලී.

යෙසං රුගො ච දෙසො ච අවිජ්ජා ච විරුජ්ජනා,
බ්බොසවා අරභනොතො තෙ නමස්සාමි මාතලී.

යෙ රුගදෙසවිතයා අවිජ්ජාසමතිකකමා,
සෙඛා⁶ අපචයාරුමා අපමනනානුසිකකරො,
තෙ නමස්සාමි මාතලීති.

[මාතලී:]

සෙට්ඨා හි කීර ලොකස්මිං යෙ නිං සකක නමස්සාසි,
අභවෙසි තෙ නමස්සාමි යෙ නමස්සාසි වාසවාති.

[ථෙරා:]

ඉදං වන්හින මිසවා දෙවරුජා සුජම්පති,
භගවනනං නමස්සාසි: පඤ්ඤො රථමාරුභීති.

11. 2. 10.

තනියසකකනමසසන සුභනං⁷

266. එවං මෙ සුභනං⁸ එකං සමයං භගවා සාවඤ්චං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තනු ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොතසි භික්ඛවොති. හදනොති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොස්සං. භගවා එතදවොච:

1. සඤ්ඤාරවඤ්ඤාසුතනං - මජ්ඣං, 2. සාවඤ්චං ජෙතවනෙ - ම, 3. මාතලී සඛිතාභකං. කඤ්ඤා 4. අඤ්ඤාසුතනං කඤ්ඤා - මජ්ඣං. 5. සො - PTS. 6. සෙකකා - මජ්ඣං. සා. 7. සඛිඤ්ඤාසුතනං - මජ්ඣං. 8. සාවඤ්චං. ජෙතවනෙ තනු - ටෙ - එතදවොච - මජ්ඣං.

11. 2. 9.

දුතියසකකනමයන සූත්‍රය

265. සෑවැන්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. සක්දෙව්දු තෙමේ මාතලී රියැදුරු ඇමතිය: ‘සගය මාතලී, සහසුසුකත ආප්ඤ්ඤාරථය යොදව. මතහර බිම වූ උගන් බිම දක්නට යමු’ යි.

“මහණෙනි, මාතලී රියැදුරු තෙමේ ‘එසේ ය, මුඛට මාතැවෙකි’ යි පිළිතුරු දී දහසින් යුත් ආප්ඤ්ඤාරථය යොදා සක්දෙව්දුට ‘නිදුකාතෙනි, මුඛගේ දහසින් යුත් ආප්ඤ්ඤාරථය යොදන ලදී. එයට දැන් කල් දනුව’ යි සාල කෙළේ ය.

මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙව්දු විජයොත්පහයෙන් බස්නේ බදාදිලී වැසිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමදිසි.

මහණෙනි, එකල්හි මාතලී රියැදුරු තෙමේ සක් දෙව්දුට ගාථායෙන් කී ය:

‘සක්දෙව්දුනි, යම් හෙයෙකින් දෙවියෝත් මිනිස්සුන් තොප වදිද්ද, වැලී ඒ තෙප් යමකු වදිවූ තමි හේ කිතමි සතතියෙක් ද?’

[සක්දෙව්දු:]

එම්බා මාතලී, මෙහි දෙවියන් සහිත මේ ලොවිහි යම් සම්මාසම්මුදු කෙනෙක් වෙද්ද, අලාමික තමි ඇති ඒ ශාන්තාන් වහන්සේ තමදිමි.

යම් කෙනකුන් විසින් රුගයන් දෝෂයන් අවිද්ධවන් දුරු කරණ ලද්දහු ද, ඔහු සෞඛ්‍ය කල ආප්‍රව ඇති රහන්හු ය. මාතලී, මම ඔවුන් තමදිමි.

මාතලී, යම් කෙනෙක් රුගදෝෂයන් දුරු කිරීමෙන් අවිද්ධව ඉක්මිමෙන් ශෛෂ්‍ය වූවාහු සසරවට තැසීමෙහි ඇලුතාහු තොපමො වහික්මෙද්ද, මම ඔවුන් තමදිමි.

[මාතලී:]

සක්දෙව්දුනි, මුඛ යම් කෙනකුන් වදනාහු ද, ඔහු ලොවිහි ශ්‍රේෂ්ඨයෝම වෙති. සක්දෙව්දුනි, මුඛ යම් කෙනකුන් තමදනාහු තමි මමන් ඔවුන් තමදිමි.

[තෙරහු:]

මෙසවන් තමි වූ දෙවියන්ට රජ වූ සුජාවගේ සාමියා වූ සක්දෙව්දු තෙමේ මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තැමැද රියට තැගේ ය.

11. 2. 10.

තතිය සකකනමයන සූත්‍රය

266. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු වහන්සැසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇඟවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

භූතපුබ්බං භීතබ්බෙවෙ සහෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ මානලීසඛිතාභකං
ආමනොසි: යොජෙහී සම්ම මානලී, සහසායුතනං ආජ්ඤාඤ්ඤරථං උය්‍යානභූමිං
ගච්ඡාම සුභූමිං දසසනායාති.

එවං භද්දනතවාති බො භීතබ්බෙවෙ, මානලී සඛිතාභකො සකකසා දෙවාන-
ම්ඤ්ඤසා පටිසසුචා සහසායුතනං ආජ්ඤාඤ්ඤරථං යොජෙච්චා සකකසා
දෙවානම්ඤ්ඤසා පටිවෙදෙසි: සුතො බො තෙ මාරීස, සහසායුතො
ආජ්ඤාඤ්ඤරථො, යසා' දුනි කාලං මඤ්ඤාසීති. අථ බො භීතබ්බෙවෙ සහෙකා
දෙවානම්ඤ්ඤ වෙජ්ඣනතපාසාදා ඔරොහනො පඤ්ඤාලීකො සුදං භීතබ්බසඛිසං
තමසාති. . අථ බො භීතබ්බෙවෙ, මානලී සඛිතාභකො සකකං දෙවානම්ඤ්ඤ
ගාථාහී¹ අජ්ඣහාසි:

තං හී එතෙ තමසොයස්සං පුඤ්ඤෙහසො තරු,
තීඞ්ඞා කුණපසෙවනෙ² බුප්පිපාසා³ සමප්පිතා.

කීනත්‍ර තෙසං පිභයසී අනාගාරුත වාසව,
ආචාරං ඉසිතං⁴ බුඤ්ඤාම වචො තවාති.

[සකෙකා:]

එනං තෙසං පිභයාමී අනාගාරුත මානලී,
යමහා ගාමා පකකමනති අතපෙකකා වජනති තෙ.

ත තෙසං කොට්ඨ ඔපෙනති ත කුලො⁵ ත බලොපියං⁶,
පරනිට්ඨිතමෙසාතා⁷ තෙත යාපෙනති සුබ්බතා,
සුමනමනනිතො සීරු කුණතීභූතා සමඤ්ඤරු.

දෙවා විරුඤ්ඤා අසුරෙහී පුච්ච මචා ව මානලී,
අවිරුඤ්ඤා විරුඤ්ඤා අතතදණෙහිසු නිබ්බුතා,
සාදනෙසු අනාදතා තෙ තමසාමී මානලීති.

[මානලී:]

සෙට්ඨා හී කීර ලොකසමිං යෙ චං සකක තමසාසී,
අභමපි තෙ තමසාමී යෙ තමසාසී වාසවාති.

[පෙරා:]

ඉදං සුචාත මසවා දෙවරුජා සුජ්ඣති,
භීතබ්බසඛිසං තමසාසීචා පඞ්ඤා රථමාරාහීති.

සතතවතවගො දුහීයො.

හත්‍රඤ්ඤානං:

වතපදෙත⁸ තයො චුතතා දඤ්ඤාඤ්ඤ රුමණෙය්‍යකං,
යජමාහඤ්ඤ වඤ්ඤා තයො සකකතමසසතාති.

1. ගාථාය - මජ්ඣ. සං. PTS 2. කුණපමෙහන - මජ්ඣ. කුණපෙසෙවන - කඤ්ඤ, 3. බුප්පිපාස - මජ්ඣ. 4. ඉසිතං - PTS. 5. කුමනා - සං. PTS 6. කලොපියං - මජ්ඣ. සං. 7. පරිනිට්ඨිතමෙසා - සං. 8. දෙව පත - මජ්ඣ. PTS.

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. සක්දෙවිරජ මාතලී රියැදුරා ඇමති ය: “සභය මාතලී, දහසින් යුත් ආජ්ඣාදාරථය යොදව, මහගර බිම වූ උයන්බිම දක්නට යමු”යි.

මහණෙනි, මාතලී රියැදුරා “එසේ ය. මුඛට මාතාවෙක් වේව”යි සක්දෙවිඋට පිළිතුරු දී දහසින් යුත් ආජ්ඣාදාරථය යොදා සක්දෙවිඋට නිදුකානෙනි, දහසින් යුත් මුඛගේ ආජ්ඣාදාරථය යොදන ලද්දේ ය. දැන් එයට කල් දනුව”යි සැල කෙළේ ය. මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිරජ විජයෝත්පභයෙන් බස්නේ බද්දලී ව ම බික්සභන නමදීයි. මහණෙනි, එකල්හි, මාතලී රියැදුරා තෙමේ සක්දෙවිඋට ගාථායෙන් කී ය:

දුගඳ සිරාර වැතීර ගෙණ හෝතා වූ මේ මනිස්සු මුඛවහන්සේ නමදනාහ. මොහු කුණපයෙහි (මවුකුසා) ගැලුනාහ. සාපිපාසා දෙකින් මඛනා ලද්දහුය.

සක්දෙවිඋනි, ගාහවාස නැති ඒ නවසන්තේ කීනම් ආචාරයක් කැමැත්තෙහි ද? කියනු මැනව. මුඛගේ ඒ වදන අසමු

[සක්දෙවිඋ:]

එම්බා මාතලී, ඔහු යම් ගමෙකින් බැහැර යෙත් නම් නිරපේක්ෂක ව යෙත්. ගාහවාස රහිත වූ ඔවුන්ගේ මේ ගුණය කැමැත්තෙමු.

ඔවුන් සතු (ධාන්‍යයක්) කොටුවෙක නො බහත්. සැලෙක්නිදු නො බහත්. පැසෙක්නිදු නො බහත්. මෙරමා නීම වූ බත නොයන්නාහු මනා වුත ඇත්තාහු එසින් යැපෙත්. සුමනුණ මනුණය කරන්නාහ. ධානිසම්පන්නායහ. නියසබදයහ. සම ව ගැසිරෙන්නාහ.

එම්බා මාතලී, දෙවියෝ අසුරයන් හා විරුඬියහ. (එසේ ම) බොහෝ මිනිස්සු ද (ඔවුනොවුන් හා) විරුඬියහ. (එහෙත් මොහු) විරුඬියන් කෙරෙහි අවිරුඬියහ. ගත් දඹු ඇත්තන් කෙරෙහි නිවුහහ. ආදන (ග්‍රහණ) සහිතයන් අනරෙහි ආදන රහිතයහ. මාතලී, ඔවුන් නමදිමි.

[මාතලී:]

සක්දෙවිඋනි, මුඛ යම් කෙනකුත් නමදනාහු නම් ඔහු ලොවිහි ශ්‍රේෂ්ඨයෝ ම වෙති. සක්දෙවිඋනි, මුඛ යම් කෙනකුත් නමදනාහු නම් මමත් ඔවුන් නමදිමි.

[තෙරහු:]

මසවන් නම් වූ දෙවියන්ට රජ වූ සුජාචගේ සැමියා වූ සක්දෙවිරජ මෙය අසා බික්සභන නැමද රියට තෘංගේය

සහනවතවතිය ගදවැනි යි.

එහි උද්දාය:

වනපද සුහු තුණය, දලිඳු, රුමණේයාසක, යජමාන, වජ්‍යනා සුහුය, සකකනමයානා සුහු තුණය යි සුහු දශයකි.

3. සකතපඤ්චකං

11. 3. 1.

කුමා¹ සුතනං

267. ²ඵවං මෙ සුතනං: ඵකං සමයං භගවා ඝාචජ්ඣියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ බො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවනනං අභිවාදෙචා: ඵකමනනං අට්ඨාසි. ඵකමනනං සීතො බො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ භගවනනං භාඨාය අජ්ඣභාසි:

කීංසු කුමා³ සුඛං සෙති කීංසු කුමා³ ත සොචති,
කීස්සස්ස⁴ ඵකධම්මස්ස වධං රෙවෙසි තොතමාති.

[භගවා:]

කොධා කුමා³ සුඛං සෙති කොධං කුමා³ ත සොචති,
කොධස්ස විසමුලස්ස මධුරගගස්ස වාසව,
වධං අරියා පසංසනති තං හි කුමා³ ත සොචති ති.

11. 3. 2.

දුබ්බණ්ණිය සුතනං

268. ඝාචජ්ඣියං—5

භුතපුබ්බං භීතඛවෙ, අඤ්ඤතිණ්ණි යකෙබ්බා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො ඝකඛස්ස දෙවානම්ඤ්ඤස්ස ආසනෙ නිසීනො ආගොසි. තනු සුදං භීතඛවෙ දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: අච්ඡරියං වත භො, අබ්බුතං වත භො, අයං යකෙබ්බා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤස්ස ආසනෙ නිසීනොති⁶ යථා යථා බො භීතඛවෙ, දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති, තථා තථා සො යකෙබ්බා අභිරුපතරෙ වෙච භොති දස්සනීයතරෙ ව පාසාදිකතරෙ ව

අථ බො භීතඛවෙ දෙවා තාවතීංසා යෙන සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ තෙනුපසඛකම්සු. උපසඛකම්චා සකකං දෙවානම්ඤ්ඤං ඵතදවොචු: ඉධ තෙ මාරිස අඤ්ඤතරො යකෙබ්බා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො නුච්ඡාකං⁷ ආසනෙ නිසීනො. තනු සුදං මාරිස දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: අච්ඡරියං වත භො අබ්බුතං වත භො අයං යකෙබ්බා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤස්ස ආසනෙ නිසීනොති. යථා යථා බො මාරිස දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති, තථා තථා සො යකෙබ්බා අභිරුපතරෙ වෙච භොති දස්සනීයතරෙ ව පාසාදිකතරෙ වාති. සො හි නුත මාරිසා කොඛනකොඛා යකෙබ්බා භවිස්සති ති.

1. ජෙතා, සුතනං. - මජ්ඣ. PTS. 2. ඝාචජ්ඣියං ජෙතවනො - මජ්ඣ. 3, ජෙතා, - මජ්ඣ. PTS 4. කීස්සස්ස - මජ්ඣ. 5. ඝාචජ්ඣියං ජ්ජතවනෙ, තනු මො - පෙ - ඵතදවොච - මජ්ඣ. 6. නිසීනො භොති. PTS. 7. සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤස්ස - මජ්ඣ.

3. සත්කප්පය

11. 8. 1.

කප්ප සූත්‍රය

267. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තපිඬු සිටුවුනේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සක්දෙව්දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙව්දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජායෙන් සැල කෙළේ ය.

ගෞතමයන් වහන්ස, කුමක් දවා සුවසේ වැටේ ද? කුමක් දවා නො සොස්නේ ද? කිනම් එක් දහමක්හුගේ නැරැම රැස්නෙහි ද?

[භගවත්හු:]

සක්දෙව්දුනි, ක්‍රෝධය දවා සුවසේ වෙසෙයි. ක්‍රෝධය දවා ශෝක නො කෙරේ. විෂ වූ මූල ඇති මිහිරි අඟ ඇති ක්‍රෝධය නැරැම ආයතීයෝ පසසත්. එය දවා ම ශෝක නො කෙරෙයි.

11. 8. 2.

දුබ්බණ්ඩ සූත්‍රය

268 සෑවැන්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. දුච්ඡන් වූ මිටි වූ එක්තරා යකෙක් සක්දෙව්දුගේ අසුන්හි හුන්නේ විය. මහණෙනි, එකල්හි තච්චිසා වැසි දෙව්දුගේ “පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ආශ්වයතීයෙකි. පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අදහනයෙකි. දුච්ඡන් වූ මිටි වූ මේ යක්‍ෂ තෙමේ සක් දෙව්දුගේ අස්තෙහි හුන්නේ ය”යි කියා කෙරෙත්, දෙස් කියත්, අවමන් කෙරෙත්. මහණෙනි, තච්චිසා වැසි දෙව්දුගේ යම් යම් පරිද්දකින් කියා කෙරෙත් ද, දෙස් කියද්ද, අවමන් කෙරෙද්ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් ඒ යක්‍ෂ තෙමේ ඉතා විශිෂ්ට රූ ඇත්තේ ද ඉතා දැකුම්කපු වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රසාද එළවන්නේ ද වෙයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති තච්චිසා වැසි දෙව්දුගේ සක්දෙව්දු වෙත එළඹියහ. එළඹ සක්දෙව්දුහට මෙය සැල කළහ. නිදුකානෙහි, මෙහි දුච්ඡන් වූ මිටි වූ එක්තරා යකෙක් මුඛගේ අස්තෙහි හුන්නේ ය. නිදුකානෙහි, එකල්හි තච්චිසා වැසි දෙව්දුගේ “පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ආශ්වයතීයෙකි. පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අදහනයෙකි. දුච්ඡන් වූ මිටි වූ මේ යක්‍ෂ තෙමේ සක්දෙව්දුගේ අස්තෙහි හුන්නේ ය”යි කියා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. අගුණ පතුරුවත්. නිදුකානෙහි, තච්චිසා වැසි දෙව්දුගේ යම් යම් පරිද්දකින් කියා කෙරෙත් ද, දෙස් කියත් ද, නුගුණ පතුරුවත් ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් ඒ යක්‍ෂ තෙමේ ඉතා මනහර රූ ඇත්තේ ද ඉතා දැකුම්කපු වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රසාද එළවන්නේ ද වේ ම ය. පින්වත්නි, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ක්‍රෝධය මුද්දින යක්‍ෂයෙක් වන්නේ ය”යි.

අථ බො භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤෙ යෙන සො කොධිභකෙකො යකෙකො තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිඤ්ඤා එකංසං උභතරසඬහං කරිච්චා දකඛිණජාණුමණඬලං පඨවියං නිභනච්චා යෙන සො කොධිභකෙකො යකෙකො තෙනසුඤ්ජිං පණාමෙච්චා තික්ඛතනුං නාමං සාවෙසි: සකෙකා'හං¹ මාරිස දෙවානමිඤ්ඤෙ, සකෙකා'හං² මාරිස දෙවානමිඤ්ඤෙති.

යථා යථා බො භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤෙ නාමං සාවෙති තථා තථා සො යකෙකො දුබ්බණණතරෙ වෙච්ච අහොසි ඔකොට්ඨකතරෙ ච දුබ්බණණතරෙ වෙච්ච හුච්චා ඔකොට්ඨකතරෙ ච තජෙච්චතතරධායිති.

අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤෙ සකෙ අසතෙ නිසීදිච්චා දෙවෙ තාවතීංසෙ අනුතයමානො තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

ත සුපහතචිතෙතා'මහි තාවතෙතන³ සුචානයො,
ත වො විරහං කුජ්ඣමි කොධො මසි තාවතිට්ඨති.

කුඤ්ඤා'හං⁴ ඵරුසං බුමි ත ච ධම්මාති නිත්තයෙ,
සනතිගහණභාමි අත්තාතං සමපය්සං අජථමත්තතොති.

11. 3. 3.

මායාසුතනං⁵

269. ඝාච්ඡඪියං⁶—

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, වෙපච්චතති අසුරිඤ්ඤෙ අබාධිකො අහොසි, දුකඛිතො බාලුහඬිලානො. අථ බො භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤෙ යෙන වෙපච්චතති අසුරිඤ්ඤෙ තෙනුපසඬකමි හිලානපුච්ඡකො.

අද්දසා බො භික්ඛවෙ, වෙපච්චතති අසුරිඤ්ඤෙ සකකං දෙවානමිඤ්ඤං දුරකො'ව අගච්ඡන්තං. දිසවාහ සකකං දෙවානමිඤ්ඤං එතදවොච: තිතිච්ඡ මං දෙවානමිඤ්ඤෙති.

වාචෙහි මං වෙපච්චතති සම්බරිමායනති. ත නාවාහං වාවෙමි යාවාහං මාරිස අසුරෙ පටිපුච්ඡමිති.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපච්චතති අසුරිඤ්ඤෙ අසුරෙ පටිපුච්ඡ: වාවෙමහං මාරිසා සකකං. දෙවානමිඤ්ඤං සම්බරිමායනති. මා බො නං මාරිස වාවෙසි සකකං දෙවානමිඤ්ඤං සම්බරිමායනති.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපච්චතති අසුරිඤ්ඤෙ සකකං දෙවානමිඤ්ඤං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

මායාචී⁷ මහවා සකක දෙවරුජා⁸ සුජමපති,
උපෙති තීරයං ඝොරං ඝමිඬණේ'ව සතං සමන්ති.

1. සාවෙති - සිචු. මජ්ඣ. ඝා. 2. සකකාහං - සභා. 3. තාවචෙච්චා - ඝා PTS.
4. කුඤ්ඤා'හං න ඵරුසං බුමි - මජ්ඣ. ඝා. PTS 5. සම්බරිමායා සුතනං - මජ්ඣ.
6. ඝාච්ඡඪියං - ජප - භගවා එතදවොච - මජ්ඣ. 7. මායාචී - PTS 8. දෙවරුජ - මජ්ඣ.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්දු ඒ කෝඛනකඩ යකු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ උතුරැසළුව එකස් කොට දකුණු දණමඩල පොලොවෙහි භැත ඒ කොඛනකඩ යකු වෙත ඇදීලී බැඳ “නිදුකානෙනි, මම සක් දෙව්දුමි. නිදුකානෙනි, මම සක් දෙව්දුමි”යි තෙවරක් තම ඇස්වී ය.

මහණෙනි, සක්දෙව්දු යම් යම් පරිද්දෙන් තම අස්වා ද, ඒ යක්ෂ තෙමේ ඒ ඒ පරිද්දෙන් අතිශයින් දුළුණ් ද, ඉතා මිටි ද වූයේ ය ඉතා දුළුණ් ද, ඉතා මිටි ද වී එහිම අතුරැදන් විය.

මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙව්දු සිය අස්තෙහි හිඳ තව්නියා වැසි දෙවියන් සතුටු කරමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කී ය:

තො සැටුනු සිත් ඇත්තෙමි වෙමි. කෝවැටුමෙන් සුවසේ ගෙණ ඉය තො ගෙමි. මම බොහෝ කලක් තො කීපෙමි. මා කෙරෙහි ක්‍රෝධය තො පිහිටයි.

මම කිපියෙමි රඵබස් තො බෙණෙමි. දූභමබස් පවසමි. ආතමාථීය දකිමින් අතිශයින් තථෙ නිගනිමි.

11. 3. 3.

මායා සුත්‍රය

269. සැවැත්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. වෙපච්ඡන්ති අසුරිදු (ඉසිගණයාගේ සාපයෙන්) හටගත් ආබාධ ඇත්තේ දුකට පත්වූයේ දැකියේ හිලන් වූයේ විය. මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්දු තෙමේ හිලන්යේ විමසන්නක් ව වෙපච්ඡන්ති අසුරිදු වෙත එළඹියේ ය.

මහණෙනි, වෙපච්ඡන්ති අසුරිදු එන්නා වූ සක්දෙව්දු දුර දී ම දැක්කේ ය. දුක සක් දෙව්දුට ‘දේවෙඤ්ඤය, මට පිළියම් කරව’යි මෙය කී ය

‘වෙපච්ඡන්ති, මා සඛරිමායාව හදරවාලව’යි (සක්දෙව් කී ය.) නිදුකානෙනි, මම අසුරයන් පුළුවිත්තා තෙක් තො හදරව’යි වෙපච්ඡන්ති කී ය.

ඉක්බිති වෙපච්ඡන්ති අසුරිදු “පින්වත්නි, මම සක්දෙව්දු සඛරිමායාව හදරවමි දූ යි අසුරයන් පිළිවිසී ය. නිදුකානෙනි, තෙපි සක් දෙව්දු සඛරිමායාව තො ම හදරවාලවු.”

මහණෙනි, එකල්හි වෙපච්ඡන්ති අසුරිදු සක්දෙව්දුට ගාථායෙන් කී ය:

“මස යන නම් ඇත්තව, ශක්‍රය, දේවෙඤ්ඤය, සුජාවනේ හිමිය, ඛායා ඇති පුද්ගල තෙමේ සමබර නම් අසුරයා මෙන් සියවසක් පැසෙන දරැණු තීරයට පැමිණෙයි.

11. 3. 4.

අවචයසුභතං.

270. 1ඵකං සමයං භගවා ඤාච්ඡජීයං විහරති ඡෙතචනො අනාථ-
පිණ්ඩිකස්ස ආණමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන දො භික්ඛු සමපයොජේසුං.
තත්තෙකො භික්ඛු අවචසරු. අථ ඛො සො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුතො සනතීකෙ
අවචයං අවචයතො දෙසෙති². සො භික්ඛු ත පටිගණ්හාතී.³

අථ ඛො සම්බුද්ධා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛක-
මිණා භගවනතං අභිවාදෙණා ඵකමිනතං නිසීදිංසු. ඵකමිනතං නිසීනතා
ඛො තෙ භික්ඛු භගවනතං ඵතදවොචුං: ඉධ භනෙන දො භික්ඛු සමප-
යොජේසුං. තත්තෙකො භික්ඛු අවචසරු. අථ ඛො සො භනෙන භික්ඛු තස්ස
භික්ඛුතො සනතීකෙ අවචයං අවචයතො දෙසෙති. සො භික්ඛු ත
පටිගණ්හාතීති.

දො මෙ භික්ඛවෙ බාලා: යො ච අවචයං අවචයතො න පස්සති, යො
ච අවචයං දෙසෙනතස්ස යථාධම්මං න පටිගණ්හාතී. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ,
දො බාලා. දො මෙ භික්ඛවෙ පණ්ඩිතා: යො ච අවචයං අවචයතො පස්සති,
යො ච අවචයං දෙසෙනතස්ස යථාධම්මං පටිගණ්හාතී. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ
දො පණ්ඩිතා.

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ පුබ්බමායං සභායං දෙවෙ
තාවතීංසෙ අනුතයමානො තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

කොධො වො වසමායාතු මා ච මිතෙන හි වො ජරු,
අගරහියං මා ගරහිණ්ථ මා ච භාසිණ්ථ පෙසුණං,
අථ පාපජනං කොධො පබ්බතො වාහිමද්දතීති.

11. 3. 5.

අනෙකාධිසුභතං.

271. ඵචං මෙ සුතං: ඵකං සමයං භගවා ඤාච්ඡජීයං විහරති ඡෙතචනො
අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන⁴ ඛො පන සමයෙන දො භික්ඛු
සමපයොජේසුං --පෙ--.

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අනෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ පුබ්බමායං සභායං දෙවෙ
තාවතීංසෙ අනුතයමානො තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

මා වො කොධො අජ්ඣහවී මා ච කුජ්ඣිණ්ථ කුජ්ඣිනං,
අනෙකාධො අවිහිංසා ච අරියෙසු වසති සද්ද,⁵
අථ පාපජනං කොධො පබ්බතො වාහිමද්දතීති.

සකකපසචකං.

1. ඤාච්ඡජීයං - 3ප - ආරාමෙ - මජ්ඣ. 2. දෙසසසි - PTS. 3. කපාටිගණ්හාතී -
මජ්ඣ. ත පටිගණ්හාතී - සෘ. 4. තත්තෙ ඛො භගවා - 3ප - ඵතදවොච - මජ්ඣ. සෘ,
PTS. 5. අරියෙසු ව පටිපද - මජ්ඣ.

11. 3. 4.

අවමය සූත්‍රය

270. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක. එකල්හි භික්ෂුහු දෙදෙනෙක් කලහ කලහ. එහි එක් මහණෙක් අභිභවා බිණී. එකල්හි ඒ මහණ ඒ මහණහු ලහ වරද වරද වශයෙන් දෙසයි. ඒ මහණ එය නො පිළිගනී.

ඉක්බිති බොහෝ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිය හ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකක් පසෙක හුන්හ. එකක්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලහ: වහන්ස, මෙහි මහණහු දෙදෙනෙක් කලහ කලහ. එහි එක් මහණෙක් අභිභවා බිණී. වහන්ස, එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ ඒ මහණහු ලහ වරද වරද වශයෙන් දෙසයි. ඒ මහණ තෙමේ එය නො පිළිගනී.

මහණෙහි, මේ බාලයෝ දෙදෙනෙහි: යමෙක් වරද වරද වශයෙන් නො දකී ද, යමෙකුක් වරද දෙසන්නහුගේ යථාධර්මය නො පිළිගනී ද, මහණෙහි, මේ දෙදෙන බාලයෝ යි. මහණෙහි, මේ පණ්ඩිතයෝ දෙදෙනෙහි: යමෙක් වරද වරද වශයෙන් දකී ද, යමෙකුක් වරද දෙසන්නහුගේ යථාධර්මය පිළිගනී ද; මහණෙහි, මේ දෙදෙන පණ්ඩිතයෝ යි.

මහණෙහි, පෙර වූවක් කියමි සක් දෙව්වරු සුධම්මා සභායෙහි තච්චිසා වැසි දෙවියන් සතුටු කරවමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය.

ක්‍රෝධය නොපගේ වසයට පාමණේවා. නොපගේ මිත්‍රධර්මයෙහි දිරිමෙක් නො වේවා. නොගැරතියසුත්‍ර (කම්ණාසුත්‍ර) පුදාලයාව නො ගරභව. කේලාම නො ද කියව. වැලි ක්‍රෝධය පථිතයක් මෙන් ලාමක ජනයා අතිශයින් මඩි.

11. 3. 5

අනෙකාධි සූත්‍රය

271. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක. එකල්හි භික්ෂුහු දෙදෙනෙක් කලහ කලහ. ... - ...

මහණෙහි, පෙර වූවක් කියමි. සක්දෙව්වරු සුදම්සෙබෙහි තච්චිසා වැසි දෙවියන් සතුටු කරවමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය.

ක්‍රෝධය තෙමේ නොප නහමක් මඩිවා! කීපෙන්නවුන්ට නො ද කීපෙව. ක්‍රෝධ නො කිරීම ද අවිහිංසාව ද හාම කල්හි ආයතීන් කෙරෙහි පවති. වැලි ක්‍රෝධය පථිතයක් මෙන් ලාමක ජනයා වෙසෙසින් මඩයි.

සකසන පසුවක යයි.

තමුඥනං:

කිනි: දුබ්බණ්ණීය මායා අවචයෙන අකොධිනො,
දෙසිතං මුඤ්ඤවෙසිත ඉදං හි සකකපඤ්චකනනි.

සකකසංයුතනං සමනතං.

දෙවතා දෙවපුතතා ච රූපා මාරො ච භික්ඛනී,
මුහුචා මුහුමණ වඩ්ඪිසො වන යකෙඛත වාසවොති.

සගාඨවගො නිට්ඨිතො.

එහි උද්දානය:

කිනො, දුබ්බණ්ණිය, මායා, අවචය, අනෙකාධන යයි මේ සකකපඤ්චකය බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලදී.

සකක සංයුතතය සමාපත යි.

(සංයුතතනාමාවලිය:)

දේවතා, දේවපුත්ත, (කොසල) රූප, මාර, භික්ඛුනී, බ්‍රහ්ම, බ්‍රාහ්මණ, චම්භිස, චන, යකඩ, වාසව (-සකක) යි සංයුතත එකොළොසෙකි.

සභ්‍යාඵවනීය නිමිතේ ය.

ගාථාදීපාදානුකතමණිකා

අ	පිටියබකාණි
අකතං දුක්ඛතං සෙය්‍යො	92, 94
අකමඉතා දෙවසෙට්ඨි	386, 388
අකමපිතං අජ්ජිතං	242
අකෙකාධස්ස කුතො කොධො	290
අකෙකියසඤ්ඤිතො සත්තා	22
අකෙකියෙස ච පරිඤ්ඤාය	22
අකජ්ඣස්ස වෙ තජ්ඣි	104
අචචතං මතපුත්තාමහි	236
අචචයං දෙසසනනීතං	44, 46
අචචයනනී අභොරතතා	198
අචචයො වෙ තච්චෙජ්ජ	44
අචෙචනනී කාලා තරයනනී	
රතනියො	6, 120
අච්ඡරුගණසංඝුට්ඨං	58
අච්චෙච්ඡ තණං ගණසංඝවාරී	230
අජ්ජ පණණරසෙ විසුඤ්ඤියා	312
අජෙලකා ච ගාවො ච	144
අජ්ජාපි තෙ ආට්ඨසො සා දිට්ඨි	262
අඤ්ඤථා සන්තමත්තාතං	44
අඤ්ඤන්ත ච කෙචලීතං මහෙසිං	
	298, 300, 308
අඤ්ඤා වෙ පුරිසො රුජ	176
අනීතං නාහුසොචනනී	10
අත්තාතං න දදෙ පොසො	82
අත්තාතං වෙ පියං ජඤ්ඤා	136
අථ අග්ගි දිවා රතනී	88
අථ අනෙත්ත ජහති	56
අථ සට්ඨිනීසස්සිතා සචිතකකා	334
අථායං ඉතරු පජා	278
අත්ඤ්ඤා පත්තං හදයස්ස සන්තං	230
අත්ඤ්ඤා චත මෙ බුද්ධො	382
අත්ඨි නිය්‍යරණං ලොකෙ	234
අත්ඨි සක්කාකුලෙ ජාතො	244
අඤ්ඤා පජාතාසි මමෙතමායුං	260
අඤ්ඤා සුසිට්ඨං සුහුතං මම සිදං	300
අඤ්ඤා මං යකක ජාතාසි	366
අත්ඨගණස්ස පොසස්ස	364
අත්තන්තදස්සි භගවා හමෙසඨි	260
අත්තඤ්ඤාසංගිතං ඤ්ඤා	188

අ	පිටියබකාණි
අනාගතපපජ්ජපාය	10
අනිච්චා අඤ්ඤා කාමා	354
අනිච්චා චත සංඝාරු	284
අනිච්චාඤ්ඤා භාවෙහි	336
අත්තො වෙ අභං යකක	102
අනුට්ඨිතං අවායාමං	386, 388
අත්තොමනාමං නිපුණත්ථදස්සිං	58
අත්තකෙත්තංචිපත්තාය	136
අත්තලීකච්චෙරෙ පාසො	204
අත්තො ජටා ඛති ජටා	26, 294
අත්තකාචෙරෙ පුරෙ භොති	314, 316
අත්තං පාතං බාදනීයං	182
අත්තදො ඛලදො භොති	56
අත්තමෙචාහිතජ්ජනනී	58, 110
අපාරාතා තෙසං අමෙතස්ස ආරු	252
අපුඤ්ඤා පසචී මාරෙ	208
අපපං හි එතං තහි දීඝමායු	258
අපපමත්තො අයං කලී	270, 274
අපපමත්තො උභො අත්ච	160, 164
අපපමායු මනුස්සාතං	198
අපපමෙයං පමිත්තො	268
අපපසෙචකෙ පචෙච්ඡනනී	36, 38
අබලනතං බලං ආහු	394, 398
අභයං යාවමාතාතං	404
අභිධාවච්ච භද්දං තෙ	372
අභුච්චා හිකකසි හිකඤ්ඤා	18, 20
අච්චචුධෙය්‍යං පුච්ඡනනී	224
අමනුස්සට්ඨාතෙ උදකං ච සීතං	168
අමම න බ්‍යාහරිස්සාමි	374
අරහිං පජ්ඣාසි සන්තො භවාසි	352
අරහි විස මෙජ්ජ බායති	356
අරඤ්ඤා රුකකමුලෙ වා	392
අරඤ්ඤා විහරන්තාතං	10
අරන්තො සීතිභුතෙ	318
අරන්තං සුගතො ලොකෙ	226, 228
අලඤ්ඤා තත්ථ අස්සාදං	224
අලසස්ස අනුට්ඨාතා	386, 388
අච්චං උපපත්තොසෙ	62, 114
අසන්තා කීර මං ජමො	314, 316

අ	පිටපිඛකාහි
අඤ්ඤානෙත විනෙතන	284
අසුභාය විතනං භාෂවති	336
අසසමෙධං පුරිසමෙධං	144
අසෙසාව ජණෙණං නිබ්බොගො	314, 316
අභඤ්ච සිලසමපනෙන	416
අනු පුරෙ ධම්මපදෙසු ඡන්දො	360

ආ

ආකිණණලදො පුරිසො	364
ආදිතනං කිං දදං අනතං	64
ආදිතනස්මිං අගාරස්මිං	56
ආයාවතං භාරවො බ්‍රහ්මදෙවො	274
ආයුං ආරොගියං වණණං	160
ආරඬවිරියං පභිතතනං	354
ආරභඵ නිකඛමඵ	280, 282
ආරුමචෙතසා වතචෙතසා	414
ආරුමරෙපා වතරෙපා	60
ආලභිකා ව සොමා ව	346
ආනුතෙයෙසා වෙදගු භාවිතනො	256

ඉ

ඉඛිඤ අඤ්ඤාද පි පුච්ඡස්සු	382
ඉච්ඡාය බජ්ඣති ලොකො	76
ඉතිභෙනං විජානාම	62
ඉතො බතිඬා පාසණධා	244
ඉච්චිභාවො කිං කසිරු	234
ඉච්චිපි හි එකච්චියා සෙයසා	158
ඉදං වජ්ජාන මසවා	416, 418
ඉදං සුච්චාන මසවා	420
ඉදං හි ජාභු මෙ දිට්ඨං	278
ඉදංහි තං ජෙතවතං	104, 106
ඉධ ඡිඤ්ඤිතමාරිතෙ	126
ඉධාගමා විජ්ජ්ඵභා සචණණං	54
ඉඤ්ඤකො සකක සුචී ව	384
ඉමිතා පුභිකායෙන	238
ඉසයො සමඛරං පතනා	404
ඉසීනං අභයං තචී	404
ඉසසථං බලවිරියඤ්ච	182

උ

උග්ගපුත්තා මනිස්සාසා	332
උච්චාවචචෙහි වඤ්ඤාණහි	132
උච්චෙහි හිතවු කිං සෙසි	354

උ

උ	පිටපිඛකාහි
උච්චෙහි වීර විජිතසඛාම	250, 416
උජ්ජකො නාම සො මඤ්ඤා	58
උඬං අධො ව තිරියඤ්ච	222
උපකො පලගණොච ව	62, 114
උපධිසු ජනා ගඛිතාසෙ	334
උපනීයති ජිවිතමපමායු	4, 104
උභො පුඤ්ඤාඤ්ච පාපඤ්ච	136
උභින්නං තිකිච්ඡන්නං	290, 292
උභින්නං තිකිච්ඡන්නාතං	396, 398
උභින්නමථං වරති	292, 394, 398

ඵ

ඵකකා මයං අරඤ්ඤා	360
ඵකකො චං අරඤ්ඤා	360
ඵකමුලං ද්විරාවචං	58
ඵණීජඛසං කිසං වීරං	32
ඵතඤ්ච සමතිකකමම	208
ඵතං තෙසං පිභයාමි	420
ඵතදෙව අභං මඤ්ඤා	394, 396
ඵතදෙව තිතිකඛාය	394, 398
ඵතං දළභං බකිතමානු සිර	144
ඵතං සම්මග්ගතා යඤ්ඤා	144
ඵතං හි යජ්ජෙතස්ස	144
ඵතාහි තිහි විජ්ජාහි	298
ඵථ දජ්ජා දෙය්‍යධම්මං	314
ඵචං බකිං ව ධාතුයො	244
ඵචං ජර ව මච්චු ව	186
ඵචඤ්ච මං විහරන්තං	332
ඵචං ධම්මා අපකකමම	110
ඵචං බුඬං සරන්තාතං	392
ඵචං විජිතසඛාමං	342
ඵචං විරතනං ඛෙමතනං	206
ඵචං විහාරී බහුලොධ හිතවු	230
ඵචං සබ්බභිග්ගසමපන්නං	348
ඵචං සුදෙසිතෙ ධසමම	316
ඵචමාදිපිතො ලොකො	56
ඵචමෙතං තද ආසි	64, 116
ඵචමෙතං පුරුණාතං	64, 116
ඵචමෙසා කසි කට්ඨා	308
ඵසා අනතරධායාමි	240
ඵසුපමා දුමලි බ්‍රාහ්මණස්ස	90
ඵසො හි තෙ බ්‍රාහ්මණී	
බ්‍රහ්මදෙවො	256

බ	පිටුවකිනාහි
ඔසං නිමොක්ඛං උපනිගති	10
ඔසංසා හි නිජරණන්ථං	346
ක	
කච්චි තෙ කුටිකා නභි	16
කච්චි චං අනිසො භික්ඛු	102
කති ජ්ඤෙ කති ජහෙ	6
කති ජාගරතං සුභතා	6
කති ලොකසමිං ජ්ඤති	80
කති ලොකසමිං පචේතනා	28, 88
කතිහං චරෙය්‍ය සාමඤ්ඤං	14
කන්ථ දජ්ජා දෙය්‍යධම්මං	312
කථං චං අනසො භික්ඛු	104
කථං නු දුතී පුච්චෙජ්ජය්‍යං	382
කථං විහාරී බහුලොඛ භික්ඛු	230
කථං සු තරහි ඔසං	382
කථං සු ලභතෙ පඤ්ඤං	382
කපොචා ව තෙ බභුවරෙ	
අහොසිං	260
කමමං විජ්ජා ව ධම්මො ව	60, 104, 106
කසිරු වෙ කසිරුථෙතං	92, 94
කරණීය මෙතං මුභමණෙන	90
කසී උදයො දෙවතිතො	330
කසචා කුචං ධම්මපදනී භික්ඛු	360
කසාකො පටිජාතාසී	308
කසාචචයා ත විජ්ජනති	44
කා	
කාමං ඤ්ඤාකු වා මා මා	394, 398
කාමරුගෙන ඛයාමි	336
කායගුණො වච්චගුණො	308
කායෙන සංචරෙ සාධු	138
කාරයෙ අසාමෙ රම්මෙ	182
කාලං මොහං න ජාතාමි	18, 20
කාලෙ පවිසා නාගදත්ත	358
කාවෙය්‍යමත්තා විවරිමහ	350
කි	
කිං දදෙ බලදෙ හොති	56
කිං සු අජ්ජසා සාධු	66
කිං සු අලසං අනලසඤ්ඤ	82
කිං සු ඉසාරියං ලොකෙ	80
කිං සු උප්පත්තං සෙට්ඨං	78
කිං සු උප්පථො අකානානො	70
කිං සු ජහෙති පුරිසං	68

කි	පිටුවකිනාහි
කිංසු ජරති කිං න ජරති	80
කිංසු කාචා සුඛං සෙති	76, 88, 422
කිංසු දුතියා පුරිසසා හොති	70
කිංසු නිදුතං ගාථාතං	70
කිංසු පචසනො මිත්තං	66
කිංසු බික්ඛිති පාථෙය්‍යං	82
කිංසු මාභා පිතා භාතා	84
කිංසු යාව ජර සාධු	66
කිංසු රථසා පඤ්ඤණං	78
කිංසු ලොකසමිං පචේතනො	82
කිංසු වජ්ච මනුසාසානං	66
කිංසු සංයොජනො ලොකො	72
කිංසු සබ්බං අචුභවී	72
කිංසු සබ්බකිත්තො ලොකො	74
කිංසු හරන්තං වාරෙන්ති	80
කිංසුධ භිතා ජනතා අතෙකා	80
කිංසුධවිභතා පුරිසසා සෙට්ඨං	78, 380
කිං සොප්පසී කීනඤ්ඤ සොප්පසී	196
කිච්ච්චත මෙ අබිගතං	248
කිඤ්ඤාපි තෙ තං ජලතෙ විමානං	268
කීන්තාහං කුටිකං මුඛමි	16
කීනඤ්ඤ උද්දියා මුණොසී	242
කීනඤ්ඤ ජාතිං ත රෙවෙසී	240
කීනඤ්ඤ තෙසං පිහයසී	420
කීනඤ්ඤ චං හතපුත්තාව	236
කීනඤ්ඤ සන්තො' තී පචෙට්ඨසී	246
කීනඤ්ඤ සන්තරමානො ව	96
කීනඤ්ඤ සීහොච තදසී	202
කීමන්ථකාමො ත දදෙ	82
කීමෙම කතා රුජගහ	378
කීසමිං ලොකො සමුප්පන්නො	76
කී	
කීදිසො තෙසං විපාකො	60, 62
කු	
කුභකුලො උබ්භතො තාන	372
කුතො සරු තීවත්තනති	30
කුඛොහං ඵරුසං මුඛමි	424
කුමහකාරෙ පුරෙ අසී	64, 116
කුමෙමා ව අබිගාති සකෙ කපාලෙ	14
කුලාකුලං පිණ්ඩිකාය වරන්තො	278
කුලාවකා මාතලී සිඛලීසමිං	400
කුසලී භාසසී කෙසං	62, 114
කුසො යථා දුග්ගතිතො	92

නො	පිටිය බහානි
කෙ ව නෙ අතරු සඛගං	62
කෙනසු උඩිතො ලොකො	74
කෙනසු නීයති ලොකො	72
කෙනසු පිතීතො ලොකො	74
කෙනසු බජ්ඣති ලොකො	76
කෙනසු බහාගතො ලොකො	74
කෙනායං පකතො සනො	246
කෙනාසි දුමමතො තාත	226
කෙනිදං පකතං බිමබං	244
කෙ හු කමමනාං කසිරනති	320
කෙනෙස යඤ්ඤ චිපුලො	
මහගහතො	38
කෙසං දිවං ව රතො ව	60
කෙසු න මානං කසිරථ	318
කෙසුධ අරණං ලොකෙ	84
කො	
කොධං ජගෙ විපප්භෙය්-	
මානං	42, 46
කොධං කිඤ්ඤ භෙති 78, 88,	422
කොසුධ තරතී මසං	100
බ	
බතතියං ජාතීසම්පන්නං	130
බතතියො දිපදං සෙට්ඨො	12
බතතියො බ්‍රාහ්මණො වෙසො	296
බතතියො සෙට්ඨො ජතෙනසම්	276
භ	
භඛගාය සොතසම් ගභිතනාවං	260
භකො ඉසිතං විරදිකඛිතානං	404
භමතෙන න පභතබ්බො	120
භමහිරං භාසසි වාවං	64
භමහිරං වාවසි වාවං	116
භමහිරපඤ්ඤ මෙධාවී	340
භමහිරරුපෙ බහුභෙරවෙ වතෙ	322
භා	
භාථාභිනිතමෙව අභොජනෙය්සං	
298, 300, 308	
භාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤ 132,	414
භී	
භීරිදුගභවරං වෙතං	354
ච	
චකකචතති යථා රුජා	342
චතුචකකං නවදාරං	30, 120

ව	පිටිය බහානි
චතතාරෙ ව පවිපනතා	414
චතතාරෙ ලොකසම් පජ්ජාතා	28, 88
චජ්ජමසො ව වෙණු ව	106
චජ්ජෙ යථා විගතවලාභකෙ	
තභෙ	350
චරනති බාලා දුමමධා	110
චරතා බහු භෙරවා බහු	194
චා	
චාතුරුසිං පඤ්ඤාදසිං	370, 372
චි	
චිතතසම් වසිභුතාවති	240
චිතතන නීයති ලොකො	72
චිරසං වත පසාමි	1, 104
චො	
චොරං භරනතං වාරෙනති	82
ඡ	
ඡන්දරගසං විතයා	854
ඡන්දෙ නිදනං ගාථාතං	70
ඡ ලොකසම් ඡිද්දති	80
ඡසු ලොකො සමුපනො	76
ඡන්ද සොතං පරකකමම	92, 94
ඡෙ	
ඡෙතා බිලං ඡෙතා පලිසං	48
ඡෙතා තඤ්ඤං වරතතඤ්ඤ	30, 120
ඡෙතාත මච්චිතො සෙතං	222
ඡ	
ඡයං න සබ්බෙත නපි භෙමි	
සොනහුං	202
ඡවිලා පඤ්ඤා රුජාතො	170
ඡයං වෙ මඤ්ඤති බාලො	292
ඡයං වෙරං පසචති	154
ඡරු අජරසා විතතං	70
ඡා	
ඡාතසා මරණං භොති	240
ඡී	
ඡීරනති වෙ රුජරථා සුචිතතා	134
ඡෙ	
ඡෙගුච්ඡි නිපකො භිකු	126

කි	පිටපිඛනාහි	න	පිටපිඛනාහි
කිසි රථඤ්ච විතතඤ්ච	84	තසමා හවෙ ලොකවිදු සුමේධො	120
ඨ		තසමිං පසනතා අවිකමපමානා	256
දානං හි ටෙඤ්ඤති බාලො	158	තසස නං දෙසයනතසස	340
දානං හි සො මනුසසිඤ්ඤ	132	තසස සොකපරෙතසස	222
ඬ		තසසා යො ජායති පොසො	158
ඪතෙ මජ්ඣනිකෙ කාලො	14	තසෙසව තෙන පාපියො	290, 292 394, 398
ඨ		තා	
තං හි ඵතෙ තමසෙයසුං	420	තාදිසො පුරිසො රුජ	174, 176
තං තමසනති තෙවිජ්ජා	416	තාච්චිංසා ව යාමා ව	242
තං හිසස ගජ්ජිතං යොති	184	තී	
තගස මෙ කුටිකා තඤ්ච	16	තීහි විජ්ජාහි සමපනො	298
තඤ්ච කමමං කතං සාධු	110	තු	
තඤ්ච පන අපට්චානියං	378	තුණති උතතරිකෙ හොහි	374
තඤ්ච හි තාදුකඤ්චං තථා		තුණතීභුතො හමං තිට්ඨං	312
විමුතතං	42	තෙ	
තණ්හා ජනෙති පුරිසං	68	තෙ වෙනසා අනුපරියෙති	348
තණ්හාභිපනතා වත සීලබද්ධා	52	තෙ මතෙසු ත මීයනති	36
තණ්හාය උබ්බිතො ලොකො	74	තෙවිජ්ජා ඉඤ්චපතතා ව	264
තණ්හාය නීයති ලොකො	72	තෙසං දිවා ව රතො ව	60
තඤ්ච විතතං පණිථෙහි	351	තෙසු උසසුකකජාතෙසු	30
තත්‍ර භිකඛවො සමාදහ සු	48	තෙ හි පාරං ගමිසසනති	98
තථාගතං අරහනතං	94, 96	තෙ හි සොඤ්චිං ගමිසසනති	98
තථාච්චං සීලවනතං වදනති	100	ද	
තථෙව බතතිසොරච්චං	182	දණො ව තිර මෙ සෙයො	314, 316
තථෙව සඤ්චො සුතවා	184	දදනති හෙකෙ විසමෙ නිවිට්ඨා	38
තදුසි යං හිංසනකං	284	දදුලුමානා ආගසජුං	232
තපොකමමඤ්ච තාගො ව	200	දබ්බො විරරතතසමාහිතො	334
තපොකමමා අපකකමම	188	දහරු තිං රුපචතී	238
තපො ජිගුච්ජාය ආයුතතා	128	දහරෙ පුරිසො රුජා	146
තපො ජිගුච්ජාය සුසංවුතනො	126	දළිඤ්ඤ පුරිසො රුජ	174
තමෙව වාචං භාසෙය්‍ය	338	ද	
තයො සුපණ්ණො වතුරෙව හංසා	268	දතඤ්ච සුඤ්චඤ්ච සමාතමාසු	38
තසමා අබ්ලොධ පධාතවා	334	දී	
තසමා හි අඤ්චාමෙත	254	දීනතං සුචච්චං යොති	56
තසමා කරෙය්‍ය කලාණං	136, 170, 178	දිවාච්චාරු නිකඛමෙ	344
තසමා හි පණ්ණිතො පොසො	60, 104, 106, 132, 186	දී	
තසමා විනෙය්‍ය මචෙජරං	36, 58, 110, 114	දීසමායුමනුසානං	198
තසමා සද්ධිඤ්ච සීලඤ්ච	414		
තසමා සතඤ්ච අසභඤ්ච	36		

ද	පිටිය බහානි
දුකකරං දුතනිතිකධ්‍යාදො	14
දුකකරං වාපි කණෙනති	90
දුකධමෙව හි සමොනති	246
දුග්ගතා දෙවකඤ්ඤායො	358
දුග්ගමෙ විසමෙ වා පි	90
දුද්දදං දදමාතාතං	36
දුපෙපාසං කච්චා අතතාතං	118, 364
දුලලහං වා පි ලහනති	90
දුසුමාදහං වාපි සමාදහනති	90
ඳ	
දුරෙ ඉතො බ්‍රාහ්මණී බ්‍රහ්මලොකො	256
ඳ	
දෙවං විරුඤ්ඤා අසුරෙහි	420
ආසතතති ගොතම පුඤ්ඤකමමා	258
ආචේ කසසපා ව මාසො ව	96
ධ	
ධපො රථසු පඤ්ඤාණං	78
ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං	170
ධනඤ්ජානී ව අකොකාසං	306
ධමමං වරෙ යො'පි සමුඤ්ජකං	වරං 36
ධමමො රතදො බ්‍රාහ්මණ සීලතිඤ්චො	302, 328
ධ	
ධිරො ව විඤ්ඤා අධිගමම භොගෙ	168
න	
න අඤ්ඤානු භගවතා	64, 114
නගස්ස පසෙස්ස අාපිතං	348
න තං කමමං කතං සංඤ්ඤා	110
න තං දළහං බඤ්ඤානමානු ධිරං	144
න තස්ස පච්ජා න පුරුජමණී	256
න තත්ථ භණ්ඩං භූමි	186
න තෙ කාමා යානී විත්‍රානී	ලොකෙ 42
න තෙසං කොට්ඨි ඔපෙනති	420
න තෙ සුඛං පජාතනති	10, 358
න තෙහි යතනා කීලනති	372
නත්ථි අතතසමං පෙමං	12

න	පිටිය බහානි
නත්ථි කිලිචං බ්‍රාහ්මණස්ස	90
නත්ථි දුනි පුතාවාසො	358
නත්ථි නිසුරණං ලොකෙ	232
නත්ථි පුතතසමං පෙමං	12
න තං බාලෙ විජාතාසි	10, 858
නදනති වෙ මහාචීරං	202
නදීතීරෙසු සණ්ඨානෙ	358
නදනති පුතෙතති පුතතිමා	12, 196
නදනා තදනි වෙව	24
නදීසංයොජනො ලොකො	74
නදීසමබ්භිකො ලොකො	74
නදීභවපරිකඛයා	4
න පච්චනීකසාතෙන	320
න බ්‍රාහ්මණො සුජ්ඣති කොචි	ලොකෙ 296
නහං ඵලෙය්‍ය පඨවී වලෙය්‍ය	194
න මනිදියා සයාමි තා පි කාවෙය්‍යං	මනෙතා 202
න මාතකාමස්ස දමො ඉධත්ථි	8, 52
න මාත බ්‍රාහ්මණ සංඤ්ඤා	318
න මෙ මාරිස සා දිට්ඨි	264
න මෙ වතස්මිං කරණීයමණී	322
නමො තෙ බුද්ධවීරජු	94, 96
න යත්ථ හිතං නපි යත්ථ වාදිතං	322
න යනති වෙ මහා චීරං	230
නයිදං අතතකතං ඛිමං	244
නයිදං භාසිතමනෙතන	44
න වණණරූපෙන තරෙසුජාතො	148
න වෙ ධිරං පකුබ්බනති	44
න සනති කාමා මනුජෙසු තිච්චා	42
න සබ්බසො මනො නිවාරයෙ	26
න සුපහතවිතෙනාමහි	424
න හරුමි න භඤ්ජාමි	364
නහි නුතිමස්ස සමණස්ස	304
නහි පුතෙතා පතිවාපි	374
නහි මෙයං බ්‍රාහ්මණ	304, 306
නහි සොචති භිකුඤ්ඤා කදුචි	334
නා	
නාගතාමොසි භගවා	344
නාවච්චනති අනොරතතා	198
නාඤ්ඤානු බොජ්ඣංගිතා තපසා	102
නා චුසනතං චුසති	24
නාමං විතත ඤ්ච තණ්හා ව	76
නාහං භයා න දුබ්බලා	394

නා	පිටප්පිටකානි
තාමං සබ්බං අනුභවි	72
තාහු අසාසපසසාසො	284
නි	
නිකකනනං අරතී වෙව	352
නිකකනනං වත මං සතතං	332
නිවං උත්‍රසාමිදං විතතං	102
නිද්දං තජ්ඣං විජ්ජමනිකා	14
නිද්දං තජ්ඣං විජ්ජමනිකා	14
නිබ්බාණං භගවා ආග	374
නිරයං තිරව්ජාතයොතිං	62
නෙ	
තෙතං තව පතිරුපං	204
තෙව තං උපජ්චාම	366
තෙසා සභා යත්ථ තසනති	
සනෙනා	330
තො	
තො වෙ ධම්මං සරෙය්‍යාථ	392
තො වෙ බුද්ධං සරෙය්‍යාථ	392
ප	
පකුට්ඨකො කාතියානො නිගණ්ඨා	
	126
පටිගච්චෙව තං කසිරු	110
පජේජාතකරො අතිවිජ්ඣ ධම්මං	346
පඤ්චකාමගුණා ලොකෙ	32
පඤ්ච ජාගරතං සුතතා	6
පඤ්ච ජ්ඤෙ පඤ්ච ජභෙ	6
පඤ්ච වෙද්‍ය සතං සමං	52
පඤ්ඤා ලොකස්මිං පජේජානො	84
පටිසොතගාමිං නිපුණං	248
පඨමං කලලං හොති	366
පණ්ඩිතොති සමඤ්ඤානො	126
පතිරුපකාරී ධුරවං	382
පතිරුපකො මනුතනිකාකුණ්ඩලොච	
	148
පදුමං යථා කොකතදං සුගනිං	152
පබ්බතස්ස සුවණ්ණස්ස	212
පමාදමනුසුඤ්ජනති	46
පරතො ආසිංසරෙ බාලා	62
පරසමහතෙසු හොෂගසු	62
පරෙසගස්සං භික්ඛුතං	344
පසංසියා තෙපි ගවනති භික්ඛු	42
පසාදාකායො සුවිමුතතවිතො	230
පහාසු සබ්බං ත විමානම ජකිගා	22

ප	පිටප්පිටකානි
පහාසු සබ්බං තව මානමජකිගා	42
පභිතමාතස්ස ත සනති ගජා	28
පහුතභකකං ජාලිතං	132
පා	
පාණෙසු ව සංයමාමසෙ	372
පාපං ත කසිරු වචසා මනසා	24, 54
පාතුරහොසි මගධෙසු පුබ්බෙ	250
පාසාණො සිහො සකලිකා	214
පි	
පියවාචමෙව හාසෙය්‍ය	338
පියො ලොකො සකො පුතො	374
පු	
පුග්ගලො අය්‍යකා ලොකො	188
පුච්ඡාමි තං ගොතමි භුරිපඤ්ඤා	100
පුඤ්ඤං වත පසවි බ්‍රහ්මං	378, 380
පුතතා වජ්ඣ මනුසානං	68
පුතපුතං බීරනිකා දුභනති	310
පුතපුතං වෙච වපනති බීජං	310
පුතපුතං ජායති මියති ව	310
පුතපුතං යාවකා යාවශනති	310
පුතබ්බසු සුඛි හොති	374
පුබ්බෙතිවාසං ජානාමි	350
පුබ්බෙතිවාසං යො වෙදි	298, 312
පුරිසස්ස භි ජාතස්ස	270, 274
පු	
පුජ්ඣො පුජ්ඣෙය්‍යාතං	312
ඵ	
ඵලං වෙ කදලිං හනති	276
ඛ	
ඛඤ්ඛොසි මාරපාසෙන	192
ඛඤ්ඛොසි සබ්බපාසෙති	194
ඛනුතාපි බො තං විභජෙය්‍යං	54
ඛනුතා වත අත්ථාය	350
ඛනුමපි පලපං ජප්පං	296, 298
ඛනු භි සද්ද පච්චුතා	360
ඛා	
ඛාලා කුමුදනාලෙභි	230
ඛි	
ඛිජං උප්පනතං සෙට්ඨං	78

මු	පිට්ඨකකාණි	
මුඛොනුමුඛො සො ඵෙරෙ	346	
මුඛො ධම්මමදෙසෙසි	240	
මු		
මුහමාසනං දෙවදනෙනා	284	
හ		
හයා නු මඵවා සකක	394	
හා		
හායාමි නාගදත්තං	358	
හි		
හිකඛු සියා කුසි විමුත්තවිනෙනා	86, 98	
හීයො පඤ්චසතා සෙබා	278	
හී		
හීයො බාලා පභිජේජයසුං	394, 396	
හෙ		
හෙකා අවිජ්ජං විජ්ජාය	354	
හො		
හොගෙ පඤ්චමානෙන	164	
ම		
මං නමස්සන්ති තෙවිජ්ජා	416	
මකෙකින මකකීතා පජා	334	
මගධං ගතා කොසලං ගතා	356	
මච්චුනාබ්භාගතො ලොකො	74	
මච්චුනා පිභිතො ලොකො	76	
මචේජරචිතයෙ සුත්තං	406, 408, 410	
මචේජර ච පමාද ච	36, 38	
මඤ්ඤමහං ලොකාධිපතී		
සභව්‍යතං	322	
මතං වා අමම රෙදන්ති	372	
මතං වා පුත්ත රෙදන්ති	372	
මහඤ්ඤා මහාභොගා	30	
මනසා වෙ පසනෙනන	368	
මනුජස්ස සද්ද සතීමනො	152	
මන්දියා නු බො සෙසි උදනු		
කාවෙය්‍යමනෙනා	202	
මහානුභාවො තෙවිජේජා	348	
මහාසමයො පවතස්මිං	48	

මා	පිට්ඨකකාණි
මාකාසි පාපකං කම්මං	372
මා ජාතීං පුච්ඡ වරණඤ්ච පුච්ඡ	300
මාතරං කුටිකං මුඤ්ඤි	16
මාතරී පිතරී වා පි	318
මාතාපෙතනිභරං ජ නභුං	406, 408
මාතං පජ්ඣස්ස ගොතමි	334
මාතං පභාය සුභමාභිතනෙනා	8, 52
මාතො හි තෙ මුහමණ	
බාරිභාරෙ	302
මා පමාදමනුසුඤ්ජඵ	46
මා මුහමණ දුරුසමාදභාතො	302
මායාවී මසවා සකක	424
මා සද්දං කරී පිගභිකර	372
මු	
මුත්තොහං මාරපාසෙන	192
මුත්තොහං සබ්බපාසෙහි	194
මෙ	
මෙදවණණඤ්ච පාසාණං	224
ය	
යං ඵණීකුලස්මිං ජතං ගහීතං	260
යං කිඤ්චි සිට්ඨං කම්මං	92, 94
යං ව බො සීලසම්පනෙනා	132
යං තිං අපායෙසි බුදු මනුස්සො	260
යං බුඤ්ඤා භාසතෙ වාවං	338
යං මුතා භණතො පාපං	402
යං වදන්ති න තං මය්‍යං	212, 224
යං වදන්ති මම ඉදන්ති	212, 224
යං හි කසිරු තං හි වදෙ	44
යං හි දෙවා මනුස්සා ව	418
යං සාවකෙන පත්තබ්බං	348
යජමාතාතං මනුස්සාතං	414
යඤ්ච කරෙති කායෙන	170
යඤ්චස්ස භුඤ්ජතෙ මාතා	366
යතො යතො මතො නිවාරයෙ	26
යත් ආපො ව පඨවී	30
යත් නාමඤ්ච රූපඤ්ච	26, 64
	116, 296
යත් භෙරවා සිරිංසපා	278
යත්ථාලසො අනුච්චාතා	386, 388
යථා අඤ්ඤාතරං බිජං	244
යථා තාමං තථා වස්ස	294

ය	පිටපිඛිකානි
යථා'පි සෙලා විපුලා	186
යථා සාකච්ඡො පඤ්ච	110
යථා හි අභගඤ්චොරු	246
යථා හි මෙසො ඵනං	184
යනතං ඉසීහි පතනබ්බං	234
යමෙනං වාරිජං පුපථං	364
යසං ඵතාදිසං යානං	58
යසං ජාලිනී විසන්තිකා	196
යසං නුත සීයා ඵවං	234
යසං සඤ්ඤා තථාගතෙ	412
යසං සබ්බමභොරතනං	370
යසංගතෙ වතුරෙ ධම්මං	382
යසංග ව භිතො ත දදති මච්ඡරී	36
යා	
යා කා වි කඤ්ඤා අභිනඤ්ඤා වා	324
යාදිසං වපතෙ බීජං	404
යාය සඤ්ඤා පබ්බජිතො	354
යෙ	
යෙ කෙචි අරියධම්මං	54
යෙ කෙචි බුද්ධං සරණං ගතාසෙ	48
යෙ කෙචි රූපා ඉධ වා හුරං වා	128
යෙ බො පමනතා විහරන්ති	118, 364
යෙ ගහට්ඨා පුඤ්ඤකරු	416
යෙ ව කායෙත වාචාය	190
යෙ ව බො අරියධම්මෙ	54
යෙ ව බහනීතා සම්බුද්ධා	254
යෙ ව සඤ්ඤා නිරුරථනා	144
යෙ ව රූපුපගා සතතා	238
යෙධ මච්ඡරීතො ලොකෙ	60
යෙධ ලඤ්ඤා මනුසසතනං	62
යෙ තං දදන්ති සඤ්ඤාය	58, 110
	112, 114
යෙනං පජාතන්ති යතො	
නිදන්තං	370
යෙන කෙතචි වණෙණත	368
යෙ මෙ පටුතෙන සත්ථපදෙ	98
යෙ රාගදෙසභිතයා	412
යෙසං ධම්මං අප්පච්චිදිතා	8
යෙසං ධම්මං අසම්මුට්ඨා	8
යෙසං ධම්මං සුප්පච්චිදිතා	8
යෙසං ධම්මං සුසම්මුට්ඨා	8
යෙසං රාගො ව දෙසො ව	
	26, 294, 418

යෙ	පිටපිඛිකානි
යෙසම්චි සලලං උරසී පච්චිං	202
යෙහි ජාතෙහි නඤ්ඤිසං	314, 316
යවායං භිසානි බණ්ඩි	364
යො	
යො අකිකාරෙ තමසී පභවකරෙ	96
යො අප්පදුට්ඨසං තරසං දුසංහි	24
	292
යො ඉධ සමමාසම්බුද්ධො	418
යො ඉමසම්ච ධම්මචිතයෙ	282
යො ව විතෙය්‍ය සාරථනං	320
යො ව සද්දුපරිත්තාසී	360
යො දුක්ඛමද්දකම්චි යතො නිදන්තං	
	214, 216
යො ධම්මවාරී කායෙත	188
යො නිඤ්ඤිසං පසංසති	270, 274
යො මොහරං වා පිතරං වා	324
යො සීලවා පඤ්ඤාවා	
භාවිතතෙනා	100
යො සුඤ්ඤගෙහානි තෙවති	194
යො හවෙ බලවා සනෙනා	394, 398
යො හොති භික්ඛු අරභං කතාචී	28
යු	
යුගො උප්පථො අකඛාතො	70
යුගො ව දෙසො ව ඉතො	
නිදන්තං	370
යුගො ව දෙසො ව කුතො	
නිදන්තං	370
රු	
රුකඛිමුලගහණං පසකකිය	356
රු	
රුපං ජරති මච්චානං	80
රුපං ත ජීවන්ති වදන්ති බුද්ධා	366
රුපං වෙදසීතං සඤ්ඤං	206
රුපා සද්දු රසා ගකිං	204, 208, 238
ල	
ලඤ්ඤා හි සො උපාදන්තං	132
ලො	
ලොකෙ දුක්ඛපරෙතසම්චං	374
ලොභො දෙසො ව මොහො ව	
	134, 180

ව	පිටිකිඛකානි
වජ්ජපුත්තො ව වෙසාලී	366
වතපදෙන තයො චූත්තා	420
වතං යදග්ගි ඛහති	132
වසො ඉසාරියං ලොකෙ	82
චා	
චාචං මකඤ්ච පණ්ඩියා සමමා	80
චායමෙථෙච පුරිසො	402
චී	
චීජ්ජා උපපත්තං සෙට්ඨා	78
චීපුලො රුජගභීයානං	128
චීරතො කාමසඤ්ඤය	100
චීරතො මෙථුනා ධම්මා	64, 116
චීරියං මෙ ධුරධොරයානං	308
චීවෙකං උපට්ඨානඤ්ච	366
චීවෙකකාමො'සි වතං පච්චෙට්ඨා	352
චීසෙතීගුතො උපසන්නාවිත්තො	256
චු	
චුට්ඨි අලසං අනලසඤ්ච	84
චෙ	
චෙසාලීයං වනෙ විහරන්තං	52
ඝ	
ඝංසරං දීඝමඤ්චානං	190
ඝකුණො යථා පංසුකුණ්ඩිතො	352
ඝකඛිති මෙ සුතං එතං	332
ඝඛ්ඛාරෙ පරතො පසා	336
ඝඛිඛිත්තො'පි දෙසෙති	340
ඝඛිකසා අඤ්ඤාලිං කච්චා	118, 364
ඝඛික පසාදො යසාසච්චි	414
ඝචෙ අච්චි අකමෙමන	386, 388
ඝචෙ එනති මනුසානානං	62
ඝචෙ'පි එත්තතො භීසයා	332
ඝචෙ'පි දසපච්චොතෙ	354
ඝචං වෙ අමතා වාචා	338
ඝචෙ මං කෙවලං සබ්බං	200
ඝචෙ මග්ගං අනුබුද්ධං	224
ඝචං ධම්මො සංයමො බ්‍රහ්මචරියං	302
ඝචෙවන දන්තො දමසා	
උපෙතො	300
ඝඤ්ඤය විපරියෙසා	336
ඝනං සහසානං නිරඛ්ඛුද්ධං	274
ඝනං සහසානපි ධුත්තකානං	240

ඝ	පිටිකිඛකානි
ඝනං හච්චි ඝනං අසා	376
ඝනිමතො සද්ද හද්දං	370
ඝත්තධා මෙ එලෙ මුද්ධා	96
ඝත්තියා විය ඔමට්ඨා	24, 102
ඝත්තිසුලුපමා කාමා	234
ඝත්තො පච්චසතො මිත්තං	66
ඝද්දහාතො අරහතං	382
ඝද්ධමමසා අනඤ්ඤය	374
ඝද්ධා දුතියා පුරිසසා හොති	70
ඝද්ධා ඛිකිති පාථෙයා	82
ඝද්ධාචීරං තපො චුට්ඨි	308
ඝද්ධාය තරති ඔසං	382
ඝද්ධායාහං පබ්බජිතො	218
ඝද්ධිධ විත්තං පුරිසසා සෙට්ඨං	78, 382
ඝබ්බකමම කඛයප්පත්තො	244
ඝබ්බගන්ථපපතීතසා	368
ඝබ්බන්ථ විහතා තඤ්ඤී	236
ඝබ්බද වෙ සුඛං සෙති	378
ඝබ්බද සිලසමපත්තො	100
ඝබ්බා ආසන්නියො ඡෙත්වා	378
ඝබ්බා දීසා අනුපරිගමම වෙතසා	142
ඝබ්බි මච්චරිතා සාධු	54
ඝබ්බීරව සමාසෙථ	32, 108
ඝබ්බෙ හගවන්තා පුත්තා	342
ඝබ්බෙව නිකඛිපියානති	284
ඝබ්බෙ සත්තා අන්ථානා	402
ඝබ්බෙ සත්තා මරියානති	178
ඝබ්බෙ සද්ධිමගරුතො	254
ඝබ්බො ආදීපිතො ලොකො	242
ඝමණං මාතා පිතා භාතා	84
ඝමණීධ අරණා ලොකෙ	84
ඝමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි	174, 176
ඝමුද්දො උද්ධිතං සෙට්ඨා	128
ඝමො විසෙසී උද්චා නිභිතො	22
ඝමබ්බුලා සමිද්ධි ව	232
ඝමබ්බො වත ඔකාසං	92
ඝමබ්බො වාපි විඤ්ඤති	92
ඝමබ්බො දීපදං සෙට්ඨා	12
ඝභාවරිත්තෙ ඡවො සිභාලො	128
ඝා	
ඝාධු බො පණ්ඩිතො නාම	374
ඝාරත්තා කාමභොගෙසු	140
ඝාරිපුත්තො ව පඤ්ඤය	60, 106

සි	පිටපිඛකානි	සො	පිටපිඛකානි
සිවො බෙමො ව සෙරී ව	128	සෝ අභං විවරිසුංඝාමි	384
සි		සොකසුං මූලං පලිධාය සබ්බං	224
සීලං අජරසා සාධු	66	සොකාවතීණේණා නු වතමති	
සීලං යාව ජරා සාධු	66	කුසායසි	222, 230
සීලං සමාධිං පඤ්ඤාඤච	188	සොවතී පුත්තෙහි පුත්තීමා	12, 196
සීලෙ පනිට්ඨාය නරො සපඤ්ඤා	26, 294	සො ධිරො ධිතීසල්පනො	222
සු		සො මෙ ධම්මදෙසෙසි	350
සුඛජීවිනො පුරෙ අංසුං	116, 364	සොභං එතෙ පජාතාමි	64, 116
සුඛිතා වත තෙ මනුජා	98	සෙනහජා අත්තසමභුතා	370
සුණන්ති ධම්මං විමලං	344	සවාගතං වත මෙ අංසි	350
සුණාති ත විජාතාති	354	සවාභං අකඤ්ඤා අසිතො	
සුතමෙව මෙ පුරෙ අංසි	52	අනුපයො	324
සුභාසිතං උත්තමමානු සනො	338	හ	
සුභාසිතසුං සිකෙඛථ	86	හන්තා ලහතී හන්තාරං	158
සුචීරං සුසීමඤ්ඤච	406	හි	
සුසුඛං වත ජ්වම	208	හිතානුකමපි සල්ලුඤ්ඤා	204
සෙ		හිත්වා අභාරං පබ්බජිතා	30
සෙට්ඨා හි කිර ලොකසමිං	416, 418	හිත්වා අභං මුභවණ දුරාදාභං	302
	420	හිරි තසුං අපාලමො	58
සෙලං ව සිරසුභච්ච	230	හිරිනිසෙධා තනුසා	16
සෙලෙ යථා පබ්බතමුඤ්ඤනිට්ඨිතො	250		
සෙවෙථ පන්තානි සෙත්තාසනානි	278		

සංස්කෘත නාම මුකුළු මණිකා

අ	පිටුව අංකය
අනෙකාසභාරචාර	288, 290
අග්‍යාලවවෙතිය	330, 332
අග්‍යකභාරචාර	296, 298
අජපාල	188, 190
අජපාලනිශ්‍රොධ	222, 248, 252
අජානසනතු	154, 156, 158
අජ්නකෙසකමචල	130
අඤ්ඤනවන	102
අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ	346
අතාපපිණ්ඩක	1, 4, 10, 32, 36 40, 42, 46, 86 104, 106, 108, 130, 196, 200 204, 232, 258, 264, 278, 320 336, 338, 342, 350, 370, 374 376, 378, 384, 386, 388, 392 396, 406, 408, 418, 422, 426
අනුරාඳු	264, 284, 356
අනතක	194
අකිකමිඤ්ඤ	276
අකිවන	232, 238, 242, 244, 246
අභිභූ	278, 280, 282
අරතී	226, 230, 232
අරුණවතී	278, 282
අරුණවනතු	278
අචිභ	62, 114
අසම	126
අසුඤ්ඤකභාරචාර	292
අභිංසකභාරචාර	294
ආ	
ආකොටක	126, 128
ආනඤ්ඤ	106, 122, 162, 284, 326 336, 356
ආභස්සර	208
ආලවක	330
ආලවී	330, 332, 334, 380, 382
ආලවිකා	232, 234
ඉ	
ඉඤ්ඤක	366
ඉඤ්ඤකුට	366
ඉසිහිලී	348

ඉ	පිටුව අංකය
ඉසිහිලීපස්ස	220, 222
ඉසිපතන	192
ඊ	
ඊසාන	390
උ	
උජ්ඣානසංඤ්ඤකා	42
උතතර	104, 106
උතතරිකා	374
උදය	310
උපක	62, 114
උපමාලා	240
උපවතනන	282
උපමාන	312
උපාලවණණා	238, 240
උරාවෙලා	188, 190, 222, 226 242, 252
ඵ	
ඵකතාලා	306
ඵකසාලා	204,
භ	
භකුධ	102, 106
භතමොරකනිස්සක	262
භපිලවච්චු	46
භපපින	264
භලඤ්ඤකනිවාප	98, 126, 194, 196 220, 286, 288, 292, 296 346, 378, 380, 412
භසිභාරචාර	306, 308
භස්සප	64, 86, 116, 264, 354
භස්සපගොභන	354
භ්‍යා	
භාතියාන	126
භාමද	90
භාසි	154
භාලසිලා	220, 222
භි	
භීසාගොතමී	236
භූ	
භූසිතාරා	282

කු	පිටපටිකාණි
කුට්ඨාසාරසාලා	54, 206
කො	
කොකතද	52
කොකාලික	268, 270, 272, 274
කොණ්ඩඤ්ඤ	346
කොසල	116, 132, 164, 168, 204 212, 298, 302, 320, 322 352, 354, 358, 364
ඛ	
ඛර	368
ඛෙ	
ඛෙම	110
ඛො	
ඛොමදුසා	328
ඛොමදුසාසක	330
ග	
ගඤ්ඤ	348, 350
ගයා	368
ගි	
ගිජ්ඣකුට	200, 368, 414
ගො	
ගොතම	26, 50, 76, 80, 100 130, 200, 204, 206, 208, 210, 230, 258
ගොභික	220, 222
ඝ	
ඝථිකාර	64, 114, 116
ච	
චන්දන	100, 106
චන්දනභිගලික	150
චන්දිමනකු	94, 96
චන්දිමස	98, 106
චලපා	348
චා	
චාලා	240
චී	
චීර	380

චූ	පිටපටිකාණි
චූලලකොකතද	54
ඡ	
ඡට්ඨාසාරආඡ	294, 296
ඡනකු	116
ඡා	
ඡාලිනී	356, 358
ඡෙ	
ඡෙතචන	1, 10, 14, 32, 36, 38 40, 42, 46, 56, 86, 88, 92 104, 108, 130, 196, 200, 204 232, 254, 258, 262, 264, 270 272, 278, 294, 320, 336, 338 342, 350, 372, 384, 386, 388 392, 396, 406, 408, 418, 422, 426
ඡ	
ඡගරසිඛි	168
ඡණ්ඡා	226, 230, 232
ඡපොද	18
ඡපොදරුම	18, 20
ඡා	
ඡායන	92, 94
ඡාචනිස	426
ඡු	
ඡුද්ධ	274
ඡුද්ධචෙචකමුභව	270
ඡ	
ඡකඛිණාගිරි	306
ඡ	
ඡමලී	88
ඡී	
ඡීඝලට්ඨි	98, 106
ඡෙ	
ඡෙචදනන	276, 284
ඡෙචගින	312
ඡෙචානමිඤ්ඤ	384, 408
ඡ	
ඡනඤ්ඤානී	286

න	පිටුවකි
නඤ	120
නඤන	100, 106
නඤ්චිසාල	120
නවකමික භාරථාජ	320, 322
නා	
නාග	344
නාගරක	162
නාගදත්ත	358
නි	
නිගණ්ඨ නානපුත්ත	126, 130
නිග්‍රොධකප	330, 332, 334
නිමික	126
නෙ	
නෙරඤ්ඤ	188, 190, 222, 248, 252
භ	
භකුධක	126
භකුධකච්චායන	130
භච්චනීකසාත	320
භච්චකමුභම	266
භජාභති	390, 410
භජ්ජනන	54
භඤ්චසාලා	208
භඤ්චාලවණ්ඨ	92
භලගණ්ඨ	62
භසෙනදි කොසල	130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 150, 152, 154, 156, 158, 164, 166, 168, 170, 176, 178, 180, 184
භ	
භිච්චිය	62, 114
භියඞ්කර	372
භියඞ්කරමොභු	372
භි	
භුක්කුභ	62, 114
භුක්කුභ	374
භුක්කුභමොභු	374
භුක්කුරාම	146, 340
භුජ්ඤ්ඤ	408, 410
භු	
භුරුකසාප	126, 130

බ	පිටුවකි
බක	258, 274
බකමුභම	258
බා	
බාරණ්ඨ	192
බාහුදන්ති	62, 114
බි	
බිලඞ්ඞික භාරථාජ	292
බේ	
බේලුච්චණ්ඨවීණා	222
බු	
බුභමදෙව	254
භ	
භග්ගදෙව	62, 114
භග්ගිය	62, 114
භා	
භාරථාජ	288, 290
භාරථාජකොතන	286, 288, 322
භි	
භික්කක	326
භො	
භොජපුත්ත	118
භ	
භකච්චිගොසාල	126, 130
භගධ	208, 276, 306, 370
භස	408, 410
භසවනභු	408, 410, 418, 420, 424
භණ්ඨහඤ	370
භණ්ඨමාලක වෙතිය	370
භඤ්ඤච්ච	48, 50, 202
භල	282
භලච්චිකා	140, 142, 146, 158
භාකපමිත	262
භාකසාප	262
භාමොග්ගලාන	262, 348
භාරොථව	170
භාලි	408, 410
භාවන	46, 52, 54, 206

මා	පිටිබ්බකානි
මාගධ	88, 154, 156, 158
මාස	88
මාණවගාමිය	128
මාතලී	394, 400, 416, 418, 420
මාතලී සඛිගාහක	394, 400
මාතුපොසක	324
මාතඤ්ඤා	316
මාර	128, 188, 190, 192, 194 196, 200, 202, 204, 206, 208 210, 212, 214, 216, 218, 220 222, 224, 226, 232, 238, 246 344, 428
මි	
මිගදය	102, 192
මිගාරමොතුපාසාද	146, 340
මො	
මොග්ගලාන	264, 270
මොසරුජ	42
ර	
රගා	226 230, 232
ඛ	
ඛජ්ගහ	18, 20, 48, 98, 104, 126 194, 196, 200, 202, 220, 276 286, 288, 292, 296, 346, 348 366, 368, 374, 378, 380, 412 414
රුහු	94, 96
ණ	
ණෙහිතසස	118
ව	
වඛනීස	330, 332, 334, 336, 338 340, 342, 344, 346, 348, 350
වජ්ර	246
වජ්ජපුත්තක	360
වරුණ	390
වසුදත්ත	100, 106
වා	
වාසව	398, 408, 410, 416

වෙ	පිටිබ්බකානි
වෙජ්ජනපාසාද	416
වෙට්ඨෙරී	126, 128
වෙණහු	98, 106
වෙදෙහිපුත්ත	154, 156, 158
වෙපචිත්ති	96, 392, 394, 396 398, 400, 424
වෙරෙවන	402
වෙසාලී	52, 54, 206, 360, 408
වෙඵවන	98, 126, 194, 196, 220 286, 288, 292, 296 346, 378, 380, 412
වෙහලීඛ	64, 116
ස	
සකක	46, 162, 214, 216, 284 328, 386, 388, 390, 392, 396 398, 402, 404, 406, 410, 414 416, 418, 424, 426
සඛිගාරව	326, 328
සඤ්ඤාබෙලට්ඨපුත්ත	130
සතුලපකාසික	32, 36, 38, 42 46, 50
සනඛකුමාර	276
සප්පිනීනීර	276
සමිඤ්ඤා	18, 20, 22, 24, 216, 218
සමිට්ඨ	404, 406
සමිච්ච	278
සහමපති	248, 250, 254, 272 284, 414
සහලී	126
සහසසකක	408, 410
සා	
සාකෙත	102
සාහු	370
සාරිපුත්ත	106, 122, 124, 270 272, 338, 340
සාවච්චී	1, 4, 6, 10, 32, 36, 38 40, 42, 46, 56, 66, 72, 88 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102 104, 108, 110, 114, 118, 120 122, 130, 132, 142, 156, 160 166, 168, 176, 178, 180, 184 196, 200, 204, 210, 232, 234 238, 240, 244, 246, 254

සාමන්ත	පිටස් මකාණි	සු	පිටස් මකාණි
258, 264, 268, 270, 278, 294		සුදන්ත	376
296, 310, 312, 314, 316, 320		සුඛාමාස	266, 268
324, 326, 336, 338, 340, 342		සුඛික භාරචාර	296
350, 372, 384, 386, 388, 392		සුබමම	426
396, 400, 402, 404, 406, 408		සුඤ්චික භාරචාර	298, 300, 302
414, 416, 418, 422, 426		සුඤ්චිකා	298
සි		සුමුභම	102, 106, 266, 268
සිඛි	278, 280	සුරිය	96
සිලාවනි	214, 216	සුමිර	384, 386
සිම	108	සුසිම	124, 386, 388
සි		සෙස	
සිතවත	374	සෙරි	110, 112
සිවක	376	සෙලා	244
සිසුපමාලා	242, 244	සෙසා	
සිගො	202	සොමා	234
සු		සී	
සුකකා	378	සීමච්චනා	
සුජමච්චි 402, 408, 410, 416, 424			
සුජ්	408		

පද්‍යනිකමණිකා

අ	පිටපිඛකානි
අකංඝු	116, 364
අකඛේඛා	324
අකතඤ්ඤානො	402
අකතයොග්ගො	180
අකතභජේථා	180
අකතුපාසනො	180
අකමපිතං	242
අකමමුතා	386, 388
අකමෙමත	386, 388
අකාලිකො	18, 20, 214, 216, 390
අකාලො	266, 376
අකිලේචත	62
අකිඤ්චනං	42, 46
අකිඤ්චනො	256
අකීර්ණවං	268
අකුතොභයං	344
අකුඛිමොනො	80
අකුසලො	352, 362
අකුභකො	334
අකුජනො	58
අකෙවලං	258
අකොධිනො	126, 428
අකොවීදු	290, 396, 398
අකෙකාධිනො	406, 408, 410
අකෙකාධො	426
අකෙකාසං	158
අකෙකාසකො	158
අකෙකාසනී	174, 288, 394
අකෙකාසනනං	290
අකෙකාසසී	290
අකඛලීච්ඡනො	110
අකඛයං	404
අකඛරා	70
අකඛාතාරං	22
අකඛාතා	340
අකඛාතො	346
අකඛාතො	70
අකඛාමි	224
අකඛීනී	194
අකෙඛය්‍ය සඤ්ඤානො	22
අකෙඛය්‍යසමිං	22

අ	පිටපිඛකානි
අකෙඛය්‍ය	22
අකෙඛසු	270, 274
අබ්ලො	334
අභනී	210, 212, 242
අභමීච්ච	192
අභරතීයං	426
අභාරං	30, 408, 410
අභාරවො	252
අභාරසමා	182, 218, 254, 288, 290, 332, 354
අභං	148, 150, 278, 346
අභ්‍යආරෙත	402
අභ්‍යපිණ්ඩං	256
අභ්‍යමතකායනී	160
අභ්‍යභෙසී	156
අභ්‍යී	28, 130, 132, 296
අභ්‍යීහුතනං	296, 298
අභ්‍යො	128
අභ්‍යන්තරී	36, 38
අභං	42, 104, 244
අභගාමිතං	128
අභජාතඤ්ඤා	104
අභච්චයො	42
අභාතයං	212
අභාතෙච්චා	272, 274
අභගසමාරා	246
අභිතානී	14, 182
අභිනීරස	350
අභේගනී	336
අචලා	412
අචචතබ්බමං	258
අචිරඅරභතනපපනො	350
අචිරපකකනනඤ්ඤා	272
අචිරපකකනො	276
අචිරපකකනොසු	146
අචිරපබ්බජනො	18, 20, 330
අචිරපසමපනො	288, 290, 306
අචේතසං	354
අචේලකා	146
අච්චගමා	44

අ	පිට්ඨකයාණි
අවචනා	236, 386, 388
අවචයං	426
අවචයනඤ්ඤි	198
අවචයෙන	272, 274, 356, 428
අවචසරා	426
අවචාධාය	48, 196, 202
අවට්ඨකවච	250
අචෙචනි	382
අච්චනි	182
අච්චනී	392
අච්චරාගණසඛසුට්ඨං	58
අච්චරුසඛසපරිට්ඨනො	10
අච්චරියං	110, 114, 118, 148, 178, 280, 318, 412, 422
අච්චරියබ්භුතචිත්තජාතා	280
අච්චාදෙසුං	152, 316
අච්චදුං	62, 64, 114
අචෙච්ච්ච	22, 42, 230
අචෙච්චරුපං	322
අචෙච්චාදකා	166
අච්චරා	66
අච්චලිතං	242
අච්චාපං	212
අච්චනං	212
අච්චනකඛිපනිවචෙච්චා	214
අච්චනකඛිපනිවචෙච්චා	216
අචෙලකා	144
අච්චනං	154
අච්චනග්ගෙ	132, 310, 320, 324, 326, 828, 330
අච්චගමා	334, 350
අච්චගමුං	40
අච්චගා	22, 406, 408, 410
අච්චතනං	132, 134, 302
අච්චතනීකා	138
අච්චහවි	426
අච්චහාසි	6, 10, 18, 20, 22, 38, 126, 188, 190, 192, 194, 196, 198, 200, 202, 204, 208, 218, 220, 222, 228, 230, 232, 256, 262, 264, 266, 286, 302, 308, 312, 318, 320, 322, 328, 336, 352, 354, 356, 358, 362, 364, 366, 368, 390, 394, 388, 394, 416, 424

අ	පිට්ඨකයාණි
අච්චව්චසභි	284
අච්චාරුහනි	394, 398
අච්චව්චසනං	250
අච්චව්චසෙය්‍යං	406, 408
අච්චෙච්චාකාසෙ	190, 194, 196, 200, 206, 320, 340, 376
අච්චෙච්චාගහෙච්චා	234, 238, 246
අච්චෙච්චාගාලුභපචනො	358
අච්චෙච්චලිං	118, 150, 250, 338, 340, 342, 344, 346, 364, 424
අච්චෙච්චලිකරණීයො	392
අච්චෙච්චෙ	14, 180, 250, 366
අච්චෙච්චෙතරං	206, 208, 244, 264
අච්චෙච්චෙතරස්ස	258, 286
අච්චෙච්චෙතරයමිං	238, 320, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364
අච්චෙච්චෙතර 14, 10, 18, 20, 146, 356	
අච්චෙච්චෙතරීස්සා	254, 370
අච්චෙච්චෙතරො	158, 208, 216, 254, 274, 278, 288, 290, 306, 352, 358, 360, 362, 364, 378, 380, 412, 422
අච්චෙච්චෙස්ස	266
අච්චෙච්චෙතො	34
අච්චෙච්චෙත්‍ර	114, 118, 246
අච්චෙච්චෙත්‍ර ජරුමරණො	134
අච්චෙච්චෙත්‍ර	296
අච්චෙච්චෙත්‍රමුලපචහවා	324
අච්චෙච්චෙත්‍රාචරො	192, 252, 416,
අච්චෙච්චෙත්‍රය	32, 34, 42, 44, 56, 62, 64, 108, 114, 188, 218, 220, 230, 258, 318, 360, 400
අච්චෙච්චෙත්‍ර	300
අච්චෙච්චො	274
අච්චෙච්චෙයො	402, 404
අච්චෙච්චොමි	238
අච්චෙච්චංසු	266, 268, 402, 414
අච්චෙච්චංසො	124
අච්චෙච්චෙභිකං	162
අච්චෙච්චෙභිකසුමාහිතං	370
අච්චෙච්චෙභිකසුභාලො	392
අච්චෙච්චෙමි	370
අච්චෙච්චොසිං	20
අච්චෙච්චෙමි	366

අ	පිටිබිඛනානි	අ	පිටිබිඛනානි
අට්ඨකනිචා	204, 206, 210, 338, 342	අත්තමනො	150, 264
	344, 374	අත්තසඤ්ඤකො	194
අධිසතෙලසෙහි	342	අත්තසමං	12
අධිසා	134	අත්තසමතුතා	134 180, 370,
අධෙසි	140, 174	අත්තා	134 136 138 142, 302,
අධෙසා	176	අත්තානරකඛිනො	146
අඤ්ඤ	248	අත්තානුභිං	256
අඤ්ඤවං	382	අත්තං 22, 104, 132, 186, 202, 290	
අත්තකතාවචරෙ	248		354, 394, 398, 424
අත්තජ්ඣනො	100	අත්තකරණෙ	140, 146
අත්තරුං	62, 114	අත්තකාමා	352, 354, 356, 358
අත්තකාලොත	358		360, 362, 364
අත්තකතනමානුසකෙත	262	අත්තකාමො	82
අත්තකතනො	226, 228	අත්තචරං	42
අත්තකමං	346	අත්තජාතසස	66
අත්තකමච	206	අත්තජාතා	402
අත්තචච	170	අත්තඥො	318
අත්තඤ්ඤපුබ්බං	360	අත්තචතී	54
අත්තදිවං	358	අත්තචසං	328
අත්තථයෙ	288	අත්තසංහිතං	94
අත්තදෙවපපතො	256	අත්තසස	230, 338, 402
අත්තපාතෙය්‍ය	118	අත්තා	202, 394, 398
අත්තමඤ්ඤති	334	අත්තානං	408, 410
අත්තරච්ඡාතගාමිනො	278	අත්තාභිසමයා	160, 164
අත්තරෙච්ඡි	348, 412	අත්තාය	56, 192, 290, 350, 382
අත්තචෙලං	356 358, 360	අත්තචී	8, 22, 388
අත්තචෙලචාරී	358	අත්තකා	238
අත්තචෙලා	374	අත්තචු ඛො	134
අත්තචිජ්ඣ	346	අත්තච	202
අත්තසාරං	140	අත්තචු	94, 336
අත්තභරිචා	166, 168	අත්තච	160, 338
අත්තකං	10, 254	අත්තචන	152, 318
අත්තකසානුසොචනා	10	අත්තචා	160, 164, 180, 182
අත්තකා	258		354, 382
අත්තො	30	අත්තාපරං	130, 274
අත්තකකං	244	අත්තචා	134
අත්තකාමො	142	අත්තඤ්ඤචචර	398
අත්තකඤ්ඤචු	420	අත්තසාතෙන	300
අත්තතා පියතරෙ	142	අත්තමිදෙද	414
අත්තතො	336	අත්තයාද	132
අත්තතො 104, 126, 132, 136, 186		අත්තනනං	364
330, 332, 334, 362, 372, 394		අත්තසාමාතෙන	380
	398	අත්තච්ඡ සස	122
අත්තමනා	282	අත්තච්ඡානනාසස	156, 158

අ	පිට්ඨකය
අද්‍රව්‍යාය	400
අඤ්ඤා	214, 216
අඤ්ඤා	210, 346
අඤ්ඤා	222, 258, 262, 266, 298
	320, 322, 376, 400, 424
අභිගතනා	178
අභිග්‍ර	378
අභිග්‍ර	230, 258, 300, 366
අභිග්‍ර	190, 254
අභිග්‍ර	258
අභිග්‍ර	354
අභිග්‍ර	334
අභිග්‍ර	234
අභිග්‍ර	386, 388
අභිග්‍ර	248
අභිග්‍ර	386, 388
අභිග්‍ර	168
අභිග්‍ර	136
අභිග්‍ර	226
අභිග්‍ර	212
අභිග්‍ර	208
අභිග්‍ර	184
අභිග්‍ර	184, 186
අභිග්‍ර	260, 352, 354, 356
	358, 362, 364
අභිග්‍ර	48, 202
අභිග්‍ර	266
අභිග්‍ර	18, 20
අභිග්‍ර	222
අභිග්‍ර	226
අභිග්‍ර	290
අභිග්‍ර	340
අභිග්‍ර	182, 218, 254, 288
	290, 306, 332, 350, 354
අභිග්‍ර	90
අභිග්‍ර	104
අභිග්‍ර	24, 292, 364
අභිග්‍ර	
අභිග්‍ර	256
අභිග්‍ර	374
අභිග්‍ර	250, 416
අභිග්‍ර	178
අභිග්‍ර	158, 286, 288, 292
අභිග්‍ර	24, 34, 188

අ	පිට්ඨකය
අභිග්‍ර	386, 388
අභිග්‍ර	336
අභිග්‍ර	258
අභිග්‍ර	104
අභිග්‍ර	132
අභිග්‍ර	178
අභිග්‍ර	136, 170
අභිග්‍ර	420, 144
අභිග්‍ර	32
අභිග්‍ර	330, 332, 336
අභිග්‍ර	330, 332
අභිග්‍ර	90
අභිග්‍ර	30
අභිග්‍ර	82, 84
අභිග්‍ර	302, 328
අභිග්‍ර	336
අභිග්‍ර	314
අභිග්‍ර	10, 254
අභිග්‍ර	10
අභිග්‍ර	270
අභිග්‍ර	420
අභිග්‍ර	224
අභිග්‍ර	118, 364
අභිග්‍ර	174
අභිග්‍ර	420
අභිග්‍ර	1
අභිග්‍ර	100
අභිග්‍ර	100
අභිග්‍ර	302, 328
අභිග්‍ර	236
අභිග්‍ර	222
අභිග්‍ර	18, 20
අභිග්‍ර	356
අභිග්‍ර	258
අභිග්‍ර	116, 364
අභිග්‍ර	10, 284, 354, 358
අභිග්‍ර	116, 364
අභිග්‍ර	322
අභිග්‍ර	56, 168
අභිග්‍ර	336
අභිග්‍ර	308
අභිග්‍ර	14, 86, 98
අභිග්‍ර	22, 42
අභිග්‍ර	102, 256

අ	පිට්ඨකයානි
අනුකනනනි	92
අනුකමපං	316, 326
අනුකමපා	368
අනුකමපිකා	352, 354, 356, 358 360, 362, 364
අනුකමපිතුං	368
අනුකුලං	144
අනුකකමිතවෙ	44
අනුගං	186, 170
අනුවඛකමමානො	320
අනුච්චිකො	170
අනුට්ඨහං	386, 388
අනුට්ඨානා	386, 388
අනුට්ඨානං	80
අනුට්ඨිකා	212
අනුතපපනි	110
අනුතතරං	130, 192, 254, 288 322, 342, 392
අනුතතරො	390
අනුත්‍රස්සං	102
අනුත්‍රාසි	182
අනුදිසා	222
අනුඥාසා	368
අනුඤ්ඤාසෙති	330, 332, 336
අනුඛාචාම	214, 216
අනුඛාචි	18
අනුනගමානො	412, 424, 426
අනුපචිතං	170
අනුපකනනි	42
අනුපපනනිං	98
අනුපයො	324
අනුපරිගමම	142
අනුපරියායනි	198
අනුපරියෙති	348, 342
අනුපලිතනානි	250
අනුපලිතො	256
අනුපවනෙනනි	342
අනුපායාසං	354, 386, 388
අනුප්‍රබ්බං	6, 120
අනුපපනතං	106, 348
අනුපපනතසදඪො	134
අනුපපනො	374
අනුපපදෙසි	288
අනුපපනොසු	102

අ	පිට්ඨකයානි
අනුබුද්ධො	52
අනුමුභගෙ	318
අනුභාවෙන	314
අනුභොති	334
අනුමඤ්ඤො	152
අනුමොදිකා	264
අනුසුඤ්ඤං	222
අනුසුඤ්ඤනි	46
අනුසුතො	112
අනුරොධවිරොධෙසු	204
අනුවතනිය	110
අනුවාතං	404
අනුච්චිතගං	362
අනුච්චොකෙඪා	340
අනුසාසනි	56, 158, 204, 368
අනුසාසනිං	86
අනුසිකධරෙ	98, 418
අනුසිකෙඛ	346
අනුසාරතං	392
අනුසාරෙථ	392
අනුසාරෙග්ගසාථ	390, 392
අනුසාරොච්චි	376
අනුසුකා	30
අනෙකධාතුසු	324
අනෙකපරියායෙන	132, 288, 305
අනෙකච්චිතං	346
අනෙකා	258
අනෙකායගතං	80
අනෙකො	230
අනෙජො	256, 284, 334
අනෙලගලාය	338
අනොමනාමං	58, 418
අනතං	116
අනතක	190, 192, 204
අනතකා	188
අනතකානි	194
අනතකිරියං	120
අනතරධායථ	222
අනතරධාසි	92, 190, 200, 208 234, 240, 244, 246, 276, 424
අනතරධාසිති	4, 86, 192, 194 196, 198, 202, 204, 212, 214 218, 272, 276

අ	පිටුවකිනාහි
අන්තරහිතා	266, 278, 282, 404
	406
අන්තරහිතො	248, 256, 258, 262
	264, 376
අන්තරු	118
අන්තරුයකරා	60
අන්තරෙත	282
අන්තලීකවචරෙ	204
අන්තලීකෙඛ	96
අන්තිමදෙහධාරී	28, 100
අන්තිමසාරීරෙ	374
අන්තිමා	258
අන්තොපුරෙ	114
අන්තොවාසිකා	322
අන්තො	118, 250, 294
අන්තො අසුඛා	148
අන්තොජවා	26
අන්තෙති	144
අකිකාරං	172, 174
අකිකාරතිමිසාය	278
අකිකාරෙ	96, 132, 288, 306
	330
අකිකාරො	376
අන්තං	52, 110, 182, 366
අන්තදෙ	56
අන්තපානෙන	184
අන්තසා	172, 174
අන්තබොධිං	230
අන්තහවි	72
අන්තවිට්ඨා	208
අන්තවිසිචා	128
අන්තෙසං	222
අපකකමම	110, 188
අපකකමෙ	224, 226
අපවයාධුමා	418
අපචිතා	318
අපවෙය්‍යාතං	312
අපතතං	52
අපතාමෙසි	368
අපනීයති	314
අපබ්‍යාමනො	402
අපරං	250
අපරජ්ජ	332
අපරභිං	270

අ	පිටුවකිනාහි
අපරභො	188
අපරා	32, 274
අපරජ්ජනසම්පං	48
අපරපරු	160
අපරිපුණණසා	252
අපරිභුඤ්ඤාමානෙ	166
අපරිඤ්ඤාය	22
අපරිචිතකතිතා	344
අපරෙත	268, 360
අපලාසි	182
අපචිඛා	118
අපසානති	356
අපාගතං	44, 46
අපායා	48
අපායංසෙවච	400
අපායෙසි	258
අපාලමො	58
අපිසුණවාමො	406, 408, 410
අපිසුදං	206, 218, 248
අපිභාපු	334
අපුඤ්ඤං	208
අපුච්ඡන්තසෙවිතං	242
අපුත්තකං	168, 170
අපුත්තබ්‍යවය	310, 370
අපුත්තාගමනං	42
අපෙකතා	144
අපෙතසොකො	202, 250
අපෙමං	224
අපෙති	224
අපං	4, 104, 198, 258
අපකසිරෙත	118
අපකසමි	36
අපකා	138, 140, 146
අපජානනා	240
අපපටිකුජ්ඣනො	290, 394, 398
අපපටිපුග්ගලො	244, 284
අපපටිභාතො	226
අපපටිවානීයං	378
අපපටිවාදිතා	8, 10
අපපතිට්ඨං	1
අපපතිට්ඨිකෙන	222
අපපතිට්ඨං	100
අපපතිසො	252

අ	පිටපිඛිකානි
අප්පනනමානසො	220
අප්පනනසස	386, 388
අප්පදුට්ඨපපදෙසිනං	24
අප්පදුට්ඨසස	24, 292
අප්පනනපාගභොජනෙ	172
අප්පපඤ්ඤං	354
අප්පබොධිති	16
අප්පමත්තසස	164, 348
අප්පමත්තො	8, 46, 52, 164, 216 218, 220, 270, 274, 282, 288 290, 346, 382
අප්පමඤ්ඤං	354
අප්පමාදං	46, 160, 164
අප්පමෙය්‍යං	268
අප්පරජකඛජාතිකා	192, 250
අප්පරජකෙඛ	250
අප්පච්ඡා	364
අප්පසාදං	320
අප්පභරිතෙ	300
අප්පාණකෙ	300
අප්පාභාරං	32
අප්පිචේජා	122, 126
අප්පියො	134, 136
අප්පෙකච්චානි	250
අප්පෙකචේච	144, 250
අප්පෙකද	288
අප්පොසුක්කකාය	248
අප්පොසුක්කකා	360
අථාසුචිභාරාය	132, 134, 178, 180
අඛබො	274
අඛලං	398
අඛාලසස	122
අඛුඛා	92
අඛුඛුදෙ	274
අඛුඛුය්‍ය	30, 120, 220, 222
අඛහඤ්ඤසි	254, 288, 290, 306
අඛහනිතා	254
අඛහසමං	184
අඛහමත්තං	364
අඛහාහකො	74
අඛහුතං	110, 114, 118, 148, 178 280, 318, 412, 422
අඛහුතච්චිත්තජාතා	318
අඛහුය්‍යාතො	156

අ	පිටපිඛිකානි
අඛහුය්‍යාසි	154, 156
අඛහුසුක්කමානො	124
අඛහග්ගමනසො	174, 176
අඛහතෙතන	14
අඛහණ්ඩනෙත	290
අඛහබෙබො	224
අඛහයං	404
අඛහයදකඛිණං	404
අඛහසාථ	222
අභාසි	4, 6, 8, 144, 268, 276, 280 284, 332, 334, 356, 360, 378 380, 398, 424, 426
අභිකඛිඛනාහං	354
අභිකඛිඛනා	354
අභිකකනනං	132, 288, 290, 296 306, 320, 322, 324, 330
අභිකකනනවණ්ණො	1, 4, 18, 20 36, 98, 126, 270, 272
අභිකකනනාය	1, 4, 18, 21, 36, 86 88, 92, 98, 102, 108, 126, 270 272
අභිකකම	376
අභිකකමනං	376
අභිජ්ජානති	358
අභිජාතං	130
අභිජාතාමි	280
අභිඤ්ඤා	254, 288, 290, 298 306, 312
අභිණ්ණසො	316
අභිජ්ඣා	338, 340, 342, 344, 346 348, 354
අභිධාචථ	372
අභිතතං	52
අභිතඤ්ඤා	324
අභිතඤ්ඤං	282
අභිතිත්තාමෙය්‍ය	224
අභිතිමමිතිත්තා	190, 194, 206, 210 214, 266, 358
අභිතිමමිතෙය්‍යාම	262
අභිජ්ජනෙතො	106, 378, 380
අභිජ්ජනනා	286
අභිභුය්‍ය	344
අභිමඤ්ඤි	186, 426

අ	පිටිබඩකාණි
අභියංසු	384, 386
අභියංසෙවච	400
අභිරතීං	332
අභිරතො	70
අභිරමාමසෙ	238
අභිරුපතරෙ	422
අභිරුපෙ	174
අභිවයසං	184
අභිවයසනි	184, 344
අභිවාදෙති	176, 316
අභිවාදෙතො	2, 20, 34, 142, 144
	146, 164, 170, 176, 272, 276
	326, 408, 414, 426
අභිවාජය	184, 186
අභිවිභවච	124
අභිසපිතො	406
අභිසමෙවච	184
අභිසමුද්ධො	130
අභිරු	182, 392
අභුනිං	18, 20
අභොජනෙය්‍යං	298, 300
අමකසෙ	98
අමෙවචපරිවාරිනො	342
අමෙවචුධෙය්‍යං	224
අමෙවජරී	174, 176
අමඤ්ඤං	258
අමනං	378
අමනංදද්‍යෙ	56
අමනගාමිනීං	224
අමනපථලා	308
අමනා	338
අමනෙ	346
අමනසිකරුතො	148
අමනාපා	48, 50, 150, 202
අමනුස්සථානො	166, 168
අමනුස්සො	232, 246
අමරං	188
අමරණං	198
අමිනො	110
අමුලුභස්සා	122
අමොසං	414
අමොවසී	258
අමුච්චො	98

අ	පිටිබඩකාණි
අමච	372, 374
අමචි	192, 350
අමොන	290
අයො	230
අයොනිසො	362
අය්‍යකා	178
අය්‍යො	238
අරකො	332
අරකඛිතො	136
අරඤ්ඤං	322
අරඤ්ඤකුචිකාය	116
අරඤ්ඤගතානං	390
අරඤ්ඤගතනො	402
අරඤ්ඤො	8, 10, 132, 322, 360
	392, 414
අරණ	84
අරතීං	322, 332, 352
අරති	102, 104, 234, 356, 370
අරතී	14
අරහං	18, 20, 28, 216, 218
	226, 228, 278, 282
	302, 312, 390, 39
අරහතං	10, 254, 288, 290
	306, 358, 370, 382
අරහති	126, 234, 368
අරහනනමය්‍යං	146
අරහනනං	94
අරහාමි	364
අරියං	162
අරියකනනං	412
අරියගරතී	270, 274
අරියධම්මං	54
අරියමග්ගො	14
අරියචුතතීං	182
අරියසම්මානී	374
අරියො	78, 88, 90, 286, 422
අරියුපවාදිනො	402
අරොසෙතො	290
අලං	318
අලඤ්ච	208, 288, 290, 306
අලඤ්චි	230
අලඤ්චො	224
අලසො	388
අලාභා	332, 334

අ	පිටිබ්බකාණි
අලිකං	336, 338
අලොච්චං	32
අවංසිරො	90
අවකඛනනි	220
අවච	270
අවාපුරං	250
අවායාමං	386, 388
අවාහරි	352
අවිකමමානා	256
අවිජාතවණණසතං	226
අවිතකකකාසි	230
අවිපලුඤ්චිතතසා	122
අවිජා	26, 78, 294, 418
අවිජාගතො	258
අවිජාසමභිකකමා	354
අවිදුරෙ	22, 146, 200, 206, 214 216, 218, 224, 226, 368
අවිජදී	82
අවිරුඳො	420
අවිභඤ්ඤාමො	48, 50, 202
අවිහිංසා	426
අවිතදොසො	390
අවිතමොනො	390
අවිතරුගො	390
අවෙකකසු	250
අසංයමො	80
අසංසට්ඨො	122
අසංසයං	362
අසංභීරු	346
අසඛිරානො	230
අසඛගචාරිනො	356
අසච්ඡිකතසා	386, 388
අසච්ඡොනං	46
අසඤ්ජාතසා	310
අසඤ්ඤානා	148
අසතං	36
අසතනං	36, 58
අසන්ථාවරු	398
අසතෙන	118
අසනොනා	56
අසපුරිසො	166
අසබ්බාණි	288, 292, 394
අසමාහිතසා	8, 52
අසමාහිතා	116, 362

අ	පිටිබ්බකාණි
අස්මපජානා	116, 362
අසමුච්චා	8
අසසිඤ්ඤා	378
අසලීතෙන	284
අසයානඤ්ඤාචසමානං	258
අසානා	48, 50, 202
අසිකඛිතො	180
අසිතං	344, 354
අසිහපිතබාසිභාසිතා	118
අසිතො	244, 324
අසුකො	266
අසුචි	404
අසුඳො	188, 250
අසුභො	190, 336
අසුරකඤ්ඤා	408, 410
අසුරපුරං	392, 400
අසුරු	384, 386, 394, 396, 398
අසුරිඤ්ඤා	396, 398, 396, 402, 406 424
අසුරෙඤ්ඤා	400
අසෙවෙන	182
අසෙවකං	378
අසෙසං	26, 30, 116, 296
අසොකං	354, 386, 388
අසොචං	212
අසොචමානො	224
අසොචාපයං	212
අසම්	188, 258
අසෙච	258
අසා	400
අසාං	406, 408, 410
අසාකායො	138
අසාතරි	376
අසාද්ධියං	46
අසාද්ධො	174
අසාපිට්ඨි	174
අසාමං	402, 404
අසාමෙධං	144
අසාරතනෙන	178
අසාවණතා	192, 250
අසාවො	12
අසාදං	224

අ	පිටියබකානි	ආ	පිටියබකානි
අසාදනා	224	ආගං	222, 230
අසාතපසායො	284	ආසානං	320
අසුකපුබ්බා	248	ආකාතෙත්වා	272
අසුත්	282	ආචරියධනං	316
අසුමුඛා	38, 142	ආචරියෙ	318
අසුමහ	282	ආචාරං	420
අසෙසා	16	ආචිකඛි	126
අසෙසාසි	154, 156, 288, 292	ආචිකඛිතුං	18, 20
	374	ආජඤ්ඤරථො	416
අහනං	12	ආජානාමි	22
අහගො	274	ආජානියානි	396
අහාරියං	66	ආජානියො	12, 50, 300
අභිතාය	132, 134, 140, 178, 180	ආජානියවතා	50
අභිංසකො	294	ආජාතෙයාං	22, 248
අභිංසාය	370	ආජායරෙ	62
අනුවා	116, 334	ආතාපිතො	214, 216
අනු	284, 360	ආතාපි	26, 216, 218, 220, 254
අහෙඨයං	40		288, 290, 294
අහෙඨයානො	14	ආතුරසා	354
අහොරතතා	198	ආදපඨි	240
අහොසි	398, 404, 410	ආදය	136, 236, 238, 288, 406
අලං	224		326, 336
ආ		ආදිකලාණං	192
ආකඛිනි	220	ආදිචචබ්බුතො	332
ආකඛිමානො	322	ආදිචො	28, 88, 124, 128, 208
ආකාසගතං	124	ආදිත්තාසිසො	198
ආකාසානඤ්චායතනං	282, 284	ආදිත්තාසමිං	56
ආකිඤ්චඤ්ඤයතනං	282, 284	ආදිත්තා	372
ආකිණ්ණකමමනො	364	ආදිමුඛවරියකා	94
ආකිණ්ණප්‍රඥො	364	ආදීතවො	18, 20, 214, 216
ආකීරතො	92	ආදීපිනො	242
ආගච්ඡන්තං	328, 376, 424	ආතයිසාමි	226
ආගච්ඡන්තියො	230	ආතෙයාථ	394
ආගච්ඡන්තො	266	ආපජ්ජනි	138, 140
ආගච්ඡුං	230	ආපද්‍යු	148
ආගච්ඡියා	180, 184, 258	ආපනො	184
ආගඤ්ඤි	318	ආපාදි	68, 352, 354, 358, 358
ආගතො	208, 216, 218, 270		360, 362, 366
ආගනනාරො	240	ආපාදුං	764
ආගමනාය	258	ආපාදෙසි	384, 386, 388
ආගමො	382	ආපො	30
ආගමො	198	ආබාධිකො	370
ආගමම	28, 80, 244	ආබාධො	312
		ආභා	12, 28, 88

ආ	පිටිබසනානි
ආභානි	28, 88
ආභුජිනා	502, 320, 323
ආමකානි	17
ආමනනයාමි	282
ආමනෙතසි	10, 222, 264, 272 278, 480, 282, 312, 336, 340 384, 386, 383, 392, 412, 416
ආමලකමනනියො	272
ආමසං	128
ආමුතනම නීකුණාලා	367
ආමොදමානො	184
ආයනනං	214
ආයනනා	244
ආයනිකං	256
ආයනනි	22
ආයසං	144
ආයසමා	18, 20, 216, 218, 220 264, 284, 288, 338, 340, 344 350, 354, 356, 358
ආයාමනං	274
ආයාතු	426
ආයාම	266, 278
ආයු	4, 198
ආයුතනා	128
ආයුපාලයං	152
ආයුපපමාණං	274
ආයුතාමි	1
ආමයා	114
ආරඤ්ඤං	226
ආරඤ්චිරියො	100, 122, 294
ආරඤ්ච	94, 124, 126, 268, 276 284, 362
ආරභඵ	280, 282
ආරු	364
ආරුමමෙතනා	414
ආරුමරොපා	60
ආරුමෙ	1, 4, 10, 130, 196, 200 204, 232, 258, 264, 278, 320 384, 386, 388, 392, 396, 408 418
ආරුපපට්ඨාසිනො	238, 240
ආරුය්‍යා	250
ආරුති	416, 418
ආරොහිඨං	160

ආ	පිටිබසනානි
ආරොමෙමි	184
ආරොපෙය්‍ය	286
ආරොපෙය්‍යාමි	286
ආරුහෙය්‍ය	172
ආරොහිනා	402
ආලපති	378
ආලයරනා	248
ආලයරාමා	248
ආලයසමමුද්දිනා	248
ආලසො	386
ආලය්‍යං	80
ආලොකෙති	354
ආලොකො	376
ආලොලෙචා	312
ආමසනෙතා	80
ආමසඵං	408, 410
ආමහං	188
ආමහාති	380, 382
ආමාසං	358
ආමුතා	248
ආමුතං	60, 104
ආමුතො	1, 4, 18, 20, 102, 104 118, 240, 270, 280, 368, 380
ආසං	234
ආසජ්ජ	132, 208, 224
ආසනනියො	378
ආසනා	168, 218, 272, 338, 340 342, 344, 346
ආසයො	70, 82
ආසමානං	354
ආසාදෙතබ්බං	44
ආසි	284, 350
ආසිංසරෙ	62
ආසිනං	348
ආභච්ච	184
ආභරිතං	220, 222
ආභරෙය්‍යං	220
ආභාරෙ	308
ආහු	144, 338, 360, 380, 394 406, 410, 414
ආහුතිං	256
ආහුතෙය්‍යො	256, 392

ඉ	පිට්ඨකයාහි
ඉඛ්ඝ	312, 382
ඉච්ඡසි	372
ඉච්ඡා	82, 120
ඉච්ඡාගතං	118
ඉච්ඡාධුමාසිනො	74
ඉච්ඡාතං	270 272
ඉච්ඡාබ්ඛා	82, 312
ඉච්ඡාලොභං	30
ඉච්ඡාචිතයාය	76
ඉච්ඡසං	314
ඉච්ච	302
ඉච්චකි	312
ඉඤ්ඤයෙ	194
ඉඤ්ඤාමි	240
ඉඤ්ඤතං	200
ඉණාසිකා	304, 306
ඉතරු	296
ඉති අකලහො	398
ඉති අභණ්ඩතං	398
ඉති අවිග්ගහො	398
ඉතිකලහො	398
ඉතිභණ්ඩතං	398
ඉතිවිග්ගහො	398
ඉතිහිතිහං	278
ඉතතරං	148
ඉතතරදසුසතෙත	148
ඉත්ථනතාය	254, 288, 290, 306
ඉත්ථාගාරං	112 164
ඉඡ්චිභාවො	234
ඉඡ්චියො	330, 232
ඉඡ්චී	158
ඉඡ්චිමලං	70, 80
ඉදං	4
ඉදපපච්චයතා	248
ඉදනී	358
ඉදහං	20
ඉඤ්චානුභාවං	26
ඉඤ්චිපාද	212, 240
ඉඤ්චිපපතො	350
ඉඤ්චිමා	112
ඉඤ්චියා	200
ඉඤ්චො	266
ඉධෙකච්ච	366
ඉඤ්චිලං	46

ඉ	පිට්ඨකයාහි
ඉඤ්චියගුතො	274
ඉඤ්චියසංචරො	108
ඉඤ්චියානී	48
ඉඤ්චියුපසමෙ	92
ඉරියාපථො	82, 88
ඉරියනී	100, 250
ඉසකො	402, 404, 404
ඉසී	126, 342
ඉසීහිලිපසො	348
ඉසීසඛ්ඝනිසෙවිතං	60, 104
ඉසීසතතලො	344
ඉසී	58
ඉසුඤ්චං	182
ඉසුඤ්චියමදමතතානං	184, 186
ඉසුඤ්චියං	80
ඉසුඤ්චියාසිපච්චං	386, 388, 408
	410

ජ

ජද්දසං	116
ජසා	308
ජසාමුඛෙන	400

උ

උක්කාමුඛෙ	124
උක්කඤ්චෙය්‍ය 132, 288, 306, 330,	
උග්ගච්චෙය්‍ය	228,
උග්ගණභාථ	94
උග්ගතෙ	196
උග්ගතෙජො	96
උග්ගපුත්තා	332
උච්චාකුලීතතං	160
උච්චාචචා	124, 190, 226
උච්චාචචෙසී	132
උච්චාරපසුඤ්චකමචං	118
උච්චනනමුලං	322
උජ්ඣං	302, 320, 322
උජ්ඣකං	48
උජ්ඣකො	58
උජ්ඣභුතං	414
උජ්ඣභුකො	414
උජ්ඣච්චපනො	392
උජ්ඣභ	336
උජ්ඣාපයාමසෙ	372
උජ්ඣායනනී	280, 412, 422

උ	පිටප්පිටකාති
උජ්ඣායනනියො	44
උජ්ඣාසිත්‍ථ	412
උඤ්ඤපබ්බා	13
උට්ඨානා	382
උට්ඨානචිරියාසිගනසසා	40
උට්ඨානචිරියසසා	386, 388
උට්ඨානසඤ්ඤං	196
උට්ඨාපෙච්චා	214, 146, 168
උට්ඨෙති	250, 318, 354, 416
උට්ඨිගෙය්‍යාඵ	386, 388
උඬ්ඬිතො	74
උණං	228
උණොදකං	310
උතතමා	338
උතතරං දීසං	222
උතතරසං	268
උතතරා	374
උතතරාසඬගං	146, 150, 250, 338
	340, 342, 344, 346, 424
උතතරී	6
උතතරීං	258
උතතරීතරං	150
උත්‍රඤ්ඤං	102
උත්‍රාසි	180, 390
උදකසුඤ්ඤිකො	326, 328
උදකා	224
උදකානුඤ්ඤානි	250
උදකො	250, 300
උදකොරොගණානුයොගං	326, 328,
උඤ්ඤචිතනා	340
උදපඡ්ඡඵ	350
උදපාදි	134, 136, 138, 148, 150
	160, 188, 212, 216, 218, 248,
	376, 400
උදපානං	60
උදසීනං	128
උදසබ්බසං	86, 98
උදරෙ	308
උදුතං	38, 40, 50, 150, 281
උදුතෙසි	152, 286
උදිරසි	340
උදුලබ්බරදණං	214, 216
උද්දියා	242
උඤ්ඤං	222

උ	පිටප්පිටකාති
උඤ්ඤිකං	166
උඤ්ඤිකුකුකුච්චං	182
උඤ්ඤා	116, 362
උඤ්ඤිනා	224
උඤ්ඤරො	274
උද්දියති	206, 218
උනනලා	116, 362
උපකඬ්ඬති	92
උපකණ්ණකො	158
උපකප්පති	158
උපකකමෙන	228, 274
උපකකමෙය්‍යාම	228
උපකකිලිච්චිනොතන	320
උපකකිලිනා	286
උපගච්ඡති	332
උපගමම	28, 238
උපච්චගා	18, 20
උපච්චගුං	62, 114
උපච්චමානො	386, 388
උපච්චාම	366
උපඡ්ඣායෙන	330, 332, 334
උපට්ඨාකො	312
උපට්ඨානං	266, 268
උපට්ඨාපෙච්චා	302, 320, 322
උපට්ඨගසුඤ්ඤ	298, 300
උපඬ්ඬං	114
උපඬ්ඬකායෙන	280
උපාභිච්චෙනා	258
උපෙති	134, 174, 176, 270, 274
	424
උපෙතො	300
උපදංසෙති	190
උපධාමනාති	332
උපධං	214, 216
උපධිසඬ්ඬියෙ	226, 244
උපධිති	12, 196
උපනාමෙසි	368
උපනිසාය	162, 164, 266, 278
	296
උපනිසති	4, 10, 104
උපපඡ්ඡති	174
උපපඡ්ඡරෙ	62
උපපනනාසෙ	114
උපපනො	272, 274, 412

උ	පිටුවකිනාහි
උපමං	274
උපයන්ති	144
උපරිපාසාදවරගතො	140, 142
උපරිමෙන	280
උපරිවෙහාසං	258, 262
උපරුඤ්ඤිති	26, 30, 64, 116, 196
	198
උපලබ්හති	246
උපලාපෙනුං	186
උපවදෙය්‍ය	14
උපවසනති	370
උපසංඛකමතු	326
උපසංඛකමි	4, 18, 146, 200, 202
	214, 218, 220, 222, 224, 270
	272, 276, 286, 288, 322, 328
	352, 354, 356, 358, 360, 362
	368, 376, 380, 408, 414, 424
උපසංඛකමිතුං	224, 376
උපසංඛකමිතුකාමො	374
උපසංඛකමිඤ්ඤාම	222, 266, 278
උපසංඛකමව	32
උපසන්තවිනො	256
උපසන්තස්ස	290
උපසන්තො	336, 378
උපසමෙන	54, 60
උපසමපජ්ජ	254, 288, 290, 306
උපසමපදං	288, 290, 306
උපසමවති	290, 394, 396, 398
උපසිඛ්‍යති	364
උපස්සායං	56, 60
උපච්ඡායෙථ	300
උපාදානකකිකානං	204, 206
උපාදානං	132
උපාදාය	204, 206, 316, 326
උපාසකං	132, 310, 322, 324
	326, 328
උපාසකසකෙහි	348
උපාසකෙ	330
උපාසකො	64, 116, 150, 378
	380
උපාසිකාය	370
උපාහතා	402, 404
උපොසිථං	370
උප්පව්ව	372

උ	පිටුවකිනාහි
උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති	132, 134
උපපජ්ජමානො	180
උපපජ්ජි	272
උපපජ්ජතුකාමා	242
උපපජ්ජකාං	10, 358, 390, 406, 410
උපපතනං	78
උපපතිනෙසු	102
උපපථො	70, 80
උපපන්තො	374
උපපලාති	250
උපපලිනිඨං	250
උපපලො	374
උපපාවකෙහි	304
උපපාදවයධමමිනො	10, 284, 358
උපපාදෙතුකාමො	190, 194, 200
	232, 238
උපපාදෙච්චා	332, 334
උඛිඤ්ඤං	102
උඛිඤ්ජති	406
උඛනතො	372
උභතොභාගවිමුත්තො	342
උභයෙන	152
උභින්නං	116, 290, 394, 398
උමමග්ගත්ථං	344
උමමාදං	228
උය්‍යාතභුමිං	416, 418
උරගො	130, 132
උරසා	230
උලොකයනං	390
උලොකෙය්‍යාථ	390
උසුයා	230
උසුසුකං	184
උසුසුකකජානෙසු	30
උසුසුසුකි	228
උසුසුසුලිකාය	304
උලාර	160
උලාරෙ	138, 140
උභව්ව	48
ඵ	
ඵකකා	360
ඵකකො	320, 360
ඵකච්චරෙ	18, 20
ඵකග්ගං	336
ඵකඛගං	364

ඵ	පිටපිඛනාණි
ඵකචරං	32
ඵකචචියා	356
ඵකචෙචා	170
ඵකත්තං	92
ඵකධම්මසා	72, 76, 88, 286
ඵකපුත්තා	304
ඵකභත්තං	10
ඵකමත්තං	4, 6, 20, 140, 142
	144, 146, 154, 156, 158, 160
	170, 216, 218, 270, 272, 276
	286, 294, 306, 312, 318, 408
	410, 414, 426
ඵකදොසීනං	102, 144, 236
ඵකමුලං	58
ඵකමෙතං	194, 200, 274, 276
ඵකරුක්කිකා	194
ඵකංසං	146, 150, 250, 346
ඵකසතං	226
ඵකසාටකා	146
ඵකාසතසා	86
ඵකීකා	240
ඵණ්ණිකුලසම්මං	258
ඵණ්ණිච්චිකං	32
ඵණ්ණිච්චෙසන	32
ඵතදන්තීකා	236
ඵතාදිසො	256, 284
ඵතතකෙ	114
ඵදිසං	366
ඵධනී	314, 370, 386, 388
ඵචංකාධිං	230
ඵචරුපං	258, 266, 280, 318
ඵචංචිහාරී	230
ඵසඵ	230
ඵසතා	420
ඵභිපසසිකො	18, 20, 214, 216
	390
ඛ	
ඛකලෙපනා	214, 216
ඛකාසං	92
ඛකොච්චිකො	172, 422, 424
ඛගාගෙනා	364
ඛසං	1, 10, 100, 370, 382
ඛසනිණ්ණං	256
ඛසනිණ්ණං	6

ඛ	පිටපිඛනාණි
ඛචරකා	145
ඛචිණ්ණං	148
ඛජචං	378
ඛඤ්ඤං	140
ඛතරිකුං	224
ඛතාරුපෙතා	224
ඛතීණ්ණං	74
ඛත්තපෙ	278
ඛදකං	198
ඛදුකචත්ඵසතා	148
ඛධෙන්තී	340
ඛපඛිකං	414
ඛපනසිකො	18, 20, 214, 216, 390
ඛපිය	356
ඛපලාපෙතී	300
ඛපෙනතී	420
ඛභාසයං	258, 268
ඛභාසෙනා	4, 18, 20, 36, 50
	270, 272, 276
ඛමචෙචා	24, 102
ඛරොහනෙනා	416
ඛරොහිනා	142, 376, 404
ඛරොහෙය්‍ය	174
ඛලග්ගෙනා	402
ඛලුඛහ	214, 216
ඛචදං	354
ඛචදනී	354
ඛසඤ්ඤාරකා	124
ඛසාචනතී	370
ඛසාචෙචෙය්‍ය	156, 158
ඛහාරීතං	144
ඛහාසිසාමි	148
ඛනීතභාරා	134
ඛනීතසොතා	204, 206, 210, 338
	342, 344, 374
ඛනීය්‍යකො	330
ක	
කංසපාතී	194
කකතටකං	224
කකතටකො	224
කකඛනී	126, 334
කකඛා	324

ක	පිටසඛකානි	ක	පිටසඛකානි
කච්ඡ	222	කසිරනති	32
කච්ඡ	98	කසිරා	24, 92, 182, 220
කටුකපඵලං	110	කසිරාඵ	4, 104, 120, 312
කටුකා	40, 58, 202	කරණීයං	184, 254, 288, 290
කට්ඨභාරකා	322		306, 322, 380
කට්ඨා	300 308	කරසු	218
කට්ඨෙත	224, 226	කරිසුසති	282
කඳුලාය	224	කරෙය්‍ය	332
කණ්ඨකං	166 168	කරොතං	414
කණ්ඨපඤ්චමෙහි	392, 394	කරොනොතා	388
කණ්ඨතො	332	කලං	36, 38, 376, 414
කණ්ඨවතනනිං	132	කලලං	366
කතකරණීයා	134	කලහං	126
කතකිලෙව	318	කලායමෙතනියො	272
කතයොයෙහ	118, 182	කලී	274
කතභජො	118, 182	කලෙබරෙ	120
කතාචී	28	කලාණං	136, 170, 178, 404, 412
කතීහං	14	කලාණකාරී	404
කතුපාසනො	118, 182	කලාණධමො	216, 402, 404
කතනබ්බං	198	කලාණමිනොතා	154
කථං ජීවිං	78	කලාණසම්පවඛකසු	160, 162
කථං ජීවිජීවිතං	380	කලාණසම්පවඛෙකා	154
කථං කුසිං	230	කලාණසභායො	154
කථං නු	382	කචී	70
කථං විධං	100	කසනති	310
කථං විහාරී	230	කසමුසඛකිලීටෙඨා	296
කථං සු	382	කසසු	308
කථං භිනාම	280	කසාමිව	16
කථා	280	කසිං	308
කථාය	280, 538, 342, 344, 374	කසිචා	308
කදරියො	174	කසිචාත	308
කදුමමකඛිතෙහි	210	කසිරවුතනිකෙ	172
කපාලෙ	14	කසිරෙත	172
කපටිතකෙසමසු	148	කසසකවණණ	210
කපෙපති	48	කසසකො	308
කපොපා	258	කභාපණසතං	152
කමණ්ඩුලං	290	කා	
කමනීයානි	42	කාකො	224
කමමං	60, 92, 104, 110, 372	කාජං	312
කමමකරා	142, 168, 170	කදලිං	27
කමමනාං	320	කාණ	172
කමමනොතා	306	කානිචිකානිචි	224
කමමච්චටෙවත	158	කාපුරිසො	168
කමමාරාදගඤ්ඤරියා	194	කාමං	218, 398, 400, 404

කා	පිටපටිකාණි
කාමගුණෙහි	10, 148, 150
කාමගුණානං	168
කාමඡේතධර්මසුච්චිතානං	184, 186
කාමච්ඡද්‍යෙ	182
කාමතණහා	238
කාමනීද්‍යනං	140
කාමබන්ධනබද්ධා	242
කාමභොගිතා	146, 148
කාමභොගෙසු	140
කාමරතීරයා	232
කාමරජො	352
කාමරුගපථභාණාය	24, 102
කාමිරාගෙන	336
කාමච්චිතකකං	362
කාමසංඝද්‍යය	100
කාමසංඝද්‍ය	230
කාමසුච්චං	144
කාමගෙභු	140
කාමා	20, 42, 216, 234, 354
කාමාභිකරණං	140
කාමාලයෙ	58
කාමෙ	18, 20, 24, 54, 92, 214, 216, 372
කායගතා	336
කායගුපෙනා	308
කායං	302, 320, 322, 368
කායසමච්ඡිච්ඡද්‍යණායතනං	210, 212
කායා	404
කාසිකං	340, 342
කායො	134, 210, 212, 272
කාරකො	244, 246
කාරුඤ්ඤානං	250
කාරෙභුං	212
කාලං	20, 126, 416, 220, 418
කාලකතා	178
කාලකතො	118, 166, 168, 272
කාලකෙසො	20
කාලා	6, 120
කාලීකා	18, 20, 214, 216
කාලීකා	20
කාලො	8, 18, 20, 278
කාවෙය්‍යමිභතා	350

කා	පිටපටිකාණි
කාවෙය්‍යමධෙනා	202
කාසිකච්ඡද්‍යනං	146
කාහසි	232
කි	
කිංදදෙ	56
කිංසුඛ	380
කිච්චකරො	169
කිච්චානී	386, 388
කිච්චත	62, 248
කිඤ්චතං	24, 208
කිඤ්ඤලේචා	300
කිතවිසොච	44
කිතනයෙ	424
කිතනී	334, 382
කිනනු	420
කිබ්බිසී	126
කිමනතරං	358
කිලමනී	310
කිලමථො	248
කිලීසාහි	360
කිසං	32
කිවදීසං	274
කු	
කුභකුච්චවූපසනනං	298, 300
කුභකුරං	314
කුභකුලා	372
කුච්ඡං	240
කුජ්ඣනී	290
කුජ්ඣිතං	426
කුඤ්ඤරො	280, 282
කුටාගාරසාලායං	408
කුටිකා	16, 24
කුඨාරී	270, 274
කුණපසමිං	420
කුණී	172
කුතොනීද්‍යතා	370
කුද්‍යචනං	120
කුඤ්ඤා	132, 424
කුනනදීනං	198
කුපිතො	286, 288, 292
කුප්පනී	230
කුබ්බිතං	36

කු	පිට්ඨවකානි	කො	පිට්ඨවකානි
කුබ්බනති	220	කොධහනෙබා	324, 422
කුබ්බෙඵ	32, 108	කොධසා	286
කුමාරකා	224, 370	කොධානිභුං	406, 408, 410
කුමාරිකායො	224	කොධො	290, 302, 406, 408
කුමාරිවණණසනං	226		410, 424, 426
කුමුදනාලෙහි	230	කොපනතරො	44, 46
කුමුදෙ	274	කොමාරි	12
කුම්බකාරභාජනානි	178	කොලට්ඨිමනනියො	272
කුම්බකාරෙ	64, 116	කොලමනනියො	272
කුම්බො	420	කොවිදෙ	340, 350
කුරානෙ	14	කොසකො	270
කුරානෙ	136	කොසකොට්ඨාගාරං	164
කුලඝරණී	358	කොසලීකා	194
කුලපුත්තා	254, 288, 290	ඛ	
කුලාකුට්ඨං	278	ඛග්ගං	402, 404
කුලාමිකා	16	ඛජ්ජනි	362
කුලෙ	358	ඛඤ්ජො	172
කුලෙජෙට්ඨාපමාසි	406, 408, 410	ඛණ්ඨි	364
කුසලං	198	ඛතො	202
කුසලකිරියාය	184, 186	ඛතනියා	30, 54, 84, 112, 130
කුසලා	302		416
කුසලී	62, 114	ඛතනියකුමාරො	180, 182
කුසලො	28, 44	ඛතනියමහාසාලකුලෙ	174
කුසො	92	ඛතනියමහාසාලා	134
කුහනං	296	ඛතනියො	12, 24, 130, 132, 276
කු		ඛතනිං	296, 394, 398
කුට්ඨං	140	ඛතනිසොරඵං	182
කුට්ඨාගාරසාලා	52	ඛතතා	382, 391, 398, 402
කෙ		ඛකිජා	370
කෙවලං	200, 258	ඛකා	234
කෙවලකප්පං	1, 18, 20, 36, 88	ඛකායනනධාතුසො	350
	98, 102, 108, 126, 270, 272	ඛතො	396
	276	ඛමාමි	394
කෙවලපරිපුණණං	192	ඛමිතබ්බා	360
කෙවලා	208	ඛරු	48, 50, 202
කෙවලිතං	298, 300	ඛලීකා	314
කෙවලො	212	ඛලොපියං	420
කෙසං	134	ඛා	
කෙසා	366	ඛාණ්ණං	230
කො		ඛාදඵ	230
කොට්ඨි	420	ඛාදනා	314
කොඤ්චකො	128	ඛාදනිය	182, 288
		ඛාග්ගි	356, 364

බා	පිටප්පිකාති
බාරිභාරො	302
බාරිච්චිධං	146
බි	
බිභොතො	24, 292
බිපං	140
බිපිසසාමි	368, 380
බිපෙසය	368
බිපං	406, 408, 410
බිපඤ්චරං	274
බි	
බිණපුතබ්භාවං	342
බිණං	254, 288, 290, 306
බිණංසවො	28, 100, 280, 412
	422
බිරනිකා	310
බිරමනො	198
චෙ	
චෙනො	298, 300, 310
චෙමං	224
චු	
චුප්පසාසා	430
භ	
භබ්භාය	258
භජ්ජිතං	184
භණ්ඩසබ්භවාරි	230
භණ්ඩං	126, 128
භණ්ඩවර්ගං	130
භණ්ණිතා	130
භතා	356
භනී	36, 186
භතනානී	18, 20, 152
භබ්බිතාසෙ	334
භජ්ජි	380
භජ්ජා	28
භක්ඛිකේචො	364
භබ්බො	404
භලහිරසමිං	366
භබ්බො	276
භමනීයො	198
භමනො	118
භමිසසනි	178
භලහිරපඤ්ඤා	340

භ	පිටප්පිකාති
භලහිරප්පෙ	322
භලහිරො	248
භය්‍යකං	258
භරහනී	340, 342
භරහිනු	426
භලලොයනො	194
භලෙසනො	
භලෙසසි	236
භහට්ඨා	416
භහපනී	106, 374, 376, 378
භහපනිමහාසාලකුලෙ	174
භහපනිමහාසාලා	134
භහපනිමහාසාලෙ	140
භහිනො	370, 400
භහිතභාවං	258
භා	
භාථාහිනිතං	298, 300
භාථාහි	188, 208, 322, 338, 342
	344, 346, 352, 354, 358, 420
භාධං	230, 314,
භාධනී	30
භාමණිකා	118, 364
භාමමරොත	178
භාමා	220, 424
භාමාභාමං	350, 384
භාරවො	274
භාවො	78, 84, 144
භාභාපෙචා	312
භි	
භිඤ්ඤා	140
භිරං	340
භිරි	128
භිරිද්දහනවරං	354
භිරාතපුච්ඡකො	424
භිලී	96
භිහිතං	146
භිහිතඤ්ඤානතිබහුලො	356
භි	
භිතා	322
භු	
භුතො	164
භෙ	
භෙධං	138, 140

භේ	පිටියබ්‍යාහි	ව	පිටියබ්‍යාහි
ගෙහනිසසිකො	352	වණ්ඩාලපුත්‍රකපුසෙ	186
තොගසිකං	332	වණ්ඩාලපුත්‍රකපුසො	296
භගා		වක්‍රවිහකං	30, 120
ගොණං	314	විතුගුණං	48, 202
ගොතුවො	204, 206, 208, 310	වතුප්ප්‍රකානං	282, 284
	320, 322, 324, 326, 328, 330	වතුද්දිසා	186, 298
ගොතමසාවකා	116, 356, 364	වතුපපදං	12
ගොතමසාසනෙ	98	වතුරඛිතිං	154, 156
ගොතනපටිසාරිතො	276	වජ්ඣො	28, 88, 128
ගොතෙනත	60, 164	වජ්‍යෙ	350, 416
ගොපානසිවබෙකා	214, 216	වජලා	116, 362
ගොමිකෙ	12, 196	වරං	36, 40, 52
ගොසමිතං	12	වරකා	194
ගොහි	12	වරණං	300
ඝ		වරණාභිභු	120
ඝට්ඨය්‍යාථ	386, 388	වරනො	278
ඝෛකා	366	වරමානො	254
ඝරමෙසිතො	382	වරාමසෙ	374
ඝරා	314	වරිකබ්බං	198
ඞා		වචති	118, 258
ඞාණං	210	වචනධම්මඤ්ඤෙව	258
ඞාණසම්චය්‍යවිඤ්ඤාණායතනං	210	වලෙය්‍ය	194
ඞාසච්ඡාදො	172	චා	
ඡ		චාගං	412
ඡුරාඡුරාපය්‍යාසී	216	චාගා	382
ඡො		චාතුද්දසීං	370
ඡොරං	174, 208, 424	චාතුයාමෙසුසංවුතො	126
ච		චාරා	148
චිතකං	342	චාරිකං	192
චකකචචානී	342	චාවෙතුකාමො	232, 246, 238
චකුට්ඨි	210, 354	චී	
චකුට්ඨිදො	56	චීචිට්ඨායති	302
චකුට්ඨිචො	244, 284, 374	චීතනං14, 26, 52, 168, 180, 218	
චකුට්ඨිසම්චය්‍යවිඤ්ඤාණායතනං	210	248, 270, 272, 274, 294, 330	
චකුට්ඨිමති	320, 376	332, 336, 356, 368, 380, 416	
චචිකචො	376	චීතනාකථා	354
චචිකචිචො	196	චීතනමභි	234
චචිචො	400	චීතනවිනෝචප	228
චචිචිකා	372	චීතනවුපසමෙසු	86
චචිචිකං	314	චීතනවුපසමෙ	90
චචිචිකාලො	172	චීච්‍යානී	42
		චීතොචී	408
		චීරදිගබ්බානං	404

ඵ	පිට්ඨකතානි	ඡ	පිට්ඨකතානි
විරරතනං	54, 334	ඡලුභිඤ්ඤ	342
විරරතනසමාහිතෙ	416	ඡායා	136, 170
විරරතනසමාහිතො	334	ඡී	
විරසං	1, 104, 268	ඡීඡ්ඡතෙ	26, 296
චූ		ඡීදදුති	80
චූතො	404	ඡීඤ්ඤ	74, 270, 274
චේ		ඡීඤ්ඤමාරිතෙ	126
චෙතං	354	ඡීත්තගඤ්ඤං	22, 42
චෙනෙසති	220	ඡේ	
චෙනසා 58, 110, 142, 170, 182		ඡේඤ්ඤා 30, 38, 48, 90, 120, 378	
188, 218, 220, 258, 318, 348		ඡේඤ්ඤාත 144, 222, 224, 230	
400, 406, 408, 410		ඡේ	
චෙතොපරිචිතකකං 188, 218, 220		ඡගතොගඛං	332
258, 318, 400		ඡග්ගං	202
චෙතොපරියකොවිදෙ	264	ඡඛගමානං	160
චෙතොපරියාය	350	ඡච්චා	296
චෙතොපරියායකොවිදෙ	348	ඡඡ්ඡරරථකෙත	116
චෙතොචිච්චතනී	220	ඡඤ්ඤා	110, 136, 320
චෝ		ඡට්ඨෙඤ්ඤවෙත	214, 216
චෝදකො	122	ඡට්ඨා	294, 296
චෝදෙතනී	304	ඡචිතා	294
චෝරා	82	ඡචිලා	146
චෝලං	62	ඡතං	258
ඡ		ඡතතා	80
ඡට්ඨං	230	ඡතපදං	148
ඡඛෙඛිති	300	ඡතපදද්ද්ධාචරියපපනතානං	184
ඡතනං	404		186
ඡතනිංසති	270	ඡතපදෙඤ්ඤ	114
ඡතනිංසතිපඤ්ඤා	274	ඡතා 224, 258, 290, 334,	358
ඡතෙතත	402		398
ඡඤ්ඤං 32, 42, 334, 352		ඡතාඨිප 158, 174,	176
ඡඤ්ඤඡං	42	ඡතෙතසමිං	276
ඡඤ්ඤරාගසා	354	ඡතෙති	68
ඡඤ්ඤචිතසා	42	ඡතෙසුතා	220
ඡඤ්ඤා	70, 360	ඡතනු	40, 214, 216
ඡඤ්ඤාතා	18, 20	ඡපං	296
ඡමහි	390	ඡපසඨි	256
ඡමඡතතනං 190, 194, 200, 232		ඡමෙඛානදං	124
238, 246, 376, 390, 392		ඡමමා	314
238, 246, 376, 390, 392		ඡසං	154, 292
ඡමො	128	ඡසො	396, 398
ඡසු	76	ඡරා	66, 186, 426
		ඡරාඨමමා	162

ප	පිටිබ්බකානි
ජරාමරණං	184
ජරාමරණමොක්ඛාය	374
ජරාමරණසංයුතෙ	374
ජරුපනීතස්ස	4, 104
ජලං	220
ජලකෙ	268
ජලයාමී	302
ජලිතානුභාවො	258
ජවතපඤ්ඤා	122, 342
ජමො	118
ජඝකො	136
ජහනති	6, 120
ජහස්සු	334
ජහෙ	6
ජා	
ජාගරතං	6
ජාගරො	82, 84
ජාතරූපං	170
ජාතරූපරජතං	146
ජාතස්ස	134, 198, 270, 274
ජාතවෙදෙ	300
ජාතෙහි	314
ජාතො	240, 374
ජාති	254, 288, 290, 306
ජාතිකකියං	298, 312
ජාතිජරං	258
ජාතිජරාභිභූතං	250
ජාතිබලො	162
ජාතිපච්චයං	182
ජාතිමා	124, 298, 298
ජාතිසමපන්නාං	130
ජාතිසංසාරං	282
ජාතිසංසාරො	358
ජාතිහිතං	84
ජාතකො	152
ජාතාති	188, 190, 202, 214
	318
ජාතෙමු	28, 80, 88, 308
ජාලං	90, 98
ජාලිතං	132
ජාලිනී	356
ජායති	118, 258, 300, 310
ජායතෙ	270, 274

ඊ	පිටිබ්බකානි
ඊඝච්ඡා	36
ඊගුච්ඡාය	128
ඊණෙණ	214, 216, 314
ඊතො	29, 222, 230
ඊනිංසු	394
ඊච්චං	214, 216
ඊච්චා	194, 210, 302
ඊච්චා සමඵස්ස විඤ්ඤාණායතනං	210
ඊ	
ඊයති	118
ඊඝිඤ්ඤා	102
ඊරති	80, 258
ඊරනති	134
ඊලං	372
ඊලගාභාං	156
ඊලති	198, 386, 388
ඊලන්නං	156, 158, 372
ඊලලොකෙ	40
ඊලිතං	4, 104, 132, 178, 198
	220, 222, 414
ඊලිතා	170
ඊලිච්චිතං	380
ඊ	
ඊතිකුර	220
ඊහති	298, 300
ඊ	
ඊගුච්ඡි	126
ඊයධිපුත්තො	342
ඊයධිභාතරං	316
ඊයධිමති	318
ඊනි	290, 394, 398
ඊනුං	186
ඊකාන	236
ඊ	
ඊොති	302
ඊොතිඊොතිපරායණො	170, 174
ඊොතිධානං	302
ඊොතිතමපරායණො	170, 174
ඊ	
ඊකාන	76, 78, 88, 286, 422, 428
ඊකානං	92
ඊකාතරතො	100, 222

කා	පිටිබලිකාහි
කාය	356
කායං	230
කායති	110
කායනොතා	46
කායිනො	44, 268
කායී	86, 98, 222
කු	
කුණදසසතං	100
කුණවහි	234
කුතා	130
කුතීමජ්ඣේ	34, 108
කුතියඛසං	168
කුතියාලොතිතා	288
කුතෙය්‍යං	118
කුසලපටිපනොතා	392
ච	
චබ්බතිතමඤ්ච	368
ඨ	
ඨපෙසුං	396
ඨතං	132, 158, 234, 310
ඞ	
ඞිතවිතනසස	284
ඞිතනතා	90
ඞිනො	27, 188, 272, 276, 280
ඞ	
ඞංසසිරිංසපා	194
ඞයාමානො	102
ඞයතිභුං	372
ඞයතිනො	336
ඞසෙ	132
ඞහති	56, 132, 166
න	
නං කියස හෙභු	390, 392
නං තදෙව	320
නනකාය	106
නවසාරං	134, 180
නඤ්ඤාණං	354
නඤ්ඤි	22
නණනකබ්බෙයා	248
නණතා	68, 196
නණතාඨිපනතා	52

ත	පිටිබලිකාහි
නණතාසලොත	74
නතියජ්ඣිතං	282, 284
නතොවනතරධාසී	188, 194
නත්‍රසුදං	280
නථාගතපථවෙදිතෙ	412
නථාගතො	204, 392
නථාධොනෙතන	194
නදනුතතරං	290, 306
නදනුරුපාය	150
නදපෙය්‍යමානං	168
නදනුපොසථෙ	116, 340
නදනීසංසො	86
නදුභයං	244
නනුයා	16
නඤ්ඤි	14, 24, 80
නපං	52, 188
නපනං	28
නපති	28, 88
නපසා	102
නපසී	52
නපෙ	354
නපො	70, 80, 128, 308, 322
නපොකමා	188
නපොකරං	296
නපො ජ්ඣවර්ජාය	126
නපොදං	20
නප්පයති	184
නමං	124, 172
නමෙසු	96
නමා	172
නමො	238
නමොකබ්බො	236
නමොජොතිපරායණො	170, 172
	176
නමොනමපරායණො	170, 172, 174
නරති	100, 382
නරමානරුපෙ	96
නරයන්ති	6, 120
නරෙය්‍ය	8
නසථාවරෙසු	256
භා	
භාණා	4, 104, 194
භාදි	126
භාදිසීකා	240, 288

නා	පිට්ඨකිකානි
තාපයෙ	338
තායනගාථා	94
තාලං	212
තාලවර්ජයං	118
තාලාවඤ්චි	132
තාවතිංසකාසිකා	10, 356
තාවතිංසා	242, 406, 410, 412, 422
තාවදෙව	374
නි	
නිකිච්ඡ	424
නිකිච්ඡනතං	290
නිකඛතතුං	286, 376, 406, 424
නිකඛපඤ්ඤා	122, 342
නිකඛිඤ්චියෙ	250
නිකේණේ	116
නිකිකඛනි	398
නිකිකඛා	292
නිඤ්ඤා	130
නිදසා	416
නිද්දිවං	176, 322
නිපකඛවසනං	166
නිබ්බගාරවා	62
නිබ්බා	50, 202
නිමලං	58
නිමිරසිතතනං	222
නිරවර්ජනගොනිං	62
නිරියං	118, 222
නිරුකාභතා	304
නිරුවාහො	274
නිරු	304
නිවිසාඛං	214, 216
නිරෙ	222, 348
තු	
තුවඡකොට්ඨසමිං	304
තුවසී	90
තුණති අනෙසුං	396
තුණති	292, 374, 398
තුණතිභාවෙන	326
තුණතිභුතො	226, 312, 318, 360
තුරියතාමුතවාදිතනිගෙසාසසද්දං	360
තුරියෙන	238
තුසිතා	242

තු	පිට්ඨකිකානි
තුලං	232
තෙ	
තෙජසා	132
තෙජසි	132
තෙජො	30
තෙජොධාතුං	258, 262
තෙතඤ්ඤා	146
තෙලපඤ්ජාතං	132, 288, 306, 330
තෙවිජ්ජා	264, 340, 348, 416
තෙවිජ්ජො	298, 348, 350
තො	
තොසෙසි	372, 374
ථ	
ථතයං	184
ථතෙති	278
ථලං	184
ථලෙ	224, 414
ථා	
ථාමො	148
ච්ච	
ච්චමඤ්චං	182
ච්චනො	230
ච්චි	
ච්චිඤ්ජපනිතානි	142
චෙ	
චෙය්‍යානං	364
චෙය්‍යෙන	44
චෙරෙ	314
ඤ	
ඤකඛකමමකාරපුනෙනත	124
ඤකඛනානි	330
ඤකඛසි	212, 224, 240, 332
ඤකඛණං	166, 222, 256
ඤකඛණජාඤ්චමණ්ඩලං	146, 250
	424
ඤකඛණ	36, 38, 312
ඤකඛණෙන	196, 202
ඤකඛණෙය්‍යො	40, 256, 300, 392
ඤකඛතායෙ	48
ඤකඛනි	354
ඤකඛනානි	132, 824, 288, 306

ද	පිටිබ්බකාණි
දජ්ජා	36, 58, 110, 312
දට්ඨෙය්‍ය	118
දණ්ඩතජ්ජිකා	142
දණෙකා	314
දණෙකික	394, 596
දත්තා	404
දදමානං	174, 176
දද්දති	168, 174
දදිකා	310
දදෙ	82
දද්දුලුමාකා	232
දන්තවතා	50
දන්තසා	290
දන්තා	190
දන්තෙති	230
දන්තො	50, 126, 256, 300
දබ්බො	334
දමසා	300
දමො	52
දරං	378
දසඛාතං	346
දසපජේජානෙ	354
දසමො	10, 24
දසා ච දසධා දස	278
දසසනාය	374, 376, 416, 418
දසසනීයනරෙ	422
දසසනීයො	174
දහරු	214, 216, 238
දහරෙ	18, 20, 130, 146
දහරෙති	132
දළහං	144
දළහධමමො	118
දළහපරකකමො	296
දමුද්දො	174
ද	
දානබ්බං	180
දාහාරං	184
දාතුං	401
දානං	36, 110, 180, 410
දානපති	112, 310
දානසංචිභාගරතො	406, 408, 410
දායකො	112
දායාදා	132, 166
දාරං	56, 416

ද	පිටිබ්බකාණි
දාරාකං	360
දාරාජං	44
දාරාණෙ	184
දාරාදහං	302
දාරාසමාදහානො	302
දාරෙසු	144
දාරෙති	314
දාසා	142, 170
දාසකමමකරපොරිසෙ	166
දී	
දීවජරෙ	36, 38
දීජා	400
දීට්ඨං	126, 278, 360
දීට්ඨධමමිකං	160
දීට්ඨසුතෙ	334
දීට්ඨි	264, 274
දීට්ඨිගතං	258
දීට්ඨිසු	214
දීට්ඨො	160, 360
දීට්ඨොධමමෙම	62, 164
දීට්ඨොචධමමෙම	288, 290, 306
දීට්ඨො	410
දීන්තං	56, 180, 182, 312, 382
දීපදං	12
දීබ්බංයොගං	62
දීබ්බචකඛුං	350
දීබ්බො	192, 194
දීවසසන්තතෙනො	302
දීවා	28, 358
දීවාදීවසා	164, 168, 176, 184
දීවාරතනිං	28, 88
දීවාචිතාරගතො	266, 268 352, 354
	362, 402, 414
දීවාචිතාරුය	234, 246
දීස	386
දීසමපති	158
දීසා	58, 222 888
දීසවාත	266, 322, 328, 356, 376
	424
දීසාති	372
දීසාමානෙන	280
දී	
දීසං	190, 198, 210, 258, 274
දීසරන්තා	114, 140

දී	පිටිය බිසාහි
දීසෙන අද්ධුතා	148
දීපදෙ	56
දීශිජ්ඣ	112
ඳ	
ඳකකතං	92
ඳකකතකාරිතා	136
ඳකකරං	14, 24, 36
ඳකකරකාරිකාය	188
ඳකකං	24, 26, 42 54, 100, 154 158, 214, 216, 246, 374, 382
ඳකකිනො	336
ඳකකපරෙතසමිං	374
ඳකකච්චිතයො	42
ඳකකසස	116, 338, 348
ඳකකසසනතා	282 362 364
ඳකකා	26, 32, 50, 202, 374
ඳකකිනො	270, 424
ඳකකී	188, 190, 192, 194, 196 200, 202, 214, 218, 234, 246
ඳකෙඛ	74
ඳඝතතා	358
ඳඝතති	62
ඳඝතමෙ	90
ඳඝතභිනො	92
ඳඝෙහ	182
ඳච්චරිතං	136, 138, 172, 174
ඳජ්ජයං	290, 394, 398
ඳජ්ජභං	82
ඳජ්ජානං	146, 148
ඳට්ඨානං	404
ඳට්ඨිලලභාණී	334
ඳභියං	376
ඳභියජ්ඣානං	282, 284
ඳභභරං	100, 370
ඳභභරො	352
ඳභභිතිකකං	14
ඳඤ්ඤං	36
ඳඤ්ඤිකො	172
ඳඤ්ඤො	248, 410
ඳපණණො	304
ඳපිත්තා	304
ඳපපඤ්ඤාදන	148
ඳපපමුඤ්ඤං	144
ඳපපරුමට්ඨං	92

ඳ	පිටිය බිසාහි
ඳපෙපාසං	118, 364
ඳබබණණභරො	424
ඳබබණණීයං	428
ඳබබණණ	172, 422
ඳබබලො	398
ඳබබලාසා	394
ඳබබිජානං	64, 116
ඳබහගො	196
ඳබහති	156, 158
ඳබහාසිතං	270, 274, 336, 396
ඳබෙහ	402
ඳබෙහයා	400
ඳමමනො	188, 190, 192, 194, 196 200, 202, 214, 218, 222, 226 234, 246
ඳමමධා	54, 110
ඳමමධිනො	46
ඳමමධො	394, 398
ඳරත්තධොධො	248
ඳරත්තයො	36
ඳරතිසමච්චං	234
ඳලජ්ඣං	332, 334
ඳලලභං	90
ඳච්චානවණණසතං	228
ඳච්චිඤ්ඤපයෙ	250
ඳසසති	24, 292
ඳසසමාදහං	90
ඳසසසුගෙන	316
ඳසසීලෙ	180
ඳහනති	310
ඳ	
ඳරනො	222, 230, 266, 376, 400
ඳරෙ	126
ඳභරං	66
ඳෙ	
ඳෙච්චදෙචාති	304
ඳෙයාං	38
ඳෙයාධමමං	312
ඳෙච	152
ඳෙචකඤ්ඤායො	358
ඳෙචකායං	54
ඳෙචකායසමිං	358

දෙ	පිටපිබිකාහි
දෙවකා	1, 4, 10, 18, 20, 22, 34 36, 38, 40, 100, 144, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364 428
දෙවකාසහසෙසහි	348
දෙවපුත්තපරිසාය	124
දෙවපුතෙතා	86, 88, 98, 100, 102 104, 108, 110, 114, 116, 118, 120, 128, 412, 428
දෙවමනුසාහං	192, 374, 390
දෙවමානුසා	58, 110
දෙවමානුසෙ	276
දෙවරජා	310, 416, 418, 424
දෙවලොකාහිතජ්ඣිකො	128
දෙවසිකං	152
දෙවසෙට්ඨ	386, 388
දෙව්‍යා	22, 208, 242, 392, 396, 398, 404, 406, 410, 412, 418
දෙව්‍යාහං	256, 286, 288, 398 410, 412
දෙව්‍යානමිඤ්ඤ	284, 384, 386, 388 398, 402, 404, 410, 416, 424 426
දෙව්‍යාහුරසඛිතාමො	290, 392, 396 404
දෙසයනාහං	340
දෙසයසු	416
දෙසිතං	428
දෙසෙනාහං	426
දෙසෙනාහිං	378
දෙහං	114
දෙ	
දෙණපාකසුදං	152
දෙසං	330
දෙසගරු	44, 46
දෙසො	26, 134, 180, 294, 370 418
ඳව	
ඳවිගුලපඤ්ඤය	234
ඳාකාර	250
ඳාදසාවච්චං	58
ඳාරං	250, 376

ද්‍රව්‍ය	පිටපිබිකාහි
ද්‍රව්‍යාහං	266, 268, 402, 414
ද්‍රව්‍යානනනි	258
ද්‍රව්‍ය	
ද්‍රව්‍යා	212
ද්‍රව්‍යවච්චං	58
ද්‍රව්‍යහංසකවනනුං	266
ධ	
ධබ්බං	370
ධජග්ගං	390
ධජජා	87
ධඤ්ඤං	170
ධඤ්ඤසමං	12
ධතං	12, 132, 170, 330
ධතපරජයො	270, 274
ධතසුඛාහං	186
ධනුසාහං	118
ධතෙන	104, 186
ධමමාහං	194
ධමමං	36, 54, 64, 114, 192, 200 204, 206, 210, 230, 234, 280 288, 290, 326, 330, 336, 338 340, 342, 344, 346, 350, 360 362, 374, 378, 382, 390, 392 416
ධමමගුහනාහං	394, 398
ධමමවකං	342
ධමමවරියං	186
ධමමවාරී	188
ධමමට්ඨං	60
ධමමතා	254
ධමමදසාහං	414
ධමමදසො	334
ධමමදෙසනාහං	192
ධමමදසා	346
ධමමනී	188
ධමමපදං	40
ධමමපදනී	360, 372
ධමමරජෙන	60, 104
ධමමලභිසං	40
ධමමචිතයං	18, 20, 396, 412
ධමමසමයං	48
ධමමසවණං	20, 22
ධමමසාරී	302
ධමමානී	424

බ	පිටප් ගණන	න	පිටප් ගණන
බම මිය	204, 206, 210, 280, 388 342, 344 374	නඹගල	210, 308
බම මි	280	නඹගලීසා	190
බම මො	54, 60, 78, 104, 132 134, 160, 162, 180, 214 248, 288, 298, 300, 302 328, 330, 338, 382, 390	නච්චනාති	304
බා		නචිරසෙසව	288, 290
බාතිවෙල	364	නජානාමි	18, 20
බානුයො	244	නජා	222, 248
බාරයනෙතන	146	නච්චා	302
බාරසියසති	354	නච්චුතනසමෙත	24
බාරියමානෙත	166, 402	නදනති	202
බාරෙතු	132, 310, 322, 324, 326 328, 330	නදීතිරෙසු	358
බි		නද්ධි	30, 120
බිති	382	නද්ධි	12, 24, 196
බිතිසමපනෙතා	222	නද්ධන	358
බිතිමා	300	නද්ධනවතෙ	10
බි		නද්ධනා	12, 24, 196
බිතරෙ	304	නද්ධසි	102
බිරෙ	46, 110, 160, 164, 168 186, 222, 394, 396	නද්ධි	102, 236
බු		නද්ධිජාතසා	104
බුතනකානං	238, 240	නද්ධිජාතපරිකම්බො	100
බුතාඵ	280, 282	නද්ධිසං	314
බුරධොරයා	308	නද්ධිභවපරිකඛයා	4
බුරවා	382	නපරිබුච්චති	68
බු		නපාකාසති	14
බුච්ච	258	නපප්පනති	10
බුමාසිතනනං	222	නපප්පිගණනනති	288
බුමාසිනො	74	නපප්පිගණනාමි	290
බුමො	78, 302	නපප්ප්පිකනති	8
බො		නභං	124, 186
බොරයාවතා	50	නමති	168
බොරයො	50	නමසා	318
න		නමසාසී	418
නකඛතතානං	128	නමසාමානො	384, 404
නබා	366	නමසෙසයනු	420
නබ්වාහං		නමුච්චපනතා	128
නගරමතා	376	නමෙයා	214, 216
නගසා	348	නමො	94, 118, 286, 364
නගො	128	නසනති	230
		නසමානානං	230
		නරකා	372
		නරදෙවානං	358
		නරසභං	392
		නරෙ	26, 130, 132, 148, 174
			176, 366
		නලාවිකං	214, 216

න	පිටප්පිටකානි	නි	පිටප්පිටකානි
තලාටේ	216	නිකකුජ්ඣනං	132, 288, 306, 380
තලභෙය්‍යං	208	නිකකමෙති	332
තවඤ්ඤා	30, 120	නිකකනනං	332
තවිජ්ජති	402	නිකකමනනං	394
තවො	130	නිකකමනනාසං	376
තසඛෙක	202	නිකකමඵ	28, 282
තසනනි	104	නිකකමිඤ්ඤා	224
තසොවති	76	නිකකමච	314
තසංඝනි	56, 84, 248	නිකකාමෙහනි	314
තහනුත	126	නිකකිතතදණේඛා	256
තහාපෙඤ්ඤා	312	නිකකිතතා	206
තහායෙය්‍ය	166	නිකකිතතො	124
තභිංසෙ	140	නිකකිපිසංඝනනි	284
තලං	276	නිකකිපභාගමිතං	170
තලාගාරං	280, 282	නිකකෙපනං	360
තලො	10, 228	නිග්ගච්ඡති	158
නා		නිග්ගණ්ඨා	126, 146
නාගනාමො	344	නිගමො	328
නාගමො	198	නිග්ගොධිසං	370
නාගචතා	50	නිදංකාසො	340
නාගො	50, 256	නිවයං	136, 170, 178
නාග්ගනනි	376, 414	නිවචග්ගිති	302
නාච්චයනනි	198	නිවචභිකකං	152
නාජකිගමුං	22	නිවචසමාභිතනො	302
නාඤ්ඤා	102	නිවො	264
නාධිගච්ඡාමි	222	නිවච්ඡති	194, 352
නාධිභවෙඡ්ඡය්‍ය	278	නිච්ඡරණඤ්ඤා	346
නාධියසි	360	නිදුතං	70
නානාතිඤ්ඤාසංචකා	126	නිදු	14, 24, 80, 354
නානුපතනනි	202	නිදුකිලමඵපච්චිකොදනා	118
නානුසොචනනි	10	නිදුතං	308
නානුසනනං	24	නිදුමුඛො	202
නාභිකීරති	102, 104	නිදු	16
නාමං 64, 72, 116, 146, 294, 346		නිදුති	274
නාමගොතනං	80	නිදුයං	270, 274
නාමරුපෙ	22, 42	නිනනා	182
නාමෙත	378	නිපකො 26, 126, 278, 294, 334	
නාරිං	132	නිපජ්ජනනි	118, 364
නාලපි	318	නිපතනං	78
නාවච්ඡානෙය්‍ය	130, 132	නිපතිඤ්ඤා	318, 346, 378
නාවමඤ්ඤාසං	132	නිපුණච්ඡදසං	58
නාමා	194	නිපුණො	248
නාසිංසති	120	නිපඵදු	402
නාලකොදනපරමනාය	152	නිපඵනනාගොභිතො	402

නි	පිට්ඨකපානි
නිපෙඨායෙතො	184, 186,
නිබ්බතනති	366
නිබ්බතපො	322, 332
නිබ්බාණං	40, 72, 74, 248, 336 344, 354, 356, 374
නිබ්බාණගමනං	332
නිබ්බාණපටිසංයුතතාය	210, 342 344, 374
නිබ්බාණපතනියා	92, 338, 382
නිබ්බාණාභිරතො	70
නිබ්බාපෙභි	336
නිබ්බිජ්ජ	224
නිබ්බිජ්ජාපෙඨ	230
නිබ්බිදුබහුලො	336
නිබ්බුතා	44, 420
නිබ්බුසාමි	1
නිබ්බෙජ්ජනියා	224, 226
නිබ්බෙධිකපඤ්ඤා	122, 342
නිබ්බොගො	314
නිමිතනං	336
නිමුග්ගපොසිති	420
නිමුග්ගා	420
නිමොක්ඛං	4, 10
නිම්මාණරතීනො	242
නියාමිගතද්දසා	350
නියසාතයාමි	238
නියසාතිකං	392
නිරග්ගලං	144
නිරතො	242
නිරබ්බුදනං	258
නිරබ්බුදෙ	274
නිරයං	36, 172, 174, 178 270, 272, 274, 334
නිරුමිසො	116
නිරුරමහා	144
නිරුසො	256
නිරුජ්ඣනති	10, 284, 358
නිරුජ්ඣං	348
නිරුජ්ඣකො	256
නිරුජ්ඣි	378, 12
නිරුජ්ඣි	196
නිරුරුධං	240
නිරුරුධනිසසිතං	162
නිරුරුධො	248

නි	පිට්ඨකපානි
නිලාලොචා	214, 216
නිවතනනති	30
නිවතනිතුකාමො	300, 318
නිවාරෙති	174
නිවාසෙතා	142, 144, 154, 156 208, 232, 238, 296 306, 326, 328, 336
නිවිට්ඨා	38, 334
නිවිට්ඨාසෙ	128
නිවුතං	268
නිවෙසනං	326, 312
නිවෙසයෙ	186
නිසජ්ජ	376
නිසභො	50, 168
නිසභවතා	50
නිසාමෙභි	374
නිසිනො	20, 140, 144, 146 150, 160, 190, 194, 200 216, 218, 270, 276, 286 322, 324, 326, 340, 410 422, 424, 426
නිසෙධි	220
නිසෙධියෙ	394, 396
නිසාරණං	232, 234, 258
නිසාය	112, 262, 268, 414, 318
නිහතො	188, 190, 192, 194, 204
නිහතා	146, 250, 324
නි	
නීවතරං	262
නීවාකුලීනො	300
නීවෙ	170
නීයති	72
නීයමානං	258
නීයරෙ	8
නීවරණාති	334
නීහරෙඨ	56
නෙ	
නෙකඛං	124
නෙතවෙ	196
නෙතතාති	48
නෙතා	316
නෙමි	198
නෙරසිකා	360
නෙවජ්ඣගා	142

නො	පිටියබ්බතා හි
තෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතනං	282, 284
තෙසාදකුලෙ	172
තෙසාසති	230
නො	
තොපරුජ්ඣති	198
ප	
පංගුකුණ්ඩිතො	352
පකට්ඨකො	310
පකතං	244
පකතො	246
පකමපිතො	242
පකපෙඥා	194
පකරොති	126
පකාසති	28
පකාසිතො	132, 288, 306, 330
පකිරෙති	184
පකකනො	216
පකකමනෙ	132
පකකමනති	420
පකකානී	178
පකකාමි	168, 214, 218, 272
පකකසා	370
පකකහතො	172
පකකාලොචා	196
පකකිතො	302
පකකිපු	14, 362
පචුමනනරිකායං	240
පච්චජානං	30, 120
පච්චනා	332
පච්චණ්ඨාති	256
පච්චරොපු	272
පච්චකෙකාසති	290
පච්චති	158, 170
පච්චතනං	18, 20, 214, 216, 390
පච්චභිකො	400
පච්චනීකායං	320
පච්චනුභොනොතන	146
පච්චනුභොයාසි	242, 404
පච්චභාසි	10, 20, 108, 128, 188
	232, 238
පච්චසිකො	184, 272
පච්චලද්දංගු	92

ප	පිටියබ්බතා හි
පච්චසොභුං	10, 192, 198, 222
	278, 336, 384, 386, 388, 418
පච්චාජානො	172, 174
පච්චිත්ථ	170
පච්චුට්ඨාය	18, 20, 372, 376
පච්චුතතරිචා	18, 20
පච්චුදවතො	400
පච්චුදවතෙසි	400
පච්චුපට්ඨිතං	180, 182
පච්චුපට්ඨිතො	142
පච්චුපපනොතන	10
පච්චුයාසි	154, 156
පච්චුයාසි	384, 386
පච්චුසමචි	304, 306
පච්චුසසමයං	18, 20, 124, 196
	372, 376
පච්චුහා	360
පච්චෙකං	266, 268, 316 402
	414
පච්චෙකමුභවා	266, 268
පච්චෙකමුභුතො	266
පච්චෙති	24, 292, 326
පච්චා	256
පච්චානුභාසිතී	232
පච්චාහතනං	232, 142, 144, 154
	156, 246, 326, 332, 364
පච්චාසං	140
පච්චාසමණෙන	336
පච්චාසමනනාගතා	340
පච්චමා	282
පච්චමො	118
පච්චපිතා	324
පච්චහනති	314
පච්චගෙ	4, 6, 104, 120
පච්චා	26, 70, 248, 278, 294, 334
පච්චානනති	358, 370
පච්චාපති	408
පච්චලිතො	242
පච්චොතකරො	346
පච්චොතසා	284
පච්චොතා	28, 88
පච්චොතො	32, 82, 84
පච්චොයනො	226

ප	පිටිබසකානි
පඤ්ඤාකාමගුණා	32
පඤ්ඤාබහවිපපභිණේ	182
පඤ්ඤාබහසමන්තාගතො	182
පඤ්ඤාබහිකොත	238
පඤ්ඤා ව අඡසතානි	142
පඤ්ඤා ව උරබහසතානි	142
පඤ්ඤා ව උසහසතානි	142
පඤ්ඤා ව වච්ඡතරසතානි	142
පඤ්ඤා ව වච්ඡතරීසතානි	142
පඤ්ඤාදසිං	370
පඤ්ඤාපඤ්ඤා	58
පඤ්ඤාමනෙහසි	340, 348
පඤ්ඤාවෙද	52
පඤ්ඤාසතා	268, 278
පඤ්ඤාසාලං	208
පඤ්ඤාසාලෙයසකා	208
පඤ්ඤාහබෙහසි	182
පඤ්ඤාසකිණේණ	230
පඤ්ඤාලිකො	404, 416, 418
පඤ්ඤාං	26, 188, 294, 382, 412
පඤ්ඤානෙත	326, 376
පඤ්ඤාපෙත්වා	202
පඤ්ඤාපෙමි	120
පඤ්ඤාවතා	148
පඤ්ඤාවනතං	100
පඤ්ඤා 34, 70, 84, 108, 218, 308	
පඤ්ඤාකඛනිසස	252, 182
පඤ්ඤාඡ්චි	78, 382
පඤ්ඤාණං	78
පඤ්ඤාවිච්චනො	342
පඤ්ඤාසමා	12
පඤ්ඤාසමපනනතරං	252
පඤ්ඤාසීලසමාහිතො	144
පඤ්ඤා	368, 380
පටිකඛනාම	404
පටිකුඡ්ඛනි	290, 394, 398
පටිකකමනි	358
පටිකකමනං	376
පටිකකමම	404
පටිකකුලසඤ්ඤානො	404
පටිගලෙවම	110
පටිගණනානි	426
පටිගහහෙසි	316

ප	පිටිබසකානි
පටිසං	26, 296
පටිසෙ	334
පටිච්ච	244, 250, 334
පටිච්චසමුපපාදො	248
පටිච්ඡන්තා	132, 288, 306
	330
පටිඡාතනනි	130
පටිකිට්ඨනි	314
පටිකඡ්චිතා	338
පටිකිසසඡ	320, 362
පටිපඡේෂම	372
පටිපදං	120
පටිපදා	44
පටිපනතා	414
පටිපාදෙසි	168
පටිපුච්ඡාමි	424
පටිපසසමනි	312, 376
පටිගඡ්ඡං	344
පටිගණනි	290
පටිගාණෙන	334
පටිගානි	14, 150, 322, 338, 340
	342, 344, 346, 348, 354, 362
පටිගානං	340
පටිමලො	202
පටිඤ්ඤෙහසි	290
පටිච්චනා	394, 398
පටිච්චනි	316, 326
පටිච්චනං	24, 292
පටිච්චනෙයසං	406, 408
පටිච්චෙදෙසි	416, 418
පටිසංයුඡේ	394
පටිසඤ්චිකනිතො	248
පටිසලානාමුච්චිතො	146
පටිසලච්චිතො	266, 268, 402, 414
පටිසෙධකො	392, 396
පටිසෙධනං	394, 396
පටිසෙචනි	110
පටිසොතගාමිං	248
පටිසුත්තං	20, 152, 218, 280, 312
	344, 384, 386, 400, 416
පඡමඡ්ඛනං	282, 284
පඡමානිසමනුදො	188, 190, 248
පටිච්චිසිතා	66, 82, 84
පඡච්චිමණිලං	184, 186

ප	පිටියමිකානි
පස්වියං	18, 20, 146, 226, 250 324
පණාමෙඤා	14, 116, 150, 250 340, 342, 344, 346, 424
පණ්ඩාය	80, 270, 274, 302, 320 322
පණ්ඩෙහි	242, 356
පණිතතරං	150
පණිතො	248
පණණකුට්ඨ	402 404 406
පණණච්ඡන්තකෙන	166
පණණරසාය	416
පණණරසෙ	116 340 342
පණ්ඩිතවෙදනියො	248
පණ්ඩිතො	60, 104, 122, 126, 136 164, 184, 186, 342, 374
පණ්ඩුකමබ්ලෙ	124
පති	374
පතිට්ඨපෙසි	256
පතිට්ඨනිඤා	18, 20
පතිට්ඨා	58, 110, 136, 170 178
පතිට්ඨාපෙති	116
පතිට්ඨාය	26, 294
පතිට්ඨිතං	222, 332
පතිට්ඨිතා	22, 182, 338, 358
පතිතුං	370
පතිබ්බතා	158
පතිරූපං	194, 204, 214
පතිරූපකාරී	382
පතිරූපකො	148
පතිලීභනිසභො	92
පතිවෙදයාමි	184
පතීතො	110
පතතං	214, 310
පතතකබ්භො	226
පතතච්චරං	144, 154, 156, 208, 282, 230, 256, 296, 306, 326, 328, 336
පතතා	206, 404
පතතබ්බං	106, 234, 348
පතනිකායො	138
පතනියා	186, 386, 388
පතනියුධානං	186
පතොතයං	118

ප	පිටියමිකානි
පච්ඤානෙතන	160
පච්ඤමානෙත	164
පච්ඤානො	222, 230, 312
පච්චිතා	358
පචෝ	58
පදං	378
පදකම්මණං	4, 34, 86, 92, 218, 270, 272
පදජාතානි	160
පදවීනිභාරයාස	376
පදවීනිභාරො	118
පදසඤ්ඤත	300
පදලීතො	236
පදලෙසි	200
පදුමං	272, 274
පදුමනිරයං	272
පදුමානි	250
පදුමිනියං	250
පදෙපදෙ	14
පදෙසයෙ	274
පධානවා	334, 352
පඬුපිතො	242
පඬුද	92
පඬුදනනි	298, 300
පඬුදි	232
පනනානි	278
පඤ්ඤා	110
පපං	60, 182
පපනනනි	90
පප්පුයා	324 378
පපොති	296, 332
පපොතාතුං	234
පඬුභං	372
පඬුඡක්ඛානුං	8
පබ්බජනනි	254, 288, 306
පබ්බජං	350
පබ්බජනො	18, 20, 216, 288, 354
පබ්බජතාසමානා	386, 388, 396
පබ්බජ්ජං	288,, 290, 306
පබ්බජ්ජාය	130
පබ්බතං	184, 230, 276
පබ්බතමුඤ්ඤිනි	250
පබ්බතරූපං	212
පභවකරො	96, 374

ප	පිටපබ්කානි
පහබ්බුතා	238
පහසාරං	264
පහාතං	376
සභාසවණණා	128
පභිජ්ජ	344
පභිජ්ජංසු	272
පමජ්ජනති	138
පමත්තබ්බු	224, 234
පමතොතා	8, 42, 50
පමාදකොකාලිකතිස්සකො	274
පමාදච්චාරං	266
පමාදෙ	80, 346, 356
පමාසිතං	268
පමුවො	416, 418
පමුවටති	26, 32, 34, 70, 108, 308
පමුඤ්චස්සු	94
පමුතොතා	278
පමුදිතා	124
පමොකංචං	4
පමොවතං	120, 308
පමොවසිත්ථ	258
පමොවෙති	374
පමොදති	188, 324
පසතපාණී	406, 408, 410
පසුත්තනානි	306
පසිරුපාසනති	342, 348, 378
පසිරුපාසිතුං	266
පසිරුපාසිය	98
පරං	142, 398
පරකතං	244
පරකකමම	92
පරකකම	92, 110
පරතො	336
පරත්ථ	38
පරමං	296, 394, 398
පරමනිපච්චාකාරං	318
පරමමොද්දතං	354
පරමමරණා	172, 014, 412
පරමච්චි	36, 58, 110
පරලොකචජ්ජනසදස්සාචිතො	250
පරලොකසම්මං	58, 100, 136, 170
	178
පරවාදෙසු	8
පරසමහතෙසු	62

ප	පිටපබ්කානි
පරස්සා	398, 394
පරගාරෙසු	118, 314, 364
පරුජ්ජො	154
පරුජ්ජංසු	394
පරුසණං	68
පරිකමමානි	142
පරිකස්සති	72, 82,
පරිකිරොයසුං	332
පරිකකියං	166, 274, 196
පරිකකියා	354
පරිකනීණං	170
පරිකනීණභවසඤ්ඤප්පනා	134
පරිකෙලසං	240
පරිඤ්ඤා	170
පරිචරියාමි	296
පරිචාරයමානා	10
පරිචාරසිස්සනති	148
පරිචාරෙම	226
පරිචිතා	212
පරිචුම්භති	318, 346
පරිච්චපේ	82
පරිජාතනති	84
පරිජීයති	332
පරිඤ්ඤාස	22
පරිචයානති	336
පරිණාමං	300
පරිදෙවමානො	260
පරිදෙවමානා	356, 370
පරිනිට්ඨිතං	120
පරිනිබ්බාණසමයො	282
පරිනිබ්බාණෙන	284
පරිනිබ්බාසි	284
පරිනිබ්බුතො	14, 220, 222, 334
	378
පරිපඤ්ඤා	80
පරිපුණ්ණ සංකප්පො	150
පරිබාහිරං	230
පරිබ්බජනති	144
පරිබ්බපේ	24, 102
පරිබ්බජකා	146
පරිබ්බාජො	92
පරිභවෙ	130, 132
පරිභාසකා	60
පරිභාසති	174, 288, 292, 394

ප	පිටුවකොණි
පරිභොගං	166
පරිභොතබ්බං	130
පරිමුඛං	302, 320, 322
පරිමුච්චති	370
පරියන්තං	54
පරියන්තං	114
පරියාදුතං	274
පරියාදිසිත්‍වං	156, 158
පරියාපුණංඵ	94
පරියාපුණිත්‍වං	152, 314
පරියායං	258
පරියායෙත	34, 40, 54, 162
පරියෙසමොතං	22
පරියෙසාම	316
පරියෙසිත්‍වං	324
පරියොසාතකලසාණං	192
පරිචජ්ජයසු	400
පරිචජෙජ්ජති	186
පරිචජෙජ්ජති	336
පරිචාරජනනා	148
පරිචාරණං	58
පරිචාරිතො	74
පරිචිතකකිතං	344
පරිචිතකොකා	134, 136, 138, 160 188, 212, 216, 218, 248, 400
පරිචුතො	20, 22, 124, 200, 204 316 356
පරිචෙසනා	306
පරිසම්බාහති	318, 346
පරිසා	290
පරිසායං	150, 202
පරිසිඤ්චිත්‍වං	18, 20
පරිසුඤ්චං	192
පරිසුඤ්චං	302, 326, 328
පරිසුජ්ඣති	6, 382
පරියොසං	168
පරිභායන්ති	192, 252
පරිභිතො	220
පරුපවාද	40
පරුලාකච්ඡතබ්ලොමො	146
පරෙසං	338
පරෙ	330
පරෙසභසායං	344
පලපං	296

ප	පිටුවකොණි
පලාපෙජ්ඣ	342
පලායතො	372
පලාසි	180, 390
පලාසිතං	394, 398
පලිබාය	224
පලිසං	48
පලලඛකං	172, 174, 302, 320, 322
පචජමානාතං	78
පචන්තසිසායාමි	152
පචන්තිතං	342
පචදනං	78
පචසතො	66
පචසකො	184
පචාරණාය	340
පචාරයාමි	340
පචාරෙමි	340
පචාහෙත්‍වං	148
පචාහෙමි	328
පච්චොචා	256, 352
පච්චෙකියං	128
පච්චිනෙතා	122
පච්චිතං	330, 358
පච්චිතනං	394
පච්චිත්‍වං	402, 404
පච්චිසා	358
පච්ච්චති	10, 128, 160, 164
පච්චිනෙතා	80
පච්චෙච්ඡන්ති	38
පච්චෙදයන්ති	134
පච්චෙදිතං	32
පච්චෙධිතං	238
පච්චෙසෙඵ	114
පසංසං	360
පසංසන්ති	88, 160, 164, 188 286, 422
පසංසිතං	412
පසංසියො	270, 274
පසකකිය	356
පසන්චො	302, 328
පසන්තා	256
පසයා	258
පසචති	154, 324
පසචි	378, 380
පසචො	132

ප	පිටුවකිනාහි
පසාධා	366
පසාදං	360, 414
පසාදෙහි	270, 272
පසාරිතං	248, 258, 262, 264 266, 278, 282, 404, 406
පසාරෙය්‍ය	248, 256, 258, 262 264, 266, 278, 282, 404, 406
පසීදනනි	144, 244
පසුතං	30
පසෙතදිපමුඛාතං	148
පසෙති	354, 426
පසෙස	250
පසෙසත	196
පභාය	8, 24, 144, 282, 330 332, 334
පභාසි	22, 400
පභිතතතං	354
පභිතතතා	214, 216
පභිතතතො	100, 216, 218, 220 254, 288, 290, 296
පභිතමානසා	28
පභිණා	100
පභිණානි	182
පභිණො	182
පනිඨෙය්‍යනි	390, 392
පනුතං	186
පනුතචාරුපරජනෙ	140, 174
පනුතධිතධඤ්ඤා	140, 174
පනුතචිතභූපකරණේ	140, 174
පනුතභක්ඛං	132
පභොනනි	186
පා	
පාකතිච්ඡිදා	116, 362
පාචනං	308
පාචනයට්ඨිං	210
පාරිභාරිඤ්ජනං	370
පාණං	400
පාණානං	160
පාණිතං	14, 36, 58, 102, 110 136, 170, 178, 374, 414
පාණිතා	152
පාණිති	348, 346
පාණුපෙතං	132, 310, 320, 322 324, 326, 328

පා	පිටුවකිනාහි
පාතනභානෙත	328
පාතයති	352
පාතාලං	58
පාතාලරජො	352
පාතාලෙ	330
පාතුරභොසි	248, 256, 258 262, 264, 376
පාථෙය්‍යං	82
පාදනී	346
පාදසි	312
පාදෙ	196, 220, 228
පාදෙ පාදං	196, 202
පානං	182, 366
පාපං	24, 40, 54, 126 136, 158, 202, 208 274, 326, 402
පාපකං	30, 258, 270, 372, 404
පාපකමමං	328
පාපකමමනතා	178
පාපකාරී	404
පාපගරනී	122
පාපවෙනතං	134, 180
පාපජනං	426
පාපමිනෙතා	154
පාපය	386, 328
පාපසම්ඛපො	174
පාපසම්චවඤ්ඤා	154
පාපසභායො	154
පාපිච්ඡා	270, 272
පාපිමා	128, 188, 190, 192, 194 196, 200, 202, 204, 206 208, 210, 212, 214, 216 218, 220, 222, 224, 226 230, 232, 238, 246
පාපියො	32, 108, 144, 290, 360 394, 398
පාපුණේය්‍ය	228
පාමොජ්ජං	362
පාමොජ්ජබහුලො	362
පායසං	298
පායාසො	296
පාරං	8, 52, 98, 230, 302, 328
පාරගඛනාය	368, 380
පාරගතො	60

පා	පිට්ඨකකානි	පි	පිට්ඨකකානි
පාරගාමිකෝ	224	පිසාවගණසෙවිතං	58
පාරගුං	348	පිසාවයෝනියා	372
පාරඛගමා	52	පිහරුනනි	360
පාරිවරියාය	324	පිභිතෝ	74
පාරිපුරියා	252	පිලකා	272
පාරිසර්ජා	398		
පාරුතං	298	පි	
පාලයං	128	පිණෙති	166
පාවකං	132	පිතිහකඛා	208
පාවිසිංසු	400	පිතිමතෝ	322
පාසණඛිං	242	පිතිසඤ්ජනනං	60, 104
පාසණඛා	244	පිතිපුඛං	362
පාසාණං	224	පිතිසොමිතසාරානා	124
පාසාදං	172, 250		
පාසාදිකෝ	174	පු	
පාසාදිකතරෙ	422	පුකකුසකුලේ	172
පාසෝ	202	පුගාලෝ	172, 174
පාහුණකානි	208	පුච්ඡ	22, 300, 380
පාහුණෙය්‍යා	392	පුච්ඡසු	382
		පුච්ඡිතෝ	102, 308
පි		පුච්ඡියාසී	18, 20, 22
පිඛිලා	304	පුඤ්ඤං	36, 38, 60, 66, 136, 170
පිණඛිං	208, 214		256, 324, 326, 376, 414
පිණඛිපානෙන	168	පුඤ්ඤකමමා	178, 258
පිණඛිමෙසනා	116, 364	පුඤ්ඤකරු	416
පිණඛිපානපටිකකනෙතා	142, 144	පුඤ්ඤකීරියාය	184, 186
	154, 156, 326, 332, 364	පුඤ්ඤකීරියාසු	160, 164
පිණඛියා	142, 154, 208, 232, 326	පුඤ්ඤකේඛනනං	392
	328, 336	පුඤ්ඤධාරු	184
පිණඛිකාය	278	පුඤ්ඤපෙකඛානං	414
පිණෙඛා	62	පුඤ්ඤපාපඵලපගා	178
පිතා	84, 228, 314	පුඤ්ඤඵලං	386, 388
පිපාසා	36	පුඤ්ඤභාගා	278
පිපාසිතෝ	258	පුඤ්ඤඵපාකෝ	114
පියං	30, 136, 146, 336, 338	පුඤ්ඤනි	4, 6, 58, 104, 110, 112
පියඛිකරමානා	372		120, 136, 170, 178
පියතරු	374	පුච්චං	312
පියමාවා	338	පුච්චිං	28, 80, 88
පියායති	374	පුච්චියා	224
පියායනා	374	පුණධිරිකානි	250, 364
පියාරිතනං	188	පුණධිරිකිනියං	250
පියසාතරුපං	230	පුණධිරිකෝ	374
පියෝ	136, 142, 374	පුණණං	30, 120
පිවනනි මඤ්ඤ	378	පුතානා	68, 132, 314, 342
පිවේය්‍ය	166		

ප්‍ර	පිටියබ්‍යාහි
පුතකරුපෙන	314
පුතකසමං	12
පුතකසම්බාධසයනං	146
පුතතිමං	12, 196
පුඵ	420
පුඵඡ්ඡකතාය	334
පුඵඡ්ඡකං	268
පුඵඤ්ඤිකා	416
පුඵපඤ්ඤඤ	122, 342
පුඵසතතා	82
පුඵසමණව්‍යාභවණේ	382
පුඵචිං	332
පුඵඵ	370
පුතනිවනනිකුකාමො	376
පුතපඵනං	310
පුතපඵනායනනං	80
පුතඛහවො	358
පුතාචාසො	358
පුපථං	364
පුබ්බං	272
පුබ්බජො	12
පුබ්බකභසමයං	142, 144, 154
156, 208, 232, 238, 246	
256, 296, 306, 326, 328, 336	
පුබ්බදෙවං	396
පුබ්බාපයමානො	18, 20
පුබ්බෙ	412
පුබ්බෙතිවාසං	298, 312, 350
පුරකඛතො	356
පුරතො	248, 266
පුරථං	256
පුරඡ්චිමං දීසං	262
පුරඡ්චිමසමුඤ්ඤ	118
පුරුණං	258
පුරුණනිථකරො	92
පුරුණපුතිසිකා	356
පුරුපුරං	350, 384
පුරිමං දීසං	222
පුරිසදනනං	52
පුරිසදමමසාරථි	390
පුරිසධොරයනං	52
පුරිසතාගං	52
පුරිසනිසභං	52
පුරිසමෙධං	144

ප්‍ර	පිටියබ්‍යාහි
පුරිසපුගානි	392
පුරිසසීගං	52
පුරිසාඡානීයං	52
පුරිසො	16, 146, 158, 176, 184
248, 258, 262, 274, 278, 364	
366, 402, 404, 406, 412	
පුරෙ	116, 264, 314, 356, 360
	364
පුරෙපුරෙ	408, 410
ප්‍ර	
පුරනෙය්‍යානං	312
පුරයනනි	100
පුරයෙ	182
පුර්තො	312
පුතිකායෙන	238
පුතිදෙහසයා	420
පුරෙසි	310
පෙ	
පෙකම්මානො	4, 6, 104, 120
පෙච්ච	188, 324, 382
පෙනා	118, 364
පෙමං	12
පෙසලා	272
පෙසී	366
පෙසුණං	426
පෙසුණෙය්‍යප්පහාසිනං	406, 408
	410
පෙය්‍යා	142, 170
පො	
පොකඛරකුඤ්ඤ	414
පොකඛරණි	166, 224
පොරියා	338
පොසනි	82, 84, 324
පොසො	60, 104, 132, 158, 186
ඵ	
ඵණො	194
ඵරුසං	292, 394, 424
ඵලං	276, 404
ඵලෙය්‍ය	194, 228
ඵය්‍යා	208
ඵය්‍යායනනං	206

ආ	පිට්ඨකයානි
ආණිතසස	312
ආලං	308
ආලපාවතං	308
ආලෙය්‍ය	368, 380
ආලො	302
ආ	
ආනො	266
ආ	
ආටො	272
ආසති	32, 36, 402
ආසනතං	24
ආසායති	180, 194, 200, 276, 328
ආසායති	240
ආ	
ආට්ඨකම	150, 204, 210, 212, 238
ආ	
ආජකති	76
ආභග්‍ය	190
ආභවරො	258
ආභො	42, 192, 194, 394
ආකං	240
ආකති	82
ආකතං	74, 144
ආකපමුඤ්චකරං	344
ආකාපිතො	144
ආකිනා	392, 394
ආකචරං	144
ආලං	394, 398
ආලකායො	112
ආලදො	56
ආලපනො	248, 284
ආලවා	258, 262, 264, 266, 278, 282, 394, 404, 406
ආලවා සනො	398
ආලච්චිං	182
ආලිච්චො	12, 206, 308
ආලිච්චොඤ්ඤං	206
ආචනපානං	80
ආචාචාධො	172
ආභි	294
ආච්චො	26

ආ	පිට්ඨකයානි
ආභිඤ්ඤා	244, 302, 352
ආභිඤ්ඤාරකොට්ඨකො	146
ආභිසොභමානා	148
ආහුං	296 378, 380
ආහුකා	360
ආහුජනසුඛාය	192
ආහුජනසස	130
ආහුජනභිතාය	192
ආහුතරා	140
ආහුදකඛා	18, 20, 214, 216
ආහුදොචරතනිං	196
ආහුනනං	254, 350
ආහුභෙරවෙ	322
ආහුලං	124
ආහුලීකතා	212
ආහුලො	230
ආහුලීකරිසායති	162
ආහුසුතා	354
ආහු	14, 194, 230, 264, 360
ආහුපායා	18, 20, 214, 216
ආ	
ආධයිසාමි	204
ආලකාතං	314
ආලචලං	394, 398
ආලො	14, 158, 270, 290, 292, 354, 398
ආහං	248, 256, 258, 262, 264, 266, 278, 282, 404, 406
ආභිනා	256, 326
ආභිර	138
ආභිරෙසු	119
ආචාරිලානො	270, 424
ආ	
ආලං	244
ආලං	48
ආලභගදුතියං	166, 168
ආලානි	344
ආලමනනියො	272
ආලිච්චිකා	356
ආ	
ආචං	78, 244, 310, 404
ආචානි	40

මු	පිටිවිඛනානි
මුජ්ඣිමි	354
මුජ්ඣිමනි	140
මුඤ්ඤානං	376
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	96
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	250
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	348
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	374
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	280, 282
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	94
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	200
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	414
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	346
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	78, 92, 128, 196, 244
මුඤ්ඤානංභිඤ්ඤානං	258, 338, 374, 382, 390
මෙ	
මෙලුමසලාටුමනිකා	272
මො	
මොජ්ඣිමනිකා	102
මොච්චං	188, 350
මොච්චනි	304
මි	
මිඤ්ඤානං	268
මිඤ්ඤානං	324
මිඤ්ඤානං	
මිඤ්ඤානං	270
මිඤ්ඤානං	368, 380
මිඤ්ඤානං	180
මිඤ්ඤානං	218
මිඤ්ඤානං	332
මිඤ්ඤානං	362
මිඤ්ඤානං	182
මිඤ්ඤානං	120
මිඤ්ඤානං	374
මු	
මුඤ්ඤානං	14, 362
මුඤ්ඤානං	302, 322
මුඤ්ඤානං	92, 162, 192, 198
මුඤ්ඤානං	254, 288, 302, 306, 370
මුඤ්ඤානං	254, 288
මුඤ්ඤානං	290, 306
මුඤ්ඤානං	326
මුඤ්ඤානං	278

මු	පිටිවිඛනානි
මුඤ්ඤානං	64, 116
මුඤ්ඤානං	10
මුඤ්ඤානං	274
මුඤ්ඤානං	284
මුඤ්ඤානං	256
මුඤ්ඤානං	280
මුඤ්ඤානං	280
මුඤ්ඤානං	280
මුඤ්ඤානං	280, 282
මුඤ්ඤානං	280, 282
මුඤ්ඤානං	256
මුඤ්ඤානං	248, 258, 262, 264
මුඤ්ඤානං	278, 280, 282
මුඤ්ඤානං	250, 264, 266, 274, 276
මුඤ්ඤානං	284, 414, 428
මුඤ්ඤානං	284
මුඤ්ඤානං	248, 256, 258, 262, 280
මුඤ්ඤානං	258
මුඤ්ඤානං	
මුඤ්ඤානං	180
මුඤ්ඤානං	112, 208, 328
මුඤ්ඤානං	330
මුඤ්ඤානං	204, 208
මුඤ්ඤානං	174
මුඤ්ඤානං	134
මුඤ්ඤානං	214
මුඤ්ඤානං	256, 286
මුඤ්ඤානං	174, 176, 186, 216, 258
මුඤ්ඤානං	258, 296, 302, 322, 324, 326
මුඤ්ඤානං	328, 378
මුඤ්ඤානං	
මුඤ්ඤානං	16, 58, 302, 424
මුඤ්ඤානං	354
මුඤ්ඤානං	
මුඤ්ඤානං	10, 12, 27, 32, 146
මුඤ්ඤානං	188, 190, 192, 200, 202, 206
මුඤ්ඤානං	212, 214, 222, 226, 262, 264
මුඤ්ඤානං	266, 268, 272, 280, 282, 286
මුඤ්ඤානං	288, 310, 312, 336, 340, 346
මුඤ්ඤානං	368, 378, 386, 388, 392

හ	පිටුවකිනානි
හභව	1, 4, 10, 18, 20, 22, 34
	142, 144, 146, 148, 150, 152
	156, 164, 170, 186, 188, 190
	192, 194, 200, 202, 204, 206
	208, 210, 212, 214, 216
	218, 220, 222, 226, 232, 248
	258, 262, 264, 266, 268, 272
	274, 276, 278, 280, 282, 284
	286, 288, 292, 296, 298, 306
	316, 318, 320, 322, 324, 326
	328, 338, 340, 342, 344, 346
	348, 368, 370, 374, 376, 378
	380, 386, 388, 390, 392, 402
	406, 408, 412, 416, 418, 426
හභව	64, 116
හජනි	58, 110
හක්කුති	364
හක්කුමි	364
හක්කුමානසමි	354
හක්කුමානෙ	124
හට්ඨ	232
හණ	320, 396, 398
හණං	27, 274, 292
හණාමසෙ	372
හණේ	114, 338
හණිං	372
හණිනනං	290
හණිසි	290
හණිනං	80
හතකාමහසෙ	366
හතනභොගො	166, 168
හතනසමමදෙ	14
හතනා	78
හතනානිහාරෙ	152
හදනන	192, 336, 386, 412
හදනෙන	384, 388
හද්දං	370
හද්දනනව	384, 400
හද්දසුගං	278
හද්‍රෙත	18, 20, 214, 216
හද්‍රො	16
හඤ	4, 6, 11, 104, 190, 200
	232, 362, 376, 390, 392, 404
හඤ්ජනා	112

හ	පිටුවකිනානි
හඤ්ජරවසද්දං	206, 218
හඤා	278, 394, 398
හරිත්ථා	168
හරියා	68
හරෙ	182
හරය්‍යාසි	180
හචං	130, 136, 264, 298, 300
	312, 314, 322, 324, 326, 330
	366
හචනෙ	368, 380
හචනෙතා	214, 216
හචබ්බකිනං	62, 64, 114
හචලොහජපං	224
හචසොතානුසාරිසු	30
හච්ඤානි	30, 386, 388, 390, 392
	410
හසමනි	302
හා	
හාගසො	344
හාහිනෙයො	156, 158
හාණ්ණමා	350
හාතා	84
හානුවච	168, 170
හායාමි	236, 358, 368
හාරආචගොනෙතා	292, 302, 306
හාචනාය	90
හාචයං	26, 294
හාචයෙ	6
හාචිතනෙතා	100, 256
හාචිතතතානං	64, 116
හාචිතා	212
හාචෙහි	336
හාසනි	184, 286, 336, 340, 372
හාසමානසා	282
හාසිනං	264, 282, 364
හාසිතා	280
හාසිනාසු	398
හාසිතථ	426
හි	
හිංසනකං	284
හිකං	324
හිකනි	314
හිකනෙව	10, 192, 280, 282, 340
	324, 386, 388, 390, 392, 396
	398, 402, 404, 416, 424, 426

කි	පිටුවකිකානි
හිකකසි	1෦, 20
හිකකය්‍යු	18, 20
හිකකු	6, 14, 18, 20, 22, 24, 26 28, 98, 102, 104, 126, 130 132, 192, 206, 208, 230, 256 270, 272, 274, 278, 282, 294 320, 322, 326, 332, 334, 336 338, 342, 352, 354, 358, 360 362, 366, 426
හිකකුනී	232, 234, 238, 246, 378 428
හිකකු හිකකු	208
හිකකුසංඝං	132, 288, 290, 306 330, 420
හිකකුසංඝපරිච්ඡෙදො	340, 344
හිකකුසංඝානං	342
හිකකු	10, 94, 134, 142, 144 154, 192, 198, 204, 206 210, 214, 216, 218, 222 272, 278, 282, 326, 338 344, 356, 360, 364, 374 386, 388, 408, 426
හිකුදනෙන	258
හිකුදෙය්‍ය	206
හිකෙය්‍යා	18, 198, 398
හිකෙය්‍යාසොචනතාය	280, 344
හිසානී	364
හි	
හිතා	80, 400
හිකෙය්‍යා	20, 394, 402
හිරු	390
හිරුවජ්ජමහී	180
භු	
භුජ්ඣගමං	132
භුඤ්ජනී	166, 168, 240, 300
භුඤ්ජමානානං	10
භුඤ්ජය්‍යු	232, 308
භුතතාචී	152
භුචා	56, 118
භුචාන	18, 20
භුචා භුචා	364
භුචෙතා	300
භුමමා	416

භු	පිටුවකිකානි
භුසං	132, 226, 228
භුසා	202
භුසේන	394, 396
භු	
භුතපුබ්බං	10, 112, 118, 168, 278 384, 386, 390, 392 396, 400, 402, 404 412, 416, 424, 426
භුතා	284
භුතුවජ්ජනනී	66, 82, 84
භුමි	186
භුමිගතං	186
භුමි රුමණේය්‍යකං	414
භුරිපඤ්ඤා	310
භෙ	
භෙචා	354
භෙදනං	178
භෙදනධම්මො	134
භෙදනපරියොසානානී	178
භෙදසිත්‍රං	186
භෙදා	412
භෙමි	202
භෙරවා	194, 278
භො	
භොගෙ	138, 140, 164
භොජනං	174, 176, 184, 366, 378
භොජනීයං	288
භොජ්ජසීයං	84
භොතො	288, 308
භොනෙතා	214, 216
ම	
මකඛිනො	364
මකෙඛන	334
මගා	98, 356
මග්ගං	132, 188, 212 224, 310, 330, 332
මග්ගකොච්ඤ්ඤා	340
මග්ගජ්ජනො	334
මග්ගඤ්ඤා	340
මග්ගතා	374
මග්ගවිදු	340
මග්ගානුගා	340

ම	පිටිවිකානි
මග්ගාමග්ගස්ස	340
මඩකු	360
මඩකුභුතො	226
මවු	332
මවුනො	22, 90, 222, 236
	280, 282
මවුධෙය්‍යං	42, 62, 114
මවුචුබං	110
මවුරුඤ්ඤ	358
මවුච්චසභා	98
මවුභාසිනො	242, 348
මච්චො	70, 136, 324
මච්චරි	36, 174
මච්චරිනො	60
මච්චා	140
මච්චෙරං	58, 110
මච්චෙරු	36, 38
මච්චෙරච්චිනගෙ	406, 408, 410
මජ්ඣනි	138, 140
මජ්ඣනිකො	14, 362
මජ්ඣමිච්චිමණ්ණසකං	228
මජ්ඣමි	280
මජ්ඣමිකල්‍යාණං	192
මජ්ඣමිසිතා	302
මඤ්චකො	222
මඤ්ඤති	158, 208, 292, 398
මඤ්ඤමානො	376
මණි	124, 190
මණිකුණ්ඩලෙසු	144
මණ්ඩලි	96
මතං	372
මතෙසු	36
මතනං	152
මතනිකාකුණ්ඩලො	148
මතකො	24, 102
මධුපිතා	378
මධුරං	340
මධුරග්ගස්ස	78, 88, 286, 422
මතසිකාරු	192, 362
මතසිකරොතා	148
මතාපා	178
මතාපච්චරියනං	150
මනුජා	98
මනුස්සකපණේ	412

ම	පිටිවිකානි
මනුස්සකමා	258
මනුස්සකඛගෙ	184
මනුස්සතනං	62
මනුස්සදුට්ඨො	412
මනුස්සභුතො	412
මනුස්සභුතො සමානො	408, 410
මනුස්සරුමණේත්තස්ස	414
මනුස්සචරුකො	412
මනුස්සිඤ්ඤ	132
මනුස්සො	232, 246
මනො	26, 90, 102, 210, 212
	224, 242, 278, 308
	332, 352, 370
මනොජට්ඨා	32
මනොනිවාරණා	32
මනොරමා	204, 238
මනොචිතකතා	370
මනොසමෙඨස්ස විඤ්ඤාණායතනං	210, 212
මනනසුඤ්චන	186
මනනා	110
මනනිනො	186
මනෙනනති	358
මනෙනති	186
මන්දියා	202
මන්දො	110, 310, 354
මරණා	178, 220, 240
මරණතනං	178
මරණධම්මො	162, 178
මරණපරියොසානා	178
මරිය්‍යනති	178
මලාභිභු	36, 58, 110
මහග්ගනො	38
මහතියා	200, 204, 316, 378
මහනනං	194, 206, 210, 218
මහඥානා	30, 134
මහඥානෙ	140
මහනනනෙතන	160
මහනනතරෙ	270, 274
මහනනො මහනන	200
මහපඵලං	92, 180, 182, 312
	382, 414
මහබ්බගෙ	184
මහලලිකා	178

ම	පිටපිවිකාණි
මහසංඝාසී	152
මහාඥවංශකො	190
මහාජනකායො	144
මහානුභාවතරෙ	266
මහානුභාවතා	280
මහානුභාවො	266, 348
මහාපඤ්ඤා	122, 342
මහාපථං	110
මහාබ්බිතබ්බෙඤ්ඤා	104
මහාබ්බිතමුත්තො	194
මහාභයහෙරවසඤ්ඤා	218
මහාභොගා	30, 134
මහාමතතා	186
මහාමුනී	194, 350
මහාමෙඝො	344
මහායඤ්ඤා	144
මහාරජකෙඛ	250
මහාරමා	144
මහාරගං	336
මහාරජ 130, 134, 136, 138, 140	
142, 146, 148, 150, 160	
178, 180, 182, 184	
මහාරජා	416
මහාවතෙ	408
මහාපීඨ	202, 230
මහාසමිසො	48
මහීං	342
මහීඤ්චණ්ණසභං	228
මහීඤ්චිකතා	280
මහීඤ්චිකතරෙ	266
මහීඤ්චිකො	266, 348
මහීඤ්චාසා	332
මහෙසකතාණි	20, 22
මහෙසිං	58, 298, 300
මා	
මාගරහිත්ථ	426
මාණවකා	322
මාණවකෙහි	322
මාණවො	408, 410
මාතරං 16, 256, 310, 316, 324	
මාතාපිතරෙ	166, 324
මාතාපෙත්තිගරෙ	64, 116, 406
	408, 410
මාතියා	128

මා	පිටපිවිකාණි
මාතුකුච්ඡිගතො	366
මාදිසො	394
මාතං 8, 28, 42, 318, 334	
මාතකාමෙසා	8, 52
මාතගච්ඡෙසා	28
මාතත්ඤ්ඤා	316
මාතනං	126
මාතපථං	334
මාතමුහණා	318
මාතභතා	334
මාතසං	214
මාතානුසයං	336
මාතාතීසමයා	336
මානුසං 54, 62, 114, 136	
මානුසකෙ 18, 20, 214, 216	
මායා	28
මායාචී	424
මාරද්ධිගතං	246
මාරභිතරෙ	226, 230
මාරධෙය්‍යං 208, 226, 228	
මාරනුඤ්ඤා	244
මාරපාසප්පභාසිතං	62, 114
මාරපාසෙන	192
මාරබ්බිතමුත්තො	192
මාරබ්බිතා	44
මාරවසං	242
මාරවසානුභා	190
මාරිස 1, 4, 32, 258, 264, 266	
364, 416, 418, 422, 424	
මාලං	404
මාලාගකුච්ඡිලෙපනසා	172, 174
මාලුවා	370
මාලීතෙන	404
මි	
මිගා	140
මිච්ඡ, දිට්ඨි	174
මිත්තං	66
මිත්තඤ්ඤා	402
මිත්තාමච්චා	288
මිලායති	228
මී	
මීයති	118, 258, 310
මීයමානො	174, 176

මු	පිටපිඛකානි	මො	පිටපිඛකානි
මුබර	116, 362	මොසවල්ජා	126
මුබෙත	270, 274, 318, 346	මොහතං	58
මුග්ගමිතරියො	272	මොහො	134, 180
මුච්චනී	76, 364	ඔ	
මුච්චනා	118, 140	යකපිණ්ඩො	366
මුසෙද්දායා	82, 96	යකඛිනී	372, 374
මුට්ඨසාහිතො	116, 362	යකෙතා	58, 110, 222, 368
මුණ්ඩකො	300		376, 378, 380, 416
මුණ්ඩො	300, 312		418, 422, 424
මුතං	360	යග්ගෙස	184, 322
මුතහතා	332	යජන්ති	144
මුතතවාගො	406, 408, 410	යජමානස්ස	144, 312
මුතෙතා	16, 188, 194, 244	යඤ්ඤජාය	142
මුදිතා	340	යඤ්ඤබ්බිකිතං	146
මුදිජ්ඣිගෙ	250	යඤ්ඤපචීතො	300
මුදු	80, 224	යඤ්ඤ	38, 144
මුඛාවසින්නාතං	184, 186	යතහතං	26
මුනී	92, 194, 298	යතොනිදුතං	214, 216
	300, 312, 322	යථා අකුසලං	44
	334, 350	යථා කථං පත	1
මුසාහණතො	402	යථා කමමං	178
මුසාචාදස්ස	278	යථා ධමමං	426
මුහුං මුහුං	202	යථාධොතෙත	208
මුහුතෙතන	408, 410	යථාපච්චයං	166
මු		යථාබාලං	44
මුලං	224	යථාමුලං	44
මුසිකා	304	යථාචහං	402
මුලකස්ස	132, 288, 306, 330	යදුකඛිකි	380
මෙ		යනනුත	300, 316, 346, 348
මෙසො	184	යමෙකසාලාතා	282
මෙතතං	370	යමලොකං	62
මෙට්ඨනා	116	යමස්ස	40
මෙට්ඨනාධමමා	64	යසසා	220, 348, 412
මෙදවණණං	224	යසස්සිතං	130, 132, 368
මෙධාචී	46, 56, 144, 340, 414	යා	
මෙධාචීනී	158	යාවකා	310
මො		යාවන්ති	404
මොකකිසි	194, 204, 210, 224	යාවමානාතං	174, 176, 404
මොචගෙ	82	යාවෑන්ති	310
මොදරෙ	62	යාවයොගො	406, 408, 410
මොතං	8, 52	යානුා	30, 58, 120
මොමුහා	242	යාතං	58
		යාතදෙ	56

යා	පිටප්පිකාණි
සානභොගො	166
සානීකතා	212
සාපෙතනි	10, 366, 420
සාමා	242
සාවල්වං	406, 408, 410
සාවතකං	106
සාවසුභාසිතං	110, 114, 118

ප්‍ර

සුභං	308
සුභතඛලං	308
සුඤ්ජං	98
සුඤ්ජථ	280, 282
සුත්තං	406, 408, 410
සුඤ්ඤං	38, 180

යො

යොගං	22, 114
යොගකෙමාධිවාහනං	308
යොජෙති	416, 418
යොත්තං	308
යොනිසො	60, 104, 192, 362
යොබ්බතෙන	18, 20, 214, 216

ර

රකඛං	132
රකඛසා	314
රකඛා	138
රකඛිතනො	278
රකඛිතො	136, 138, 164
රකෙබ්බය්‍ය	138
රජං	92, 352
රජනං	170
රජනීයෙන	340
රජො	24, 292
රජොජලං	148
රජුං	132, 158, 212, 386
	388, 408, 410
රජුජ්ඣි	144
රඤ්ඤො	142, 156, 158, 278, 342
රට්ඨං	310
රට්ඨවනො	30
රණං	268
රණඤ්ජභා	98
රතනං	66
රතීං	242, 278, 320, 332

ර

ර	පිටප්පිකාණි
රතී	14, 62, 362
රතො	90, 370
රත්තකිකාරතීමිසායං	194, 210
රත්තිඤ්චං	100
රත්තිඤ්චකඛයො	70, 80
රත්තියා	1, 4, 18, 20, 196
	270, 272, 278, 360
	372, 376, 406
රත්තො	60, 90
රථකායං	156, 158
රථකාරකුලෙ	172
රථකුබ්බරං	198
රථිකාය රථිකං	378, 380
රථො	58, 246
රමති	320
රමතී	268
රමතීයා	166
රසා	150, 204, 208, 238
රහඳො	302, 328
රහො	86, 372
රහොගහසා	134, 136, 138, 160
	212, 216, 218, 248, 400

ඤ

ඤගඳොසපරිකඛිණා	62, 114
ඤගඳොසපරෙතෙහි	248
ඤගඳොසචිතයා	418
ඤගපාසෙන	226
ඤගරතො	248
ඤගුපසංභිතං	336
ඤගො	26, 70, 294, 330, 332
	336, 370, 418
ඤජකරණීයානි	184
ඤජකුලෙ	186
ඤජකොසං	170
ඤජගතීයානං	128
ඤජදණේඛන	132
ඤජඛානීයා	278, 282
ඤජනොජුරං	166, 168
ඤජරථා	134
ඤජා	78, 112, 130, 132, 134, 136
	138, 140, 146, 150, 152, 154
	156, 158, 160, 182, 278, 342
	428
ඤමණේය්‍යකං	414

රු	පිටිබඩකාණි
රුක්කමුලගතානං	390
රුක්කමුලගහණං	356
රුක්කමුලෙ	234, 298, 392
රුවෙති	122
රුදමොතා	142
රුදමමුඛි	236
රුපපතො	354
රු	
රුපගතො	332
රුපවතී	238
රුපසක්කද්ද	26, 296
රුපසක්කද්දජනාතීගො	100
රුපානි	132, 218, 288, 306, 330, 354
රුපියසා	166, 168
රුපුපගා	238, 240
රෙ	
රෙවගෙ	240
රෙවෙසි	88, 240, 286
රෙදන්ති	372
රෙරුවං	54
රෙසකො	158, 174
රෙසෙකාරං	158
රෙසෙසි	290
ල	
ලජ්ජි	138
ලඤ්ඤානොජනො	152
ලඤා	132, 310
ලඤාත	132
ලපසියාමි	54
ලබනති	34, 62, 172
ලබ්භා	330, 332
ලභිසා	138, 140
ලභෙය්‍යං	178, 288, 306
ලබ්භරෙ	202
ලජුකෙත	118
ලජුචිත්තෙත	360
ලා	
ලාභා	216, 218, 332, 334
ලාභී	174, 346
ලී	
ලීච්ඡච්චි	408, 410
ලීච්ඡති	334, 378

ලු	පිටිබඩකාණි
ලුතො	10, 228
ලුඥෙත	258
ලී	
ලීඛං	52
ලීඛපාපුරණො	314
ලීඛො	314
ලො	
ලොකෙ	1, 28, 32, 36, 58, 84, 104, 114, 116, 146, 202, 214, 215, 226, 228, 232, 284, 286, 300, 326, 364, 368, 374, 380, 416
ලොකජෙට්ඨං	392
ලොකධාතු	46
ලොකනිදෙධං	120
ලොකනිදෙධගාමිනීං	120
ලොකනතඟ්ග	120
ලොකපරිසායං	44
ලොකවිදු	120, 390
ලොකසමුදයං	120
ලොකාඛිපති	322
ලොකානුකම්පාය	192
ලොකාමිසං	4, 6, 104, 120, 208
ලොභො	80, 134, 180
ලොමං	194, 240
ලොමභංසං	190, 194, 200, 232, 238, 246, 284
ලොමභට්ඨජානො	96, 302
ලොභඤ්ඤාමාසො	148
ලොභිතං	228, 272
ලොභිතමලං	172
ලොභිතමලා	172
ච	
චක්කති	258
චග්ගගතසා	334
චග්ගතා	322, 340
චග්ගො	10
චඛිතීසො	428
චචනං	22, 266, 264, 370
චචනකඛලො	122
චචිගුත්තො	308
චචො	10, 358, 420
චචෙජා	310

ව	පිටුවකිනාහි
වජ්‍යනී	420
වජ්‍යං	264, 394, 398
වජ්‍යංසී	366, 372
වජ්‍යභූමියා	356
වට්ටං	30
වණ්ඩකෙ	174, 176, 184
වණණං	160, 190, 286, 358
වණණදෙ	56
වණණධාතු	238
වණණනිහා	124, 190
වණණපොකකිරතාය	174
වණණරූපෙන	148
වණණවාදී	112, 386, 388
වණණනි	132
වණණණා	124
වතං	92, 360
වතපදනී	406
වතසීලවතනං	260
වතිතං	260
වතතති	30, 306
වතතමානමහි	234
වතතවෙ	364
වතතා	122
වතදෙ	56
වතභොගො	166
වතභෙතාසතානි	182
වතසා	172, 174
වජ්‍ය	66
වජ්‍යකතා	212
වකා	130, 336
වකාන	418
වදඤ්ඤ	62, 80
වදනතා	330
වදනනී	100, 212, 224, 302, 330
වදනනීතිපි	28
වදනානො	130
වදනීතිපි	28
වදෙය්‍ය	28, 130, 184
වදෙහි	22
වධං	76, 240, 280
වතං	132, 352
වතවෙතායා	414
වතථං	332

ව	පිටුවකිනාහි
වතනනං	58
වතලෙකභතා	236
වතමසසිනො	322
වතයකෙකත	428
වතසණෙඛ	302, 320, 322, 350 354, 356, 358, 360, 362, 364
වඤ්ඤ	344
වඤ්ඤබ්බා	416
වපතෙ	404
වපිනා	308
වපසු	308
වපපකාලෙ	306
වයධමමා	282
වයසා	18, 214, 216
වයො	70, 178
වයොගතං	314
වයොගුණා	6, 120
වරං	386, 388
වරතනං	30, 120
වලාභකං	378
වසං	358
වසමනිඤ්ඤ	72
වසගො	226
වසඛතා	270
වසඛමි	354
වසලී	286
වසවනනී	62
වසවනනීනො	242, 258
වසානුගො	14
වසීභතා	240
වසුකීරං	184
වසෙ	278, 322
වසො	82
වසාං	356
වසානි	310
වසාසතං	118, 198
වසාසතජථී	118
වසාසතසංඝසානි	170, 274
වසාසතසංඝ වසාසතසංඝ	274
වසාසතානි	170, 274
වසාසතාසුකො	118
වසාසභසානි	170, 274

වා	පිටපිඛකානි
වාචං	64, 116, 126, 270, 274 280, 336, 338, 394
වාචසිකං	340, 342
වාචාය	136, 138, 174
වාචානි	288, 394
වාචෙමි	424
වාජපෙය්‍යං	144
වාතමිගො	360
වාතෙහි	312
වාදං	286
වාදිතං	322
වායමෙඵ	402
වායමෙය්‍යඵ	386, 388
වායතො	224
වායො	30
වාරිජං	364
වාලග්ගමිත්තං	364
වාසවො	428
වාසාය	382
ච	
චක්කපපයෙ	268
චිකිණ්ණචාවා	116, 362
චිකුලාවකා	400
චිකඛිණා	358
චිගනමිලමචේජරෙන	406, 408, 410
චිගනලොමභංසො	278
චිගනචලොභකෙ	124, 350
චිගතා	100
චිගතො	204
චිගාහිය	322
චිචකඛණො	382
චිචකඛුකමමාය	200, 204, 206, 218
චිචජ	416
චිචරිය්‍යාමි	384
චිචරිචො	350
චිචාරණං	72, 74
චිචිකිචජා	182
චිචිතානි	270, 274
චිචිතෙ	104
චිචෙය්‍ය	40
චිජටයෙ	26, 294
චිජඤ්ඤ	258
චිජතං	322
චිජචහිකා	14

චි	පිටපිඛකානි
චිජයා	236
චිජාතචණ්ණසතං	228
චිජාතා	158
චිජාතනං	230, 346
චිජාතතා	36
චිජාතානි	354
චිජාතාසි	10, 22
චිජානිය	372
චිජානියාසි	286
චිජතසඛගාම	250, 416
චිජතාචී	202
චිජජනි	16, 28, 70, 102, 104 342, 354, 382, 394, 398
චිජජා	60, 78, 104, 350
චිජජාචරණසම්පනො	276, 296 298, 390
චිජජායනාකරො	334
චිජජු	278
චිජජුපභාසචණ්ණො	54
චිජජුමාලීසතකකකු	184
චිජජුලලතා	194
චිඤ්ඤණං	222
චිඤ්ඤණඤ්ඤවායනනං	282, 284
චිඤ්ඤපනියා	338
චිඤ්ඤපෙතුං	280
චිඤ්ඤපෙය්‍යාසි	280
චිඤ්ඤ	168, 394
චිඤ්ඤහි	18, 20
චිතකකා	332
චිතකෙකනි	382
චිතතා	370
චිත්තං	78, 222, 230, 380, 382
චිජචාරෙන	18, 20, 22, 340
චිදිනා	28, 142, 144, 188, 214 216, 232, 246
චිද්ධා	212, 268
චිධචා	304
චිධාචනි	68
චිධුතං	352
චිධුමො	256
චිධුපිතා	28
චිද්ධො	124
චිතයා	354

වි	පිටියබකානි
විනයනනි	42
විනයය	76, 214, 216
විනයසුත්‍ර	352
විනයසූති	248
විනිපාතං	172, 174
විනිබද්ධං	358
විතෙය්‍ය	36, 58, 110, 320, 378
විනොදය	334
විනොදෙභිං	330, 332
විනොදෙනති	370
විඤ්ඤි	270, 274, 310, 366
විඤ්ඤෙ	382
විඤ්ඤෙරෙ	132
විඤ්ඤම	224
විඤ්ඤමු	386, 3 8
විපච්චති	208
විපරියෙසා	336
විපසස්තො	234
විපාකාවසෙසෙන	168
විපාකො	60, 62, 140
විපාවෙනති	280, 412, 422
විජුලො	128 144
විජ්ජකෙය්‍ය	42, 46
විජ්ජවිපජ්ජනති	138, 140
විජ්ජවිසාරං	334
විජ්ජවිසාරී	168
විජ්ජවිසාරො	334
විජ්ජමුහෙතා	8, 52, 204
විජ්ජමුහෙතාසි	94
විජ්ජසනෙන	58, 110, 182
විජ්ජගාණෙන	72, 74
විජ්ජගාය	322
විජ්ජනිකානි	224
විබහනනවිනෙතා	116, 362
විභජෙය්‍යං	54
විමලා	48
විමානං	22, 268
විමුච්චනං	42, 52
විමුච්චනවිනෙතා	86, 98
විමුච්චනි	192
විමුච්චනිකවිකෙත	182
විමුච්චනිකදණ්දසසනකවිකෙත	182
විමුච්චනිකදණ්දසසනසමපනනකරං	252
විමුච්චනිසමපනනකරං	252

වි	පිටියබකානි
විමුච්චනිසමපවිසංවෙදී	350
විමුහෙතා	226, 244, 278
විමොකෙඛා	284
විසංඤ්ඤා	70
විසංඤ්ඤෙන	148
විරජං	344
විරතො	64, 100, 116, 126
විරුගනිසසිතං	162
විරුගො	248
විරුජිතා	26, 294, 418
විරුජිය	30
විරියං	308
විරියෙන	14
විරුඬා	420
විරුඬනි	244
විරොචනි	34, 108, 124, 202, 350
විලිඛනෙතා	226
විලුහෙතා	158
විලුප්පනි	158
විචජ්ජයෙ	80
විචතනකවිකෙත	232
විචරෙය්‍ය	132, 288, 306, 330
විචරි	300
විචිනෙත	202, 356
විචිතා	144
විචේතං	4
විචේකවිනි	232
විචේකකාමො	352
විචේකනිසසිතං	162
විසං	426
විසතනිතං	44, 104, 202
විසතනා	370
විසතනිකං	1, 62, 64, 114, 116
විසමං	110
විසමුලසා	78, 88, 286, 422
විසමෙ	16, 38
විසලො	322
විසයො	186
විසාරදො	202, 324
විසීදනි	14
විසුජ්ඣනි	14, 62, 104, 228
විසුඬාදසානො	324
විසුඬායා	342
විසුඬො	334, 336

වි	පිටප්‍රකාශන
විසුසානි	228
විසුකං	322
විසුකාසිකානි	224
විසෙවිතානි	224
විසොධිතං	350
විසුං	326
විසුට්ඨාය	338
විසුමෙ	90
විසුසෙ	148
විසුසං	126
විහංසු	254
විහඤ්ඤානි	76
විහතා	236
විහරං	8
විහරනි	20, 130, 146
විහරතො	164
විහාතබ්බො	162
විහාරං	196, 332
විහාරපාලො	330
විහාරපෙක්ඛිකායො	330
විහාසි	254, 278, 288, 290, 306
විහිංසනි	294
විහිංසාවිතකකං	362
විහිංසෙය්‍ය	338
විහෙසා	248
විහෙසානි	282
වි	
විණා	222
විතදෙසො	392
විතමච්ඡේරු	62
විතමලො	350
විතමොහො	392
විතරුගො	352, 392
විතසලො	202
විතිවනො	28
විතිවනනනං	264
විතිසාරේච්චා	130, 286, 294, 312, 312, 324, 328
විර	250, 416
විසංවසුසනිකා	178
විසතිඅට්ඨා	274
විසති අබ්බා	274

වි	පිටප්‍රකාශන
විසති අබ්බුද	274
විසති අභයා	274
විසති උපලා	274
විසති කුමුද	274
විසති බාරිකො	274
විසති නිරබ්බුද	274
විසති පුණ්ඩරිකා	274
විසති සොගනිකා	274
වු	
වුච්චනි	6, 290, 326, 364, 408, 410
වුට්ඨහිසා	282, 284
වුට්ඨාපෙඤා	216
වුට්ඨි	12, 78, 308
වුතනි	298
වුතො	20, 22, 206, 214, 216, 258, 270, 274, 286, 288, 324, 354, 398
වුත්ථා	356
වුසිතං	84, 254, 288, 290, 356
වුසිතවනො	134
වුසිතමුභවචරියො	120
වු	
වුපකට්ඨො	254, 288, 290, 306
වුපසමො	10, 284, 358
චෙ	
චෙජ්ඣනනපාසාද	418
චෙණ්ණුලො	172
චෙනරණිං	40
චෙදගු	256, 258, 300
චෙදනා	50, 152, 202
චෙදනනගු	300
චෙදිහබ්බො	18, 20, 214, 216, 390
චෙදී	298, 312
චෙධිමානං	202
චෙරං	44, 46, 154
චෙරෙච්චවචො	402
චෙරෙච්චො	96
චෙලායං	10, 152, 216, 332, 334, 356, 360, 370, 378, 380, 412, 424, 426

වෙ	පිටියිඛකානි
වෙසුසුකුචාඛෙ	180, 182
වෙසුසුසා	296
වෙසාසං	18, 20, 256, 270, 332
වෙහාසඛහමො	118
වෙහාසඛධං	186
වෙඵං	276
වෙඵරියො	124
වො	
වොඛෙපෙසි	168
වොලොකෙසි	250
වොසිතො	298, 312
වොසුසුග්ගපරිණාමිං	162
වොසුසුග්ගරතො	406, 408, 410
වොසසඡ්ඡ	194
වොහරෙය්‍ය	28
වොහාරමිනෙහන	28
ව්‍යාකුරිසසති	150
ව්‍යාකුරෙති	18, 20,
ව්‍යාධිධමමො	162
ව්‍යාධිතා	162
ස	
සංකසායනි	360
සංකුපිතං	394, 396
සංඡ්ඡෙතො	304
සංදසුසුති	210
සංගමොමසෙ	370
සංගමො	10, 302
සංගුපේ	136
සංගුතං	30
සංගුතො	368
සංගොගපරමො	402
සංඡ්ඡනං	42, 46
සංවඤ්ඤානි	250
සංවඛෙ	138
සංවසඤෙතො	360
සංවාසො	368
සංවිඤො	96, 302
සංවිඡ්ඡති	186
සංවිඡ්ඡමානා	170, 174,
සංවිභාසී	80
සංවුඤො	138
සංවෙගං	352, 354, 356; 358 360, 362, 364, 366

ස	පිටියිඛකානි
සංවෙඡ්ඡෙතො	352, 354, 358
	360, 362, 366
සංවෙඡ්ඡෙතො	352, 354, 356
	358, 360, 362
සංවෙඡ්ඡෙතො	264, 268, 282
සංවෙඡ්ඡෙය්‍ය	256
සංවෙඡ්ඡෙති	280
සංවොහාරෙත	148
සංසඛෙධා	358
සංසරං	190
සංසාරං	68
සංසීදුමි	1
සකං	136, 386, 388
සකමොකුචිවෙසනං	256
සකලීකා	214
සකුණී	82
සකුණො	352
සකකකරණො	410
සකකච්චං	408, 410
සකකතො	312
සකකතනං	406, 408, 410
සකකතො	252
සකකතොමකො	368
සකකපඤ්චකං	428
සකකපතිරුපකො	410
සකකරෙය්‍යානං	312
සකකසෙවිතං	404
සකකායදිට්ඨිපභ්‍යාණාස	24
සකකායසමිං	358
සකකාඛෙ	276
සකකොමි	18, 20, 278
සකකිං	222, 230
සකකකුලෙ	244
සකිං	64, 116
සකිලසමාසං	206, 408, 410
සකිකපපානං	14
සකිකමතානි	182
සකිකමෙය්‍ය	174
සකිකසුරං	92
සකිකසුරසමාචාරෙ	128
සකිකිලිඛං	92
සකිකුපිතං	290, 298
සකිඛං	22
සකිකිලීකානි	144

ස	පිටුවකිනාහි
සඛ්ඛාත්‍යං	274, 278
සඛ්ඛාරු	10, 282, 284, 358
සඛ්ඛිකේතන	22, 340
සගාමේයො	116
සගාරවො	318
සග්ගං	46, 160, 172, 174 310, 412
සග්ගසංවත්තනීකං	166
සග්ගගාමිනං	360
සග්ගපරුයණො	36
සග්ගාපායං	298, 312
සඛිතං	62, 114
සඛිතමො	64, 116
සඛිගාතිගො	6
සඛිගාමගඤ්ඤානං	390
සඛිගාමෙ	154, 158, 394
සඛිගාමෙසුං	154, 156
සඛිගාමෙසුසනනි	400
සඛිගමම	358
සඛිගාගකං	416
සඛිසං	42, 362, 392
සඛිසංචිං	48, 202
සඛිසංචිපාරාගො	312
සඛිකිතො	130
සච්චං	22, 78, 224, 228, 302 308, 382, 406, 408, 410
සච්චව්‍යාමො	406, 408
සච්චව්‍යාදී	126
සච්චිකතා	192
සච්චිකතො	254, 288, 290, 306 346
සච්චිකරුථ	192
සච්චිකිරියො	386 388
සච්චාතං	82, 84
සච්චතෙ	70, 80
සච්චිකේතො	204
සච්චිකායබහුලො	360
සඤ්චරති	278
සඤ්චිකේතො	224
සඤ්චිතනානි	224
සඤ්චතෙති	340
සඤ්චායති	114
සඤ්ඤාපෙභුං	150
සඤ්ඤාය	336

ස	පිටුවකිනාහි
සඤ්ඤවිඤ්ඤාණසංඛිතො	4
සඤ්ඤාදේශිකනිකරුථං	282
සඤ්ඤාදර්ශනවිකිතවිච්චි	342
සඤ්ඤාදර්ශන විපපමොකකා	278
සච්චිකිසිතො	334
සඤ්ඤාතෙ	362
සඤ්ඤානො	358
සඤ්ඤාසි	152
සඤ්ඤානං	406, 408, 410
සඤ්ඤාචාමො	406, 408
සතංකඤ්ඤාසංඝසානි	376
සතංසංඝසානං	258, 270, 274
සතා	98
සති	218, 308
සඤ්චං	24, 54, 100, 230, 278 352
සතො	24, 44, 46, 48, 50 102, 196, 208, 290 352, 368, 374, 398
සතො සමපජානො	202
සත්තකනිභත්‍යං	168
සත්තධා	96
සත්තමාසිකො	304
සත්තවතපදති	408, 410
සත්තා	25, 34, 108, 138, 140 178, 192, 230, 238 358, 402
සත්තියො	24, 32, 102
සත්තිසුලුපමා	234
සත්ථං	220, 222
සත්ථමලං	80
සත්ථවාහං	342
සත්ථා	4, 86, 126, 128 130 186, 216, 218, 232, 274 276, 284, 336, 390, 392
සත්ථපදෙ	98
සත්ථදසසනකමෙසතා	344
සත්ථවණණභතො	126
සත්ථසාසනකාරිතා	348
සත්ථො	66
සද්දණ්ඩාවචරු	398
සද්දත්ථපරමා	394, 398
සදෙවකෙ	252, 286, 300 368, 380, 418

ස	පිටියිඛිකානි
සදෙවමනුසාය	252, 286, 300 368, 380
සද්දපරිත්තාසී	360
සද්දමනුසායවෙසී	376
සද්දභානො	38, 382
සද්ද	150, 204, 208, 210 238, 360
සඬුමම	32, 34, 108
සඬුමමගරුතො	254
සඬුමමසවණං	374
සඬු	40, 46, 76, 82, 350 354, 382, 412, 414
සඬුබිජ්ජං	808
සඬුබිසිකො	184, 272
සඬුබො	80, 174, 176, 184
සනතෙ	14
සනත්තනො	36, 338
සනමානො	24
සනතරමානො	96
සනතසාමී	240
සනතසෙය්‍යං	194
සනතානකං	16
සනති	4, 28, 40, 192, 288
සනතිකෙ	4, 12, 224, 226, 254 268, 276, 288, 292 294, 402, 414, 426
සනතිට්ඨාමි	1
සනතිපෙකෙබ්බා	4, 6, 104, 120
සනතුට්ඨො	122
සනෙතා	36, 40, 134, 170, 248 256, 330, 338, 360, 394
සන්ඵං	32, 34, 76, 108
සන්ඵාරෙ	304
සන්දසෙසති	204, 206, 338, 342 344, 374
සන්ද්‍රවසිකො	18, 20, 214, 216, 390
සන්ධාය	118, 364
සන්ධුපායනි	302
සන්ධාසනිනි	154, 156
සන්ධිග්ගණනාමි	424
සන්ධිපතිනා	46, 328
සන්ධිසිනෙතසු	314
සන්ධිසිවෙසු	14
සන්ධිසිනො	70

ස	පිටියිඛිකානි
සන්තිසිනො	295
සපඤ්ඤා	26
සපදනං	254, 296
සපරිග්ගහං	56
සපසු	490
සපඤ්ඤා	291, 368, 378, 380
සපරුජවණණං	194
සපසුත්තං	194
සපපිනා	296
සපපුරිසො	166, 406, 408, 410
සබ්බකමමකබ්බපභවතො	244
සබ්බකාමසමිඬුසා	386, 388
සබ්බගන්ථපථොචතං	374
සබ්බගන්ථපථනිතසා	368
සබ්බගන්ථෙති	378
සබ්බබ්බසමපනනං	348
සබ්බවෙකසො	204, 338, 342 344, 374
සබ්බට්ඨිනිතං	346
සබ්බභ්	138, 236, 238
සබ්බදදො	56
සබ්බදුකබ්බපභාණාය	240
සබ්බදුකබ්බා	34, 70, 108, 308
සබ්බධි	8, 52, 94
සබ්බතිකකමො	346
සබ්බතිවෙසනෙසු	22, 42
සබ්බතිසසග්ගා	102
සබ්බපාණිනං	402
සබ්බපාසසිති	192, 194
සබ්බබ්බනමුත්තා	240
සබ්බභුතානුකමපී	202
සබ්බසොගෙති	380
සබ්බරතතිවාරෙ	360
සබ්බලොකං	350
සබ්බමිදුං	58
සබ්බවෙරභයානිත	220
සබ්බසබ්බාරසමථො	248
සබ්බාකාරවරුපෙතෙ	284
සබ්බාභිභු	244
සබ්බාදිසා	142
සබ්බුපටිතං	196
සබ්බුපටිපටිනිසාග්ගො	248
සබ්භි	32, 34, 108, 134, 302
සබ්බසඤ්ඤා	192

ස	පිටුවකිනාහි
සබ්භවකෙ	252, 256, 300, 368
	380
සබ්භවචාරයො	216, 218
සභා	328, 330
සභාධම්මං	328
සමං	8, 16, 110
සමබ්භිභුතා	10, 148
සමචරියා	186
සමචරියාය	176, 184
සමචිනෙනසුං	226
සමජ්චිනො	290
සමජකිගං	158
සමඤ්චරා	420
සමඤ්ඤකො	126
සමඤ්චරෙ	212
සමඤ්ඤං	28
සමණ	103, 194, 204, 210, 212
	224, 226, 292, 308
සමණකා	328
සමණව්‍යාභවණකපණද්වික	
වණ්ඨබ්බක සාවකාතං	112
සමණව්‍යාභවණා	130
සමණී	242
සමණුපාසනසා	86
සමන්තානි	406, 408, 410
සමතිකකමම	208
සමතිකකමං	240
සමධිගයා	160
සමන්තරා	284
සමනුඤ්ඤද්ද	4, 86, 276
සමනුපයසති	126
සමන්තවකවු	250
සමන්තකො	250
සමන්තා	298, 342
සමන්තාගහො	18, 20, 118, 182
සමන්තාහරිනි	204, 206, 210
	338, 342, 344, 374
සමනෙතසං	348
සමනෙතසති	348
සමපටිතා	10, 148, 420
සමසං	1, 98, 102, 108, 116, 126
	146, 194, 196, 200, 202, 204
	208, 212, 214, 216, 220, 222
	232, 248, 258, 264, 278, 282

ස	පිටුවකිනාහි
සමසං	286, 288, 292, 306, 322, 332
	346, 348, 352, 354, 356, 358
	360, 362, 364, 366, 368, 370
	374, 378, 380, 384, 386, 388
	392, 406, 408, 426
සමසෙත	38, 140, 142, 144, 146
	148, 152, 200, 202, 204, 206
	208, 210, 214, 216, 220, 222
	258, 266, 268, 270, 286, 312
	316, 320, 322, 326, 340, 342
	350, 352, 354, 356, 358, 360
	362, 364, 370, 374, 376, 378
	390, 402, 404, 414
සමලඛකරිනි	330
සමලෙහි	250
සමාගතා	342
සමාගමුච්චා	360
සමාවරෙ	132
සමාදපෙති	204, 206, 210, 338
	342, 344, 374
සමාදහාසු	48
සමාදය	326
සමාදින්නන්තා	406, 408, 410
සමාදින්නානි	406, 408, 410
සමාදිසි	412
සමාදිසිනි	412
සමාධිකබ්බෙත	182
සමාධිසමපන්නන්තරං	252
සමානසුඛදුකෙතා	358
සමාපජ්ජි	282, 284
සමාපජ්ජිනි	258, 262
සමාපකති	238
සමාපන්තං	262
සමාරකෙ	252, 286, 300, 368, 380
සමාසෙඵ	32, 108
සමාභිවො	100
සමිතාවි	120, 334
සමුගහනා	374
සමුවුච්චකො	334
සමුඤ්ඤකං	36
සමුට්ඨාය	370
සමුච්චොජෙති	204, 206, 210, 338
	342, 344, 374
සමුද්දගීරෙ	404, 406

ස	පිට්ඨකතානි
සමුද්‍යපරමා	12
සමුද්‍යෙ	118, 128
සමුපබ්බුලොකා	180, 182, 390, 392
	396, 404
සමුපපනොකා	76, 246
සමුසසයං	384
සමුලං	30, 120, 220, 222, 334
සමුහතා	238
සමෙව	202, 332
සමෙන	38
සමොදකං	250
සමොදහං	14
සමොධාකං	160
සමපචුරු	202
සමපජානමුසා	140, 372
සමපජානො	24, 48, 50, 54, 196
සමපජ්ජති	222, 230
සමපඬුපාසති	302
සමපනොකා	298
සමපසොජේසුං	426
සමපරාසිකං	66, 136, 160, 170
	178
සමපරායො	60, 62, 198
සමපරෙනෙ	258
සමපලීහගෙහි	224
සමපසාං	60, 104, 132, 186, 424
සමපසානං	298, 300
සමපසාමානො	328
සමපහංසෙති	204, 206, 210, 338
	342, 344, 374
සමපාදෙථ	282
සමපුච්ඡ	314
සමථලං	134, 180
සමථසොසා	368
සමබ්බකො	74
සමබරිමායං	424
සමබරො	424
සමබ්‍රහ්මා	32, 116, 126, 142, 144
	154, 156, 206, 214, 224, 356
	362, 402, 404, 426
සමබ්‍රහ්මපටිපනොකා	94
සමබ්‍රහ්මා	14
සමබ්‍රහ්මිවහං	258

ස	පිට්ඨකතානි
සමුද්‍රෙයො	12, 28, 58, 204, 284
	314
සමොධිං	324
සමහානානි	224
සමහසෙඤ්ඤං	224
සමහුඤ්ඤති	290
සමහුතං	244
සමොහාගා	402
සමොහාති	246
සමමග්ගතා	144
සමමදඤ්ඤා	290
සමමදඤ්ඤාය	8
සමමදඤ්ඤාවිමුක්තා	134
සමමදෙව	132, 254, 288, 290, 306
සමමනති	402, 404
සමමපධානා	192
සමමා ආච්චං	164
සමමාකමහතං	162
සමමාදිට්ඨිං	162
සමමාදිට්ඨිපුරෙඡ්චං	58
සමමාපටිපනොකා	334
සමමාපාසං	144
සමමාචාචං	162
සමමාචායාමං	162
සමමාසඛකප්පං	162
සමමාසඤ්ඤං	162
සමමාසමාධිං	162
සමමාසමුද්‍රෙයො	18, 20, 216, 254
	278, 280, 282, 390, 392, 418
සමමාසමුද්‍රෙයාදෙසිතං	344
සමමාසමොධිං	130
සමමිඤ්ඤති	248, 258, 262, 264
	266, 278, 284, 404, 406
සමමිඤ්ඤායා	256, 258, 262, 264
	266, 282, 404, 406
සමමුඛා	150, 344, 346, 348, 394
සමමුඛිභුතෙ	280
සමමුඛි	246
සමමුලානං	374
සමමෙයුං	44
සමමොදනීයං	130, 286, 294, 312
	324, 328
සමමොදි	130, 286, 294
	312, 324, 328

ස	පිටියිඛකාහි	ස	පිටියිඛකාහි
සමෝහං	44, 46	සභසීලොකධාතුං	280
සං	285	සභාවරිතෙන	128
සං නාසනං	116, 364	සභායො	66
සංයම්	202	සා	
සරං	414	සාකච්ඡාය	148
සරණං	94	සාකච්චිනතාය	110
සරිකෙඛා	126, 132, 288, 290 306, 310, 322, 324 326, 328, 330	සාකච්චො	110
සරති	230	සාතතං	34, 108
සරදසමයෙ	124	සාතොදකා	166
සරනතාතං	342	සාන්ථං	192
සරු	12, 30, 32, 290	සාණං	166
සරුජිකා	290	සාණසංචිතිවජෝ	210
සරීරං	134, 366	සාදයාමසෙ	352
සරීරනතිමධාරිතං	64, 116	සාදනෙසු	420
සරුපාති	338, 340, 342 344, 346, 348	සාදියනොතන	146
සරෙන	280, 340	සාදුතරං	78, 380, 382
සරෙය්‍යාථ	392	සාධාච්චිසො	380
සලං	194, 202	සාධු	22, 138, 374
සලච්චියා	354	සාධුසම්මතා	130
සලච්චිතගතො	152	සාපතෙය්‍යං	166, 168, 170
සලොත	74	සාමඤ්ඤං	14, 92
සමණීයෙන	340	සාමඤ්ඤප්පතො	126
සමිතකකා	334	සාමෙයිකං	220
සමිපාකො	62	සාමිච්චිපච්චනො	392
සසංඛාර නිග්ගහ්‍යාවාරිතවතං	52	සායනීයං	288
සසඤ්ඤිමහි	120	සායනසමෙයං	146
සසන්ධාවචරු	398	සායපාතං	326
සසලො	202	සායනහාතෙන	328
සසීලං	298	සාරතතරතො	144
සසසතො	264	සාරතො	140
සසසමණච්චාහමණීයා	252, 286 300, 368	සාරපිං	58
සසසුදො	158	සාරමං	320
සහපරිතිබ්බාණො	284	සාරමහච්චලෙන	320
සහබච්චං	36	සාරාණීයං	130, 286, 294, 312 324, 328
සහව්‍යතං	322, 412	සාරීරිකා	202
සහසං	278, 332, 408, 410	සාලමුලෙ	238
සහසසතඛතතුං	266	සාලරුකඛමුලෙ	320
සහසසතෙහො	404	සාලවතෙ	282, 320
සහසසයාහිතං	36, 38	සාවකසුගං	278
සහසසයුතතං	400, 416, 418	සාවකසමොසා	392
		සාවකො	208, 220, 280

සා	පිටපිඛකානි
සාවෙති	318, 346, 424
සාසපමනනී	272
සාසනෙ	220, 346
සාහු	16
සාමුකා	340
සි	
සිකති	176
සිකතො	348
සිකතිතබ්බං	162
සිකෙබ්	214, 216
සිකෙබ්ඵ	86
සිබ්බි	282
සිගාලො	128
සිඛ්ඤාටකෙන සිඛ්ඤාටකං	378, 380
සිඛ්ඤාමි	364
සිතං	352
සිතො	322
සිප්පිලො	92
සිතාතා	302, 328
සිතාතමනොදකං	70, 80
සිතෙහං	244
සිමබ්බිසමිං	400
සියා	392
සිරසා	230, 318, 346, 378
සිරිංසපා	278
සිවං	324
සි	
සිතස්ස	84
සිතිභුතො	256, 378
සිතොදකා	166
සිද්ධි	100
සිලං	104, 148, 188, 412, 414
සිලකබ්බෙත	182
සිලතිජෙථා	302, 328
සිලබ්භා	62
සිලවනී	158
සිලවනො	218, 402, 404
	406, 416
සිලසමාහිතා	90
සිලසමපනනතරං	252
සිලසමපනො	132, 416
සිව්ච්ඤා	310
සිව්ච්ඤාචාරං	376

සි	පිටපිඛකානි
සිසං	190, 214, 216, 300
සිහසමො	128
සිහසෙය්‍යා	48, 196, 202
සු	
සුකරො	20, 22
සුකුසලසමපහට්ඨිං	124
සුක්කං	378
සුඛං	136, 154, 230, 256, 270
	274, 286, 334, 358, 370, 374
	378, 380, 382, 386, 388, 422
සුඛං සෙති	76
සුඛච්චිතො	116, 364
සුඛදො	56
සුඛඵලං	56
සුඛච්චාකං	166
සුඛච්චාරාතං	346
සුඛාචභානී	4, 6, 104, 126
සුඛිතා	98
සුඛී	38, 304, 352
සුභ්‍රමො	24, 292
සුඛෙති	116
සුඛො	10, 284
සුගතපපසත්ථං	40
සුගතිං	172, 174, 412
සුගතො	130, 188, 190, 192, 194
	196, 200, 202, 212, 214, 226
	228, 250, 274, 312, 336, 390
	392
සුග්ගතිං	34, 108, 178, 366
සුචරිතං	136, 138, 172, 174
සුචාරාරූපං	322
සුචිගවෙසිතො	364
සුචිණ්ණො	78, 382
සුචිතතා	134
සුචිත්‍රපුප්ඵං	404
සුචිරසොළ	346
සුචෙතසො	8, 52, 86, 98
සුජමපති	418
සුජා	302, 410
සුජාතො	148
සුජකිනනී	60, 104, 188
සුඤ්ඤං	322
සුඤ්ඤගෙහානී	194
සුඤ්ඤමගාරනනී	196

සු	පිට්ඨකතානි
සුඤ්ඤාගාරෙ	392
සුඤ්ඤාගාරගතො	194
සුණන්ති	204, 338, 340, 344, 374
සුතං	1, 130, 200, 202, 204, 214
	220, 222, 232, 248, 258, 276
	278, 282, 286, 320, 332, 360
	364, 372, 412, 418, 426
සුතවා	184, 298
සුතතපපච්ඡේදො	258
සුතතා	6, 8
සුචා	360
සුචාන	360
සුදං	418
සුදනෙතා	126, 302
සුදසසනමාණව	152
සුදුකකරං	90
සුදුතතරං	62, 114
සුදුබ්බුධං	64, 116
සුදෙසිතං	392
සුද්දකුමාරො	180, 182
සුදෙද	296
සුද්ධං	374
සුද්ධසංඛාරපුඤ්ජා	246
සුද්ධාවාසො	268
සුද්ධිං	188, 296, 302
සුද්ධිග්ගෙ	188
සුද්ධො	188
සුධම්මතං	384
සුනිම්මතං	414
සුනීහතං	56
සුනගාතා	148
සුදැරිකාය	298
සුපට්ඨනො	392
සුපණණං	268
සුපඤ්ඤා	352
සුපතින්ධා	166
සුපරිකම්මකතො	124
සුපිනෙත	354
සුපුප්ඵතග්ගං	238
සුපුප්ඵතසාරානකම්මලෙ	238
සුපෙ	202
සුපොරිසො	198
සුපපගභං	358
සුපපට්ඨිදිනා	8

සු	පිට්ඨකතානි
සුපභවට්ඨිතා	412
සුප්භසිතං	234
සුබබතා	420
සුබ්‍රහ්මානං	266
සුභවියා	158
සුභාවිතං	52
සුභාසිතං	36, 40, 148, 178, 320
	336, 338, 396
සුභාසුභං	190
සුභුමිං	416, 418
සුභො	124
සුමනො	110
සුමනනමනනිකො	420
සුමේධො	28, 120, 268
සුධ්ධං	300
සුරියසමා	12
සුරියෙ	196
සුලභං	216, 218, 332, 334
සුලභං	136
සුචණ්ණං	212
සුචණ්ණජනො	148
සුචණ්ණපබ්බතසා	212
සුචානගො	226, 228, 424
සුචිත්තං	320
සුචිඤ්ඤපගෙ	250
සුචිච්ඡතං	52, 416
සුචිච්ඡතච්චනො	230, 256
සුචිලිතා	148
සුසංචුතා	190
සුසංචුතනො	126
සුසඤ්ඤතානං	148
සුසමාරභං	212
සුසමාසිතා	218, 336
සුසමාසිතනො	8, 52
සුසමුඛො	248
සුසමුඛං	8
සුසිකඛිතො	182
සුසීලො	256
සුසු	20, 238
සුසුකාලකෙසො	214, 216
සුසුඛං	208
සුසුතාගා	48
සුසුඤ්ඤා	10
සුසුසා	12, 382

සූ	පිටිබ්බකානි
සුසුතං	300
සූ	
සුකරං	314
සුච්චොම	368
සුපභතච්චෙනා	424
සුරේ	158
සෙ	
සෙබ්බා	90, 278, 418
සෙට්ඨි	78, 380, 382
සෙට්ඨිහම්බපෙපා	174, 176
සෙට්ඨිනනං	168
සෙනකා	166
සෙති	154, 286, 378
සෙතුකාරකා	60
සෙනො	120
සෙනං	154, 156, 230, 236, 280
	282
සෙනාසනානි	278
සෙමානං	222
සෙය්‍යථාපි	118, 124, 132, 166
	172, 174, 178, 190, 224, 228
	248, 258, 262, 264, 266, 274
	278, 282, 288, 302, 306, 330
	342, 404
සෙය්‍යථාපි නාමි	406
සෙය්‍යච්චිදං	130, 362
සෙය්‍යරේ	378
සෙය්‍යාවසථපද්දිපෙය්‍යසා	174
සෙය්‍යා	32, 40, 108, 144, 314
	370, 376
සෙලං	224, 230
සෙලා	186
සෙලෙ	250
සෙච්චි	194
සෙච්චෙථ	24, 278
සෙසාති	154
සො	
සොකං	258
සොකනාසනො	254
සොකපච්චිදෙවදුකනි දෙමනසු	
	පායාසධම්මා 162
සොකපරෙහසා	222
සොකමච්චෙකි	34, 108

සො	පිටිබ්බකානි
සොකාවච්චිණ්ණො	222, 230
සොගච්චිකො	274
සොච්චි	34, 108, 196, 286, 308
	334, 382, 422
සොච්චෙය්‍යං	148
සොච්චිකාකිලසුඤ්ජං	194
සොච්චො	190
සොනං	92, 210, 340
සොනසමාපනනං	278
සොනසමච්චසසච්චිසුඤ්ඤාණායතනං	210
සොනුං	374
සොනනං	304
සොනනුං	202
සොච්චි	98, 102
සොපං	202
සොපසි	196
සොභති	344
සොභෙථ	386, 388, 396
සොරච්චං	308
සොරනා	390
සොච්චිකා	166
සොසාමි	374
සොලසිං	376, 414
සොලසිං කලං	376
සොනහජා	370
සවාකධානෙ	218, 316, 386, 388
	396
සවාගනං	258, 250
සවාකාරේ	250
හ	
හංසා	268
හඤ්ඤරේ	144
හච්චිකෙසො	210
හතජානීසු	126
හතපුතනා	236
හච්චිකායං	156, 158
හච්චිකච්චිකං	172, 174
හච්චිපදං	160
හච්චිසුඤ්ඤානි	186
හච්චිරතනෙත	178
හච්චිරච්චිණ්ණො	190
හච්චි	376
හච්චෙත	298
හදයං	202, 228, 302, 368, 380

භ	පිටස්ඛකානි	භි	පිටස්ඛකානි
භද්දසසානුපතනිං	86	භිමිවනනපසෙස	212
භනතාරං	158, 342	භිරඤ්ඤසස	166, 168
භනනි	276	භිරඤ්ඤසුචණණං	186
භනනිං	158	භිරි	24, 308
භඤ්ඤ	266	භිරි	56
භඤ්ඤනි භිකඛවෙ	282	භිරිනිසෙධො	16, 300
භරනනි	166, 310	භී	
භරනො	80	භීතජවං	182
භරුයම්	238	භීතනනරූපා	52
භරිකො	10, 228	භීලෙ	198
භවෙ 134, 380, 382, 394, 398	398	භීලෙයා	198
භව්‍යසෙසං	298, 300	භු	
භා		භුතතා	132
භාතවෙ	312	භුරං	22, 42, 128
භානිං	222	භෙ	
භාසපඤ්ඤා	342	භෙට්ඨිමෙත	280
භාසුපඤ්ඤා	122	භෙභුං	244
භි		භෙභුභඛතා	244
භිංසනනි	134, 180	භෙසසනි	392
භිනානුකමපි	204	භො	
භිනාය	192, 372	භොතබ්බං	360
භිනිං	18, 20, 30, 214, 302	භොභි	374
භිමිවනනං	212	භොභිසි	352